

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI

TURAN GAZETESİ ÖRNEĞİNDE I. DÜNYA SAVAŞI'NDA AVRUPA
CEPHELERİ (1914-1915)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

ÖMER ALP GÖZÜM

1641060020

DANIŞMAN

PROF. DR. TUNCAY ÖĞÜN

HAZİRAN 2020

MUĞLA

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİMDALI

**TURAN GAZETESİ ÖRNEĞİNDE I. DÜNYA SAVAŞI'NDA AVRUPA
CEPHELERİ (1914-1915)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN

ÖMER ALP GÖZÜM

1641060020

DANIŞMAN

PROF. DR. TUNCAY ÖĞÜN

HAZİRAN 2020

MUĞLA

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

TURAN GAZETESİ ÖRNEĞİNDE I. DÜNYA SAVAŞI'INDA AVRUPA
CEPHELERİ (1914-1915)

ÖMER ALP GÖZÜM
1641060020

Sosyal Bilimler Enstitüsünce
Tezli Yüksek Lisans
Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tez.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih : 12/06/2020
Tezin Sözlü Savunma Tarihi : 13/05/2020

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Tuncay ÖĞÜN

Jüri Üyesi: Doç. Dr. Erdoğan KELEŞ

Jüri Üyesi: Dr. Öğr. Üyesi Süleyman TEKİR

Enstitü Müdürü : Prof. Dr. Bayram COŞKUN

MAYIS, 2020
MUĞLA

TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 03/01/2020 Tarih ve 922/1 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 24. maddesine göre, Tarih Anabilim/Anasanat Dalı **Tezli Yüksek Lisans Programı** öğrencisi Ömer Alp GÖZÜM'ün " Turan Gazetesi Örneğinde 1.Dünya Savaşı'nda Avrupa Cepheleri (1914-1915)" adlı tezini incelemiş ve aday 13/05/2020 tarihinde saat 14:30 da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 60 dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim/anasanat dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin **kabul** edildiğine oy birliği ile karar verildi.

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Tuncay ÖĞÜN

Üye

Doç. Dr. Erdoğan KELEŞ

Üye

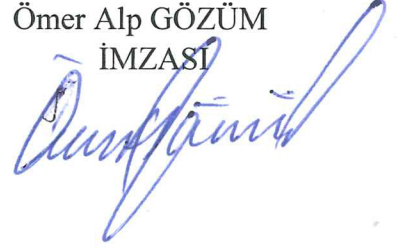
Dr. Öğr. Üyesi Süleyman TEKİR

YEMİN

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “TURAN GAZETESİ ÖRNEĞİNDE I. DÜNYA SAVAŐI'NDA AVRUPA CEPHELERİ (1914-1915)” adlı çalıŐmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı dűŐecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça'da gűŐterilenlerden oluŐtuđunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmıŐ olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

12/06/2020

Ömer Alp GÖZÜM
İMZAŐI

**YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ GİRİŞ FORMU**

YAZARIN

Soyadı : GÖZÜM

Adı : Ömer Alp

Referans No: 10337412

TEZİN ADI

**Türkçe: TURAN GAZETESİ ÖRNEĞİNDE I. DÜNYA SAVAŞI'NDA AVRUPA
CEPHELERİ (1914-1915)**

**Y. Dil: EUROPEAN FRONTS IN THE FIRST WORLD WAR IN THE EXAMPLE
OF THE TURAN NEWSPAPER (1914-1915)**

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

Doktora

Sanatta Yeterlilik

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite : Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Fakülte :

Enstitü :Sosyal Bilimler Enstitüsü

Diğer Kuruluşlar :

Tarih :

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayımlayan :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN :

TEZ YÖNETİCİSİNİN

Soyadı, Adı : ÖĞÜN TUNCAY

Unvanı : Prof. Dr.

TEZİN YAZILDIĞI DİL : TÜRKÇE

TEZİN SAYFA SAYISI: 422

TEZİN KONUSU (KONULARI) :

1. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI
2. TURAN GAZETESİ TANITIMI
3. TURAN GAZETESİ AVRUPA HARBİ HABERLERİ

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER (En az üç en fazla beş adet):

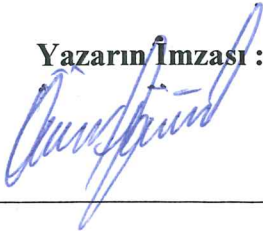
1. BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI
2. TURAN GAZETESİ
3. BASIN-YAYIN
4. AVRUPA HARBİ

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER:

1. WORLD WAR I
2. TURAN NEWSPAPER
3. PRESS- BROADCASTING
4. EUROPE WAR

1- Tezimden fotokopi yapılmasına izin vermiyorum	☐
2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümünün fotokopisi alınabilir	☐
3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir	☐

Yazarın İmzası :

Tarih : 12/06/2020

ÖZET

Birinci Dünya Savaşı, dünya tarihinde önemli bir yere sahip olup tarihçilerin hala üzerinde yoğun bir çalışma gösterdiği konulardan biridir. Konunun çok boyutlu olması araştırmacıların dünya harbine birçok nazariyeden bakmalarına sebep olmaktadır. 1914–1918 yılları arasında cereyan eden harp dünya üzerinde sosyal, ekonomik ve teknolojik dönüşümlerin yanı sıra siyasal rejimler, ülke sınırları gibi birçok alanda köklü değişimlere vesile olmuştur. Bu değişimlerin bilimsel metotlar çerçevesinde izlenmesi meseleye büyük bir derinlik kazandırmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Osmanlı basınının Avrupa da cereyan eden muharebeleri nasıl gördüğü ve değerlendirdiği önem arz etmektedir. Dönemin önemli yayın organlarından olan Turan gazetesi bu bakış açısını gözler önüne sermek için önemli bir veri kaynağıdır. 11 Kasım 1914-19 Kasım 1915 tarihleri arasında yaklaşık bir yıl boyunca İstanbul’da günlük olarak yayınlanan gazete, diğer gelişmelerin yanı sıra Avrupa cepheleri hakkında da düzenli olarak haberler yayımlamıştır. Bazen ilk sayfadan verilen bu haberlerin yoğun şekilde sansürden geçtiği anlaşılmaktadır. İttihat ve Terakki Hükümetine yakınlığıyla bilinen söz konusu gazetenin, açıkça Müttefik devletleri destekleyen yayınlar yaparak bir propaganda aygıtı olarak görev yaptığı görülmektedir.

Bu çalışmada, Turan gazetesinin “Avrupa Harbi”, “Almanların Vaziyeti”, “Vaziyet-i Harbiye” ve “Vaziyet-i Umumiye” başlıkları altında yer alan Avrupa cephelerine ait haberler transkribe edilerek araştırmacıların dikkatine sunulmuştur. Avrupa muharebelerine dair detaylı bilgiler içeren bu haberler, Müttefiklerin cephedeki gelişmeleri kendi çıkarlarına uygun olarak kamuoyuna yansıtmaya çalıştıklarına dair önemli ipuçları içermektedir.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dünya Savaşı, Osmanlı Basını, Turan Gazetesi, Avrupa Harbi, Propaganda

ABSTRACT

The First World War is one of the subjects that historians still work hard on while having an important place in world history. Being multidimensional of the topic causes that researchers consider the world war from different points of view. The war, which took place between 1914 and 1918, conducted toward radical changes in many areas such as political regimes and country borders as well as social, economic and technological transformations. Monitoring these changes within the framework of scientific methods gives great depth to the issue. For this purpose, it is important how the Ottoman press sees and evaluates the battles taking place in Europe. Turan newspaper, which is one of the important media organs of the period, is an important data source to reveal this point of view. The newspaper, which was published Daily between 11 November 1914 and 19 November 1915 in Istanbul for about a year, regularly published news on European fronts besides other developments. It is understood that these news, sometimes given from the first page, were heavily censored. The newspaper in question, known for its proximity to the Government of Committee of Union and Progress, appears to have served as a propaganda device by making publications that clearly support the Allied powers. In this study, the news of the European fronts of the Turan newspaper under the headings of “European War”, “German Status”, “Status of The War” and “General War” were transcribed and presented to the attention of researchers. These news, which contain detailed information about the European wars, contain important clues that the Allies were trying to reflect the developments on the front to the public in their own interest.

Keywords: The First World War, the Ottoman Press, Turan Newspaper, European War, Propaganda

ÖNSÖZ

Basın, tarih araştırmalarında yayın yaptığı devletin yahut temsil ettiği görüşlerin bakış açılırlarının ortaya konması ve değerlendirilmesi için önemli bir kaynaktır. Kamuoyu oluşturma, kitleleri yönlendirme, toplumu bilgilendirme açısından önemli olan basın, büyük bir güç merkezidir. Basın organlarının bu işlevi, savaş dönemlerinde daha da büyük bir önem kazanmaktadır. Savaşın çok boyutlu doğasından yola çıkarak tarafların savaşa iştiraki, motivasyonu, toplumsal destek gibi devlet için elzem olan meselelerin istenilen noktaya getirilmesinde basın büyük bir görev üstlenmektedir. Bu katkının askerî harekâtın seyrini ve savaşın sonucunu belirlemede ne kadar etkili olduğu kesin olarak ölçülemez de muharebeleri komuta eden genelkurmay başkanlıkları savaş planlarının iyi bir şekilde uygulanabilmesi açısından bu noktayı hiçbir suretle göz ardı etmemektedir.

Çalışmamıza da konu olan Birinci Dünya Savaşı bahsettiğimiz bu durumun en güzel örneklerinden biridir. Savaş başladığında, sonucu belirleyecek cephelerin hangileri olduğuna yönelik kesin bir kanaat belirtmek zor olsa da Avrupa cephelerinin savaşın ağırlık merkezini oluşturacağı görülmüştür. Nitekim bu yaklaşımı tezimize konu olan “Turan gazetesi” de benimsemiş olmalı ki Avrupa’da gerçekteşen muharebelerle ilgili gelişmeleri yoğun bir şekilde kamuoyuyla paylaşmıştır. Özellikle Osmanlı Devleti’nin yanında savaşa katıldığı Almanya’nın vaziyeti noktasında vermiş olduğu haberler söz konusu olan gazetenin propaganda yaptığını göstermektedir.

Çalışmamıza konu olan gazete 11 Kasım 1914 – 19 Kasım 1915 tarihleri arasında günlük yayınlanan sayılılarıyla okuyucuyla buluşmuştur. Ahmet Priştina Kent Arşivinden temin ettiğimiz gazetenin, tezin ana kısmını oluşturan transkripsiyon bölümü hazırlanırken en çok sıkıntı çektiiğimiz şey gazetenin satır başlarının çoğunun cildin içinde kalması olmuştur. Cildin içinde kalan satır başlarındaki kelimelerin birçoğunun okunmasında zorluk çekilmiştir. Bunun yanında gazetenin yıpranmış

olması ya da basın kalitesinden kaynaklı olarak belli kısımların silinmiş olması okumada bir diğer olumsuzluğu teşkil etmektedir.

Savaş başladığında Osmanlı yönetimi sansür yoluyla basın organlarını sıkı denetim altına aldığından İstanbul'da yayın yapan çalışmamızın ana kaynağı durumunda olan Turan gazetesi, Birinci Dünya Savaşı'nda Avrupa'da cereyan eden gelişmeleri Osmanlı yönetiminnin nasıl algıladığını ya da kamuoyuna nasıl yansıtmak istediğini göstermek açısından önemli veriler içermektedir. Bu maksatla ele aldığımız Turan gazetesi Avrupa cepheleri hakkında ayrıntılı bilgiler veren önemli bir kaynaktır.

Araştırma konusunun seçilmesinden başlayarak, çalışmalarımın her aşamasında yardım ve desteklerini gördüğüm danışman hocam Prof. Dr. Tuncay ÖĞÜN'e, mesleki gelişimimde pay sahibi olan Prof. Dr. Adnan ÇEVİK'e, değerli arşiv belgelerini benimle paylaşan Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Kalemli'ye ve desteğini üzerimden hiç eksik etmeyen kıymetli aileme bu vesile ile teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER	III
KISALTMALAR LİSTESİ	V
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN KISA TARİHÇESİ

1.1. Birinci Dünya Savaşı'nın Nedenleri	9
1.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Avrupa Cepheleri	12

İKİNCİ BÖLÜM

TURAN GAZETESİNİN TEKNİK ÖZELLİKLER VE İÇERİK AÇISINDAN TANITIMI

2.1. Turan Gazetesi.....	29
2.1.1. Genel Özellikleri.....	29
2.1.2. Nüshaları	31
2.1.3. Dili ve Haber Kaynakları	31
2.1.4. Teknik Özellikleri	32
2.1.5. İdaresi, Ücreti ve Yazarları	32
2.1.5.1. İdaresi	32
2.1.5.2. Ücreti	33
2.1.5.3. Yazarları	33

2.1.6. Genel Yayın Politikası	38
-------------------------------------	----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TURAN GAZETESİNDE AVRUPA HARBİ HABERLERİ

3.1. 1914 Yılı Avrupa Harbi Haberleri	48
3.2. 1915 Yılı Avrupa Harbi Haberleri.....	86
SONUÇ VE ÖNERİLER	396
KAYNAKÇA.....	398
EKLER	404

KISALTMALAR

Kisaltmalar	Açıklama
a.g.e.	Adı geçen eser.
a.g.m.	Adı geçen makale.
a.g.t.	Adı geçen tez.
ATASE	Genel Kurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı.
Bkz.	Bakınız.
C.	Cilt.
DİA	Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi.

GİRİŞ

Birinci Dünya Savaşı, başladığı günlerde her iki taraf açısından da kısa sürmesi öngörülüyordu. Nitekim gerek itilaf devletlerinde gerek ittifak devletlerinde planlar bu doğrultuda hazırlanmıştı. Ancak ilerleyen zaman zarfında yapılan planların sonuç vermemesi, uzak coğrafyalarda yeni cephelerin açılmasına sebep oldu. Böylelikle Avrupa Cepheler’inde yoğunluk oluşturan askeri kıtaların bir kısmı bu coğrafyalara kaydırılmış oluyordu. Savaşın coğrafyasının genişlemesi sadece askeri anlamda değil aynı zamanda propaganda ağının da genişlemesi anlamına geliyordu.

İşte bu noktada basın ve yayın organları büyük bir görev üstlenmiştir. Bu görev basın organlarının her dönem icra ettikleri halkı bilgilendirme sorumluluğunun yanında taraf oldukları savaşın propagandasını da yapmayı gerekli kılıyordu. Şayet propaganda günümüzde olduğu gibi o dönemde de savaşın bir parçası sayılıyordu. Söz konusu basın organları bağlı oldukları ülkelerin savaş planlarına destek vermek için azami bir gayret gösteriyor, toplumun savaşa yönelik motivasyonunu arttırmak için yayınlar hazırlıyorlardı. Bahsi geçen yayınlar, bu işlevlerinin ötesinde yayınladıkları haber metinleriyle günümüz araştırmacılarına da cephe hatlarındaki muharebeler hakkında farklı bilgiler sunmaktadır. Konunun özellikle askeri tarih açısından detaylandırılması için kaynak niteliği taşımaktadırlar.

Tezimize konu olan Turan gazetesinin dönemin basın hayatında ki yerinin ve verdiği haber metinlerinin hangi saiklerle yazıldığının kavranabilmesi açısından savaş dönemi basınına ilişkin bazı bilgilerin altını çizmek faydalı olacaktır.

Osmanlı hükümeti, savaş sürecini başlatan seferberlik ilanının akabinde 7 Ağustos 1914’te basının artık sansüre tabi tutulduğunu bildirmiş, 1 Kasım 1914’ten itibaren yani savaşa fiilen girildikten sonra ise karargâhtan yapılacak açıklamalar dışında savaşa dair haber yapılamayacağını açıklamıştır. Yasağa uymayanların ise Divan-ı Harb’e sevk edilerek en ağır şekilde cezalandırılacağı duyurmuştur. Bunun dışında

özel haberleşme de denetime tabi tutulmuş, bu doğrultuda kişisel mektuplar da Askeri Sansür Dairesi tarafından kontrol edildikten sonra adreslerine teslim edilmiştir.¹

Bunların yanısıra matbuatta yer alacak dış kaynaklı haberler hakkında sansür uygulaması ana hatlarıyla şöyle olacaktı:

Gazeteler dışarıdan gelen ve sansürden geçmeyen ajans telgraflarını yayımlayamayacaklardı. Söz konusu telgraflar, Beyoğlu Sansür Heyetince kontrolden geçirilip incelendikten sonra ilgili yerlere teslim edileceklerdi. Bu haberler Beyoğlu Telgrafhanesi'nde sansürden geçmiş olasalar bile gazetelerde yayımlanacakları zaman tekrar sansür memurlarının kontrolünden geçirileceklerdi. Böylece gazetelerin, ajans haberlerine bir şey ekleyip eklemedikleri görülmüş olacaktı.² Bu uygulamaya Almanya başta olmak üzere Müttefik devletlerin ajanslarından gelen haberler de tabiydi. Bundan da anlaşıldığı üzere Osmanlı topraklarında sansür çok sıkı bir denetim mekanizması olarak işlev görüyordu.

Osmanlı Telgraf Ajansı da sırf bu tür kaygılar nedeniyle kapatılmıştı. 1911'de faaliyete geçen bu ajans, Havas ve Reuter Ajanslarıyla yaptığı anlaşma gereği bu ajansların haberlerini Osmanlı coğrafyasında yayma tekelini elinde bulunduruyordu.³ Bu yüzden savaş başladıktan hemen sonra İngiliz ve Fransız hükümetlerinin propagandasını yaptığı gerekçesiyle hükümet tarafından kapatıldı.⁴

Osmanlı Telgraf Ajansı'nın kapatılmasından sonra yeni bir ajans kurulmasına ihtiyaç duyuldu. Zira artık müttefiklerinininkiyle benzer hedefleri amaçlayan ve bu yönde propagandaya hizmet eden yayınlar yapılması gerekiyordu. Tüm bu gerekliliklerin de tesiriyle 1914'te Osmanlı Milli Telgraf Ajansı kuruldu ve savaşın kaybedilmesiyle birlikte 1918'de kapatılıncaya kadar tek Osmanlı ajansı olarak hizmet gördü.⁵ Kendi cepheleri hakkında haber yapma konusunda fazla sıkıntı çekmeyen Osmanlı basını, Avrupa cepheleriyle ilgili haberleri daha köklü bir basın geçmişi olan Alman Ajansları ve gazeteleri vasıtasıyla gideriyordu.

¹ Tuncay Ögün, "Sarıkaş'ın Soğuk Sansür", *Yedikata*, Yıl:2017, S:112, s.21.

² Hüseyin Kalemli, "Birinci Dünya Savaşı Yıllarında Osmanlı Devlet'inde Sansür Uygulaması", *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S:62, Erzurum 2018, s.522.

³ Hıfzı Topuz, *II. Mahmuttan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, Remzi Kitapevi, İstanbul 2003, s.93.

⁴ Topuz, *a.g.e.*, s.94.

⁵ Topuz, *a.g.e.*, s.94.

Basın yayın hayatının bu kadar katı bir sansüre tabi tutulması, cephedeki muharebelerin yanısıra, taraflar arasında basın üzerinden de bir propaganda savaşının gerçekleşiyor olmasından kaynaklanmaktaydı.

Müttefikimiz olan Almanya'da durum biraz farklıydı. Almanya'da sansür Osmanlı Devleti'nin ki kadar başarılı olamamıştır. Dönemin kudretli komutanı Ludendorff anılarında bu durumdan üzülen bahseder. Basın işlerinden sorumlu Kaymakam Nikolay için övgü dolu sözler sıralamasına rağmen işinin çok zor olduğunu, matbuatın kontrolünde sivil memurlarla iletişim kurması gerektiği için bu konuda hiçbir şey muvaffak olamadığını ifade eder. Şu itirafı da konunun hangi boyutta olduğunu daha açık bir şekilde ortaya koyuyor:

“Matbuatın idaresi ve propaganda icrası yalnız teoride kalmıştı, bunu çok iyi biliyorduk.”⁶

Savaş sonrasında Alman basını kaybeden taraf olmanın getirdiği sorumluluklardan dolayı yıllarca yoğun bir şekilde eleştirilmişti. Bunun sebebi Alman halkının savaş boyunca basın tarafından kandırılmış olmasıydı.⁷ Halkın dışında devlet kademelerinde de bu tartışma farklı bir boyutta devam ediyordu. Gerek savaş döneminde gerekse savaştan sonra Alman basınının görevini yerine getirmediği tartışılıyordu.⁸

Almanya'da savaş sonrasında oluşan bu olumsuz atmosferden ziyade savaş döneminde belirlenen basın ve propaganda planlarının ne şekilde uygulandığını ifade etmek transkripsiyonunu yaptığımız Turan gazetesindeki haberlerin değerlendirilmesinde kolaylık sağlayacaktır. Buradan yola çıkarak harp döneminde basın ile ilgili faaliyetleri ana hatlarıyla aktarmaya çalışacağız.

Almanya parlamentosu savaştan önce bir basın şubesi kurulması isteğini 1913'te reddetmişti. Bu sebeple işi genelkurmay üstleniyordu. Genelkurmay lüzumu üzerine Alman meclisinde basın temsilcileriyle bir görüşme gerçekleştirerek askeri sırların korunması gerektiğini hatırlattı. İlk zamanlar haberleri Berlin çevresindeki komutanlıklardan alan muhabirler daha sonraları Savunma bakanlığı gibi kurumlardan

⁶ Erich Ludendorff, *Birinci Dünya Savaşında Gördüklerim ve Yaşadıklarım*, Yay. Hz. Asiye Yıldırım, Dün Bugün Yarın Yayınları, İstanbul 2014, s.40.

⁷ M. Nuri İnuğur, *Basın ve Yayın Tarihi*, Der Yayınları, İstanbul 2002, s.140.

⁸ Walther Nikolay, *Birinci Dünya Savaşında Alman İstihbaratı*, Çev. Emrullah Tekin, Berikan Basım Yayım, Ankara 2004, s.144.

da haber almaya başladılar.⁹ Başkomutanlık basına rapor vermek konusunda başından beri tek bir ilkeyle hareket etmişti o da “*Harekat hakkında bilgi vermek yalnızca genelkurmayın vazifesidir, basın bu raporları hiçbir şekilde kendiliğinden ayrıntılandırmamalıdır*” şeklindeydi.¹⁰ Ayrıca ifade etmek gerekir ki Turan gazetesinin de haber kaynaklarından biri olan Wolf ajansı diğer ajanslara nazaran Harb Basın Müdürlüğü ile daha iyi ilişkilere sahipti.¹¹ Wolf ajansı, Bernhard Wolf tarafından kurulmuş, Almanya’nın en köklü ajanslarından biri olup uzun süre varlığını devam ettirmişti.¹²

Savaş başladığında Almanya basın ile ilgili alınması gereken tedbirler noktasında geri kalmıştı, savaş sürecinde eksikliklerini gidermeye çalışarak enerjisinin bir bölümünü buraya aktarmıştı. Basın propagandasının savaştaki belkide en önemli kaynağı resmi tebliğlerdi. Şayet düşman ülkeler birbirlerinin muhabirlerine de kendi tebliğlerini iletiyorlardı. Buradaki önemli olan husus tebliğlerin içeriği ve düşman ülkelerin tebliğlerinin içerik olarak ne kadar sansüre uğradığıydı. Dönemin istihbaratından sorumlu olan Walther Nikolay konudan şöyle bahsetmektedir¹³:

“Düşmana, ihtiyaca göre günde iki veya üç resmi tebliğ veriliyordu, fakat tebliğ vermek için düşmanla yarışa girmekten kaçınılıyordu. Düşman tebliğleri bina, orman parçası ve tepe üzerinde cereyan eden çatışmaları kendi bakış açılarıyla yaklaşıp anlatırken bizimkilerde genel konuları ve sonuçları anlatmakla yetiniyorlardı. Bu nedenle düşman resmî tebliğleri kuvvetli bir propaganda gücüne sahip olurken bizim suskun davranışımız da bu gücü arttırıyordu...”

...bir çok defalar düşmanın tebliğlerinde yazılan olaylar bizde yazılmazdı. Düşman tebliğleri vasıtasıyla bize ulaşan kaybolan esirler, top ve çeşitli malzeme kaybı gibi haberler de uygunsuz görülerek yayımına izin verilmezdi.”

Nikolay’ın ifade ettiğiinden de anlaşıldığı üzere tebliğlere gerekli görüldüğü takdirde sansür uygulanmalıydı, düşman propagandasının önüne geçmekteki yollardan birisi buydu. Aksi durum Alman halkının ve ordusunun savaşa olan desteğini ve inancını

⁹ Nikolay, *a.g.e.*, s.71-71.

¹⁰ Nikolay, *a.g.e.*, s.73.

¹¹ Nikolay, *a.g.e.*, s.74.

¹² İnuğur, *a.g.e.*, s.144.

¹³ Nikolay, *a.g.e.*, s.74-75.

kırabilirdi. Karşı propagandaya çözüm olarak düşman tebliğlerine tünden bir sansür uygulanması uygun görülmemiştir. Bunun sebebi basın organlarının dış basın kaynaklarından beslenmesinin önüne geçmekti.¹⁴

Düşman ülkelerinin basınına propaganda malzemesi vermemek adına uygulanan yöntemlerden biride, ittifak kuvvetlerinin henüz gerçekleşmemiş geri çekilme planlarını önceden basına bildirmesidir. Böylelikle geri çekilmelerin düşman kuvvetlerinin baskısı neticesinde değil de kendi planları doğrultusunda bilinçli bir geri çekiliş olduğu imajını basına yansıtmaktı.¹⁵

Tüm bunlar yanında sadece resmî tebliğlerle halkın ve askeri birliklerin moral ihtiyacını yükseltmek mümkün değildi. Bu maksatla harp muhabirleri belirlenmiş ve moral takviyesi işi bunlara verilmişti. Muhabirler özel olarak seçiliyordu, bu seçim sırasında dikkat edilen husus güvenilir olmalarıydı. Seçilmiş olan muhabirler doğuda ve batıda kurulmuş olan savaş muhabiri karargahlarına gönderilmişti. Bu muhabirlerin hazırladıkları raporlarda ancak sansürden geçirildikten sonra ajanslara gönderiliyordu.¹⁶

Bu muhabir karargâhlarına müttefik kuvvetlerden de muhabirler gönderiliyordu. Almanya resmi yollardan Enver Paşa'dan böyle bir talepte bulunması üzerine arayış içerisine giren paşa o sırada Tanin gazetesinde kendi hakkında onun ağzından röportaj yapan Ahmet Emin Yalman'ı uygun görmüştü. Yalman'ın seçilmesinde etkili olan bir diğer hususda Beyoğlu Alman Mektebi'nde okumuş olmasıydı.¹⁷

Yalman Almanya'ya gittikten sonra Berlin'de bir ay kaldı, bu adaptasyon sürecinin akabinde Charleville'deki basın karargâhına gitti. İfadelerine göre Batı cephesindeki tek Türk muhabir kendisiydi, aynı zamanda Yalman şahsının imtiyazlı bir konumda olduğunu belirterek, diğer muhabirlerin tek bir cepheyi gözlemlemesine izin verilirken kendisinin neredeyse tüm cepheleri gezme hakkına sahip olduğunu belirtiyor. Şunu da

¹⁴ Nikolay, *a.g.e.*, s.75.

¹⁵ Nikolay, *a.g.e.*, s.77.

¹⁶ Nikolay, *a.g.e.*, s.77-78.

¹⁷ Ahmet Emin Yalman, *Yakın Tarihte Gördüklerim ve Geçirdiklerim*, Yay. Haz. Erol Şadi Erdiñç, C.I, Pera Turizm ve Ticaret A.Ş., İstanbul 1997, s.262.

ifade etmek gerekir ki Ahmet Emin Yalman Tanin gazetesinin bürosu olmak üzere Berlin’de iki odalı bir daire de kiralamıştı.¹⁸

Yalman, batı cephesiyle ilgili hazırladığı haberleri karargâh kumandanı olan bir süvari binbaşı aracılığıyla Tanin’e gönderiyordu. Aktardığına göre hazırladığı yazıların özetini sorumlu binbaşına tercüme ediyor. Binbaşı da kendisine güvenerek ve inanarak yazılara “görölmüş” damgası basıp sefaret vasıtasıyla gazeteye gönderiyordu. Yalman bu gönderdiği yazılardan bir tekinin bile kaybolmadan hepsinin Tanin’de yayımlandığını ilave ediyor.¹⁹

Haber kaynağının izini sürüp nasıl bir süzgeçten geçip yayınlandığına yönelik, anılardan faydalandığımız bu bilgiler Almanya’da bu sürecin nasıl işlediğini gözler önüne seriyor. Özellikle dikkat edilmesi gereken nokta Osmanlı adına Almanya’ya savaş muhabiri olarak gönderilen Yalman’ın imtiyazlı konumudur. Bu konum Alman hükümetinin basında ortak hareket edebilmek adına yaptığı olumlu bir girişim olarak değerlendirilebilir. Bunun dışında Almanya’nın Osmanlıya savaş noktasında ki desteğini göz önüne alırsak hem hükümetin savaş döneminde basınla ilgili eksiklerini gidermek hemde Osmanlı toplumunda Alman ordusunun tanıtılması için özel bir çaba sarf ettiği yorumu çıkartılabilir. Çünkü en nihayetinde iki devletin farklı dinlere mensup olan toplumlarında birbirlerine karşı hazırbulunuşlukları farklı boyutlardaydı. Cihat söz konusu olunca ve savaşta müttefik olarak hareket etmeleri gerektiği için özellikle Osmanlı toplum yapısındaki Alman düşüncesi özel bir anlam ifade ediyordu. Şayet savaş uzun solukluydu ve zaman zaman toplumun savaşa karşı destekler nitelikteki tutumlarında kırılma meydana gelebilirdi. İşte tüm bunların önüne geçmek adına bu tür çabalar gözardı edilmemelidir.

Cihat çağrısının Müslüman teba açısından tesirinin arttırılması konusunda bu tür haberlerin katkısı olduğu muhtemeldir. Sansürden geçmiş olan haberlerin olumlu bir propaganda malzemesine dönüşmesi, Almanların zaferlerine yönelik haberlerin basında yoğun bir şekilde yer bulması, savaş sonunda büyük zaferin Almanya ile birlikte kendilerine ait olacağı inancını kuvvetlendirmiştir. İşte bu atmosferde

¹⁸ Yalman, *a.g.e.*, s.262-263.

¹⁹ Yalman, *a.g.e.*, s.265.

Müslüman toplumunun cihat çağrısındaki oluşabilecek Hıristiyan-Müslüman sorunsalını gözardı etmesine katkı sunduğu düşünülebilir.

Tüm bu aktardığımız meselelere dair alan yazına katkı sağlamak amacıyla bu tezin konusu belirlenmiştir. Çalışmaya konu olan 1914 – 1915 yılları arasında yayınlanan Turan gazetesi daha önce bir tez konusu olmadığı ve kaynak olarak kullanılan diğer çalışmalarda kapsamlı bir şekilde tanıtılmadığı için araştırmacılara yeni bir kaynak olarak sunulmuştur. Tezimizin konusunu oluşturmada söz konusu gazete içerisinde yoğun bir şekilde Avrupa da cereyan eden muharebe haberlerinin verilmesi en büyük etkenlerden birini oluşturmaktadır. Aynı zamanda ülkemizde Birinci Dünya Savaşı'nda Batıda gerçekleşmiş olan bu muharebelere yönelik çalışmaların az olması diğer bir belirleyici etken olmuştur. Savaşın bütünsel bir değerlendirmeye tabi tutulması gerekliliği açısından katkı sunmasını umduğumuz bu çalışma savaş tarihi alanında ve basın çalışmaları yürüten araştırmacılar için önem arz etmektedir.

Bahsi olan gerekçeler ile hazırlanan tezimizin birinci bölümü Birinci Dünya Savaşı'nın kısa tarihçesi ile başlamaktadır. Bu bölüm de dünya harbi gazetede ki bakış açısıyla daha çok Avrupa merkezli bir savaş tarihidir. Bunun gerekçesi üçüncü bölümde transkripsiyonunu verdiğimiz Avrupa Harbi haberlerinin anlaşılmasına kolaylık sağlamaktır. Şayet bahsi geçen haber metinlerinde coğrafi olarak birçok yer ve bölge ismi verilmektedir. Konuya ve bahsi geçen coğrafya 'ya okuyucunun yakınlık kurması hedeflenmiştir. Yine ifade etmek gerekir ki niyetimiz bu bölümde baştan sona detaylı bir dünya harbi yazmak değildir.

Tezimizin ikinci bölümünü oluşturan Turan Gazetesi'nin Tanıtım kısmı, başlığında da belirttiğimiz gibi, araştırmacılara bu gazetenin tanıtımını yapmak için hazırlanmıştır. Daha sonra üçüncü bölümün değerlendirilmesinde ise, gazetede ki haber metinlerinin ne türden bir üslup ve kimliği ortaya koyduğu vurgulanmaktadır. Bu bölümde gazetenin fiziki teknik özelliklerinden bahsedilerek, genel yayın politikalarına değinilmekte ve böylelikle gazetenin kimliğinin belirlenmesine katkı sağlamak hedeflenmektedir. Gazete'nin yazar kadrosu da nicelik açısından değer ölçütünü belirlemek için hazırlanmıştır.

Üçüncü ve tezin son bölümünü oluşturan Turan Gazetesi'nde Avrupa Harbi Haberleri, gazetenin genellikle ikinci sayfasında yer alan haberlerdir. Düzenli olarak her gün yer

verilen haberler gazetenin bütününde ikinci sayfasını kaplamaktadır. Bazen “Avrupa Harbi” ana başlığı altından aktarılan cephedeki gelişmeler bazen de “Avrupa Harbi” ana başlığının altında açılmış alt başlıklar şeklinde aktarılmıştır. Bu sebeple biz bu alt başlıklardan propaganda gazetesi olmasından dolayı “Almanların Vaziyeti” ve “Almanların Vaziyeti Hakkında” adlı başlıkların transkripsiyonunu yaptık. Bunun dışında harbin genel durumunu aktaran “Vaziyet-i Harbiye” ve “Vaziyet-i Umumiye” başlıkları altındaki haberleri transkripsiyonunu verdik. Bu haber başlıklarının seçilmesindeki gerekçe gazetenin kimliği ile doğrudan ilişkilidir. Şayet gazete hükümet yanlısı bir çizgide haber yapmaktadır. Bu doğrultuda hükümetle eş değer görüşleri ortaya koyması açısından Almanya ile birlikte girilen savaşta Almanya’nın Osmanlı Devleti açısından nasıl görüldüğü de aktarılmaktadır. Diğer başlıkların seçilmesindeki ana gerekçe ise genel harbin seyrini hangi bakış açılarıyla hangi üslupla ile dile getirdiklerini gözler önüne sermektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NIN KISA TARİHÇESİ

1.1. Birinci Dünya Savaşı'nın Nedenleri

Birinci Dünya Savaşı hem neden sonuç ilişkisi açısından hem de savaşın insani kayıpları açısından Dünya tarihinde ki olaylar zincirinin en dikkate çarpan hadiselerinden biridir. Üzerine çokça yazılan bu konu hala daha tartışmaya açık olsa da savaşın çıkış sebepleri üzerinde hemfikir olunan bazı esasları konunun daha iyi anlaşılabilmesi açısından tekrar etme ihtiyacı duyduk. Bu bağlamda değinilmesi gereken ilk meselelerden biri 1789'da Fransız İhtilali'nin doğurduğu fikir akımlarıdır. Bireysel ve toplumsal eylemlerin öncülü olan fikir akımları yayılmada bir hudut taşımaması açısından büyük bir anlam ifade ediyor. Başlangıçta diğer Avrupalı devletler tarafından bir Fransız iç politika meselesi olarak yorumlanan ihtilal bir süre sonra cumhuriyetçilik anlayışının yaygınlaşmasıyla krallar tarafından tehdit olarak görülmüştür. Bu koşullar Avrupalı devletlerin Fransa'ya karşı savaş açmalarına sebep olmuş ve 1792-1814 yılları arasında süren savaş 1815 Viyana Kongresi ile son bulmuştur.²⁰

Bahsi geçen süreç zarfında Avrupa içerisinde yaygınlaşan milliyetçilik, liberalizm, sosyalizm fikir akımları sosyal hayatın dinamiklerini temelden sarsmakla yetinmeyip birçok beşerî alanda da değişikliklere vesile oldu. 1815 Viyana Kongresi ile kurulmaya çalışılan düzen 1870-1871 yıllarında Prusya'nın Fransa'yı yenmesiyle bozuldu²¹. Bu zafer ve fikir akımlarından özellikle milliyetçilik Almanya ve İtalya'nın milli birliklerinin kurulmasında etkili oldu.²² 19. Yüzyıl boyunca etkisini gösteren ulusal devlet sistemi beklenen huzur ve sükunu getirmediği gibi bir düzende sağlayamamıştır.²³

²⁰ Halûk Ülman, *Birinci Dünya Savaşına Giden Yol ve Savaş*, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara 2002, s.17.

²¹ Norman Davies, *Avrupa Tarihi*, Çev. Burcu Çığman, vd., İmge Kitapevi Yayınları, Ankara 2006, s.871.

²² Fahir Armaoğlu, *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1914-1995)*, Alkım Yayınevi, İstanbul 2009, s.15.

²³ Enver Ziya Karal, *Osmanlı Tarihi*, C.IX, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1996, s.356.

Tüm bu olup bitenlerin yanında Sanayi Devrimi'nin de oluşturduğu değişimlerle birlikte İngiltere gibi makineleşmiş ve sömürgeleri olan devletler ile Almanya gibi makineleşmiş ama sömürgesi olmayan ülkeler karşı karşıya gelmeye başlamıştır.²⁴ Keza Almanya Avrupa devletler sisteminin tam ortasında yükselmekteydi; kuruluşu bile birçok devletin kârlarını etkilemiş, varlığı Avrupa'nın güçlü devletlerinin hepsinin konumlarını değiştirmiştir. Bununla birlikte Almanya'nın sanayi, ticaret ve ordu, donanma gibi alanlarda gösterdiği büyüme hızı diğer devletleri geride bırakmıştı.²⁵ Almanya ile İngiltere'yi karşı karşıya getiren en önemli husus Alman donanmasının dünyanın en büyük altıncısı olma konumundan çıkıp bir tek İngiltere donanmasından geride kalmış olmasıdır.²⁶

Alman İmparatorluğu kurulduktan sonra Başbakan Bismarck'ın politikaları Almanya'ya 1890 yılına kadar diplomatik bir üstünlük kazandırmış ve bunun sonucunda Almanya'nın yanında Üçlü İttifak dediğimiz bir bloğu ortaya çıkarmıştır.²⁷ Üçlü ittifaktan sonra Almanya'nın Avrupa'daki üstünlüğü kesinleşmiştir. Çünkü 1879 ittifakı ile Avusturya'yı 1881 İkinci Üç imparatorlar Ligi ile Rusya'yı ve son olarak da 1882 Üçlü İttifak ile İtalya'yı kendisine bağlamıştır.²⁸

1888 yılına gelindiğinde III. Friedrich'in ölmesi üzerine tahta II. Wilhelm geçti. Ülkenin iç ve dış meselelerinde kesin söz sahibi olmaya kararlı olan II. Wilhelm 26 yıldır Almanya'nın iç ve dış politikalarını dizayn eden Bismarck ile görüş ayrılıklarına sahipti; bu durum daha sonraları aralarında çatışmalara sebep oldu.²⁹ II. Wilhelm Rus dostluğuna ve Avrupa dengesine önem vermiyor alakasını sömürgelere çeviriyordu; bu itibar ile Osmanlı İmparatorluğuna yönünü çevirerek buradan Ortadoğu'yu sarmak istiyordu.³⁰ II. Wilhelm'in bu ve benzeri siyasi politikaları Fransa ve İngiltere'yi aralarındaki her türlü soruna rağmen bir blok halinde birleşmeye itti.³¹ Yukarıda da bahsettiğimiz üzere Almanya'nın giderek güçlenmesi, denizlerde varlığını ciddi oranda hissettirmesi ve aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğu üzerinde nüfuz kurmaya

²⁴ İlkin Başar Özal, *Kısa Birinci Dünya Savaşı Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2018, s.19.

²⁵ Paul Kennedy, *Büyük Güçlerin Yükseliş ve Çöküşleri*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2001, s.260.

²⁶ Kennedy, *a.g.e.*, s.262.

²⁷ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.39.

²⁸ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.48.

²⁹ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.50.

³⁰ Toktamış Ateş, *Siyasal Tarih*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2004, s.374.

³¹ Ateş, *a.g.e.*, s.376.

çalışması İngiltere'nin Osmanlıyı desteklemekten vazgeçip Rusya'yı destekler bir pozisyon almasına sebep oldu. Almanya sadece Osmanlı İmparatorluğu üzerinde değil bütün Müslüman dünya ile yakınlık kurmaya çalışmış Afganistan Emiri'ne, Müslüman dünyasının bağımsızlığını destekleyen bir mektup göndermişti.³²

Bunun yanında Fransa 1870 yenilgisi, Alsas-Loren ve Avrupa üstünlüğünü kaybedişini sindirebilmiş değildi.³³ Bu koşullar altında Fransa; Rusya ve İngiltere ile anlaşmaktan geri durmadı. Üçlü İttifak blokunda olduğu gibi Üçlü İtilaf da birden ortaya çıkmamış, ardı sıra gelen anlaşmalarla meydana gelmiştir. Bunlar, 1894 Fransız-Rus İttifakı, 1904 İngiliz-Fransız Antlaşması ve 1907 İngiliz- Rus Antlaşmalarıdır.³⁴ Böylece Avrupa devletleri iki bloğa ayrılmış oldu. Almanya'nın Üçlü İtilafı bozmak için giriştiği çabalar sonuç getirmemiş ve Dünya Savaşının kaçınılmaz nedenleri meydana gelmişti.³⁵

İtilaf bloğu ve İttifak bloğunun karşılıklı sorunlar yaşamasının sonucu olarak her iki blok ülkeleri de üstünlük kurma gayesi ile hızlı bir silahlanma dönemine girişmişlerdir. Bu silahlanma durumu ülkelerin siyasi bir çözüm üretme kanalını iyiden iyiye tıkamaktaydı. Gerginleşen siyasi düzlemde askeri yetkililerin tedbirsiz tutumları daha çok konuşulur olup yönetim kademelerinde daha çok sözü geçer bir konuma yükselmekteydi. Bu durum ufak meselelerden büyük buhranlar doğmasına vesile oldu.³⁶

1914 yılına gelindiğinde Büyük Sırbistan hayaliyle ve panslavist propaganda ile heyecana gelen sırbaların her yerde taşkınlık çıkaran hareketleriyle karşılaşılıyordu. 28 Haziran 1914 günü Saraybosnayı ziyaret etmekte olan Avusturya veliahdı Franz Ferdinand ve karısı da Sırbaların bu propaganda etkisiyle hazırladıkları suikasta kurban gitti.³⁷

Bu olay üzerine Avusturya, Sırbistan hükümetine 23 Temmuz günü ultimatome verdi. Aynı gün Alman buharlı gemileri ani gelişmeler için hazır olmaları konusunda

³² Özal, *a.g.e.*, s.34.

³³ Ateş, *a.g.e.*, s.376.

³⁴ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.51.

³⁵ Ateş, *a.g.e.*, s.377.

³⁶ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.61.

³⁷ Coşkun Üçok, *Siyasal Tarih (1789-1950)*, Ajans Türk Matbaası, Ankara 1961, s.288.

uyarıldı. Ültimatom Sırbistan'ın bağımsızlığını tehdit ediyordu ve kabul edilmesi için sadece 48 saat süre tanınıştı. Ertesi gün Alman hükümeti St. Petersburg, Paris ve Londra'ya bir nota gönderdi ve herhangi bir müdahale öngörülemeyen sonuçlara yol açacaktır diye bir tehdit mesajı da eklemişti.³⁸

25 Temmuz'da Sırpların Avusturya'ya cevabı ultiatomun süresinin dolmasına iki dakika kala büyükelçiliğe iletildi; Avusturya büyükelçisi cevabı okumadan Sırbistan ile diplomatik ilişkileri kesti ve verilen talimatlara uyarak ülkeden ayrıldı³⁹ 26 Temmuz günü Sırbistan'ın seferberlik ilan etmesinin üzerine 28 Temmuz günü Avusturya Belgrad'ı bombaladı ve böylelikle savaş başlamış oldu.⁴⁰ Bunun ardı sıra Almanya 1 Ağustos'ta Rusya'ya, 3 Ağustos'ta Fransa'ya savaş ilan etti.

1.2. Birinci Dünya Savaşı'nda Avrupa Cepheleri

Birinci Dünya Harbi o güne kadar ki gerçekleşmiş savaşlardan farklı olarak hem sayısal bağlamda büyük devletlerin hemen hemen hepsinin iştirak etmiş olması hem de sosyolojik açıdan kitlelerin hatırı sayılır bir oranda savaş destekçisi bir konumda bulunmaları, konunun daha derinden irdelenmesini gerekli kılıyor. Hükümetlerde ve kitlelerde mevcut olan bu motivasyon savaşın çok unsurlu boyutlarla yapılmasını, her biri bir veya birkaçı üzerinde etken komplike bir etki-tepki ağına dönüşmesine sebep olmuştur. 1914-1918 yılları arasında savaşan devletler yavaş yavaş bilimin, mühendislerin, ağır endüstri işçiliğinin ve propaganda için medyanın desteğini sağlamışlardı ancak savaşın son yılında bile bu unsurların üst bir koordinasyon seviyesinde çalışıp çalışmadığı tartışmalıdır.⁴¹

Birinci Dünya Savaşı'nın oluşum sebeplerinden bahsederken neden sorularının birçoğunda Almanya'nın odak noktasına gelmesi, savaşan ülkelerden her iki tarafında savaşın sonucunun Almanya'nın galibiyet veya mağlubiyetiyle belirleneceğine inanmasına vesile oldu. Nitekim savaşın sonucunda da durum bu şekildeydi. Bahsi

³⁸ Basil Liddell Hart, *Birinci Dünya Savaşı Tarihi*, Çev. Kerim Bağrıaçık, İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2018, s.25-26.

³⁹ Hart, *a.g.e.*, s.26.

⁴⁰ Armaoğlu, *a.g.e.*, s.136.

⁴¹ Hart, *a.g.e.*, s.37-38.

geçen bu savaşın Turan gazetesine yansıma şeklini kavrayabilmek açısından bu bölümde ana hatlarıyla dünya savaşının gerçekleşmiş olduğu cephelerden kısa bir şekilde bahsedeceğiz.

Ülkelerin savaşa büyük bir motivasyon ile iştirak ettiği ancak savaşın kazanmaya yönelik askeri, teknik ve stratejik alanlarda ki yeterlilikleri sayısal verilerin kıyasları ile net bir sonuca varılmasını mümkün kılmaya da konunun derinden irdelenmesi ve yüzeysellikten kurtulup konuya pek çok farklı noktadan sorular yöneltilmesini mümkün kılıyor.

Savaş sırasında ülkelerin seferberlik ilanından sonra ulaşılan rakamlar inanılmaz boyuttaydı. Yaklaşık olarak Almanya 13,2 milyon; Rusya 15,5 milyon; Fransa 8,4 milyon, İngiltere 5,5 milyon insanı seferber etmişti.⁴² 1914 yılı başında ülkelerin tam teçhizatlı piyade tümeni mevcudu şu şekildeydi: Almanya 17.500 personel 72 top 24 makinalı tüfeğe; Fransa 15.000 personel 36 top 24 makinalı tüfeğe; İngiltere ise 18.073 personel 76 top 24 makinalı tüfeğe sahipti.⁴³

Tüm bunların yanında Almanya nüfusu hem nicelik hem nitelik bakımından güçlüydü. İtalyan kaynaklarına göre İtalya'da askere alınan 1000 kişiden 330'unun okuması yazması yoktu bu durum diğer ülkelerde şöyle idi: Avusturya-Macaristan'da 220/1000, Fransa'da 68/1000, Almanya'da ise 1/1000 şeklindeydi.⁴⁴ Bu durum Almanya da seferber edilen kuvvetlerin koordinasyonlarında ki uyum sağlama, eş güdümlü hareket kabiliyetinde ki artışın nedenleri arasında gösterilebilir.

Alman ordusu modeli, Avrupa'da kendi teknik, standart ve kabiliyetlerinde eşi olmayan bir profesyonel subay ve astsubay teşkilatıydı. Bu durum eğitimin bir sonucudur. Bunun yanında psikolojik unsur milli orduda profesyonel orduda gösterdiği etkiden daha fazla tesirli olmuştur. Çünkü Alman liderleri nesillerdir vatansever bir halk yaratmak için çalışmışlardı.⁴⁵

Avusturya-Macaristan ordusu Alman ordu modelini esas almışsa da hem eğitim düzeyleri eşit değil hem de moral birliğine engel olan birden fazla etnik unsura

⁴² Özal, *a.g.e.*, s.72.

⁴³ Özal, *a.g.e.*, s.71.

⁴⁴ Kennedy, *a.g.e.*, s.260.

⁴⁵ Hart, *a.g.e.*, s.39.

sahipti.⁴⁶ Öyle ki 1914'te savaş başladığında seferberlik emiri on beş farklı dilde ilan edilmişti.⁴⁷

İtilaf devletlerinden Fransa'nın komuta heyeti kısa olacağına inandıkları savaş için mevcudu sadece yaklaşık 1.000.000 kişi olan yarı profesyonel cephe birliklerine güvenmişlerdi; ancak sorun savaşın uzaması halinde Fransız ordusunun büyüme oranının düşük olmasıydı.⁴⁸

Rusya'nın insan gücü kaynağı büyük olmasına karşın orduda liyakatli subay sayısı azdı, bunun yanında ordunun esnekliğinin az olması, teçhizat ve cephaneye üretim kapasitelerinin düşük olması ve en önemlisi insan gücünü harekete geçirmek için şart olan demir yollarının yetersizliği Rusya'nın savaşa tam olarak hazır olmadığını gösteriyordu.⁴⁹

İngiltere'nin ise kara ordusu ve donanma arasında dikkat çekici bir fark vardı. İngiliz komutanlar sömürgelerde küçük birliklerin sevk ve idarelerinde tecrübe sahibi olmalarına karşın büyük birliklerin sevk ve idarelerinde tecrübesizlerdi.⁵⁰

Savaş başladığında 1891-1906 yılları arasında Alman Genel Kurmay başkanı olarak görev yapan kişinin adını alan Schlieffen Planı devreye girmişti. Bu planda iki cepheli bir savaş tahmin edilmişti.⁵¹ Plana göre Belçika'nın tarafsızlığının çiğnenip Fransa'yı açık alanda altı hafta içinde yenip kuvvetlerin büyük bölümünü Rusya'ya karşı kullanmak düşünülüyordu.⁵²

Planın başarıya ulaşmasında kuşkusuz en önemli şart birliklerin hızlı sevk edilmesiydi bunun kanıtı olarak Almanlar çok sayıda demiryoluna sahip oldukları için 6-12 Ağustos günleri arasında 1.500.000 askeri harekate hazır hale getirmişlerdi.⁵³

⁴⁶ Hart, *a.g.e.*, s.40.

⁴⁷ Kennedy, *a.g.e.*, s.267.

⁴⁸ Hart, *a.g.e.*, s.41.

⁴⁹ Hart, *a.g.e.*, s.42.

⁵⁰ Hart, *a.g.e.*, s.43.

⁵¹ Keith Robbins, *Birinci Dünya Savaşı*, Çev. Müfit Günay, Dost Kitapevi Yayınları, Ankara 2005, s.40.

⁵² Pierre Renouvin, *Birinci Dünya Savaşı (1914-1918)*, Çev. Adnan Cemgil, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul 1982, s.193.

⁵³ Hart, *a.g.e.*, s.65.

Schlieffen Planı'nın karşısında itilaf devletleri de planlarını hazırlamışlardı. Fransız ve Rus genelkurmay başkanları savaştan önce yaptıkları bir konuşmada Alman ordusunun büyük bir bölümünün Fransa üzerine yönlendirileceği konusunda hemfikirdiler. Bu planı bozmak için Rus kuvvetlerinin bir kısmı ile yığınak tamamlanmadan saldırıya geçmek gerekiyordu. Böylelikle Almanlar doğu cephesinde zayıflayınca batı cephesindeki askerlerin bir kısmını geri çekmek zorunda kalacaklardı.⁵⁴

Fransızlar ise Alman planına karşı 17. Plan adını verdikleri harekât stratejisini devreye sokmuşlardır. Bu plan, iki temel unsura dayanıyordu; kuvvet ve yer. Ancak Alman kuvvetlerinin miktarı ve savaşılacak yerin yanlış hesaplanması Fransa'nın planını etkisiz hale getirmişti.⁵⁵ İngiltere'nin savaş üzerindeki planları daha çok Fransa planını desteklemek üzerine kuruluydu. 5 Ağustos'ta toplanan Savaş Konseyi'nde Fransa ile doğrudan iş birliği konusunda mutabık kalınmıştı.⁵⁶

Tarihler 4 Ağustos'u gösterdiğinde Almanya Belçika'ya savaş ilan etti aynı gün içerisinde İngiltere de Almanya'ya savaş ilan etmişti. Bunun üzerine Belçika'nın işgal süreci başladı. Belçika kaleleri ve garnizonları Avrupa'nın en güçlü savunulan kentine Liege'ye saldıran Alman ordusuna karşı ciddi bir direniş gösterdi. Ancak kaleler sistematik olarak obüs toplarıyla dövüldü nitekim bütün direnç 16 Ağustos'ta sona erdi. Ardından 20 Ağustos'ta Bürüksel düştü. Ciddi muhalefet görmeyen Almanlar güzergâh üzerinde denk geldikleri Üniversite kütüphanelerini yakarak, İngiliz rahip ve hemşireleri vurarak ilerlemeye devam ettiler.⁵⁷ Bu durum İngiltere için ciddi bir propaganda malzemesi olmuştu. Nitekim bu durum karşısında Ludendorff şöyle demekte idi:

“...Barış zamanı elbise ve silahları kendi yanında bulunan milis askerleri bazen resmi üniforma bazen de başka kıyafetlerle görünüyordular. Hatta muvazzaflı Belçika askerleri de harbin başında sırt çantalarında ayrıca bir sivil elbise taşımış olsalar gerek.

⁵⁴ Renouvin, *a.g.e.*, s.194.

⁵⁵ Hart, *a.g.e.*, s.58.

⁵⁶ Hart, *a.g.e.*, s.59.

⁵⁷ Robbins, *a.g.e.*, s.41.

*Ben Liege'nin Kuzeydoğu Cephesinde Barchon tabyası civarındaki avcı hendeklerinde böyle üniformalar gördüm. Harbin bu tür lüsü harp kaidelerine uymaz eğer kıtalarımız buna karşı çok şiddetli bir şekilde hareket ettiyse bu hususta haksız görülmemelidir. Belki bazıları da zarara uğramışlardır fakat Belçika Zulmü denilen şey tamamıyla hayali ve ustalıklarla icat edilerek etrafa yazılmış bir masaldan başka bir şey değildir.*⁵⁸

Bürüksel'de elde edilen zaferden sonra Alman ordusu hızlı bir ilerleyişe geçmiştir. Nitekim mutlak zaferin hızlı bir şekilde Fransa'nın yenilgiye uğratılması yolundan geçtiğine inanılıyordu. Ancak Rus ordusu sanıldığından daha çabuk meydana inmişti ve Alman Genelkurmay Başkanı Moltke'yi batı cephesinde oluşabilecek boşlukları doldurmak için kullanacağı iki kolordudan mahrum bırakmıştı.⁵⁹ Almanların Fransa üzerine hızla ilerleyişi kendi zaman çizelgelerinin önüne geçmişti, ikmal maddelerinin hızı kendilerine yetişemiyordu.⁶⁰ Bunun yanında General von Bülow'un orduları saldırılar karşısında yavaşlamak zorunda kalınca daha hızlı ilerlemiş olan Kluck yavaşlamak zorunda kaldı. Fransızlar durumu fark eder fark etmez ana kuvvetlerinin çekilişini durdurarak Paris'e de kuvvet kaydardı. Daha sonra gerçekleşen ani saldırıyla Alman planı suya düşmüş oldu çünkü ellerinde bölgeye gönderebilecekleri bir kuvvet yoktu.⁶¹ İşte bu olumsuz durumlar savaşın kaderini etkileyen Marne muharebesinin kaybedilmesine neden oldu. Marne yenilgisi, Alman askeri planlayıcılarının kaçınmak için çok çaba sarf ettiği iki cepheli savaş ile yüz yüze kalmalarına neden olmuştu. Bu yenilginin ardından sağlığı da yerinde olmayan Moltke görevden alındı yerine Prusya Savaş Bakanı Erich Falkenhayn atandı.⁶² Her ne kadar bu yenilgi savaşın uzamasına neden olmuşsa da Schlieffen planının başarısız olup savaşın uzayacağı daha önceden tahmin edilmiş olmalı ki 2 Ağustos 1914'te Osmanlı ile ittifak anlaşması yapılmıştı.

Ağustos 1914'te doğu cephesinde Almanlar, Rusların bir hatası nedeniyle stratejik üstünlüğü ele geçirdiler. Alman istihbaratı Rus Ordusunun bir haberleşmesini yakalayıp onları gafil avladılar. Schlieffen Planı'nın Marne'de bozulduğu sırada Doğu Prusya'ya yönelik tehdit Tannenberg zaferiyle durdurulmuş, üstünlük

⁵⁸ Ludendorff, *a.g.e.*, s.54.

⁵⁹ Ian Sumner, *Marne 1914*, Çev. Kahraman Şakul, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2015, s.86.

⁶⁰ Hart, *a.g.e.*, s.76.

⁶¹ Özal, *a.g.e.*, s.81.

⁶² Sumner, *a.g.e.*, s.86.

Almanların eline geçmişti.⁶³ Bu zaferle birlikte Alman komutanlar Hindenburg ve Ludendorff'un yıldızları parlamıştı. Ludendorff bu zafer hakkında şu sözleri söylüyordu:

*“ Cihan tarihinin en parlak meydan muharebelerinden birisi vuku bulmuştu... Bu meydan muharebesi, bütün kumandanlar, kıtalar, zabitler ve hulasa bütün vatan için bir şan ve şeref sayfası demektir... Allenstein Protestan kilisesinde General von Hindenburg ve ben Allah'a hamdüsena ettik. ”*⁶⁴

1914 yılı sona ermeden önce, Batı cephesinde siperlerin sabit hale gelmesi ve savaşan ülkelerin hükümetleri ve genelkurmayları tarafından anlaşılıyordu; her biri bu duruma çözüm arıyorlardı.⁶⁵ Cephelerde kesin sonuçlar elde edilememesi savaşın daha geniş coğrafyalarda cereyan etmesine sebep oldu. Bu şekliyle Batı'da cephe hattında mevcut bulunan orduların gücünün dağıtılması hedefleniyordu. Sadece bu değil aynı zamanda ülkelerin dikkatlerini birçok noktada devam eden savaş ile dağılması öngörülüyordu. İşte Osmanlı imparatorluğunun savaşa dahil olması bu nokta-i nazardan Almanya'yı batı cephesinde rahatlatacak bir gelişme idi. Bunun yanında Osmanlı panislamist ya da pantürkist amaçlar izlemekten çok savaş tarihi bir fırsat olarak görüyordu, bu savaş en azından Osmanlı'nın güvenlik ve bağımsızlığı için bir fırsattı.⁶⁶

Osmanlı 29 Ekim gecesi ansızın Rus limanlarına saldırdı. Hazırlıksız yakalanan Rus gemilerini batırdı, bazılarını da ağır hasara uğrattı.⁶⁷ Böylelikle Osmanlı devleti savaşa fiilen başlamış oldu. Osmanlı büyük Rus kuvvetlerini üzerine çekerek Doğu – Prusya ve Galiçya cephelerinin rahatlamasına yardım edecekti.⁶⁸ Buna mukabil Sarıkamış harekâtı 22 Aralık'ta soğuk bir gecenin sabahında başlamıştı.⁶⁹ Ancak sonucu ne Osmanlı açısından nede müttefiki Almanya açısından olumlu bir şekilde sonuçlanmamıştı.

⁶³ Özal, *a.g.e.*, s.176.

⁶⁴ Ludendorf, *a.g.e.*, s.74-75.

⁶⁵ B. L. Hart, s.173.

⁶⁶ Mustafa Aksakal, *Harb-i Umumi Eşiğinde Osmanlı Devleti Son Savaşına Nasıl Girdi*, Çev. Ebru Kılıç, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2018, s.20.

⁶⁷ Tuncay Öğün, *100 Soruda Sarıkamış Harekâtı*, Rumuz Yayınevi, İstanbul 2019, s.37.

⁶⁸ Üçok, *a.g.e.*, s.294.

⁶⁹ Öğün, *a.g.e.*, s.109.

Osmanlı devleti Almanya'nın da ortak görüşleriyle birlikte Filistin üzerinden ordu göndererek Süveyş Kanalı'nı ele geçirmek böylece hem Mısır'ı almak hem de İngiltere'nin Hindistan ile olan deniz yolunu kesmek için girişimi de 1915'in şubatında başarısız olmuştu. Ancak Kanal ve Kafkas cephelerinde ki başarısızlığın aksine Çanakkale'de büyük bir zafer kazanılmıştı.⁷⁰ 18 Mart 1915'teki Çanakkale deniz savaşı esasen bir İngiliz yenilgisiydi. Bu harekate Fransız ordusu da katılmıştı ancak işin tertibi ve kumandası İngilizlere aitti.⁷¹ Bu duruma ek olarak Çanakkale kara savaşlarının hemen akabinde 1916'da Irak cephesinde Kûtulamâre'de tam 4 ay 23 gün kuşatılmakla teslim mecbur olan İngilizler Osmanlıdan ikinci büyük darbeyi yemişti.⁷²

Alman güçleri Çanakkale Boğazı'ndan yabancıların ikmalıyla telafi edilebilecek mühimmat eksikliği nedeniyle çökmekte olan Rusya'yı yıpratıyorlardı. Bu durum Rusya'nın en güçlü rakibi tarafından çok iyi kavranmıştı. Hoffmann, 1915 sonbaharında Almanya'nın Rusya'ya karşı başlattığı hareketlerin başarısının Çanakkale Boğazı'nın kapalı tutulmasıyla açıklamıştı.⁷³

1915 yılına bakıldığında Batı Cephesinde Almanların II. Ypres Savaşı hariç savunmada kaldıkları görülüyor. Bu saldırının amacı da klor gazını denemektir.⁷⁴ Batı cephesinde her iki taraftan da çok kayıp verilen saldırılar gerçekleşmiş olsa da harita üzerinde savaşın seyrini değiştirecek kesin bir üstünlük sağlanamamıştı. Bu durum doğu cephesinde farklıydı Mayıs 1915'te Galiçya'da Alman birlikleri Batı cephesinde mümkün olmayan başarıya ulaştılar cephe hattını delerek ilerlediler ve Ağustos'ta Varşova'yı işgal ettiler.⁷⁵

Bu gelişmelerin yanında tarafsızlığını ilan etmiş olan İtalya da itilaf devletlerinin yanında yer alarak Avusturya-Macaristan'a savaş ilan etmişti (23 Mayıs 1915). İtalyan cephesinde Avusturya-Macaristan orduları savunmaya çekilmeyi uygun görmüşlerdi. İtalyanlar belli bölgeleri işgal edebilmiş olsalar da Avusturya-Macaristan hattını

⁷⁰ Üçok, *a.g.e.*, s.295.

⁷¹ Şevket Süreyya Aydemir, *Makedonya'dan Orta Asya'ya Enver (Paşa 1914-1922) III. Cilt*, Remzi Kitapevi, İstanbul 2017, s.219.

⁷² Muzaffer Albayrak-Vahdettin Engin, *Kûtulamâre Zaferi 1916*, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2017, s.248.

⁷³ Hart, *a.g.e.*, s.183.

⁷⁴ Özal, *a.g.e.*, s.90.

⁷⁵ Davies, *a.g.e.*, s.950.

yarmak konusundaki girişimleri başarısız olmuştur. Tam bu sırada savaşa dahil olmuş Bulgaristan ile birlikte ittifak kuvvetleri Osmanlı ile Almanya arasında ki bağlantıyı güçleştiren Sırbistan'ı işgal ederek bağlantılarını sorunsuz bir konuma getirmek istiyorlardı ki netice itibariyle başarılı da oldular.⁷⁶ Dünya Savaşı'nda vaziyet bu şekilde iken 1915'in sonuna gelinmişti.

1916 yılına gelindiğinde batı cephesinde yükün çoğunluğunu göğüslemekte olan Fransa'ya bu durumun farkında olan Alman kuvvetleri bir saldırı gerçekleştirmek istiyordu nitekim bu durum 1915'te doğu cephesine kayan ağırlık merkezini tekrar batı cephesine kaydırmıştı.⁷⁷ Ağırlık merkezinin batı cephesine kaymasının en büyük nedeni olarak Verdun Savaşı gösterilebilir. Çünkü Verdun savaşı Birinci Dünya Harbi içerisinde muharebelerin en uzun devam ettiği savaşlardan biri olma özelliği taşımaktadır. 21 Şubat ve 15 Aralık 1916 tarihleri arasında yedi ay kadar sürmüştür.⁷⁸

Savaş 1915'in sonunda Falkenhayn'ın Kayzer'e stratejik bir memorandum sunmasının akabinde gerçekleşmişti. Falkenhayn farklı savaş alanlarını inceledikten sonra hiçbir yerde zafer kazanma olanağının olmadığını ileri sürmüştü. Reich'in⁷⁹ daha fazla kaynağa ve insan gücüne sahip düşman kuvvetleri tarafından büyük bir yıpratma savaşı ile karşı karşıya olduğunu iddia etti; İngiltere açıkça Reich'in en büyük düşmanı konumundaydı ve Almanya'nın onu doğrudan vuracak olanakları yoktu. Fransızlar ise İngiltere'nin kıtada ki kılıcıydılar. Bu sebeple Fransızların moralini bozmak için Verdun Kalesi'ni hedef alan bir yıpratma savaşı önerdi ancak veliaht prensine bunun bir yıpratma savaşı olduğunu söylememişti.⁸⁰

Verdun muharebeleri önceleri Almanya'nın umduğu şekliyle ilerlemiş ve Fransız askerleri panikle batıya kaçmaya başlamışlardı. Ancak Fransa, Mareşal Petain'in çabalarıyla Verdun cephesinin Fransa'nın diğer bölgeleriyle olan ulaşım olanaklarını iyileştirme çalışmaları sayesinde cepheye silah taşınmasını düzenli hale sokmuştur. Böylelikle Alman ilerleyişini güçlü top atışlarıyla birlikte durdurulmuştur.⁸¹ Bu top

⁷⁶ Üçok, *a.g.e.*, s.299.

⁷⁷ Hart, *a.g.e.*, s.265.

⁷⁸ Hart, *a.g.e.*, s.283.

⁷⁹ Sözlük anlamı zenginlik, krallık, imparatorluk olan, tarihte ise Almanların dünyada söz sahibi olduğu devirlere verilen ad. Bkz. <https://www.turkcebilgi.com/reich>

⁸⁰ Geoffrey Parker, *Cambridge Savaş Tarihi*, Çev. Fusun Tayanç – Tunç Tayanç, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2014, s.321.

⁸¹ Oral Sander, *Siyasi Tarih İlkçağlardan 1918'e*, İmge Kitapevi Yayınları, İstanbul 2012, s.237.

atışlarının tesirli olmasındaki en önemli etken ise fosgen gazının top mermileri içine yerleştiriyor olmalarıydı, böylelikle gaz top mermisinin düştüğü alanda daha da etkili bir şekilde kullanılmış oluyordu.⁸² Bu şiddetli çarpışmalar içerisinde Enver Paşa'nın emriyle son Halife Abdülmecit'in oğlu Şehzade Ömer Faruk'ta bulunuyordu.⁸³

Savaş tüm şiddetiyle devam ederken Almanya Veliht Prensi, Falkenhayn'a verilen kayıpların boyutu yüzünden muharebeyi durdurmasını önerdi ancak Falkenhayn Fransızların ağır kayıpları üzerine aldığı iyimser istihbarat raporlarından dolayı bu talebi reddetti ve kenti ele geçirmek için son bir emir daha verdi. Bu saldırıda küçük bir başarı elde edilse de Doğu Cephesinde Avusturya karşısında Rusların başarılı bir saldırısı ve İngilizlerin Somme'a saldırısı Falkenhayn'ı diğer cephelere destek göndermeye zorladı.⁸⁴ Durumun farkında olan Fransızlar bir karşı saldırı düzenleyerek hemen hemen Almanları Verdun muharebeleri sırasında kazandıkları topraklardan çıkardılar. Verdun savaşı her iki taraf ta neredeyse eşit sayıda toplam 400.000 kayıp ve 800.000'den fazla yaralıya mal oldu.⁸⁵

1916 senesinde ki sonuç elde edilememiş bir muharebede denizlerde gerçekleşmişti. Jutland adı verilen bu muharebe İngiliz ve Alman donanmasının savaş sürecinde sadece bir kez karşılaşmalarıyla meydana gelmişti.⁸⁶ Savaşın akabinde her iki tarafta kendini galip olarak görüyordu Kayzer sayısal anlamda Almanya'nın İngiliz donanmasına daha fazla kayıp verdiğinden memnundu ancak her iki tarafta savaşta elde etmek istedikleri hedefe ulaşamamışlardı.⁸⁷

Somme Savaşı Fransa'daki İngiliz kuvvetleriyle yapılacak bir saldırıydı ve Verdun savaşından önce planlanmıştı. Amaç batı cephesindeki Alman kuvvetlerini Somme üzerine çekerek Verdun'un yükünü hafifletmekti.⁸⁸ Bu amaç doğrultusunda başlayan savaşta en büyük problemlerden biri Almanların oluşturduğu dikenli teller ve sığınaklardı. Bu iki etken Alman savunma hatlarına saldırmak için ciddi bir engel

⁸² Kahraman Süvari, "Birinci Dünya Savaşında Kimyasal Silahların Kullanılması", *Uluslararası Sempozyum Savaşın Devletlerin Tarihçilerinin Gözüyle 100. Yılında Birinci Dünya Savaşı 12-15 Kasım 2014*, Yay. Haz. Mustafa Serin, Akdeniz Üniversitesi Yayınları, Antalya 2018, s.848.

⁸³ Süleyman İnan, "Son Osmanlı Damatlarının Milli Mücadeleyle İlişkileri", *Erdem İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, Yıl:2011, S:61, s.120.

⁸⁴ Parker, *a.g.e.*, s.323.

⁸⁵ Parker, *a.g.e.*, s.323.

⁸⁶ Hart, *a.g.e.*, s.351.

⁸⁷ Özal, *a.g.e.*, s.357.

⁸⁸ Karal, *a.g.e.*, s.478.

teşkil ediyordu. Somme’de ki İngiliz askerlerinin tecrübesizliği de buna eklenince saldırının zorluğu daha net bir şekilde belirliyordu.

İngilizlerin savaşın başındaki topçu saldırıları büyük bir yoğunluk kazanmıştı. Bu topçu atışlarının ardından 29 kilometrelik cephe hattı boyunca on dört İngiliz tümeni saldırıya geçtiler ancak topçu atışlarının dikenli tel engelini ortadan kaldıramaması ve Almanların yer altı sığınaklarında topçu atışlarından gizlenmeleri bu saldırıların İngilizlere çok ciddi kayıplar verdirmesine sebep oldu. 1 Temmuz da saldırıya geçen 120.000 piyadeden yaklaşık 20.000’i ölmüş 35.000’i yaralanmıştı. Bununla birlikte birkaç yerde ufak kazanımlar elde etmişlerdi.⁸⁹ Tüm bu saldırıların ardından bir karşı taarruz yapan Almanlarda başarıya ulaşamamış ilk saldırıda hatalarının farkına varan İngiliz kuvvetleri Almanlara ciddi kayıplar verdirmeye başlamışlardır. Bu durumda azda olsa tesiri olan bir diğer etken ise ilk defa İngilizlerin cephe hattında tank kullanmış olmalarıdır. Bu gelişme bundan sonra ki savaşlar üzerinde de ciddi taktiksel değişimlere vesile olmuştur.

1914’ten beri kesin sonuç elde edilememiş olan siper savaşları Somme savaşına gelindiğinde farklı bir boyuta erişmişti. Bunun sebebi müttefiklerin asker ve teçhizat üstünlüğüydü, Almanların müttefikler karşısında ki bu yetersizliği yavaş ama kararlı bir şekilde Alman ordusunu geriletiyordu.⁹⁰ Bu olumsuzluğu Ludendorff şöyle itiraf ediyordu:

“İtilaf devletleri Somme Muharebesine karada ve havada büyük bir üstünlükle başlamıştı. Genel Karargâh bu işe ansızın yakalanmıştı. Seri bir şekilde kuvvet celp etmiş, fakat top, cephane ve tayyare hususunda düşmanın üstünlüğünü kısmen de olsa telafi etmeyi başaramamıştı. İtilaf kıtaları daimî surette Alman hatlarına girmeye çalışıyordu. Çok fazla insan ve malzeme zayi etmiştik.”⁹¹

Yalnız Ludendorff ifade ettiği bu durumdan yola çıkarak daha çok 1917’de ve 1918’de uygulama alanı bulan stratejik ve taktiksel bir takım değişikliğe gitmiştir.

İngilizler Somme Savaşı’nın kasım ortasında sona ermesinden önce küçük ilerlemeler kaydetmişlerdi. Ancak dört buçuk aylık savaş sürecinde iki tarafta da çok ciddi

⁸⁹ Parker, *a.g.e.*, s.324.

⁹⁰ Parker, *a.g.e.*, s.325.

⁹¹ Ludendorf, *a.g.e.*, s.256.

kayıplar vardı. Yaklaşık 500.000 Almanlar, 400.000'den fazla İngilizler 200.000 civarı da Fransız askeri ölmüştü.⁹²

Bu sonuçlar doğrultusunda 1916'da savaşı devletler açısından yine kesin bir zafere ulaşılamamıştı. Verdun Fransızlar açısından çok can yakıcı olmuş, İngilizler ise Somme'da önemli bir zafere ulaşamamışlardı. Doğu cephesinde Ruslar başarılı olsalar da artık devrimin eşliğindeydiler. Almanlar ise Verdun ve Somme'de elde edilemeyen zaferler sonucu Falkenhayn'ın görevden alıp yerine Hindenburg'u atamışlardı.⁹³

1916'nın sonlarında savaşın seyrini etkileyecek sosyal ve ekonomik hareketlilikler baş gösteriyordu. Özellikle Avusturya ve Rus imparatorlukları yurt cephesindeki baskıların önünü alamaz konuma gelmişlerdi. Her yerde gıda, yakıt, sanayi hammaddesi kıtlığı çekiliyordu; bu durumun hedef aldığı noktada askeri sektör ekonomisinin tükenmek bilmez talepleri vardı. Bu ekonomik darboğazdan karlı çıkan savaş edüstrisi ile ticaret yapan az sayıdaki bir zümre iken, en çok canı yanan işçi ve orta sınıf kentli kitle idi. Buda toplumsal gerilimleri şiddetlendiriyordu.⁹⁴ Ekonomik ve onun doğrudan etkilediği toplumsal olumsuz atmosfer 1916 sonunda iki imparatorluğun dağılma yarışına girmiş olduğunu gösteriyordu. Çöküş sinyallerinin yandığı Avusturya da kasım ayında İmparatorun ölümü ile taht değişikliği gerçekleşti ve hemen akabinde barış görüşmeleri için Fransa ile temaslar kurulmaya çalışılıyordu. Ancak Alman nüfuzu Avusturya'nın bu girişimini boşa çıkaracak kadar güçlüydü. Ama üç ay sonra Rusya'da ekmek ayaklanmaları çıkıp rejimi çökerttiğinde Çar'ın müttefikleri imparatorluk için bir şey yapmadılar.⁹⁵ Ekonomisi ve devlet kurumları daha sağlam olan ülkeler bu darboğazdan daha az etkileniyorlardı, toplumsal tepkileri minimize etmek noktasında gösterdikleri çabalar savaşın devamına yönelik karar almalarını kolaylaştırıyordu. İtilaf ve İttifak devletlerinde askeri ya da siyasi yöneticilerde birtakım değişiklikler olsa dahi genel politikalarının değişikliğe uğramasına sebep olmadı.

⁹² Robbins, *a.g.e.*, s.65.

⁹³ Robbins, *a.g.e.*, s.65.

⁹⁴ Michael Howard, *Yüzüncü Yıldönümünde Birinci Dünya Savaşı*, Çev. Sinem Gül, Dost Kitapevi, Ankara 2014, s.103.

⁹⁵ Howard, *a.g.e.*, s.104.

Ocak 1917’de bir belirsizlik havası esiyor olsada bu çok uzun sürmedi. ABD başkanı Wilson tarafların “zafersiz barış” üzerine düşünmelerini tavsiye ediyordu. Savaşın ülkelerdeki askeri ve siyasi isim değişiklikleri Wilson’un bu teklifi için olumlu bir atmosfer yaratsada kısa bir süre git gel yaşayan iki tarafta zafer elde etmek noktasında karar kıldılar.

Almanya’da gücü elinde bulunduran Hindenburg ve Ludendorff savaşın devamı ve zafer için yaşanan muharebelerden ders çıkarmışlardı. Özellikle askeri teknoloji alanında ki gelişmeler itilaf devletleri gibi onlarıda bu noktada üretime geçilmesi gerektiğini düşündürmüştü. Üretimin artırılması için insan gücüne ihtiyaç vardı ve Hindenburg Programı ile bu sorunun önüne geçilmişti.⁹⁶

Almanların bu programla birlikte ilk hedefi İngiltereydi. Savaşın doğurduğu ağır ekonomik şartları bir silah olarak kullanabilirlerdi. Üç senedir devam eden siper savaşlarında hala bir sonuç elde edilememiş olması bu tür farklı stratejiler üretilmesine vesile oluyordu. Bu vesile ile literatürde “sınırsız denizaltı savaşı” olarak bilinen savaş ilan edildi. Bu stratejik yaklaşım aslında 1915 yılında hayata geçirilmeye çalışılmıştı. Bir yolcu gemisinin batırılmasıyla birlikte çok sayıda ABD vatandaşı hayatını kaybetmiş ve ABD’nin tepkisi üzerine Almanlar geri adım atmışlardı. Bu geri adımın en önemli sebebi Berlin’in yeteri kadar denizaltıya sahip olmamasıydı.⁹⁷ Ancak durum artık farklıydı Almanların elinde çok daha fazla denizaltı mevcuttu. Şimdiki esas sorun ABD’nin savaşa dahil olma olasılığıydı. Almanlar bu ihtimali göze alıyorlardı çünkü İngiliz ekonomisini ayakta tutan ABD ile olan ticaret hacmiydi bunun yanında ABD’nin itilaf kuvvetlerine sınırsız yardımı da göz önünde bulundurulunca Almanlar bu savaştan geri durmadılar.⁹⁸ Bu denizaltı savaşıyla birlikte ABD’nin tepkisi beklenenden farklı olmadı. Almanların ABD büyükelçisi ABD ile girişilecek olası bir savaşta Meksika’nın bağımsızlığı için iş birliği teklifi bardağı taşıran son damla oldu ve böylelikle Wilson savaş kararı aldı.⁹⁹

⁹⁶ Ludendorff, *a.g.e.*, s.343.

⁹⁷ Norman Stone, *Birinci Dünya Savaşı*, Çev. Ahmet Fethi Yıldırım, Ketebe Yayınları, İstanbul 2019, s.111.

⁹⁸ Stone, *a.g.e.*, s.111.

⁹⁹ Hew Strachan, *Birinci Dünya Savaşı*, Çev. Ümit Hüsrev Yolsal, Say Yayınları, İstanbul 2014, s.266.

ABD'nin savaşa dahil olması hemen cephe hattında belirginleşecek askeri bir üstünlük durumu değildi. Bu sebeple Almanlar "sınırsız denizaltı savaşı"nın beklenen sonuçlarını elde edebilmek için batı hattında savunmada kalmayı planladılar. Ancak Ludendorff'un Somme savaşındaki başarısızlık üzerine düzenlediği savaş stratejisi gereği geri çekilmek ve tahkimi daha iyi yapılmış hatlarda savunmada kalmak gerekiyordu. İngilizler bu hatta Hindenburg Hattı adını vermişlerdi.¹⁰⁰

Hindenburg hattının oluşturulmasıyla birlikte artık eski siper savaşlarında kullanılan taktiksel yaklaşımlar terk edilmişti. Yeni ilkelere göre oluşturulan hatlarda artık askerler ön hattaki siperlerde tikiş tikiş durarak düşman topçularının hedefi olmaktan çıkmışlardı. Bunun yerine dikenli tellerle çevrili betondan yuvalara uzun aralıklarla yerleştirilmiş makineli tüfek ve toplar vardı. Piyadelerin büyük çoğunluğuda düşman toplarının menziline dışında bırakılmışlardı.¹⁰¹ Buna karşılık düşman kuvvetlerinde de farklı taktiksel yaklaşımlar benimsenmişti. Belirlenmiş bir sipere saldırı gerçekleştirilecek burası alınıp tahkim edildikten sonra yenisine geçilecekti. Böylelikle ateş gücü ve saldırı gücü tek bir noktada yoğunlaştırılıp cephe hattı yarılabilirdi.¹⁰² Savaş teknolojisininde geldiği nokta savaşın başındaki konuma nazaran muazzamdı. Artık uçakların yer tespiti yapıp haritalarda mesafeleri doğru hesaplamasıyla birlikte topçu atışları ansızın düşman cephe hattına isabet edebiliyordu. Bu durum itilaf kuvvetlerini kazanacaklarına olan inancını kuvvetlendiriyordu.

Tüm bu gelişmeler ışığında 1917'nin ilk saldırıları gerçekleştirmeye hazırlanan itilaf kuvvetleri Rusların artık kendilerine destek olamayacaklarını biliyorlardı. Bunun yanında Almanların geri çekilip Hindenburg hattını oluşturmaları itilaf devletlerinin 1917 baharı için yapılan planını suya düşürecek cinstendi.¹⁰³ Bu sebepten kesin sonuçlar elde edilememişti. İtilaf devletlerinin yeni Alman savunmasına karşı geliştirdikleri taktikler işe yaramamış daha az kayıp verileceği yönündeki öngörüleride boşa çıkmıştı. Arras ya da Nivelles saldırıları olarak anılan bu muharebede sadece küçük bir başarı elde edilebilmişti. Bunun dışında saldırılar bir sonuç vermemiş ve Fransada ayaklanmalar başlamıştı. Bu ayaklanmalar basite alınır cinsten değildi.

¹⁰⁰ Howard, *a.g.e.*, s.120.

¹⁰¹ Howard, *a.g.e.*, s.120.

¹⁰² Özal, *a.g.e.*, s.125.

¹⁰³ Strachan, *a.g.e.*, s.285.

Koünistler Birinci Dünya Savaşı'nı propaganda haline getirmişlerdi. İşçi emekçi sınıfının yanında askerlerde bu ayaklanmalarda yer alıyorlardı asıl riskli durum bu idi. Bu duruma çözüm olarak Nivelles görevden alınarak yerine Petain atandı. Yeni komutanın soruna çözüm olarak 49 kişiyi idam etmesi ortalığın sakinleşmesini sağladı.¹⁰⁴

Tüm bunlar yaşanırken doğu cephesi dağılmaktaydı. Mart ayında Rusya'daki ekmek ayaklanmaları polisin ve ordunun ayaklanmacıları desteklemesiyle devrime dönüştü ve çar tahttan çekilmeye ikna edildi.¹⁰⁵ Yeni kurulan hükümet savaş yanlısı bir görüş benimsesede ekonomi yönündeki basiretsizliği Lenin'i iktidara taşıdı ve Rusya hiç gecikmeden Alman Başkomutanlığından ateşkes isteyerek savaştan çekildi.

Batı cephesinin ilk saldırılarında ki başarısızlık Fransız komuta kademesine yüklenmişti. Bu sebeple İngiliz komutan Haig artık savaşın yükünün kendinde olduğunu düşünüyordu. Haig'e göre zafer Alman ordularını sürekli yıpratarak halk üzerinde yoğun bir baskı kurmaktan geçiyordu.¹⁰⁶ İşte bu saiklerle harekete geçen itilaf kuvvetleri III. Ypres ya da Passchendaele olarak anılan savaşı başlatmış bulunuyorlardı. İngiliz seferi kuvvetleri Alman hattını yararak Belçika kıyılarına bir çıkartma yapılmasını mümkün kılacak. Böylelikle Belçika limanları güvenceye alınacaktı.¹⁰⁷ Haziran başındaki saldırılarda kısmi başarılar elde edilmiş hattın delindiği düşünülmüştü. Ancak temmuz sonundaki saldırılarda Alman direnişi beklenenden fazla olmuş; buna ek olarak hava koşullarının kötü gitmesi sürekli yağış alan bölgeyi bir bataklığa çevirmişti. Hal böyle olunca topların taşınması imkânsız hale geliyordu. Herşeye rağmen kasım'da Alman hattının 4 mil aşılmasıyla. İtilaf devletlerini zamansız bir zafer neşesi kaplamıştı. Ancak Alman karşı saldırısıyla bu neşe son bulmuştu.¹⁰⁸

1917'de Batı cephesindeki bir diğer saldırı da Caporetto'ydu. İngiliz ve Fransız güçlerinin baskısıyla İtalyan komutan Cadorna daha evvelde Avusturya ile çarpıştıkları Isonzo cephesinde tekrar saldırıya geçti ancak savaş sürecince Alman

¹⁰⁴ Stone, *a.g.e.*, s.119.

¹⁰⁵ Howard, *a.g.e.*, s.127.

¹⁰⁶ Howard, *a.g.e.*, s.129.

¹⁰⁷ Özal, *a.g.e.*, s.136.

¹⁰⁸ Howard, *a.g.e.*, s.131.

birlikleri tarafından desteklenen Avusturya saldırıları bertaraf etmekle kalmayıp bir karşı saldırıyla İtalyan ordusunu dağıttı.¹⁰⁹

1917 yılı içerisinde itilaf devletlerinin savaşın son bulmasına karşı olan ümitleri son bulmuştu. Bir senelik zaman diliminde ortadoğuda ki başarıları dışında bir kesin bir zafer elde edememişlerdi. Aralık ayında Kut'ül Amare mart ayında Bağdat işgal edilmişti.¹¹⁰ Yine mart ayında Gazze'ye düzenlenen başarısız bir hareketin ardından 1918 Eylül'ünde Filistin tamamen işgal edildi.¹¹¹

Savaşın son senesi 1918, savaşa dair maddi ve manevi birçok çarkın çalışmaz hale geldiği bir seneydi. Yaşanan olumlu gelişmeler bile artık birçoklarında son umutların bunlar olduğunu ve bir dahasının artık olmayacağını bilincini oluşturmuştu. Almanlar açısından bu sene güzel havadislerle başlamış Ruslarla barış sağlanmıştı. Buda artık doğu cephesindeki birliklerin batı cephesine kaydırılabileceği anlamına geliyordu. Öte yandan olumsuz bir gelişme olarak içerde ekmek kuyrukları halkın sabrını zorluyor grevlere sebep oluyordu.

1918 başında savaş alanında İngiliz ve Fransız tümenleri sayısı 160 civarında iken almanların doğu cephesinden kaydıkları tümenlerle birlikte sayı 190'ı bulmuştu.¹¹² Bu durum savaş alanında Almanlara büyük bir üstünlük sağlayabilirdi. Nitekim Alman komuta kademesinde böyle düşünmüş, bu son şansı ABD ordusu sahaya inmeden zaferle sonuçlandırmak istemişlerdi. Ludendorff yılın ilk saldırının planını hazırladı. Plan İngiliz ve Fransız ordularının bitişme noktasına saldırmayı hedefliyordu. Böylece Düşman ordularının her biri kendi güvenliğinin derdine düşecek ve farklı yönlerde geri çekilcekti. Yani Fransızlar Paris'i korumaya İngilizler de eve dönüş yolu olan Manş limanlarına korumaya çalışacaklardı.¹¹³

Yoğun topçu atışları ile başlayan saldırılar itilaf kuvvetlerine büyük kayıplar verdirdi. Bu saldırılar öyle bir boyuta geldiki artık iki ordu arasında ki temas kopma noktasındaydı. Artık her şey Fransız ve İngiliz ordularının temaslarını koruyabilmelerine bağlıydı. Bu gelişmeler üzerine itilaf devletlerinin Yüksek Savaş

¹⁰⁹ Robbins, *a.g.e.*, s.77.

¹¹⁰ Howard, *a.g.e.*, s.134.

¹¹¹ Howard, *a.g.e.*, s.135.

¹¹² Özal, *a.g.e.*, s.145.

¹¹³ Stone, *a.g.e.*, s.142.

Konseyi toplandı, bu toplantıda Fransız Genelkurmay Başkanı olan Foch savaşın koordinasyonunu belirlemek üzere yetkilendirildi. Artık itilaf kuvvetlerini tek bir komutan idare edecekti.¹¹⁴

Alman kuvvetleri ilk saldırıların ardından hızlı bir ilerleme kaydetmişti ancak hareket kabiliyetleri azalıyor. 1917 de Hindenburg hattını savunurlarken uzun cephe hatları yoktu. Ancak şimdi kazanılan saldırılarla birlikte cephe hatları tekrar genişlemiş ve Alman ordusunun takviye birlikleri harekete geçirmesi zaman alıyordu. Buna ek olarak olumsuz hava koşulları tank, top gibi techizatların taşınmasını olumsuz etkiliyordu. Ve zaman geçtikçe az miktardaki tecrübesiz Amerikan askeri sayısı artıyordu.¹¹⁵ Ludendorf saldırılarına küçük aralar verse dahi saldırmaktan vazgeçmedi, nisan'da İngiliz ordusu üzerine gerçekleştirdiği saldırılarda Britanya ordusu çok ciddi kayıp verselerde hattı tuttular. Daha sonra mayıs ayında Fransız hattı üzerine harekete geçen Ludendorf ciddi başarılar elde etti. Alman uzun menzilli topları Paris'i vuruyor hükümet başkenti taşımak üzere hazırlık yapıyordu.¹¹⁶ Ancak tüm bunlara karşı Alman ordusu yorgundu uzun süredir hareket halindeydi. Fransız cephesinde ise moralman yüksek ABD birlikleri mevcuttu. Ve ABD ordusunun Fransız cephesindeki bazı bölgelerin kurtarılmasında ki başarısı itilaf kuvvetlerini savaşın kaybedilmeyeceğine dair inancı yükseltiyordu. Haziran, temmuz ve ağustos aylarında ki saldırılar İtilaf devletlerinin savunma hatlarında güçlü direnç göstermeleri sonucu boşa çıkmıştı. Böylelikle Almanlar artık son kozunu oynamışlar ve başaramamışlardı.

Saldırıya geçme sırası artık itilaf kuvvetlerindeydi ve 26 Temmuz'da Foch tüm cephelerde ilerleme emri verdi. Ağustos ve kasım ayları arasında gerçekleşen bu muhabereleler daha sonra Yüz Gün saldırıları olarak geçecekti.¹¹⁷ Bu saldırıların başlangıcında Alman ordularını besleyen demiryolları tehdit edildi. Fransız ordusunun 1918 de ki ilk Alman saldırılarında yorgun düşmesinden dolayı itilaf saldırılarını başlangıçta İngilizler üstlendi. Daha sonra Fransız ordusunun da eklenmesiyle eylül ayında Almanlar Hindenburg Hattı'na çekilmeye zorlanmışlardı. Aynı ayın son

¹¹⁴ Howard, *a.g.e.*, s.145-146.

¹¹⁵ Robbins, *a.g.e.*, s.82.

¹¹⁶ Howard, *a.g.e.*, s.147.

¹¹⁷ Özal, *a.g.e.*, s. 162.

günlerinden Ludendorff kaysere çıkıp artık kazanma ihtimallerinin olmadığını bildirdi.¹¹⁸

Artık ittifak bloğu çökmüştü. Alman ordusu isyanın eşiğinde, askerlerin firarları had safaya ulaşmıştı. Fransız ve İngiliz askerleriyle takviye edilmiş İtalyan ordusu Avusturya kuvvetlerini dağıtmıştı. Bu arada uzun zamandır sakin kalan Makedonya cephesinde Bulgarlar da teslim oldular. Osmanlı ordusu ise 1919'a dek hareket alanı bularak Bakü'ye ilerlediler.¹¹⁹

Almanlar iç karışıklık ile çalkalanıyor halk ve subaylar isyan ediyordu. Devlet kademelerinde birçok değişikliğe gidildi. İtilaf devletlerinin müdahaleleri ve halkın isyanının önüne geçmek için Cumhuriyet ilan edilerek kayser sürgüne gönderildi. Bu gelişmeler ışığında çok ağır şartlara rağmen Almanların kendilerine sunulan anlaşmayı imzalamaktan başka seçenekleri yoktu. Böylece 11 Kasım günü insanlık tarihine o güne kadar ki en kanlı çarpışmaların yaşandığı savaş artık son bulmuş oluyordu.¹²⁰

¹¹⁸ Howard, *a.g.e.*, s.152.

¹¹⁹ Howard, *a.g.e.*, s.154.

¹²⁰ Howard, *a.g.e.*, s. 158-159

İKİNCİ BÖLÜM

TURAN GAZETESİNİN TEKNİK ÖZELLİKLER VE İÇERİK AÇISINDAN TANITIMI

2.1. Turan Gazetesi

Çalışmamızın konusunu teşkil eden *Turan* gazetesi'nin daha önce alanyazında herhangi bir tez çalışmasında kullanılmamış olması ve kaynak olarak kullanılan makalelerde kapsamlı bir şekilde tanıtılmaması bu bölümün oluşturulmasında ki ana gerekçedir.

Turan gazetesi yayın hayatına 11 Kasım 1914 tarihinde İstanbul'da başlamıştır. Elimizdeki nüshalarından anlaşıldığı üzere 19 Kasım 1915 tarihine kadar toplam 329 sayı yayımlamıştır. Ancak belirtmek gerekir ki gazetenin elimizde ki son nüshası olan 19 Kasım 1915 tarihli sayısında kapatılacağına dair herhangi bir bilgi verilmemiştir. Yayına devam etmişse de arşivlerde nüshaları bulunmamaktadır.

2.1.1. Genel Özellikleri

1908 İkinci Meşrutiyetin ilanının ardından Osmanlı topraklarında esmeye başlayan özgürlük havası çok geçmeden basın hayatına da yansımıştı. Bu durumun ilk örneklerini İttihat ve Terakki'nin merkezi konumunda bulunan Selanik'te görmek mümkündür. Nitekim Turan gazetesinin öncülü niteliğinde olan "Rumeli" gazetesi de 1909'da burada neşredilmeye başlamıştı.¹²¹ Rumeli gazetesinin yazarlarından biri olan Zekeriya Sertel anılarında gazetenin yayım hayatına girişini şu satırlarla aktarmıştır:¹²²

"Meşrutiyet inkılâbından sonra kuvvetli bir hürriyet havası esti. O zamana kadar gizli kalmış siyasi hırslar, fikir akımları, kişisel emeller birdenbire ortaya çıkıverdi. Bir anda her tarafta çeşitli gazeteler çıkmaya başladı. Bu kargaşalık içinde İttihat ve

¹²¹ "Kâr'ilerimize", *Turan*, 29 Teşrinievvel 1330 (11 Kasım 1914).

¹²² M. Zekeriya Sertel, *Hatırladıklarım (1905-1950)*, Yayıncılık Matbaası, İstanbul 1968, s.10.

Terakki Cemiyeti gazetesiz kalamazdı. İşte “Rumeli” gazetesi böyle bir ihtiyaçtan doğmuştu. Gazetenin başına İstanbul’dan Yunus Nadi getirilmişti. O zaman ilk defa tanıdığım Yunus Nadi 30 yaşlarında bir gençti. Tabiatı sakin, sevimli, yumuşak bir adamdı. Fakat yazılarında sert ve kavgacıydı. İstanbul’da Hüseyin Cahit Yalçın edebiyatı bırakarak siyasete geçmiş ve “Tanin” gazetesini çıkarmaya başlamıştı. Böylece İttihat ve Terakki iki kavgacı başyazar kazanmıştı. Yunus Nadi her gün İttihat ve Terakki merkezine gider, oradan aldığı ilham üzerine gelip yazılarını yazardı...”

Sertel’in aktardığı bu bilgilerden de anlaşılacağı üzere Rumeli gazetesi, İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin ihtiyaçlarının bir gereği olarak kurulmuştur. Ve cemiyetin politikalarını destekler yayınlar yapmıştır. Bu gazete daha sonra imtiyazının gasp edilmesi gerekmesiyle sırasıyla “Türkili”, “Türk Dili”, “Turan”, “Yeni Turan”, isimleriyle Selanikte yayım hayatına devam etmiştir.¹²³ Bunlardan İstanbul’da yayımlanan gazete ile aynı ismi taşıyan Turan gazetesi’nin ilk sayısı 20 Eylül 1912 tarihine aittir. O dönemki mesul müdürü Hamid Nuri’dir. Gazetenin ilk sayfanın sağ üst köşesinde “Vatanın menfaalarına hadim siyasi, edebi, alem-i Türk gazetesidir” yazmakta olup, sol üst köşesinde “Vatan ve umumun menfaatlerine hadim yazılara sütunlarımız açıktır” ifadesi yer almaktadır.¹²⁴ Gerek Selanik’teki Turan gazetesinin ilk sayısından gerek İstanbul’da yayımlanan Turan gazetesinin ilk sayısından ve bu gazetelerin öncülü olan Rumeli gazetesinden anlaşıldığı üzere gazetelerin ismi, mesul müdürleri, yazarları değişsede örneğine az rastlanır bir şekilde farklı isimlerle 1909’dan 1915’e kadar Türkçü-Turancı ideolojiyle yayım hayatını sürdürmüştür.

Tezimizin kapsamı oluşturan Turan gazetesinin İstanbul’da yayımlandığı tarihler Birinci Cihan Harbi’nin cereyan ettiği döneme tekabül etmektedir. Bu sebeple dünya

¹²³ “Gazetemiz, 325 senesi Kânûn-ı sâniinde “Rumili” nâmıyla Selanik’de intişâra başlamış; fırkacılık (...) ağlanacak şekillerde tezâhür ettiği sıralarda imtiyazımızın gasb edilmesine üzerine teşriyâtımıza “Türkili, Türk dili” nâmları altında devam eylemiş, nihâyet milli duygu ve düşüncelerimize tercümân olan “Turan” nâmını almış idik. “Turan” Selanik’in sükûtu gününe kadar yaşadı. Sükûtdan bir müddet sonra Rum ili halkının bir derd ortağına, fedâkâr bir müdafa’â, bütün bu ihtiyâcların fevkinde olarak teselliye bulunduğu hayli ağladı, hayli feryâd etdi; Yunanlılarla Bulgarlar arasında daha o zaman baş göstermeğe başlayan bi’l-istifâde ba’zan Bulgar, ba’zan da Yunan zulmlerine karşı bağırdı, o elim vaz’iyetin uhdesine bulunduğu yeni vazifeyi mümkün mertebe ifâya çalıştı. Fakat günler geçtikçe Yunanlılar’da memleket (...) oldukları hiss-i vatani kuvvet-i kesb etti. Bunun neticesi olarak bize karşı olan tazyiklerde (...) Yunan adalet (!) ve medeniyetinden (!) bahs etmek bir mecbûriyet hâlini aldı. Biz bu mecburiyete katlanmayı hepimizin nâmı için birliğe, kendimiz için bir zillet telakki ederek “Yeni Turan” ı da ta’til ettik. “Kâr’ilerimize”, Turan, 29 Teşrinievvel 1330 (11 Kasım 1914).

¹²⁴ Turan Gazetesi, 7 Eylül 1328 (20 Eylül 1912).

basınında gözlemlendiği gibi Turan gazetesi de bu süreç zarfında savaşa odaklanmış ve cephelerde ki haberlerin yayını noktasında bir yoğunluk göstermiştir. Nitekim 3. Bölüm de transkripsiyonunu yaptığımız kısım da bu yoğunluğun bir neticesidir. Ancak belirtmek gerekir ki gazete sosyal meseleleri es geçmeyip yazarları vasıtasıyla bu tür konuları da sayfalarına taşımıştır.

2.1.2. Nüshaları

İstanbul'da yayınlanan Turan Gazetesi'nin 329 sayısı bulunmaktadır. Hakkı Tarık Us'un dijital arşivinde,¹²⁵ İ.B.B Atatürk Kitaplığı Arşivi'nde¹²⁶ bulunmakla birlikte buradaki nüshaları eksiktir. Selanik'te yayımlanan Turan gazetesinin ilk sayısı ise Milli Kütüphane arşivinde bulunmaktadır. Yine İstanbul'da yayınlanan Turan gazetesi'nin nüshaları eksik olmakla birlikte burada da mevcuttur. Bu çalışma için edindiğimiz gazeteye Ahmet Piriştina İzmir Kent Arşivi ve Müzesi'nden ulaşılmıştır. Gazetenin ilk nüshası ekler kısmında örnek olarak verilmiştir.

2.1.3. Dili ve Haber Kaynakları

Turan gazetesinin yazı dili Türkçedir. Haber metinlerinde kullanılan üslup ve yazı dili sade ve hemen hemen günümüz Türkçesi ile anlaşılabilir bir düzeydedir.

Turan gazetesinin de transkripsiyonunu yaptığımız bölüm genel itibariyle Alman haber ajanslarından alınan haberlerdir. Bunun yanında Turan gazetesi'nin bir muhabirinin de Berlin'de bulunduğunu "Berlin Mektupları" başlıklı yazıların altına "Hususi Berlin muhabirimizden" ibaresinin yer almasından anlıyoruz.¹²⁷ Yine aynı şekilde "Selanik Mektupları" başlıklı yazıların altında yer alan ifadeden Selanik'te de bir muhabirinin bulunduğu anlaşılıyor.¹²⁸

¹²⁵ <http://www.tufs.ac.jp/common/fs/asw/tur/htu/list2.html#>

¹²⁶ <http://ataturkkitapligi.ibb.gov.tr/yordambt/yordam.php?aTumu=turan&bolumsanal=008>

¹²⁷ "Berlin Mektupları", *Turan*, 19 Temmuz 1331 (1 Ağustos 1915).

¹²⁸ "Selanik Mektupları", *Turan*, 7 Recep 1333 (12 Mayıs 1915).

Avrupa da ki cephelerde gerçekleşen muharebelere geniş bir yer ayıran gazete zaman zaman itilaf devletlerinde yayımlanan haberlere de yer vermiştir. Tezin giriş bölümünde bu haber metninin hangi aşamalardan geçip yayına girdiğinden bahsettiğimiz için burda tekrar bu konuya değinmeyeceğiz.

2.1.4. Teknik Özellikleri

Turan Gazetesi, 48x63 ebatlarında olup, günlük olarak dört sayfa yayımlanmıştır. Sütun sayısı bazı nüshalarda farklılık gösterse de genellikle ilk ve ikinci sayfada iki sütundur. Üçüncü ve dördüncü sayfalarda sütun sayısının dört olduğu görülmektedir.

İlk sayfanın üst ortasında küçük punto ile gün yazılarak altına büyük puntolarla gazetenin ismi yazmaktadır. Sağ ve sol üst köşelerinde gazetenin yayımlandığı gün Hicri, Rumi ve Miladi tarihler olarak verilmiştir. Ayrıca sağ üst köşede verilen tarihin hemen altında tesisi: Selanik 1325 ibaresi bulunmaktadır. Yine sağ üst köşesinde abonelik bilgileri verilmektedir. Sağ üst bölümde ilan için idare memuruna müracaat edilir ibaresi ve numarası da yer almaktadır.

2.1.5. İdaresi, Ücreti ve Yazarları

2.1.5.1. İdaresi

Turan gazetesinin müdürü ve başyazarı sayfanın sol üstünde belirtildiği üzere Nebizade Ahmet Hamdi'dir. İdare binası Bâb-ı alî caddesi Aşir Efendi sokağındadır. Telefon numarası: İstanbul 1591; telgraf adresi: Turan'dır.¹²⁹

¹²⁹ *Turan*, 29 Teşrinievvel 1330 (11 Kasım 1914).

2.1.5.2. Ücreti

Turan Gazetesi'nin Türkiye için aylık abonelik ücreti 10, üç aylık 27, altı aylık 50, senelik ise 90 paradır. Ecnebi memleketleri için ise bir aylık abonelik olmayıp üç aylık 50, altı aylık 95, senelik ise 180 para olarak belirtilmiştir.¹³⁰

2.1.5.3. Yazarları

Turan gazetesinin mesul müdürü Nebizade Ahmet Hamdi (Ülkümen) 1888'de Yunanistan sınırları içinde kalan Siroz'da (Serez) doğdu. Kolağası Mazhar Nebi Bey ve Hayriye Şerife Hanım'ın oğludur. Trabzon'un ileri gelen ailelerinden, Nemlizadelerden Hakkı Bey ve Zahide Hanım'ın kızları Hafıza Sıdika hanımla evli idi. Bu evlilikten Sevim, İsmet Altan, Atila, Hayriye Suna, Sevim Türkan adlarında çocukları olmuştur. İlk ve orta tahsilini Trabzon'da tamamlamıştır.¹³¹ Lise öğrenimini ise Selanik'te Berat idadisinde görmüştür.¹³² Ülkümen'in Selanikte bulunduğu yıllar İkinci Meşrutiyetin ilan edildiği döneme denk gelmiştir. Bu süre zarfında oluşan serbestlik havasıyla birlikte çeşitli yayın organlarında yazılar yayımlamış ve bu yayın organlarında idari görevler üstlenmiştir.

Ülkümen 1909 kurulan Rumeli gazetesinde yazılar yazmış, Selanik'te çıkan "Muhit-i Mesai" ve "Yeni Felsefe Mecmuası" dergilerinin de kurucuları arasında yer almıştır. Ayrıca 1911'de "Vatandaş" gazetesinin yönetimini de Abdullah Feyzi Bey'den devralmıştır.¹³³ Yine aynı sene içerisinde Zekeriya Sertel ile birlikte "Hayat ve Şebap" adlı kitabı yayınlamıştır.¹³⁴ 1912 yılında da "Türkili" gazetesinin müdürlüğünü

¹³⁰ *Turani*, 29 Teşrinievvel 1330 (11 Kasım 1914).

¹³¹ Güngör Görmüş, *Trabzon Mebusu Nebizade Hamdi Ülkümen*, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2006.

¹³² İsmail Arda Odabaşı, *II. Meşrutiyet Dönemi Basın ve Fikir Dünyasında Genç Kalemler Dergisi*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimler Anabilimdalı İletişim Bilimleri Bilimdalı, Doktora Tezi, 2006, s.116.

¹³³ Odabaşı, "Selanik İttihat ve Terakki Üçüncü Kulübü'nün Köylü/Köycü Gazetesi: Vatandaş", *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, C:10 Yıl:2011, S:22, s.50-51.

¹³⁴ Ahmet Hamdi- Zekeriya Sertel, *Hayat ve Şebap*, Rumeli Matbaası, Selanik 1327, s.1.

yapmıştır.¹³⁵ Fransada Sorbon Üniversitesinde hukuk eğitimi görmüş. Dünya çapında bir sosyolog olan Emile Durkheim ve Filozof Henri Louis Bergson'dan dersler almıştır.¹³⁶ Birinci Dünya Harbinin patlak vermesiyle İstanbul'a döndüğünde Turan gazetesini kurmuştur. Dünya Savaşı'nın akabinde mütakere döneminde "Yenigün" gazetesinde işgale karşı yazılar kaleme almıştır. Millî Mücadeleyi desteklemek için Anadolu'ya geçip Trabzon milletvekilliği yapmıştır.¹³⁷ Milletvekilliği 1920-1942 yılları arasında devam etmiştir.¹³⁸ Ayrıca "Türk Dünyası"nda da yazarlık yapan Ülkümen¹³⁹ daha sonra Sertel ile birlikte "Yenises" gazetesini çıkarmışlardır.¹⁴⁰ Türk Basın Tarihi'nin önemli simalarından olan Ahmet Hamdi Ülkümen 23.02.1969'da hayatını kaybetmiştir.

Birinci Dünya Savaşı'nın ilk yıllarında yoğun bir şekilde propandaya yer veren bu gazetede Hamdullah Suphi, Ziya Gökalp, Ömer Seyfettin, Ağaoğlu Ahmet, Ali Canip (Yöntem), Ahmet Rasim, Tekinalp (Moiz Kohen), ve Mehmet Fuat (Köprülü) gibi o dönemin önemli kalem sahipleri de yazılar yazmışlardır. Ayrıca "N", "Veli" "R.S" kısaltma isimlerini kullanan yazarlar da bu gazetenin sürekli yazar kadrosuna yer almıştır.

Turan gazetesinde "Harp Cephesine Doğru"¹⁴¹, "Ziya Gökalp ve Kızıl Elması"¹⁴², gibi yazılar kaleme alan Ali Canip, 1888'de Üsküdar'da dünyaya gelmiştir. Babası Halil Saib Bey annesi Nuriye Hanım'dır.¹⁴³ İlk tahsilini Üsküdar'da Gülfem Hatun Mektebinde yaptı. Daha sonra Topbaşı Askeri Rüştiyesi'ne girmiştir. Babası Selanik'e sürüldüğü için ailesinin taşındığı yer olan Selanik'te Mülkiye İdadisi'ne girmiş. Selanik'te Hukuk Mektebi açılmış bu okula başlamış dört sene eğitim görmüş

¹³⁵ Hasan Duman, *İstanbul Kütüphaneleri Arap Harfli Yayınlar Toplu Kataloğu 1828-1928*, İstanbul 1986, s.424.

¹³⁶ Kemal Demirel, *Hümanist Atatürk*, Pupa Yayınları, İstanbul 2010, s.9.

¹³⁷ Görmüş, *a.g.t.*

¹³⁸ Kazım Öztürk, T.B.M.M. Albümü, (23 Nisan 1920–14 Ekim 1923) Önder Matbaa, Ankara 1973, s. 70.

¹³⁹ Nejdet Bilgi, "Millî Mücadelenin Başlarında İstanbul'da Yayınlanan Türk Dünyası Gazetesi", *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C:10 Yıl:1995, S:1, s.270.

¹⁴⁰ Fevzi Çelik- Sevgi Akyüz, T.B.M.M. Süreli Yayınlar Kataloğu, T.B.M.M. Kütüphanesi Dokümantasyon ve Tercüme Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1987, s. 322.

¹⁴¹ Harp Cephesine Doğru, *Turan*, 23 Temmuz 1331 (6 Aralık 1915).

¹⁴² Ziya Gökalp ve Kızıl Elması, *Turan*, 3 Teşrinisani 1333 (16 Kasım 1914).

¹⁴³ Ali İhsan Kolcu, *Millî Edebiyat II. Meşrutiyet Sonrası Türk Edebiyatı cilt I, Salkım Söğüt Yayınları* Erzurum 2011, s.184.

Balkan Harbi başladığı için okula bitiremeden İstanbul'a gelmiştir.¹⁴⁴1921'den başlayarak öğretmenlik, müdürlük, müfettişlik görevlerinde bulunmuş 1925 ve 1943'te Edebiyat Fakültesi'nde Türk edebiyatı öğretim üyesi oldu. 1934 yılında Ordu, 1950 yılında Çanakkale milletvekilliğine seçilmiştir. 26 Ekim 1967'de İstanbul'da ölmüştür.¹⁴⁵

Edebiyata Fecr-i Ati topluluğu içinde başlayan Ali Canip daha sonra Milli Edebiyat akımını benimseyerek Selanik'te çıkan Genç Kalemler dergisinin kuruları arasına katılmıştır. Yazılarını, başyazarlığını yaptığı Genç Kalemlerin dışında, Hüsn ve Şiir, Servet'i Fünûn, Aşiyân, Halka doğru (1914-1915), Yeni Mecmua (1917-1918), Türkiyat, Hayat Dergilerinde yayımlamıştır.¹⁴⁶

Turan gazetesinin yazarlarından olan Ahmet Rasim 1865'de İstanbul Sarıgözel'de doğmuştur. İlköğrenimini mahalle mekteplerinde, orta öğrenimini Darüşşafaka'da tamamlamıştır.¹⁴⁷ 1885'te, dönemin birçok genç yeteneği gibi Ahmet Mithat Efendi'nin çıkardığı Tercüman- Hakikat'te yazmaya başladı, aynı zamanda Ceride-i Havadis' e çeviriler yaptı. 1908'de, II. Meşruiyetin İlanından sonraki günlerde Hüseyin Rahmi ile birlikte Boşboğaz ile Gûllabi adıyla mizah dergisi çıkardı. Balkan Savaşı sırasında savaş muhabiri olarak Sofya'ya gitti. I. Dünya Savaşı'nda yine aynı görevle, bu defa Romanya cephesinde bulundu. 1927 'de İstanbul milletvekili seçilerek TBMM'ye girdi ve bu görevi ölümüne kadar sürdürdü. Gazetecilik yaşamına Ceride-i Havadis'te başlayan Ahmet Rasim, Tercüman-ı Hakikat, İkdâm, Sabah, Malûmat, Vakîf, Zaman, Yeni Gün, Cumhuriyet, Hazine-i Fûnun, Gülşen, Sebât, Güneş gibi dergilerde yazmıştır.¹⁴⁸

Gazetenin yazar kadrosunun en güçlü kalemlerinden biri de İstanbul'da 1886'da doğan Hamdullah Suphi'dir. Galatasaray Lisesi'nde okuyan Suphi, İstanbul Erkek Öğretmen Okulu'nda öğretmenlik yapmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Saruhan Milletvekili olarak bulunmuş (1920) İki kere Millî Eğitim Bakanlığı yapmıştır. (1920, 1925) 1946 ve 1950 tekrar milletvekili olmuştur. 10 Haziran 1966'da İstanbul'da

¹⁴⁴ Haz. Ahmet Sevgi- Mustafa Özcan, *Prof Ali Canip Yöntem'in Yeni Türk Edebiyatı Üzerine Makaleleri*, Tablet Kitabevi, Konya, 2005, s.144.

¹⁴⁵ Mahir Ünlü- Ömer Özcan, *20. Yüzyıl Türk Edebiyatı*, İnkılâp Yayınları, Ankara 2005, s.255.

¹⁴⁶ İhsan Işık, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, Elvan Yayınları, Ankara, 2002, s.321.

¹⁴⁷ Işık, *a.g.e.*, s.322.

¹⁴⁸ Ünlü, *a.g.e.*, s.78.

ölmüştür.¹⁴⁹ Hamdullah Suphi Turan gazetesinin ilk çıktığı aylarda başyazarlık yapmıştır. Bu zaman zarfında hemen her sayıda yazısı olan Suphi'nin gazete kadrosundaki isimlerin çoğalmasıyla yazıları seyrekleşmiştir. Hamdullah Suphi cihad'ın ilanının ardından bu bahis üzerine gazetede yazılar kaleme almıştır. Siyasi sayılabilecek bu yazılarından başka “Ya Sanatkarlarımız”,¹⁵⁰ “Büyük Arkasında Küçükler”,¹⁵¹ “Yeni Bir Hal”,¹⁵² “Türk Sazı”¹⁵³ gibi yazılar kaleme almıştır.

Ömer Şevki ve Fatma Hanım'ın oğlu olan Ömer Seyfettin ilkokul öğrenimini Gönen ve İstanbul'da tamamladı. 1896'da biten bu öğrenimden sonra Edirne Askeri İdadisi'ne başladı. 1900 de bu tahsilin yüksek kısmı olan Mekteb-i Harbiye-i Şahane'de eğitim aldı. Çeşitli şehirlerde askerlik mesleğini icra eden Seyfettin askerlikten atılmasından sonra öğretmenlik yapmıştır. Evlenip daha sonra boşanan Ömer Seyfettin 6 Mart 1920'de şeker hastalığından kaldırıldığı hastanede hayatını kaybetmiştir.¹⁵⁴ Çok sayıda eser kaleme alan Seyfettin, Turan gazetesinde de “Ameli Turan Nasıl Doğabilir? -1- İstatistik Müdüriyet-i Umumiyesi”¹⁵⁵, “Edebiyatta Artta Kalış”¹⁵⁶ ve “Edebiyatta Durgunluk”¹⁵⁷ gibi yazılar yazmıştır.

Gazetenin diğer bir usta kalemi ise Ziya Gökalp'tir. Gökalp 23 Mart 1876 yılında Diyarbakır'da doğmuştur.¹⁵⁸ Asıl ismi Mehmet Ziya'dır. Babası yerel bir gazetede çalışan bir memurdur. Eğitimine Diyarbakır'da başlayan Gökalp İstanbul'da Baytar Mektebinde eğitimine devam etti. İttihat ve Terakki üyeleriyle ilişkisi bu dönemde başlamıştır. Daha sonra Diyarbakır'a dönerek burada memurluk yapmıştır. II. Meşrutiyet'ten sonra İttihat ve Terakki'nin Diyarbakır şubesini kurdu. 1909'da Selanik'te toplanan İttihat ve Terakki Kongresi'ne Diyarbakır delegesi olarak katıldı ardından örgütün Selanik'teki Merkez Yöneti Kuruluna üye seçildi. İttihat ve Terakki idadisinde sosyoloji dersleri verdi. Genç Kalemler, Türk Yurdu, Halka Doğru, İslam

¹⁴⁹ Seyit Kemal Karaalioğlu, *Türk Edebiyatı Tarihi c.III*, İnkılap Kitabevi, İstanbul 1985, s. 287.

¹⁵⁰ “Ya Sanatkarlarımız”, *Turan*, 16 Teşrinisani 1330 (29 Kasım 1914).

¹⁵¹ “Büyük Arkasında Küçükler”, *Turan*, 17 Teşrinisani 1330 (30 Kasım 1914).

¹⁵² “Yeni Bir Hal”, *Turan*, 18 Teşrinisani 1330 (1 Aralık 1914).

¹⁵³ “Türk Sazı”, *Turan*, 9 Teşrinisani 1330 (22 Kasım 1914).

¹⁵⁴ Nazım Hikmet Polat, *Ömer Seyfettin Bütün Nesirleri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2016, s.21-25.

¹⁵⁵ “Ameli Turan Nasıl Doğabilir? -1- İstatistik Müdüriyet-i Umumiyesi”, *Turan*, 24 Kanunievvel 1330 (6 Ocak 1915).

¹⁵⁶ “Edebiyatta Artta Kalış”, *Turan*, 18 Eylül 1331 (1 Ekim 1915).

¹⁵⁷ “Edebiyatta Durgunluk”, *Turan*, 3 Teşrinisani 1331 (16 Kasım 1915).

¹⁵⁸ Hilmi Ziya Ülken, *Türkiye'de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Ülken Yayınları, İstanbul 2001, s. 304.

Mecmuası, Milli Tetebbular Mecmuası gibi dergiler de yazılar yazdı.¹⁵⁹ Birçok eseri olan Gökalp Turan gazetesinde “Hars ve Medeniyet”,¹⁶⁰ “İçtimai Alemler ve Marifetler”¹⁶¹ ve “Büyük Adamlar Nasıl Yetişir ve Ne İş Yaparlar?”¹⁶² başlıklı yazılar kaleme almıştır.

Asıl adı Moiz Kohen olan Tekinalp, 1883’te Serez’de Musevi bir ailenin oğlu olarak dünyaya geldi.¹⁶³ Moiz önce Selanik’te daha sonra İstanbul’da hukuk eğitimi gördü. 1905 yılında Asır gazetesinde yazılar yazdı. Beş yıl boyunca bu gazete yazışları müdürlüğü yaptı. Jöntürk Devrimi’nin taraftarı olmasına rağmen İttihat ve Terakki’nin merkez karar organlarında yer almadı. Selanik’in işgalinden sonra iki yıl Viyana’da yaşadı. Daha sonra İstanbul’a yerleşti. Burada bazı şirketlerde yöneticilik yaptı. Moiz Türk Yurdu, Türk Derneği ve Yeni Mecmua gibi dergilerde makaleler yayımladı. Bir çok teelif eserinde bulunan Kohen emekli olduktan sonra Fransa’ya yerleşti ve 1961 yılında burda vefat etti.¹⁶⁴ Moiz Kohen, Tekinalp mahlasıyla Turan gazetesinde “Muharebenin Terbiyevi Tesirleri”,¹⁶⁵ “Harp Edebiyatı” gibi çok sayıda yazı kaleme almıştır.

Köprülüzade Mehmet Fuad 1890’da doğuştur. İlköğrenimini Ayasofya Rüştüyesinde tamamlamıştır. Eğitimine Mercan İdadisi, İdadi Mektebi ve Mekteb-i Hukuk’ta devam etmiştir.¹⁶⁶ Ancak Mekteb-i Hukuk’ta 3 sene eğitim gördükten sonra ayrılmıştır. Bu dönemde ilmi anlamda kendini geliştirebilmek için babasının kütüphanesinde çokça vakit geçirmiştir.¹⁶⁷ 1909’da Fecr-i Ati topluluğuna katılmış ilk şiirlerini de bu dönemde yayınlamıştır. İstanbul’da çeşitli okullarda Türkçe ve edebiyat dersleri verdi. 1913’te, Halit Ziya Uşaklıgil’den boşalan İstanbul Darülfünunu Türk Edebiyatı Tarihi müderrisliğine getirildi. Aynı yıl Bilgi dergisinde Türk edebiyatının hangi yöntemle incelenmesi gerektiğini tartışan "Türk Edebiyatı Tarihinde Usul" adlı yazısı çıktı.

¹⁵⁹ Ziya Gökalp, *Türkçülüğün Esasları*, Nilüfer Yayıncılık, Ankara 2011, s.3.

¹⁶⁰ “Hars ve Medeniyet”, *Turan*, 30 Zilhicce 1333 (8 Kasım 1915).

¹⁶¹ “İçtimai Alemler ve Marifetler”, *Turan*, 7 Muharrem 1334 (15 Kasım 1915).

¹⁶² “Büyük Adamlar Nasıl Yetişir ve Ne İş Yaparlar?”, *Turan*, 21 Zilkade 1333 (30 Eylül 1915).

¹⁶³ Jacob M. Landau, *Tekinalp Bir Türk Yurtseveri (1883-1961)*, İletişim Yayınları, İstanbul 1996, s.2.

¹⁶⁴ Rıfat N. Bali, *Tekin Alp*, Modern Türkiye’de Siyasal Düşünce-Milliyetçilik, Cilt:4 s.896.

¹⁶⁵ “Muharebenin Terbiyevi Tesirleri”, *Turan*, 5 Kanunisani 1330 (18 Ocak 1915).

¹⁶⁶ İsmail Hikmet Ertaylan, *Türk Edebiyatı Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Cilt: I-IV, s.897.

¹⁶⁷ Abdülkerim Asılsoy, *Türk Modernleşmesi Öncülerinden Fuat Köprülü: Hayatı Eserleri Fikirleri*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı Cumhuriyet Tarihi Bilim Dalı, İstanbul 2008, s.27.

1923'te Edebiyat Fakültesi dekanı oldu. Çok sayıda idarecilik görevini üstlenen Köprülü, siyasette de adından bahsettirdi. Birçok kitap ve makale kaleme alan Fuad Köprülü 28 Haziran 1966'da hayatını kaybetti.¹⁶⁸ Turan gazetesinde de “Bizde Alem ve Alimlerimiz”¹⁶⁹, “Başka Milletler Ne Yapıyor”¹⁷⁰, “Alem Devresi”¹⁷¹, “Türk Macar Münasebetine Dair”¹⁷² başlıklı yazılar kaleme aldı.

Aslen Karabağlı olan Ağaoğlu Ahmet ilk ve orta öğrenimini Şuşa'da, liseyi Tiflis'te bitirdi. Özel hocalardan Arapça ve Farsça öğrendi. 1889'da Paris'e giderek Sorbonne Üniversitesi'nin Tarih ve Filoloji Bölümü'ne devam etti. Bu arada İttihat ve Terakkî Cemiyeti'nin ileri gelenleriyle tanıştı. Genç yaşlarında gazete yazarlığına başlamıştır. Azerbaycan'da öğretmenlik mesleğini icra eden Ahmet, Rusya Müslümanlarının haklarını savunmak için siyasi faaliyetlerde bulunmuştur. II. Meşrutiyet'in ilanından sonra Türkiye'ye gelmiş burada çeşitli yayın organlarında yazılar yayınlamıştır. 10 Mayıs 1929'da hayatını kaybetmiştir.¹⁷³ Ağaoğlu Ahmet Turan gazetesinde “İcmal-i Siyasi” başlığı altında yazılar yayınlamıştır.

Ayrıca gazete'nin birçok sayısında yazıları olan ancak mahlas kullandıklarından kim olduklarını tesbit edemediğimiz yazarlar bulunmaktadır. Bunların birçoğunun siyasi yazılar kaleme alması sansürün baskısından dolayı bu şekilde bir yöntem belirlediklerini düşündürmektedir.

2.1.6. Genel Yayın Politikası

Çalışmamızın konusunu oluşturan Turan gazetesinin nasıl bir yayın politikası izlediğini belirleyebilmek için ilk olarak gazatenin İstanbul'da yayına başladığı günki sayısını inceleyeceğiz. Çünkü bu sayıda gazete kadrosunun ortak beyanı olduğunu düşündüğümüz “Biz Ne İstiyoruz?” başlıklı metin, gazetenin misyon ve vizyonunu

¹⁶⁸ Ömer Faruk Akün, “Mehmet Fuat Köprülü”, *DİA*, Cilt:28, s.471-486.

¹⁶⁹ “Bizde Alem ve Alimlerimiz”, *Turan*, 8 Kanunisani 1330 (21 Ocak 1915).

¹⁷⁰ “Başka Milletler Ne Yapıyor”, *Turan*, 1 Kanunisani 1330 (14 Ocak 1915).

¹⁷¹ “Alem Devresi”, *Turan*, 18 Kanunievvel 1330 (31 Aralık 1914).

¹⁷² “Türk Macar Münasebetine Dair” *Turan*, 13 Teşrinisani 1330 (26 Kasım 1914).

¹⁷³ Nuri Yüce, “Ağaoğlu Ahmet”, *DİA*, Cilt:1, s.464-466.

aktarmak açısından önemlidir. Lüzumu üzerine, edebi bir dil ile kaleme alınan bu metnin bir kısmını aşağıda paylaşıyoruz:¹⁷⁴

“...Kırım’dan, ölümün hiçbir zaman susturamayacağı, İsmail Gaspiriniski’nin kurtarıcı gökçe sesini (...). Türk illerinin her bucağına dilde birlik, işte birlik, fikirde birlik diye haykırıyor. Daha uzaklardan yeniden “Musa Bekyif” nidâ ediyor. Kazan’dan daha genç bir ses “Yusuf Akçura” yı duyuyoruz. Bize orada ki (...)lerin uyumadığını haber veriyor; Orenburg’dan “Fatih Kerimof” Kafkasya’dan Ağaoğlu Ahmed, Hüseyinoğlu Taşkent’ten Mahmud Behyud Efendi “Bizde uyumuyoruz bizde uyumuyoruz” diye taraf taraf sesleniyorlar. Dağ başında birbirini gâib etmemek için vakit vakit seslenen avcılar gibi bunlar kendi dünyamızın her bucağından, sesleriyle yekdiğerine haber veriyorlar, onun her tarafını birbirine bağlıyorlar. Sonra Diyarbekir’den Gökalp derîn sesiyle Konya’dan Veled Çelebi ve İstanbul tepelerinden, dizlerine Türk gençliğinin sadık bir oğul aşkıyla bindiği cânımız kadar sevdiğimiz kurtarıcı ve yaratıcı bir şair Mehmed Emin Beğ’in sesini duyuyoruz, o da ileri her tarafa sesleniyor: “Ben geldim, bizde uyumuyoruz.” Nihâyet bir ses daha işitiliyor, yerden göklere epeyce bir tatlılıkla yükselen ve göklerden yerlere, susuz dudaklara dökülen rahmet damlaları gibi serpiyen ses, Halide Hanımın “Sesi: Biz Türk kadınları, bizde uyumuyoruz.” Diye evvelkilere cevap veriyor. Aynı zamanda Türk ilinin her köşesinde Türk milletini gölgelerinde toplayan bayraklar (...), toplayan, birleştiren, yürüten, düşünce ve inanç bayrakları Kırım’da Tercüman, Orenburg’da (...) Petersburg’da İl ve Millet, Kazan’da Kuyaş, Ufa’da Turmuş, Semerkan’da Gözgö, Bakü’de Basiret, Türkistan’da Sadâ-yı Türkistan, Van’da Çaldıran, Erzurum’da Albayrak, Diyarbekir’de Dicle, İzmir’de (...), Anadolu Konya’da Osmanlı gibi Türk milliyetçisi olan gazeteler Türkleri karanlıklardan çekerek ovaların altında açılmağa başlayan tâk yerine, Turan ümidine doğru götürüyorlar. Bizde şimdi İstanbul (...) aynı yolda yürüyecek bayrağı çektik ve yükselttik, Türk gençliğinin kavga ve ümit bayrağı bu gazete ile bizde o kardeş bayraklara karışıyor ve onları selamlayarak, bizde onların yoluna giriyoruz.”

Okuyanda tesir bırakacak kadar güzel bir ahenk ve üslupla yazılmış olan bu metnin gazetesinin de isminin neden Turan seçildiğini açık bir şekilde ortaya koyuyor. Keza

¹⁷⁴ “Biz Ne İstiyoruz?”, *Turan*, 29 Teşrinievvel 1330 (11 Kasım 1914).

yazıda atıfta bulunan kişiler Türk dünyasının da yakından tanıdığı simalardır. Metin içerisinde önce Osmanlı toprakları dışında bulunan Türkçü-Turancı gazetelere daha sonra Anadolu’da yayınlanan “Çaldıran”, “Albayrak” gibi gazetelere atıfta bulunulması aynı çizgide yayın yaptıklarını da göstermektedir. İfade etmek gerekir ki yazıda bahsi geçen gazetelerle belirginleştirilen ortak gaye Turancılık ve Türk milliyetçiliğidir. Ayrıca gazetenin, bayrağa; toplayan, birleştiren, yürüten vasıflarını kullanarak benzetilmesi ve bu bayrağın Türk gençliğinin kavga ve ümit bayrağı olduğunun ifade edilmesi gazetenin misyonunu da ortaya koymaktadır. Yani gazete kendisini Türkçü – Turancı cenahın temsil noktası olarak görmektedir.

Bu metinde dikkatleri celbeden bir diğer vurgu ise Halide Edip’in “Türk Kadınları” ifadesidir. Başka bir konunun bahsi olmakla beraber bu ifadenin millet kavramının kapsamı içerisinde bir cinsiyeti işaret etmesi dikkate değerdir. Şayet gazetenin mesul müdürü olan Nebizade Ahmet Hamdi’nin çıkardığı yeni felsefe mecmuası’nın Türk kadını konusu üzerine eğildiği bilinmektedir.¹⁷⁵ Tüm bu ifade ettiklerimizle birlikte gazetenin yayın politikasının Turancılık idealini içerisinde barındıran bir yayın yaptığını söyleyebiliriz.

Turan gazetesinin kendini tanıttığı bu yazıdan başka, yayın politikasını belirlemek için üç temel konu belirledik. Bu konulardan ilki yayımlandığı tarih aralığının siyasi atmosferi, ikincisi yazarlarının benimsediği dünya görüşü, üçüncüsü de yayımlanan haber metinleridir. Bunlardan birincisi olan gazetenin yayımlandığı tarih aralığı bu metodun da uygulanmasının ana gerekçesidir. Çünkü bu tarih aralığı Birinci Dünya Savaşı dönemine denk gelmektedir. Ve bu dönem içerisinde de katı bir sansürün Osmanlı Devleti tarafından uygulandığı bilinmektedir. Nitekim bu koşullar altında yayın hayatını sürdüren gazetenin bağımsız bir şekilde dilediği haberleri yayınlaması da mümkün değildir. Bu bağlamda kapatılmamak yahut ceza yememek için titiz bir şekilde neşriyatına devam etmeye çalışan Turan gazetesi, tüm titizliğine rağmen 9 Ağustos 1915 tarihli sayısında “Barbaros’un İntikamı” başlıklı yazının sansür dairesine gösterilmeden neşredilmiş olmasından¹⁷⁶ ve 10 Ağustos 1915 tarihli sayısının sütunlarında “Düşmanımızın Çanakkale Zaiyatı” ve “bender-i buşırde

¹⁷⁵ Cahid Şenel, “Tanzimat’tan Günümüze Felsefe Dergileri: Açıklamalı ve Seçme Bir Bibliyografya Denemesi” *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, C:9, Yıl:2011, S:17, s.482.

¹⁷⁶ ATASE, BDH, K: 409, D: 1618, F: 020

pusuya uğrayan düşman müfrezesi” başlıklı fıkraların sansür dairesine gösterilmeden yayınlanması gazetenin ceza almasına sebep olmuştur.¹⁷⁷ Sansür dairesince belirtilmiş olan başlıkların yaptırıma tabi tutulma gerekçesi yazıların muhtevası’nın ehemmiyetinden çok gazetenin bu metinleri çeşitli gerekçeler ile zamanın da onaylatmamasından kaynaklıdır. Bu gibi örnekler gazetenin gün sonunda hazırlanmış haberlerin yayınlanmasının önüne de bir engel olarak çıkmış olmalıdır. Bu bağlamda sansür dairesinin çalışma saatleri aynı zamanda gazetelerinde uyması gereken bir takvim oluşturmaktadır. Belirttiğimiz durumlar gazetenin kendi kimliğini yansıtmada olumsuz bir etken olarak ifade edilebilir.

Sansürün uygulanıyor olması aynı zamanda dönem içerisinde yayın yapan gazetelerin hükümet yanlısı bir yayın politikası izlemesi anlamına da gelmektedir. Keza hükümet yanlısı bir politika izlemeyen gazetelerin bu dönemde kapatıldığı da bilinmektedir.¹⁷⁸ Bu bilgidan hareketle Turan gazetesi’nin İttihat ve Terakki’nin politikalarını benimsediğini de ifade etmek yanlış olmaz. Şayet gazetenin mesul müdürü Nebizade Ahmet Hamdi (Ülkümen) ve gazetenin yazar kadrosunda ki isimler göz önünde bulundurulunca bu iddia daha da kuvvetlenmektedir. Ağaoğlu Ahmet, Ziya Gökalp, Köprülüzade Mehmet Fuad, Mehmet Emin (Yurdakul) gibi isimler gazetenin yazarlarından olup İttihat ve Terakki ile yakınlığı bilinen simalardır. Ayrıca Turan gazetesi’nin savaşın başladığı 1914’te yayına girmesi düşündürücüdür. Çünkü gazete müdürü Nebizade Ahmet Hamdi eğitim gördüğü Fransa’dan Dünya Savaşı’nın patlak vermesi üzerine İstanbul’a dönmüştür.¹⁷⁹ Tam dönüş tarihi gün, ay olarak bilinmesede gazetenin alt yapısını oluşturmanın bir sermaye ve zaman gerektirmesi, hükümetin talimatları ve yardımları doğrultusunda kurulmuş olma ihtimalini akıllara getirmektedir. Tüm bu aktardıklarımızdan hareketle, yine de ifade etmek gerekir ki gazetenin hükümeti desteklemesi bu dönemde bağımsız bir yayın hayatı sürdürdüğü anlamını taşımamakla birlikte onu şartsız koşulsuz, her konuda desteklediği anlamına da gelmemektedir. Bu sebeple varsa, hükümetin uygulamalarına yönelik eleştirilerin hangi konularda olduğunu tespit etmek mümkün değildir.

¹⁷⁷ ATASE, BDH, K: 409, D: 1618, F: 020- 01

¹⁷⁸ Orhan Koloğlu, "Osmanlı Basını: İçeriği ve Rejimi", Tanzimat’tan Cumhuriyet’e Türkiye Ansiklopedisi, C.1, s.92.

¹⁷⁹ Güngör Görmüş, *Trabzon Mebusu Nebizade Hamdi Ülkümen*, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2006.

Savaş dönemi içerisinde gazete'nin kimliğini belirlemek için değinilmesi gereken bir diğer husus da propagandadır. Çünkü savaş dönemi yayın organlarının hemen hepsi propagandayı bir görev ehemmiyetiyle icra etmiştir. Bu bakımdan Turan gazetesi'ni de propaganda gazetesi kapsamında değerlendirmek mümkündür. Keza gazetenin yayına başladığı tarihin Cihat'ın ilan edildiği tarihle aynı güne tekabül etmesi dikkate değerdir. Bu konuda gazetenin yazar kadrosu içerisinde ki şahısların fıkraları da propaganda için çaba gösterildiğini açık bir şekilde göstermektedir. Bu bahsin örneğini gazetenin yayına başladığı ilk günlerde kaleme alınan iki fıkra üzerinden göstermek mümkündür. Dönemin Türkçü – Turancı yazarlarından olan ve belagatının kuvvetli olmasıyla bilinen Hamdullah Suphi 15 Kasım 1914'te kaleme aldığı “Dün Gördüklerimiz”¹⁸⁰ başlıklı fıkrasında doğrudan propaganda yaptığı görülmektedir. Dikkate değer olan kısmı ise Almanya ve Avusturya ile müttefik durumunda olmamızın yani iki Hıristiyan devletle anlaşmış olmasının Cihad'ın ilanı ile akıllarda oluşabilecek tezatlıklara cevap niteliği taşımasıdır. Bu yazısında Hamdullah Suphi hem Türkçü – Turancı cenahın aklında oluşabilecek sorulara hemde genel okuyucu kitesinin aklında oluşabilecek sorulara cevap verdiği düşünülebilir. Metin içerisinde Alman, Avusturya milletlerinin, Türk milletiyle tarih boyunca benzer kaderleri yaşadığına atıfta bulunarak Türk milleti'nin kültürel dinamiklerinin ortaya koyduğu mücadele azminin Almaya ve Avusturya milletlerinde de mevcut olduğunu iddia etmiştir. Bu ana tema ile yazılmış yazının hem Cihat propagandası yaptığı hemde yazıda Türk tarihine atıflarda bulunarak Türk Milliyetçiliği ve Turancılık propagandası yaptığı söylenebilir. Ek olarak ilave etmek gerekir ki bu tür metinler aynı zamanda savaş içerisinde bulunan toplumlarda morali yükseltmek için tesirli bir araçtır. İfade ettiklerimizin daha iyi anlaşılabilmesi açısından bu yazıdan iki pasajı da aşağıda paylaştık.¹⁸¹

“Halifelerin payitahtında İlk defa olmak üzere Alman ve Avusturya bayrakları İslam'ın hilaliyle beraber, aynı yolda aynı maksada doğru yan yana çırpına çırpına geçtiler. Milletlerin, şöhreti dünyayı tutan üç büyük düşüncesi Cermen ithadı, Slav ithadı ve İslam ithadı ellerinde silahlarıyla kavgalar meydanına çıkmış bulunuyorlar, Hristiyan dünyasının en kudretli bir milletini gösteren Alman bayrakları yanında ruhu

¹⁸⁰ “Dün Gördüklerimiz”, *Turan*, 2 *teşrinisani* 1330 (15 Kasım 1914).

¹⁸¹ “Dün Gördüklerimiz”, *Turan*, 2 *Teşrinisani* 1330 (15 Kasım 1914).

şaşırtacak kadar birbirine alışkın, birbiriyle gönüldeş duruyordu. Kaynakları ayrı olmak dolayısıyla Türk ve Alman terbiyeleri, bu iki milleti ister istemez birtakım fırkalarla yendiklerinden ayırmış olmakla beraber bugün en büyük bir hakikat olarak diyebiliriz ki Türk'ün eski ruhu ve Alman ruhu birbirinin aynıdır...

...Kaç defalardır milyonlarca sorularıyla Hristiyanları, Sılavları kurtaracağız diye şimalden cenuba akıp gelen Rus kuvvetlerine karşı bugün bizimde bir diyeceğimiz, her taraftan işitilmesi lazım bir sözümüz var. Türkler de bugün yalnız orduların çarpıştığı bir cenk karşısında, hükümet muharebeleri önünde değil, yüreğinde doğan en asil, en yüce bir ümit ile bir millet ve din muharebesine girmiş bulunuyor; Kafkasya da kurtarılacak dört beş milyon kan kardeşi, altı yedi milyon dindaşımız var..."

Yukarıda paylaştığımız pasajın son cümlesi özellikle dikkate değerdir. Cümlede hem Cihat hem de Turancılık vurgusu yapılmıştır. Üzerine düşünüldüğünde Cihat ve Turancılığın propagandası'nın aynı çerçeve içerisinde birleştirildiği görülmektedir. İki farklı referanslı görüşün ortak gaye olarak "kurtarmak" fiili etrafında birleşip okuyucuya tesir etmesi beklendiğini ifade etmek yanlış olmaz.

Propaganda konusu üzerine vereceğimiz bir diğer örnek yine Hamdullah Suphi'ye ait olan 17 Kasım 1914 tarihli "Cihad-ı Ekber Önünde Büyük Vatan" fıkrasıdır.¹⁸² Suphi'nin bu makalesi Cihad'ın ilanı karşısında itilaf devletlerinin başlatmış olduğu karşı propagandaya cevap mahiyetindedir. Makalenin başında müttefik devletlerde yayımlanan gazete haberlerine atıfta bulunarak Cihad ilanının askeri ve siyasi, tahmin edilmesi mümkün olmayan sonuçlar doğuracağını ifade ettikten sonra, İtilaf devletlerinin İslam Dünyası'nı ve Müslümanları nasıl gördüklerini onların ağızından şu satırlarla ifade etmiştir:

"Müslüman daima kanidir. Vatanını elinden aldığı vakit tarlam elimde kaldı diye şükür eder. Tarlasını gasp ettiği gün, kolyem var duruyor diye memnundur. Kolyesinide alsan tek aşkıyla sevinecektir. En son onu da alsan, dinine dayanarak ve Allaha hamd ederek kabeye gider."

¹⁸² "Cihad-ı Ekber Önünde Büyük Vatan", *Turan*, 4 *Teşrinisani* 1330 (17 Kasım 1914).

Bu ifadelerin ardından Suphi, Hz. Muhammed'e atıfta bulunarak Müslüman tanımını şu cümleler ile aktarıyor:

“Müslümanlar birbirine şaşkırtacak kadar benzeyen kimselerdir. Bir Türk milleti, bir Arap milleti, bir Kürt, bir Çerkez milleti demek ne kadar doğru ise bunların hepsine birden Müslüman milleti demekte o kadar doğrudur. Peygamberimizin mübarek elleri kendi nuruna koşup gelmiş bütün insanları hangi kandan, hangi lisandan ve hangi memleketten olursa olsun aynı temaslarla yoğurmuş ve hepsini derhal göze çarpmaması mümkün olmayan bir dercede birbirine benzetmiş ve kardeş etmiştir.”

Yazının devamında yakın tarihte gerçekleşmiş Trablusgarp Savaşı'nda Hint Müslümanları'nın İtalyan mallarını yakarak protesto etmesinden ve hemen ardından gerçekleşmiş olan Balkan savaşlarında yine Hind Müslümanları'nın benzer duyguları taşıdıklarını bir vesika ile anlatmıştır. Bu metinlerin esas amaç ve gayesi açık olarak bellidir. Cihad ilanı'nın toplumda ki akislerinin yaygınlaşması için çaba sarf edilmiş ve karşı propaganda ile dile getirilen Müslümanların Cihad çağrısı karşısında sessiz kalacağı savının güçlenmesinin önüne geçilmek istenmiştir. Ayrıca İngiliz sömürgesi altında bulunan Hint Müslümanlarını örnek olarak kullanması bilinçli bir tercih gibi gözükmektedir.

Diğer taraftan Suphi'nin makalesi içerisinde özellikle seçip aktardığımız bu pasajların satır aralarında dikkat çeken ifadeler mevcuttur. Bir önceki örneğimizde belirttiğimiz ifadeler, teması farklı olsada bu örnekte de mevcuttur. Din referanslı bir milletin varlığına değinirken etnik referanslı milletlerin mevcudiyetine vurgu yapması es geçilmemesi gereken bir husustur. Bu da propaganda açısından o dönemin Türkçü -Turancı gazetesi'nin meseleye bakış açısını yansıtmaması açısından önemlidir. Bu yaklaşıma bir diğer güzel örnek ise 15 Kasım 1914 tarihli gazetenin üçüncü sayfasında yer alan “Alem-i İslam” başlıklı yazıdır.¹⁸³ İsimsiz bir şekilde neşredilmiş yazının başında Padişah'ın cihad ilanı karşısında İslam dünyası'nın harekete geçeceği iddia edilmiştir. Ardından İslam ve Türk dünyası sırasıyla “Hindistan”, “Türkistan”, “Belucistan”¹⁸⁴ “Hive Hanlığı”, “Rusya İslamları”, “Afrika İslamları” alt başlıklarıyla

¹⁸³ “Alem-i İslam”, *Turan*, 2 *Teşrinisani* 1330 (15 Kasım 1914).

¹⁸⁴ Günümüz Pakistan'ın en batısındaki ve en büyük eyaletidir.

<https://tr.wikipedia.org/wiki/Belucistan>, [Pakistan](#)

tanıtılmaya çalışılmıştır. Bu başlıklar altında bahsi geçen bölgelerin coğrafi konumları, Müslüman ve Türk nüfusları gibi bilgiler aktarıldıktan sonra tarihine değinilmiştir. Kaleme alınan bu yazıda toplumu bilgilendirmek yoluyla Türk – İslam aleminin büyüklüğü ön plana çıkartılarak okuyucu kitlenin moralini yükseltmeye çalışıldığı ifade edilebilir. Turan gazetesinde cephe haberlerinin de yukarıda belirttiğimiz saiklerle hazırlandığını ifade edebiliriz. Özellikle dikkatimizi çeken husus Kafkas Cephesi haberi için ilk sayfadan, sürmanşet olarak “Turan Yolunda”¹⁸⁵ başlığının atılmasıdır. Bu aktardığımız örneklerle propagandanın Cihad ve Turancılık boyutuyla ele alındığını belirtmiş olduk.

Propaganda başlığı altında değinilmesi gereken bir diğer konu ise müttefik devletlerin başını çeken Almanya’nın Avrupa cephesinde ki durumudur. Gazete özellikle bu konuda çok yoğun bir şekilde haber yayımlamaktadır. Bu haberler bazen ilk sayfadan verilmekle birlikte ikinci ve üçüncü sayfalarda da yer almıştır. Hemen her gün “Avrupa Harbi”, Almanların Vaziyeti” gibi başlıklarla yansıtılan cephe haberleri savaşın Avrupa’da neticeleneceğine inanılmasının bir sonucudur. Ayrıca ifade etmek gerekir ki bu tür haber başlıkları sadece Almanya için değil zaman zaman itilaf devletleri için de kullanılmıştır.¹⁸⁶ Bu haberlerin kaynağı genel itibariyle Alman haber ajanslarıdır. Ayrıca Berlin’de yayınlanan “Tayms”, “Daily Mail”, Flemenk” gibi gazetelere sıkça atıfta bulunulmuştur. Turan gazetesinin bir muhabirinin de Berlin’de bulunduğunu belirtmek gerekir. Gazetede “Berlin Mektupları” başlığıyla neşredilen haberler bu muhabir tarafından kaleme alınmıştır.¹⁸⁷ Aktardığımız bu bilgiler doğrultusunda diyebiliriz ki gazete okuyucu kitlesinin dikkatini Avrupa’daki gelişmelere çekmek istemiştir. Gazetenin sürekli olarak topluma Avrupa cephelerini işaret etmesi de maksatlı bir yaklaşımdır. Muhtemelen bu tutum karşı propaganda’nın toplumda ki tesirini azaltmak içindir. Bu yönde hazırlanan haberlerde ön plana çıkan metinler genellikle “esir” haberleridir. Neredeyse her cephe haberinde itilaf devletlerinden alınan esir sayıları aktarılmıştır.¹⁸⁸ Buna karşılık itilaf devletleri’nin muharebelerde aldığı esirlere gaddarca davrandığı yönünde haberler yayınlanmıştır. 11 Kasım 1914’de yayımlanan “İngilizlerin Medeniyeti!” başlıklı yazı buna güzel bir

¹⁸⁵ “Turan Yolunda”, *Turan*, 30 Teşrinievvel 1330 (12 Kasım 1914).

¹⁸⁶ “İtalya’nın Vaziyeti” *Turan*, 28 Cemaziyelevvel 1333 (13 Mayıs 1915).

¹⁸⁷ “Berlin Mektupları” *Turan*, 19 Ramazan 1333 (1 Ağustos 1915).

¹⁸⁸ Bkz. “Fransa’da Muvaffakiyet 1800 Esir” *Turan*, 1 Teşrinisani 1330 (14 Kasım 1914).

örnektir. Bu haberde esir düşmüş bir Alman askerinin mektubuna yer verilerek İngiliz esir kampında aç susuz bir şekilde ölüme terk edildiklerinden bahsedilmiştir.¹⁸⁹

Savaş'ın propagandasının hangi bahisler üzerinden yapıldığına dair örnekler çok olmakla birlikte Almanların askeri envanterinde bulunan silahların ön plana çıkartıldığını da belirtmek gerekir. Turan gazetesinin 24 Ocak 1914 tarihli sayısında ilk sayfada “İngiltere’yi Tehdit Eden Bir Afet” başlıklı yazıda Alman yapımı bir zeplinin fotoğrafı kullanılarak İngiltere’nin büyük bir tehlike altında bulunduğu ifade edilmiştir.¹⁹⁰ Bahsettiğimiz bu haber metninden anlaşıldığı üzere Almanların askeri envanterinde bulunan silahların itilaf devletleri için büyük tehlikeler yaratacağına işaret edilerek, Almanya’nın savaştaki konumunu toplum nezdinde kuvvetlendirmek amaçlanmış olmalıdır. Bahis olunan bu propaganda yöntemi başka argümanlar üzerinden de yapılmıştır. Alman genelkurmayında üst düzey görev alan komutanların tanıtımını yapan haberler buna örnektir. Turan gazetesi bu tanıtımı o dönem dikkatleri çekecek, farklı bir yöntemle de icra etmeye çalışmıştır. 12 Eylül 1915 tarihli sayısında bulmaca olarak nitelendirilebilecek bir müsabakanın haberini yayımlamıştır. 12 lira mükafatlı bu müsabakanın şartlarını belirterek her gün yayınlanacak galip ordular erkanından bir zatın gözlerinden aşağısı belli olmayan fotoğrafından kim olduğu tahmin edilmesi istenmiştir. 13 gün boyunca yayımlanan bu fotoğraflarda ki askerlerin kim olduğunu bilen okuyuculara ödül verilmiştir.¹⁹¹ Bu yarışmadan da anlaşılacağı üzere o dönem şartlarında farklı bir yöntem şekliyle müttefik kurmaylarının tanıtımı yapılmıştır. Burada amaç muhtemelen yine topluma Alman kurmaylarının tanıtılması vesilesiyle savaşın sonucunda kazanılacağına dair umudun pekiştirilmek istenmesidir. Ayrıca bu yarışmayla gazetenin kendi trajını arttırmaya çalıştığını ifade etmek de yanlış olmaz.

Yukarıda bahsettiğimiz ve örneklendirdiğimiz konulardan da anlaşılacağı üzere gazete savaş döneminde büyük bir ciddiyet ile dikkate değer bir propaganda örneği sergilemiştir. Bu kapsamda Turan gazetesi için İttihat ve Terakki Cemiyeti’nin propaganda yayını olduğunu söyleyebiliriz.

¹⁸⁹ “İngilizlerin Medeniyeti!”, *Turan*, 29 Teşrinievvel 1330 (11 Kasım 1914).

¹⁹⁰ “İngiltere’yi Tehdit Eden Bir Afet” *Turan*, 11 Kanunisani 1330 (24 Ocak 1915).

¹⁹¹ “Müsabakamız Bugün Başlıyor” *Turan*, 3 Zilkade 1333 (12 Eylül 1915).

Gazetede Birinci Dünya Savaşı'nın üzerinde ayrıntılı olarak durulmasının yanında toplumsal meselelere ışık tutacak köşe yazıları da mevcuttur. Özellikle Türk Milliyetçiliği çerçevesinde ele alınan meseleler dönemim önde gelen milliyetçi aydınları tarafından kaleme alınmıştır. Bunların dışında sanatın alanına da giren tiyatro, Türk müziği gibi konulara da temas edilmiştir. Savaş dönemi olması hasebiyle harp hikayelerine yer verilerek bazı köşe yazılarında Türk harp edebiyatı değerlendirmelerinde bulunmuştur. Gazetenin, son sayfasında da reklamlara rastlanmaktadır.

Hakkında fikir sahibi olmaya çalıştığımız Turan gazetesi, muhtevası ile Birinci Dünya Savaşı yıllarındaki hem Osmanlı'nın savaştığı cephe haberlerini hemde Avrupa'da cereyan eden muhabereleleri aktaran, ayrıntılı bilgiler veren önemli bir propaganda yayınıdır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TURAN GAZETESİNDE AVRUPA HARBİ HABERLERİ

3.1. Turan Gazetesi 1914 Tarihli Avrupa Harbi Haberleri

29 Teşrîn-i evvel sene 330, Sahîfe 2 (Miladi:11 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Almanların Vazi'yeti

Berlin 29 Nisan- Karargâh-ı umûmiyeden tebliğ idiliyor: Garb-i sahne-i harbinde, düşman öğleden itibâren “İper” kanalının şimâlinde “İperle” suyu üzerinde “Setire yetisterate” ve “Hetsas” daki mevzi'lerimize karşı mütemadiyen hücum iylemiş isede bir muvaffakiyet elde idememiştir. Dün akşam kanalın şarkında Fransız ve İngiliz ve Cezayir askerleri tarafından sağ cenahımıza karşı icrâ idilen hücumlar düşmana zâyi'at-ı külliye virdirilmek sûretiyle akîm bırakılmışdır. (iper) in şimâlinde ki muhârebâtda düşmandan aldığımız topların adedi (63) e bâliğ olmuşdur. Düşmanın (Labase-Beton) şümendüfer hattı boyunda (Şampanya) da (Lomenil) in şimâlinde lağımlar işti'âl itdirmesinden hiçbir netîce hâsıl olmamışdır. (Lomenil) kurbünde Fransızların, dün akşam kendilerinden zabt itdiğimiz mevzi'lere karşı vukû' bulan gece hücumları kendileri için zâyi'at-ı azîme ile def' idilmişdir. (Verdon) un şimâl garbîsinde bulunan tepelerde ki mevzi'lerimizi birkaç yüz metro kadar ileri götürdük ve bu civârda kazandığımız mevâki' tahkîm itdik. (Voj) larda vaz'iyet gayr-i mütebeddildir.

Şark-ı sahne-i harbinde (Kalorya) nin cünûbunda (Kovala) karyesini ve mezkûr karyenin cenubuna müsâdif bir mevki' mürtefi'î zabt itdik. (Suşacev) in cünûb cihetinde (Doşov) kurbünde bir Ruk nokta-ı istinâdını zabt itdik. (M)

Numro 1092, 30 Teşrîn-i evvel 330 (Miladi:12 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Almanların Vaziyeti

Berlin 11 Teşrîn-i sâni- Alman erkân-ı harbiye heye'ti tebliğ idiyor:

“Bütün şark-ı sâhil boyunca ilerleyen Alman kuvvetleri hücum neticesinde (Diksemond) u yeniden zapt etmişler ve düşünmeden (4000) esir ile 21 mitrayüz almışlardır. Fransızların hücumu red edilmiştir

Şark sâha-ı harbinde hiçbir muhârebe olmamış ise de vaziyet Almanlara pek ziyâde müsâiddir.

Numro, 1093, 31 Teşrîn-i evvel sene 330 Cuma, Sahife 4 (Miladi:13 Kasım 1914)

Almanların vaziyeti

Berlin 12 Teşrîn-i sâni- Umûmî karargâhdan bu sabah ki târihle tebliğ olunmuştur: Niyorport'dan (Buvej)'e kadar ilerleyeyen düşman, askerlerimiz tarafından (Eizer)'in ilerisine kadar imtidâd iden şark sâhilini tahliye etmiştir. (E'izer) kanalının ilerisinde ve (Diksemond) un cenubunda ki hücumlarımızda ilerlemiştir. 700 Fransız askeri esir edilmiş 4 top, ve 4 metralyuz zapt olunmuştur.

(Aragon) da ve (Aragon) un garbinde düşman tarafından vukûbulan hücum püskürtülmüştür. Şark-ı meydan harbinde süvârilerimiz, (Eksaliş) civârında adededn fâ'ik olub süngü ile hücum iden Rus süvârilerini püskürtmüştür.

Numro 1094, 1 Teşrîn-i sâni 330, Cumartesi, Sahife 1 (Miladi:14 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Almanların vaz'iyeti

Fransa'da muvaffakiyet- 1800 esir

Berlin 13 Teşrîn-i sâni- Volf Ajansından: Umûmî karârgâh bu günki târihiyle tebliğ iylemiştir.

(Nivpor) civârında (İyser) mıntikasında bahriye askerlerimiz düşmana pek ziyâde telefât virdirmiş ve 700 esir almıştır.

(Eypres) civârında muvaffakiyetle devam iden hücumlarımız esnâsında dahi düşmandan 1100 esir alınmıştır

(Sovason) garb ve şarkında Fransızlar tarafından vâki‘ olan hücûm düşmana külliyyetli zâyi‘at virdirilerek def‘ edilmiştir.

Şarkî Prusya hududunda (Ebedtohten) şehrinin havâlî-i cenûbiyesinde göllerin şark kısmında yeniden muhârebeler olmuşsada hiçbir netîce hâsıl olmamıştır.

Numro 1095, 2 Teşrîn-i sâni 330, Pazar, Sahîfe 1, (Miladi:15 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Almanların “Voj” daki vazî‘yeti-Fransızlar tehlikede, Fransız orduları “Ermaniter” den ric‘ate hazırlanıyorlar- Belçikalıların zâyi‘atı İngilizler muhârebe-i bahriyeden müctenib

Vazî‘yet-i Harbiye

Garbde Almanlar yavaş yavaş ilerliyorlar isede henüz düşmanı sarsacak büyük muvaffakiyetler ihrâz itmeğe başlamamışlardır. Almanların garb sahne-i harbinin en ziyâde şimâl kısmında, Belçika’da ibrâz-ı fa‘âliyet iylemekte olmalarından maksadlarının evvelâ Manş Denizi sevâhilini tutmak olduğunu anlaşılıyor. Binâ’en aleyh şimdilik en mühüm muhârebâtın o cihetde vukû‘ bulması tabî‘îdir. Eğer Almanlar bu muhârebelerde muvaffak olacak ulurlarsa hatt-ı harbin cünûb kısmında ki kuvvetler için derhâl ta‘arrûzu bir vazî‘yet almak pek kolay olacaktır bu sebebledir ki Voj dağları cihetinde ki Alman kuvvetleri, tedâfi‘î bir vazî‘yet almış, şimâlde ki harekâtın neticesine intizâr iylemekte bulunmuşlardır.

Şark Prusya’da, Almanlar Rusları hayli meşgul itmekte ta‘kîb itdikleri usûl sâyesinde Rusları muvâfak mevzi‘ler kadar çekmeğe ve bi’l-ahire kendilerine büyük büyük zâyi‘ât virdirmeğe muvaffak olmaktadır. Bu i‘tibâr ile Rusların (Sevalki) yi istirdâd ile “Eyed Tohne” ye kadar ilerlemeleri kendileri için yeni bir mağlûbiyet ve inhizâm mukaddimesi olmakdan başka bir ma‘nâyı tazammün itmez

Sahîfe 2, Turan, 2 Teşrîn-i sâni.

Varşova havâlîsinde ki harekât hakkında bu günlerde hiçbir haber alınamamış isede müttetiklerimiz bu cihetde de mühim muvaffakiyetler ihrâz iyleyecekleri muhakkaktır.

Galiçya taraflarında Ruslar, “Perezemsil” yeniden muhâsara itmişler ve Perzemsilin garbinde ki bir iki mevki’i işgâl iylemişler isede Avusturyalıların ta’kîb itdikleri plan ma’lûmumuz bulunmadığını ve şimdiye kadar olan harekâtda maksadı az çok îzâh idebilecek bir mâhiyeti hâ’iz olmadığı cihetle bu bâbda bir fikir ve mutâla’a dermeyân itmek kâbil olmamamkla beraber müttetiklerimizin bugüne kadar gösterdikleri kahramanlıkların, bugünlerde yeni tezâhürlerini göreceğimize şübhe yokdur.

(Verdun) taraflarında

Berlin 14 Teşrîn-i sâni- (Bern) de münteşir (Bond) gazetesinin askeri muharriri, Alman Ordusunun (Lamer) ve Vozef arasında ki vaz’iyetini pek ziyâde iylemiş buluyor. Eğer Almanlar, Argon’da muvaffak olurlarsa (Verdon) muhâsar idilmek tehlikesine ma’rûz kalacaktır. Bu takdîrde (Verodon) un cünûbunda (Moz) mevki’i bir hüçûm ile alınabilecek hattın (Sen meyhil) civârında kat’î mümkün olacaktır. O zaman ise bütün Fransız hattının yarılması bir zaman mese’lesinden ibâret kalacaktır.

Sahîfe 4, turan 2 Teşrîn-i sâni, Sütun 1.

Almanların Vaz’iyeti

1000 Esir

Berlin 14 Teşrîn-i sâni- Garb karargâhından bugünkü târihiyle tebliğ olunuyor:

“Garb harb sâhasında yeni terakkîler meşhûddur. Yalnız yağmur ve rüzgar münasebetiyle ileri hareketimiz biraz betâ’et-i kesb itmiştir.

Mühim bir İngiliz kuvvetinin büyük bir hüçûmu püskürtülmüş ve (Berri Obak) civarında, Fransızlar mevzi’lerinden çıkarılmış ve kendilerinden takriben bin kadar esîr alınmıştır. İngiltere Kralı Jorj’un yaverlerinden Vikonet Karistome’de Almanlar tarafından esir edilmiştir.

Numro 1096, 3 Teşrîn-i sâni Turan, Sahîfe 2, Sütun 2. (Miladi:16 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Galiçya, Rusya lehistanı ve şarkî Prusya’da ki muhârebeler devam idiyor- Avusturyalılar Sırbistan’a karşı kat’î hakeretleri başlıyorlar- Karîben Niş üzerine

yürüyecekler- Fransız harb sahnesinde, Almanlarda havanın müsâ'adesizliğine rağmen ilerlemekte berdevamdırlar.

Dün vârid olan haberlerden, havanın müsâ'adesizliğine rağmen Almanlar'ın Fransız harb sahnesinde yavaş yavaş ilerlemekte oldukları; Galiçya, Rusya Lehistanı ile şarki Prusya'da ki muh^raebeleri de devam itmekte olduğü anlaşıldı. Bizce, bugün daha mihim ve daha ziyâde memnuniyete şâyan bir cihet vardır ki oda Avusturyalı müttetekilerimizin Sırbistana kat'î darbeler vurmağa hazırlanmada olmalarıdır. Çünkü bu sûretle, Sırbistan yakın bir zemandan temâmen mahv ve perişan idilecek, müttetikimizin el-yevm Sırbistan'da işgal iylediği kuvvetler başka taraflarda daha mühim vazifeler görmeğe muvaffak olacaklardır.

Almanların vaz'iyeti

Berlin 15 Teşrîn-i sâni- Volf Ajansından:

Bugünkü târihiyle umûmî karargâhdan teblîğ olunmuşdur: Şark harb sahâsında, havanın bozukluğu hasebiyle hafifçe terakkî iyledik. Argon ormanında Fransızların müstahkem bir mevki'ini bomba ile atdı.

Sahîfe 4, Turan 3 Teşrîn-i sâni, Sütun 2.

Almanların Vazi'yeti Hakkında

Berlin 15 Teşrîn-i sâni- Petersburg'dan Dayli Mayel Gazetesine bildiriliyor:

“Almanlar, şimdi gâyet müstahkem mevzi'lerde bulunmakda ve arka cihetde (Toren) istihkâmları tarafından himâye idilmektedirler. İstihkâmları mükemmel bir hâle ifrâğ için 6000 ameale gece gündüz çalışmışdır. Şehirde bulunan (9) büyük ve (7) küçük istihkâm pek mü'esser bir sûretde mukâvemet idebilecektir. İstihkâmlarda yüzde altmış uzun çaplı olmak üzere (100) top vardır ki, bu sâyede ağır muhâsara toplarına dahi mukâvemet idebileceklerdir. Ruslar birçok günler (Toren) den 32 kilometro mesâfede 'Toren ile (Kalmış) arasında düşmana şiddetle hücûm itdiler. Son vârid olan haberlerden anlaşıldığına göre Almanlar Ruslara karşı yeni mütekâbil hücumlarda bulunmağı için yarım bir dâ'ire çevirmişlerdir.

Numro 1097, 4 Teşrîn-i sâni, Sahîfe 2, Sütun 1. (Miladi:17 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Harbiye

Garbdeki vekâyi', müttfikimiz lehinde olarak, tabî'î cereyânını ta'kîb iderken şark ve cenûb sahne-i harblerinde mühim ve fevka'l-âde hâdisât vükû' buluyor. Ceneral Hendburg'un kemâl-i muvaffakiyetle korudğu tuzağa tutularak mazori bataklıklarında "100" bini karîb esîr bırakan ve şarkı Prusya'dan çıkarak "Şovalki" nin şarkına kadar ric'at iden Ruslar Varşova'ya kadar ilerleyen Almanlar'ın kasden ihzâr iylediklerine şübhe olmayan fırsatlardan istifâde (!) itmek iseteyerek, Alman ric'atlerinde ki hakîki ma'nâyı anlamayarak ilerilemeğe başladılar, ba'zı noktalardan Vistolik garb sâhiline geçdiler. Alman müttfiklerimizin ahiren ihrâz iyledikleri muvaffakiyetler, Rusların bu sûretle hareket itmekle ne kadar aldandıklarını gösterdi. Fakat bizim tahminimize kalırsa Lehistan'da ki Ruh inhizâmı bu kadarla kalmayacak, Almanlar yeni yeni muzaffariyetler ihrâz iderek Rusları yine Varşova'ya, ve Pistol kenarına kadar püskürtecekler ve firâri kuvvetlerle oralarda yeniden muharebelere girişerek düşmana şimdikinden pek çok fazla zâyi'ât virdireceklerdir. Zâten Almanların Varşova'ya kadar geldikten sonra bilâ harb ric'atına başlamaları Almanların nâsıl bir plan ta'kîb itdiklerini sarîh bir sûrette gösteriyor idi. Bunu Ruslar'ın da Almanları ta'kîb iderken her dürlü tedâbîr ihtiyâtiyeye tevessül iylemiş bulunmaları lâzım gelirken bu sûretle dûçâr-ı inhizâm olmaları Rus erkân-ı harbiyesinin bütün planlarını efrâdın kesretine istinâd itirdiğine, Rus askerinin de Alman savleti karşısında kuvve-i ma'neviyelerini derhâl gâ'ib iylediklerine delildir. Her hâlde artık, o cihetde ki vekâyi'in fî mâba'd matlûbe temâmen muvâfik olarak yekdiğerini velî ve ta'kîb ideceğini, e şarkî Prusya'da Rusların yine evvelki şerâ'it dâhilinde çekileceklerine emîn olabiliriz.

Biraz daha aşağıda ki vekâyi'a gelence: Avusturya-Rusya harekâtı hakkında vâzih bir fikir idenmek henüz kâbili değildir. Çünkü Avusturyalılar "Lemburg"un Ruslar tarafından tekrar muhâsar idildiğini ve Rusların Lembur'un garb ve cenûb garbîsinde ki ba'zı mevâki'î işgâl iylediklerini i'lân itmelerine rağmen Ruslar-Romanya ve Bulgar matbû'âtında Rus teblîgâtına istinaden söyleyoruz- O cihetlerde mühim bir muhârebe vukû' bulduğundan, kendilerinin ihrâz-ı gâlibiyet iylediklerinden kat'iyen bahs itmediler. Dimek oluyor ki Ruslar tarafından işgâl idilen mevâki', Avusturyalılar tarafından bi'l-ihtiyâr terk idilmiştir. Faka buna sebep ne, Avusturyalı müttfiklerimiz

Ruslara karşı nasıl bir yeni plan ta'kîb itmek istiyorlar? İşte bu gün bunu anlamak kâbil olmayur. Cenûb-ı saha-ı cenubunda, Sırbistan'da ki harekâtın gâyesi ise artık temâmen tevazzuh ve ta'ayyün itmiş bulunuyor: Sırbistan meşgalesini bir an evvel bitirmek! Avusturyalıların Sırbistan'a karşı icrâ iyledikleri yeni tahsîdâta dâ'ir verdiğimiz ma'lûmât ile Viyâna gazetelerinin bavzı neşriyâtı, Avusturya cenerâllerinden ba'zılarının beyânâtı ve bunlara inzimâm iden serî' hareket müttefikimizin Sırbistan'a varacağı kat'î ve kakhâr darbeyi tesrî' etmek istediğine şübhe bırakmadı. Dünden beri vârid olan tegrâfnâmeler ise bu maksadın hâsıl olmağa başladığını, Avusturyalıların, müntazım ve mütemadiyen ilerlemekte bulunduğunu haber virdi. Binâ'en-aleyh Bulgaristan serî'a işe karışmadığı takdîrde Avusturya ordusunun yakında Nişe kadar ineceğine şübhe yoktur. Eğer Bulgaristan bir emr-i vâki' karşısında kalmamak isterde harekete başlarsa Avusturya ordularının Sırbistan ile meşgûl olmalarına bi't-tab' lüzûm kalmayacak, Sırbistan'daki Avusturya kuvvetlerinin pek mühim bir kısmı Ruslara karşı sevk olunacaktır. Hatta Lemburg havâlisinde ki ahvâlin biraz yukarıda beyân itdiğimiz şekli almasında Sırbistanda'ki kuvvetlerin serbest

Numro 1098, Sahîfe 2, Turan, 5 Teşrîn-i sâni, Sütun 1-2. (Miladi:18 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Müttefiklerimizin ihrâz itdikleri muzaffariyetlerin ehemmiyeti-Viyan ve Berlin'de şenlikler- Avusturyalılarda Rusları püskürtmekededirler- Rusların Galiçya'dan umumi bir ric'atına intizâr olunabilir

Almanlar tafından Ruslara, Avusturyalılar tarafından Arablara karşı ihrâz idilen muvaffakiyetlerin derece-i ehimmiyeti bugün vârid olan telgrâfnâmelerle daha iyi anlaşıldı. Binâ'en-aleyh Rusların Lehistanda'ki hezimet kakhariye üzerine, Galiçya'dan çekilmek mecburiyetini hiss itmeleri muhtemeldir. Zaten daha onlar çekilmeğe başlamadan evvel, Avusturyalılar, Sırbistan'da ihrâz iyledikleri muzaffariyetlere zamîmeten şimâlde Rusları geriye doğru püskürtmeğe başlamışlardır. Bu harekâtın karîben dahi pek mühim netâyice aktaranına itmi'nân ile intizâr idebiliriz.

Muzaffariyet Ve Gazetelerin Mutâla'âtı

Berlin 17 Teşrîn-i sâni- (Talişe Rondeşav) son muzaffariyet münasebetiyle diyor ki:

“Bugün, Rusların temâmen mağlûb oldukları muhakkaktır. Umûmî karargâhın virdiği raporda dahi bu mağlûbiyet pek belîğ bir besâtınla ifâde ve beyân idilmiştir. Esirlerin mikdârı bu mağlûbiyetin dercesini göstermeğe kafîdir. Vistolik şarında Ruslar (Linpo) dan (Plok) a kadar ya’nî 50 kilometre dahi uzağa Vistolek garbinde ise (Vetoklaven) den (Kotto) ya kadar ya’nî 60 kilometre dahi uzağa püskürtülmüştür. Alman ordusu kendilerini daha ileri püskürtmek istediği takdîrde Ruslar’ın yeni mevzi’lerini muhâfazaya muktedir olub olamayacaklarını bize istikbâl gösterecektir. Ne olursa olsun, biz Ceneral Fonhindenburg’un askeri kiyasetine eminiz”

(Gazet Dolakarova) diyor ki: İtilâf-ı misillis devletlerinin, Rusya’nın fâ’ik kuvvetlerle vukû’ bulan hücumu hakkında ki ümîdleri fecî’ bir sûretde boşa çıkdı. Fransız ve İngilizlerin garb sahasında ki vazî’yetleri bozuldukça, Ruslar’ın bu muvaffakiyetleri hakkında ki ümîdleri de tezâyüd idiyordu. Fakat son muzaffariyet bu son ümîdlerini de kırdı.”

Gazet Do Rosda diyor ki:

Rus sağa cenahının (Varşova) cihetine doğru olan ric’at hattını kat’ ile başlıca düşman kuvvetlerini cenuba atmağa muvaffakiyet hâsıl oldu. Bi’n-netîce Alman ordusu, Vistol’dan Alman hududuna doğru gelen Rus kuvvetinin sağ cenâhında bulunuyor. Ceneral Fon Hindburg’un ric’atin de ki askeri hud’a bu sûretle bariz bir şekilde meydana çıkıyor. Evvelce Vistol kenarlarında ki Alman kuvvetleri, fâ’ik Rus kuvvetlerinin yandan bir darbesine ma’rûz bulunuyorlardı. Şimdi Rus sağ cenâhını bozmak ve Rus kuvvetini yandan vurmak lâzımdır.”

Lokal Ancayger Gazetesi Diyor ki:

Rusların, ikinci def’a olarak Prusya hududuna vukû’ bulan hücumları kendilerine pahalıya mal oluyor. Fâ’ik kuvvetlerine rağmen, harb planının mükemmeliyeti sâyesinde Ruslar müdhiş darbelerle tard edidiler.

Rus ordusunun dúcâr olduğu zâyî’ât şübhesiz daha ziyâde tezâyüd idecektir. Çünkü Hindburg düşmanı şiddetle ta’hîb etmek i’tiyâdındadır. Rusların vaz’iyeti pek müşkildir. Çünkü (Vistol) düşmanın iki cenâhını yekdiğerinden tefrîk itmekde ve bu sûretle her iki tarafı tehlikeli bir mevki’â ilkâ iylemekdedir. Aynı zamanda Rus ordusu (Vistol= ün son sâhilindedir müdhiş bir hezimete uğramıştır.

Rus ordusunun Kotno'dan Vistol'e kadar olan cenahına Hinburg'un yandan vukû' bulan darbesi o kadar mü'esser olmuştur ki düşmanın (Varoşvaya) müntehi olan bu tarîk yerine (Loviç) den gecen veyâhûd daha yukarıda bulunan tariklerden birini intihâb itmesi imkânı kalmamıştır. Zira temâmen hezimete dûçâr olan Bir ordu kendisini şiddetle ta'kîb iden muzaffer bir düşman önünde yan hareketi icrâsına muktedir olamaz.

Berliz Tağbelat yazıyor.

(Veloflavek) muzafferiyeti üzerine, Ruslara karşı yeni bir zafer devresi açılmıştır. (Varnı) geçmeğe teşebbüs iden Rus süvâriyelerinin tardı, (Kaliç) civârında ki püskürtme hareketi (Veloflaven) muzaffariyetin bir mukaddemisi idi. Hindburg'un daha, ... çok muzaffariyetlerin mukaddimesini teşkil iden büyük bir muvaffakiyet ihrâz iyledi. Fakat bütün Rus ordusunu mağlûb ittiğimizi zan itmemeliyiz. Çünkü Rus ordusu milyonlarca askere mâlikdir. Yalnız bu muvaffakiyetimizle düşman erkân-ı harbiyâsinin planlarını bozmuş olarak bu ise onların harekâtını te'hîr idecektir.

Üç günden beri Bulgar-Yunan hududunda şiddetli musâdeeler olmaktadır. Bu musâdemeler Drama ve Siroz'dan gelen haberlerle dahi te'eyyüd itmiştir. Mezkûr haberlere göre Bulgarlar, Draman'ın şimâlinde vâki' (İstaceste) karyesinin şimâl kısmında iki noktadan ta'arruza başlamışlardır. İlk mevki'de Bulgarların, ta'arruzunu hafif bir sûretde vukû' bulmuş ve zâbitların anlaşmasına kadar devâm iylemiştir.

İstareceste Karyesinin diğer bir kısmında vâki' olan diğer bir musâdeme daha şiddetli olmuş ve Bulgarlar nâ-gühânî bir hücûm bulunmak üzere evvelce hazırlanmış olduklarından Yunan askeri Karagollarını tahliye iderek çekilmeğe mecbûr olmuştur. Ma'a-mâ-fih Yunan askeri derhâl arkadan aldığı kuvvetlerle yeniden hücûma başlamış ve Bulgarları Yunan arâzîsinden tard itdikten mâ'adâ Bulgar toprağında dahi ta'kîb iylemiştir. Mecerûhların mikdârı kırk kadar tahmîn olunuyor.

Bu musâdemeler hakkında ceneral Damyanos, nezârete haber virmiş ve Cenerol Moshopolos dahi telgrafla muhârebeye başlamıştır. Bulgar kralının Gümülcineye muvasalatının bu hâdise ile akalakdâr olmadığı idilmektedir.

Berlinde Muvaffakiyet Şenlikleri

Berlin 17 Teşrîn-i sâni- Ceneral Fon Hindbur tarafından ihrâz idilen muvaffakiyet, Berlinde Büyük bir şok ve server-i hâsıl itmiştir Şehrin her tarafı bayraklarla donanmış, amele mahallesinde pencereler bayraklarla dolmuştur. Mektebler bir gün ta'til edilmiştir. Bütün matbû'ât Cenerale takdirler beyân itmektedir. İmparator dahi kendisine gâyet harâretli bir teşekkür telgrâfı göndermiştir.

Viyana Zafer Şenlikleri

Viyana 17 Teşrîn-i sâni- Avusturya-Macaristan askerleri tarafından Sırbistan'da ihrâz idilen muzaffariyet dolayısıyla Viyana Belediye Re'isi, bi'l-cümle belediye devâ'ine bayraklar vaz' edilmesini emr iylemiştir.

Belediye Re'isi aynı zamanda Ceneral (Potiverek) e bir telgrafnâme göndererek şanlı ordu tarafından ihrâz idilen büyük muzaffariyetin tevli'd itdiği şevk ve şâdümânıyı beyân ve Avusturya-Macaristan'ın bu fedâkâr evlâdlarına parlak delîllerle dehasını isbât iden kumadanına en samimi selamlarını tebliğ iylemiştir.

Ceneral (Potiverek) İ Tebrik

Viyân 17 teşrîn-i sâni- İmparator Fransuva Jozef Ceneral (potiverek) e kendi yazısıyla teşekkürü hâvî bir mektub göndermiştir. Aynı zamanda Bosna-saray belediye Re'isi dahi Cenerale bir tebrik ve teşekkür telgrafi çekmiştir.

Rıfat Paşa'nın Beyânâtı

Berlin 17 Teşrîn-i sâni- (Gazet Doves) göre Türkiye'nin Paris Sefiri Rıfat Paşa, ... bütün siyâsi muhâfil gibi kendisinin de aldandığını eşrâf itmiştir. Bütün diplomatlar, Alman ve Avusturya Macaristan ordularının Ruslar tarafından mahv idildiğine kâni' bulunuyorlardı. Çünkü şiddetli bir sansür bütün doğru haberleri men' idiyordu.

Paris'e Dönmecekler

Bordo 17 Teşrîn-i sâni Fransa hükûmeti Paris'e avetden vazgeçerek Bordo'da ki ikâmetini 1915 senesi Nisan'ına kadar temdide karar virmişdir

Numro 1099, Sahîfe 2, Turan, 6 Teşrîn-i sâni Sütun 1,2,3. (Miladi:19 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Harbiye

Konton muzafferiyâtinin te'sîrât-ı Avusturya-Macaristan orduları vazî'yetinde silah aver bir te'sîr- Sırb ordusunun ikiye ayrılmasında ki ma'nâ ve ehemmiyet-şimâli Fransa'da bitik ve bî-tâb müttefikler

Ceneral Oberest Fon Hindinburg'un kendilerini bekleyen acı ve mâhirâne darbelerden bî-haber ve lâkayd ilerleyen Rus sürülerine karşı Konton'da ihrâz iylediği muzafferiyet, te'sîrâtını derhâl bütün şark sahne-i harbe yapmıştır. Dünkü ve bugünkü telgrafnâmelr, bu Alman muzafferiyetinin Avusturya-Macaristan ordusunun vaz'iyetini üzerinde icrâ iylediği te'sîr-i salâh âveri ihbâr ve tebliğde ittifâk itmektedirler. Fî'l-hakîka kavâ-yı ma'neviyeleri, Purusya-yı garbiyede ki bu sadime-i müdhişeden derhâl müte'essir olan Ruslar Avusturya-Macaristan'ın dâ'imâ müdâfâ'a ile meşgûl olan kollarına bu sefer bir ta'arruz ve tecâvüz sahası bırakarak gerilemişler ve Avusturya kıt'âtı hududun ba'zı nakâtını aşdıkları gibi Avusturya Rusya sahne-i harbindedeki ba'zı mevâni' mihimmeyi işgâl iylemişlerdir.

Diğer taraftan cenûb-ı dârü'l-harbinde nihâyet en mühim hâdise-i harbiye vukû' bulmuş, Sırb orduları Avusturya-Macaristan kıt'âtının serî' ve kuvvetli mühâcemâtı neticesinde bir kısmı garb ve bir kısmı da şark istikâmetinde ric'at ve firâr itmek üzere ikiye ayrılmıştır. Bir ordunun ikiye ayrılmasında ki ehemmiyet, ve ayrılan ordu için ifade iylediği ma'nâ-yı mağlûbiyetin kat'iyyeti ise, Bulkanlar hakkında bi'z-zât bizim geçirdiğimiz tecrübelerle müsbettir. Binâ'en aleyh, Alman ricâl-i askeriyesinin tahmîn iylediği gibi, Sırbistan'ın büsbütün Avusturya istîlâ-yı askerisi tahtına girdiğini görmek için fazla bekmek îcâb itmeyecektir.

Avrupa vaz'iyet-i umûmiye-i harbiyesinde şâyân-ı dikkat bir şey daha var ki ora garb sahnesinde ve bi'l-hâssa şimâli Fransa'da müttefiklerin dûcâr oldukları bîtâbı ve hiç sarsılmaz, yıkılmaz bir kitle-i âhenîn teşkîl iden alman hatvetinin mütemâdî ve unûd ta'arruzât ve terakkiyâtı karşusunda İngiliz ve Fransızların virdikleri zâyî'ât-ı azîmedir. Son telgraflar, burada müttefikinin maddi, ma'nevî ve hisse her nokda-i nazardan bîtâb ve bitik olduğunu bildiriyorlar ve şübhe yok ki, bu, Alman ordusunun lehine kay didilecek en mühüm kazançlardandır.

Numro 1100, 7 Teşrîn-i sâni, Cuma, Sahife 1 Sütun 2/3. (Miladi:20 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Müttefiklerimizin vaziyeti şâyân-ı memnûyetidir-Bî-tarafların takdîrâtı- Ceneral Hindinburg'un beyânâtı- Lehistan'da ki muhârebe müttefiklerimizin lehinde olarak devam idiyor

Vazi'yet-i Harbiye

Avrupada ki vazi'yet-i harbiye hakkında bugün gelen haberler, bu vazi'yeti, değışdirecek yeni hâdisât-ı harbiyeden bahs itmeyorlar. Binâ'en-aleyh, bu günki Avrupa vazi'yet-i umûmiye-i harbiyeside dünkinin ayındır. Bugünkü harb havâdisleri arasında en mühüm olanları, ceneral Fon Hindburgla beraber münkadeyn-i meşrûhe-i askeriyenin vazi'yet-i harbiye hakkında ki mutâla'âtıdır. Bu bâbda fan Hindburg'un ağzından çıkan sözler okunduğu zemân, o sözlerden de nâ-mağlûb ve meşhûr Alman kumandasının rûh-ı besâleti okunmaktadır. Biz bu beyânâtın bâlâ pervâzâne ve müfitâne sözlerden ma'dûd olamayacağını zan idiyor ve bi'l-hâssa Fon Hindborg'un tarafeyn-i muhâsamîn ödevlerine hâkim olan müvâmel hakkında ki mesrûdâtını netîce-i harbde müttefiklerimizin muzafferiyet ve muvaffakiyet kat'iyesi hesabına bakılmaz bir vesîle-i askeriye add iyleyoruz. Bu arada "Konto" muzafferiyetinin te'sîrâtı gitdikdce mahsûs olduğunu kayd itdikden sonra Sırb ordusunun Üsküb'e kadar ric'at ve firâr iylesmesini de, eski ve yeni düşmanımızın mağlûbiyet kat'iyyesi nâmına memnuniyetle selmâmlarız!

Numro 1101, Sahife 2, Turan, 8 Teşrîn-i Sâni, Sütun 2. (Miladi:21 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Lehistan Rusya'da ki muhârebelr devam idiyor-Vazi'yet-i müttefiklerimizin lehindedir-Garb-ı sahâ-ı harbinde mühim bir tebeddül yok- Fransız ve İngiliz sol cenâhı za'yıfdır- Diksemond'de süngü muhârebesi-İngilizlerin zâyî'âtı

Garb-ı sâha-ı harbinde mühim bir tebeddül yokdur. Ancak orada, Fransız ve İngiliz sol cenâhı pek za'yıf olduğu cihetler vukû' bulacak ilk muhârebede Almanların mühim bir muzafferiyet ihrâz iyleyeceklerine hükm idebiliriz. Rusların kahkarı inhizâmını ta'kîben Rus Lehistanında başlayan muhârebât el-ân devâm itmekdedir. Her ne kadar bu muhârebeler henüz bir neticeye aktaran iylememiş isede müttefiklerimiz, muzaffariyetin kendilerinde kalacağına kâni'dirler.

Almanların vaz'iyeti

Berlin 19 Teşrîn-i sâni- Karargâh-ı umûmînin vukû' bulan tebliğinde garb sahâsında ki vazî'yet-i harbiyede hiçbir tebeddül mevcûd olmadığı, şark sahâ-ı harbinde ise, (Levc) in şimâlinde muhârebeye devam idildiği bildirilmektedir.

Sahîfe 4, Turan 8 Teşrîn-i sâni, Sütun 1.

Almanların vazî'yeti

Berlin 20 Teşrîn-i sâni-Volf ajansından

Karargâh-ı umumiden bugün ki târihiyle tebliğ olunuyor. Garbi (Flander) havâlisinde ve Fransa'nın şimâlinde vazî'yetde hiçbir tebeddül yoktur. Arazî çamurlu ve buzludur. Kar dahi harekâtımıza mâni olmaktadır. (Verdon) un cenûb şakrîkisinde (Komyo) civârında Fransızların hücumları püskürtülmüştür. Şarki Prusya hududunda vazî'yetde tebeddül yoktur. Göllerin şarkında, Rusla bir mevzi'î zabt itmiş ve orada buldukları isti'mâle gayr-i sâlih eski topları almışlardır.

(Malava) ve (Lino) nun ilerilerine çekilen düşman kuvvet ric'atde devam idiyor. (Peloç) un cenubunda tecâvümüzü ilerleyor. (Loç) civârında ki muharebelerden henüz bir netîce hâsıl olmamıştır.

Alman Harekâtı muvaffakiyetle tetevvüc idiyor

Berlin 20 Teşrîn-i sâni- Karargâh-ı umumiden bugünkü târihiyle vukû' bulan resmi tebliğde muhtelif sâha-ı harbelerde ki vazî'yetin tebeddül itmediği, yalnız şarkda ki Alman hücumlarının muvaffakiyetle tetevvüc iylediği bildirilmektedir. Ceneral Hindenburg (Loç) un şimâlinde cereyân iden muhârebelerin henüz hitâm bulmadığını bildirmektedir.

Almanların Yeni Hazırlıkları

Londra 20 Teşrîn-i Sâni (Evnineng Niyoz) Rotterdam'dan âtîdeki haberi almışmıştır:

“Geçen Salı ve çeharşenbih günleri Belçika'da şümendüfer münâkalâtı kat' edilmiştir. Bundan, Almanlar'ın yeniden Flandara hücum etmek niyetinde oldukları anlaşılıyor. Alanların, büyük bir kuvvet (Kale) üzerine yürümeleri pek ziyâde muhatemeldir.

Numro 1102, Sahife 2, Turun 9 teşrîn-i Sâni, Sütun 1-2. (Miladi:22 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Almanların kat'î muzafferiyetine intizâr- Hindenburgun zemîn fa'âliyeti vâsi'
Sırbaların umûmî ric'atı- Niş'den Üsküb'e- Belçika Ordusu ne hâlde- Verdon
Verensede

Bugün gelen haberlerden Konto inhizâmını başlayan büyük muharebenin Almanlar lehinde devam itmekte olduğu anlaşılıyor. Dermeyân idilen fikr ve mutâla'alara nazaran bu büyük muhârebe kat'î bir netîce virecektir. Bu neticenin müttefiklerimiz lehinde zuhûr ideceği ise muharebenin tarz-ı cereyanından müstebân olmaktadır. Almanlar, muvaffakiyetlerinden, Rusların artık tecâvüzü harekât-ı icrâ idemeyceklerinden bu kadar emîn bulunuyor ki, Berlin'den vârid olan bir habere nazaran kuvvetlerinin bir kısmını garb-ı sahne-i harbine nakl itmekte artık hiçbir mahzur görmemişlerdir. Cenûbda ki vekâyi'a gelince bunların mâhiyetini, Sırbaların Niş'den Üskübe doğru başlayan umûmî ric'atları pek vâzih bir sûretde gösterir.

Sahife 2 aynı sayfa

Almanların Vaziyeti

Berlin 21 Teşrîn-i Sâni- Erkân-ı harbiye heye'tinin tebliğ resmîsinde garb-ı sâha-ı harbinde hiçbir tebeddül mevcûd olmadığı, şark-ı sâha-ı harbinde dahi muzaffariyetle ilerlenmekte bulunduğu bildirilmektedir. Bi'l-hâssa şurası ehemmiyetle kayda şâyândır ki, iki cebhenin Rus merkezi kuvvetine karşı vukû' bulan hücumu muvaffakiyetle ilerilemekderi. Bu muvaffakiyeti entâc iden hareket-i askeriyenin ta'hîbine devâm olunarak, Rusların merkez doğru tecemmu'larını men' ve bu sûretle ric'at hattı temâmen katv idilecektir.

Cenûbda Alman ve Avusturyalılar (Şehtestoşo) civarına kadar gelmişlerdir. Buralarda dahi askerlerimiz düşmanı püskürterek birçok arazi zapt iylemiştir. (Loç) civârında vukû'bulan hücumumuzda dahi terakkî meşhûddur.

Bu sûretle Rusları aynı zamanda üç noktadan hücumu ma'rûz bulunuyor. Zâten düşman serbesti hareketini gâ'ib itmiştir. Şimdi kat'î bir muvaffakiyete intizâr olunur. İki sâha-ı harbe dahi kış muhârabesine başlanmıştır. Askeri muhâfili kışın vaz'iyeti daha ziyâde teshil ideceğini, çünkü kışın hendek kazılan mâyacağı, şarkda ki yolların dahi donarak daha ziyâde isti'mâle sâlih bir hâle geleceği fikrindedir. Alman askerinin vâsi' mikdârda çadır ve yük çamaşırı mevcûddur.

Numro 1103, Sahife 2 Turan, 10 Teşrîn-i sâni, Sütun 2 (Miladi:23 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Lehistan'da ki büyük muhârebe mütteliklerimiz lehinde devâm idiyor-Garb sahne-i harbinde hiçbir tebeddül yok- cenûb sahne-i harbinde Avusturyalılar dâ'ima muzaffer-Sırbistan istila idilmek üzere-havaların fenalığı Avusturya harekâtını tevkîf idemiyor

Vazi'yet-i umûmiye

Lehistan'da ki büyük muhârebe devâm idiyor. Kat'î bir netîce vireceği tahmîn olunan bu muharebenin, bu sûretle bilâ netîce birkaç gün daha devâm itmesini de tabî'î ve zaruri görmek lâzım gelir. Garbde ise ni büyük bir muhârebe, ne de mühim bir tebeddül vardır. Almanların şarkda pek ziyâde meşgûl buldukları bir sırada Fransız sahne-i harbindede büyük bir fa'aliyet ibrâz itmelerine intizâr etmek doğru olamazsada Fransızların bu fırsattan istifadeye teşübbüs idcekleri tahmîn idilebilirdi. Hâlbuki onlarda hiçbir hareket göstermiyor, Almanların hücum ve ta'arruzunu bekliyorlar ki bu, kuvvetlerinin pek ziyâde sarsılmış bulunduğuna kat'î bir delildir.

Numro 1303, Sahife 4, Turan, 10 Teşrîn-i Sâni, Sütun 2.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 22 Teşrîn-i sâni- (Ajans Volef)'den: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umumiden tebliğ idiyor: "Garb-i sahne-i harbinde vazi'yet-i harbiyede tebeddül yokdur. Lehistan Rusya'da ihrâz-ı muzaffariyet için el-ân harb idilmektedir.

(Plesok) un cenubunda (Levc) havâlisinde ve (Kasantoşav) ın kurbünde ki muhârebe devam idiyor.

Numro 1104, Sahife 2, Turan, 11 Teşrîn-i sâni (Miladi:24 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Garb-i sahne-i harbinde tebeddül yok- Şark-ı sahne-i harbinde Ruslar kuvâ-yı imdâdiye aldılar- Netîce-i kat'ıyyenin te'ehhür itmesi muhtemel-Sırbılar Niş'den Üsküb'e taşınmakta devam idiyorlar

Garb-i sahne-i habinde hiçbir tebeddül yokdur. Lehistan'da ki muhârebede, bilâ netîce devam itmektedir. Rusların Varşova cihetinden kuvâ-yı mu'âvene almaları hasebiyle

bu muharebenin bir müddet dahi uzaması muhtemeldir. Mâ‘a-mâ-fih Ruslar kuvvetlerini ne kadar tezyîd iderlerse itsinler vaz‘iyeti kendi lehlerinde tebdil idemeyecek, harbî, Berlin‘den gelen bir telgrafnâmede söylenildiği üzere, biraz daha temdîd itmediği başka bir şey kazanamayacaklardır. Hâlbuki bu muharebenin uzaması Ruslara hiçbir fâ‘ide bahş idemiz, bi‘l-akıs Almanlar‘ın Rusları daha iyi ezmelerini te‘mîn ider. Bu sebeble Rusların ric‘at itmeyerek yeni kuvvetlerler hazırlanmaları bizce daha ziyâde mûceb-i memnûniyetdir.

Numro 1104, Sahife 4, Sütun 1.

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 23 Teşrîn-i sâni- Umûmî karargâh bugünkü târihle neşr itdiği beyânnâmede Alman Ordularının (Argon) ormanında mütemaniyen ilerlemekte bulduklarını bildirmektedir. İngilizlerin bir hücûmu redd edilmiştir. Rus ordularına (Varşova) cihetinden mu‘âvin kuvvetler yetişmekle intizâr idilen kat‘î nefice te‘ehhür iylemiştir.

Numro 1105, Sahife 2, 12 Teşrîn-i sâni, Sütun 2. (Miladi:25 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Almanlar ilerleyorlar-Ceneral Hindenburg‘un mehâreti- Rus ordusunda mühimmât yok-İtalyanlar Fransız ve İngilizler‘den müştekî-Romanya ve Bulgaristan arasında müzâkerât-Sırbılar ne hâlde?-Alman Sosyalistleri sonuna kadar harb tarafdârı

Vazi‘yet-i umûmiye

Avrupa sahne-i harbinde mühim bir tebeddül yok. Ma‘a-mâ-fih Almanlar, Vistolik iki sâhilinde ilerlemekte devam idiyorlar. “Morning Post” muhârebe iderek Varşova‘ya doğru çekiliyorlar imiş. Lehistan‘da büyük bir muhârebe başlamış olmasına rağmen Ruslar‘ın hâlâ “Müâsib mevki‘i” intihabıyla meşgûl olmaları garîbdir. Ma‘a mâ fih bu garâbetin, ne gibi zarûretten mütevellid olduğunu bi‘t-tab‘ yakında anlamak kâbil olacaktır.

Numro 1106, Sahife 2, Sütun 2, 13 Teşrîn-i sâni (Miladi:26 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Garb-i sahne-i harbinde fa'âliyet başlıyor-Lehistan Muhârebesi Devam idiyo-Avusturyalılar Ruslardan 29 bin Esir almışlar- Sırbistanda'da Avusturyalılar Yeni muvaffakiyetler ihrâz iylemişler

Vazi'yet-i umûmiye

Lehistan'da cereyân iden muhârebede, Avusturyalılar Ruslar'dan yirmi dokuz bin kadar esir almış ve Sırbistan'da ba'zı yeni muvaffakiyetler ihrâz iylemişlersede vaz'iyetde henüz esâslı bir tebeddül yoktur

Numro 1107, Sahîfe 2, Sütun 2, 14 Teşrîn-i sâni (Miladi:27 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Lehistan Rusya'da Alman muvaffakiyeti- Netîce-i kat'îye doğru-Rus kuvâ-yı mu'âvenesi muhârib ordulara iltihâk idemiyor- Garb-i sahne-i harbinde mütekâbil fi'âliler- Fransız Zâbitânı nevmîd

Vazi'yet-i umûmiye

Lehistan Rusya'da Almanlar mühim bir muvaffakiyet ihrâz itdiler her ne kadar buna "Muzaffariyet" demek daha doğru olursada Alman müttfiklerimiz, Lehistan'daki umûmî muharebenin ehemmiyetini nazar-i i'tibâra alarak şu mes'ûd hâdiseyi bir muvaffakiyet olarak tellakî iylemişlerdir. İster muvaffakiyet, ister muzafferiyet telakki idilsin, Şu Rus mağlûbiyetinin müdhiş inhizâmların ancak bir mukaddemesi olduğu şüphesizdir. Rusların şimdiye kadar olan muhârebelerde, yeniden tedârîki imkansız olan bir çok top, metralyuz vesâ'ir mühimmât gâ'ib itdikleri nazar-ı i'tibâra alınırsa Lehistan'daki büyük muhârebe tencîcesinde dûçâr olacakları inhizâmdan sonra artık bellerini doğrultamayacak bir hâle geleceklerdir. Müttfiklerimizin bugünkü muvaffakiyetleri bizim o günü, itmi'nân ile bekleyeceğimizi gösterir.

Numro 1108, Sahife 2, Turan, 15 Teşrîn-i sâni, Sütun 2. (Miladi:28 Kasım 1914),

Avrupa Harbi

Garb ve şark sahne-i harblerinde de tebeddül yok-Müttfiklerimiz muzafferiyet-i kat'îyye esbâbı ile meşgûl- Avusturyalılar Sırbistan'da mütemadiyen ilerleyolarlar

Vazi'yet-i umûmiye

Şark ve garb sahne-i harblerinde bir tebeddül yoktur. Almanlar ve Avusturya kuvvetleri, Lehistan'da son muvaffakiyetlerinin semerelerini iktitâf ile meşgûl olmakda, Bu muvaffakiyetin ihzâr itdiği fırsatta istifâde iderek kat'î muzafferiyeti te'mîn idecek esbâbı te'mîn ve ihzâr işlemekdedirler. Cenûb sahne-i harbinde, Avusturyalılar, musâdif oldukları ba'zı mukavemetlere rağmen ileri hareketlerine devam idiyorlar. Öyle anlaşılıyor ki Avusturyalılar Belgaradı, son cenâhlarında bırakarak mütemadiyen bugünkü istikâmeti ta'kîb idecek ve bu sûretle düşmanı, tarîk hareketleriyle Tuna arasında ki aksâm arazîyi bi'z-zât tahliye itmek mecburiyetinde bırakacakları ve bütün Sırb kuvvetlerini cenuba doğru atacaktırlar.

Numro 1108, Sahîfe 4, Sütun 1.

Almanların vazi'yeti

Berlin 27 Teşrîn-i sâni- Karargâhdan neşri dilen resmî tebliğde bugün ciddi bir muhârebe vuku bulmadığı bildiriliyor. İngiliz donanması da (Flander) sâhillerine yeni bir hücum icrâ itmemişlerdir. Garb harb sahasında büyük bir muhârebe için hazırlık icrâsına başlatmışdır.

Numro 1109, Sahife 2, Sütun 1-2, 16 Teşrîn-i sâni (Miladi:29 Kasım 1914)

Avrupa Harbi

Rus üserasının mikdârı (60,000)- Lehistan'da ki vazi'yetde bir tebeddül yoktur- Garbde Fransızların ba'zı hücumları püskürtülmüştür- Karpatda ki muhârebât devam idiyor-Sırbistan da ki Avusturya orduları yeniden ba'zı mevâki' işgâl iylemişlerdir-

Vazi'yet-i umûmiye

Vazi'yetinde hiçbir tebeddül yoktur. Lehistan'da evvel ki gün hemân hiçbir hâdis vukû' bulmamışdır. Karpatlarda, Avusturyalılar Ruslar ve arasında cereyân itmekte olan muhârebe devam idiyorsada neticenin ne zamân hâsıl olacağı henüz tahmîn idilemiyor. Avusturyalıların Sırbistan'da ki harekâtı kemâl-i muvaffâkiyetle devâm idiyor. Zâten şimdiden sonra Avusturya ordularının Sırblerden ciddi bir mukâvemet görmeleri muhtemel değildir. Çünkü Sırb orduları bu güne kadar devam iden muhârebeler neticesinde pek ziyâde za'yıf düşmüş olub yeni kuvvetlerle takviye idilmeleri ihtimâlide yoktur.

Numro 1111, Sahife 4, Sütun 1.

Almanları Vazi'yeti

Berlin 31 Teşrîn-i sâni- Erkân-ı harbiyenin raporuna göre şarki Prusya'da Ruslardan 4500 esir ile 18 top alınmıştır Rusların vukû' bulan bir hücumu mağlubiyetleriyle neticelenmiştir. Garb orudlarından yeni bir haber yoktur.

Numro 1112, Sahife 2, Turan, 19 Teşrîn-i sâni, Sütun 2. (Miladi:2 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Şark ve garb sahne-i harblerinde tebeddül yok- Almanların maksadı- Levç Muhârebesine dâ'ir- Alanların kahramanlıkları- Sırbalar münhezim-19 bin Sırb askeri esir

Vazi'yet-i umûmiye

Şark ve garb sahne-i harblerinde bir tebeddül yoktur. Cenûb sahne-i harbinde ki harekât ise büsbütün mühim ve fevka'l-âde bir şekil almıştır. Kısm-ı mahsûsamızda okunacak tefsîlâtdan anlaşılacağı üzere Sırbalar, son zamanlara kadar, umûm kuvvetlerinin sülüsünden fazlasını gâ'ib itmişlerdi. Son muhârebeler esnâsında ki Sırb zâyi'âtı da buna ilâve idilecek olursa Sırbistan el-yevm ne hâlde bulunduğu kolaylıkla anlaşılır ve Avusturya ordusunun fî mâba'd Sırbistan'da tek cüz'î bir mukâvemete tesâdüf ideceğine derhâl hükm olunur.

Numro 1113, Sahife 3, Sütun 1. (Miladi:3 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Şimâli Lehistanda'ki Alman muvaffakiyâtı- Grab sahne-i harbinde tebeddül yok- Karpat Muhâberâtı devam idiyor- Cenûb sahne-i harbinde ki muvaffakiyetler- Sırbalar artık firâr idiyorlar- Portekiz sevkiyata başlıyor

Vazi'yet-i umûmiye

Şimâl, şark ve garb sahne-i harblerinde yine mühim bir tebeddül yoktur. Ötede beride vukû' bulmakta olan müfred muhârebeler, müttefiklerimizin lehinde netîceler virmekde devam ediyor.

Cenûb sahne-i harbinde ki vekâyi‘in ehemmiyeti günden güne artmakta, Sırbların kuvve-i mukâvemeti gitdikce kırılmaktadır. Şimdiye kadar, bütün acz vazi‘yetlerine rağmen Avusturya ordularına karşı ibrâz-ı mukâvemet itmekden hâlî kalmayan Sırblar, artık firara başlamışlardır ki bu Sırbistan’ın el-yevm bulunduğu mevki‘in ne kader vahîm ve müşkil olduğunu gösterir. Önlerinde hiçbir kuvvet görmeyen Avusturyalılar fî-mâba‘d cenuba doğru daha büyük bir sür‘atle ilerleyecekleri şüphesizdir. Binâ’en-aleyh Sırb mese’lesine nihâyet verilmek üzere bulunduğu kat‘î olarak hükm idebiliriz.

Numro 1114, Sahife 1, Sütun 1, 21 Teşrîn-i sâni 330, Cuma. (Miladi:4 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi‘yetde tebeddül yok- Almanlara Eyper’i bombarduman idiyorlar-Sırbların inhizâm ve karârı-Avusturyalılar ta‘kîbâtta-Küçük musâdemeler.

Vazi‘yet-i umûmiye

Şimal, Şark ve garb sahne-i harblerinde yine bir tebeddül yoktur. Cenûb sahne-i harbi vekâyi‘ pek serî‘ bir cereyâ ta‘kîb itmektedir. İkinci hatt müdâfa‘alarından koğulacak Sırbların artık tutunacak bir mevki‘leri kalmadığı cihetle Sırb orduları mütemadiyen cenuba doğru firar idiyorlar ve Avusturyalılar tarafından ta‘kîb olunuyorlar. Eğer Sırblar, üçüncü bir hatt müdâfa‘a te’sîsine muvaffak olabilirlerse karîben Sırbistan’da yine az çok ehemmiyeti hâ’iz ba‘zı musâdemeler vukû‘u muhtemel isede fî mâ-ba‘d bu sahne-i harbde büyük muhârebeler ve intizâr olunamaz.

Almanların Vazi‘yeti

Berlin 2 Kânûn-ı evvel-Ajans Volf) dan karargâh-ı umûmiyeden teblîğ olunuyor: “Gerek şark, gerek garb dârü’l-harblerinde hiçbir tebeddül yoktur.”

Numero 1115, Sahife 2, Turan, 22 Teşrîn-i sâni, Sütun 1. (Miladi:5 Aralık 1914),

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Vazi‘yet-i harbiyede, umumiyet i‘tibârıyla hiçbir tebeddül yoktur. Avusturyalıların Sırbistan’da ki harekâtı, mühim bir hâdisе vukû‘ bulmaksızın devam idiyor. Belgrad

sükûtu, Balkanlar'da müntazır olan te'sîrâtı husûl getirdi. Ma'a-mâ-fih henüz hiçbir tarafda eser-i hareket yoktur. Mösyo Salandaranın beyânâtından, İtalya'nın da, ahvâle bir müddet dahi seyirci kalacağı anlaşılıyor. İhtimal ki İtalya'nın muvakkat bî-taraflığı da Avusturya'nın Sırbistan'ı istîlâsını müte'âkıb Bulgaristan'ın harekete başlaması üzerine nihâyet bulacaktır. İtalya'nın işe nereden başlayacağı kesdirilemezse de evvelâ Arnavudluk'da i'tilâf-ı müselles devletlerinin hoşuna gitmeyecek fa'âliyetler ibrâz itmesi muhtemeldir.

Numero 1116, Sahîfe 2, Turan, 23 Teşrîn-i sâni, Sütun 1. (Miladi:6 Aralık 1914),

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Vazi'yetde hiçbir tebeddül yoktur. Garb sahne-i harbinin ba'zı akşamında ufak tefek muhârebeler vukû' bulmakta ise de bunla, istihsârât mütekâbeleyi ihlâl iylemekden başka bir gayeye ma'tûf olmaduklarından hâ'iz ehemmiyet birer hâdise add olunmazlar. Müttetiklerimiz lehinde olarak devam itmekte bulunan muharebenin ne zemân hitâm bulacağını ihsâs idecek hiçbir emâre yoktur. Ma'a-mâ-fih daha bir hafta on gün kadar uzaması ihtimâli kuvvetli gibi görünüyor. Cenûb sahne-i harbi vekâyi'ide büyük bir hâdise vukû' bulmaksızın devam idiyor.

Numero 1117, Sahife 2, Turan 24 Teşrîn-i sâni, Sütun 2. (Miladi:7 Aralık 1914),

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Vazi'yet-i umûmiye i'tibâıyla hiçbir tebeddül yoktur. Ma'a-mâ-fih gerek garb, gerek şark sahne-i harblerinde müttetiklerimiz ufâk tefek muvaffakiyetler ihrâz itmektedirler. Ez-cümle geçen gün, Rusların icrâ itdikleri bir hücûm neticesinde on yedinci kol orduları dûçâr-ı hezimet olmuş ve ric'ate mecbûr kalmıştır. Bundan mâ'adâ, son haberlerden anlaşıldığına göre Almanlar Levç mevki'inide işgâl iylemişlerdir. Avusturyalılar'ın Sırbistan'daki ileri harekâtı da, ayn cereyânı ta'kiben devam idiyor. Karîben gerek burada, gerek Lehistan'da müttetiklerimizin mühim muvaffakiyetler ihrâz itmeleri kavviyen me'mûldür.

Numero 1118, Sahîfe 2, Turan, 25 Teşrîn-i sâni, Sütun 2. (Miladi:8 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i Umûmiye

Dün gelen telgrafnâmeler (Levç) ini zabt idildiğini bildirdiler. (Kotno) ve (Lipno) muvaffakiyetlerinden biri düşmanın arkasını bırakmayarak ilerleyen Alman kuvvetleri ikinci bir muvaffakiyet ihrazından sonra (Levç)e (Loviç) (Norvoradosk) hattında tevakkuf itmiş ve yeni kuvvetler alarak düşmana yeni darbeler indirmeğe hazırlanamaya başlamış idi. Ruslar Almanlar'ın bu yananlarını anlamakta gecikmedilerse de kendilerini toplayacak bir halde değildiler. Husûsuyla şimâlde yedikleri darbenin virdiği sersemlik henüz zâ'il olmadan cenûb cihetinde Avusturya ve Alman onduları ufak tefek darbelerle kendisini iz'âc idiyorlardı.

Nihâyet uzun bir müddet geçmeksizin Almanlar (Levç) i zabt itdiler. Bu, birkaç noktayı nazarlara fevka'l-âde ehemmiyetli bir hâdisedir. Evvelâ Almanların bekledikleri mu'âvin kuvvetlerin vaktinde geldiğine delâlet itmek i'tibâra memnuniyete şâyândır. Almanlar, Rusların hazırlanmalarına vakt bırakmaktan son hücumlarına başlamış oluyorlardı bunun askerlikçe olan ehemmiyeti îzâhdan müstağnidir. Bunlardan başka (Levç) zabt idilmekle Rus kuvvetleri mühim bir istinâd-ı noktadan mahrûm edilmiş oluyor ki, bu sâyede Almanlar (Varşova) ya kadar sühuletle ilerleyebilecekler, ve belki de düşman hatt-ı harbini merkezden yarararak son ve kat'î neticeyi elde itmeğe muvaffak olabileceklerdir.

(Levc) gibi mühim ve Rus ordusunun mühimmât ve uzak cihetinden müşkilâta ma'rûz kalmaksızın ihtiyâclarını te'mîne hâdem bir askeri ve hatta ticâi merkez elde idilmekle Rusların merkez kuvvetleri istinâd idebileceği en esâslı noktadan mahrûm edilmiştir. Bugün vârid olan telgrafnâmelerde, Avusturyalılar'ın dahi (Novoradaski) cihetlerinde Rus kuvvetlerini püskürterek 1500 kadar esîr aldıkları bildirilmektedir ki buda Rus kuvvetlerinin şimdiye kadar sarsılmamış gibi görüldüğü cenûb hattında dahi zedelenmeğe başladığını gösterir.

Numero 1119, Sahife 2, Turan, 26 Teşrîn-i sâni, Sütun 1. (Miladi:9 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

(Levç) muvaffakiyeti dün şehrimizde bir çok kıl ve kâllere sebebiyet virdi. i'timâd idilmesi lâzım gelen münâba'adada bu muvaffakiyetin pek azîm olduğunu ve düşmandan mühim mikdârda mühimmât, top ve esîr alındığı söyleniyordu. Almanların (Levç) in zabtını evvelâ mütevâzî'âne bir iki satırla tebliğ itmişler ve irtesi günde sadece bu muvaffakiyetin netîce-i i'tibârıyla pek mühim olduğunu bildirmişlerdi. Fî'l-hakîka anlaşıldığına göre Ruslara dört taraftan başlayan top ateşi karşısında mevki'ilerinde ısrâr imkânını göremeyerek çekilmişler ve ağleb bir ihtimâle göre az çok, muntazam bir sûretde ric'ate başlamışlardır. Alman ordusu ric'ate başlayan düşmanı derhâl ta'kîbe koyularak ona tevakkuf için imkân bırakmamış ve on altı top ile 5000 esir almıştır. Bu üserâ ve topların mikdarı ehemmiyetli değildir. Ehemmiyeti hâ'iz olan cihet Ruslar'ın henüz tevakkuf iderek vaz' almaya muvaffak olamamaları ve Almanlar'ın ta'kîbde devam işlemeleridir. Çünkü bu gün ki harb, bi'l-hâssa mevzi'-i muharebesidir. Tarafeyn her şeyden evvel buldukları mevzi'leri derhâl ve büyük bir sûra'te tahkîm iderek istihkâm hâline kulb itmekte ve bu sâyede bütün meydan muhârebeleri dahi birer istihkâm muhâbesi hâlini almaktadır. Ruslar ikinci hezîmetden sonra te'sîs itdikleri müdâfa'a hattında uzun müddet duramamakla muvaffakiyetleri için lâzım olan şerâ'itden en büyüğünü de gâ'ib itmişlerdir. Rus ordusu sağ cenâhdan (Püsura), merkezden (Levç) ve sol cenâhdan (Petrokof-Ravosk-Micova) hattında istinâd iderek müdâfa'a hattını te'sîse çalışıyordu. (Bora) (Vaşova) nın garbinde Lehistan'ın merkezi setr iden mühim askeri bir mevki'idir. Ruslar bu mevki'a istinaden (Bora-Leviç) hattına birinci ve ikinci ordularıyla, beşinci ordunun nısfını yerleşdirmişler ve Ceneral Makenzen ordusunun ileri hareketlerini tevkife teşebbüs iylemişlerdir.

Fakat tebliğlerden anlaşıldığına göre Alman orduları (Bora) nın tayanına kadar takarrüb itmiş ve orada ciddi muhârebâta başlanmışdır. Almanların Rus hattlarına bu kadar solumaları ve bi'l-hassâ sağ cenâhın Rus istinâd merkezini bu sûretle tehdîd idecek bir mevki'de bulunması kendileri için her hâlde askeri bir muvaffakiyettir.

Rusların merkez hattı ise (Levç) hezimetleriyle temâmen bozulmuş ve el-ân tutunamayarak ric'at itmekte bulunmuş olduğu için Almanlar'ın merkezde ki muvaffakiyetlerinin de pek iyi olduğu îzâhdan müstağnidir. Eğer Almanlar bu def'a Ruslar'ın merkezini yararak sağ ve sol cenâhlarını birbirinden ayırmağa ve bu sûretle düşmanı istinâd merkezlerinden temâmen mahrûm iylemeye muvaffak olursa şark

sahasında beklenen kat'î neticenin hâsıl olacağına artık şübhe kalmaz. Ma'a-mâ-fih kumandanlarının dehâ ve dirayetinden ziyâde askerinin çokluğuna istinâd iden Rus erkân-ı harbiyesi, mümkün olduğu kadar sür'atle yeni kuvvetler yetiştirmeye muvaffak olduğu takdirde bu kat'î muvaffakiyetin biraz te'ehhür itmesi muhtemeldir. Şu kadar var ki âhiren işgâl idilen (Levç) Almanlar'ın (Turan) şehrine muntazam bir demir yoluyla merbût olub Almanlar bütün bu demir yoluna temâmen hâkimdir. Almanya'da ise daha harbe sevk edilmemiş pek mühim kuvvetler mevcûddur. Diğer taraftan Alman ordusunun Ceneral Maknezen kumandasında ki sol cenâhı da demir yollarından temâmen istifâde idebilecek bir mevki'idedir. Bu sebeblerler erzâk, mühimmât, kuvvâ-yı mu'âvene cihetlerinden hiçbir müşkile ma'rûz bulunmayan müttefiklerimizin bu def'a son darbeyi indirmekde gecikmeyeceklerini ümîd idebiliriz.

Rusların son cenâhında, sağ cenâhla merâkizde olduğu kadar fa'âliyet mevcûd değildir. Buda Almanlar'ın (Varşova) yı hedef ittihaz itdiklerini göstermekdedir. Çünkü (Varşova) ya hâkim olmak, bütün garbi Lehistan'ı Ruslar'dan tathîr için kâfidir.

Garbi Galiçya'da cereyân iden muharebelere gelince, Ruslar'ın ikide birde buralarda yaptıkları hücumlar Avusturya ordularını meşgûl ideek garbi Lehistan'da Alman ordularına mu'âvenet idememelerini te'mîn itmek gâyesine ma'tûfdur. Avusturya erkân-ı harbiyesi Ruslar'ın bu maksadlarına vâkıf olduğu için Karpatlarda ve garbî Galiçya'da cereyân iden muhârebâtı o kadar ehemmiyet virmemektedir.

Garb sahasına gelince: Buralarda uzun müddetden beri hükm süren sükûn tarafyenin hazırlanmakta bulunduğundan başka bir ma'nâ ifâde itmez. Almanlar burada son ve kat'î darbeyi vurmak için hazırlıklarını ikmâl itmiş gibidir. (Argon) ormanında istedikleri kadar ilerlemiş bulunmaları, (Arras) ve (Lil) civârlarında ki mevki'lerinin pek müsâ'id bulunması, (Rens)î yeniden bombardımana başlamaları, kat'î darbeye başlamak üzere olduklarının birer delilidir. Diğer taraftan müttefik ordular dahi, bugün ki mevzi'lerinin kendileri için tehlikeli olduğuna kâni' olduklarından son ve kat'î bir harbe başlamak üzere ciddi ve serî' hazırlıklarda bulunmaktadırlar. Bu sebeble pek yakında garb sahasında da Lehistan muharebesinden daha büyük, daha kanlı ve daha müdhiş bir muharebenin başlamasına intizâr idilebilir.

Numero 1120, Sahife 2, Turan, 27 Teşrîn-i sâni, Sütun 2. (Miladi:10 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Son Alen teblîği bize iki mühim haber getirdi. Birincisi Levç mağlûbiyetinden sonra ric'at iden Rus merkez ordusunun nihâyet (Mayarga) nın garbinde fevka'l-âde müstahkem bir mevki'de yerleştiği ve (Loviç) de ciddi bir muharebenin başlamış olduğu, ikincisi garbi Galiçya'da ki askeri hareketlerin ehemmiyet-i kesb ittiğidir. Bu son mağlubiyetinden sonra Rusların yeniden mevzi' alabilmeleri ve yeni bir müdâfa'a hattı te'sîsine başlamış bulunmaları burada başlayacak olan son ve kat'î muharebenin biraz uzun süreceğini gösterir. Almanlar Ruslar'ın bu yeni mevzi'lerine hücum ederken diğer taraftan Ceneral Makenzen ordusunda (Loviç) e şiddetle hücumla başlamış bulunuyor.

(Loviç), (Levç) kadar ve belki de ondan daha mühim askeri bir mevki'dedir. Almanların azimkâr ve ateşin hücumları karşısında hiçbir mâni'n(?) uzun müddet mukâvemet idemediği düşünülürse (Loviç) hücumunun da muvaffakiyetle neticeleneceğine şübhe idilemez.

Galiçya'da başlayan askeri hareketlere gelince, dün Ruslar'ın burada Avusturyalıları işgâl için ufak tefek hücumlar yapmakda bulunduğunu bildirmişdik. Fakat bu gece gelen telgrafnâmelerden Avusturyalıların burada tecavüze geçerek düşmanı püskürtdükleri ve hatta Ruslar'dan bir çok da esîr aldıkları anlaşılmaktadır. Bu def'a Avusturyalıların Lehistan'da ki muzafferiyetlerden istifâde ederek düşmanı kendi arazîlerinden tarda ve burada ki Rus ordularının Lehistan'da ki ordularına mu'âvenet itmemesine te'mîne çalıştığı tezâhür iylemektedir.

Numero 1122, Sahife 2, Turan, 29 Teşrîn-i sâni, Sütun 1-2 (Miladi:12 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Bu sabah ki teblîğlere nazaran vazi'yetde mühim bir tebeddül yoktur. Yalnız Almanların şimâli Lehistan'daki başladıkları tecavüzü hareketleri muvaffakiyetle ilerlemekte bulunuyor. Bu ileri hareketin askeri ehemmiyeti pek âşikârdır. Ruslar cenûb ve merkezde ciddi bir sûrette meşgûl iken Almanlar yukarıda ilerleyerek hem

mazori bataklıklarının şarkında haeket iden Rus kolunu tehdîd idecek bir vazi'yet alacak, hem de bu hareket (Loviç) in şimâlinde Alman ordusu ile temâsda bulunan kol için tehlik teşkîl idecektir.

Avusturyalıların Lehistanda'ki vazi'yetlerinde hiçbir tebeddül yoktur. Galiçya'da başlayan büyük muhârebe henüz devam ediyor.

Sırbistan'da ki Avusturya harekâtı memnuniyeti müceb bir şekilde devam işlemektedir. Avusturyalıların Belgrad'dan yürüyen kolları el-ân ileri hareketlerinde devam işlemektedir. Bulgar arâzîsine ilticâ iden firâriilerin günden güne tezâyüd itmesi, Sırb ordusunda ki hakîki hezimetin derecesini gösterir.

Garb sahâsında ki harekâta gelince: Tarafeyn hâlâ ciddi ve büyük bir muhârebeye başlamış değillerdir. Ötede beride vukû' bulduğu haber verilen tek tük musâdemeler yalnız tarafeynin askeri nokta-ı nazardan mevki'lerini daha müsâ'id bir şekilde sokmak için zabtına lüzûm gördükleri araziye elde itmek için vukû' bulmaktadır. Bu sebeble musâdemeler pek büyük bir ehemmiyeti hâ'iz olmamakla beraber, yakında başlayacak büyük harb üzerine mühim te'sîrât icrasından hâlî kalmayacaktır.

Numero 1123, Sahîfe 2, Turan, 30 Teşrîn-i sâni. (Miladi:13 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Galiçya'da ki muhârebât henüz bir netîce virmiş değildir. (Garakovi) cihetinde ciddiyet ve şiddet kesb iden muhârebe, Ruslar'ın burada ki kuvvetlerini merkeze sevk işlemelerini men' içündür ki Alman ve Avusturya orduları bu planlarında temâmen muvaffak olmaktadır. Avusturyalıların Karpatlarda ki vazi'yeti dahi kendilerine müsâ'ididir. İhtimâl bu def'a Avusturyalılar Rusları (Kpatlar)dan temâmen tarda muvaffak olabilecektir. Ma'a mâ-fih taraflarda ki muhârebeler hakkında tefsîlât virebilmediği için bu bâbda şimdiden bir şey söylemek mümkün değildir. Avusturya'nın Sırbistan'daki vazi'yetine gelince: Rusya'nın Tuna tarîkiyle gönderdiği yardımcı kuvvetlerin iltihakından sonra Sırb ordusu yeniden biraz hayat bulabilmiştir. Avusturyalılar, düşmanın intizâr idilen fa'âliyeti karşısında, mevzi'lerini daha iyi tahkîm itmek ve yeni bir sûretde tahaşşüd işlemek ihtiyâcını hiss itdiklerinden burada ki askeri harekâta muvakkaten tevakkuf itmiş nazarıyla bakılabilir. Garb sahasında ki harekât da mühim bir tebeddül yoktur. Ma'a-mâ-fih Fransızlar (Epinal) ve (Belgur)

istihkâmları arasından biraz ilerlemek teşebbüsünü bulunmak istemişlerse de muvaffak olamamışlardır.

Dün gece ki tebliğden bütün harb hattı boyunca muhârebe idildiğinin bildirilmesi Fransızlar'ın umumi bir hücumu hazırlandıklarını ve karşılarında ki kuvveti anlamak üzere ufak müsademelere girişdiklerini göstermektedir.

Numero 1124, Sahife 2, Turan 1 Kânûn-ı evvel, Sütun 1. (Miladi:14 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Almanlar merkezden düşmana mühim bir darba urduktan sonra şimdide şimalden yüklenmeğe başladılar. İki gün evvel şimâli Lehistan'da (Perezaniz) gibi Rusların en mühim bir istinâd noktalarını zapt itmekle Ruslar'ın sağ cenâhını fenâ bir sûrette tehvide başlamış ve bu müsâ'id vazi'etdinden istifâde iderek ileri hareketine ibtidâr iylemişti. Bugün alınan haberlerden Almanların bu ileri hareketlerinde temâmen muvaffak oldukları ve düşmandan 11 bin esîr alarak Rusları mütemâdiye ric'ate mecbûr iyledikleri anlaşılmaktadır. Bu sûretle Rusların merkez ve sağ cenâhı bozulmuş oluyor, yalnız sol cenâh birâz fazla müdâfa'a itmekde olmasına rağmen Almanlar Ruslar'ın bu cenâhıda sık sık iz'âcdan geri durmamaktadırlar. Binâ'enaleyh Ruslar'ın Lehistanda'ki vazi'yetleri günden güne vehâmet kesb itmektedir.

Garbi Galiçya'da ki vazi'yetde mühim bir tebeddül yoktur. Avusturyalılar lehlerinde olan vazi'yetden istifâde iderek muhârebeye şiddetle devam ilemektedir. Ruslar, Avusturyalıların burada ki şiddetli hücumları karşısında ric'ate mecbûr kalmakta ve evvelce işgâl itdiği şehirleri birer birer tahliye ilemektedir. Karpatlarda başlayan büyük muhârebeler dahi Avusturyalılar lehindedir. Avusturyalılar boğazlara hâkim olub evvelce düşman tarafından zapt idilen (Garibov) (Gorliç) ve (Zemikro) kasabalarını zapt itdiği gibi bütün Karpat geçidlerini de eline geçirmiş ve bu sûretle Rusları muharebenin ibtidâsından elde etmeğe çalışdıkları en mühim mevâki'den tart iylemiştir.

Sırbistanda'ki vazi'etde hiçbir tebeddül olmadığı gibi Almanlar'ın garb sahasında dikkate şâyân bir tebeddül yoktur.

Numero 1125, Sahife 2, Turan, 2 Kânûn-ı evvel, Sütun 2. (Miladi:15 Aralık 1914),

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Almanların şark ve garbde ki vazi‘yetlerinde hiçbir tebeddül yoktur. Mukarribde Fransızlar (Muz) a ve (Voj) cihetlerinde az çok müsâ‘id olan vazi‘yetlerinden istifâde ederek Almanları iki de bir de inzi‘âca teşebbüs itmekde iseler de Almanlar tarafından dâ‘ima püskürtülmüş ve bu sûretle bütün teşebbüsleri akîm kılmıştır. Garb hattının diğer akşamında zikre şâyân hiçbir hâdise cereyân itmemiştir. Şark sahasında da yalnız sol cenâhda, ya‘ni Lehistan‘ın şimâlinde ki askeri harekât Almanların‘ın lehine olarak muvaffakiyetle devam iylemekdeir. Lehistan‘ın diğer akşamından hiçbir haber vârid olmamıştır. Ma‘a-mâ-fih Almanların şimalden inmekde devam iylemelerine bakılırsa merkezden ve sol cenâhdan son darbeyi vurmak için şimâlde ki harekâtın kâfi derecede inkişâf iylesine intizâr iymekde oldukları anlaşılır. Ve her âlde pek yakında Lehistan muhârebâtının daha mühim bir safhaya gireceğine şübhe yoktur.

Avusturyalıların vaz‘iyetine gelince: Müttefiklerimiz Kapatlarda ki vaz‘iyeti günden güne iyileşmektedir. Düşman Karpatlarda ki geçidlerden çıkarıldıktan mâ‘adâ daha ileriye kadar püskürtülmüş ve ric‘atleri esnâsında vükû‘ bulan tedâfi‘i hareketleride redd idilmekde bulunmuştur. Bunun iki gün zarfına Avusturyalıların aldıkları 9 bin esir müttefiklerimizin vazi‘yetleri hakkında bize iyi bir fikir virebilir. Garbi Galiçya‘da ki muhârebât da Avusturyalıların lehine olarak devam iylemektedir. Müttefiklerimiz orada dahi düşmandan arazi kazanmakta iselerde henüz kat‘î bir netice elde idilemiştir. Muhârebe bütün şanıyla henüz devam itmektedir.

Diğer sahalarda ki vazi‘yette hiçbir tebeddül yoktur. Sırbistan‘daki Avusturya harekâtı tevakkuf itmiştir. Avusturya erkân-ı harbiyesinin bugünkü teblîği, Sırbların Ruslar tarafından aldıkları yardımcı kuvvetler sâyesinde yeniden tecavüze geçtikleri hakkında ki mütâla‘âtımızı te‘yîd iylemektedir. Avusturyalılar Sırbların bu gayr-i müntazır fa‘âliyetleri karşısında yeni mevzi‘ler almakda ve yeni planlar dâ‘iresinde tecemmu‘ iylemektedirler.

Numero 1127, Sahife 2, Turan, 4 Kânûn-ı evvel, Sütun 2 (Miladi:17 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Almanların bugün ki tebliğinden, şark ve garb sahâlarında mühim bir tebeddül olmadığı anlaşılıyor. Yalnız gazetlerin aldıkları husûsi haberlere göre Fransızlar garb sahâsında ki tecavüzlerine devam iylemekdedirler. Bi‘l-hâssa (Tol) civârında ve (Voj) dağlarında ki tecavüzleri oldukça mühim bir şekilde icrâ idilmiştir. (Bekper) havâlinde dahi mahârebât devam itmekdedir. İngilizler donanmalarıyla Belçika sâhillerinden Fransız ve İngiliz ordularına yardım itmek isteyorsada, Almanlar, işgâl itdikleri bütün Belçika sâhillerini toplarla techîz iylediklerinden İngilizlerin bu bahri tecavüzlerinin hiçbir ehemmiyeti kalmamıştır. Fransızların muhtelif yerlerde hücumlarından henüz hiçbir netîce hâsıl olmamıştır.

Almanlar Lehistan‘ın şimâlinde ki ileri hareketlerine devam idiyorlar, bu hareketin ehemmiyeti evvelce îzâh idildiği için burada tevakkuf itmeyerek Avusturyalıların vaz‘iyetine geçiyoruz. Avusturyalıların, garbi Galiçyada ki mevki‘ileri gâyet müsâ‘iddir. Bugün işgâl idiliği bildirilen (Poşniyak) mevki‘î Rus ordusunun mühim bir istinâd noktası idi. Bu nokta (Karakovi) ile (Tarenvo) arasında ve bu iki şehri yekdiğerine bağlayan demir yolu üzerindedir. Bu sâyede Avusturyalılar (Narenvo) ile (Karakovi) arasında ki münâkale ve râbıtayı kat‘ itmiş oluyor, ve karakovi sahasında icrâ-yı hareket iden düşman ordusunu tehdîd iylemeye başlıyorlar. Diğler tarafdand (Yaslevo) dan ilerileyen Avusturya ordusu (Tarenvo) ile (Yerezemisel) arasına girerek düşmanın bu iki şehir arasında ki harkâtı ta‘tîl iylemek ve Rus kuvvetini arkadan çevirmek teşebbüsünde bulunabilecektir. (Petrokof) a kadar imtidâd iden cebhe şimdi Alman ordusuyla da birleşmiş bulunuyor. (Karakovi) de ki harekâtıyla Alman ve Avusturya ordularını ayırmaya muvaffak olan Rusya bu def‘a geri çekilemekle iki müttefik ordunun birleşmesine meydan virmişdir. Bu birleşmenin müttefikin ordusu lehinde ki ehemmiyetini îzâha lûûm yokdur. Karpatlarda ki harekâtdan henüz bir şeyh anlaşılmıyor. Sırbistanda ki harekâtdan dahi hiçbir haber vârid olmamıştır.

Numero 1129, Sahîfe 2, Turan, 6 Kânûn-ı sâni (Miladi:19 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

İki günden beri müttefiklerimizin haber verdikleri kat'î muzafferiyet hakkında bugün biraz daha mevsûf bir sûrette mutâla'a yürütmek imkânı vardır. Çünkü bugün Ruslar'ın Epokovina'dan (Bezova) ya kadar imtidâd iden bütün hatt üzerinde umûmî bir ric'atle geri çekildikleri ve (Petrokof) , (Perzediverc) gibi askeri nokta-ı nazardan fevka'l-âde umûmî iki mevki'inin zabt idildiği düşmanın ta'kîbine kemâl-i şiddetle devam olunduğu ta'yîn iylemekdir. ... bir mevki'leri kalmamış gibiydi. (Levç) sukût itmekle Rusların en mühim bir istinâd merkezlerini kayıb itmeleri ve bu sûretle merkez cebhesini tehlikeye ... iylemişlerdir. Onlar için bir ümîd daha kalmıştı. O da üçe ihzâr idilen ve tahkîm edilerek kısmen müstahkem bir hâle sokulan mevzi'ler ilticâ iylemek ve buaradan müdâfa'aya başlamakdı ve fi'l-hakîka buna teşebbüs itmişler ve bir müddet bu teşebbüslerinde muvaffak olur gibi görünmüşlerdi. Fakat ta'kîb itdiği pılan düşmanı bu gibi mevzi'lerde ilticâ itdirmemek olan (Hindenburg) cenûbdaki darbelerine devam iderken şimalden harbe başlamış ve iki taraftan Rus kuvvetlerini sıkıştırmak istemişti. Ancak Rusların sağ cebhesi (Varşova-Novojorisk-Serko) istihkâm hattına istinâd itdiği için burada merkez ve sol cenâhdan ziyâde mukâvemet göstermeğe muvaffak olmuştu. Şimdi Rusların şimalden dahi bozularak ric'at itmekde buldukları habere, bu nokta-ı nazardan fevka'l-âde mühidir. Çünkü Ruslar'ın bu kuvvetli cebheden dahi bozularak ric'ate başlamaları demek, Lehistanda'ki muhârebeyi gâ'ib iylemeleri dimekdir.

Aynı zamanda merkez kolu ric'atde devam idiyor. (Levç) in cenûbunda (Petrokof)dan i'tibâren aşağı doğru uzanan Avusturyalılar dahi büyük muvaffakiyetlerle düşmanı ta'kîbi başlamış ve (Petrokof) ile (Perzedburç)u işgâl iylemiştir. Bu iki nokda Rus ordusunun sol cenahının istinâd itdiği mühim iki mevki' idi. Hatta (Petrokof) (Levç) kadar ehemmiyetli bir mevki'dir. Şimdu buradan çekilen Ruslar'ın merkez koluyla beraber ancak (Varşova-İyvankorod-Bereset-Litovsk) istihkâmlarına istinâd iderek yeni bir hatt te'sîsine teşebbüs iylemeleri mümkündür ki müttefik ordularının düşmana bu müsâ'adeyi virüb vermeyeceklerini henüz ta'yîn mümkün değildir. Şimdilik söylenebilecek bir şey varsa oda Rus ordularının şark cebhesinde bütün hatt harb boyunca kahkari bir ric'atle gerilemekte bulduklarıdır. Müttefiklerimizin bu bâbda îzâhât vermelerine sabırsızlıkla intizâr idiyoruz.

Garb sahasında yine ufak tefek musâdemeler olmuşdur. Burada tarafeynin müstahkem mevzi'lerde bulunması hücumların ekseriyetle muvaffakiyetsizlike neticelenmesini

istilzâm iylemektedir. Bu sebeble tarafeynin tek türk hücumlarına rağmen yeni bir muvaffakiyet mevcûd değildir ve vazî'yetde bir tebeddül husûle gelmemiştir.

Numero 1130, Sahîfe 2, Turan 7 Kânûn-ı evvel, Sütun 2. (Miladi:20 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazî'yet-i Umûmiye

Ruslar ric'at iyleyor, mütteliklerimizde onları şiddetle ta'kîbde devam idiyorlar. Almanlar ta'kîb-i hitâb bulmaksızın ne işgâl iyledikleri muhalleri, ne de düşmandan aldıkları ganâ'im ve esîrleri bildirmeyeceklerinden mutâla'âtımızı yalnız Avusturya tebliğâtına istinaden sert itmek mecbûruyetindeyiz. Fî'l-hakîka Almanlar her taraftan ilerlemekte ve (Varşova) yı her cihetden sarmakda iselerde planlarını nihâyete kadar tatbîk itmeden izâhât virmekden ictinâb idiyorlar. Mâ'a-mâ-fih Avusturyalıların ihrâz itmekte buldukları müteveâlî muvaffakiyetler bize Ruslar'ın ne kadar müşkil bir mevki'de bulunduğunu göstermeye kâfidir. Cenûbî Lehistan'da Avusturyalılar ileri hareketlerine devam ile Ruslar'ın terk itmekte oldu. Mevâlî'i işgâl idiyorlar. Avusturyalılar dün dahi bir iki şehir zabt iylemişler ve bi'l-hâssa (Beplika)yı mürûr sûretiyle Ruslar'ın (Karakoy) cihetinde ki ordusunu hakîkaten pek fenâ bir mevki'a düşürmüştür. Avusturyalılar bu muvaffakiyetleriyle âdetâ Rusların şimdiye kadar Kaakovi cihetlerinde hareket iden orduların çevirmeğe başlamış gibidir. Bu sebeble Ruslar'ın burada bir çok esir virerek (Karakovi) den çekilmeye mecbûr olacakları muhakkaktır.

Rusla ba'zı yerlerde şiddetli muhâreblere girişmekle Avusturyalılar ileri hareketlerini batılaştırmak ve ihtimâl bu sâyede gerilerde yeni mevzi'ler hazırlamak isteyorsalr da Avusturyalılar mütemadiyen darbeyi indirmekden hâlî kalmamakda ve düşmana bu müsâ'adeyi virmemektedir. Karpatlarda mühim bir tebeddül olmamıştır. Şarki Galiçya'da muhârebe şiddetle devam iylemektedir. Buralardada Avusturyalıların yeni muvaffakiyetlerle düşmanı püskürteceklerine şübhe yokdur. Çünkü Ruslar artık kendilireni pek güç toplayabileceklerdir.

Garb sahasında ki harekâta gelince: Şarkdaki hareketâ te'sîri olur ümidiyle Fransızlar hücumlarını tehdîd ider gibi görünüyorlar. Fakat Almanlar şarka bu kadar kuvve sevk iderek böyle büyük bir muhârebeye başlamadan evvel, garb sâhasında da lâzım gelen

bi'l-cümle tedbirlere tevessül itmiş oldukları için Fransızların bu hücumlarından endişeye düşmana mahall yokdur, yalnız bugün vârid olan bir haberde Almanların yakında yeniden kırk ikilikleri meydâna çıkaracakları haber viriliyor ki, şarkda ki kat'î muvaffakiyetin hitâmını müte'âkıb, derhâl garbde şiddetle harekete başlanarak bu def'ada Fransızlara sonuncu bir darbe vurmak üzere hazırlandığını göstermek i'tibârıyla fevka'l-âde mühimdir.

Numero 1131, Sahîfe 2, Turan, 8 Kânûn-ı evvel, Sütun 1 (Miladi:21 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Lehistan'da muhârebeler muvaffakiyetle devam idiyor. Almanların hâlâ tefsîlât virmemelerinden ta'kîbâtının henüz bir netîce virmediği anlaşılıyor. Merkez ve şimâlde ric'atlerinde devam iden Ruslar yalnız cenûb cihetinde (silik) üzerinde tevakkuf iylmek istemişlerse de, bugün Avusturya tebliğinden anlaşıldığına nazaran bunada muvaffak olmamamışlardır. Çünkü (anderejor) a kadar ilerleyen ve bu sûretle (Beprika) nehrini geçen Avusturya ve Alman orduları (Dina) nehrine kadar vâsıl olmuş bulunuyorlar. Cenûb cihetinden Avusturya ve Alman orduları şimdi (Kebeyen) nehrine pek ziyâde takarrüb itmiş bulunuyorlar. Rusların şiddetli (silik) muhtemel bir mukavemetinden sonra müttefik ordularının bugün yarın bu şehri de zapt ideceği muhakkaktır. Galiçya ve Karpat daki mevki'lerde mühim bir tebüddül yokdur. Avusturyalılar bu sahâlarda Ruslarla ciddi muharebelere girişmişlerdir. Alman cihetinde mütemadiyen ric'at itmekde olmalarına binâ'en mevzi'lerini işkâl iylememek için olsun bu hattıda ric'ate başlamaları pek ziyâde muhtemeldir.

Garb sahâsında ki harekâta gelince; Fransızlar hâlâ hücumlarına devâm idiyorlar. Fakat henüz hücumları hareket geçmek istediklerine ve umumi bir harbe başlamak üzere bulduklarına dâ'ir hiçbir haber yokdur. Binâ'en-aleyh şimdilik bu sahâdaki harekât pek büyük bir ehemmiyeti hâ'iz değildir. Sırbistanda'ki harekât ise el-ân hâl-ı tevakkufdadır. Bunun bir müddet daha böylece devam itmesi muhtemeldir.

Numero 1132, Sahîfe 2, Turan, 9 Kânûn-ı evvel, Sütun 1-2 (Miladi:22 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Bugünkü Avusturya ve Almen tebliğleri, vazi'yetde mühim bir tebeddül olmadığını göstermektedir. Alınan tebliğde garb sâhasında Fransızların birkaç günden beri Haman'da harb hattı boyunca icrâsına başladıkları hücumlarına devam iylediklerini ibildikmektedir. (Silik yer var)

Fî'l-vâki' bugün ki hücumlar henüz büyük bir muharebenin istilzâm itdiği şiddet ve ehemmiyeti hâ'iz değildir. Şu kadar var ki Fransızların, ötede beride yapılan bu münferid hücumlar neticesinde vaz'iyeti kendileren müsâ'id görür görmez kat'î ve büyük muhârebeye başlamaları müsta'bid değildir. Bu sebeble öteden beri tekrâr itdiğimiz vechile garb sahasında ki harekât-ı askeriye dikkatle ta'hîb idilmeye şâyândır. Şimdiye kadar icrâ idilen hücumlardan henüz hiçbir netice hâsıl olmamıştır. Çünkü tarafeyn mevzi'leri ufak hücumlara sarsılmayacak kadar müstahkemdır.

Lehistan'daki vazi'yete gelince Avusturya ve Alman karargâhlarının tebliğinden anlaşıldığına göre burada dahi hiç tebeddül hâsıl olmuş değildir. Yalnız bütün Lehistan hattı üzerinde muhârebe şiddetle devam iylemektedir. Karpatlarda ve Galiçya'da dahi Ruslar ric'at esnâsında demdâr kullarıyla başladıkları muhârebeye şiddetle devam iylemektedirler. Binâ'en aleyh henüz kat'î bir netice hâsıl olmamış ve vazi'yet esâslı bir sûrette tebeddül itmemiştir.

Numero 1132, Sahîfe 4, Turan, 9 Kânûn-ı evvel, Sütun 1-2.

Almanların Vazi'yeti

Karargâhın Raporu

Berlin 21 Kânûn-ı evvel- Volf Ajansından: 21 Kânûn-ı evvel târihiyle erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâhdan tebliğ iylemektedir.

“Fransızların dün (Nivport) civârında vukû' bulan hücumları yine püskürtülmüştür.

(Ricborg) ve (Lavoë) ile (Basa) da (Er) kanalı arasında kıt'âtımız İngiliz ve Hind asklerinin mevzi'lerine hücum itdi. Düşman mevzi'leri hücumla zabt idildi. Düşman büyük zâyi'atla mevzi'lerinden çıkarıldı. Burada düşmandan bir top, beş metralyuz ile Hind ve İngiliz askerlerinden 270 esîr aldık. Esirlerin onu zâbtdır. (Yetoz) un cenûb şarkisinde (Nozadam Doloren) civârında 18 kânûn-ı evvelde gâ'ib idilen

mevzi'lerimiz yeniden zabt olundu. (Şanon) un şimâl şarkisinde (Süen-Mamiz) de dün Fransızlar şiddetli hücumlar icrâsına ta'kîb itdiler. Hatta bir mevki'de ileri mevzi'lerimize kadar gelmeye muvaffak oldular. Fakat düşmanın bulunduğu akîm kılmış ve hücumları ateşimiz altında temâmen neticesiz bırakılmışdır. Burada Fransızlardan 4 zâbıt ve 210 nefer esîr itmiştir. Bundan başka mevzi'lerimiz önünde bir çok Fransız maktulleri kalmıştır.

(Argon) da (Kordopari) civârında ki ormanda mühim bir tepeyi zabt itdik. Burada düşmandan üç metralyoz, bir rovlör topu, ve 270 esîr aldık.

Fransızlar tarafından (Verdon) un şimâl şarkisinde icrâsına teşebbüs idilen hücum temâmen akîm kılmıştır.

Fransızların bütün hatt harb boyunca mevzi'lerimize hücumlarının sebebi maktûl bir Fransız zâbıtı üzerinde bulunub, Ceneral jofer tarafından 17 Kânûn-ı evvelde orduya hitâben neşri dilen beyânnâmeden analışmaktadır. Bu beyânnâmede deniliyor ki:

“Üç aydan beri düşman müte'addid ve şiddetli hücumlarına rağmen hattımızı yarmaya bile muvaffak olamadı. Her tarafda düşmana muvaffakiyetle mukâvemet itdik. Şimdi Almanların gösterdikleri za'afdan istifâde etmek zamanı hulûl itmiştir. Gerek efrâd ve gerek mühimmât i'tibârıyla bir çok yardımcı kuvvetl aldığımız tecâvüzü harekete ibtidâr sâ'ati gelmiştir. Alman ordularının tecâvüzlerini akîm bıraktıktan sonra şimdiden, erenleri kırmak ve memleketimizi düşmandan tathîr iylemek lâzımdır. Asker! Frnasa, her vakitden ziyâde bugün senin kahramanlığa, senin azim ve irâdene istinâd itmekte ve düşmanı her hâlde mağlûb itmeğe intizâr iylemekdedir, şimdiye kadar (Maren) (Ezyer) kenârlarında, Loren ve Voj havâlisinde düşmanı mağlûb itmeye muvaffak olduk. Şimdide kat'î muzafferiyete kadar düşmanı mağlûb iylemekde devâm itmelisin.”

Numero 1133, Sahîfe 2, Turan, 10 Kânûn-ı evvel, Sütun 2. (Miladi:23 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Alman erkân-ı harbiyesinin gece ki tebliğinden Fransızların artık umûmî bir hucûma başladıkları anlaşılıyor. Fransızlar, İngiliz kuvvetleriyle takviye idilen sol cenâhdan

eski mevzi'lerini almaya teşebbüs itmişlersede muvaffak olamamışlardır. (Komiye) nin şimâl şarkisinde (Alber) havâlisinde ve (Su'en) ile (Beret) kurbünde vukû' bulan ta'arruzları da def' edilmiştir. (Argon) da (Verdon) un şimâl garbisinde ki Fransız hücumları dahi püskürtülmüştür. Fakat Fransızlar bütün bu hücumlarının kendilerine pek pahalıya mal olmasına, bir çuk telefât ve mecrûh virmelerine rağmen hre gün ta'arruzlarını tecdîd ve tekrar işlemekte ve Almanları aylardan beri tahkîm itdikleri mevzi'lerden çıkarmak teşebbüsünde devam itmektedirler.

Almanların Lehistan muhârebâtı kat'î bir neticeye irdirmeksizin ta'arruza geçmeyerek muhârebât esnâsında şimdilik tedâfi'î bir vazi'yet almaları ve garbde tecavüze, Lehistan muvaffakiyeti hitâm bulur bulmaz, başlamaları pek ziyâde muhtemeldir. Fransızlar o zaman kadar hücumlarına devam itseler de Almanlar tedâfi'î vazi'yetde kalub müstahkem mevzi'lerini muhâfaza itdikce muharebenin pek büyük bir şiddet kesb itmesi biraz te'ehhür idecektir. Bu sebeble garbde harekât askeriyeyi dikkat ta'kîb itmekle berâber Almanlar tarafından büyük bir muvaffakiyet ihrazına intizâr idilemesi lâzım geldiği fikrindeyiz.

Şarkda ki harekâta gelince: Almanlar burada ki muvaffakiyetleri hakkında îzâhât virmediler. Ma'a mâ-fih bugün ki tebliğde zikri dilen (Bezora) mevki'î evvelce îzâh itdiğimiz vechile (Varşova) önünde Rusların son müdâfa'a noktalarıdır. Bu sebeble Rusların burada tevmîdâne son bir gayretle müdâfa'ada bulunmaları tabî'îdir. Fakat Almanlar bir çok mevâki'de geçidleri ele geçirmiş olduklarından Ruslar'ın nihâyet buradada mevki'lerini terk ile Varşova'ya çekilmelerine intizâr olunabilir. Binâ'enaleyh Lehistan muvaffakiyeti pek yakında kat'î bir netîce virecek değildir. Cenûbi Lehistan'da Ruslar'ın (Peblika) nehrinin sağ sâhilinde Alamanlara mukâvemet gösterdikleri anlaşılıyor. Fakat bu mukâvemetin de sırf arkada yeni mevzi'ler almak maksadına müstenid bulunduğu şüphesizdir.

Numero 1134, Sahîfe 2, Turan, 11 Kânûn-ı evvel, Sütun 2. (Miladi:24 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Almanların bugün ki tebliği, Fransızların hücumlarına devam işlemekte bulduklarını göstermektedir. Ma'a-mâ-fih tekrar itdiğimiz vechile bu hücumlarda

akım kalmış Fransızlar Almanları mevzi'lerinden çıkarmaya muvaffak olamadıktan mâ'adâ muhtelif mahallerde esir bile bırakmışlardır. Binâ'en aleyh Fransızların bu hücumları vazi'yetde bir tebeddül husûle getirmiş değildir.

Şark sahasında (Bora) ve (Rovka) nehirleri arasında cereyân iden büyük muhârebe devam idiyor. Şark harbinin neticesini ta'yîn idicek olan bu büyük muhârebe Almanlar lehine olarak terakkî işlemektedir. Fakat henüz bir netîce hâsıl olmuş değildir. Cenûbî Lehistan'da dahi hiçbir tebeddül yoktur.

Numero 1134, Sahîfe 2, Turan, 12 Kânûn-ı evvel, Sütun 1.

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Almanların bugünkü teblîği, bize gerek garb ve gerek şark sahasında muharebenin büyük bir şiddetle devam işlemekte bulunduğunu gösteriyor, Fransızlar hücumlarının muvaffakiyetsizliğe münecir olmasına rağmen nevmîd olmakda ve mütemadiyen hücumlarını tecdîd ve tekrar işlemektedirler. Yalnız dikkate şâyan bir cihet var ki oda Fransızların aylardan beri döğüşüb yüz binlerce ferdlerini fedâ itdikleri (Eyper) ve (Nivport) civârlarında ki hücumlarını terk iderek bu def'a merkez ve bi'l-hassâ (Şalon) ile (Aras) havâlisinde icrâ-yı fa'âliyete başlamalarıdır. Fransızların uzun müddet harb hattı boyunca sükûnu muhâfaza iderek yalnız (Eyner) de muhârebe itmeleri, ihtimâl İngilizlerin ibrâmıyla, Almanların İngiltere sâhillerine yakın mahallerden uzaklaştırmak maksadıyla icrâ idiliyordu. Fakat Almanlar, şarkda mühim harekât-ı askeriye icrâsıyla meşgûl almakla beraber, müttefik ordularının bütün bu şiddetli hücumlarını redd itmiş ve müttefiklere oralarını bir mezar yapmışdır. Bu def'a Fransızlar orada ki muvaffakiyetsizliklerini arazinin müsâ'adesizliğine atf ile, hücumlarını (Aras) ve (Basa) cihetlerine çevirdiler. İhtimâl buradan Alman hattını yarararak ilerlemek ve Almanların sağ cenâhını çevirme tehlikesine ma'rûz bırakarak, ric'ate mecbûr işlemek planını ta'kîb idiyorlar.

Fakat nihâyet burada da muvaffak olamayarak nevmîd kalacakları şüphesizdir. (Şalon) cihetinde ki hücumlara gelince, Fransızlar burada (Rens) ile (Verdon) müstahkem mevki'leri arasında ki sahada oldukça ilerlemiş bulunan ve ciddi bir muhârebeye başlar başlamaz, Fransız mevki'leri pek tehlikeli bir hâle düşürmeleri muhtemel olan

Alman kuvvetlerini, püskürtmek ve kendi mevki'lerini daha müsâ'id bir hâle komak maksadını ta'hîb iylemekdedirler. Bu maksadlarına muvaffak olur olmaz Fransızların bu müsâ'id vazîyetden istifadeye teşebbüs idecekleri şüphesizdir. Fakat Almanların buralarda ki mevzi'lerini de kolaylıkla terk itmeyecekleri şübhesiz olduğundan fa'âliyetlerini garb sahnesine nakl idinceye kadar Fransızları burada işgâle muvaffak olacaklarına şübhe itmemelidir. Garb sâhasında başka mühim bir hâdise olmamıştır. Binâ'en aleyh vazîyetdede bir tebeddül vücûda gelmemiştir. Tarafeynden birinin ba'zı nakâtda gerilemesi, diğer ba'zı noktalarda ilerlemesi harbin neticesi üzerine te'sîr idecek kadar ehemmiyeti hâ'iz değildir.

Şark sahnesinde ki muhârebe kemâl-i şiddetle devam iylemekdedir, (Melava) ve (Soldav) cihetlerinde de Almanlar yeniden şiddetli hücumlara başlamış bulunuyorlar. (Bezora) ve (Ravka) nehirleri üzerinde icrâ iyledikleri hücumlarında da devam idiyorlar. Giçen gün de söylediğimiz vechile Rus orduları, burada mağlûb oldukları takdîrde Lehistanda ki muhârebât bütün bütün aleyhlerine döneceğinden bu mevki'lerde nevmîdâne müdâfa'alarda bulunmakda ve süngü muhârebeleri yapmaktadırlar. Rusların ma'nen ve madden bozuk oldukları düşünülürse, Almanların her günkü muvaffakiyetlerle tetevvüc iden azimkâr imanları ve sağlam orduları karşısında uzun müddet mukâvemet idemeyerek çekilmeye mecbûr kalacaklarını tahmîn güç olmaz cenûbî Lehistan'da (Peblika) Nehrinin sağ sâhilinde ki muhârebe de fa'aliyetle devam iylemekdedir. Ruslar'ın burada tecâvüzü hareket icrâsına teşebbüs iylemeleri yeni kuvvetlerle açıklarını kapardarak Avusturyalıları püskürtmek istediklerini gösterirsede, Avusturyalıları lehlerinde devam iylemekde olan muharebenin kat'î bir muzafferiyetle tetevvücüne kadar besâlet ve şecâ'atle çarpışmakda devam azimkâr görünüyorlar. Bu sebeble Rusların burada ki son nevmîdâne hücumları da semeresiz kalmaya mahkûmdur.

(Nida) Nehri üzerinde ki muhârebâtta Avusturyalıların vazîyeti kendilerine pek ziyâde müsâ'ididir. Son muhârebâtta Ruslardan 2000 esir almaları da bunu göstermeğe kâfidir. Mâ'a-mâ-fih Ruslar buradad mukâvemet göstermekde devam iylediklerinden muharebenin bir müddet dahi sürmesi muhtemeldir.

Galiçya ve Karpatlarda muhârebe bütün şiddetiyle devam idiyor. Ruslar yeni mevzi'lerinde, Avusturyalıları karşı hücumlar icrâsına teşebbüs idiyorlarsa da, bütün

hücumları redd idilmektedir. Bu sebeble buralarda ki vazi'yetlerde mühim bir tebeddül husûle gelmiş değildir. Avusturya tebliğine nazaran Sırbitan hududunda yeni harekâta intizâr iylemek lâzımdır. Binâ'en-aleyh Avusturyalıların oraya yeni kuvvetler göndererek hücumları başlayacağı hakkında evvelce serd itdiğimiz mütâla'ât te'ebbüd iyiliyor dimekdir.

Numro 1135, Sahîfe 2, Turan 13 Kânûn-ı evvel, Sütun 3. (Miladi:26 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Müttefiklerimizin yeni tebliğleri, vazi'yetde bir tebeddül husûle gelmediğini göstermektedir. Fransızlar muhârebe noklalarında hücumlarına devam idiyorlar. Ma'a-mâ-fih ne yeni bir muvaffakiyet ihrâz itmiş ve nede Almanları mevki'lerinden çıkarabilmişlerdir, Şark sahâsında dahi muhârebe şiddetle devam itmektedir.

Fakat henüz va'ziyet-i tebeddül itmemiştir. Karpatlarda Ruslar yeniden çekilmeye başlamışlardır. Galiçya ve cenûbî Lehistan'da muhârebe devam itmektedir.

Numro 1140, Turan, Sahîfe 2, 17 Kânûn-ı evvel, Sütun 1. (Miladi:30 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Fransızlar hücumlarında hâlâ eski şiddetiyle devam idiyorlar Fakat bu def'ada Almanlara 300 esîr 3 metralyoz virmişler ve Nivpor ile (Eyper) in cenûb şarkisinde biraz çekilmeye mecbûr olmuşlardır. Bundan başka (Aperemon) un garbinde dahi mevzi'lerden birini terk iylemişlerdir. Ma'a-mâ-fih Fransızların bu adem-i muvaffakiyetleri şübhesiz mühim bir hâdise değildir. Yalnız hücumların hergün demir bir mâna' çarparak neticesiz kalması, Almanların oradaki mevzi'lerinin ne kadar müstahkem bulunduğunu ve püskürtülemeyeceklerini göstermek i'tibârıyla şâyân kayd ve tezkârdır.

Lehistan'aki muhârebe Almanların lehine olarak devam iylemektedir. Raveka ile Bezora arasında bütün cebhe-i harbin âtîsini ta'yîn idicek olan bu merkez hattında Almanlar bütün kuvvetleriyle hücumlarına devam idiyorlar. Fakat henüz yeni bir

muvaffakiyet ihrâz idememişlerdir. Hatta Ruslar ba‘zı mahallerde tecâvüzîye geçmek cesâreti bile göstermişlerdir. Bundan anlaşıldığına göre Ruslar buraya büyük kuvvetler tahşid iylemişlerdir. Cenûbî Lehistan’da mühim bir hâdise yoktur.

Avusturyalılar Rusların tecâvüzü hareketleri karşısında Karpatlarda ve Galiçya’da biraz geri çekilmek ve boğazlara hâkim tepeleri işgâl iylemek mecburiyetinde kaldılar. Ehemmiyeti hakkında şimdilik mutâla‘a beyanından ictinâb idiyoruz. Çünkü nerelerde ve ne sûretle ric‘at idildiği tasrih idilmemekdedir. Şu kadar var ki Avusturyalıların son günlerde Rusları püskrütdükleri Karpat geçidlerinde, Rusya’nın tecâvüzü karşısında metîn bir müdâfa‘ada bilunabilmek ve bu sûretle Ruslar ileri hareketlerini kırmak üzere tepelere çekilmeyi, askeri bir tedbîr olarak ittihâz iyledikleri muhakkaktır. Bu sebeble bu ric‘at şâyân-ı te’essüs ve endişe bir hâdise ad didilemez. Sırbistan hududunda yeni bir şey olmamıştır. Karadağlıların hücumları ise her dürlü ehemmiyetden ârîdir.

Numero 1141, Sahîfe 2, Turan, 18 Kânûn-ı evvel, Sütun 1. (Miladi:31 Aralık 1914)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Nivport ve Eyper cihetlerinde muhârebe bütün şiddetiyle devam idiyor. Muhârebe mevzi‘-i muhârebese olduğu için tarafeyn külliyetli zâyî‘âta dûçâr oldukları hâlde mevzi‘lerini terk itmekte ısrâr idiyorlar. Fransızların bu kadar fedâkârânlara uzun müddet tahammül idüb idemeyecekleri şüphelidir. Nitekim şimdiye kadar vaz‘iyetlerinin en müsâ‘id bulunduğu (Voj) dağlarında bile Almanların şiddetli hücumları karşısında hudûd dâhiline çekilmeye mecbûr olmuşlardır.

Lehistan’daki muhârebât bilâ fâmila devam idiyor. (Bezora) ve (Ravka) havâlisinde Almanlar ta‘arruzlarında ilerleyolar. Avusturyalılar dahi Karpatlarda (Ezok) geçidi civârında yeniden tecavüze geçmiş olduklarından orada ki vaz‘iyetlerinin iyi olduğu anlaşılıyor. Diğer dârü’l-harekâtlerde bir tebeddül husûle gelmemiştir.

3.2. Turan Gazetesi 1915 Avrupa Harbi Haberleri

Numero 1142, 19 Kânûn-ı evvel 330, Sahife 2, Sütun 2. (Miladi:1 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb sahâsında muhârebe bütün şiddetiyle devam idiyor. Müttefik orduları tasavvur idilmeyecek fenalıkda ... hücumdan geri durmuyorlar. Fakt her tarafda bütün cebhe-i harbde vukû' bulan hücumlar her vakt olduğu gibi yine temâmen redd idilmiş, hatta Argon ormanında Alman orduları birazda ilerlemiştir. Lehistanda Fransızlar almanların son mevzilerinden müte'essiren yeniden şiddetli bir hücûm icrâsına teşebbüs itmişlerse de bu teşebbüsleride akîm kalmıştır. Bütün bu hücumların birbirini müte'âkıben neticesiz kalması, ve Fransız ordularının fâ'idesiz bir sûret-i kazâ ... katlanması Fransızları me'bûs ve nevmîd idecek bir ehemmiyeti hâ'izdir. Bununla beraber Fransızların nevmîd olmalarına delâlet idecek henüz hiçbir eser mevcûd değildir.

Şarkî Purusya'da ve Lehistan'da (Vistol) ün şimâlinde vazi'yetde bir tebeddül yoktur. (Pezora) ile (Ravna) nehirleri arasında ki muhârebe Almanlar'ın lehine olarak devam iylenmektedir. Burada ki Alman ta'arruzunun her hâlde kat'î bir netîce virmesi yakındır. Alman karargâh-ı umumisinin tebliğine nazaran, Alman orduları (Levç) ve (Lovg) muhârebelerinde ... Ruslar'dan 59 piyâde esir ve pek çok top ve metralyoz almışlardır. Almanlar Ruslara yararı kullar getirmelerine rağmen asıl cebe-i harbe hâkim olan merkezde tecâvüz hâlde bulduklarından biraz te'ehhür dahi olsa, nihâyet kat'î muvaffakiyetihemde ideceklerine şübhe yoktur. Cenûbî Lehistan'da henüz hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır.

Numero 1143, 20 Kânûn-ı evvel, Sahîfe 2, Sütun 2. (Miladi:2 Ocak 1915)

Nivport civârında ciddi harekât-ı askeriye kâbil değil-Fransız hücumlarında muvaffakiyet yok-Lehistan'da harekât-ı askeriye durmuş-Avusturyalıların Karpatlarda muvaffakiyeti-Romanya'dan ümîd yok

Nivport civârı, dosya silik okunmuyor

Numero 1144, Turan 21 Kânûn-ı evvel, (Miladi:3 Ocak 1915)

Vazi'yet-i umûmiye

Vazi‘yetde bir tebeddül yok, garb sahasında Fransızların muhtelif noktalarda vukû‘ bulan hücumları püskürtülmüş, (Argon) ormanında da Almanlar biraz dahi ilerlemişlerdir. Garb sahasında bundan başka kayda şâyân bir hâdise yoktur.

Fark sâha-ı harinde sis münasebetiyle bir iki gün tevakkuf iden harekât yeniden başlamış ve Almanlar ileri hareketlerine devam iylemekte bulunmuşlardır. Cenûbî Lehistan’da hiçbir tebeddül yoktur. Karpatlarda ve Galiçya’da da vazi‘yet-i tebeddül itmemiştir. Yalnız Avusturyalılar (Eozok) Boğazı civârında biraz gerilemeye mecbûr olmuşlardır.

Numero 1145, Sahife 2, Turan, 22 Kânûn-ı evvel. (Miladi:4 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Ne şark, ne de garb sahâlarında el-ân hiçbir tebeddül yoktur. Garbde Fransızlar dün yalnız bir noktada ta‘arruza geçmek istemişlersede bu teşebbüslerindedede muvaffak olamamışlardır. Şarkda muhârebe yine bütün şiddetiyle devam idiyor. Almanlar Ruslar’dan (Borzimot) mevki‘ini almışlardır ki, Ruslar’ın Vistolik garbinde hareket iden ordularına istinâd noktası teşkîl iden mevki‘ilerden biri olmak i‘tibârıyla, bu işgâl fevka’l-âe mühimdir. Diğer taraftan Alman ordularının (Varşova) ya takarrüb iylemekte buldukları te‘eyyüd idiyor. Zaten bizim fikrimizce (Varşova) muhasarasının başlayabilmesi için Varşova’nın şimâl garbinde (Norojer Jovisk) denilen mühim bir mevki’n zabtı lâzımdır ki onun da etrâfında pek mühim muhârebeler cereyân iylesine ve Almanların en ziyâde o havâlide şiddet göstermelerine nazaran işgalinin te’hîr itmeyeceği ümîd idilebilir. Binâ’en-aleyh gerek garb ve gerek şark sahalarında Almanların vazi‘iyetinde memnûyiyeti mûcib olmayacak hâl yoktur.

Avusturyalılar, tevakkuf itdikleri mahallerde el-ân düşmanı püskürtmekte devam idiyorlar. Bir çok mevki‘lerdede sükûn hükümrân oluyor. Bu sebeble bu sahada da hiçbir tebeddül husûle gelmemiştir. Cenûb sahasında beklenen muhârebe henüz başlamamıştır.

Numero 1146, Sahife 2, Sütun 2, 23 Kânûn-ı evvel (Miladi:5 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i Harbiye

Gece ki Alman tebliği diğerlerinden Hemanda farklı değildir. Fransızlar yine muhtelif noktalardan Alman mevzi‘lerine kemâ fi’s-sâbık hücum itmişler ve reddi dilmişlerdir. Fransızlar, yalnız Alsan’da (Şetayinbah) zabta muvaffak olmuşlardır ki kasabasını bu muvaffakiyetleri vazi‘yetde bir tebeddülü entâc idicek kadar ehemmiyetli değildir.

Şark sahâsında hiçbir tebeddül yoktur. Avusturyalıların vazi‘yetinde dahi hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır. Ma‘a-mâ-fih bugün vârid olan telgrafnâmeler Avusturyalıların Galiçya ve Karpatlarda ki vazi‘yetini gâyet iyi göstermektedir.

Numero 1147, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan 24 Kânûn-ı evvel. (Miladi:6 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i Umûmiye

Bugün muhtelif karargâhlarda (?) hiçbir tebeddül yoktur. Alsasda vukû‘ bulan muhârebeler neticesiz kalmıştır. Lehistan’da muhârebe şiddetle devam işlemektedir. Almanların gitdikce Varşova’ya takarrüb işlemekte buldukları anlaşılmalıdır. Cenûbî Lehistan’da, Galiçya’da ve Karpatlarda hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır.

Numero 1152, Sahîfe 2, Turan, Sütun 1, 29 Kânûn-ı evvel. (Miladi:11 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Vazi‘yet-i umûmîde el-ân bir tebeddül yok. Almanlar el-ân Fransızlar’ın minvâli ve mütemâdî hücumlarını red işlemekte devam idiyorlar. Almanların gösterdikleri bu sarsılmaz metânete rağmen Fransızlar hücumlarında ısrar idiyorlar.

Dün dahi muhtelif mahallerde hücumlarını tekrar iylemeişlerse de yine hiç bir netîce istihsaline muvaffak olmamışlardır. Zaten gerek şark ve gerek garbde havaların bozukluğu harekât-ı askeriyeyi işkâl işlemektedir. Bu günlerde bir muvaffakiyet ihrârızıda imkânsızdır. Avusturyalıların vazi‘iyetinde de hiçbir tebeddül yoktur. Tek tük top muhârebesi olmuşsa da bunun hiçbir ehemmiyeti hâ’iz olmadığı şüphesizdir. Caveb sahne-i harbinde harekât-ı askeriye başlamak üzeredir.

Almanların Vazi‘yeti

Berlin 10 Kânûn-ı sâni- Bugün intişâr iden resmî tebliğ'e göre, garb ve şarkda havaların fenâlığı harekât-ı askeriye'yi men' iylemekdedir. Fransızların bütün harb hattı boyunca vukû' bulan müte'addid hücumları kendileri için külliyetli zâyî'ât ile redd edilmiş ve Almanlar Argon ormanında Azacık ilerilemişlerdir. Fransızlardan beş yüz esîr alınmış ve onlara üç dört misli maktûl ve mecrûh virdirilmişdir. Şark sâha-ı harbinde vazi'yetde tebeddül yoktur. (B).

Numro 1153, Sahife 2, Sütun 2, Turan, 30 Kânûn-ı evvel. (Miladi:12 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Dün gece tebliğ olunan Alman harb raporu ile bugün gelen Avusturya tebliğ-i resmîsi, Avrupa'daki vazi'yet-i umûmiye-i harbiyenin gayr-i mütebeddil olmakda devam iylediğini kayd eder. Almanya-Fransa sahnesinde ki adem-i tebeddüllük sebebini, Fransızların birkaç haftadan beri kemâl-i şiddetle icrâ itdikleri hücumların Alman hukûk-ı harbiyesine çarparak kirâren ve mikraren mahv ve münkesir olmasından ve binâ'en aleyh Fransızlar'ın Almaları yerlerinden kılmıdamağa muvaffak olmadıklarından ileri geldiği gibi, Lehistan'da, Almanya-Rusya sahnesinde ki adem-i tebeddüllük sebebini de, garb dârü'l-hür kâtında ittihâz iyledikleri tedâfi'î va'ziyete mukâbil Lehistan'da ta'arruzu bir plan ta'kîb iden Alman ordularının şedâ'id-i hevâ'iyenin neticesi olarak ta'arruzlarını ...lukla îfâ idememelerinden gelmiştir. Buna rağmen, Almanlar kemâl-i sebât ve mukânetle harekât-ı ta'arruziyelerini ta'kîb iylemekde bir devâm olduklarından çok gecikmeden Lehistan sahnesinde yeni bir Alman muvaffakiyâtı kayd etmek ihtimâlin hâricinde değildir. Avusturya Rusya sahnesine gelince, bu darü'l-harbde günlerden biri muhâfaza iylediği adem-i tebeddülü edâme iylemekdedir. Gâh Rusların ilermemesi, gâh Avusturyalıların muvaffak olmaları gibi mütekâbil ve bi'n-nesîbe gayr-i mü'esser harekât ve hâdisâtın ta'âkub idegelmekde olduğu bu sahnede tarafeyn-i muhârebeyn, takâbülen ve münâsebeten berâyları gitmekde ve bir geri çekilmekdedir ki bu hâlde, bu havâlîde ki adem-i tebeddülü edâme iylemekden başka bir neticeye varmayor.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 11 Kânûn-ı sâni- Erkân-ı harbiyenin bugün intişâr iden tebliğinde, garb sâhasında mevzi'ler etrâfında küçük müsâdemeler olduğunu, ve Argon ormanlarında Alman tecavüzünün terakkî iylediği bildirilmektedir. Lehistan'da dahi vazi'yet aynıdır. (B)

Numero 1154, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 31 Kânûn-ı evvel (Miladi:13 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garbde muhârebe bütün şiddetiyle devam idiyor-Ayların beri devam iden bu muhârebede nazar-ı dikkate alınması lâzım gelen yalnız bir hâdisе vardır. Oda Almanların Argon ormanlarında biraz daha ilerlediklerinin her gün tekrâr idilmesidir. Almanların öteden beri buraya fazla bir ehemmiyet vermeleri, (Verdon) istihkâmâtını tehdîd nokta-ı nazarından hâ'iz olduğu askeri ehemmiyetden dolaydır. Binâ'en-aleyh müttetiklerimiz burada günden güne kendilerine müsâ'id bir şekilde birleşmeleri Fransızların mevki'ini tehlikeye ilkâ idecek bir mevki'idir.

Alsasda cereyân iden muhârebât henüz Fransızların ümid itdikleri neticeyi virmemiştir. Bu gidişle virmeyecekdirde.

Şark sahne-i harbinde hiçbir tebeddül yokdur, Almanların bütün kuvvetlerini (Söşacev) cihetine virdikleri anlaşılıyor. Çünkü evvelce söylediğimiz vechile (Soşa) mevki'inin zabtından sonra Almanların (Varşova) üzerine yürümelerine mâni' olan yalnız (Söşacev) mevki'i kalmıştır ki bu noktada hattın yarılmasına muvaffakiyet hâsil olduğu takdîrde Almanların Varşova'ya kadar inmelerine hiçbir kuvvet mâni' olamayacaktır.

Avusturya ordularıyla Rus orduları arasında iki üç günden beri devam iden ihtiyârî mütarekeden sonra harb yine bütün şiddetiyle başlamış bulunuyor.

Almanların vazi'yeti

Berlin 12 Kânûn-ı sâni-Bugün neşri dilen resmî tebliğde Almanların gerek şark ve gerek garbde biraz ilerledikleri ve sekiz Kânûn-ı sâni'den beri Fransızlardan 1600 esîr alındığı bildirilmektedir. (B).

Numero 1154, Turan, Sahîfe 4, Sütun 1, 31 Kânûn-ı sâni

Almanların Vazi'yetine Dâ'ir

Berlin 11 Kânûn-ı sâni-Rusya'da münteşir Reç Gazetesinin muharrer askerisi son def'a Lehistan harekâtı hakkında zîrde ki tefsîlâtı virmekdedir:

Alman kuvvetlerinin Neyda münsabında icrâ itdikleri yeni tahşîdât üzerine cebhe-i harb 250 kilometrelik bir sahada imtidâd 15 ila 18 kol ordudan mürekkeb üç büyük ordu bu sahâda hareket iylemekdedir. Biz bura ile Raveka Nehirlerinin teşkîl itdiği zâviyede Alman ta'arruzu tevessu' idiyor. Almanlar her iki nehri aşarak, Koslo ve Söşasen arasında Ruslara hücum ile Rus metrislerini işgâl itmişlerdir.”

Muhâbir Almanların burada cüz'î olmakla berbaber gâyet mühim bir muvaffakiyet ihrâz itdikleri şüpheden âzâde bulunduğunu ilâve idiyor. (M)

Numro 1155, Turan, Sahîfe 2, 1 Kânûn-ı sâni (Miladi:14 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garbde ki vazi'yet, Almanların lehine olarak inkişâf iylemekdedir. Fransızlar muhtelif mahallerde icrâ iyledikleri hücumlarda muvaffak olamadıktan mâ'adâ bir çok mahallerde ve bi'l-hassâ (Nivport) civârında ki mevzi'lerle (Karvi) şimâlinde ki tepeleri tahliyeye mecbûr olmuş ve hatta Almanlara 1700 'de esir virmişlerdir. İki üç mevki'de Fransız toprağından çıkarmak niyetiyle başlayan hücumların nihâyet kendi aleyhlerinde olarak neticelenmeye başlaması, joferi şaşirtacak, ve ihtimâl Fransızların planlarında alt üst idecektir. Ma'a-mâ-fih Fransızlar mevzi'lerini tahliyeye mecbûr olmakla beraber, henüz cebhe-i harbde kat'î bir mağlûbiyete uğramış değillerdir. Bu sebeble bu hâdise vazi'yetde mühim bir tebeddül husûle getirmemiştir. Şarkdaki vazi'yetdede tebeddül yokdur.

Cenûbî Lehistan'da Ruslar (Neyda) yı geçmek için vukû' bulan hücumlarını tekrarda devam idiyorlar. Maksudları (Neyda) yı geçmek ve bu sûretle (Gidiç) eyâletini büyük bir tehlikeden kurtarmaktır. Çünkü Avusturyalıları nehrin beri tarafına atdıkları takdîrde merkez cebhesinde hareket iden kollarının sol cenâhını da az çok te'mîn itmiş olacaklardır. Fakat şimdiye kadar vukû' bulan teşebbüslerinin muvaffakiyetsizlikle

neticelenmesi, Avusturyalıların da orada kâfi derecede kuvvetli olduklarını gösterir ki bunun ne kadar memnuniyet bahş bir şey olduğunu îzâha hâcet yokdur.

Galiçya ve Karpatlarda mühim hiçbir tebeddül yokdur. Kar, furtuna ve soğuk ciddi harekât icrâsına mâni'dir.

Numero 1155, Sahîfe 4, Sütun 1, Turan, 1 Kânûn-ı sâni

Almanların Vazi'yeti

Berlin 13 Kânûn-ı sâni- (Ajans Volf)dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umumiden tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde (Neyoport) havâlîsinde şiddetli bir top musâdemesi vukû' bulmuşdur. Bunun üzerine düşman (Neyoport) mülhakatından olan (Palingsburg) köyünde pek çok siperler tahliye itmişdir. Düşmanın (Labasa) kanalında ki ta'arruzları temâmen def' idilmişdir. Fransızların (Labvasel) e ve mevki'i mezkûra hâkim olan tepeye karşı icrâ itdikleri ta'arruzlarda püskürtülmüşdür. Fransızların dün (Karo'i) kurbünde ki mevâki'-i mürtefa'aya karşı icrâsına teşebbüs itdikleri akîm hücumlara mukâbil vukû' bulan hareket-i ta'arruziyemiz düşmanın mağlûbiyeti ile netîcelenmişdir. Düşman (Kofi) nin şimâl şarkîsinde ki mevâki-i mürtefa'ayı tahliyeye mecbûr kalmışdır. (Berandburg) alaylarımız (Karo'i) nin şimâlinde iki Fransız mevzi'ini zapt iylemişlerdir. Bu münâsebetle düşmandan (1700) esîr (4) top ve müte'addid metralyozlar aldık. Fransızların (Sen Mihiyel) in cenûbunda ki havâlîde vâki' olan şiddetli bir ta'arruzu muvaffakiyetle püskürtülmüşdür. Askerimiz (Nomeni) nin şimâl şarkîsinde ki mürtefa' mevki'leri zapt itmişdir. (Voj) da vazi'yetde tebeddül yokdur. Şark dârü'l-harbinde dün hâl ve mevki'de tebeddül olmamışdır. Ordu Baş Kumandanlığı

Numero 1156, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 2 Kânûn-ı sâni (Miladi:15 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde Almanların askeri tefavvukları artık pek bariz bir şekl aldı. Almanlar (Sovason) civârında Fransızların bir çok mevâzi'î ve bi'l-hâssa (Karvi) tepelerini işgâl iylemiş ve burada düşmandan dört bine yakın esîr ve birkaç top ve metralyoz almışlardır. Cebhenin diğer nakâtında Fransızlar hiçbir muvaffakiyet ihrâz

idememişlerdir. (Nivport) civârında karadan ve denizden icrâ idilen hücumda neticesiz kalmıştır. Şarkda mühim harekât-ı askeriye vukû' bulmamıştır. Cenûbî Lehistan'da Ruslar yeniden (Neyda) yı geçmeye teşebbüs itmişlersede bu teşebbüsleri neticesiz kalmıştır. Galiçya'da ve Karpatlarda mühim bir haber yoktur.

Numero 1156, Turan, Sahîfe 3, 2 Kânûn-ı sâni

Almanların Vazi'yeti

Berlin 14 Kânûn-ı sâni- Erkân-ı harbiyenin bugün ki tebliğinde garb-ı dârü'l-harekesinde Almanlar tarafından ihrâz-ı muvaffakiyet idildiği bildirilmektedir. Alman askeri (Sevason) un şimâl şarkisinde kâ'in (Verini) mevâki' mürtefa'asına karşı yeniden hareket-i ta'arruziye icrâ iylemiş ve Fransızlardan (1130) esîr (4) top (4) metralyoz almıştır. Bu son iki gün zarfında Almanlar (Sevason) un şimâl şarkisinde Fransızlardan (3950) esîr (8) top bir makineli tüfenk ve (6) metralyuz almışlardır. Bundan başka şâyân zikr bir şey yoktur. Alman ordusunun Lehistan'da ki ta'arruzâtı devam ediyor.

Numero 1157, Turan, Sahîfe 2, 3 Kânûn-ı sâni. (Miladi:16 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb-ı sahne-i harbinde Fransızların aylardan beri devam iden hücumları nihâyet (Avras) cihetlerinde kendi muvaffakiyetsizleriyle netîcelnmiştir. İngiliz donanması Belçika sâhillerine ciddi bir hücum icrâsına bile muvaffak dünkü telgrafnâme bize bir Alman tahtü'l-bahrinin cidden kahramanâne bir hareketini bildiriyor.

Bu tahtü'l-bahr sisden ve karanlıkda istifâde iderek (Devor) limanına girmek istemiş, ve sahilden atılan birkaç topa rağmen üçüncü def'a sende limana girmeye muvaffak olmuş ve bir danede atmıştır. Bu muvaffakiyetin netîce itibarıyla ehemmiyeti olmasa bile, Alman bahriyelilerin öteden beri isbât itdikleri fedâkârlıkları göstermek i'tibârıyla kayda şâyândır.

Fransızlar birkaç günden beri muhtelif mahallerde mevzi'lerini terk iderek çekilmeye mecbûr oluverlerdi. Birkaç noktada tekerrür iden bu hâdise dün (Ravas) ın şimâl ve şimâl garbisinde daha umûmî bir şekilde tezâhür itmiş ve Almanlar Fransız

mevzi'lerinden başka bir çok mevâki'ide zabt iylemişlerdir. Fransızların tecâvüzîye geçmek ve Alman kuvvetlerini Fransız toprağından çıkarmak niyetiyle başladıkları muhârebede nihâyet böyle ric'atlere mecbûr kalmaları kendileri için hiç de memnuniyetle karşılanacak bir hâdise değildir. Evvelâ bu ric'at Fransızlara, Almanların garb cebhesinde kırılmaz bir kotemalın bulduklarını ve binâ'en aleyh önleri Fransa'dan çıkarmak imkânı bulunmadığı gösterecek, ve ihtimâl Fransız ordusunun son zamanlarda göstermekte bulunmuş olduğu savletdi kıracaktır. Bu sebeble Almanların garb sahâsında dün ihrâz itdikleri bildirdikleri muvaffakiyeti biz memnuniyetle karşılarız.

Diğer mevâki'ide vukû' bulan muhârebelerde hiçbir tebeddül hâsıl olmadığı gibi, şars sahasında da vazi'yet-i tebeddül iylemiştir. Hatta cenûbî Lehistan'da bile mütekarrid birkaç top ve metralyoz muharebesinden başka bir şey olmamıştır. Donayec cihetlerinde vukû' bulan şiddetli muhârebe Avusturyalılara müsâ'id bir sûretde cereyân iylemektedir. Karpatlarda ki harekât soğuşun şiddetine binâ'en tevakkuf iylemiştir.

Numero 1158, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 4 Kânûn-ı sâni (Miladi:17 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Vazi'yetde bir tebeddül yoktur. Almanlar, Fransızların el-ân icrasından bıkmadıkları hücumlarını red iylemekte devam idiyorlar, hatta taraf taraf ufak tefek muvaffakiyetler ihrâz iyleyorlar. (Arras) ile (Argon) havâlîsinde Alman ordularının birâz terakkî itdikleri, diğer mahallerde Fransızların bütün hücumlarını düşman için külliyetli zâyî'ât ile red iyledikleri anlaşılıyor. Bir müddet Fransızların pek ziyâde fa'aliyet gösterdikleri (Voj) larda ise bugün sükûn hükm sürüyor. Şarkda hiçbir tebeddül yok, âdetâ zımnı bir mütâreke varmış gibi, tarafeyn saflarında büyük bir fa'aliyet görülüyor. Hatta cenûbî Lehistan'da bile Ruslar (Neyda) yı geçmek için vukû' bulan teşebbüslerinden vazgeçmiş bulunuyorlar. Yalnız (Donayec) de ufak bir top muhârebesi olmuş, Galiçya ve Karpatlarda sükûn ihlâl idilmemiştir.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 16 Kânûn-ı sâni- Erkân-ı harbiyenin bugün ki tebliği Almanların (Sevasön) de ihrâz iyledikleri büyük muzaffariyetin ehemmiyetini kayd itmekde ve üç gün zarfında Fransızlardan (35) top iğtinâm idildiğini bildirmekdedir. müte'addid noktalarda mukâbil hücumlar icrâsına teşebbüs iden Fransızlar püskürtülmüşdür. Şarkda şedâ'id-i hevâ'ie hasebiyle şâyân-ı ehemmiyet bir hâdise vukû'a gelmemişdir. (K).

Numero 1159, Sahîfe 2, Turan, 5 Kânûn-ı sâni (Miladi:18 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Garb sâhasında her gün ki harekât-ı askeriye, Hemanda yine aynı şekillerde tekerrür itmişdir. Fransızlar her gün olduğu gibi bu def'ada karşılarında ki kuvvetlerin el-ân kendilerine fâ'ikiyet ihrâz idecek kadar kuvvetli bulunduğunu anlamakla iktifâ itmişler ve hiçbir tarafda bir muvaffakiyet kazanamamışlardır. (Sovason) mağlûbiyeti, Fransız ordusunda pek fenâ bir te'sîr yapmışdır. Şimdi de Parislilerin Zeplin hücumundan endişeye başladıkları anlaşılıyor. Artık zan ideriz ki Fransızlar Almanlara karşı hiçbir vakt gâlib gelmeyeceklerine kanâ'at hâsıl itmişlerdir. Şarkda vazi'yet tebeddül itmemiştir. Tâ (Bokovina) ya kadar bütün hatt-ı harb boyunca sükûn hüküm-fermâdır bu sükûnda kışın büyük bir te'sîri olduğuna şübhe yoktur.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 17 Kânûn-ı sâni-Bugünkü resmî tebliğde, (Flander) de top muhârebesi olduğu ve Almanların Argonda biraz ilerledikleri bildiriliyor. Şark sâha-ı harbinde hiçbir tebeddül yoktur Fransız erkân-ı harbîye heye'ti bundan dört hafta evvel ve meclis-i meb'ûsânın küşânıdan bir az mukaddem, umûmî hücum emrini virmişdir. Bu emr, Almanları müşkil mevki'a ilkâ idemedikten mâ'adâ, ordularımızın (En) nehri üzerinde, (Basse) nin şimâlinde ve Argon ormanlarında ilerlemelerine de mâni' olamadı. Düşmanın bu müddet zarfındaki zâyî'âtı (26) bin maktûl, ve (17,860) sağlman esirden ibâretidir. Eğer görülen tecrübeler istinaden, hastalarla Almanlar tarafından görülmeyen maktuller, ve gâ'ibler hesâb edilmediği hâlde bir mukâyese yapılacak olursa, Fransızların (150) bin kişi gâ'ib iyledikleri anlaşılır. Bizim aynı müddet zarfında ki zâyî'âtımız bu mikdârın ancak dörtte biridir. (B).

Tebliğ-i resmîde müte‘âkıben Fransa dârü’l-harbinden bahs iyleyerek (Sevasön) muhârebâtına dâ’ir tefsîlât verilmekte ve düşmanın tahmînen 12 ila 15 kilâmetrelik bir cebhede iki ila dört kilometre geri çekilmeye mecbûr kaldığı beyân idilmektedir. Tebliğde Afrika’da (Tanga) müstemlekesinde Almanların sekiz bin kişilik bir İngiliz hey’et-i seferiyesine karşı ihrâz itdikleri büyük muzafferiyetden de bahs idilmekte ve (3000) esîr bırakan İngilizler’den 8 metraluz, (300000) fişenk, (30) sahra telefon cihazı ve müte‘addid tüfek, (1000) yük yorgan vesâ’ir iğtinâm olunduğu bildirilmektedir.

Numero 1159, Sahîfe 4, Sütun 1, 5 Kânûn-ı sâni

Almanların Vazi‘yeti

Berlin 17 Kânûn-ı sâni- Pazar günü intişâr iden gazeteler erkân-ı harbiye-i umûmiyenin büyük bir tebliğini neşri diyorlar. Tebliğ-i mezkûrda Kânûn-ı evvelden bu güne kadar Lehistan Rusya’da cereyân iden muhârebât sûret-i mufassalada îzâh idildikten sonra diniliyor ki:

“Harekât-ı askeriyemizin maksad-ı aslîsi bu günden te’min idilmiş oluyor. Aylardan beri i‘lân idilen ve bütün şarkî Almanya’yı istila iyleyeceği beyân olunan büyük Rus istîlâsına artık temâmen îm kalmış nazarıyla bakılabilir. Şarki ve garbi Prusya, Leyoznani ve Silezya havâlisi artık ile’l-ebed Rus istilasından korkmayacak bir hâldedir. Muzaffer müttefikeyn olduklarının ganâ’imini (130) bin esîr, müte‘addid ağır toplar, metralyozlar vesâ’ir esliha-ı harbiye teşkîl idiyor.”

Numro 1160, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan 6 Kânûn-ı sâni. (Miladi:19 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi‘yeti-i umûmiye

(Sevasön) cihetinde uğradıkları mağlûbiyete rağmen Fransızlar hücumlarından sarf-ı nazar itmemişlerdir. Mâ‘a-mâ-fih garb-i dârü’l-harekâtının muhtelif noktalarında ve bi’l-hâssa Erras, Argon cihetlerinde icrâ itdikleri ma‘ned hücumlar kemâ fi’s-sâbık red idilmiştir.

Şark dârü’l-harekâtındada mühim bir tebeddül yokdur. Volf ajansın dün bu sahada ki harekât hakkında hayli tafsîlâtı muhtevi olan tebliğâtı, Almanların burada ne kadar büyük fedakârlıklarla, ne kırılmaz bir azimle muhârebe itdiklerini bütün vüzûhuyla

gösterdir. İşte Almanlar, bugün bu kadar fedakârlıklarla elde itdikleri mevzi'lerde bulunuyorlar.

Bir aydan beri (Rovka, Bezora, Neyda ve Donayeç) havzalarının işgâli için muhârebe iyiliyor. Aylardan beri bilâ gâsıla ve bilâ tevakkuf devâm iden bu katlı muhârebeler şübhesiz iki tarafida yürümüş, bi'l-hâssa kışın birden bire şiddet kesb itmiş olması, harekâtın tevakkufunu entâc iylemiştir.

Bu sebeble son günlerde hemân de bütün şark darü'l-harekâtında zikre şâyân mühim bir hâdise zühûr itmekdedir. Galiçya ve Karpatlarda dahi kış bütün şiddeti göstermekde, harekât-ı askeriye icrâsını imkânsız kaydındadır.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 18 Kânûn-ı sâni- Karârgâh-ı umûmînin bugün intişâr iden tebliğ-i resmîsinde, (Flander) de top muhârebesi vukû' bulduğu, ve (Bodazel) mezarlığının hücumla Alsanlar tarafından zabt idildiği bildirilmekdedir. Burada Fransızlardan 100 nefer ve üç zâbit esir idilmiştir. Argonda Fransızların bir çok mevzi'leri zabt olunmuştur. (Ponet-Amosson) da Fransızlar Alman mevzi'lerine takarrüb iylemişlersede muhârebe henüz devam iylemekdedir. (Voj)larda, şarkî Prusya'da hiçbir tebeddül yokdur. Şimâli Lehistan'da Ruslar (Razanof) kurbünde Alman hattını yarmaya teşebbüs itmişlersede muvaffak olamamışlardır. (B)

Numero 1161, Sahîfe 2, Sütun 1, 7 Kânûn-ı sâni (Miladi:20 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbi hemânda sükûn içinde geçmiştir. Ma'a-mâ-fih Almanların burada vazi'yetlerinin gitdikçe iyileşmekte olduğu daha bâriz bir şekilde anlaşılmaya başlamıştır. Bugün vârid olan haberlere göre Almanlar (Sevasön)e pek ziyâde takarrub itmiş ve Alman topları şehri bomdardımana başlamıştır. Fransızların bu mevki'î terk iylemeleri de muhtemel görünmekdedir. Garb cebhe-i harbinde Fransız hattının en ziyâde zayıfladığı hissi dilen bu nokta askeri nokta-ı nazardan fevka'l-âde ehemmiyetlidir. Çünkü buradan ileri harekâtına devam idildiği taktîrde hem Fransız ordusunun iki cenâhı tehlikeli bir mevki'a ilkâ idilmiş olacak, hemde Paris tehdîd

edilebilecektir. İşte buna binâ'endir ki Almanların garbde son günlerde ihrâz itdikleri muvaffakiyetler Fransızların sol tarafı kırmakla berâber bu fâ'ide-i askeriyeyi dahi muhtevîdir.

Şark sahne-i harbine gelince: Burada el-ân mühim harekât-ı askeriyeye icrâ idilmektedir. Tek tük icrâ idilen top muhârebeleri harekât-ı umûmiyeye teşebbüsle ehemmiyetsizdir.

Numero 1162, Sahîfe 1, Sütun 2, 8 Kanûn-ı sâni, Turan. (Miladi:21 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde mühim bir hâdise bu kadar yine ötede beride ufak tefek top muhârebeleri olmuş ve yalnız Alanlar Argon ormanlarında Fransızların bir mevzi'lerini daha zapt iylemişlerdir. (Argon) da Almanların bu mütemâdî ileri hareketleri şübhesiz Fransızlar için ve bi'l-hâssa (Verdon) istihkâmâtın muhâsarası nokta-ı nazarından gâyet ehemmiyetlidir. Diğer dârü'l-harekâtlarda mühim bir vak'a yoktur. Lehistan'da sükûn-ı hüküm-fermâdır. Galiçya'da top muhârebeleri olmuştur. Ruslar bütün kuvvetlerini Varşova önünde tahşid iyledikleri cihetle diğer dârü'l-harekâtlarda mühim fa'âliyetler gösteremeyeceklerdir. Varşova Ruslar için can damarı teşkil iylemek ihbarıyla, Rus ordularının bi'l-hâssa bu mevki'de tahşid iylemeleri tabî'îdir. Binâ'en-aleyh asl mühim muhârebelerin o cihetlerde vükû' bulması muhtemeldir.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 20 Kânûn-ı sâni- Erkân-ı harbiye heye'tin bugün ki tebliğinde garb sahne-i harbide küçük top muhârebeleri olduğu ve Almanların Argon ormanlarında düşman mevzi'lerini zapt iderek iki metralyoz, ve bir çok esîr aldıkları bildiriliyor. (B).

Berlin 20 Kânûn-ı sâni- Tayms Gazetesi, Almanların Fransız cebhesinde icrâ iyledikleri tazyikin günden güne şiddet kesb itdiğini ve müttefikler hattını kırmak için harekete âmâde bulduklarını i'tirâf iylemektedirler. (B).

Numero 1163, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 9 Kânûn-ı sâni (Miladi:22 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Alman Zeplinleri Ne Yapacak?

Berlin 21 Kânûn-ı sâni-Bütün Almanya matbû'âtı, Alman kâbil sevk balonlarının İngiliz sevâhiline hücumunu tefsîr itdikleri sırada şu vechile beyân-ı fikri diyorlar: “Bu hareket, İngilterenin Almanya'yı kahta dûcâr itmek ve bu bûretle yalnız askeri değil, gayr-i muhârib ahâlîyide aç bırakmak emelini ta'kîb iden İngiltereye bir cevâbdan ibâretidir. Bu tarîk ile Almanya'yı terk-i silâha İngilterenin açtığı ticâret harbine her vâsita ile, sonuna kadar devam idecektir.

İngiliz Limanları; İngiliz hayatı için ehemmiyet-i azîmeyi hâ'izdir. Bulunmayanlarda bulunan ticâret gemileri Alman hevâ'i donanması tarafından tahrîb idilecektir. Avrupa sahne-i harbine asker nakl iden gemiler bırakmayacaktır. Asâkir nakl ve ihrâcına mahsûs olan şümendüferler rıhtımlar, tahrîb olunacaktır. Alman ticâretini mahv itmek emrini virmekle, harbin bu tarzda icrasını bize, İngiltere bi'z-zât göstermiştir.

Almanya; İngiliz usûl-ı harbini ta'kîb idecek ve ma'sûm kimselerin ziyâ'-i hayâtına müte'essif olmakla beraber maksadından giri dönmeyecektir. Almanya, İngiliz matbû'âtının hakîki veyâ ca'lı gazabına ehemmiyet virmeyerek, mâlik olduğu kâffe-i vesâ'it ile harb-ı hevâ'îsine devam idecektir.

Numero 1164, Sahîfe 2, Sütun 1-2, Turan, 10 Kânûn-ı evvel. (Miladi:23 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde Fransızların (Sovansön) da ki hücumları kendileri için münferid bir adem-i muvaffakiyet olduğu cihetle diğer cebheler üzerinde te'sîrini icrâ iyledi. Bu sebeble bir taraftan (Sövasön) ü tahliyeye hâzırlayan Fransızlar diğer ceblerde ta'arruzuya geçmekden çekinmediler. Bugün, yine Arras, Beros, Öban, Verdon, Voj cihetlerinde Fransız ordularının yeni yeni hücumlar icrâ idildiklerini öğreniyoruz. Mâ'a-mâ-fih Fransızlar ir geç bu hücumların fâ'idesizliğini bi't-tab' anlayacaklar ve ihtimâl o vakt eskisi gibi ta'arruzdan vaz geçerek tekrar tedâfi'i bir vasiyet alacaklardır.

Şark sahne-i harbinde sükûn-ı hüküm fermadır. Anlaşıldığına göre tarafeyn (Varşova) civârında vukû'una intizâr idilen büyük muhârebeye hazırlanmak, ve askelerini tehdîd

iylemekle maktuldürler. Galiçya ve Karpatlarda öyle îzâh idilen ...lerden dolayı harekât durmuş gibidir.

Almanların Vazi‘yeti

Berlin 22 Kânûn-ı Sânî-Bugünkü erkân-ı harbiye teblîği (Flander) havâlisinde bir top musâdemesi vukû‘a geldiği ve Almanların (Senmeyel) de terakkî itdiklerini bildiriyor. Fransızların (Pontamoson) daki ta‘arruzları püskürtülmüştür.

Almanlar, (Voj) larda düşmanı (Hazetmanveylerfof) mevâki‘ mürtefa‘asından def‘ iderek (2) zâbit (125) nefer esîr itmişlerdir. Şark dârü’l-harbinde Almanların (Sofa) havâlisinde ki hareketlerinin devamından başka şâyân-ı iş‘âr bir şey yoktur. (B)

Numero 1165, Sahîfe 1, Sütun 3, 11 Kânûn-ı sâni (Miladi:24 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde Fransız ve Alman orduları el-ân müsâvî bir metânetle döğüşüb duruyorlar. Bütün cebhe-i harb üzerinde Fransızların vukû‘ bulan müte‘addid hücumları red edilmiş, hatta bir çok yerlerde Almanlar düşmandan top ve metralyuz iğtinâm iylemişlerdir. Ma‘a-mâ-fih tarafeynden hiç biri hiçbir noktada ilerlemeye muvaffak olamamıştır. Şark sahne-i harbinde henüz tebeddül yoktur. Ba‘zı yerlerde vukû‘ bulan top muhârebeleri ikinci derecede bir ehemmiyeti hâ‘izdir. Karpatlarda, Galiçya’da, sükûn hükümfermâdır. Yalnız cenûbî okovina’da Rusların ileri hareketi tevkîf olunmuş, hatta ba‘zı mahallerde Rus kuvvetleri ric‘ate mecbûr edilmiştir.

Numero 1166, Sahîfe 2, Sütun 1, 12 Kânûn-ı sâni (Miladi:25 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde yine münferid hücumlar vukû‘ bulmuş ve Almanlar kemâ gî’s-sâbık bu hücumları redd iylemişlerdir. Başka yeni bir şey yoktur. Yalnız bir müddetden beri soğuk münasebetiyle sükûn hükümrân olan Alsasda harekât sonra yeniden başlamış bulunuyor. Şark sahne-i harbindede hiçbir tebeddül yoktur. Cebhenin ba‘zı nekâtında olan tek top muhârebeleri olmuştur. Ma‘a-mâ-fih tâ şarkî

Prusya'dan Bokovinya'ya kadar bütün cebhe üzerinde vazi'yetde hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 24 Kânûn-ı Sâni-Bugünkü karargâh-ı umûmî tebliği şâyân-ı ehemmiyet bir haber virmiyor. Şark dârü'l-harbinde Almanların (Soha) mıntikasına karşı icrâ iyledikleri hücum ilerlemiştir. Bu noktada ki mütekâbil Rus ta'arruzları düşmana büyük zâyi'ât virdirilerek def' edilmiştir. (B)

Numero 1167, Sahîfe 3, Sütun 2, Turan 16 Kânûn-ı sâni (Miladi:29 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

İntişâr itmediğimiz günler zarfında Avrupa sâha-ı harbinde mühim bir tebeddül hâsıl olmamıştır. Bununla beraber cereyân iden muhârebeler hakkında kâr'ilerimize ir fikir vermek için, üç gün tarafında neşri dilen tebliğleri acilen zikr itmeyi fâ'ideden hâlî bulmuyoruz.

Garb sahne-i harbinde 25 Kânûn-ı sâni'de yalnız (Berres Evbak) cihetinde ciddice bir muhârebe olmuş ve Almanlar bu mevki'î gâ'ib iylemişlerdir. İrtesi gün (Basse) civârında vukû' bulan muhârebede İngilizler mağlub edilmiş ve (1100) metro imtidâdında bulunan bir sâha dâhilinde ki İngiliz mevzi'leri zabt olunmuştur. Burada düşmandan iki istinâd noktası işgâl edildiği gibi bir top, 3 metralyoz, 3 zâbit ve 110 esîr alınmıştır.

İrtesi gün İngilizler gâ'ib itdikleri bu mevzi'leri istirdâd için teşebbüsâtda bulunmuşlarsada bütün hücumları redd edilmiştir. Bundan başka aynı günde Almanlar (Karonferm)in garbinde ve (Kera'on) kurbünde ki tepelerde Fransızları püskürtmüşler, ve burada Fransızların birkaç istinad noktasını hücumla zabt itmişlerdir.

Gece ki Alman tebliğ-i resmîsinde ise (Karaön) civârında cereyân iden muharebenin devam iylediği bildiriliyor. Burada Almanlar Fransızların (500) metro tülünde bir saha dâhilinde bulunan mevzi'lerini almış, düşmanı külliyetli telefâta dûçâr iylemişlerdir.

(Voj)larda muhârebe yine devam idiyor. Fransızların bu havâlîde tekrar tevâlî iden hücumları el-ân akîm kalmakta ve kendilerine pek bahalıya oturmaktadır. Alsaslarda vukû‘ bulan muhârebelerde Fransızlar yeni bir muvaffakiyet elde edememişlerdir. Hatta (EmmeResveyler) civârında Almanlara beş metralyuz bırakmışlardır. Binâ`en aleyh bütün garb sahne-i harbinde mühim bir tebeddül hâsıl olmuş değildir.

Bugünler zarfında şark sahne-i harbinde hiçbir hâdise vukû‘ bulmamıştır. Ötede beride vukû‘ bulan top muhârebâtı zikre şâyân değildir.

Avusturya sahne-i harbinde ki harekâta gelince iki gün devam iden şiddetli bir top muharebesinden sonra nihâyet Avusturyalılar evvelce Ruslara terke mecbûr kaldıkları (Özok) geçidi havâlisini istirdâda muvaffak olmuşlardır. Karpatlarda Rusların nüfuza muvaffak oldukları yegâne geçid, burasıdır. Bu def`a Avusturyalılar düşmanı buradan tard itmekle Karpatlarda ki tehlikeyi temâmen ber-teraf itmişler dimektir. Çünkü diğer geçidler muhkem bir sûrette takviye ve tahkîm edilmiştir.

Cenûb sahne-i harbinde harekâta ibtidâr idildiği bildirilmişse de bu haber henüz resmen te`eyyüd itmemiştir.

Holigoland civârında vukû‘ bulan deniz muhârebesinde İngilizlerin (Liyon) derîd notuyla, üç torpido gâ`ib itdikleri te`eyyüd iylemektedir. Almanların dûçâr oldukları zâyi`ât İngilizlerinkine nisbetle azdır.

Numero 1168, Sahîfe 2, Sütun 3, Turan, 17 Kânûn-ı sâni (Miladi:30 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Vazi`yet-i umûmiye

Gerek şark ve gerek garb sahne-i harbelerinde mühim bir tebeddül yoktur. Fransızların (Bassa) civârında üç gün evvel gâ`ib itdikleri mevzi`leri istirdâd için vukû‘ bulan hücumları redd edilmiştir. Diğer mevâki`de tebeddül yoktur. Şark sahne-i harbinde bütün harekâtın merkezini teşkîl iden (Bolimon) civârında Ruslar ileri mevzi`lerinden çıkarabilmiştir ki bunun ehemmiyeti derkârdır. Şarkî lehistanda başka bir tebeddül yoktur.

Ruslar, Karpatlarda yavaş yavaş çekilmekte ve Avusturya orduları evvelce terk iyledikleri mevki`leri işgâl iylemektedirler. Geçidlerin kâffesi tekrar zabt edilmiştir.

Cebhenin diğerk akşamında şiddetli kar, harekâtı men' iylemiştir. Cenûb sahne-i harbinde harekâtın başlamış olduğu te'eyyüd idiyor gibidir. Ma'a-mâ-fih bu bâbda henüz resmen hiçbir haber gelmemiştir.

İngiltere bahriye nezâreti (Liyon) zırhlı Karovazirinek hasarzedede olduğunu i'tirâf iylemiştir. Almanların iddi'âları yavaş yavaş sâbit oluyor dimerdir.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 28 Kânûn-ı sâni-Bugün intişâr iden resmî tebliğde, Almanların (Nivport) şimâlinde ve (Bassa) civârında vukû' bulan düşman hücumlarını redd iyledikleri bildiriliyor. Şark dârü'l-harbinde (Könine) civârında Rusların vukû' bulan hücumu redd edilmiştir. (Loviç) in şarkında ve (Bolimof) un şimâl şarkisinde Almanlar, Rusların bir mevzi'ni zapt iylemişlerdir. Diğerk mevâki'de bir tebeddül yoktur. (B).

Numero 1169, Sahîfe 1, Sütun 3, 18 Kânûn-ı evvel. (Miladi:31 Ocak 1915)

Avrupa Harbi

Muhtelif sahne-i harblerde hemand hiçbir tebeddül yoktur. Garb sahne-i harbinde vukû' bulan ufak tefek müsâdemeler hâ'iz ehimmiyet değildir.

Numero 1170, Sahîfe 2, Sütun 1, 19 Kânûn-ı sâni (Miladi:1 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Birkaç günden beri gerek şark ve gerek garb sahne-i harblerinde hiçbir tebeddül hâsıl olmuştur. Yalnız Almanlar vukû' bulan sefere müsâdemelerde olan hâk-ı mevki'ler imrâz iylemekte ve Fransızları ba'zı mahallerde mevzi'lerinden çıkartılmışlardır. Şark sahne-i harbinde Vestolin şarkında Ruslar (Borfergof) cenûbunda ufak tefek hücumlar icrâ iylemişler. Karpatlarda vazi'yet gitdikçe Avusturyalıların lehine olarak inkişâf iylemiştir. Birkaç günden beri sükûn-ı hüküm-fermân bulan (Dotebeç) ve (Nika) civârında yeniden muhârebe yapılmıştır. Mâ'a-mâ-fih henüz mevki'ide ciddi bir tebeddül yoktur

Numro 1171, Sahîfe 1, Sütun 3, Turan.

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde hiçbir tebeddül yoktur. Fransızlar büyük hücumlara başayabilmek için yeni kuvvetlerin vüruduna intizâr itmektedir ki, bu kuvvetlerin henüz hareket bile itdikleri haber alınmamıştır. Binâ'en aleyh daha bir müddet garb sahasında ufak tefek müsademelerden başka ehemmiyetli bir şey olmaması pek ziyâde muhtemeldir.

Şark sahne-i harbine gelince: Tarafeyn orduları Lehistan'da Varşova önünde kat'î harekâtın ibtidârına intizâren hazırlanmakla vakt geçirirken cenûbdan, Alman ve Avusturya oduları kat'î bir harekete ibtidâr iylemiş bulunuyorlar. Ruslar Varşovayı, Alman ordularının hücumlarına karşı müdâfa'a için Karpatlarda ve Galiçya'da bulunan kuvvetlerinin bir kısmını Lehistan'a çekmeye mecbûr olmuş ve bu sûretle cenûb sahne-i harbinde ki cebhemizi za'yıflatmışlardı. Almanların bu fırsattan istifâde iderek Varşova önünde tevakkfu ider gibi göründü, ve cenuba yeni kuvvetler göndererek Avusturyalılar ile birlikte Karpatlar ve Galiçya havâlisinden Rusları püskürtmeye teşebbüs itdiler. Bir kaçgünden beri vârid olan haberler Alman-Avusturya ordularının bu planlarında muvaffak olduklarını göstermektedir. Fî'l-hakîka Ruslar evvelce işgâl iyledikleri (Eözak), (Varen), (Vizkof) ve (Lopkof) geçidlerini tahliye ile geri çekilmeye mecbûr olmuşlar ve bir çokda esir bırakmışlardır. Almanların burada kat'î bir harekete ibtidâr iylemeleri üzerine Ruslar'ın tekrar Varşova'daki kuvvetlerinden bir kısmını cenuba çekmeleri ve bu sûretle şimâlde ki merkez istinâdlarını yeni tehlikelere ma'rûz bırakmaları pek ziyâde muhtemeldir. Her hâlde gerek Lehistan ve gerek Galiçya ve Karpatlarda ki harekât temâmen müttetiklerimizin lehindedir. Cenûb sâha-ı harbinden henüz resmi bir haber gelmemiştir. Alınan haberlere göre (Tuna) ve (Sava) nehirleri taşmış, ve etrafda ki arazi sular altında kalmış olduğundan bu sahada harekât-ı askeriye icrâsı fevka'l-âde müşkilât kesm itmiştir. Bu sebeble burada ki harekâtın bir müddet daha te'ehhür itmesi ihtimâlleri vardır.

Numro 1172, Sahîfe 2, Sütun 1, 21 Kânûn-ı sâni (Miladi:3 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Ne şarka ne de garb sahne-i harbinde hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır. Şark sahen-i harbinde vukû‘ bulan ufak tefek musâdemeler, vazi‘yet-i umûmiye üzerine ... icrâ idecek bir ehemmiyeti hâ‘iz değildir. Yalnız Alman ordularının (Vostol) ün şarkında ileri hareketlerine hücûm iylemleri pek ziyâde dikkate şâyandır. Çünkü bu sebeble Almanlar (Varşova) yı daha iyi bir sûretde muhasaraya muvaffak olamcaklardır.

Numro 1173, Sahîfe 1, Sütun 1, Turan 22 Kânûn-ı sâni (Miladi:4 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde yine mühim bir tebeddül mevcûd değildir. Yalnız şark sahne-i harbinde tarafeyn az çok bir fa‘âliyet göstermeye başlamış bulunuyor. Ruslar Karpatlarda ric‘at iderken yukarıda münferid ve mevzi‘î hücumlar icrâ idiyorlar. Fakat (Vistol) ün şimâlinde bu hücumlar adem-i muvaffakiyetle neticelendiği gibi, şarkdada (Eömen) köyünün Almanlar tarafından işgaliyle neticelendi. (Bulimof, havâlîsinin VarşovaYa karbini münasebetiyle hâ‘iz olduğu askeri ehemmiyet nazar-ı dikkate alınırsa Almanlar’ın burada ki ufak muvaffakiyetlerinin büyük bir ehemmiyeti hâ‘iz olduğu kolaylıkla anlaşılır. (Vola) ve (Seydlovicka) da birkaç günden beri devam iden muhârebe el-ân hitâm bulmamıştır. Bu muhârebede Almanların (4000) kadar esîr Almanlarına bakılırsa vaz‘iyetin kendi lehlerinde olduğu anlaşılır. Bu noktada vukû‘ bulan muhârebe, diğer mevki‘lerde vukû‘ bulan muhârebeleden daha mühimdir. ma‘a mâ-fih netîce hâsıl olmadan mutâla‘a yürütmek doğru değildir. Karpatlarda ki harekât-ı askeriye müttefiklerimizin lehinde olarak devam iylemekdedir. Ruslar burada el-ân ric‘at itmekte ve Alman-Avusturya kuvvetleri evvelce terk itdikleri mevki‘leri işgâl iylemekdedirler. Bu muvaffakiyetlerin pek büyük bir ehemmiyeti hâ‘iz olduğunda şübhe yoktur.

Numro 1174, Sahîfe 2, Sütun 2,

Avrupa Harbi

Vazi‘yet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde Almanlar yeni bir muvaffakiyet ihrâz itmiş bulunuyorlar. Fransızlar, İngiliz, kuvvetlerinin vüruduna intizâren hücumlarını tahkik itmiş ve hatta

Hemende fa'âliyet göstermemeye başlamışkan, Almanlar Sovasön darbesinden sonra bu def'ada (Rens) in şarkında Fransızların iki kilometro imtidâdında bir cebhelerinde ki bütün mevzi'lerini zabt ve işgâl iyleyorlar. Tarafeynin buralarda mevzi'lerini ne kadar büyük imtihânlarla tahkîm iyledikleri Döşönolursa, mevzi' zabtının ne kadar dehşetli fedakârlıklara mütevakıf bulunduğu kolaylıkla anlaşılabilir. Binâen aleyh Almanların Fransız mevzi'lerini işgâl için böyle fedakârlıklara katlanmaları bu işgâllere büyük ehemmiyetler mutaf itmekde bulduklarının gösterir.

Şark sahne-i harbinde vazi'yetde mühim bir tebeddül yoktur. Rusların şimâlî Lehistan'da ehemmiyetsiz bir hücumuna mukâbil, Almanlar (Borziof) un şarkında bir az daha ilerlemiş bulunuyorlar. Cenûbî Lehistan'da da vazi'yet değimemiştir. Galiçya ve Karpatlarda vazi'yet, mütteliklerimizin lehine olarak inkişafa devam iylemektedir.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 4 Şubat-Garb darü'l-harbinde Alman askeri (Sen menoled) muzafferâta bir hücum neticesinde Fransızların iki kilometrelik bir mevzi' aslîsini zabt iylemişlerdir. Fransızlardan (500) kişi esîr idilmiş, (9) top (9) metralyuz iğtinâm olunmuştur. (B) Numro 1175, Sahîfe 1, Sütun 1, Turan.

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Vazi'yet-i umûmiyede mühim bir tebeddül yoktur. Garb sahne-i harbinde vukû' bulan ufak tefek top muhârebâtı o kadar şâyân ehemmiyet değildir. Şark sahne-i harbinde Almanlar (Bolimof) un şarkında terakkide devam idiyorlar. Bu terakkî askeri nokta-ı nazardan fevka'l-âde ehemmiyetlidir. Çünkü Alman kuvvetleri bu sûretle Varşova'ya hiç fark idilmeksizin her gün biraz daha takarrüb idiyor ve Rus kuvvetlerini tehdîd idecek bir vazi'yet alıyorlar.

Cenûbî Lehistan'da, Karpatlarda ve Galiçaya'da vazi'yetde bir tebeddül hâsıl olmamıştır. Alman ve Avusturya kuvvetleri hareketlerine devam iylemekte

Numro 1178, Turan, Sahife 2, Sütun 1, 27 Kânûn-ı sâni 1330. (Miladi:9 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde Argon ormanlarında Almanların Fransızlardan müstahkem bir mevki' zapt iylemiş oldukları haberinden başka şâyân bir hâdise olmamıştır. Bi'l-hassa kanal civarında vukû' bulan top muhârebeleri o kadar büyük bir ehemmiyeti hâ'iz değildir. Şark sahne-i harbinde Varşova muhârebelerinin günden güne şiddet-i kesb itdiği bildiriliyor. Zaten bir müddetden beri (Bofimof) ve (Soşaçef) civârında Alman ordularının gösterdiği (Vilhelsehâmen) den doğru yakında bütün şiddetiyle başlayacağı gösteriyordu. Şimdi de imparator, (Vilhensehafen) den doğrudan doğruya (Varşova) a gelmesi şark-ı sahne-i harbinde fa'âliyetin başlamak üzere bulunduğu yeni bir delildir. Binâ'en aleyh Avusturyalılar Karpatlarda ve Bokovina'da muvaffakiyetle ilerleyüb Rusları ta'kîbde devam iyelerken yukarıda Almanlar'ında kat'î bir darbe vurmak üzere hareketlerine intizâr idilmelidir.

Karpatlar ve Bokovina'da ki harekât, fi'l-hakîka gitdikce müttefiklerimizin lehine bir şekil almakda ve Avusturya-Alman orduları her gün yeni bir muvaffakiyet kazanmaktadır. Garbi Galiçya'da ve cenûb sâha-ı harbinde hüç bir tebeddül hâsıl olmamıştır.

Numro 1178, Turan, Sahife 3, Sütun 3, 27 Kânûn-ı sâni 1330

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 8 Şubat-(Ajans Volf) dan: Karargâh-ı umûmî 8 Şubat târihiyle tebliğ idiyor:

Garb Dârü'l-harbinde: (Labase) kanalının cenûb-ı garbîsinde ki mevzi'lerimiz karşısında ki muhârebe el-ân devam idiyor. Düşman tarafından bir kısmı zapt idilmiş olan küçük siper istirdâd iyledik: (Argon) da düşmanın istihkâmlarından ba'zı kısımlarını zapt itdik. Bu hâdisâtndan başka garb cebhesinde mühim hiçbir hâdise vukû'a gelmemiştir.

Şark cebhesinde: Şarkî Prusya hududunda göller yaylasının cenûb şarkîsinde ve Lehistan'da (Vistol) ün sağ sâhilinde birkaç mahalli küçük musâdeme vukû' bulmuş ve lehimize netîcelenmiştir. Şark sahnesinin diğer akşamında şâyân-ı iş'âr bir şey olmamıştır (K). Ordu baş kumandanlığı

Numero 1179, Turan, Sahife 1, 28 Kânûn-ı sâni 1330. (Miladi:10 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Almanlar, şark ve gerek garb sahnelerinde vazi'yetin gâyet iyi olduğunu beyân ile iktifâ iylemişlerdir. Binâ'en aleyh vazi'yetde bir tebeddül hâsıl olmamıştır. Hatta ne şark ne de garb sahne-i harblerinde kayda şâyân bir muhârebe bile vukû' bulmamıştır. Yalnız Bokovina'da ki Avusturya harekâtı muvaffakiyetle devam iylemektedir. Bu günlerde muhtelif münâba'dan vâid olan haberler Varşova civârında muharebenin gitdikce şiddet-i kesb itmekte bulunduğunu müş'irdir.

Almanların Vazi'yeti

Berlin 9 Şubat- Karargâh-ı umumiden bildirildiğine göre gerek şark ve gerek garb cebhelerinde vaziyetimiz gâyet iyidir. (B).

Numro 1180, Turan, Sahife 2, 29 Kânûn-ı sâni 1330. (Miladi:11 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Ne garb, ne de şark sahne-i harblerinde mühim bir hâdise vukû' bulmamıştır. Yalnız Avusturyalılar) Bokovina) da gitdikce şarkı inmekde ve Ruslar ric'at iylemektedir. Vârid olan ma'lûmâta göre Ruslar (Lembarg)ı ve Çonovici tahliyeye teşebbüs itmişlerdir. Bu mecbûriyet, Rus ordularının ne kadar müşkil bir mevki'de bulunduğunu göstermeye kâfidir. Karpatlarda ki muhârebeler müttefiklerimizin lehine olarak devam iylemektedir. Diğer darü'l-harekelerde mühim bir muhârebe vukû' bulmamıştır.

Alman tahtü'l-bahrini arıyorlar

Berlin 10 Şubat- Alman tahtü'l-bahrinin ilticâ itdiği mahalli bulmak üzere (150) İngiliz sefinesi İngiltere etrâfında tahribât icrâ itmektedir. (E.L)

Varşova Önünde

Berlin 10 Şubat- (Novyeveremiya) gazetesi Almanlar'ın (Varşova) önünde bir çok mühim Rus mevzi'lerini zapt iylediklerini bildiriyor (B)

Numro 1181, Turan, Sahife, 30 Kânûn-ı sâni 1330. (Miladi : 12 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Bugün ki Alman ve Avuturya tebliğlerinde mühim bir muvaffakiyet zikr idilmeyor. Garb sahne-i harbinde Almanların Eyper cenûbunda ufak bir muvaffakiyeti vardır. Cebhe-i harbin diğer noktalarında mühim bir tebeddül yoktur. Şark-ı Prusya'da ki muhârebâtının bu günlerde şiddet-i kesb itdiği anlaşılıyor. Almanlar buradada Ruslar karşı gâlib bir mevki'de bulunuyorlar. Lehistan sâha-ı harbinde hiçbir tebeddül yoktur. Karpatlarda birkaç günden beri devam iden muhârebâtın neticesi henüz anlaşılammıştır. (Bokoviya) da Avusturya orduları ileri hareketlerine devam iymektedirler. Bu sahada pek sür'atle ilerleyen Avusturyalıların yakında bütün Bokoviba'yı tahliye ideceklerine artık şübhe kalmamıştır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 11 Şubat- Şarki Prusya hududunda, soğunun şiddetine rağmen muhârebe Alman ordularının muvaffakiyetle devam iylemektedir. Garb sahne-i harbinde (Eyper) civârında (Morseled) mevki'inin Almanlar tarafından zaptından başka bir hâdise yoktur. (B).

Numro 1182, Turan, Sahife 2, 31 Kânûn-ı sâni 330. (Miladi : 13 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Uzun müddet hükûmrân olan sükûndan sonra garb sahne-i harbinde yeniden fa'âliyet başladı, cebhenin muhtelif aksâmında tarafeynin münkâbil hücumlarda buldukları haber viriliyor. Almanların bi'l-hâssa (Verdon) civârında ki siperlerden mazilerini işgâl iylemleri Vordon'a birkaç gülle göndermeleri zikre şâyân bir hâdisedir. Bu hâdiseden anlaşıldığına göre Almanlar'ın Verdon civarında ki va'ziyetleri zâten gayet iyiydi. (Senmebheyel)e kadar inen Alman orduları yarım bir dâ'ire şeklinde (Verdon)

mevki'ini ihâta itmişlerdi. Bugün istihkâmât civârında birkaç siperin dahi zabtı onları istihkâmâta daha ziyâde takrîb inmekdedir. Eğer şehri atılan birkaç gülle bombardamanın mukaddemesi ise, o cihetlerde mühim hâdiselere intizâr iylemek lâzım gelecektir.

Şark dârü'l-habinden yine mühim bir haber vârid olmamışdır. Fakat buna mukâbil bir müddetden beri pek şiddetli muharebelere sahne olan şarkî Prusya'da (Mazori) göllerinin şarkında Alman orduları büyük bir muvaffakiyet ihrâz itmiş bulunuyorlar. Ruslar burada yine Mazori gölleri civârında planı şaşırılmış ve Almanlara 26 bin esir virmişlerdir. Almanların bir muvaffakiyeti şübhesiz Lehista sâha-ı harbi üzerine de te'sîr-i icrâ idecek ve ihtimâl böyle en müşkil bir zamanda Rusları şarki Prusya'ya kuvâ-yı mu'âvine göndermeye mecbûr idecektir, hâlbuki vârid olan telgraflar imparator Vilhem'in yine şark sahne-i harbinde avdet itdiğini müş'irdir. Binâ'en-aleyh şarkî Prusya'da ihrâz idilen bu muvaffakiyetin şimdi Lehistan'da tevâlî ve nümâdî iylesine intizâr itmelidir.

Avusturyalıların vaz'iyetine gelince: Cenûbî Lehistan'da ve Galiçya'da mühim harekât-ı askeriye olmayor. Fakat Karpatlarda mühim muhârebeler olmaktadır. Bu muhârebelerin netîceleri henüz anlaşılmayorsada, Ruslar'ın pek ziyâde sıkışmış ve hatta yeni kuvvetler celbine başlamış olduğu bildiriliyor. Binâ'en-aleyh Ruslar, Karpatlarda ki mevzi'nin müşkilliğini takdîr itmişdir. Fakat Avusturya teblîği, Ruslar'ın yeni kuvvetlerle dahi mukâvemetde sebât idemeyüb ric'atde devam ilyediklerini bildirmekdedir ki bu haber şübhesiz pek ziyâde memnûyiyeti mûcibdir. Şarki Prusya ve Karpatlarda bu sûretle mağlûb idilen Ruslar Bokovina'da büyük hezimetle ric'atlerine devam idiyorlar. Avusturyalılar bir taraftan (Cernoviç)e doğru ilerlerken, diğerk taraftan bütün Romanya hududunu Ruslar'dan tathîr idiyor, bugün (Serne) hattına kadar Vâsıl olmuş bulunuyorlar ve binâ'en-aleyh Romanya hududunun temâmen tathîr idildiği iddi'â idiliyor. Avusturyalılar bu hatta vâsıl olmakla (Cernoviç) i dahi tehvide başlamışlardır. Binâ'en aleyh müttefiklerimizin Bokovina'da ki vaziyetleri pek ziyâde iyidir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 12 Şubat- Karârgâhın bugün vukû' bulan tebliğinde (Verdon) civârında Fransız siperlerinin zabt idildiği, cebhenin diğerk noktalarında ufak tefek musâdemeler vukû'

bulduğu bildiriliyor. Şarkî Prusya'daki muhârebât, muvaffakiyetle neticelenmiş ve düşmandan 26 bin esîr, 20 den ziyâde top, 30 metralyoz alınmıştır. Alınan mühimmât-ı harbiyenin mikdârı henüz ta'yîn idilmemiştir. Lehistan'da vazî'yetde tebeddül yoktur. (B).

Numero 1183, Turan, Sahife 2, 1 Şubat 1330. (Miladi : 14 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde yine fa'âliyet başlamış bulunuyor. Bu def'a müttefikler Belçika sâhillerine de hücum itmeye başlamış bulunuyorlar, Fakat, pek fâ'idesiz, ve pek neticesiz bir teşebbüsdür. Çünkü Almanlar, garb cebhesinde sükûn-ı hükümrân olduğu zamanlarda bu sâhilleri başdan başa topraklarla techîz etmiş ve her tarafı büyük çayda topraklarla tahkîm işlemişlerdir. Binâ'en-aleyh bu cihetden hakîki bir hareket-i askeriye icrâsı mümkün değildir.

Karada vukû' bulan muhârebâtdan (Haşber) ve (Yenemold) civârında Almanların kazandıkları muvaffakiyet kayda şâyân çünkü Almanlar bu muvaffakiyetleriyle (Rens) i gitdikçe tehlikeli bir mevki'a ilkâ itmedikde ve iki taraftan mezkûr mevki'i âdetâ ihâta işlemektedirler ve husûsuyla vüüd olan telgraf haberleri (Rens) in dahi bombardıman idilmekte bulunduğu mühim fakat en za'yıf noktasıda burasıdır. Burada ihrâz idilecek bu muvaffakiyet ise cebheyi ikiye ayırarak, ve Fransızları pek büyük bir tehlike altında bırakacaktır. Ma'a-mâ-fih şimdilik kat'î bir netîce elde edilmesi zemânı henüz hülûl itmemiştir. Yalnız bu ufak ve minvâlî muvaffakiyetlerin Almanları o neticeye doğru götürmekte bulunduğuna şübhe yoktur.

Şarkî Prusya'da, Alman orduları muvaffakiyetle tecavüzlerine devam itmektedirler. Dün burada ihrâz idilen muvaffakiyetin ehemmiyetini mevzû' bahs ittiğimiz için, bugün yalnız kat'î netîceye sabırsızlıkla intizâr edildiğimizi bildirmekle iktifâ ideceğiz. Şark-ı sahne-i harbinin diğer noktalarında kayda şâyân bu hâdise yoktur. Bokovina'da Ruslar artık (Certoviç)den başka müdâfa'a idebilecek hiçbir noktaya mâlik değildirler. Vârid olan telgraf haberleri Ruslar'ın bu nokta-ı müdâfa'ada biraz ısrâr ideceklerini bildirmekte isede bunda muvaffak olamayacaklarına bizce zerre kadar şübhe yoktur.

Numero 1184, Turan, Sahife 1, 2 Şubat 1330. (Miladi : 15 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb sane-i harbinde esâslı bir tebeddül yokdur. Bir iki mahallede vukû' bulan münferid muvaffakiyetler, cebhe üzerinde te'sîr-i icrâ idebilecek bir ehemmiyetini hâ'iz değildir. Şarki Purusya'da harekât-ı askeriye ümîd ve intizâr idildiği şekilde devam idiyor. Lehistan'da esaslı bir tebeddül olmamıştır. Yalnız alınan telgrafnâmelere nazaran Varşova civârında ki muhârebât gitdikce şiddet-i kesb işlemektedir. Almanlar bu muhârebeler hakkında hiçbir şey tebliğ itmeyorlarsada neticenin pek yakında kendisi göstereceğine şübhe idilemez.

Avusturyalıların vaz'iyetine gelince: Karpatlar'da tekrar ta'arruzuya geçen Avusturya kuvvetleri düşmandan bir çok mevzi'leri almış ve Rusları ric'ate mecbûr işlemişlerdir. Bu sahnede cereyân iden muhârebeler pek şiddetli olmakdadırlar. Bokovina'da ki harekât-ı askeriye dahi müttefiklerimizin lehine olarak muvaffakiyetle devam işlemektedir.

Numro 1184, Turan, Sahîfe 2, Sütun 1, 3 Şubat 330.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 14 Şubat-Karargâh-ı umûmî tarafından bugün neşr olunan resmî tebliğde, garb dârü'l-harbinde (Ponet Amoson)ın şarkında ve vojlerde Almanların düşmandan ba'zı mevâki' zaptyledikleri, Prusya-yı şarkinde ki harekâtın intizâr dâhilinde cereyân işlemekte bulunduğu, Lehistan'da bir tebeddül mevcûd olmadığı bildiriliyor.

Numero 1185, Turan, Sahîfe 1, 4 Şubat 1330. (Miladi : 17 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb-i sahne-i harbinde Almanlar bu def'ada (Eyper) taraflarında Fransızların (900) metre tûlunda bir sâha dâhilinde bulunan bir mevzi'lerini zapt işlemişlerdir. Cebhenin muhtelif aksâmında böylece mevzi'lerinden tar didilen Fransız orduları günden güne za'yıf eserleri göstermeye başlıyor. Nitekim cebhenin diğer bir kısmında Fransızlar

(Ranesbah) köyünü tahliyeye mecbûr olmuşlardır. Bunlar o kadar mühim harekât-ı askeriye olmamakla beraber, neticeye doğru atılmış ufak adımlar, ve bi'l-hâssa Fransızlara Alman kuvvetlerini gösteren küçük muvaffakiyetler olmak i'tibârıyla kayda şayandır.

Sahîfe 2, Sütun 1.

Şarkî Prusya'da Almanlar düşmanı ta'kîbde devam idiyorlar. Ruslar henüz yeni bir mevzi' almamışlardır. Bu def'a Rus ordularının 'Sevanki) eyâletinde ki müstahkem mevzi' Kere kadar ric'at idecekleri anlaşılıyor. Bu sebeble düşmanın şark Prusya'da ki mevki'nin pek tehlikeli olduğu kolaylıkla tahmîn idilebilir.

Lehistan'da Varşova civârında büyük bir muhârebe başladığını te'yîd idiyor. Ruslar (Borzimof) un şarkında Almanlar'ın pek şiddetli solenlerde bulduklarına ve istihkâmlar kurbünde kanlı muhârebeler icrâ idildiğini i'tirâf idiyorlar. Lehistan'ın diğer aksâmında mühim harekât-ı askeriye olmaktadır. Karpatlar'da ve Bokovina'da Avusturya-Alman orduları muvaffakiyetle ilerlemektedirler. Ruslar'ın (Cernoviç) i sür'atle tahliye itdikleri haber viriliyor. Dimekdir. Avusturya-Alman ordularının burada ki muvaffakiyetlerinin Karpatlar cebhesi üzerinde pek büyük bir te'sîr icrâ ideceğine şübhe yoktur.

Numero 1186, Sahîfe 1, Sütun 2-3, 5 Şubat 330. (Miladi : 18 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sâha-ı harbinde mühim bir tebeddül yoktur. Şarkî Prusya'da birkaç gündün beri ihrâz idildiği bildirilen muvaffakiyet hakkında nihâyet bugün îzâhât verilmiştir. Fakat bu muvaffakiyetin ehemmiyet ve netâyici hakkında ki mutâla'âtımızı yarına ta'lik idiyoruz.

Varşova cebhesinde ki muhârebeler el-ân bütün şiddetiyle devam idiyor. Bir müddet sonra oradan da düşmanı muvaffakiyetle ta'kîbde devam idiyorlar. Sırbalar, cenûbda şimdide Arnavudlar tarafından işgâl idilmeye başlamıştır. Arnavudlar'ın bu hücumları, ne kadar kuvvetlerle icrâ itdikleri ve ne derece ciddiyetle telakki iyledikleri bilinemediği için bu bâbda şimdiden mutâla'a yürütmek doğru değildir. Şu kadar varki

bu hücum, her hâlde Sırbaların bir kısım kuvvetini işgâl ideceği için, şâyân-ı dikkat ve ehemmiyettir.

Numro 1187, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 6 Şubat 330. (Miladi : 19 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde müttefik orduların bir çok noktada Alman ordularına şiddetli hücumlar icrâ iyledikleri bildiriliyor. Bi'l-hâssa (Rens) ve (Şambanya) gibi merkez cebhesinde ki iki noktadan pek ziyâde şiddet-i kesb iden bu hücumlar şübhesiz her vakt bulduğu Almanların def' den hatt-ı mündef'iası önünde kırılıp gitmiş ve bir çok yerlerde müttefiklerin, esîr, top ve metralyuz almasıyla netîcelenmiştir. Ancak müttefik orduların kavmlerine böyle birden bire şiddet vermeleri pek ziyâde ma'nîdârdır. Çünkü evvelce vârid olan telgrafnâmelerde İngilizlerin Fransız ... asker nakline başladıkları bildiriliyordu. 11 Kânûn-ı sânde başladığı bildirilen bu teblîgât bu güne kadar devam iyledikçe Fransız cebhe harbine oldukça mühim mikdârda asker gelmiş ve demekdir. Bu yeni kuvvetlerle ... yüzündeki bulan Fransız ve İngiliz ordularının, bütün kuvvetin vüruduna intizâr iylemeksizin böyle ânı ve şimdilik bu hücumu başlamaları, hattını ve ... olmağla beraber müsta'd değildir. Mâ'a-mâ-fih bu bir ihtimâlden mübâretdir. Çünkü İngiliz ordularının Fransa'ya cebl idildiği henüz te'eyyüd itmemiştir. Husûsuyla Alman tahtü'l-bahrilerinin bu günden i'tibâren fa'âliyeteye başlayacakları düşünülürse, şimdiye kadar haksız bir fa'aliyet göstermeleri ... olmayan almanların fa'âliyetlerinde gösterdikleri bu ahir, nakliyenin icrâ edilmediğine delil olarak telakki edilebilir.

Almanlar şimdi Alsan cebhe-i harbine yeni kuvvetler gönderiyorlarmış. Şimdiye kadar bu cebheye pek ziyâde ehemmiyet ve bütün Fransızları tevakkufa dahi ba'zı yerlerde çekinmeye mecbûr iden Almanlar'ın bu def'a buraya yeni kuvvetler göndermeleri pek ziyâde şâyân-ı dikkatdir.

Şark sahne-i harbine gelince ne şarkî Prusya'da ihrâz idilen muvaffakiyet artık gereği gibi anlaşılmışdır. Muhârebe şarkî Prusya dâhilinde (Mazori) göllerinin şarkda ve bi'l-hâssa (Lik) mevki'inde başlamışdı. Burada muhârebe uzun müddet pek kanlı bir şekilde devam edilmiş, ve bi-nihâyet Rusların aylardan beri tahkîm iyledikleri ...larına

tahliye idere çekilmeye başlamalarıyla netîcelenmiştir. Ruslar cebheden bozulur bozulmaz cenahlardan da ric'ate başlamış ve beri, (Solneki) Silik okunmuyor.

Alman kuvvetleri (Lomça) istikâmetinde firâr iden düşmanın arakasına düşerek ve o cihetden (Varşova) nın dâhili ile olan muvâsala ve münâkalesini kat' iylemeye çalışması pek ziyâde muhtemeldir. Bu kuvvetin aşağı doğru sarkmasından te'mîn idilecek ikinci fâ'ide, ihâta idilmek tehlikesine ma'rûz kalacak olan (Telava) cihetindeki Rus ordusunun (Torojorjovik) e çekilmeye mecbûr kalmıştır. Zaten bu netîcelirin husûl-ı hâ'iz itse bile şarkî Purusya muvaffakiyeti, ve Pistol cenâhlarında cereyân iden muhârebeler üzerinde büyük tesirler icrâ idecek ve (Varşova) da muhârebe iden Alman ordularının daha büyük bir fa'âliyetle sonlarına devam iylemelerini entâc iyleyecektir. Biz yakında Varşova cebhesinden dahi böyle mühim bir haberin vüruduna sabırsızlıkla intizâr idiyoruz.

Avusturyalıların Boforya ve Karaptlardaki muvaffakiyetleri de tevâlî idüb gidiyor. Ruslar her tarafda mefhûr ve perişân-ı ric'at idiyorlar. İşte bunun vaz'iyeti

Almanların Vazi'yeti

Berlin 17 Şubat-Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi karargâh-ı umumiden 17 Şubat târihiyle teblîğ idiyor: Askerimizin şark dârü'l-harbinde ihrâz itdiği muzafferiyet hasebiyle üzerine İngiliz ve Fransızlar

Numro 1189, Sahife 2, Sütun 2, Turan, 7 Şubat 330. (Miladi : 20 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i umûmiye

Garb-i sahne-i harbinde üç gün evvel başlayan hücum hâlâ bütün şiddetiyle devam idiyor. Fakat hücumun şiddet-i kesb itdiği bildirilen Leyl-Arvas, Şanpanya ve Verdon cihetlerinde Fransızlar hüç bir muvaffakiyet elde idemedikden, mâ'adâ, bir çok yerlerde ilk hücum esnâsında kazandıkları yerleri dahi terke mecbûr olmuşlar ve bu sûretle Fransızların bu hücumlarında da hiçbir netîce hâsıl olamayacağı anlaşılmışdır. Şübhesiz Fransızlar bu evkâf-ı mağlûbiyetlerinden tevmîd olmayacak ve birinci hücum esnâsında olduğu gibi bu def'ada hücumlarında bir müddet daha devam iyleyeceklerdir.

Şarkî Prusya'da ki muvaffakiyât tabî'î mecrâsını ta'kîb idiyor. Şimalde (Memel) istikâmetinde de ta'kîb idilen düşman (Neyemen) Nehrinin diğer tarafına atılmış ve (Tavroken) şehri zabt edilmiştir. Artık Rus ordularının bu cenâhı temâmen sarsılmış dimekdir. Deniz cebhesi (Garodno) nun şimâl garbisinde ta'kîb idilmektedir. Alman tebliğine nazaran bu ta'kîbin neticesi pek parlak olacaktır. Bu sebeble bu gece gelecek Alman tebliğinde bu sâhada yeni büyük bir muvaffakiyetin bildirilmesi muhtemeldir. Alman orduları orada (Garodno)yı tehdîd idecek kadar ilerlemişlerdir. (Kolno) nun cenûb garbisinde başlayan muhârebe devam itmektedir. Lehistan'da hiçbir tebeddül yoktur.

Avusturya-Alman orduları dün de tahmîn itdiğimiz vechile nihâyet (Çernoviç) ide istirdâd idenlere bu sûretle Bokovina düşmandan temâmen tathîr edilmiş oluyor. Galiçya ve Karpatlarda ki harekâtda büyük bir fa'âliyet görülüyor, Bokovina muvaffakiyâtının son noktasına vâsıl olmuş bulunması, orada ki orduların da yakında fa'âliyete başlamalarını entâc idecektir. Hülâsa vaz'iyet temâmıyla müttefiklerimizin lehindedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 19 Şubat- Karargâh-ı umûmî tarafından bugün neşri dilen resmî tebliğde garb sahne-i harbinde bütün cebhede üç günden beri başlayan muharebenin devam iylemekte bulunduğu ve Fransızların hiçbir yerde muvaffak olamadıktan mâ'adâ, iki gün evvel zabt iyledikleri ba'zı mevki'leri terk iylediklerini bildirmektedir. Şark sahne-i harbinde (Tavorken) alınmıştır. (Grodna) nın şimâl garbîsinde ki ta'kîb harekâtı devam iylemektedir. (Kolno) nın şimâl şarkîsinde muhârebe devam idiyor. Lehistan'da şâyân-ı iş'âr bir tebeddül yoktur. (L)

Numro 1191, Turan, Sahîfe 2, Sütun 1, 8 Şubat 330. (Miladi : 21 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinin dâ'ireye el-ân bütün şiddetiyle devam idiyor. Ba'zı mevki'lerde Fransızların ta'arruzda bulduklarına müdâvil, diğer ba'zı noktalarda Almanlar ta'arruzuya geçmiş ve ufak tefek mahalli muvaffakiyetle elde idilemişlerdir. Bütün bu muvaffakiyetlerin bize gösterdiğini netîcelenmiştir ... nevmidine haber olacağı zerre

mâ'a-mâ-fih şimdiden kat'î bir karar vermek ve bir tarafı değildir. Muhârebenin alaacağı şekli istifâr iylemiştir.

Şark-ı sahne-i harbinde dün hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır. (Gradno) nun şimâl garbisinde ilerleyen Alman kuvvetleri iki günden beri muhârebe ile meşgûl bulunuyorl. Hatta ... (Kofu) (silik) yeni bir netice virmemiştir. Lehistan cebehesindedede tebeddül yoktur.

Avusturyalılar getirdikleri yeni kuvvetlerine (Nandorna) ve (Kolomea) cihetinde müdâfa'aya teşebbüs iden Rusları ric'ate mecbûr iylemiş ve ileri harekâtında devam iylemiştir. Karpatlarda ve Galiçya'daki vazî'yetde müttefiklerimiz lehinedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 11 Şubat-Bugün neşri dilen Resis tebliğde garb sahne-i harbinde muhârebe ve hücumun henüz bütün şiddetiyle devam iylediği, ... Alman ta'arruzunda terakkî görülmediği gibi (Solzedden) civârında ba'zı tepelerinin, dibini Almanlar tarafından işgâl idilildiği bildirilmektedir. Şark dârü'l-harekesinde hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır. Gerek (Gradno) un şimâl garbisinde ve gerek 'Kolno) nun cenûb-ı şarkîsinde başlayan muhârebeler el-ân devam iylemektedir. (K).

Numero 1192, Sahîfe 2, Sütun 2-3, 9 Şubat 330. (Miladi : 22 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde yine Almanlar'ın ba'zı mevzi'î muvaffakiyetleriyle nihâyet bulan muhârebeler vukû' bulmaktadır. Fransızlar bu ufak tefek adem-i muvaffakiyetlere rağmen hücumlarında ki şiddeti henüz tahfif iylememişlerdir. Mâ'a mâ-fih vârid olan telgrafnâmeler, müttefiklerin garbde ki vaz'iyetlerinin günden güne nezâket kesb iylemekte bulunduğunu müş'irdir. Almanların son zamanlarda garb sahne-i harbine yeni kuvvetler sevk iyledikleri bildiriliyordu ki bunun Fransız cebhesine İngiltere'den gelecek kuvvetlerin tevlîd idebileceği müvâzenesizlikle çaresiz olmak için bir ihtiyâtı tedbîr olması muhtemeldir.

Ma'a-mâ-fih garb sahne-i harbinde ki muhârebelerde nihâyet, dünde söylediğimiz vech ile her hâlde tarafeynden birinin nesi bir muvaffakiyetle neticelenecek ve buradada şark sahne-i harbinde olduğu gibi vaz'iyet ta'ayyün iyleyecektir.

Şarkî Prusya'daki harekât-ı askeriye gelince: Dünden beri vârid olan telgrâfnâmeler burada cereyân iden muhârebeler hakkında tefsîlât iylemelidir. Bu tefsîlâta nazaran Ruslar Gradno havâlisine kadar tar didilmeden evvel hemân her cihette az çok ciddi bir muvaffakiyet göstermiş ve bi'l-hâssa (Lik) ile (Ogostovo) (Sevalki) havâlisinde pek kanlı muhârebeler olmuştur. Hatta temînen beyân olduğuna göre Ruslar'ın Mazori göllerinden başlayub, (Ogostovo) ve (İnemen) havâlisine kadar ric'atlerini entâc iden bu kanlı muhârebelerde Ruslar (160) binden fazla mecrûh ve maktûl virmişlerdir.

Geceki Alman tebliğinde ise (Gradno) nun şimâl şarkisinde ki ormanlarda cereyân iden muhârebelerin hitâm bulduğu, Ruslar'dan daha (40) bin kişilik mühim bir kuvvetin esîr idildiği bildiriliyor. Binâ'en-aleyh şarkî Prusya cebhesinde ki Rus ordusu şimdiye kadar birkaç gün zarfında virdiği 110 bin esîr, bunun birkaç misli telefât ve mecrûh ile Heman'da mahv olmuş gibidir. Zaten Alman tebliği de (Gradno) istikâmetinde ric'at iden Rus ordusuna artık mahv olmuş nazarıyla bakılabileceğini söylemektedir. Bu büyük ordunun henüz kendisini tutabilen (Lomsa) cihetinde ki sol cenahıdır ki buradada muhârebe henüz devam itmektedir. Bu muhârebelerin de pek yakında herkez cebhesinde ki neticeyi vireceğine şübhe yokdur. Merkez cebhesinde ki bu muvaffakiyetin en büyük neticesi (Gradno) yolunun Almanlara temâmen açılmış bulunması ve bu şehrin işgaline artık hiçbir mâni' kalmamış olmasıdır. Hâlbuki (Grano) Varşova'yı herkezi Rusya'ya bağlayan mühimm hatlardan birinin üzerinde bulunmaktadır ki bu mevki'nin işgâli üzerine bu hatt kesilmiş olacaktır. Fî'l-vâki' (Varşova) merkeze daha bir çok hatlarla merbûtdır.

Böyle mühim bir hattın ziyâ'ı ise Rus ordusunun Varşova cebhesinde ki sol cenâhını pek ziyâde tehdîd idecek bir ehemmiyeti hâ'izdir. Bizce bu muvaffakiyetin itmâmı için, Alman ordusunun (Lomsa) kurbünde böyle bir muvaffakiyet ihrâz itmesi lâzımdır ki bunun da gecikmeyeceği şüphesizdir. Mâ'a-mâ-fih her nede olsa, Hindenburg'un şarkî Prusya'da ihrâz iylediği muvaffakiyet, askerlik nokta-ı nazarından dünyada ilk def'a kazanılmış büyük bir galibindir.

Vistol etrâfında cereyân iden muhârebeler o kadar şiddetli değildir. Bu sebeble Lehistan'da hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır.

Galiçya ve Karpatlarda cereyân iden muhârebeler müttefiklerinizin lehine olarak devam işlemektedir. Ruslar mütemadiyen mevzi'lerinden tard idilmekte ve bir çok esîr virilmektedirler. Avusturya tebliğine nazaran son zamanlarda Karpatlarda cereyân iden muhârebelerde Ruslar'dan alınan esîrlerin mikdârı (40) bine bâliğ olmuştur. Esîrlerin günden güne tezâyüd itmesi, müttefiklerimizin bir aya karîb bir zamandan beri başlayan muvaffakiyetlerinin tevâlî işlemekte bulunduğuna en bâhir bir delildir. Zâten Bokovina'da ihrâz idilen muvaffakiyetler bu cebhe üzerinde de te'sîrini göstermekden hâlî kalmayacağı için, Ruslar'ın Karpatlar'daki vaz'iyeti pek ziyâde nezâket kesb etmiştir. Husûsuyla bu günlerde vârid olan telgrafnâmeler (Berzemisel) asâkir-i müdâfa'asının hüüc hareketi icrâsına hâzırlıklarda bulduklarını müş'irdir ki bu haberler Rus ordularının tâ cebhenin en arka aksâmında bile sarsıldıklarını göstermek i'tibârıyla dikkate şâyândır. Bokovina'da ve cenûb sahne-i harbinde yeni bir hareket-i askeriye olmamıştır.

Numero 1193, Sahîfe 2, Sütun 1, 10 Şubat 330. (Miladi : 23 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde ki Fransız hücumları el-ân bütün şiddetiyle devam idiyor. Bu güne kadar cereyân iden muharebelerden Fransızların bi'l-hassâ (Şampanya) ve Aperemon) cihetlerine fazla yüklendikleri anlaşılıyor. Fakat buralarda büyük fedakârlıklara katalanarak icrâ iyledikleri hücumlarda şimdiye kadar hiçbir muvaffakiyet elde idemedikden mâ'adâ, bir çok mahallerdede yine ba'zı mevzi'ler gâ'ib iylemişlerdir. Her gün tekerrür iden bu netîceler, Fransızların bu def'ada, me'bûsân, hücumlardan vazgeçmeye mecbûr kalacaklarını göstermektedir.

Şark sahne-i harbinde (Gradno) nun şimâl şarkîsinde bütün bir ordusu mahv olan Ruslar, uğradıkları kahrî hezimetlere rağmen yine getirdikleri yeni kuvvetlerle tutunmaya, hatta tecâvüziye geçmeye çalışıyorlar. Fakat bu hezimet, pek tâbi'î olarak onlarda ki ümidi kırmış, muvaffakiyetin maddi ve ma'nevî bütün vâsıtalarına ref' iylemiştir.

Bu sebeble bu yeni gelen kuvvetler Almanları birkaç gün daha şimdi buldukları mevki'lerde, tevakkufa mecbûr iylese bile netîce yine Ruslar'ın mağlûbiyeti şeklinde kendini gösterecektir. (Lomsa) civârında muhârebe el-ân devam itmektedir. Bu iki mevki'de ihrazına intizâr idilen muvaffakiyetin şarkî Prusya muharebesine kat'î bir netîce virmesi muhtemeldir.

Lehistan'da vaz'iyet değışmemiştir. Galiçya ve Karpatlarda muhârebe müttetiklerimiz lehine olarak devam iylemektedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 23 Şubat- Bugünkü târihiyle neşr olunan resmî tebliğde garb sahne-i harbinde Fransızların bi'l-hâssa (Şampanya) ve (Apremon) cihetlerinde hücumlarına şiddetle devam iyledikleri, ma'a-mâ-fih hiçbir muvaffakiyet elde idemedikleri bildiriliyor. Şark sahne-i harbinde (Gradno) civârında Ruslar derhâl getirdikleri yeni kuvvetlerle bir ta'arruz icrâsına teşebbüs itmişlersede bu ta'arruzda akîm kalmıştır. Şimdiye kadar düşmandan alınan topların mikdârı (300) e bâliğ olmuştur. (Lomsa) nın şimâlde ki muhârebât devam idiyor. Lehistan hiçbir tebeddül yoktur. (B).

Numro 1197, Sahîfe 2, Sütun 2, 11 Şubat 330. (Miladi : 24 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde vazi'yetde hiçbir tebeddül yoktur. Fransızlar, hücumlarına devam iylemişlerdir. Şark sahne-i harbinde Ruslar, mağlub oldukları sahalara yeni kuvvetler getirmişler ve yeniden hücumlara başlamışlardır. Bu sebeble şimâli Lehistan'da ve şarkî Prusya'da yeniden mühim muhârebâtın vukû' geçikmeyecektir. Avusturya cebhe-i harbinde de hiçbir tebeddül olmamıştır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 27 Şubat-Erkân-ı harbiye-i umûmiye, bugünkü târihiyle karârgâh-ı umumiden iş'âr idiyor: "Şampanya da Fransızlar, dünki gün ve gece yeniden kuvâ-yı mühimme ile hücumlarda bulunmuşlar ve henüz muhârebâtın devam iylemekte bulunduğu ba'zı noktalardan mâ'adâ her tarafda püskürtülmüşlerdir. Şark sahne-i harbinde "Garadno" nun şimâl garbîsi ile "Lomça" nın garb ve "Perzasniç" in cenûbunda yeni Rus

kuvvetleri hücumlara başlamıştır. “Kolno”nun cenûbunda kâ’in (Sakroda) Irmağı üzerinde yeniden (1100) esîr aldık. “Vistol” ün son sâhili ile Lehistan’da şâyân-ı kayd başka bir şey yoktur.” (K).

Numro 1198, Sahîfe 2, Sütun 2, 12 Şubat 330. (Miladi : 25 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz‘iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde Fransızların Şampanya havâlisinde ki hücumları henüz hiçbir netîce virmeksizin el-ân devam idiyor. Vojlerde Almanlar oldukça ehemmiyeti yeni bir muvaffakiyet kazanmış bulunuyorlar. Bu muvaffakiyetin ehemmiyeti Nans civarındaki harekât-ı askeriye üzerinde icrâ ideceği te’sîr i’tibârıyladır. 24 Metroluk bir sahada Fransız mevzi‘lerinin işgâli, garb sahne-i harbinde ki harekâtın ciddiyetini nazar-ı dikkate alınır, ihmâl idilemeyecek bir muvaffakiyettir. Cebhenin diğer kısımlarında da bir tebeddül yoktur. Şark sahne-i harbinde, Rusların (Gradno) civarına getirdikleri yeni kuvvetlerle hiçbir şey yapamayacakları anlaşılıyor. Çünkü bu yeni kuvvetlerle mukâbil bir hücum icrâsına dahi teşebbüs itmişlensede buna muvaffak olamadıktan mâ‘adâ, Gradno istihkâmları dibinde ki mevzi‘lerine kadarda püskürtülmüşlerdir. Binâ’en-aleyh Rusları’n burada bu kuvvetlerle de tecâvüziye gecemeyecekleri tezâhür idiyor dimekdir.

(Lomza) ve (Perzasific) civârında cereyân iden muhârebelerde Ruslar’ın Almanları biraz gerilemeye mecbûr iyledikleri görünüyor. Ma‘a-mâfih Hindenburga ric‘atindedeki hiç görülmeyen ba‘zı planlar bulunduğu, şimdiye kadar cereyân iden harekât-ı askeriye ile sâbit bulunduğundan Rusların bu ufak ileri hareketini bur bir muvaffakiyet add itmekde ma‘zûruz. Ve şark sahne-i harbinin diğer aksâmında mühim bir tebeddül yoktur. Avusturyalıların gerek Galiçya’da ve gerekse Karpatlarda ki vaz‘iyeti gâyet müsâ’iddir. Mezkûr binadaki harekât tevakkuf itmiş gibidir.

Sahîfe 2, Sütun 2.

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 18 Şubat-Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umumiden tebliğ idiyor.

Garb dârü'l-harbinde Şampanya'da düşmanın dün icrâ itdiği hücumlar def olunmuştur. Halan cenûbunda (Verdon) un şimâlinde birbiri ardında bulunan bir çok düşman mevzi'lerini almak

“Voj” dağlarınının garb yapacaklarında şedîd muhârebâtdan sonra Fransızları (Belamon) Silik yer var okunmuyor.

Numro 1199, Sahîfe 2, Sütun 1, 13 Şubat 330. (Miladi : 26 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde ki, muhârebât Almanlar'ın lehine olarak devam idiyor. Artık Fransızların bu def'ada hiçbir muvaffakiyet elde idemeyecekleri yavaş yavaş tezâhür iyleyor. Şark sahne-i harbinde Ruslar hücumlarına devam idiyorlar. Fakat Almanlar bu hücumları muvafakkiyetle redd iylediklerini bildiriyorlar. Vaz'iyetde şâyân-ı iş'âr başka bir tebeddül olmamıştır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 1 Mart- Erkân-ı harbiye-i umûmiye, 1 Mart târihiyle karârgâh-ı umumiden tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: Şampanya'da ki mevzi'mize dün Fransızlar yeniden hücum itmişlensede lâ-akl iki kol ordu tarafından icrâ idilen bu hücumlar göğüs göğse muhârebâtdan sonra def olunmuşlardır. Dün Fransızlar “Argon” ormanlarının şark kenârlarıyla “Vekova” arasında ki hututumuzu yarmaya dört beş def'a teşebbüs itmişlensede bu hücumları kendilerine zâyî'ât-ı külliye virdirilerek def edilmiştir. “Badon” un şarkında zabt itdiğimiz mevzi'leri düşmanın mevâzi'-i mezkûreyi istirdâd emrinde ki mesâ'îsine rağmen muhâfaza itdik. Şark dârü'l-harekesinde “Lot” un şimaliyle “Ostroleneka”nın şimâl garbîsinde Ruslar tarafından vâki' olan hücumlar def edilmiştir. Bundan başka şâyân-ı iş'âr bir şey yoktur.” (K).

Numro 1200, Sahîfe 2, Sütun 2, 14 Şubat 330. (Miladi : 27 Şubat 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde, Fransızlar (Şampanya) (Argon) ve (Voj) da bir müddetden beri başladıkları hücumlarına avâm idiyorlar. Fakat yine hiçbir yerde muvaffakiyet ihrâz idememiş, hatta her vakt olduğu gibi gerek Vojlarda gerek Argon'da Almanlara ba'zı mevzi'leri terk etmişlerdir. Şampanya'da ki hücumları da temâmen red edilmiştir. Şark sahne-i harbinde, Ruslar. Son hattda başladıkları hücumlarına devam idiyorlar. Amanların bu def'a tevakkuf ider gibi görünmeleri, Hindenburg'un yeni bir hud'ası olsa gerekdir. Vaz'iyetde bir tebeddül olmamıştır. (İstanislav) civârında Ruslar'ın getirdikleri yeni kuvvetlerle büyük muhârebeler olduğu anlaşılmaktadır. Cebhenin diğer nakâtında şâyân-ı kayd bir şey yoktur.

Numro 1202, Sahîfe 2, Sütun 1, 16 Şubat 330. (Miladi : 1 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde vaz'iyetde tebeddül yoktur. Hergün tekrar iden hücumlar, yine neticesiz kalmış, hatta Ardas civârında Almanlar bir mikdâr erâmeni dahi zabt etmişlerdir. Diğer nakâtda şâyân-ı dikkat bir tebeddül olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde (Lomsa) ve Perzasiniç) in şimâlinde Ruslar'ın hücumları ile bunların tevlîd iylediği şiddetli muhârebeler el-ân devam idiyor. Volf ajansınının dünki tebliği Almanların (Perzasniç) havâlisinde yeni kuvvetler aldıklarını müş'irdi. Binâ'en-aleyh birkaç gün evvel burada az çok zâyî'ât virmek ric'at mecburiyetinde kalan Almanların bu noktada yeniden tecâvüzüye geçmeleri pek ziyâde muhtemeldir. (Garadno) civârında ki muhârebeler aynı hâlde devam işlemektedir. Lehistan'da başka bir muhârebe olmamıştır. Avusturya cebhesinde ki muhârebeler pek şiddetli oluyor. (İstatislav) kurbünde, (Dofla) ve (Evzon) geçidlerinde ki muhârebeler bi'l-hassa pek büyük bir ehemmiyetli ta'kîb idilmektedir. Netîce henüz anlaşılmamıştır. Ma'a-mâ-fih yakında burada ki muhârebelerin kat'î bir netîce virmesine intizâr idilmektedir.

Numro 1203, Sahîfe 2, Sütun 2, 17 Şubat 330. (Miladi : 2 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Fransızlar bütün cebhede, fakat bi'l-hâssa Şampanya'da ki hücumlarına devam iylemişlerdir. Fakat her tarafda püskürtüldükleri gibi buradada hücumları akîm kalmış, hatta (Voj)larda (Sel) civârında yeni kuvvetlerle başlayan şiddetli hücumlardan da hiçbir netîce istihsâl idilememiştir.

Şark sahne-i harbinde: Rusların (Gradno), ve (Lomsa) havâlisinde ki hücumları el-ân devam idiyor. Almanların (Osviç) i işgâl ile Rus ordularını o nakdadan yarmak istedikleri zann olunuyor. Ma'a-mâ-fih hiçbir tarafda henüz hakîki bir netîce hâsıl olmamıştır. Kat'î olduğu istidlâl idilen bu muhârebelerin ne vakt bir neticeye aktaran ideceğini şimdiden ta'yîn itmek kâbil değildir.

Avusturya cebhe-i harbinde, tarafeyn orduları arasında pek şiddetli muhârebeler vukû' bulduğu bildiriliyor. Bi'l-hâssa Avusturya tebliği ba'zı tepelerin zabtı için yakında pek kanlı muhârelere başlanacağını, ba'zı mahallerdede muharebenin yeni inkişaflara mazhar olacağını bildiriyor. Bu sebeble Avusturya cebhe-i harbinde ki muhârebelerde günden güne ehemmiyet kesb itmektedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 5 Mart –(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umumiden tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: Fransızlar dün ve dün gece (Menil) in şimâlinde ki hücumlarını tekrar iylemişlerdir. Fransızların (Okora) kurbünde ve (Argon) un şarkında ve (Kosanva) yakınlarında ki hücumları akîm kalmıştır. (Badonville) civârında son günlerde kazandığımız arazinin istirdâdı husûsunda ki Fransız ta'arruzları da dûçâr ikâmet olmuştur. Düşman (Sel)in şimâl şarkisinde ki mevki'i-i mürtefe'a karşı kademe nizâmında ilerleyen külliyetli kuvvetlerle bir ta'arruz hareketi icrâ iylemiş isede büyük zâyi'âta uğrayarak geri çekilmiştir. Geceleyin tekerrür iden hücumlarda def' idilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Rusların (Gradno) havâlisinde (Lomça) nın şimâl şarkisinde ve şimâlde icrâ itdikleri harekât-ı ta'arruzuya külliyetli zâyi'ât ile püskürtülmüştür. Rusların (Pelok) un şarkında ilerlemek üzere vâki' olan teşebbüsleri muvaffakiyetsizlikle netîcelenmiştir. (Eskirnoviç) in şarkında düşmanın şiddetli bir gece hücumu da akîm kalmıştır. (M. A)

Numero 1204, Turan, Sahîfe 3, Sütun 1, 18 Şubat 330. (Miladi : 3 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vazi'yet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Hiçbir tebeddül yoktur. Hergünki hücumlarına her günki gibi redd edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde: Almanlar Gradon civârında cereyân iden harekât-ı askeriye de şimden sonra daha cidde bir sûrette fa'âliyet göstermeye başlayacaklarını efhâm idiyorlar. O civârda ki ordular şimdiye kadar Ruslar'dan alınan mühimmât ve ganâ'im in muhâfaza ve emniyet altına vaz'ı için lâzım gelen ihtiyât tedbirlerini ittihâz ile iştigâl idiyorlarmış. Bu istihzârâtın bu güne kadar sürmesi, orada alınan ganâ'im in ne kadar büyük ve çok olduğunu isbât iden gâyet bâriz bir keyfiyettir. Şimdi fa'âliyet icrâsına âmâda Alman kuvvetlerinin ne yapacaklarına sabırsızlıkla intizâr iylemek lâzımdır. Şark sahne-i harbinde başka bir tebeddül yoktur. Avusturya cebhe-i harbinde ba'zı tepelerin işgâli için başlayan muhârebeler el-ân devam itmektedir.

Numro 1205, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 19 Şubat 330. (Miladi : 4 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Fransızların bütün cebhede ki hücumları devam iylemiştir. Fakat bütün bu hücumlar temâmen neticesiz kalmış, Şampanya'da Fransızlar biraz ilerlemiştir. Vojlarda başlayan muhârebeler henüz nihâyet bulmuştur.

Şark sahne-i harbine: Gradno civârında cereyân iden muhârebâtın Alman planına tevfi kan cereyân idilmekde bulunduğu bildiriliyor. Bundan, o cihette ki Alman vaz'iyetinin pek ziyâde müsâ'id olduğu neticesi çıkar. Lomsa ve Peranfiç cihetlerinde Ruslar hücumlarına devam iymeşilerdir. Şark sahne-i harbinde başka bir tebeddül olmamış

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 7 Mart (Ajans Volf) dan: grab dârü'l-harbinde düşmanın (Eyper) in cenûbunda ilerlemek maksadıyla geceleyin icrâ iylediği teşebbüs akîm kalmıştır. (Şampanya) da

askerimiz ilermiştir. Fransızlar (Selil) in şimâl şarkisinde ki mevzi'mize karşı icrâyledikleri umûmî bir hücum duçar-ı ikâmet olmuştur.

(Vojf) larda dün (Monester) in garbinde ve (Sathayem) in şimâlinde başlayan muhârebât henüz netîcelenmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Gradno) nun şimâlinde ki harekâtımız planımız mücebince devam idiyor. Rusların (Komca) nın şimâl şarkisinde kâ'in Mokaçya'ya karşı vâki' olan bir gece hücumu def' idilmiştir. Kezâ (Berzasniç) in garbinde düşmanın oldukça şiddetli ta'arruzlarını püskürtdük. (Rava) nın cenûb şarkisinde ki harekât-ı ta'arruziyemiz muvaffakiyetle tetevvüc iylemiştir. Orda Ruslardan (2400) esîr (16) metralyuz aldık. (M.A).

Numro 1211, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 2 Mart 331. (Miladi : 15 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Fransızlar ma'rûz kaldıkları metîn mani'alara rağmen hücumlarında devam ve ısrâr idiyorlar. Hatta Şampanya'da ki hücumlarında bile henüz vazgeçmemişlerdir. Fakat Vojlarda ki muhârebeler, hevâların bozukluğu münasebetiyle şimdilik eski şiddetini gâ'ib itmiştir. Buna mukâbil cebhenin diğer kısımlarında daha fazla bir fa'âliyet başlamıştır. Ez-cümle (Eyper) havâlisinde İngilizlerin müte'addid hücumları görülmüştür.

Şark sahne-i harbinde: Ogostov cihetinde Almanların muvaffakiyeti vüzûh-ı kesb itmektedir. Ruslar getirdikleri yine kuvvetlerle burada birinci Alman ta'arruzunu tevkîf itmişler, Hatta bir müddet tecâvüzüye bile geçmişlerdir. Almanlar bunun üzerine o cebhede yeniden ba'zı kuvvetler getirmiş, ve birkaç günden beri tekrar tecavüze başlamışlardı. İşte bugün bu tecâvüzü hareket Almanlar'ın muvaffakiyetiyle neticelenmiş, Ruslar Gradno istihkâmlarının topları himâyesine sığınmaya mecbûr olmuşlardır. Bu muvaffakiyetin ehemmiyeti hakkında vârid olacak tefsîlât, ihtimâline Ruslar'ın orada artık tecâvüzü kuvvetlerinin hemânnda temâmen kırıldığını gösterecektir. Şarkî Prusya cebhesinin diğer kısımlarında dahi Almanlar'ın vaz'iyeti pek ziyâde müsâ'iddir.

Avusturyalıların vaz'iyeti günden güne müsâ'id bir şekl almaktadır. Cenûbî Lehistan'da haftallardan beri cereyân iden muhârebeler henüz hitâm bulmamışdır. Karpatlarda soğuklar gitdikce şiddet-i kesb itmekde, harekât-ı askeriyyeye müşkilât ihdâs işlemektedir. Bokovina'da vazîyet değişmiştir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 13 Mart (Resmi) garb sahne-i harbinde (Nivşöpel) karyesini istirdâd etmek için tarafımızdan yapılan ta'arruz muvaffakiyetle başladıktan sonra İngilizlerin büyük bir tafavvuk-ı adidîsine tesâdüf iderek nihâyete kadar devam itdirilmemiştir. Bu havâlîde İngilizler tayyareleri vâsıtasıyla büyük bir fa'âliyet ibrâz işlemektedirler. Şanpanya'da birkaç mevki'de muhârebeler yeniden başlamıştır. Fransızlar tarafından yapılan mevzi'î ta'arruzlar düşmana zâyî'ât-ı külliye virdirilerek püskürtülmüştür. Bu esnâda 200 Fransız elimize esîr düşmüştür. Karvisis Vojlarda fa'ailiyet-i harbiyyeye mâni' olmuşdur.

Şark sahne-i harbinde Ruslar "Ogostor" sahâsı hâricine ve "Ogostovo"un şimâlinde "Bober" şehrinin karşı yakasına kadar ric'at itmişler ve "Gradno" müstahkem mevki'lirenie topları himâyesine sığınmışlardır. "Orsik" nehrinin iki sâhilinde ve "Berasniç"ın şimâl şarkisinde Ruslar tarafından icrâ idilen ta'arruz def' edilmiştir."

M.A

Numro 1212, Sahîfe 3, Sütun 1, Turan, 3 Mart 1331. (Miladi : 16 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbine: Şimdide Şanpanya'da hücumlarının akîm kaldığını anlayan Fransızların; müttefiklerinin (silik) yeniden (Eyper) havâlîsinde hücumlara başladığı görülüyor. (Eyper) deki Alman mevzi'lerinin dahi ilk hücûk esnâsında da tecrübe edilmiş bulunduğu için bu def'a müttefiklerinin yeniden bu mahalli hücûm hedefi olmaları dikkate şâyândır. Şimdilik hücumlar üç günden beri bütün şiddetiyle devam işlemektedir. (Silik) bir netîce hâsıl olmamıştır. Fakat donanmanın da yardımıyla icrâ idilen bu hücumlarda, bir muvaffakiyet iyleside müsta'iddir. Bizce Fransızların (Voj) larda bir netîce elde itmeleri dahi sehîldir. Zâten iyni biraz silâh kesb ider itmez bir gün için tevakkuf iden muhârebe bütün şiddetiyle yine başlamıştır. (silik) ve

Vojlardada (Şanpanya) da olduğu gibi tarafeynin pek büyük zâyi'âta dûçâr oldukları muhakkaktır. Yine bugün yarın tahakkuk ideceği şüphesizdir.

Şark sahne-i harbinde hiçbir tebeddül yoktur.

Avusturyalıların vaz'iyetine gelince: Cenûbî Lehistan'da vaz'iyet her günkinin aynıdır. Karpatlarda birkaç yol işgâli için muharebelere başlacayacağı bildirilen teepeler nihâyet Avusturyalıları tarafından zabt olunmuştur. Diğer kısımlarında başka bir tebeddül yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 14 Marat- Alman erkân-ı harbiyesi karârgâh-ı umumiden tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde dün birkaç düşman gemisi "Lapan-Nivport, münkitasında ki mevzi'lerimizi bilâ ve bombardıman itmişlerdir. "Nivşoyel" kurbünde kıt'âtımız tarafından püskürtülen münferid bir İngiliz hücumundan (silik) yalnız topçu muhârebâtı vukû' buldu. Şanpanya'da "Soen" in şarkıyla "Lomenil" in şimâl şarkisinde (silik) ve kısmen hücumlarını tekrâr itmişler isede kıt'âtımızı tarafından zâyi'ât-ı hasibeye uğratılarak püskürtülmüşlerdir. (Voj) larda havalar iyileştiğinden muhârebât yeniden başlamıştır. Şark dârü'l-harbinde hâl ve mevki' gayr-i ma'mûldür. (M. A).

Numro 1215, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 6 Mart 331. (Miladi : 19 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Fransız hücumları devam idiyor: Eyper hücumları el-ân bir netîce virmediği gibi, Şampanya'da, vojlarda cereyân iden muhârebelerde el-ân devam itmektedir. Muhârebelerin fasılasızca devâmı, neticeye intizâr husûsunda bizi sabırsızlanmaktadır.

Şark sahne-i harbinde: Vaz'iyetde tebeddül yoktur. Ruslar'ın bütün cebhe üzerinde ki hücumları akîm kalmıştır. Avusturya cebhesinde ki Rus hücumları da hiçbir netîce virmemiştir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 17 Mart-Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umumiden tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde “Arras” in şimâl garbisinde kâ'in, “Loret” in cenûb yamacında ki çıkıntının zabtı için birkaç gündün beri devam iden muhârebât lehimizde netîcelenmiştir. “Şanpanya” da “Pert” in garbinde “Lomenil” in mahallinde Fransızlar bugün birkaç hücumda bulunmuşlarsada hiçbir muvaffakiyet elde idememişlerdir. Geceleyin düşman daha fâ'ik kuvvetlerle, Lomenil'in şimâlinde yeniden hücumlar icrâsına başlamıştır. Burada muhârebât devâm itmektedir. Argon'da ki muhârebât henüz hitâm bulmamıştır. Vojlarda yalnız topçu muhârebâtı olmuştur. Şark dârü'l-harbinde “Tavrogan” ve Lavgararkin” istikâmetinde Ruslar'ın icrâ itdikleri hücumlar püskürtülmüştür. Ruslar “Sakarva” ile “Orsik” arasında cebhemizi yarmaya teşebbüs itmişlarsada işbu teşebbüslerinde muvaffak olamamışlardır. Vistol'un cenûbünde hâl ve mevki' gayr-i mübtedildir. (K).

Numro 1217, Sahîfe 2, sütun 2, Turan 8 Mart 331. (Miladi : 21 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb ve şark sahne-i harblerinde her günki hücumlar, aynı muvaffakiyetsizlikle tekrar edilmiş, vaz'iyette hiçbir tebeddül olmamıştır.

Almanlar'ın Vaz'iyeti

Berlin 10 Mart-Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde “Şanpanya”da Fransızlar'ın kısmen icrâ itdikleri iki hücum yeniden akîm kaldı. Fransızlar mü'essir ateşimiz altında mevzi'lerine doğru çekildiler ve bu yüzden büyük zâyi'âta dûçâr oldular. “Verdon” un cenûb şarkisinde Fransızlar birkaç def'a hücumlarda bulunmuşlarsada “Voev”ye vâdisine püskürtülmüşlerdir. “Moz” civârında ki tepelerin şark kenârlarında muhârebât devam idiyor.

Şark dârü'l-harbinde “Memel” civârında hâl ve mevki' tevazzuh itmemiştir. Mâ'a-mâ-fih düşman müfrezelerinin şehre geçirmiş oldukları zann olunuyor. Bu bâbda mukâbil tedâbir ittihâz olunmuştur. “Pisek” ve Orziç arasında ve “Perzasniç” in şimâl şarkîsi ili garbine Ruslar tarafından vâki' olan hücumlar düşmana ba'zan zâyi'ât-ı azîme virdirilerek def' edilmiştir. Cenûbunda hâl ve mevki' de tebeddül yoktur. (K).

Numro 1218, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 9 Mart 331. (Miladi : 22 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Avusturyalıların Vaz'iyeti

Viyana 19 Mart-Resmen tebliğ idiliyor: "Lopko" "Semolesk" havâlisinde şiddetli top muhârebesi olmuşdun. "Baligard" ın cenûb garbîsinde kâ'in tepeler üzerinde düşman tarafından icrâ olunan ir gece hücumu kısa bir mübarezeden sonra püskürtülmüştür. "Ozok" un şimâlinde dün sabah mühim düşman kuvvetleri mevâzi'mize hücum itmiş fakat bu hücumda akîm kalmıştır. Galiçya'nın cenûb şarkîsinde kanlı muhârebeler cereyân itmiştir.

Düşmanın merkez ve sol cenahımıza vâki' olan müte'addid hücumları akîm kalmıştır. Mevâzi'mizin önünde arâzî maktulünün ceddleriyle doludur. Fazla olarak beş zâbit ve (500) nefer esîr aldık. Garbî Galiçya ve Lehistan Rusu cebhesinde hiçbir tebeddül yoktur. (K).

Numro 1218, Sahîfe 4, Sütun 2, Turan, 9 Mart 331.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 20 Mart- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târih ile tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde (İsbechat Eyper) yolunda (Sesnet Elva) kurbünde İngilizlerden birkaçı hâne zabt itdik(Noren) mevki' mürtefi'anın cenûb yamacında Fransızlar tarafından müda'fa'a idilen bir haber tahayyüd edilmiştir. (Şampanya) da askerimiz sabaha karşı Fransızlar'dan (Bosezor) un şimâlinde birkaç siper zabt itmişlerdir. Günün. Diğer akşamı sükûn içinde geçmiştir. Fransızların (Veroven) in şimâlinde icrâ itdikleri münferid hücumlarla (Vever) odasında ve (moz) mevâki' mürtefa'asının şarkında ki ta'arruzlar kendilerine büyük zâyî'ât virdirilerek def' edilmiştir. (Ranceğber) Sakerkop) ve (Hargan Vaylerekof) da Fransızlar mevzi'lerimize karşı müte'addid ta'arruzlar icrâ iylemişlerdir. Fakat bütün bu hücumlar Fransızların büyük zâyî'âta uğrayarak geri çekilmeleriyle neticelenmiştir.

Şark dârü'l-harbide ki cebhede dün hemân heman sükûn hüküm-fermâ olmuşdur. Ruslar (Memel) i işgâl iylemişlerdir. (K).

Numro 1219, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 10 Mart 331. (Miladi : 23 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb ve şark sahne-i harbelerinde hiçbir tebeddül yokdur. Fransızlar eski hücumlarına bütün şiddetiyle devam idiyorlar. Fakat muhârebeler, mevzi'-i muhârebeleri olduğu için tarafeynden hiç biri büyük bir netîce elde itmeye muvaffak olamıyor. Şark sahne-i harbindede Rus hücumları dâ'ima redd idilmekte ve tarafeynden hiçbir hakîki bir muvaffakiyet elde idememekdir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 21 Mart-Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi karargâh-ı umumiden 21 târihiyle teblîğ idiyor: Fransızlar; Lornito" tepesinin cenûb yamaçlarında kâ'in olub 13 mart târihinde askerimiz tarafından zabt olunan mevzi' istirdâd için iki def'a teşebbüsde bulunmuşlarsada bu teşebbüsleri akîm kalmışdır.

"Rapahşakar Kopef" tepesinde kâ'in olub iki alp avcı taburunun kemâl-i şecâ'atle müdâfa'a itdikleri bir mevzi'i efrâdımız tarafından hücumla zabt olunmuşdur. Düşman burada zâyî'ât-ı cismiyeye dûçâr olmuş ve üç zâbit 250 esîr ile üç metralyuz bir lağım atmağa mahsûs cihâz bırakmışdır. Fransızların mukâbil hücumları def' idilmişdir.

Şark dârü'l-haribnde "Omolev" ve Ovziç" arasında bir Rus hücumu def' ve iki zâbit 600 Rus esîr idinmişdir. Ruslar'ın "Bederuza" ya karşı icrâ itdikleri gece hücumu ateşimiz altında mahv olmuşdur. (M.A)

Numro 1220, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 11 Mart 331. (Miladi : 24 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb-ı sahne-i harbinde: Fransız hücumları her günki gibi bütün şiddetiyle devam itmiş, fakat her tarafda red idilmişdir. Şampanya ve Eyper'de ki muhârebelerde devam itmekdedir.

Şark sahne-i harbinde ki Rus hücumları red idilmiş, (Memel) almanlar tarafından yeniden işğâl olunmuşdur. Bu hâdisede gösteriyor ki Almanlar uzakda düşman

hücumlarında korkacak kadar za'yıf değildirler. Şark Prusya cebhesinin diğer aksâmında hiçbir tebeddül yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 29 Mart-Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umumiden tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harekesinde "Noterdam Doloret" tepesinin cenûb yamacında ki mevzi'mizi zapt için Fransızlar tarafından vukû' bulan teşebbüsler akîm kalmıştır. "Şampanya" da "Lomenil" in şimâlinde Fransızların gece hücumları ve "Raphafker Koyef" de ki mevzi'mizi istirdâd teşebbüleri neticesiz kalmıştır.

Şark darü'l-harekesinde: "Memel" i işgâl iden düşman mahall-i mezkûrun cenûbunda ufak bir mu'âdeme bu şehir sokaklarında vukû' bulan şiddetli muharebeden sonra "Memel" den sonra idilmiştir. "Marpatyol" ün şimâlinde Ruslar'ın hücumları def' edilmiş ve kendileri zâyi'ât-ı küliliyeye dûcâr idilmişlerdir. Haverçiç, in gar ile "Bednorozen" in kurbünde ve (Perasilic) in şimâl-ı şarkîsinde ve (Çeyeşanov" un şimâl garbisinde Rusların gece gündüz icrâ itdikleri hücumlar akışımız altında mahv olmuşdur-Burada ki muhârebât esnâsında 420 esîr aldık. (M.A)

Numro 1221, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 12 Mart 331. (Miladi : 25 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb ve şark sahne-i harblerinde ki vaz'iyetlerde esaslı hiçbir tebeddül yoktur. (Memel) i istemeleri ve işgâl iden Almanlar ara istikâmetde ileri hareketlerine devam idiyorlar. Buda gösteriyor ki şark cebhesinde ki Alman kuvvetleri, Rusların hiçbir noktada ilerlemelerine müsâ'ade itmeyecek kadar kuvvetlidir.

Avusturya cebhe-i harbinde kayda şâyân olmak üzere yalnız (Perzemisel) in sükûtu vardır. Buda bir tebeddül vekû'unu entâc idecek bir ehemmiyeti hâ'iz değildir. Ruslar burada muhâsara için kullandıkları kuvveti, cebheye gönderebileceklersede, bunun bütün cebhe üzerinde bir te'sîr icrâ itmesi müste'îddir. Husûsuyla şimdi Avusturya müdâfa'a hututunu teşkîl iden cebhe Karpat boğazlarında ki dâr geçidlerdir. Sonra bu müdâfa'a hatları Alman askerleriyle de takviye edilmiştir ne cebhenin bozulmayacağına buda diğer bir zâmindir. Zâten Rusların bir iki aydan beri bütün cebhe üzerinde

uğradıkları mağlûbiyetler Avusturyalıların vaz‘iyetini fevka’l-âde müsâ‘id bir şekle sokduğunu Avusturya ordularını şimdi bu mevki‘lerden tard itmek oldukça müşkil ve hemân imkansızdır.

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 23 Mart-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karârgâh-ı umûmîden tebliğ idiyor:

Garb dârü’l-harbinde Fransızların (Arras) ın şimâl garbinde (Karans) da icrâ itdikleri gece hücumu püskürtülmüştür. (Şanpanya) da askerimiz muvaffakiyetle bir çok lağım bir hava itmiş ve düşmanın (Bosejor) un şimâlinde vâki‘ olan bir gece hücumunu def‘ kılamıştır. Fransız kuvâ-yı askeriyesinin (Konber) (Aperemon) (Felberey) de ki hafif ta‘arruzları da akîm kalmıştır. Düşmanın (Badonoyla) nın şimâl şarkisinde ki mevzi‘lerimize karşı vâki‘ olan bir hareket ta‘arruziyesi de büyük zâyi‘ât virdikilerek püskürtülmüştür.

Şark dârü’l-harbinde (Memel) den tard ve def‘ idilen Rusları ta‘kîb iden askerimiz Rusya’da kâ’in “Karovetingan” şehrini işgâl iylemiş ve Ruslar tarafından esîr idilüb götürülen “Memel” ahâlîsinden (3000) Alman’ı kurtarmıştır. (K).

Numro 1223, Sahîfe 2, Turan, Sütun 1, 14 Mart 331. (Miladi : 27 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 25 Mart-Alman karargâh-ı umumisinden tebliğ olunmuştur: Garb dârü’l-harekâtında “Moz” Nehri mevâki‘ mürtefe‘asında, “Veredon” un cenûb şarkisinde ve “Haretman Şevayler Kopef” de el-ân devam iden ehemmiyetsiz musâdemâtdan mâ‘adâ yalnız topçu muhârebâtı olmuştur.

Şark dârü’l-harekâtında “Ogostov” un şark ve cenûb şarkisinde ve “Jodnorozek” kurbünde “Hamrazinih” in şimâl şarkisinde Ruslar tarafından icrâ olunan ta‘arruzlar püskürtülmüştür. (M.A).

Numro 1224, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 15 Mart 331. (Miladi : 28 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Birkaç günden beri gerek garb ve gerek şark sahne-i harblerinde ki hücumlarına eski şiddetiyle fakat neticesizce devam iylemektedir. Karpatlarda ki muhârebelerde büyük bir şiddet görülmektedir. Fakat oradada henüz netice ta'ayyün itmemiştir. Bu sebeble umûmî vaz'iyetde esâslı bir tebeddül yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 26 Mart-Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle karargâh-ı umûmîden teblîğ idiyor. Garb dârü'l-harbinde "Moz" tepeleriyle "Verdon" un cenûb şarkisinde ve (Konber" ciârında Fransızlar şiddetli hücumlarla yeniden mevâzi'mizi almaya çalışmışlarsada şiddetli bir muhârebe neticesinde püskürtülmüşlerdir.

"Haretmans ve Aylerkopf" de ki muhârebeler devam idiyor.

Şark dârü'l-harekesinde "Veset Ogost" yolları arasında ki geçidlere Ruslar tarafından vâki' olan hücumlar püskürtülmüştür." (M.A)

Numro 1226, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 17 Mart 331. (Miladi : 30 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 27 Mart-Erkân-ı harbiye-i umûmiye 28 Mart târihiyle karargâh-ı umûmîden teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde Fransızların "Verdon" un cenûb şarkisinde ve "Konber" kurbündeki "Moz" tepeleriyle "Vever" de ki ta'arruzları üzerine vukû' bulan unvedane muhârebât lehimize neticelenmiştir. "Voj"larda "Harenmans veyle Kovif" kurbünde yalnız top muhârebeleri vukû' bulmuştur.

Şark dârü'l-harbinde Rusların (Ogosto) ormanında ki ta'arruzları püskürtülmüştür. (Pisak) ile (Omolef) arasında Ruslar müte'addid hücumlar icrâ iylemişlarsede bu hücumlar akîm kalmıştır. (Vah) kurbünde Ruslar'dan (900) esîr aldık. (K).

Numro 1227, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 18 Mart 331. (Miladi : 31 Mart 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 29 Mart-Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târih ile teblîğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde (Argon) ve (Loren) de vükû'a gelen ve lehimizde neticelenen birkaç küçük müsademededen sonra dünkü gün bütün cebhede sükûn ile geçmiştir. Ordusunun ileri mevzi'lerini ziyâret itmeye giden ceneral Fon (Kanof) bir şarapnel ile hafif sûretde paralanmıştır. Müşârün-ileyhin ahvâl-ı sıhhiyesi müceb-i memnûyettir.

Şark dârü'l-harbinde (Tavrogan) şehri askerimiz tarafından hücum ile zabt edilmiş ve düşmandan üç yüz esir alınmıştır. Rusların (Pilobezki) kurbünde (Virbalen-Korno) şümendüferi üzerinde icrâ itdikleri bir hücum düşmana büyük zâyî'ât virdirilerek püskürtülmüştür. (Karastopol) havâlisinde bir bölük hâssa (Evhelan) süvârîsi dâhil olmak üzere Ruslar'dan bin esîr aldık. Beş metralyoz iğtinâm iyledik. Rusların "Siyeşanof" un şimâl garbisinde icrâ itdikleri bir hareket-i ta'aruzuyede def edilmiştir. (M.A).

Numro 1228, Sahife 2, Sütun 2, Turan, 19 Mart 331. (Miladi : 1 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: iki gündən beri ciddi bir fa'âliyet meşhûd olmayor. Şark sahne-i harbinde şarkî Prusya'nın şimâlinde (Memel) den tar didilen Rusların ta'hîbine devam olunuyor. Bu münâsebetle düşmandan bir çok esîr ve mühimmât alınmıştır. Cebhenin diğer kısımlarında kayda şâyân yeni bir tebeddül yokdur. Avusturya cebhesinde mühim bir tebeddül olmamıştır. Roma'dan vârid olan telgraflar, Avusturyalılar Karadağ üzerine yüklenmek üzere bulunduğunu bildirmektedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 30 Mart-Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde yalnız top ve seyr-i muhârebler vukû' bulmuştur.

Numro 1230, Sahife 2, Sütun 1, Turan, 21 Mart 331. (Miladi : 3 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb ve şark sahne-i harbinde vaz'iyette hiçbir tebeddül yok. Her tarafda hücumlar tekerrür ve tevâlî idiyor. Fakat netice her güki gibi hiçden ibâretdir. Bugünlerde Karpatlar'da cereyân iden muhârebeler pek büyük bir ehemmiyeti hâ'izdir. Avusturyalıların, şimdiye kadar tevâlî iden Rus hücumlarını muvaffakiyetle red iylemekde bulunması pek ziyâde memnûniyetle telakkîye şâyân haberler cümlesindedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 1 Nisan-Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde Belçikalılardan (Koloterhek) kuryesini ve 'Vismod) kurbünde bir küçük istinâd noktasını zapt iyledik ve bu münâsebetle 1 zâbıt ve 44 nefer esîr iyledik. (Pontamoson) un garbinde ve (Bevaloberter) de muhârebe dün akşama kadar devam iylemiş ve tarafeynden hiçbir haber ihrâz-ı muvaffakiyet idememiştir. Fransızlar yalnız birdâr noktadan siperimize girmeye muvaffak olmuşlarsada muhârebe el-ân devâm iylemektedir. (Lonevil) in şimâl şarkisinde ve şarkında ileri karakol muhârebeleri vukû' bulmuştur. Burada Fransızlar mühim zâyî'âta dûçâr olmuşlardır. "Voj"larda yalnız topçu muhârebâtı vukû' bulmuştur.

Şark dârü'l-harbinde "Ogosto" ve "Sevalki" hevâlîsinde vaz'iyette tebeddül yoktur. Rusların "Ravka" ya geçmek üzere geceleyin icrâ iyledikleri teşebbüsler akîm kalmıştır. Düşmanın "Obeto" kurbünde teşebbüs itdiği harekât-ı ta'arruziyede def' edilmiştir.

Mart ayı esnâsında Almanya şark ordusu Ruslardan (55800) esîr (9) top (60) metralyoz iğtinâm iylemiştir. (M. A)

Numro 1231, Sahîfe 1, Sütun 1, Turan 22 Mart 331. (Miladi : 4 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde ki Fransız hücumları devam idiyor. Bütün bu hücumların varacağı netice me'an ... olacağı için garb vekâyi' harbiyesine sükûn ile ta'kîb idiyoruz.

Şark sahne-i harbinde va'iyetde tebeddül yoktur. Karpatlarda Avusturyalılar, Rus tecâvüzlerini red iylemekde devam idiyorlar. Rusların bütün Avusturya cebhesinde şimdiye kadar âdî bir muvaffakiyet bile elde idemedikden mâ'adâ (Denpester) nehri havâlisinde mütemadiyen ric'at iylemesi, şimdiden sonra esalı bir muvaffakiyet elde iylemelerine imkân olmadığına bâhir bir delildir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 2 Nisan-Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor. Garb dârü'l-harbinde (Moz) ile (Mozmel) nehirleri arasında şiddetli toplu muhârebâtı olmuşdur. (Lovirener) ormanıya etrâfında vukû'a gelen piyâde muhârebâtı bütün gece devam iylemiştir. (Loyrener) in garbinde bir Fransız hücumu ateşimiz altında mahv olmuş, icrâ itdiğimiz kanlı hücumla düşman (silik) külliyyeye dûçâr olarak eski mevzi'lerine sürülmüştür. Fransızlar ormanın içinde ki ileri mevzi'mizde kâ'in iki (silik) tutunabilmişlerdir. Şark dârü'l-harbinde tebeddül yoktur. (M. A)

Numro 1232, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 23 Mart 331. (Miladi : 5 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 1 Nisan-Alman karargâh-ı umumisinden teblîğ olunmuşdur:

Garb dârü'l-harekâtında 25 Mart târihinde Belçikalılardan almış olduğumuz (Kalo Nerhonek) çiftliğini istirdâd için Belçikalılar tarafından icrâ idilen teşebbüslerle (Bovalobereter) de Fransızlar tarafından yahılan hücumlar akîm kalmıştır. (Molhavez) in garbinde kâ'in (Nivdeersebah) kurbünde ve cenûbunda ki tepeler üzerine Fransızların yaptıkları hücumlar püskürtülmüştür. Şark dârü'l-harekâtında mühim bir tebeddül olmamıştır. (M.A)

Numro 1234, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 25 Mart 331. (Miladi : 7 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde her gün tekerrür iden hücumlardan başka yeni hiçbir şey yoktur. Şark sahne-i harbinin vaz'iyetinde bir tebeddül olmamıştır. Fakat Karpat

cebhesinde ki muhârebeler bütün şiddetiyle devam idiyor. İki günden beri Ruslar'ın (Laborca) nokasında icrâ iyledikleri hücumlar neticesiz kalmıştır. Ruslar, Avusturyalıların Denyester cihetinde pek tehdîd-i âmiz bir şekl alan ileri harekâtı tevkîf için orayada mühim miktarda kuvâ-yı mu'âvene göndermişlersede cereyân iden şiddetli muhârebelredn sonra Avusturyalılara 1400 esîr ve 7 Metraloyuz virmekden başka bir şey yapamışlardır. Binâ'en aleyh Karpatlarda ki muhârebeler, Ruslar için ümîd bahş hiçbir netîce virmemiştir.

Almanların Vaz'iyeti

Belrin 5 Nisan- Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Belçikalılar (Deri Garaşen) karyesini istirdâd için kuvâ-yı imdâdiye göndermeye teşebbüs iylemişler isede topçu ateşimizin te'sîri altında geri çekilmişlerdir. Fransızların Argon'da icrâsına çıktıkları harekât-ı ta'arruziyede top ateşimizle akîm bırakılmıştır. Düşmanın (Vaden) in cenûbunda kâ'in (Borey) mevki'inin garbinde bulunan tepelerde ki mevzi'lerimize karşı vâki' olan şiddetli bir hüûmuda akîm kalmıştır. Fransız piyadesinin (Pontamosson) un garbinde icrâ iylediği hücumlar hiçbir neticeye müncar olmamıştır. Buna mukâbil ber-hevâ itdiğimiz müte'addid (silik) sâyesinde (Bevalvireter) de ilerlemeye muvaffak olduk.

Şark dârü'l-harbinde Ruslar'ın (Maryanpol) a karşı vukû'a gelen ta'arruzları büyük zâyi'ât virdirilerek şark dârü'l-harbinde Ruslar'ın (Maryanpol) a karşı vukû'a gelen ta'arruzları büyük zâyi'at virdirilerek def' olunmuştur. Şark cebhesinde bundan başka şâyân-ı ehemmiyet bir hâdise olmamıştır. (M.A)

Numro 1235, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 26 Mart 331. (Miladi : 8 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbide: Yeniden şiddetli bir fa'âliyet meşhûd olmaya başlıyor. Fransızlar Şanpanya'da ki hücumlarının akîm kalmasından me'yûs olmayarak yine aynı sâhada yine tecâvüzîye geçmiş bulunuyorlar. Almanlar burada pek mühim muhârebeler omladığını ve Verdon'un şark, şimâl-i şark, cenûb-ı şark istikâmetinde

icrâ idilen düşman ta'arruzlarının kâmilten redd idildiğini bildiriyorlar. Fakat Fransızların bu kadarla iktifâ itmeyerek hücumlarına devam idecekleri aşikârdır.

Ma'a-mâ-fih Almanlar'ın, müdâfa'a hattlarının yarılmaz bir münâsbeti hâ'iz olduğu şimdiye kadar cereyân iden en kanlı muharebelerle sâbit olmuş biz hakikat olduğundan, Fransızların bu hücumlarından dahi korkulmamak lâzım geldiğini söylemeye ihtiyâc yoktur.

Şark sahne-i harbine: Şimâli Lehistan'da kanlı bir sükûn hükümfermâ olduğu bildiriliyor. Buna mukâbil Karpatlar'daki muhârebeler bütün şiddetiyle bir ...dır. Bu sabah vârid olan Avusturya tebliğinde, Avusturya ve Alman kuvvetlerinin son günlerde ki muhârebeler neticesinde Rusları her taraftan kanlı zâyî'at ile püskürdüleri, hatta bir çok mahallerde mühim mikdârda esîr aldıkları bildiriliyor. Bizce esirlerin mikdârı ne olursa olsun, Rus kuvvetlerinin en ziyâde şiddetle hücûm ve tecavûze başladığı son günlerde böyle her tarafda püskürtülmüş bulunması şâyân takdîr ve memnuniyet bir muvaffakiyet teşkîl ider. Bu muvaffakiyet bi'l-hâssa geçidlerin nâm ortasında (Loborca) mevki'inde ihrâz idilmiş olduğu için ilerüde ki harekât üzerine icrâ ideceği te'sîr i'tibârıyla şâyân-ı dikkatdir. Avrupa cebhe-i harblerinde bundan başka şâyân-ı iş'âr bir şey yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 9 Nisan-Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: Fransızlar (Moz) ile (Mozel) arasında bir fa'aliyet mahdûme ibrâz iylemekdirler. Düşman büyük kuvvetlerle ve kesretli toplanlarla (Verdon) un şimâl şarkî, cenûb şarkî ve şark cihetlerinden ve (Elli-Apromenon-Kalirey) kurbünde ve (Bonnamoson) un şimâl garbinde tecavûze geçmiştir. Fransızların (Verdon) un şimâl şarkî ve şark cihetlerinden icrâsına bilindikleri harekât-ı ta'arruziye mü'essir topçu ateşimiz altında inkişâf bile idememiştir. Fransızların (Verdon) un cenûb şarkisinde ki ta'arruzlarında def' olunmuştur.

(Elli Abromon) havâlisinde ki muhârebe bütün gece devam iylemiş ve düşman orada zerre kadar ihrâz-ı muvaffakiyet idememiştir. Muhârebenin kanlı bir sûretde cereyân itdiği (Felirey) havâlisinde Fransızların mükerrer ta'arruzları püskütülmüştür. [

Bovalovepreter) in garbinde (Felirey-Ponnamoson) yolunun şimâlinde düşmanın şiddetli bir ta'arruzu akîm kalmıştır.

Yeni icrâ itdiği tahşîdâtından anlaşıldığına göre (Şanpanya) harekâtının temâmen dûcâr-ı ikâmet olması üzerine düşmanın harekâtı cedîdeye devamında ısrâr edeceği tahmîn olunuyor.

Şark dârü'l-harbinde Rusların (Kalvaryaya) nın şark ve cenûbunda ki hücumlarıyla (Ogostov) un şarkında ki harekât-ı ta'arruziyeleri hiçbir muvaffakiyete müncer olmamıştır. Şark cebhesinde bundan başka hiçbir tebeddül yoktur. (K).

Numro 1238, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 29 Mart 331. (Miladi : 11 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Garb sahnesinde: “Moz” ile “Mozel” arasında ki muhârebât gitdikce şiddet-i kesbi diyor. Fransızlar bu def'aki hücum vüsûllerinde kat'î bir darbe vurmak ve “Verdon” etrafında ki Alman hattını yarmak ve kat'î darbeyi vurmak için intihâb itdikleri mahallde, “Tol” merkezine istinâd etmek sûretiyle Fransızlar el-ân bir adım bile ileryememiş, yalnız külliyetli zâyi'ât virmişlerdir. Almanların garb sahne-i harbinde ki müdâfa'a hattının yarılmayacağı hemanda muhakke bir keyfiyet olduğu için Fransızların bu hücumlarında hâsıl olacak netîce biraz dahi insan gâ'ib etmekden başka bir şey olmayacaktır. Muhârebelre dikkat idilirse görülürki Fransızlar hücumlarında insan fedasından hiç de ihzâz itmiyorlar. Şanpanya muhârebelerinde Almanlar 10 bin kişilik zâyi'âtına mukâbil, 45 bin kişi gâ'ib iylemiş bulunmaları, Fransızların hücumları icrâ için ne büyük fedakârlıklara katlandıklarını gösterir bir delildir. Bi'l-âhire (Moz-Mozel) cebhesinde ki muharebenin neticesi de i'lân idildiği vakt-i Fransızların belkide Şanpanya muhârebelerinden ziyâde zâyi'ât verdikleri anlaşılacaktır.

Bu netîce ise şübehisz Fransızlar için hiç de iyi bir şey değildir. Çünkü artık tarafeyn ellerinde mevcûd son kuvvetleride cebhe-i harbe göndermişlerdir. Hatta İngiliz matbû'âtı Mısır ve Çanakkal'a sahne-i harblerine gönderilen kuvvetleri bir ziyâ' add edecek kadar ileri gitmişlerdir. Kat'î neticeyi ise tarafeynden birinin ma'nen ve maddeten bitkinliği teşkîl ideceği için Fransızların böyle mütemâdî büyük ziyâ'lara

uğramaları kat'î netîce üzerinde şübhesiz kendi aleyhinde büyük bir te'sîr icrâ idecektir.

Şark sahne-i harbine: Uzun müddet devam iden sükûn, nihâyet dün (Kalvarja) cihetinde muhârebâtın inkişâfı ile ihlâl idilmiş bulunuyor. Alman teblîğlerinde inkişâfın ma'nâsı pek büyük olduğu için bunun arkasından verilecek tefsîlâa sabırsızlıkla intizâr itmelidir.

Karpatlarda muhârebe bütün şiddetiyle devam idiyor. Tarafeyn-i mevki'nin vehâmetini ve muharebenin şiddetini nazar-ı dikkate alarak derhâl yeni kuvvetlerle mevzi'lerini vâridlerini takviye iylemişlerdir. Hatta Avusturya-Alman kuvvetlerinin (Eozok) geçidi ile (Tuzla) boğazı arasında tecâvüzîye geçtiği ve (Laborça) vâdisinde dahi yeniden Alman-Avusturya kuvvetlerinin ta'arruzuyla büyük muhârebelerin başlamak üzere bulunduğu bildiriliyor. Bu iki haber, Karpatlar'daki vaz'iyetin bâdî-i endişe olacak bir mâhiyeti hâ'iz olmakdan pek uzak bulunduğunu, hatta müttetiklerimizin yeni muvaffakiyetlerine intizâr lâzım glediğini görmek i'tibârıyla şübhesiz fevka'l-âde mûceb memnûniyettir.

Cenûb sahne-i harbinde henüz fa'âliyet başlamadı. Ma'a-mâ-fih Belgrad'ın bombadrdımanı, Karadağ üzerinde Avusturya tayyarelerinin fa'âliyeti, Tiran ile İLbasan arasından mühim bir Arnavud kuvvetinin Sırbistan'a hücûma âmede bulunduğu haberleri o sahâdada sükûtun pek yakında ihlâl idileceğine bir delil teşkîl iderler.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 9 Nisan-Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: Belçikalıları (Deri Koşen) mevki'inden yeniden tard iyledik. (Bosejor) ormanından şimâlinde ve (Menyel) in şimâl şarkîsinde dün Fransızlarda müte'addid siperler zabt ve (2) metralyoz iğtinâm itdik. Düşmanın mezkûr siperleri istirdâd husûsunda icrâ itmiş olduğu iki gece hücûmu semeresiz kalmışdır. (Argon) da Fransı piyadelerinin icrâ itdikleri bir hücûm akîm kalmışdır.

(Moz) ile (Mozel) arasında ki muhârebât gitdikçe iştîdâd iderek devam iyleyor. Harekât-ı ta'arruziyelerine devam iden Fransızlar zerre kadar muvaffakiyet ihrâz idemedikleri hâlde zâyî'ât-ı azîmeye dûçâr olmuşlardır. (Vever) vâdisinde düşman dün

sabah ve akşam neticesiz hücumlar icrâ itmiştir. Fransızlar (Konber) kurbünde ki (Moz) mevâki‘mürtefe‘asını zabt itmeye çalışmakta ve meydan muhârebeye mütemadiyen yeni kuvvetler sevk işlemektedirler. (Sen Mihyel) in şimâlinde (Seloz) ormanında gelen düşman ta‘arruzu mevâzi‘-i harbiyemiz karşısında dûçâr-ı ikâmet olmuştur. (Ayyı) ormanında yavaş yavaş ilerleyorum. (Apremon) un garbinde düşmanın bir ileri hareketi akîm kalmıştır. Fransızların (Filirey) in garbinde ki mühâcemeleri top ateşimizin te’sîriyle mahv olmuştur. (Filirey) in şimâl ve şimâl-i şarkisinde göğüs göğse kanlı muhârebe vukû‘ gelmiş ve askerimizin muvaffakiyetiyle neticelenmiştir. Fransızların ayn-ı hvâlîde ki gece hücumu da hiçbir netîce virmemiştir. “Bevalopereter” de Fransız kat’iyyen ilerlememişlerdir. Düşmanın (Şato_Salen’in cenûb garbisinde kâ’in (Behzâns-lâ-grand) karyesini zabt etmek husûsunda ki teşebbüsü de akîm kalmıştır. (Harteman Vilerkof) üzerinde yalnız top musâdemeleri vukû‘a gelmiştir.

Şark dârü’l-harbinde: (Kalvarja) nın şarkında muhârebât-ı inkişâf itmiştir. Bu muhârebeler henüz hitâm-pezîr olmamıştır. Şark cebhesinde bundan başka bir şey olmamıştır. (M.A)

Numro 1240, Sahîfe 1, Sütun 1, Turan, 31 Mart 331. (Miladi : 12 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 11 Nisan-Alman erkân-ı harbiyesi teblîğ idiyor: Garb dârü’l-harbinde: (İrer) kanalı üzerinde (Deri Graşen) in cenûbunda kâ’in (Boezle) kurbünde Belçikalılar tarafından işgâl olunan üç çiftliği zabt ve bu vesîle ile bir zâbit dört nefer esîr itdik. “Argon” un garb kısmında Fransızların icrâ itdikleri hücumlar akîm kaldı. “Moz” ile “Mozel” arasında ki muhârebât akşama doğru kesb-i şiddet itdi. “Komber” tepesinin şimâlinde ki ormanlık arazide Fransızlar mezkûr tepede bulunan mevzi‘mize hücum için büyük miyâsda kuvvetler cem‘ ve bu sabah hücum itmişlersede hücumları temâmıyla akîm kalmıştır. “Ayyı” nin cenûb şarkisinde göğüs göğse yapılan muhârebât lehimize neticelenmiştir. Fransızlar (Felirey) in şimaline tevcîh itdikleri şedîd ve fakat neticesiz hücum esnâsında pek büyük zâyî‘âta dûçâr olmuşlardır. Dün (Lopreter) ormanında vukû‘a gelen muhârebede dört metralyoz aldık. Mevki‘-i

mezkûrda geceleyin de devam iden muhârebât lehimizde neticelenmiştir. Fransızlar (Moz) ile (Mozel) arasında pek vahîm zâyi'âta dûçâr olmuşlardır. El-yevm bu zâyi'âtın, tahmîni bir sûretde olsun takdîri kâbil değildir. Yalnız (Seloz) ile (Larmovil) ormanı arasında kıt'âtımız (700) ve (Reynevil) in şimâlinde ki dâr-ı arazide (500) Fransız ciddi saymışlardır. Burada (11) zâbıt (804) nefer esîr (7) metralyoz iğtinâm itdik.

(Voj) larda kar furtunaları sebebiyle büyük muhârebe olmamıştır. Şark dârü'l-harbinde (Maryanpol) , (Kaloraya) ve (Kilmiki Kurbünde) ve (Sezkova) üzerinde ki Rus hücumları def' edilmiş ve diğêr taraftan düşman (Vomyeç) in yanında ki mevâki'den de tart olunmuştur. (Pelvenesk) in garbinde (80) esîr (3) metralyoz alınmıştır. Lehistanda Vistol'ün cenûbunda Ruslar bütün gece şiddetli piyâde ve topçu ateşi edâme itmişlerdir. (M.A)

Numro 1241, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 1 Nisan 331. (Miladi : 14 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i umûmiye

Garb ve şark sahne-i harblerinde vaz'iyetde tebeddül yokdur. Fransız hücumları hergünki gibi neticesiz devam idiyor.

Avusturya cebhesinde: Karpat muhârebeleri devam idiyor. Bugün vârid olan haberler bir iki günden beri bu cebhede ki muhârebelerin betâ'et kesb itmekte bulunduğu ve (Perzemisel) in sukûtu üzerine başlayan Rus tecavüzünün tevkîf idildiği bildiriliyor. İşte bu sûretle Karpat muhârebelerinde Rus tecavüzünden mütevellid tehlikede temâmen ber-taraf edilmiş bulunuyor. Ruslar hiçbir tarafta, haftalarca süren bu hücumları neticesinde ufak bir muvaffakiyet bile elde idememişlerdir.

Şimdi-Alman kuvvetlerinin yeniden tecavüzîye geçerek Ruslar'ı temâmen Karpatlardan tard iylemelerine intizâr itmelidir. Çünkü şimâli Lehistan'da bataklıklar hasûle gelmiş bulunması orada kat'î muhârebeler icrâsını imkansız bir ufukda ve Alman tecavüzünün Karpatlardan icrâsını istilzâm iylemekdedir.

Şimdi Almanlar yaz muhârebesi için hazırladıkları yeni ihtiyât kuvvetleriyle Karpatlarda son ve kat'î yaz muharebesine başlayacaklardır. Bu sebeble Karpat

muhârebeleri bu günden i'tibâren müttefiklerimizin muvaffakiyetleriyle mütevâlî yeni bir safhaya dâhil oluyor demekdir.

Numro 1241, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 1 Nisan 331.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 12 Nisan-Bugün ki târihiyle Alman erkân-ı harbiyesi büyük karargâh-ı umûmîden tebliğ idiyor. Garb dârü'l-harekesinde (Argon) da Fransızlar tarafından vâki' olan müneferid hücumlar akîm kalmışdır. (Moz) mevzi'mize karşı bir ta'arruzda bulunmuşlar ve iki sâ'at müsademeden sonra püskürtülmüşlerdir. Ayyi) ve (Lopreter) ormanlarında bizim lehimize neticelenen münferid süngü muhâreleri vukû'a gelmişdir. Burada Fransızların geceleyin tekrar itdikleri hücumlarda püskürtülmüşdür.

Şark dârü'l-harbinde (Maryanpol) ın şark istikâmetinde vukû' bulan bir hücum esnâsında 9 zâbit 135 Rus neferi esîr ve 4 metralyuz iğtinâm itdik. (M).

Numro 1242, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 2 Nisan 331. (Miladi : 15 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 13 Nisan-Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbide: (Beri Evyak) kurbünde Fransızlar bu gece ileri siperlerimizden birisine dâhil olmuşlar isede hemân tard idilmişlerdir. (Rens) ın şarkında kâ'in havâlîde düşman tayyarecilerinin ta'arruzu akîm kalmışdır.

(Moz) ile (Mozel) arasında Fransızlar fa'âliyetlerine devam itmekdedirler. Düşman bar mahallerde şiddetli hücumlarda bulunmuş isede hiçbir muvaffakiyet istihsâl idememişdir. (Verdon) un şarkında (Mezrova) kurbünde Franzıların sabaha karşı icrâiledikleri üç hücum ateşimiz karşusunda telefât-ı külliye ile imhâ idilmişdir.

(Merzerova) nın cenûb garbisinde kâ'in (Marşvil) kurbündeki mevzi'lerimize karşı düşmanın kuvve-i külliye ile öğle ve akşamüzeri icrâ iylediği mühâcemât aynı neticeye münçar olmuşdur. (Mezova-Marşvil) cebhesine karşı Fransızların bugün şafakla icrâ iyledikleri hücum-ı düşmana telefât-ı külliye virdikilerek püskürtülmüşdür. (Lopreter) ormanında gece gündüz, göğüs göğse ve kanlı musâdemât olmuşdur. Bu

musâdemât esnâsında tedricen ilerledik. (Haretmans ve Milerkopf) un cenûbunda dün akşam Fransızlar tarafından icrâ idilen hüçûm dahi püskürtülmüştür.

Numro 1243, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 3 Nisan 331. (Miladi : 16 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

İngiliz donanmasının Belçika sâhillerinde uğradığı hasârlar

Berlin 14 Nisan-İngiltere bahriye nezâreti Belçika sâhillerinde icrâ-yı fa‘âliyet iden yalnız donanmasının uğradığı hasarlar hakkında ma‘lûmât virmekdedir.

Ambeval gemisi olan (Amazon) harbi gemisi 19 Teşrîn-i evvelde hasara uğramış ve ta‘mîrât icrâ idilmek üzere İngiltere’ye avdete mecbûr olmuştur. Aynı ayın nihâyetlerine doğru İngiliz harbe gemilerinde husûle gelen hasarlar, sahra toplarının şarapnellerinden mütevelliddir. Bu hasârlar büyük çaplı Alman toplarının mermileriyle biraz dahi ziyadeleşmiştir. Belçika sâhillerinde icrâ-yı fa‘âliyet iden zırhlıların hemânda kâffesinde kuleler sâhil topraklı tarafından mahv edilmiştir. (Mersey) sefinesine bir çok mermi isâbet itmiştir. Giminin kapudanı ile mürettebatından sekiz kişi telef olmuştur. Vildefir, Vestal, Beriban, Visnatlu sefineleri hasâr uğramıştır. (M. A).

Numro 1243, Sahîfe 4, Sütun 1, Turan, 3 Nisan 331.

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 14 Nisan- Volf ajansından 14 Nisan târihiyle karârgâh-ı umûmîden teblîğ olunuyor.

Garb sahne-i harbinde: Rus Evbaf, civârında düşmanın icrâsına teşebbüs itdiği bir gece hüçûmu akîm iylemiştir. GVerdon” un şimâl garbisinde, Fransızlar dün hatlarımıza karşı keşif mübâdî ve (Silik yer var) habir iden bir takım bombalar atmışlardır. “Moz” ile “Mozel” arasında ki muhârebât devam iylemiştir.

Fransızlar (silik) Marşevil, deki cebhemize gece iyledikleri şiddetli bir hüçûm neticesinde mevzi‘mizin bir kısmı dâhil olmaya muvaffak olmuşlarsada, “Marşevil” civârında ki bir mütekâbil hüçûm ile def‘ ve tard ider. Bahri gibi cebhenin diğer akşamı üzerinde ki hücumları mevâzi‘mizin önüde ve şiddetli ateşden mahv olmuştur.

An Cebhel” ile “Komber” arasında dün yalnız topçu muhârebâtı vukû‘ bulmuştur. “Ayyi” ormanı kurbünde ki Fransız hücumları, düşmanın siperleri ber-hevâ itmek üzere vukû‘ bulan beyhûde teşebbüslerinden sonra geriye püskürtülmüşlerdir.

“Nesey- Zaprey” yolunun iki tarafında Fransızların icrâsına giriştikleri hücum, bu yolun garbında akîm kalmış ve şarkındada göğüs göğse çarpışmalara müncar olmuştur ki neticede bizimkiler üst çıkmışlardır.

“Bevalvireer”de dün muhârebe olmadı. “Voj” da “Meçeral” ın cenûb garbisinde “Senepakeritkof” a karşı icrâ olunan diğer bir Fransız hücumu ise akîm kalmıştır.

Şark sahne-i harbinde bir gûna tebeddül yoktur. (K) Ordu Baş Kumandanlığı.

Numro 1244, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 4 Nisan 331. (Miladi : 17 Nisan 1915)

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 10 Nisan- Bugünkü târih ile erkân-ı harbiye tebliğ idiyor: Garb dârü’l-harbinde (Moz) ile (Mozel) nehirleri arasında dün yalnız müteferrik sûrette muhârebeler olmuştur. (Marşovil) kurbünde Fransızlar üç def‘a hücumla kalkmışlar isede bu hücumların kâffesi akîm kalmış ve düşman zâyi‘ât-ı azîmeye uğramıştır. (Nesey-Felirey) yolunun şarkında ki siperlerden küçük bir kısmının zabtı için vukû‘ bulan muhârebât geceye kadar devam etmiştir.

(Loveter) ormanı civarıyla ormanın içinde ki Fransız hücumları akîm kalmıştır. (Maton Viller) in şimâl şarkisinde ki mevzi‘lerimize hücum iden Fransızlar müfrezeleri, setr kullarımız tarafından püskürtülmüş ve büyük zâyi‘âta dûçâr edilmişlerdir. (Maretmaf Vayler Koveyf) in cenûbunda Fransızlar beyhûde yere beş def‘a cebhemizi yarmaya teşebbüs etmişlerdir. (Voj) larda yalnız topçu muhârebâtı vukû‘ bulmuştur.

Şark dârü’l-harbinde hâl ve mevki‘de tebeddül yoktur. (M.A)

Numro 1245, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 5 Nisan 331. (Miladi : 18 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz‘iyet-i Umûmiye

Vaz'iyetlerde mühim bir tebeddül yok. Garb sahne-i harbinde Fransızların hücumları her vakit ki gibi akîm kalmış, şark sahne-i harbinde ki sükûn halledâr olmamış, Karpatlarda ki muhârebelerde şiddetini gâ'ib iylemiştir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 16 Nisan-Erkân-ı harbiye-i umûmiye-i bugünkü târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Ostened) ve (Nivport) önünde birkaç düşman torpidosu topçu muhârebâtına iştirâk itmiş isede serî'an sükûta mecbûr idilmişlerdir. (Senteleva) nın cenûb yamacında bir işti'âl vukû'a getirdikten sonra iki hâne işgâl iyedik, bu gece tekrar (Loret) mevki' mürtefa'nın cenûb yamacında harb başlamıştır. (Moz) ile (Mozel) arasında yalnız topçu muhârebâtı vukû' bulmuştur. Havaların ciyâdeti dün tayyarecilerin büyük bir fa'âliyet ibrât itmelerine müsâ'ade iylemiştir. Düşman tayyarecileri cebhemizin arkasında ki mevâki'a bombalar atmışlar ve tekrar (Ferborg) ile (Beragavo) a boma atmak sûretiyle hücum icrâ iyleyerek ekserisi çocuk olmak üzere pek çok sivil kimseleri yaralamışlardır.

Şark dârü'l-harbinde vaz'iyet tebeddül itmemiştir. (Kalvaryaya) kurbünde vukû'a gelen küçük muhârebeler esnâsında bu son günlerde düşmandan (1040) esir ve (7) metralyuz aldık (M.A)

Numro 1246, Sahîfe 1, Sütun 1, Turan, 6 Nisan 331. (Miladi : 19 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb ve şark sahne-i harblerinde el-ân bir tebeddül yokdur. Moz-Mozel muhârebeleride el-ân neticesiz bir şekilde devam idüb gidiyor. Karpatlarda ki muhârebelerde hâlâ eski şiddetini almadı. Binâ'en aleyh Avrupa harb sahnelerinde esaslı bir tebeddül yokdur. Bu günlerde Alman Zebliyetlerinin şâyân-ı dikkat bir fa'âliyeti görülüyor. Bu fa'âliyetin hedefi henüz ta'yîn itmemiş olmakla beraber, İngilizleri endişeye düşürdüğü anlaşılıyor. Aynı zamanda atılan bombaların bir çok hasarları ikâ' iylediği tebeyyün idiyor. Almanların bunda ta'kîb itdiği bir maksadları olsa gerekdir. Ma'a-mâ-fih hakikatin tenbîhine kadar sükûtu ihtiyâr iylemeyi tercîh idiyoruz.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 17 Nisan-Karargâh-ı umûmîden tebliğ olunmuşdur: Garb dârü'l-harekâtında “Aras” ın garbinde kâ'in (Loret) mevki' mürtefa'ının cihet-i cenûbîsinde 60 metro arzında ve 50 metro derinliğinde bir küçük istinâd noktası gâ'ib itdik. Şampanya'da (Peret) in şimâl garbisinde Fransızların birkaç müstahkem mevki'lerini bir hava itdirdikden sonra bi'l-hücûm zabt itdik. Fransızlar tarafından bu sabah icrâ olunan mukâbil ta'arruz akîm kalmışdır. Moz ve Mozel arasında şiddetli topçu muhârebâtı devam itmekdedir. (Felirey) civârında Fransızlar birkaç ta'arruz icrâ itdikleri hâlde büyük zâyi'âta dûçâr oldukdan sonra mevzi'lerine doğru püskürtüldüler. Tarafımızdan icrâ idilen bir keşf ta'arruzu neticesinde Voflarda kâ'in “Orbe” nin şimâl garbisinde bulunan bir düşman mevzi'i askerimiz tarafından zabt edilmiştir. İşbu mevzi' bizim için gayr-i müsâ'id olduğundan askerimiz esir itdikleri birkaç Fransız Alpli avcı tefrîni beraber alarak mevzi'-i mezkûru tahliye itmişlerdir. Tayyarecilerimizden birisi evvel ki gün “Kale” şehrini bombardıman itdikden sonra Londra civârında “Garanoviçi” bombardıman itmiştir.

Şark dârü'l-harekâtında dün dahi hiçbir tebeddül olmamışdır. (Mili)

Numro 1247, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 7 Nisan 331. (Miladi : 20 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Vaz'iyetde yine bir tebeddül yok. Garb sahne-i harbinde, Nivşabel'de mağlub olan İngilizler bu def'a yeniden hücumlar icrâsına başlayolarlar. (Nivşabel) mağlûbiyeti İngilizlerin mühim zâyi'âtını mü'eddî olduğu için İngilterede büyük bir te'sîr yapmış. Hatta İngiliz ordusu baş kumandanı tebdîl idildikden mâ'adâ kurd Kîçiz dahi vaz'iyet-i askeriyei tedkîk itmek üzere bi'z-zât garb sahne-i harbine azîmet itmiştir. Diğer taraftan Roma'dan vârid olan telgraflar, İngilizlerin, donanma i'ânesiyle büyük bir hücumla başlayacaklarını bildiriyordu. İşte bugünkü Alman tebliğinde İngilizlerle vukû' bulduğu bildirilen muhârebeyi, biz bu umûmî hücumun bir mukaddemesi olarak telakki iyeleriz. İlkbahar hulûl itmiş bulunduğu için Fransızlar gibi İngilizlerin'de tâl'alarını bir son def'a daha bahriye itmek istemeleri müsteba'd değildir. Moz-Mozel muhârebeleri el-ân neticesiz sûretde devam idiyor. Vojlarda fa'âliyet meşhûd olmuyor.

Şark sahne-i harbindede hiçbir tebeddül yok. Karpatlarda eski fa'âliyet artık temâmen tevakkuf itmiş gibidir. Yalnız cebhenin ba'zı aksâmında ehemmiyetsiz top muhârebeleri olmaktadır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 18 Nisan-Alman karargâh-ı umumisinden tebliğ idiliyor: Garb sahne-i harbinde (Eyper) in cenûbunda dün akşam İngilizler temâmen kanalın şimaline müsâdif mürtefa' bir mevki'de bulunan mevzi'mizi ber-hevâ iderek istila itmişler isede tarafımızdan icrâ idilen mukâbil bir ta'arruz ile hemân püskürtülmüşlerdir. İştî'âlden hasûle gelüb İngilizlerin işgâl itmekte buldukları üç çukur dâhilinde el-ân muhârebe devam itmektedir. (Şanpanya) da Fransızlar tarafımızdan zabt idilen bir mevzi'inin kurbünde bulunan bir siperi ber-hevâ itmişlersede bir istifâde te'mîn idememişlerdir. (Moz) ile (Mozel) arasında yalnız topçu muhârebeleri olmuştur. (Voj) larda (Şetosevaye Ramsatel) in cenûb şarkisinde bir ileri mevzi'î zabt itdik. (Meçral) in cenûb garbisinde ileri karagol kıt'âtımız adeden fâ'ik bir düşman müvâcehesinde istinâd noktalarına kadar çekilmişlerdir. Şark sahne-i harbinde vaz'iyet-i tebeddül itmemiştir. (M.A).

Numro 1248, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 8 Nisan 331. (Miladi : 21 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 18 Nisan- Alman karargâh-ı umumisinden tebliğ olunuyor: Garb sahne-i harbinde "Epyer" in cenûb şarkisinde İngilizleri, el-ân ba'zı küçük akşamını işgâl itmekte oldukları mevzi'mizden tard itdik. Dün İngilizler bir mevki' mürtefa'ada bulunan bu mevzi'mizi yeniden zabt etmek üzere "Eyper Komin" şümendüferi boyunca şiddetli ta'arruzda bulunmuşlar isede ta'arruzları kendilerine zâyî'ât-ı azîme virdilerek def' edilmiştir. "Moz" ile "Mozel" arasında gündüzün top muhârebeleri olmuştur. "Konber"i deki mevzi'mize ta'arruz etmek üzere Fransızların cüz'î teşebbüsü daha bidâyetde ateşimizle akîm bıraktırılmışdır. "Voj" larda "Rabhşakir Kopef" garbinde Fransızların icrâ iydekikleri iki ta'arruz akîm kalmıştır. Bundan başka Fransızların "Şetaynbervok" un şimâlinde ki mevâki' mürtefa'aya karşı icrâ iyledikleri ta'arruzda zâyî'ât-ı azîmeye dûçâr idilerek akîm bırakılmışdır.

Şark sahne-i harbinde vaz'iyetde hiçbir tebeddül yoktur. (K).

Numro 1249, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 9 Nisan 331. (Miladi : 22 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 19 Nisan- bugünkü târih ile karargâh-ı umûmîden tebliğ olunmuşdur garb dârü'l-harekâtında (Şanpanya) da siperler kazarak icrâ iylediğimiz hücum terakkî itmiştir. Fransızların (Argon) da (Fordapari) mevki'inin şimâlinde ki ta'arruzları akîm kalmıştır. (Moz) ile Mozel arasında ba'zı yerlerde pek ziyâde kesb-i şiddet iyleyen topçu muhârebelerinden başka bir şey vukû'a gelmemiştir. (Felirey) civârında Fransızların icrâ iyledikleri hücum ateşimiz altında irişmiştir. (Karovadmakarem) mevki'i civârında kıt'âtımız birkaç tabyayı ber-hevâ itdikden sonra düşmanın esâs mevzi'ine dâhil olmuşlardır. Burada düşman pek çok zâyî'at virmiştir. (Ozikor) un garbinde ileri kıt'âtımızın icrâ iyledikleri muhârebât neticesinde evvelce suretde ...de tahliye iylemiş olduğu (Ambor Monil) e geri bi'l-umûm zabt itdik. (Voj) larda (Mezeral) in şimâl garbisinde kâ'in (Silaker) civârında ki mevâki' mürtefa'aya karşı Fransızlar alp avcı efrâdı tarafından icra idilen hücum büyük zâyî'at ile püskürtülmüştür. (Haretmans Veylerkopez) tepesi istikâmetine doğru icrâ iylediğimiz ta'arruz neticesinde işbu mevki'-i mürtefa'in şimâl şarkî yamacında kaç yüz tepelik (silik yer var) şark dârü'l-harekâtında tebeddül yoktur. (M.A).

Numro 1250, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 10 Nisan 331. (Miladi : 23 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 20 Nisan-Bugünkü târihiyle karargâh-ı umûmîden tebliğ idiliyor: Garb dârü'l-harbinde düşman (Goraveyari) nin fa'aliyetde icrâ itdiği hücumlar akîm kalmıştır. Dün (Moz) ile (Mozel arasında ve (Kalberey) kurbüde Fransızların geniş bir cebhe üzerinde icrâ itdikleri hücumlar def' edilmiş ve düşman zâyî'at mazîmeye uğramıştır. (Loperto) ormanında ilerledik. (Voj) larda düşman (Miçeral) in şimâl ve cenûb-ı şarkisinde (Sondertaç) kurbündeki mevâzi'mize beyhûde bir hücum itmiş ve burada küllî zâyî'at virmiştir.

Şark Dârü'l-harbinde: Vaz'iyet gayr-i müşkildir. Rusların, mıntika-ı harb-i hâricinde kâ'in (İnteryorğ) ve (Kombeyen) silik şehirlerine bomba atmalarına bir mukâbele olmak üzerinde şümendüfer hatlarının naksa-ı ... olan (Beyalosenok) üzerine 150 bomba atdık. (M.A).

Numro 1251, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 11 Nisan 331. (Miladi : 24 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 22 Nisan- Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi teblîğ idiyor: (Labase) kanalının cenûbunda ve (Aras) ın şimâl garbisinde kemâl-i muvaffakiyetle ba'zı lağımlar atdık. (Argon) da ve (Moz) ile (Mozel) arasında şiddetli top muhârebeleri vukû'a gelmiştir. Fransızlar toplarıyla ansızın ateş açdıktan sonra geceleyinin (lopreter) ormanının garb kısmında hücumlar icrâ itmişlensede zâyi'at-ı külliyyeye uğradılarak tar didilmişlerdir. (Hartemans Veyler Kopef) in cenûb yamacında dün düşmanın ber-istinâd noktasını tahrîb itdik ve Akşam bir Fransız ta'arruzunu püskürtdük. Şark sahne-i harbinde vaz'iyet-i gayr-i mütebeddildir. (M.A).

Numro 1252, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 12 Nisan 331. (Miladi : 25 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Garb sahne-i harbinde; bir iki günden beri yeniden şedîd bir fa'âliyet müşâhede idiliyor. Moz ve Mozel nehirleri arasında ki muhârebe yine eski şiddetini iktisâb itmiştir. Fî'l-vâki' henüz bu cebhede vaz'iyetin tebeddülünü entâc idecek esaslı bir hareket-i askeriye olmamışsada tarafeynin pek büyük fedakârlıklara katlanarak pek kanlı muhârebeler itmekde buldukları muhakkaktır. Bugün neşri dilen Alman teblîğide Moz-Mozel muhârebelerinin henüz bütün şiddetiyle devam iylemke de bulunduğunu te'yîd idiyor.

Garb sahne-i harbin muhtelif diğerk noktalarında da Fransızlar hücumlarında devam idiyorlar. Fakat bu cebhe-i harbde bugün için memnûyetle kayda şâyân olan en mühim hâdise, Almanların (Eyper) kanalını geçmek sûretiyle ihrâz itdikleri muvaffakiyettir. İngilizler, İngiltere karşısında bulunan bütün Belçika ve Fransız sâhillerinin Alman eline düşmesini te'mîn için altı aydan beri, (Eyper) kanalından istifâde iderek etrâfi

suya gark itmiş ve kış esnâsında Almanların ileri hareketlerini tevkife muvaffak olmuşlardı. Bi'l-âhire Almanlar kanalın sol sâhilinde kavî bir sûrette yelreşerek tecâvüzîden vaz geçmişler, yalnız müttefik orduların arada sırada vukû' bulan hücumlarına mukâbele ile iktifâ iylemişlerdi. Hatta Fransız ve İngiliz orduları, bir müddet Alman ordularını, kendilireni tehdîd iden bu mevki'den tard ve yandan çevirme sûretiyle tehliye için umumi bir hücum icrâ iylemişlerdisede bu teşebbüs de Alman müdâfa'a hattının metîn duvarları önünde kırılıp gitmişti. O vakitden beri garb sahne-i harbinde ki harekâtın merkez sıkleti merkeze intikâl itmiş ve Yanpanya ile Verdon taraflarında şiddetli hücumlar icrâ idilmişdi. Hatta Fransız orduları cebhenin bu kısımda ki hücumlarla o kadar meşgûl olmaya başlamışdı ki Eyper'de İngilizler başlı başına terk edilmiş, o taraflar unutulmuşdu. Almanların son zamanlarda Felander havâlîsinde müdhiş bir fa'âliyet-i askeriye ibrâz iylemekde buldukları hakkında ki haberler bile ehemmiyetsizce geçmişdi. Ma'a-mâ-fih İngilizler, (Nivşapel) mağlûbiyetinden sonra, Yeni bir hücum icrâsı için hazırlıklarında devam itmiş, hatta Lord Giçner orduya bi'z-zât kumanda itmek üzere garb sahne-i harbine gelmişdi. İşte bugün iki tarafın bu hazırlıklar neticesinde tutuşdukları muharebenin şâhidi oluyoruz. Almanlar dahi ilk hücumla (Eyper) in şimâl şarkîsinden kanalı geçerek birkaç mevki' zabt itmiş ve İngilizleri (Nivşayel) den de daha müdhiş ve daha fecî' bir mağlubiyete uğratmışlardır. Ta'âkub ve tevâlî ideceği şübhesiz olan bu harekât-ı askeriye, aynı sûretle muvaffakiyetlerle tetevvüde devam iderse Belçika toprağı İngiliz ordusundan temâmen tathîr edilmiş olacaktır. Fî'l-vâki' bunu bu günden bilmek doğru bir şey değildir. Fakat Almanların bu kadarla iktifâ itmeyerek, muvaffakiyetlerini tevâlî itdirmek isteyecekleri âşikârdır.

Şark sahne-i harbinde: El-ân vaz'iyet-i tebeddül itmemiş, bir müddetden beri devam iden sükûn-ı ihlâl idilmemiştir.

Avusturya cebhe-i harbinde: Bir iki günden beri vârid olan haberlerde Alman-Avusturya ordularının cebhenin yalnız bir noktasında tecâvüzîye geçerek şiddetli muharebelere başladıklarını mü'eeyyiddir.

Ruslar (Eözok) geçidinde ki tecavüzlerine devam iderken, Alman-Avusturya ordularının diğer bir noktadan tecâvüzîye geçerek düşmanı tarda başlamış bulunması, Karpatlarda intizâr idilen umûmî hücumun başlamak üzere bulunduğu bir delildir.

Bu günlerde bu tecâvüzî hareketin bütün cebheyi ihâta iderek Rusların tardına başlanması kaviyyen muhtemeldir.

Numro 1252, Sahîfe 3, Sütun 1, Turan, 12 Nisan 331.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 27 Nisan-Erkân-ı habiye-i umûmiye 23 Nisan târihiyle iş'âr idiyor.

Garb dârü'l-harbinde kıt'âtımız dün (Lozenmarf) ın şarkında kâ'in (Seyter İsgat) cebhesinden (silik) in şimâl şarkisinde bulunan düşman mevâzi'ine şiddetle hücum itmişler ve bir mahallede dokuz kilometrü (silik yer var) katv iderek (Pebakem) mevki'inin cen^bu ve şarkında ki tepelere vâsıl olmuşlardır. Kıt'âtımız (silik) hâlâ bir muhârebe neticesinde (Eyper) kanalının (Eyper İsterat) ve (Hetsas) noktalarında ki (silik) iderek kanalın sahil garbisinde muhkem bir sûrette yerleşmişlerdir. (Lanmezenmaf) ve Setreanesteerat) (silik) ve (Bitekem) mevki'leri tarafımızdan zabt olunmuşdur. Bu müsâdemede lâ-akl (1500) Fransız nefer esir ve (30) top iğtinâm itdik.

(Moz) ve (Mozel) arasında muhârebât yeniden şiddetlenmekdedir. (Konber) ve (Senmebheben), (Beremon) ve (Filirey) in şimâl şarkisinde ki topçu muhârebeleri bi'l-hassâ pek şiddetli olmuşdur.

(silik) ve (Ayremon) arasındaki ormanlık havâlide düşman yalnız beyhûde hücumları icrâ itmeşdir. (Silik) burada en ileride ki mevzi'lerimizden ba'zılarına girmişlersede kısmen püskürtülmüşlerdir. Mevki'-i mezbûrda henüz göğüs göse muhârebât devam itmekdedir.

(Kormekor) un garbinde kâ'in olub tarafımızdan işgâl idilen (Anberomenil) mevki' dün Fransız (silik) ateşi ile ihrâk idilmiş olmağla ileri fa'âliyetimiz tarafından tahliye idilmiştir. Ma'a-mâ-fih mevki'-i mezkûrun garb ve cenûb tepeleri elimizdedir.

Şark dârü'l-harbinde vaz'iyet gayr-i mütebeddildir. (M.A)

Numro 1253, Sahîfe 1, Sütun 2, Turan, 13 Nisan 331. (Miladi : 26 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde. Almanların (Eyper) kanalında ihrâz itdikleri muvaffakiyet hakkında; Alman karargâh-ı umûmîsi henüz îzâhât virmemiş olmağla beraber, bugün neşri dilen Alman tebliği, İngiliz ve Fransız orduların gâ'ib idilen yerleri tekrar zabt için vukû' bulan teşebbüslerinin akîm kaldığını bildirmektedir. Alınan toplar otuz beşden fazla olduğu gibi bir çok metralyuz ve mühimmâtda îgnâm edilmiş, esirlerin mikdârı da (2400) e bâliğ olmuştur. Bunlardan daha ziyâde dikkate şâyân olan cihet, müttefik ordularının mukâbil hücumuna rağmen Almanların tecâvüzü hareketlere devam iderek kanalın garbinde kâ'in (Lizeren) köyünü dahizabt iylemiş bulunmalarıdır. Binâ'en-aleyh Fransız-İngiliz kuvveleri, Almanların burada ki harekâtına mâni' olmaya muktedir olamamışlar dimekdir. Bu ise orada ta'âkub idecek harekât-ı askeriye nokta-ı nazarından fevka'l-âde ehemmiyeti hâ'iz bir meseledir. Moz ile Mozel nehirleri arasında ki muhârebe el-ân bütün şiddetiyle devam idiyor. Buna rağmen vaz'iyetde hiçbir tebeddül görülmüyor. Vojlarda, kar ve soğuk harekât-ı askeriye icrâsına mâni' oluyor.

Şark sahne-i harbinde vaz'iyet diğışmemiştir. Karpatlarda da yeni bir tebeddül yoktur. Bir taraftan Alman tecâvüzî diğier taraftan Rus ta'arruzu mütekâbil bir sûretde devam iylemektedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 24 Nisan-Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi karargâh-ı umûmîden tebliğ idiyor: (Eyper) in şimâl ve şimâl şarkisinde zabt itdiğimiz mevâki'nin istirdâdı için düşman tarafından vukû' bulan teşebbüsâtın kâffesi akîm kaldı. "Eyper" in şimâlinde Fransızların ve "Eyper" in şimâl şarkisinde kâ'in "Senjolyen" kurbünde İngilizlerin icrâ itdikleri hücumlar, kendilerine telefât-ı külliye virdirilerek neticesiz bırakılmışdır. Bu sabah düşmanın (Eyper-Bekesşot) yolunun cenûb şarkisinde ki hücumu da evvelkiler gibi dûçâr-ı ikamet iyledik.

Numro 1256, Sahîfe 3, Sütun 1, Turan, 16 Nisan 331. (Miladi : 29 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde (Eyper) deki muhârebeler eski cereyân müsâ'idiyeti takîbde ber-devamdir. Vârid olan telgraflar Almanların cebheye mühim kuvvetler tahdîd

ylediklerini ve kaleye doğru yürümleri istediklerini haber virmekdedir. Zaten ta'kîb idilen harekâtda bu maksadı göstermeye kâfidir. Binâ'en aleyh Almanlar Kaleye kadar uzayan sahillere hâkim olmaya karâr virmişler dimekdir. Almanlar için karâr virmek, hemânda icrâ iylemek demek olduğu için bu maksadlarına ir geç ireceklerine şübhe yoktur. Diğer taraftan Moz-Mozel cebhesinde ki muhârebelerde Almanlar lehine olarak devam iylemektedir. Ba'zı haneler ve Eyper muhârebelerinin bu cebhe üzerinde de tâ'sirini gösterdiğini söyleyorlar. Bunun ne dereceye kadar müdâfa'aya şâyân bir mutâla'a olduğu söylenemezse, her hâlde Mos ve Mozel cebhesinde Fransızlar gitdikece vahîm bir mevki'a düşmektedirler. Her gün ihrâz idilen küçük muvaffakiyetler, Fransız cebhe-i harbini sarsmaktan hâlî değildir. Bu sebeble garb sahne-i harbinde ki muhârebeler bugünkü cereyânını ta'kîb itdiği takdirde, Fransızlar için pek vahîm netîceler tevliid iylemesi muhtemeldir.

Şark sahne-i harbinde tebeddül yoktur. Avusturya cebhesinde de muhârebeler tevakkuf itmiş gibidir. Ruslar (Ezok) mintakısında ki hücumlarından nihâyet şimdilik sarf-ı nazar itmiş görünüyorlar. Vaz'iyetide başka bir tedebbül yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 27 Nisan-Ajans Volfdan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harekâtında: İngilizler, bu ana kadar işgâl itmekte olduğumuz hattın üç dört kilometro cenubundan başlayub "Dold" çiftliğinin biraz şimâlinde kâ'in bir noktadan "Zolyen" tarîkiyle "Eyzer" kanalına, ve "Garafe nestafel" e doğru imtidâd iden "Eyper" in şimâl ve şimâl şarkîsinde ki mevâzi'mizin hudûd-ı cedîdesine kuvâyı azîme ile hücum itmişlerdir. Alman topçusu bu hücumu, "Eyper" in enûb şarkîsinde kısmen Girid'in ateş altına almaya muvaffak olmuş ve hücum bu ateşin altında mütecâvizler için son derece ağır telefâtı müceb olarak erimiştir. Geçen gece düşmanın topu ateşi ile temâmıyla harâb olduğu için "Lizeren" in evlerini tahliye itdik "Loper" in pek yakınında ve kanalının sol sâhilinde ki köprüünün başı bizdedir. "Eyper" kurbünde vukû' bulan muhârebâtda kıt'âtımız bu ana kadar elli metralyoz iğtinâm itmişlerdir. "Eyper" in tahmînen 12 kilometro cihet-i garbisinde kâ'in ve hutut-ı hadîdeyenin noktaü't-tesâk olan "Peperinga" yı muvaffakiyetle bombardımana başladık.

“Argon” Ormanlarında Fransızlar tarafından “Viye-Loşato” nun şimâl şarkisinde teşebbüs idilen bir gece hücumu püskürtülmüştür. “Moz” tepelerinde Fransızlar’ın kuvâ-yı cedîde tahdîd itmiş olmalarına rağmen yeniden ilerledik. Düşmanın “Komber” den mevâzi’imize karşı icrâsına teşebbüs itdiği hücum-ı akîm kalmıştır. “Ayyi” ormanında düşmana azîm-i zâyi’at virdirerek yaptığı mukâbil hücumu püskürttü.

“Lopreter” ormanında geceleyin vukû’ bulan bir süngü muhârebesi esnâsında muvaffakiyetle ilerledik. Düşman dün “Haretman Vaplereskopet” de ki mevâzi’imize karşı bir çok def’alar hücum itdi ise de bu hücumları akîm kaldı.

Şark dârü’l-harekâtında: Vaz’iyet değişmemiştir. (M.A).

Numro 1257, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 17 Nisan 331. (Miladi : 30 Nisan 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz’iyeti

Berlin 28 Nisan-Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi tebliğ idiyor: Garb dârü’l-harbinde: (Felande) de İngilizler dün dahi zâyi’ itdikleri yerleri istirdâda teşebbüs iderek ba’de’z-zuhur (Eyper-Pilken) yolunun iki tarafından hücumlar icrâ itmişlersede ve mühâmmât ateşimizin te’sîriyle mevzi’lerimizin iki yüz metro ilerisinde mahv olmuşdur. İngilizlerin akşamüzeri, daha şarkda icrâ itdikleri hücum kendileri için zâyi’ât-ı azîmeyi müceb olarak tahliyeyle akîm kıldı.

(Şanpanya) da (Molenil) in şimâlinde kâ’in büyük bir manzume-i istihkâmâtı ve gece bi’l-hücum zabt ve düşmanın müte’addid mukâbil hücumlarına rağmen muhâfaza ile ihtiyâcâtımız göre tenzîm ve tahkîm itdik. Düşman buradada zâyi’ât-ı hasebiyeye dücâr olarak gayr-i mecrûh altmış esir virdi. Bundan mâ’adâ 4 metralyuz 13 adet lağım almaya mahsûs cihâz iğtinam itdik.

(Moz) ile (Mozel) arasında gönderilen yalnız şiddetli topçu muhârebâtı vukû’ buldu. Fransızların (Lovireter) ormanında icrâ itdikleri gece hücumu kânî bir sûrette pek küllî zâyi’âtle püskürtüldü.

Şark dârü’l-harbinde (Sevelenki) nin şimâl şarkîsiyle şarkında kâ’in olub yirmi kilometro imtidâdında bulunan Rus mevzî’i bi’l-hücum zabt itdik. (Pevasinç) in şimâlinde Ruslar’dan 2 zâbit 170 esîr aldık ve (3) metralyuz iğtinâm itdi. (M.A)

Numro 1259, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 19 Nisan 331. (Miladi: 2 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: muhârebât gitdikce dikkate şâyân bir şekl almaktadır. (Eyper) muhârebeleri Almanların lehine olarak devam işlemektedir. Almanlar burada işgâl iyledikleri mevki'leri ihtiyâclarına göre tahkîm itmekde ba'dehü ba'zı noktalarda ta'arruzlarına devam işlemektedirler. İngiliz ve Fransızların şimdiye kadar Almanları, zabt itdikleri yerlerden çıkarmak için vukû' bulan teşebbüsleri hiçbir netîce mirmemişdir. Bi'l-akıs Almanlar (Donkerek) i bile top ateşi altına almaya muvaffak olmuşlardır. Alman orduları (Donkerek) e henüz haylı uzak bir mesâfede buldukları hâlde, şimdiden orasını top ateşi altına almaya teşebbüs itmeleri, oraya doğru başladıkları ileri hareketlerinde devam işlemek azminde bulduklarını gösterir. Buna muvaffak oldukları takdîrde (Felande) de cereyân iden muhârebelerde Almanlar lehine olarak neticelenecek ve (eyper) muhârebeleri Almanların kat'î muzaffariyetleriyle neticelenmiş olacaktır.

Moz ve Mozel arasında ki muhârebelerdede Almanlar yeni yeni muvaffakiyetler ihrâzında devam idiyorlar. Fransızlar burada mühim mikdârda arazi gâ'ib itmemekle beraber azîm fedâkrılıklara katlanmakta ve tahmînen fevkinde zâyi'âta uğramaktadırlar. Bugün ki Alman teblîğindedede tasrih idildiği vechile 24 Nisan'dan 28 Nisan'a kadar devam iden dört gün zarfında Fransızlar yalnız esir olarak (4000) kişi gâ'ib itmişlerdir. Halbuki orada ki muhârebelerin ne kadar kanlı ve ne kadar şiddetli olduğu nazar-ı dikkate alınırsa Fransız ordularının mecrûh ve maktûl olarak zâyi'âtlarının birkaç misline bâliğ olduğu kolaylıkla tahmîn idilebilir.

Şanpanya, Argon ormanlarında devam iden muhârebelerde Fransızlar için dâ'ima aynı netîceleri virmektedir. Aylardan beri devam iden bu büyük fedâkrılıkların daha pek uzun bir müddet devam idemeyeceği âşikârdır. Çünkü bunun neticesi, Fransızların bütün cebhe-i harb üzerinde bitkinliği dimekdir. Bu sebeble garb sahne-i harbinde ki muhârebeler her hâlde Fransızlar için, onları hergün biraz daha ölüme doğru sürükleyen bir felâketdir.

Şark sahen-i harbinde şarkî Prusya'nın şimâl şarkîsinde ki harekâtda yeni bir inkişâf başlamışdır. Almanlar bir noktada ileri hareketi icrâ iderek Rusları püskürtmüş ve (Sakavel) civârında düşman ordularıyla yeniden muhârebeye tutuşmuşdur. Cebhenin diğer aksâmında ki Rus hücumları red edilmişdir. Avusturya cebhesinde vaz'iyette hiçbir tebeddül yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 30 Nisan-Ajans Volfdan: Bugünkü târih ile erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb sahen-i harbinde, (Dongerek) mevki'i-i müstahkemi dün topçu ateşimiz altına alınmışdır. Düşman, gece (Setrenisterate) ile)Etsas) arasında bir ta'arruzda bulunmuşdur. Burada muhârebe el-ân devam idiyor. (Şanpanya) da (Lomenil) in şimâlinde Fransızlar evvelki gün kendilerinden zabt itdiğimiz mevzi'lerden hiç birini istirdâd idememişlerdir. (Argon) da (Fordopari) de kıt'âtımızı bir düşman siperini bi'l-hücûm zabt ile bir zâbit ve otuz Fransız neferi esîr itmişler ve ele geçirdikleri arâzîyi düşmanın icrâ iylediği müte'addid mukâbil hücumlara karşı muhâfaz iylemişlerdir. (Moz) ile (Mozel) arasında Fransızları evvelce (Moz) mevâki' mürtefa'asında zabt itmiş olduğumuz mevzi'lere karşı fâ'idesiz hücumlarda bulunmuşlardı.

(Felirey) in şimâlinde Fransızların icrâ itdikleri bir hücum zâyi'ât-ı azîme ile dûçâr-ı ikâmet olmuşdur. (Moz) ile (Mozel) arasında 24 Nisan'dan 28 Nisan'a kadar vukû'a gelen muhârebâtda Fransızların yalnız esir olarak zâyi'âtı üçü alay kumandanı olmak üzere 43 zâbit ve takriben 5000 esîre bâliğ olmaktadır. Bu gece İngilterenin sâhil şarkîsinde kâ'in (Harviç) sâhil istihkâmâtına bombalar atdık. Şark dârü'l-harbinde: Rusya'nın şimâl garbîsinde icrâ-yı hareket iden kıt'âtımız dün geniş bir cebhe üzerinde (Donaborg-Libav) şümündüfer hattına kadar ilerlemişlerdir. El-yevm (Sakaven) de muhârebe başlamışdır.

(Kalvaryya= kurbünde Ruslar epey şiddetli hücumlarda bulunmuşlarsada bu muhâcemât telefât-ı külliye ile def' edilmişdir. Burada düşmandan 5 zâbitla 500 nefer esîr itdik. Daha cenûbda, (Kalvaryya) ile (Ogosto) arasında Ruslar tarafından icrâ idilen hücumlarda akîm kalmışdır. (K).

Numro 1260, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan 20 Nisan 331. (Miladi: 3 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: (Eyperin şimâlinde İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin mütekâbil hücumuyla başlayan muhârebe, mütteliklerimizin lehine olarak neticelenmiştir. (Setenesterat), (Peülenken) ve (Sen Jolyen) mevki'leri Almanların elindedir. Diğer taraftan Alman topçuları 'Dünkerek) i döğmekde ber-devamdır. Alman ordularının buldukları mevki'inin Düngerge olan mesâfesi 200 kilometre kadar bir şeydir. Binâ'en-aleyh (Dongerek) i uzun çaplı toplarla aşırma sûretiyle bombardıman idiyorlar demekdi. Bu bobardımandan mütevellid ve müntazır netice henüz anlatılmışdır. Fakat her hâlde neticenin tezâhürü gecekmececektir. Garb sahne-i harbinin diğer aksâmında devam iden muhârebelerde AlmanlarınLehinde olarak devam iylemekdedir. Tarafeyn bu sıralarda, hvaların gitdikce iyileşmekde olmasından dolayı, tayyarelerle büyük fa'âliyetler ibrâzına başlamışlardır. Mâ'a-mâ-fih bütün cebhe üzerinde ciddi bir tebeddül hâsıl olmuş değildir.

Şark sahne-i harbinde şarkî Prusya'nın şimâl ve şarkında ki harekât-ı askeriye bütün bütün Almanların lehine bir ecereyân almışdır. Almanlar (Savel) mevâlî'inde Ruslara şiddetli bir darbe vurduktan sonra (Minav) mevki'ine doğru doşmanı ta'kîbde devam iylemişlerdir. Diğer cihetden (Sevalki) nin şimâl şarkisinde (Kolvaya) civârında Ruslar'ın icrâsın yeltendikleri hücumda def' edilmiştir.

Avusturya cebhesindedede, münferid top muhârebelerinden Ruslar'ın Avusturyalılar tarafından zabt idilen ve hücûmlarından başka kayda şâyân hiçbir hâdiseye yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 1 Mayıs (Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde dün haber verilen ve kanalın garb sahilinde (Eyper) in şimâl garbisinde haban iyleyen muhârebât düşmanın adem-i muvaffakiyetle neticelenmiştir. (Dünkerek) mevki' müstahkemi topçu ateşimiz altında bulunmakda berdevamdır. (Moz) ile (Mozel) arasında yalnız (Ayi) ile (Apemon) da piyâde muhârebeleri olmuşdur. Fransızların bütün teşebbüsleri büyük zâyî'ât virdilerek akîm bıraktırılmışdır.

Şark dârü'l-harbinde: (Zavel) kurbünde ki muhârebe bizim lehimizde cereyân iylemiştir. Rusların ve hatm-i zâyî'âta uğradıktan sonra (Zavel) in dört tarafını ateşlemiş ve (Mito) istikâmetinde firâr iylemişlerdir. Düşmanı ta'kîbe devam idiyoruz.

Şimdiye kadar tahmînen bin esir ve (10) metralyuz aldık bundan mâ'adâ külliyyetli eşyâ-yı askeriye, mühimmât arabaları ve bi'l-hâssa kesîr mikdârı mühimmât iğtinâm iyledik Rusların "Kalvarja" kurbünde ve şehr-i mezkûrun cenûb garbisinde ki ta'arruzaları büyük zâyi'ât virdirilerek püskürtülmüştür. Burada düşmandan (350) esir aldık Buna mukâbil Ruslar "Ogosto" nın cenûb garbisinde bir Alman bölüğüne geceleyin hücum iderek vahîm zâyi'ât virdirmeye muvaffak olmuşlardır. "Blok" un şarkında "Pelika" nın cenûb sâhilinde Ruslar za'yıf hücumlar icrâsına teşebbüs iylemişlensede cümlesi def' edilmiştir. (K).

Numro 1261, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 21 Nisan 331. (Miladi: 4 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbine: İngiliz ve Fransız orduları (Eyper) in şimâlinde yeniden pek şiddetli bir hücum icrâ iderek Almanları zapt iyledikleri mevzi'lerden marda teşebbüs itmişlensede muvaffak olamamışlardır. İki üç günden beri birbirini veli iden bu hücumlardan hâsıl olan netîce, Alman müdâfa'a hatlarının kırılmayacağı hakkında ki kanâ'ati bir kat daha takviye iylemiştir. Şimdi Almanlar (Eyper) deki müsâ'id vaz'iyetlerinden istifâde iderek (Dönkerek) i bombardımanda devam idiyorlar. Hatta bütün mahâfil-i askeriye hayertelre düşüren bu büyük hâdise-i askeriye, yalnız karadan 20 Kilometroluk uzun bir mesafeden icrâ idilmekle kalmayarak, şehr havadan ve denizden dahi ayrıca ateşe tutulmaktadır. Üç taraftan gelen bu müdhiş ateş bığını altında Dongerek ahâlîsi Kaleye ilticâ itmektedir. İngilizler Almanlar bu intizâr idilmeyen hücumlarından endişeye düşmüşlerdir. Ma'a-mâ-fih henüz bombardımandan intizâr idilen netîce hâsıl olmuş değildir. Cebhenin diğer noktalarında, Şanpanya'da Moz-Mozel'de Argonlarda ki harekâtda mütteliklerimiz lehine olarak devam ilemektedir.

Şark sahne-i harbinde Rus toprağında icrâ idilen harekât-ı askeriye Almanların lehine olarak inkişâfda ber-devâmdır. Avusturya cebhe-i harbinde esaslı bir tebeddül yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 2 Mayıs-Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harekâtında. (Felandar) de düşman (Eyper) in şimâl garbisinde ki yeni mevzi'lerimize hücum iylemiştir. Fransızlar kanal ile (Eyper-Senjolyen) yoluna kemâl-i şiddetle hücum itmişler, İngilizler ise biraz daha şarka toğru hafif mühâcemâtda bulunmuşlardır. Ma'a-mâ-fih (Berodsened) ve (Veldehoela) cihetlerinde düşmanın yan ve arkasına tevcîh itdiğimiz gâyet mü'essir ateşlerle hasımın bu gayretleri temâmıyla heder olmuştur. Burada 3 metrayoz iğtinâm itdik. (Argon) da ki hücumumuz (Gordopari) nin şimâline doğru muvâfit bir tarzda terakkî itmektedir. Fransızlar, şiddetli müdâf'alarına rağmen bir çok siperler gâ'ib itdiler ve 150 esîr virdiler. (Moz) ile (Mozel) arasında yalnız (Lopreter) ormanında muhârebe vukû' bulmuştur. Fransızlar keşif kitlelerle hücumla kalkarak ba'zı yerlerde siperlerimize kadar ilerlülemişlerse de püskürtülmüşler ve zâyî'ât-ı külliye dūçâr idilmişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Rusya'nın şimâl garbi nevâhisinde ki harekâtımız hüsn-i sûretle terakkî itmektedir. (Zavle) kurbünde düşmandan yeniden 400 esîr aldık. Firari Rusları ta'kîb iden kıt'âtımız (Mitav) ın cenûb garbisinde ki havâlfîye gelmişlerdir. Rusların (Kalvaryaya) taraflarında icrâ itdikleri hücumlar kendilerine zâyî'ât-ı külliye virdirilmek sûretiyle def' idilmiştir. (M.A)

Numro 1262, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 22 Nisan 331. (Miladi: 5 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Eyper muhârebeleri Almanların lehine olarak devam idiyor: Almanlar evvecli işgâl itdikleri beş köyden mâ'adâ bu def'a bir yiğitlik dahi işgâl iylemiş ve cebehenin diğer aksâmındada münferid muvaffakiyetler elde itmiş bulunuyorlar.

Şark sahne-i harbinde: (Teyemen) in şimâlinde Alman orduları ileri hareketlerine devma idiyorlar. Dünde (Şavni) şehrini işgâl itdi. Burada ki ilere hareketde ta'kîb idilen maksad yavaş, yavaş tezâhür idiyor. (Libav) ın dâhile olan alakasını kat' etmek ve Varşova ile Petersbur arasında işleyen en mühim demir yolunu işgâl iylemek bu sebeble buradaki harekâtın ehemmiyeti izâhdan vâyestedir.

Avusturya cebhe-i harbinde ihrâz idilen muvaffakiyet ise pek ziyâde şâyân-ı memnûniyettir. Muvaffakiyetin 'Nonayeç) şehri üzerinde ihrâz idilmiş bulunması

müttefikeyn ordusunun Karpatdaki Rus ordularını tehdîd idebilmelerini mümkün kılmaktadır. Şimdilik yeni tefsîlâtın vüruduna intizâran mutâla‘a beyanından ictinâb itmek levâzım ihtiyâtkârîdendir.

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 3 Mayıs (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-hâribned: (Felande) de dün (Eyper) in şimâl şarkisinde (Pol-Şapel-Eyper) yolunun iki tarafında muvaffakiyetle icrâ-yı tecâcüz iyledik. (Sen Jolyen) in cenûb şarkisinde kâ'in (Kortoen) çiftliğini zabt itdik. (Şanpanya) da muvaffakeytle lağımlar ber-hevâ iderek (Soen) ile (Pert) arasında ki düşman mevzi‘ine külliyyetli hasârat ikâ‘ itdik. (Moz) ile (Mozel) arasında yalnız topçu muhârebeleri olmuştur. (Haretmes Vilerkoyef) de bugün Fransızlar tepede ki mevzi‘imize hücum itmişlersede def olunmuşlardır. Dün bir Alman tayyare filosu, (Epenal) şümendüfer istasyonuna ve tayyere hangarına muvaffakiyetle bombalar atmıştır.

Şark dârü'l-harbinde: (Riga) ya doğru firâr iden Rusları ta‘kîben dün (4) top ve (4) metralyuz iğtinâm iyledik. (Mitav) in cenûbunda yeniden (1700) esîr aldık bu sûretle havâlî-i mezkûrede aldığımız üserâ mecmû‘u (3200) kişiye bâliğ oluyor. Rusların (Kalvaryay) nın cenûb grabisinde icrâ itdikleri hücumlar kendileri için büyük zâyi‘ât ile akîm kalmıştır. Ruslar (Sezopa)nın öte tarafına def idilmiştir. Burada düşmandan (330) esir aldık. (Eskirtiviç) in şimâl şarkisinde de Ruslar vahîm bir mağlûbiyete dûçâr olmuşlardır. Düşman burada pek çok maktûl virmiştir. Düşmandan ayruca (100) esîr aldık (K).

Numro 1263, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 23 Nisan 331. (Miladi: 6 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz‘iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Almanlar (Eyper) de Şanpanya‘da Moz ve Mozel‘de muhârebelerine devam idiyorlar. Burada ki harekât-ı askeriye müttefiklerimizin lehinde olmakda ber-devamdır.

Şark sahne-i garbinde: (Mito) a doğru iyleri hareketlerinde devam ile Ruslar‘dan dahi bir çok esîr aldılar. Rusların pek az mukâvemet göstermekte olmaları, (Pito) un

sühuletle Almanlar eline geçeceği gösteriyor. Bu sûretli (Lisav) ın dâhil ile olan alaka ve râbitası temâmen kat' idilecek, Petersbur ve Varşova hattında tehdîd altına alınacaktır.

Avusturya cebhesinde ki muzaffariyet artık temâmen vüzûh kesb itmiş, yalnız alınan esîrlerin mikdârı 30 bine bâliğ olmuştur: Bizce bu esirler ne kadar çok olursa olsun, muzafferiyetde ki fasl-ı ehemmiye, işmdi, Rusların ... iylemek için zorladıkları "Eozok", (Dokla) geçidlerini terk mecburiyetinde kalacakları şübehsizdir.

Almanların Vaz'iyeti, Garbdedede Muvaffakiyet

Berlin 4 Mayıs-Karargâh-ı umûmîden, 4 Mayıs târihiyle teblîğ idiyor:

"Garb dârü'l-harbide "Felande" havâlisinde şimalden ve şarkdan icrâ itmede olduğumuz harekât-ı ta'arruzıyeye büyük bir muvaffakiyetle devma itdik. Bu sabah "Zervenekut" , "Zoneyak" ve "Vistok" mevki'leriyle "Polikoteveled" ormanı ve "Noteboşen" mevki'ye zabt ve teshirîmize geçdi. Bütün bu mahallerde aylardan beri pek şiddetli muhârebeler vukû' bulmuş, tarafeyn-i mevâki' mezkûrenin zabtı için pek çok gayretler sarf iylemiş idi. Daşman "Eyper" in şimâl ve cenubuna birleştirmiş olduğumuz bataryaların yandan ateş altında ric'at iylemektedir. "Argon" da "Forddoyari" nin şimâlinde Frasızlar, (1) Mayıs'da zabt itdiğimiz siperi istirdâd için neticesiz hücumlar icrâ iylemişlerdir. (Moz) ve Mozel arasında dün dahi yalnız topçu muhârebeleri vukû' bulmuştur.

Şark dârü'l-harbinde düşmanı (Mehtar) a doğru ta'kîb iderken aldığımız üserâ mikdârı (400) i tecâcüz iylemiştir. Rusların (Kalvaryaya) nın cenûb grabîsindeki mükerrer hücumları def' edilmiştir. Burada yeniden (170) esir aldık. Düşmanın (Ogostov) nın cenûb şarkîsinde icrâsına teşebbüs itdiği ta'arruzlar büyük zâyî'ât virdirilerek akîm bırakılmıştır. Ruslardan (4) zâbit ve (420) nefer esîr aldık, (2) metralyoz iğtinâm itdik. (Lomça) nın şimâl şarkîsinde (jadonyo) kurbünde düşmanın bir gece hücumunu püskürtdük. (K).

Numro 1264, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 24 Nisan 331. (Miladi: 7 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Müttefiklerimizin her tarafında ki harekât-ı askeriyesi büyük muvaffakiyetlerle tetevvüc iylemektedir. Flanderde ve Eyperde'iki mihâreblerde Almanlar taarruz hareketlerinde devamlı mütemadiyen arâzî kazanıyorlar. Dünde Eyper mıntakasında birkaç köyü daha işgâl itmiş ve müttefikleri ricate mecbûr iylemiştir. Şimdi (Eyper) mevki'î Hemanda mahsûr bir hâlde kalmıştır. Orada ki müttefikimizin sebâtını te'mîn iden bu mihim istinâd noktasını da ükût ider itmez, artık onlar muhâreblerde şâyân-ı memnuniyet bir şekilde devam iylememektedir. Bi'l-hâssa Senmihyel kurbünde Ayyi ormanında anlar biraz daha ilerlemişlerdir ki (Kocer) den Ayyi'ye kadar uzanan hatt üzerinde Alman ordularının meşhûd olan bu mütemâdî terakkîleri Fransızlar için pek tehlikelidir.

Şark sahne-i harbinde (Meynar) ve (Ri'a) istikâmetinde ilerleyen Alman orduları düşmanı takibi devam iylemektedir. (Meynar) mevki'ide elde idilmek üzere bulunduğu ve bi'l-hâssa burada bilâ mağlûbiyet ric'atde devam iyledikleri için az zaman zarfında bütün o mıntıkada ki demir yolları şebekesi, Alanların cihetlerinde şiddetli hücumlar icrâ iylemekte iselerde hiçbir netîce elde itmeye muvaffak olmayorlar.

Avusturya cebhesinde, garbi Galiçya'daki muzaffariyet aynı şekildi devam idiyor. Üçüncü hat-ı müdâfa'ada Almanları tevkife çalışan Rus kuvvetleri dahi tard ve def' idilmiş, bu sûretle Karpatlarda'ki Rus orduları dahi tehlikeli mevki'den kurtulmuş olmak için derhâl (Dukala) havâlisinde ki mevzi'lerini tahliyeye başlamışlardır. Bur ric'atin yavaş yavaş bütün Karpatlar cebhesinin sirâyet iderek Rusların sekiz yada istihsâl idbildikleri neticeyi temâmen mahv itmesi pek karîbdir. Bu neticenin hasûlî, ilk baharın hulûlü ile berâber Karpatlarda teşdîd idilecek olan Rus tecâvüzî hareketine bağlatan ümîdleri temâmen kırmış, itilaf-i misillis devletlerinin yazdan yenildikleri neticede aleyhlerine çıkmıştır. Her tarafda müttefiklerin ihrâz itmekte buldukları muvaffakiyet, İngiliz müttefik devletlerinin bütün ümîdlerini mahve kafidir. Bu nevmîditinin bî taraflar üzerinde icrâ ideceği tesîrâtı vâriste-i izâhdır.

Almanların Vaz'iyeti

Galiçya Muzaffariyetinin Netâyici

Berlin 5 Mayıs- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: İngilizler mütemadiyen azîm-i zâyî'âta uğrayarak (Eyper) in şarkında, mevki'î

mezkûra pek karîb olan köprü başı istikâmet ve (Hetboza) çitfliğini zabt itdik. (Moz) ile (Mozel) arasında yeniden büyük bir fa‘âliyet hüküm fermân oluyor. (Bevaloperter) de (Pontamoson) un şimÂl garbîsinden Fransızlar dün büyük kuvvetlerle icrâ-yı tecâvüz iylemişlerdir. Bu hüçûm ateşimiz altında, düman içün büyük zâyi‘ât ile, mahv olmuşdur. Bu gibi mukâbil (Ayi) ormanında ve daha şarkda ilerledik. Bu hareket esnâsında şimdiye kadar (10) zâbit ve (150) nefer esîr itdik.

Şark dârü’l-harbinde: Ruslar’ın (Rosniç) e karşı vâki‘ olan ve cenûb istikâmetinden gelen bir hüçûmu def‘ idilmişdir. Düşmanı ta‘kîbde devam idiyoruz. (Kalvaryya) kurbünde ve (Sevalki) nin şimâl şarkîsinde ve (Ogostov) un şarkında Ruslar müte‘addid hücumlar icrâ itmişlersede akîm kalmışdır. Bu muhârebâtda düşmandan (500) esîr aldık Cenûb-ı şarkî dârü’l-harbinde müttefikeyn orduları (Behsikid) lerin şimâlinde hücumları devâm iderek düşmanın üçüncü hatt-ı müdâfa‘asını da yarmaya muvaffak olmuşlardır. Bu havâliden bu sûretle def‘ idilmiş olan düşman (Visloka) ya doğru ric‘at itmekdedir. Bu muzaffariyetin ehemmiyeti şununlada sâbit oluyor ki Rus cebhesinin yarılması üzerine düşman (Beheskid) lerde (Dokla) nın cenûb-ı garbîsinde ki mevzi‘lerini tahliyeye başlamışdır. Bu mevzi‘ler müttefikeynin ilerlemesi üzerine şimâl cihetinden taht-ı tehlikede kalmışdır. Muvaffakiyetle tetevvüc iden ileri hareketimizin fevka’l-âde bir sür‘atle vukû‘u hasebiyle alınan ganâ’imin sûret-i sahîhada ta‘kîbi mümkün değildir. Bu ana kadar vârid olan haberlere göre üseranın mikdârı şimdilik 30000 kişiyi mütecavizdir. (M.A)

Numro 1266, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 26 Nisan 331. (Miladi: 9 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz‘iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde Eyper’de “Moz” ile Mozel arasında ki muhârebeler müttefiklerimizin lehine olarak devam idiyor, İngilizler ellerinde mevcûd bütün kuvvetiyle Eyper mıntıkasına gendemesi lüzumunda ısrar idiyorlar. İngiliz gazetelerinde görülen ... ve cebhân burada ki vaz‘iyetin rahatını gösteren en iyi delildir.

Şark sahne-i harbinde: (Eyper) in şarkında (Şandevo) civârında Rusların icrâsına şiddet itdikleri müdâvemet temâmen kırılmış ve düşmanı mağlub ve (silik) firâr

hâlinde ric'ate devam iylemiştir. Artık Alman ordularının (Reva)ya vüsûlüne hiçbir mâni' kalmamıştır.

Garbi Galiçyada'ki muzaffariyetde günden güne ehemmiyeti artan bir azimle devam ediyor. Ruslar karargâhlarını (Baskovo) dan (Fresno) ya nakli ... (Vistol) nehri üzerinde nevmîdâne müdâfa'alar yaparak ordularının ric'ati emîne çalışmakta bulunmuştur. Fakat (Vislot) üzerinden ilerleyen müttefik orduları, Rusların üçüncü ordusu iki ordu arasında sıkıştırmak tehlikeli bir mevki'i düşürmüştür. Alman ve Avusturya teblîğleri ve ordunun huyunu (silik) göstermektedir. Daha cebhe muharebâtında düşmandan yalnız (115) bin kişi esîr alan Almanlar şübhesiz yararlanmışdır. Mecrûh ve maktûl suretinde düşmana zâyi'^ta virdirmişlerdir. Şimdi üçüncü orduda mahv itdikleri takdirde Karpatlardaki Rus ordusunun zâyi'^atı lâ-akl (500) bine çıkacaktır ki bu kış neticeyi hâzırlayan pek medhiş bir darbe teşkil idecektir. Bugün gelen haberlere Ceneral Makenzen ile Ceneral Boroviç ordularının birleşerek üçüncü Rus ordusunu temâmen muhâsara iylediği, (silik) firar idebileceği bütün yolların tutulduğu bildiriliyor. Binâ'en aleyh bu orduya mahv olmuş nazarıyla kılabilir. Diğer taraftan Alman-Avusturya orduları Rusların birinci karargâhları olan (Paslevo) yı da işgâl itdikleri gibi ikinci karargâh ittihâz itdikleri (Karosso) nın da önüne gelmişlerdir. Binâ'en-aleyh Ruslar'ın garbi Galiçya'da ki vaz'iyetleri artık gayr-i kâbil müdâfa'a bir hâle gelmiştir. Buna mukâbil Karpatların şarkında ba'zı hücumlar yaparak Avusturyalıların inzârını oraya çevirmek istiyorlar isede orada me'yûs ve tevmîd redd idilmektedirler.

Almanların Vaz'iyeti

Galiçya Muzaffariyeti Devam ediyor

Berlin 7 Mayıs-(Ajans Volfdan:) erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb cebhesinde: (Eyper) kurbünde (Zifeben) in cenûb şarkisinde İngilizler tarafından vâki' olan bütün teşebbüsât akîm kalmıştır. Bu havâlîde, (Eyper) istikâmetinde yeniden arazî kazandık. Bu sabah, İngilizler hücumlarını tekrar itdiklerinden yeniden azîm zâyi'^ata uğradılar. (Moz) ile (Mozel) arasında (Moz) mevâki' mürtefa'asında ve (Ayi) ormanının cenûbi ile cenûb-ı şarkisinde zabt ittiğimiz arazide epeyce yerleşdik.

(Filirey) kurbünde ki mevzi'mizden yalnız bir siperin küçük bir kısmı Fransızların taht-ı işgâlinde bulunmaktadır.

Düşmanın burada icrâ itdiği sâ'ir bi'l-cümle hücumlar def' edilmiştir. (Şetabenberok) un şimâlinde (Fehat) vâdisinde düşman tarafından icrâsına teşebbüs idilen hücumlar daha ibtidâsında ateşimiz altında mahv olmuştur.

Şark dârü'l-harbinde: (Sadof) un cenûbunda ve (Rosibeni) nin şarkında ki muhârebât pek büyük zâyi'âta uğayn Rusların gayr-i kâbil İngiliz bir mağlûbetiyle neticelenmiştir. Burada, 1500 esir virmiş olan düşman temâmen bozulmuştur. (Kalvary) nin cenûb garbisinde (Ogosto) cenûbunda, (Perazesniç) garbinde ki müneferid rus hücumları kanlı bir sûrette def' edilmiştir. Bu muhârebelerde Moskoflar 520 esir virmişlerdir. Cenûb şarkî dârü'l-harekâtında, aşağı (Donayeç) nehrinin sağ sâhilinde dün vukû'a gelen muhârebeler müttefikeyn-i kıt'âtının muvaffakiyet-i kâmileleriyle neticelenmiştir. Düşman, bu havâlîde, kemâl-i sür'atle şarka doğru ric'at idiyor. Yalnız (Vistol) üzerinde küçük bir Rus müfrezesi el-ân mukâvemet itmektedir. Daha cenûbda (Visloka) nehrinin sağ sâhilinde (Vislok) istikâmetinde ve (Pasiloka) ırmağı üzerinden ilerledik. Ceneral Fon (Makenezen) in kumandasında bulunan ordunun sağ cenahına mensûb kıt'âtât (Loviko) boğazının şarkında Karpat cebhesinden gelen düşman yürüyüş kollarıyla müte'addid def'alar temâs itmişlerdir. İşbu kıta'ât kendilerini pek yakından tavkîb iden müttefikeynin önünde kemâl-i sür'atle firâr itmekdedirler. Düşmandan aldığımız ganâ'im, ilerledikçe terâyüd itmekdedir. (M.A)

Numro 1267, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 27 Nisan 331. (Miladi: 10 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Her tarafda müttefiklerimiz muzaffaren ilerleyorlar. Garb sahne-i harbindeki muvaffakiyetlerine bütün cebhe üzerinde devam iyledikleri gibi, şark-ı sahne-i harbindede (Libav) ı işgâl itmiş bulunuyorlar. Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde ise, Ruslar ric'atlerinde devam itmekte ber-devâmdır. Alman-Avusturya orduları (Visloka) Nehrini de geçmiş ve muhâsara idilen orduyu sıkışdırmaya başlamıştır. Vadkodimetreyef ordusunun temâmen bozulduğu tahalluk itmekdedir.

Diğer taraftan mahsûr Beskid ordusu dahi dahi şedîden yalnız 20 binden fazla esîr virmişdir. Şimdiye kadar Alman esirlerin mikdârı yetmiş bini geçmiştir. Bu mikdâr müttefikiyen orduları muzafferen ilerledikçe tezâyüd itmekdedir. Henüz muhârebe ve ta'kîb-i nihâyet bulunmamıştır. Binâ'en-aleyh muhârebenin kat'î netîcesedi henüz ta'ayyün itmemiştir. Fakat bir gidişle neticenin tahmîn idildiğinden pek büyük olacağına şübhe yoktur.

Almanları Vaz'iyeti

Her tarafda muzaffariyetler tevâlî idiyor

Berlin 8 Mayıs-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde (Robroz) önünde sâhil bataryalarımız dün akşam bir düşman torpido mahzeni yatırmışlardır. Garb cebhesinin en büyük kısmında ber-mu'tâd top muhârebeleri vukû' bulmuş ve bu muhârebât ba'zı mahallerde (Arras) da (Argon) da ve (Moz) mevâki'i mürtefasında kesb-i şiddet iylemiştir. Piyade muhârebeleri yalnız (Voj) larda vukû' bulmuştur. Fransızlar orada (Eştaynbork) kurbünde ki mevzi'lerimize (Fehat) vadisinin iki tarafından hücum itmişler ise de bütün bu ta'arruzlar büyük zâyi'ât ile def' edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde (Libav) üzerine yürüyen askerlerimiz şehir-i mezkûru zabt iylemişler ve burada düşmandan (1600) esir, (12) top ve (4) metralyoz almışlardır.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde, Ceneral (Makenzen) ordusuyla Avusturya orduları tarafından münhezim edilmiş olan düşmanın ta'kîbe dün dahi devam olunmuştur. Ta'kîbât ancak ba'zı mahallerde düşman ordularıyla vukû' bulan muhârebât ile tevakkuf itmiştir. Bütün bu muhârebât muzaffariyetimizle netîcelenmiştir.

Pişdarlarımız dün akşam (Karosno) havâlîsinden (Vislok) u geçdiler. Bu muhârebâta iştirâk iden bütün orduların harekât-ı müşterikesi oldukça mühim Rus kuvvetlerinin çevrilmesini entâc itmiş olduğundan 3 Mayıs'dan beri şimdiye kadar garbî Galiçya'da alınan üserâ mikdârı (70000) e bâliğ olmuştur. Ganâ'ime gelince dokuzu büyükü çapda olmak üzere (38) top iğtinâm edilmiştir. (K).

Numro 1268, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 28 Nisan 331. (Miladi: 11 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Eyperdeki Alman tecâvüzî hareketi muvaffakiyetle ilerleyor. Almanlar burada her gün biraz arâzî kazanmakta devam idiyorlar. Diğer taraftan Moz ve Mozel'de cereyân iden muhârebelerde müttefiklerimizin lehine olarak devam itmektedir.

Şark sahne-i harbinde, Almanlar işgâl itdikleri Libav şehrinde bir mühimmât deposu zabt itmişlerdir. Diğer taraftan (Vilna-Şevâli) demir yolunu kâmilen tahrîb işlemişlerdir. Binâ'en aleyh orada ki harekât-ı askeriye kendilerinde müsâ'id bir sahada cereyân itmektedir.

Galiçya'daki muhârebeler el-ân bitmemişdir. Hâlâ düşmanın tavkîbine devâm olunuyor. Düşmanın ric'atde devam iylemesi, bozgun cebhenin mütemadiyen uzamasını entâc idiyor. Nitekim 2 Mayıs'da bozulan düşman cebhesi 40 kilometre uzunlukta olduğu hâlde, bugünkü cebhe 200 kilometre vâsıl olmuştur. Bütün bu cebhe üzerinde düşman ric'at itmekte ve bir çok mahallerde yeni bozgunlara uğramaktadır. Binâ'en aleyh gün geçdikçe Galiçya muzaffariyetinin ehemmiyeti aranmaktadır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 9 Mayıs-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: (Eyper) e karşı tecâzimize devam iderek düşmanı (Kortoen-Vibelitaj) ve (Galovelet-Eyper) yolları arasında ki mevzi' müstahkeminden püskürtdük. (Fererzeberg) ve (Verloren Hoek) mevki'lerini zabt iyledik. (Eyper) in şark mülhakatına hâkim olan mevâki' mürtefa'adan müteşekkil mühimm hattı yed işgalimize geçirdik. Bu muhârebâtda şimdiye kadar İngilizlerden (16) sı zâbit olmak üzere (800) esîr aldık. Fransızların (Leyeven) in garbine ve (Loret) mevki'i mürtefa'ının şimâl şarkisine karşı vâki' olan hücumları kendileri için büyük zâyî'ât ile akîm kalmıştır. Fransızların (Pert) in garbinde vâki' olan bir münferid ta'arruzu el humbaraları isti'mâl iden askerimiz tarafından def' edilmiştir. (Argon) da ve (Moz) ile (Mozel) arasında ve (Voj) larda dünki gün şâyân-ı ehemmiyet bir şey olmamıştır.

Şark dârü'l-harbinde: (Libav) da külliyetli mühimmât depoları iğtinâm itdik. (Mitav) önüne gönderilen pişdârlarımız, düşmanın (Mitav) da tahşid itmiş olduğu sunuf muhtelifeden müteşekkil azîm kuvvetler karşısında yavaş yavaş geri çekilmişlerdir.

(Kovono) nın şimâl şarkîsinde bir Rus taburunu mahv itdikden sonra (Vilna-Şoval) demir yolunu serâpâ tahrîb itdik. 6 ve 7 Mayıs'da (Rusyani) de münhezim itmiş olduğumuz düşman kuvvetinin bakiyyetü'l-süyûfu olması muhtemil bulunan dört tabur bekâyasını (Neyemen) üzerinde (Seredoki) kurbünde perişan iyledik. Rusların (Peblika) üzerinde ki mevzi'lerimize karşı vâki' olan mükerrer hücumlar kendileri için vahîm zâyî'ât ile def' idilmiştir. Cenûb şarkî dârü'l-harbide; Fon (Makenzen) ordusu münhezim düşmanı ta'kîb iderek (Vislok)ı (Rimanof) un şarkında kâ'in (Besko) mevki'i ile 'Feriçtak) arasından geçmiştir. (Tarnof) un şarkında ve şimâlinde harb iden müttefikeynin tazyiki karşısında düşman (Meyeleç) üzerine ve (Vistol) ün öte tarafına ric'at idiyor. Karpatlarda sarsılan Rus cebhesinde, diğer Alman kuvvetleri düşmanı (Mazo-Laboreç-Sanok) demiryolu üzerinde ki mevzi'ilerinden def' itmişlerdir. Düşmandan alınan top ve üserâ gitdikce tezâyüd itmektedir. (M.A)

Numro 1269, Sahîfe 1, Sütun 2, Turan, 29 Nisan 331. (Miladi: 12 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Flander'de devam iden muhârebeler gitdikçe ehemmiyet kesbi diyor. Almanların bu sahâda her gün biraz daha ilerlediğini gören müttefikler bu def'a (Arras) ın cenubundan şiddetli ve büyük bir hücum icrâ iderek, Almanları yandan tehdîd iylemek teşebbüsünde bulunmuşlardır. Burada ki hareket garbî Galiçya muzaffariyetine bir mukâbele bile olsa, ta'kîb idilmiş maksad bundan ibârettdir, hüner bu maksadı te'mîn için cebheye mühim mikdârda yeni kuvvetlerde tahşîd iylemişlerdir.

Hücûm üzerine başlayan şiddetli muhârebeler henüz hitâm bulmuş değildir, fakat bu dakikaya kadar bütün hücumlar red idilmiş, müttefikler her tarafda ümîd ve nasûrun kuvvetinde şiddetli bir mukâvemet görmüşlerdir. Eyperde'ki muharebelerle pek sıkı bir alakası olduğuna şübhe olmayan bu harekâtı dikkatle ta'kîb iylemek lâzımdır. Cebhenin diğer akşamından şâyân-ı kayd ehemmiyetli bir hâdise olmamıştır. Şark sahne-i harbinde vaz'iyet değişmemiştir.

Garbi Galiçya'da, Ruslar derhal getirdikleri yeni kuvvetlerle müttefikeyn ordularının tecâvüzî hareketi tevkîf itmeğe teşebbüs itmişlersede, aralarında başlayan ve bir

haftadan beri devam iden bozgunluğa çaresâz olamamışlardır. 200 kilometro uzayan cebhe üzerinde düşman el-ân şiddetle ta'kîb olunuyor ve her tarafda binlerce esîr viriyor. Yalnız Maktezen ordusunun şimdiye kadar aldığı esirlerin mikdârı seksen bini geçmiştir. Vadko Dimitreyef ordusu artık temâmen mahv olmuş gibidir. Artık Ruslar'ın bu cebhede tutunmaları pek ziyâde imkânsız bir hâl almıştır. Muhârebeler gitdikçe kanlı ve müdhiş bir safhaya dâhil olmakda bulunduğu için biraz daha uzaması muhtemel bulunan neticenin, bütün Karpatlar cebhesinde ki vaz'iyeti ta'yîn ideceği artık tahakkuk itmiştir.

Almanların Vaz'iyeti

Düşman ta'kîb idiyor-Esirlerin mikdârı mütemadiyen artıyor

Berlin 10 Mayıs-Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi teblîğ idiyor: Garb sahne-i harbinde sâhil üzerinde (Nivpor) istikâmetinde kumluk mahallerde ilerleyerek düşmandan bir çok siper ve metralyuz zabt itdik. Geçen akşam düşman mukâbil bir ta'arruzuyla (Lombarçid) e kadar vâsıl olmuş isede bi'l-âhire temâmen püskürtülmüştür. Felenderde dahi yeniden ilerledik. (Galiçya) da ki muvaffakiyetimize bir mukâbele olmak üzere (Lil) in cenûb garbisinde Fransızlarla İngilizler büyük bir ta'arruz icrâsına başladılar. Bu ta'arruz, (Florya) nın şarkında (Vişburg) da (Vedil) in şarkında ve (Aylen), (Faransı), (Tevavil) ve (Aras) kurbünde (Senloran) da kâ'in mevâzi'mize karşı icrâ idilmektedir. Düşman, mezkûr cebhede öteden beri harbe iştirâk iden kuvvetlerine Fransız, İngiliz, beyaz ve siyah askerlerden mürekkeb olmak üzere lâ-akl dört kol ordu daha ilâve itmiştir. Buna rağmen müte'addid def'alar tekrar idelen hücumların kâffesi her tarafda düşmana zâyi'ât-ı külliye virdirilerek tard edilmiştir. Bi'l-hâssa İngilizlerin ta'arruz teşebbüsleri bu âkibete müncer olmuş ve İngilizler'den (500) esîr alınmıştır. Yalnız düşman 'Karansı) ve (Tovil) mıntıkası arasında ki en ileri mevzi'lere yerleşmeye muvaffak olmuştur. Fakat buradada mukâbil ta'arruzda bulunmakdayız. "Fehat" vâdisinde "Şatyinevok" un şimâlde keşif bir sisden bi'l-istifâde mevzi'lerimizin önüne yerleşmiş olan düşmanı siperlerinden tard ve mezkûr siperleri tahrîb itdik.

Kâbil sevk balonlarımızdan biri bu sabah (Tayms) nehirinin münabında kâ'in, "Sütöned" mevki'i müstahkemine birkaç bomba atmıştır. Şark sahne-i harbinde vaz'iyet-i gayr-i mütebeddildir. Cenûb şarkî sahnesinde: ta'kîb hareketleri tevkîf itmek

içün düşmanın şümendüfer vâsıtasıyla ve yaya olarak ale'l-acele celb itdiği küllî kuvvetlerle icrâ iylediği bütün teşebbüsâta rağmen (Makenzen) ordusuna mensûb müttefikeyn kıt'âtı, Rusları mevzi'den mevzi'a sorarak def' itmişler ve (1200) esir almışlar, bir çok levâzım-ı harbiye iğtinâm itmişlerdir. (Makenzen) ordusunun 1 Mayıs'dan takrîb iderek (Perzeken) ve aşağı "Vişok" nehirlerine vâsıl olabilir. Ta'kîb-i harekâtına devam olunmuştur. (K).

Numro 1270, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 30 Nisan 331. (Miladi: 13 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Eyper'deki muhârebeler Almanların lehine olarak devam ediyor. Alman orduları burada (Eyper) mevki'i günden güne sıkıştırmakta ve bu mevki'î zabt iyledikten sonra ilerlemek planını ta'hîb işlemektedir. Vârid olan haberlere göre Alman orduları (Eyper) in üç kilometre mesafesine kadar gelmişler ve şehri doğrudan doğruya tehdid işlemeye başlamışlardır. Buna mukâbil müttefiklerin (Lük) in cenûb garbisinde ve evvelce (Nibo Şepayel) muhârebelerinin cereyâ itidği sahada vukû' bulan hücumları üzerine başlayan muhârebeler henüz hitâm bulmuş değildir. Ma'a-mâ-fih bu hücumların büyük bir kısmı redd edilmiş diğerlerinde muvaffakiyet ta'kîdi kalmamıştır. Cebhenin diğer aksâmında vukû' bulan harekât-ı askeriye şâyân-ı dikkat bir tebeddül entâc itmemiştir.

Şark sahne-i harbinde: Alman orduları fa'âliyetleri birden bire tevkîf itmiş bulunuyorlar. (Ria)ya vâsıl olmadan evvel harekâtın tevki'î pek muhtemel olmasıyla berâber ve bütün demîr yollarının tahrîb idildiği bir sahada Alman ordularının pek ileri atılmak istememeleride vâridir. Cenûb şarki sahne-i harbinde: Ruslar dün dahi Heman'da bütün cebhe üzerinde ric'atlerini sefer için tevmîdâne bir mukâvemet göstermeye teşebbüs itmişlensede bu def'ada muvaffak olmamış ve mütemadiyen ric'atlerinde devam işlemişlerdir. Düşman el-ân ta'kîb olunuyor. Mütemadiyen ilerleyen müttefikin orduları, şimdi bütün cebhe harbin an ve mikdârı ta'yîn edecek mühim ... askeriye-i civarına vâsıl olmuş bulunuyorlar. Zaten Ruslar'ın bütün bu kuvvetlerine rağmen tevmîdâne mukâvemetle teşebbüs itmesi, pek ehemmiyetli bulunan bu noktaları, Alman ordularının eline düşürmemek arzusundan mütevellidir.

Bu sebeble garbi Galiçya'daki muhârebeler henüz bütün ehemmiyetli devam idiyor dimekdir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 11 Mayıs- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye-i teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde (Eyper) in şarkında yeniden ilerlereyerek ve (5) metralyuz iğtinâm iyedik. (Lil) in cenûb garbisinde Fransızlar (Loret) mevki'i mürtefa'a ve (Aylen) ve (Karansi) mevki'lerine karşı icrâ itdikleri ta'arruzlarına devam iyemişlerdir. Bütün bu hücumlar def' idilmiştir. Bu mevâki'de itdiğimiz üserâ mikdârı (8000) e bâliğ olmuşdur, (Karansi) ile (Tovil) arasında Fransızların işgâl iyedikleri siperler etrafında muhârebe el-ân devam idiyor. (Yeri Evmak) in şimâl garbisinde (Vilobova) nın cenûbunda ki ormanda askerimiz dört yüz metro tarafında ve iki hatt-ı müdafa'adan mürekkeb bir düşman siperi zabt iyedi. Bu münâsebetle gayr-i mecrûh bir takım esirlerle torpil endahına mahsûs iki alet ve pek çok mühimmât aldık. Düşman piyadesiyle (Fetovi) şimâlinde ve (Boravireter) de vâki' olan hücumları mühâcimler için mühim zâyî'ât ile def' idilmiştir. Şark dârü'l-harbinde vaz'iyetde tebeddül yokdur. Cenûb şark dârü'l-harbinde Rusların (Esnoyeca) üzerinde kâ'in "Yesko-berterozof" hattında ve (Depika) ile (Cosen) in şarkında kâ'in (Berzesanga-Ropcafa) mintikasında Ceneral (Makterzen) ordusunun ta'kîb hareketi dün tevkife çalışmışlarsada bu teşebbüsleri akîm kalmıştır. Düşmanın zâyî'atin müte'addid fırkalarla (Satof) istikâminde (Pesko) ya doğru icrâ itmiş oldukları ta'arruzda vahîm zâyî'ât virdirilerek def' idildikten sonra, akşama doğru Rus hatvet-i harbiyesi müte'addid noktalarda ve bi'l-hâssa (Pesko) kurbünde ve (Perzozof) ile (Loçka) arasında yarılmışdır. Ta'kîbâb devam idiyor. (K).

Numro 1271, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 1 Mayıs 331. (Miladi: 14 Mayıs 1915)

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Flanderde ve Eyper'deki muhârebeler Almanların lehine olarak devam iyemekde olduğu gibi Donkerek'de el-ân Alman topçu ateşi altında bulunmaktadır. Donkerek bombardımanının ihtivâ itdiği ma'nâ-yı askeri henüz temâmen anlaşılammıştır. (Lil) in cenû şarkisinde Fransızlar, tecavüzlerine üç gündən beri fâsıla virmeksizin devam iyemişlerdir. Hatta ba'zı nokdalarda Alman

hattını yarmaya bile teşebbüs itmişlensede muvaffak olamamışlardır. Şark sahne-i harbinde, Ruslar'ın (Şavli) civarında icrâ itdikleri müdâfa'a üzerine başlayan muhârebeler henüz hitâm bulmamıştır.

Cenûb şarkî sahne harbinde ki muhârebeler günden güne düşman için vahîm bir şekilde devam iylemektedir. Sekizinci ve üçüncü Rus orduları muzamhil ve prişan idildiği gibi bunları ta'kîb iden müttefikeyn orduları dahi dağlık sahada on gün zarfında 90 kilometroya yakın bir mesâfe kat' ederek (Gorliç-Tarnevo) hattından (Rezevolisko) hattında vâsıl olmuş, Lisfo, San nehirlerini geçmiş bulunuyor. Bu muvaffakiyet sâyesinde Galiçya'da ki Rus orduları (Perzemisel) (Vişirvo) hattında çekilerek orada bir müdâfa'a hattı tesis teşebbüsüne mecbûr oluyorlar. Fakat müttetikler ileri hareketlerinde muvaffakiyetle devam iyledikleri için buna muvaffak olacakları şüphelidir. Bir Fransız Cenerali tarafından da i'tirâf idildiği vechile, (Perzemisel) evvelce müdâfa'a idilebilecek bir sûrette takviye edilmediği ve bu son hatt-ı müdâfa'a bütün levazımıyla hazırlanmadığı takdirde Ruslar'ın Galiçya'daki bu son hatt-ı müdâfa'alarında dahi tutunmaları müşkildir. (Tarnov-Debiça) hattının yarılması ise Lehistan Rusya'da ki Rus ordularına tehlikeye düşürmek i'tibârıyla fevka'l-âde mühimdir. Nitekim vârid olan haberler daha şimdiden Ruslar'ın burada (Neyda) nehri sâhillerinde ki mevzi'lerini terk iylemeye mecbûr kaldıklarını müş'irdir. Binâ'en-aleyh garbî Galiçya muzaffariyeti günden güne tevsî' ve intişâr iden müdhîş bir hareket-i askeriye hâlini almaktadır. Bu muhârebelerin hitâmı üzerine Rusların bu cebhedeki kuvvetlerinin, bir daha kullanılmayacak sûrette rahnedâr idilmeleri müsteba'd değildir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 12 Mayıs-(Ajans Volf)dan: karargâh-ı umumi tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde (Eyper) in şarkında İskoçya askerinin müdâfa'a itmekte olduğu mühim bir mevki'i mürtefa'a zabt iyledik. (Donkerek) mevki'i müstahkemi mütemadiyen topçu ateşimiz altında bulundurulmuştur. (Aras) in şimâlinde ki havâlîde (Karansi) ile (Novil) arasındaki siperler el-ân Fransızların elinde bulunmaktadır. Buna mukâbil düşmanın cebhemizi yarmak husûsunda dün mükerreren vâki' olan hücumları akîm kalmıştır. Fransız hücumları en ziyâde (Veremel) in şark ve cenûb şarkî istikâmetine ve (Loret) mevki'i mürtefa'ına, (Alben) ve (Karansi) ye ve (Aras) in şimâl ve şimâl

şarkisinde ki mevzi'lerimize müteveccih bulunuyordu. Bütün bu hücumlar azîm-i zâyî'ât virdirilerek def' edilmiştir. Düşmanın (Haretmans Veylerkopf) tepesini zabt etmek için vâki' olan yeni bir teşebbüsde akîm kalmıştır. Fransız alp avıları burada zirveye kadar takarrüb idebilmişlersede mukâbil hücumla def' edilmişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: (Şavli) kurbünde neticesi gayr-i mu'ayyen bir muhârebe devam ediyor. (Bozora) yı geçmek isteyen bir Rus taburu mahv edilmiştir. Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Karpatlar ile Vistol arasında ki ta'kîb harekâtı devam ediyor. Bütün cebhede Ruslara büyük zâyî'ât virdirdirk. Bu cümleden olarak dördüncü hâssa piyâde alayına mensûb tek bir tapur düşmandan biri Miralay olmak üzere (14) zâbit ve (4500) nefer esir almış (4) top, bütün koşum hayvanlarıyla beraber bir metralyuz bölüğü ve bir eşya kâfilesi iğtinâm iylemiştir. Müttefikeyn orduları (San) nehrini (Sanok) ile (Dinof) arasından geçmişlerdir. Şimâl garbî cihetinde ise müttefikeyn (Rezezof-Meyelok) havalisine dâhil olmuşlardır. Karpatlarda (Setri) nin iki tarafında harb iden kuvâ-yı askeriye Rusları mevzi'lerinden tard iylemişlerdir. (K).

Numro 1272, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan 2 Mayıs 331. (Miladi: 15 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde: Şavli civârında cereyân iden muhârebeler hâlâ devam ediyor.

Garb sahne-i harbinde: Almanlar el-ân ufak fakat mütemâdî muvaffakiyetlerle arazî kazanmakta devam ediyorlar. Bu mütevâlî muvaffakiyetlerden sonra bir gün ani bir sûretde (Eyper) in sükût itdiği haberini alırsak hiç de hayret itmemelidir. Fakat buna mukâbil (Lil) in cenûb garbîsinde ve Arras mıntikasında devam iden muhârebeler gitdikçe şiddet-i kesb ediyor. Fransızlar ta'arruzlarında devam iderek Alman müdâfa'a hattlarına mütemadiyen hücum iyleyorlar. Fî'l-vâki' henüz hiçbir muvaffakiyet elde etmiş değillerdir.

Şark sahne-i harbinde: Şavli civârında cereyân iden muhârebeler hâlâ devam ediyor.

Cenûb şarkî sahne-i harbinde: Alman-Avusturya ta'arruzu muvaffakiyetle devam ediyor. Artık müttefikeyn orduları (Perzemisel) üzerine yürüyorlar. Yukarıda Lehistan Rusya'da Neyda'yı geçmiş bulunuyorlar. Bu sûretle (Tarnevo-Debiça)

muvaffakiyetinin Lehistan Rusya'daki vaz'iyet üzerinde icrâ iylediği te'sîr mâddi bir sûrette kendisini göstermiş dimekdir.

Almanların Vaz'iyeti

Müttefikler şimdiye kadar 150000 esîr 69 top, 255 metrayuz aldılar.

Berlin 13 Mayıs-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: (Eyper) in şarkında düşmandan yeni bir istinâd noktası zabt itdik. Fransızların (Alben-Novil) cebhemize karşı icrâ itdikleri şiddetli ta'arruzlar kendileri için azîm zâyî'ât ile def' idilmiştir. (Novil) ile (Karansi) arasında ki en ileri siperlerimizin ve (Alben) in kısm-ı garbisinin Fransızlar tarafından işgâli üzerine (Karansi) köyü taht-ı muhâsarada kalmış olduğundan geçen gece mezkûr karyeyi terke mecbûr olduk. (Vilobova) nın cenûbunda ki orman (Berioyak) ın şimâl garbisinde almış olduğumuz siper aksımının istirdâdı maksadıyla vâki' olan Fransız teşebbüsleri temâmen akîm kalmıştır. Düşman (Moz) ile (Mozel) arasında topçu ateşiyle istihzârâtda bulunduktan sonra dün akşam (Karvodokarem) kurbünde ki mevzi'lerimize ta'arruz iylemiştir. Fransızlar 150-200 metro tülünde ki ileri siperlerimizin bir kısmına duhule muvaffak olmuşlarsada göğüs göğse kanlı bir muharebeden sonra def' idilmişlerdir. Bu münâsebetle bir mikdâr esîr aldık.

Şark dârü'l-harbinde: Vaz'iyetde tebeddül yokdur. (Şarlı) kurbünde muhârebe devam idiyor.

Cenûb dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Makenzen) ordusu dün düşmanı ta'kîben (San) Nehri üzerinde kâ'in (Dobyeko) ve aşağı (Vislok) üzerinde vâki' (Lankot) ve (Dobika) nın şimâl şarkisinde (Kolbosova) mevki'lerini zabt ve işgâl iylemiştir. Bu ileri hareketden mütevellid tazyîk neticesinde Ruslar (Vistol) ün şimâlinde ki mevzi'lerinde de ric'at iylemektedirler. Burada Ceneral Fon (Voyreş) in kumandasında ki askerler düşmanı yakından ta'kîb iderek (Keyevo) un cenûb ve şimâl garbî havâlîsine vâsıl olmuşlardır. Karpatlarda Ceneral (Linsingan) ın kumandası altında bulunan Alman ve Avusturya-Macaristan askeri yukarı (Esteri) nin şarkında ki mevâki' mürtefa'ayı zabt iylemişlerdir. Bu muhârebede düşmandan (3650) esîr ve (6) metralyuz alınmıştır.

Ceneral Fon (Makenzen) orduları (Perzemisel) kal'asına ve aşağı (San)a takarrüb itmekte olduklarından (Goliç-Tarnof) muhârebesinde ve ta'kîbât esnâsında alınan

üserâ ve ganâ'imin takrîbi bir cedveli neşri dilebilir. Bu ordular mütemâdî hücumlara benzeyen ileri harekâtı esnâsında şimdiye kadar (103,500) esîr (69) top ve (255) metralyuz almışlardır. Karpatlarda ve Vistolün şimâlinde harb iden müttefikeyn ordularının aldıkları üserâ bu cedvelde dâhil değildir. Burada alınan esirlerde (40,000) kişiyi mütecavizdir. (K).

Numro 1273, Sahîfe 2, Sütun 1, Turan, 3 Mayıs 331. (Miladi: 16 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Flander ve Eyper'deki muhârebeler devam idiyor. İngiliz ve Fransız kuvvetlerinin burada icrâ iylemekte buldukları mütekâbil hücumlara rağmen, Alman orduları mütemadiyen arâzî kazanmaktan hâlî değildirler. Bu gidişle (Eyper) gündün güne tazyîk idilmekte ve sükûtu ihtimâlleri her gün biraz dahi tezâyüd iylemektedir. Fî'l-hakîka Almanlar burada iki haftadan beri ta'kîb iyledikleri tecâvüzü hareketlerinde yaptıkları fedâkârlıkları boş ve muvakkat bir muvaffakiyet için yapmıyorlar. İşte öteden beri söylediğimiz vechile Alman erkân-ı harbiyesinin burada büyük fedakârlıklara başladığı tecâvüzü hareketden maksad evvelâ (Eyper) i zabt idüb bir istinâd merkezi ittihâz itmek ba'dehü bütün (Eyper) havâlsine hâkim olan Kale ve Dönkerke inmekdir. (Eyper yandan ve arkadan şiddetli top ateşi altında bulunduğu için düşmanın bu sahada daha uzun müddet tevakkuf ve mukâvemet iylemesi imkansızdır. Çünkü bugün pek ziyâde şiddet kesb iden mevzi'i muhârebelerinde en büyük rolü oynayan top ateşidir. Almanlar ise top muhârebesinde ki fâ'iikiyetlerini def'aât ile isbât iylemişlerdir. (Eyper) bugün mütemâdî bir ateş altında bulunmaktadır. İngilizler'in burada ki zâyi'âtı bütün matbû'âtı düşündürecek bir dereceye varmıştır. Eğer (Lil)in cenûb garbîsinde teşebbüs idilen tecâvüzî hareketle Almanlar'ın bu ta'arruzu tevkife muvaffak olamazlarsa müttefikeyn ordular için ba sahada ümîd daha kalmamıştır.

Cebhe'nin diğerk aksâmında ve bi'l-hâssa Moz-ve Mozeldeki Fransız ta'arruzuna artık nihâyet bulmuş nazarıyla bakılabilir. Çünkü bir haftadan beri Fransızlar'ın yeni bir ta'arruzuna tesâdüf idilmediği gibi, Alman ordularının mütemâdî bir svletle Fransız

hattını sarsmakta oldukları görülüyor, binâ'en-aleyh garb sahne-i harbinde Alman ordularının vaz'iyeti fevka'l-âde iyidir.

Baltık vilâyetinde (Şavli) civarında ki muhârebe el-ân devam idiyor. Rusların oraya kuvâ-yı mu'âvine getirerek Alman istîlâsını tevkife çalışdıkları anlaşılıyor.

Cenûb şarkî sahne-i harbinde: Müttefikkeyn orduları, Rusların, son hatt-ı müdâfa'aları olan (Berzemisel-Yaroslav) hattı üzerinde mevzi'lerini tahkîm ve takviye iylemelerine meydan bırakmamak için on gün içinde 150 kilometre kat' iden bu ordu ile şâyân-ı hayret bir sûrette ilerleyolar. Daha dün henüz (Vezezder-Dino-Sanko) hattını geçen Alman orduları bugün perzemisel önünden ve San Nehrinin şarkında bulunuyorlar. Binâ'en-aleyh Rusların San Nehri hatt-ı müdâfa'asını bozdukları gibi Perzemisel-Yaroslav hatt-ı müdâfa'asını da tehdîd idiyorlar. Bu sûretle Ruslar'ın son ümîd-i mukâvemlerini de kırmış oluyorlar. Lehistan Rusya'da ki Rus orduları da kemâl-i isti'câl ile şarka doğru ric'ate başlamış bulunuyorlar. Binâ'en-aleyh bu büyük bozgunluk bütün Rus ordusunu sarsmış, her tarafda daşman aylardan beri tahkîm iylediği mezvi'lerini terkden başka bir çâresâz bulamamışdır. Bu ise, garbî Galiçya muzaffariyetinin nefice ve ehemmiyeti artdıran şâyân-ı memnuniyet bir hâdisedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 14 Mayıs-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: İngilizlerin ahiren (eyper) önünde zabt itmiş olduğumuz cebheye karşı olan şiddetli hücumları kendileri için azîm zâyi'ât ile akîm kalmışdır. (Menin-Eyper)yolunda yeniden (Hoj) istikâmetinde ilerledik. (Lil) in cenûb garbîsinde düşman topçu ateşleriyle şiddetli istihzârâtda bulundukdansonra yalnız ba'zı mahallerde ta'arruz itmişdir. Bütün bu hücumlar def' idilmişdir. (Loret) mevki'i mürtefava etrâfında ve (Aras) in şimâlinde, dünki gün nisbeten sükûn içinde geçmiştir. (Karansi) nin düşman tarafından zabtı esnâsında (600) kişi gâ'ib itdik. (Moz) (Mozel) arasında Fransızların (Boroloperter) de icrâ itdikleri hücum mevzi'lerimizin karşısında mahv olmuşdur.

Şark dârü'l-harbinde: (Şarlı) kurbünde muhârebât dün dahi devam iylemişdir. (Neyemen) in şimâlinde aşağı (Dobisa) da bir gece hücumu icrâ iderek (80) esîr aldık. (Presniç) garbinde Rusya'nın birinci Türkistan ordusunun ba'zı akşamı neticesiz kalan

dört hücumdan sonra en ileri siperlerimize dâhil olmaya muvaffak olmuşlarsada akşam büyük zâyi'ât virdirilerek def' edilmişlerdir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Cenerâl Fon(Mekenzen) ordusunun pîşdârları (Perzemisel) önünde ve (San) in sol sâhilinde bulunmaktadırlar. Sağ ve Solda bulunan müttefikin orduları düşmanı bir cihetden (Olbe) ve (Dobremil) istikâmetinde diğer taraftan (Polaniç) (Vekeyes) istikâmetinde ta'kîb iylemekdedirler. Kezâlik Ruslar (Keyeles) den (Eyvanloç) kurbünde (Pilika) ya kadar mevzi'lerini muhâfaza idemeyerek şarka doğru ale'l-acele ric'at iylemekdedir. (K).

Numro 1274, Sahîfe 1, Turan, Pazartesi, 4 Mayıs 331. (Miladi: 17 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Vaz'iyetde esâslı tebeddül yoktur. Eyperde Almanlar arâzî kazanmasına mukâbil (Lil) in cenûb garbîsinde Fransız-İngiliz orduları hücumlarını teşdîd idiyorlar.

Şark sahne-i harbinde Baltık sâhillerini tehdîd iden Alman ordusunun ileri hareketi tevkîf için nihâyet Rusların (Şavlı) mıntikasına mühim mikdârda kuvâ-yı mu'âvine yetiştirdikleri anlaşılıyor. Ruslar, bu kuvvetlerle, Almanları zabt itdikleri araziden çıkarmayacaklardır. Kuvâ-yı mu'âvenece celb iylemiş olmalarına rağmen Ruslar'ın Baltık vilâyetinde bir şey yapmaları imkânı yoktur.

Cenûb şarkî sahne-i harbinde: Pilika Nehri'nin cenubundan tâ şarkî Karpatlara kadar uzanan 400 kilometrelik uzun cebhe üzerinde ric'at itmekte bulunan Rus orduları müttefikin orduları tarafından sür'atle ve şiddetle ta'kîb olunuyor. Garbî Galiçya'da Alman orduları (Baroslav) ve (Dobromil) mevki'lerine vâsıl olduklarından Rusların evvelce tutunmaya çalışacaklarını söylediğimiz (Baroslav-Perzemisel-Dobromil) hattını da terk itmek mecburiyetinde kaldıkları anlaşılıyor. Bu üç mühim noktada müttefik orduları tarafından işgâl idildiği takdîrde Rus orduları için mühim istinâd merkezi ittihazına Salih yalnız (Lemberg) şehri kalacaktır. Binâ'en-aleyh hâl-ı ric'atde bulunan Rus ordularının mezkûr mevki'i istinâd noktası ittihâz iderek yeni bir hatt müdâfa'a te'sîsine çalışmaları muhtemeldir. Bunada muvaffak olamazlarsa on on beş gün zarfında garbî Galiçya Ruslar'dan temâmen tathîr edilmiş olacaktır.

Müttefikeyn ordularının merkezde böyle mütemadiyen ve tahmînen fevkinde bir sür'atle ilerlemeleri şarkî Karpatlarda ki Rus cebhesi üzerinde de icrâ-yı te'sîr iylediği için, orada ki düşman orduları da mevzi'lerini terk iderek çekilmeye başlamışlardır. Bu umûmî ric'at böyle uzayub gitdikce kat'î netîce uzamakla beraber günden güne fazla ehemmiyet kesb itmekdedir.

Numro 1274, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 4 Mayıs 331.

Almanların Vaz'iyeti

Makenzen Ordusu (Dobromil) e vâsıl olmuştur.

Berlin 15 Mayıs-Volf Ajansından: Bugün ki târihiyle karargâh-ı umûmîden tebliğ olunmuştur:

(Sen Jolyen-Eyper) yolu üzerinde hücumlarımıza devam iderek terakkî itdik. Burada elimize 3 İngiliz zâbıtı ile 60 asker ve bir metralyuz düşmüştür. 22 Mayıs'dan beri Eyper kurbünde aldığımız gayr-i mecrûh üseranın mikdârı 110 zâbıt ile (5450) nefere bâliğ olmaktadır ki bu yekûne 500 mecrûh esîr dahi inzımâm itmiştir. (Lil) in cenûb garbisinde, dün dahi şiddetli top muhârebeleri olmuştur. Mâ'a-mâ-fih burada düşman piyâde hücumu icrâ itmedi. (Loret) tepelerinde düşmanın hücum teşebbüsleri ekseryâ akîm bıraktırılmışdır. Tepelerde ki hatt-ı müdâfa'amızın şimâlinde icrâ idilüb mevzi'lerimize kadar vâsıl olan düşman hücumu mühâcimler için külliyetli telefât ile redd idilmiştir.

(Karensi) ile (Alben) in garb akşamını tahliye iderken en ileri mevzi'lerimize yerleşdirilmiş bulunan bir sahra topu ile birkaç dane torpil endahtına mahsûs alet gâ'ib ittiğimiz muhakkak itmiştir. Bundan mâ'adâ, evvelce Fransızlardan aldığımız üç küçük rovlor topu ile bomba endahtına yarayan iki havan topu düşman eline düşmüştür. (Arras) ın şimâlinde dünki gün, umumiyetle sükûn içinde geçmiştir. (Ayyi) nin cenûbunda (Moz) un şarkında bir muhârebe esnâsında düşmandan 52 si mecrûh ve 163 ü gayr-i mecrûh olmak üzere 214 esîr ile bir tabur kumandanı esîr aldık. (Esey-Felirey) hattı üzerinde düşmanın mevzi'lerimize karşı icrâ iylediği üç hücumda red idilmiştir. (Bovalopereter) de şafak esnâsında icrâ iylediğimiz bir hücumla düşmanın bir mevzi'ini işgâl ve bu münâsebetle birkaç esir aldık.

Şark sahne-i harbinde: Düşman tarafından ihrâz idilen geçici ufak bir muvaffakiyet üzerine üç top gâ'ib itdikden sonra (Şavli) civârında mühim Rus kuvvetlerinin ileri hareketlerini tevkife muvaffak olmuğ. Cenûbî (Dovica) ya karşı Rusların icrâsına teşebbüs itdikleri hüçûm akîm kalmışdır. Düşman şimdi (Tepemen) in cenûbunada sür'atle kuvâ-yı mu'âvene celb itmişdir. Bu son kuvvetlerle henüz temasa başlamadık. Ogosto ve Kalvaryya kurbünde Ruslar tarafından icrâsına teşebbüs idilen hüçûm redd edilmişdir.

Cenûbî şark sahne-i harbinde: Cenûbî Pilika'dan (Vistol) a kadar müttefikin orduları hâl-ı ric'atde bulunan düşmanı ta'kibe devam idiyor. (Baroslav) in San Nehri üzerinde ki çıkıntısı dün hücumla zabt edilmişdir.

Avusturya-Macaristan ordularıyla yan yana yürüyen Ceneral Fon Makenzen ordusu (Doviromeyel) havâlsine vâsıl olmuşdur. Daha cenûbda düşmanın ta'kibine devâm olunuyor. Müttefikeyn orduları müte'addid mahallerde dağ yollarını tutmuşlardır. (K) Ordu Baş Kumandanlığı

Numro 1275, Sahîfe 1, Sütun 2, Turan, 5 Mayıs 331. (Miladi: 18 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Vaz'iyet-i esâslı bir sûretde değişmemişdir. İngiliz ordularının, Almanları işgâl itdikleri mevki'ilerden tard içün vukû' bulan şiddetli hücumları şimdiye kadar olduğu gibi akîm kalmış, (Arras) in şimâlinde ve (Lil) in cenûb garbîsinde başlayan harekât-ı ta'arruziyede henüz hiçbir netice virmemişdir. Buna mukâbil İngilizlerin (Eyper) mevki'ini tahliye iyledikleri bildiriliyor. şiddetli top ateşi altında bulunan bu mevki'inin zaten gayr-i kâbil iskân bir hâlde olduğu âşikâr olduğundan, bu haber hayretle karşılanacak bir şey değildir. Moz ve Mozel muhârebâtı dahi bütün şiddetiyle devam iylemişdir.

Şark sahne-i harbinde: Görland'daki vaz'iyet tebeddül itmemişdir. Pilika ile şarkî Karpatlar arasında ki cebhede Rus orduları el-ân ric'at idiyor. Yalnız ba'zı Rus kıt'âtı, San Nehri'nin garb sâhillerinde biraz tutunmaya çalışıyorlar. Fakat müttefikeyn orduları muvaffakiyetle ilerlemekden hâlî kalmaktadır. Ceneral Linsinken ordusu dahi ileri harekâtına devam iylemekdedir.

Numro 1275, Sahîfe 2, Sütun 2, Turan, 5 Mayıs 331.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 16 Mayıs-Volf ajansından: Bugünkü târihiyle karargâh umûmîden tebliğ olunuyor:

Garb sahne-i harbinde: (Eyper) in şimâlinde, düşmanın müstemlikât asâkiri kanalın garbinde (Setensitrat) ve (Hetzas) kurbündeki mevzi'lerimize dün uğradıkları zâyî'âta ehemmiyet vermeyerek hücumlar icrâ itdiler. (Hetzas) kurbünde ki hücumlar temâmen red edilmiştir. (Setenstera) kurbünde muhârebe el-ân devam itmektedir. (Lil) in cenûb garbisinde İngilizler topla vukû' bulan istihzârâtdan sonra piyâde kıt'âtını (Nivşopel) in cenûbunda ki mevzi'lerimize sormuşdur. İngiliz piyadesinin bu hücûmu bir çok mahallerde red edilmiştir. Diğer mahallerdede muhârebe el-ân devam itmektedir. Daha cenûbda, (Loret) tepelerinin iki cenâhında, (Soşez) kurbünde ve (Arras) in şimâlinde (Novil) kurbünde Fransızlar dün ateşimiz altında Seryin hücumlarını tekrar işlemişlerdir. Bu münâsebetle düşman (Loret) tepelerinde (Soşez) ve (Novil) kurbünde pek ağır zâyî'âta dûçâr olmuşdur. (Argon) un garbinde, (Vilsornob) un şimâlinde akşam icrâ iylediğimiz bir hücûm neticesinde düşmanın 600 metro uzunluğunda ve 200 metro genişliğinde kuvvetli bir istinâd noktasını zabt ve bi'l-âhire Fransızların icrâ iyledikleri üç mütekâbil hücûma karşı bu mevki'i muhâfaza iyledik. Düşman bu mukâbil hücumlarda pek büyük zâyî'âta dûçâr olmuşdur. Elimize 160 esîr ile mühim mikdârda mühimmât-ı harbiye düşmüşdar. (Moz) ile (Mozel) arasında bütün cebhe üzerinde şiddetli topçu muhârebeleri olmuşdur. (000) in şarkında [mevki'inin ismi ajansda zikr idilmemiştir.] piyâde muhârebeleri olmuşdur ki henüz hitâm bulmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: (Şavlı) havâliside bir Rus hücûmu sühuletle red edilmiştir. Son günlerde bu havâlide aldığımız esirlerin mikdârı (1500) i mütecavizdir. (Dobiça) üzerinde (Oğyen) in şimâl garbisinde bir Alman müfrezesi, fâ'ik Rus kuvvetleri önünde ric'at iderek iki top terkine mecbûr kalmıştır. Daha cenûbda (Eperagola) civârında Ruslar püskürtülmüşdür. Burada düşmandan (120) esîr aldık. (Ogostov) un şimâl ve cenûbunda ve (Omolef) in iki cenâhında düşmanın icrâsına teşebbüs itdiği şiddetli iki gece hücûmu kendileri için ağır zâyî'ât ile redd edilmiştir. Bu muhâebelerde düşmandan 245 esîr aldık.

Cenûb şarkî sahne-i harbinde: (Pilika) ile şimâli Vistol arasında (Sambur) cebhesinde, (Perzemisel) in (40) kilometro cenûbunda ve (Setri Setanislav) üzerinde müttefikeyn orduları ileri hareketlerinde devam idiyorlar. Cenûbî (San) üzerinde (Perzemisel) in ilerisinde düşman mukâvemet itmekdedir. (K).

Ordu Baş Kumandanlığı

Numro 1276, Sahife 1, Sütun 3, Turan, 6 Mayıs 331. (Miladi: 19 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Eyper muhârebeleri gitdikce şiddet peydâ idiyor. İngiliz ve Fransızlar orada ki hücumlarını gitdikce artan bir şiddetle tekrar iyleyorlar. Orada cereyân iden kanlı muhârebeler, şiddetiyle mütenâsib büyük netîceler virmiyor. Fakat her hâlde tarafeyn pek büyük zâyî'âta dûçâr oluyorlar. Almanlar, Eyper'in cenûb sahilinde ki mevki'ilerini tahliye ider itmez iki noktada derhâl hücum icrâsına başladılar. Şimdi muhârebe el-ân devam idiyor. (Lil) in cenûb garbisinde ki muhârebelerde el-â hitâm bulmamışdır. Cebhenin diğer aksâmında hiçbir tebeddül olmamışdır.

Şark sahne-i harbinde esâslı bir tebeddül yoktur. Cenûb şark-ı sahne-i harbinde: Alman orduları (Yaroslav) cihetinden San Nehrini geçmeye muvaffak olduğu gibi (Perzemisel) i de doğrudan doğruya tehdiye başlamışdır. Diğer taraftan Ceneral Linsingan ordusu (Dinester) üzerine yürümekte ber-devamdır. İki cihetden sıkışdırılan Rus ordularının- takviye iylemiş olsan bile (Perzemisel) i terke mecbûr kalacakları âşikârdır. (Perzemisel) in sükûtundan sonra ise Rusların garbî Galiçya'da tutunmaları pek müşekkildir. Düşman henüz kendisini toplamaya muvaffak olmamışdır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 17 Mayıs-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbine: (Eyper) in şimâlinde kanalın garbinde (İstenestrat) ve (Hetsas) kurbünde ileri mevzi'lerimizi terk iderek orada bulunan za'yıf kuvvetlerimizi kanalın şark sâhilinde ki mevzi'i aslîmize çekdik. (Nivşapel) in cenûbunda İngilizler

evvelki günki muharebelerden beri işgâl itmekte oldukları ileri siperimizin ba'zı akşamını el-ân muhâfaza idiyorlar. Orada muhârebe hâlâ devam idiyor. (Aras) in şimâlinde (Alben-Novil) kurbünde Fransız hücumları büyük zâyî'ât virdirerek def' itdik. (Ayyi) kurbünde ve (Bovalopereter) de küçük piyâde musâdemeleri vukû' bulmuşdur.

Şark dârü'l-harbinde: (Doviça) üzerinde (Eperegola) ve (Çekimelli) havâlisinde ve (Epemen) in cenûbunda (Marpanpul) ve (Lodonivo) kurbünde vukû' bulan Rus hücumlarını def' itdik: (Şavli) kurbünde aldığımız Rus esîrleri meyânında ancak dört hafta ta'lîm görmüş (1916) kur'a efrâdı vardır. Cenûb şark dârü'l-harbinde: (Pilika) ile yukarı (Vistol) arasında ve (Sambor-Esteri-İstanislay) cebhesi üzerinde ki ileri hareketimiz devam idiyor.

(Yaroslav) kurbünde ve mevki'i-i mezkûrun şimâlinde (San) nehrini müte'addid mahallerden geçmeye muvaffak olduk. El-yevm (Perzemisel) in zabtı için muhârebe idilmektedir. (K).

Numro 1277, Sahîfe 2, Turan, 7 Mayıs 331, Perşembe. (Miladi: 20 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 18 Mayıs- (Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor. Garb dârü'l-harbinde (Eyper) in şimâlinde kanal üzerinde (İstirayisterat) ve (Metsas) kurbünde dün sükûn hüküm-fermân olmuşdur. Kanalın şark salihinde (Boesime) nin cenûb şarkîsinde ba'zı mahallerde muhârebeler vukû'a gelmiştir. Muhârebât-ı mezkûre el-ân devam iylemektedir. (Novşayel) in cenûbunda İngilizler dün ve bu gece ilerlemeğe çalışmışlar isede muvaffak olamamışlardır.

Fransızların (Loret) mevki'i mürtefa'ına karşı tekrar itdikleri hücumlarla (Alben) kurbünde (Moş) un kurbünde vukû' gelen düşman ta'arruzları akîm kalmıştır. (Ayyi) kurbünde piyâde muhârebeleri dûçâr inkıtâ' olmuşdur. Fransızların (Bovalovireter) de icrâsına teşebbüs itdikleri bir ta'arruz ateşimizle akîm kalmıştır.

Şark dârü'l-harbinde (Dovica) üzerinde (Eragola) havâlisinde yeni ve şiddetli Rus ta'arruzlarını püskürtdük. Ruslar (Epemen) in cenubuna kuvâ-yı cedîde getirmiş

olduklarından askerimiz bunlara (Gariska-Doya) (Senitoti) ve (Şaki) istikâmetinde ta‘arruz itmiştir. Muhârebe el-ân devam idiyor. Burada düşmandan (200) esîr aldı. (Visloka) nın şimâlinde süvârimiz düşman süvârîsini püskürtmüştür. Rusların (Marbanpol) a karşı vâki‘ olan hareket-i ta‘arruzları akîm kalmıştır.

Cenûb-ı şarkî dârü’l-harbinde: (Perzemisel) in şimâlinde (Yaroslav) ın cenûbunda ki havâlîde (Vislok) ve (San) nehirlerinin yerleşdikleri mahalde Alman ve Avusturya-Macaristan askerleri (San) nehirinin geçid noktalarını işgâle geçirmişlerdir. Düşman şark ve şimâl-ı şarkîye doğru ric‘atde devam idiyor. (Pilika) ile yukarı (Vistol) arasında (ÎLza) (Ragof) kurbünde ve (Perzemisel) in cenûb şarkîsinde ve (Esteri) havâlîsinde dünden beri oldukça büyük muhârebeler vukû‘ bulmuştur. (M.A)

Numro 1278, Sahîfe 2, Turan, 8 Mayıs 331, Cum‘a. (Miladi: 21 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz‘iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: (Eyper) kanalının şarkına intikâl iden muhârebeler, Almanların lehinde olarak devam idiyor. İngilizlerin burada Almanları evvelce işgâ itdikleri mevki‘ilerden çıkarmak için yaptıkları fedâkârlıklar tasavvurun fevkindedir. (Lil) in cenûb şarkîsinde ki muhârebelerde neticesiz bir sûrette devam işlemektedir. Cebhenin diğer aksâmında şâyân-ı kayd mühim bir hâdise olmamıştır.

Şark sahne-i harbine; mütemadiyen gelen Rus kuvvetleriyle Alman orduları arasında başlayan muhârebeler el-ân devam idiyor. Burada Rusların icrâ itdikleri bütün hücumlar, büyük bir muvaffakiyetle reddi diliyor.

Garbi Galiçya’da ki harekâta gelince: Müttefikler SanNahirini temâmen geçmiş ve Rus orduları pek uzaklara tard iylemiş bulunuyorlar. Şimdi (Perzemisel) etrafında pek kanlı ve şiddetli muhârebeler olmaktadır. Ruslar, bu müstahkem mevki‘ide ellerinden çıkarmamak için pek çok çalışıyorlarsada evvelce de söyledimiğimiz vech ile (San) ı geçen Alman ordularıyla (Denyester) de ilerleyen Avusturya orduları arasında sıkışub kalacak olan Rus ordularının bu mevki‘i muhâfaza iylemelerinin hemân hemân imkânı yokdur. Ma‘a-ma-fih müttefikin ordularının (Perzemisel) i aldıktan sonra, bu hatt üzerinde hareketlerini tevkîf iylemeleri müste‘bad değildir. Bu sebeble bugün garbî Galiçya muzafferiyetinin neticesi az çok anlaşılmiş gibidir. Müttefikler bu

muzafferiyet neticesinde Ruslardan 174 bin esîr, 1280 top, 368 metralyuz almış ve garbî Galiçya'nın en büyük bir kısmını kurtarmış, düşmanı Karpatlar'dan def' itmiş ve 100 kilometrolük bir cebhe üzerinde düşmanın tecâvüz değil mukâvemet kuvvetini kırmıştır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 19 Mays (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Eyper) in şimâlinde kanalın şark sâhilinde ki muhârebât lehimize cereyân itmekdedir. (Niveşayel) in cenûbunda İngilizler şiddetli topçu muhârebelerinden sonra piyâde hücumları icrâ itmişlersede her tarafda def' ve tart idilmişlerdir. (Loret) mevki'i-i mürtefa'a üzerinde birkaç düşman siperi zabt ve (2) metralyuz iğtinâm iyledik. Fransızların (Novil) in cenûb kısmıa karşı icrâ itdikleri şiddetli bir ta'arruz düşmana büyük zâyi'ât virdirilerek püskürtülmüştür. (Bovalvireter) de Fransızlar ... doğru bir hücum teşebbüsünde bulunmuşlarsada akîm kalmıştır.

Şark dârü'l-harbinde: (Sagori-Feravenburg) havâlîsinden gelen oldukça mühim Rus kuvvetleri dün muhârebeye iştirâk iylemişlerdir. (Niyemen) in şimâl ve cenûbunda muhârebât el-ân devâm idiyor.

Cenûb şarkî dârü'l-hârbinde: Ruslar dün mütekâbil hücumlarla (Perzemisel) in şimâlinde (San) nehrini geçmiş olan askerimizin ileri harekâtına mâni' olmak teşebbüsünde bulunmuşlardır. Düşmanın bütün bu teşebbüsleri kendisi için büyük zâyi'ât ile akîm kalmıştır. (Gatover) ve (Oldenburg) asâkirinden mürekkeb olan firkalarımızdan biri bu son iki gün zarfında (San) Nehirini geçerken icrâ idilen muhârebâtda Ruslar'dan (7000) esîr (8) top ve (28) metralyuz almıştır. (Pilika) ile yukarı (Vistol) arasında ve (Berzemisel) in cenûb şarkîsinde muhârebât el-â devam idiyor. (M.A).

Numro 1279, Sahîfe 1, 9 Mayıs 331, Cumairtesi, Turan. (Miladi: 22 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde. Heman'da hiçbir tebeddül olmamıştır. Buna mukâbil şark sahne-i harbinde Almanlar yeni bir muvaffakiyet ihrâz etmiş bulunuyorlar. (Göreland) da ilerleyen Alman ordularının ileri hareketlerini tevkîf için Ruslar (Sevalki) (Kalvarpa) (Vegrodno) cihetinden mütemadiyen hücumlar icrâ ediyor. Bu sûretle (Göreland) daki Alman ordularının arkasını çevirmek isteyordu. Almanlar Ruslar'ın bütün bu ta'arruzlarını red ile iktifâ ediyorlar. Nihâyet evvelki gün (Grodno) cihetinden (Niyemen) in cenûbunda ilerleyen Rus kıt'âtı Alman orduları tarafından, düşmanın uğradığı kanlı zâyi'ât ile tahmîn idilebilir. Fî'l-vâki' Alman resmî teblîği düşmanın burada uğradığı kanlı zâyi'âta binâ'en ancak (2,500) esîr alınabildiğini bildirmektedir ki bu ifâde, zâyi'âtın mikdârını göstermeye kâfidir. Ma'a-mâ-fih bu mühim darbe hakkında yeni tefsîlât vüruduna intizâr işlemek lâzımdır.

Cenûb şark-ı sahne-i harbinde, müttefikeyn orduları (San) in ilerisinde dahi ileri hareketlerini tevkîf itmemiştir. Düşmanın göstermek istediği mukavemetlere rağmen ilerlemekte devam işlemektedir.

Numro 1279, Sahîfe, 2, sütun 2, 9 Mayıs 331, Cumairtesi, Turan.

Almanların Vaz'iyeti

Şak sahne-i harbinde yeni bir muvaffakiyet

Berlin 20 Mayıs-Volf ajansından: Bugünkü târihiyle karargâh-ı umûmîden bildiriliyor: Garb sahne-i harbinde: Havanın kapanık ve sisli bulunması, (Flander) ve Fransa'nın şimâl garbisinde ki muhârebâtı sekteye uğratmıştır. (Loret) tepeleri üzerinde azacak terakkî itdik. (Ablen) kurbünde düşmanın icrâsına teşebbüs itidği gece hücumu göğüs göğse bir muhârebeden sonra red edilmiştir. Sabahleyin, Fransızlar (Ayyi) nin şarkında geniş bir cebhede hücum icrâ işlemişlerdir. Hücumlar her tarafda redd edilmiş ve ba'zı mahallerde göğüs göğse muharebelerden sonra püskürtülmüştür.

Şark sahne-i harbinde: (Şagori-Fravburg) hattından gelüb ileri hareketi icrâ iylediği görülen mühim Rus kuvvetleri ile muhârebe edilmiştir. (Doviça) kurbündeki Rus hücumları ordularımız tarafından red edilmiş ve düşmandan 2 metralyuz (9000) esîr almıştır Dün (Bodoyi) nin şimâlinde bir hücum yaparak (105) râkımly tepeyi zabt itdik ve düşmandan (500) esîr aldık.

(Niyemen) in cenûbunda ilerleyen Rus kuvvetleri Gariyoç-Eksaboda, (Sitoveti) ve (Saki) kurbünde temâmen mağlûb idilmiştir. Mağlub idilen bu Rus kuvvetinin mütebâkî akşamı şark istikâmetinde ki ormanlara kaçmıştır. (Sotki) da küçük Rus müfrezeleri el-ân mukâvemet itmektedir. Bu muhârebelerde düşman pek ağır ve kanlı zâyî'âta dûcâr olmuştur. Bu sebeble bu muhârebeye düşmandan ancak (2,200) gayr-i mecrûh esîr alabildik. Bundan başka 4 metralyuz iğtinâm iyledik

Cennûb şarkî sahne-i harbinde (Seyan) ın diğer cihetinde ve (Perzemisel) in şimâlinde ilerleyen kıt'âtımız dün öğleden sonra Rusların yeniden tevmîdâne bir hücumlarına ma'rûz kalmışlarsada düşmanın bütün hücumları kendisi için pek mühim zâyî'ât ile red edilmiştir. Bu sabah cenahlarımızdan birinde yeniden mütekâbil tecâvüzîye geçerek sür'atle firâr iden düşmanın mevzi'lerini işgâl iyledik. (K).

Numro 1280, Sahîfe 1, 10 Mayıs 331, Pazar, Turan. (Miladi: 23 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: yine mühim tebeddül yok. Eyper ve Nebogayel havâlisinde vukû' bulan muhârebeler dün hiçbir netîce virmeksizin devam idiyor Fransızların iki üç günden beri (Ayyi) cihetinde yaptıkları hücumları akîm kalıyor.

Şark sahne-i harbinde ki harekât müttefiklerin lehine olarak devam idiyor. (Neyemen) in cenûbunda mağlub olan Rus ordularının bakıyyesi (Ovoter) istikâmetinde el-ân ric'at idiyorlar. Lehistan Rusya'da (Keyeleç) havâlîsindedede (silik) muhârebeler başlayış ve müttefikler burada tehdîden 4000 esîr almıştır. Muhârebe henüz devam idiyor. Şarkî Galiçya muzafferiyetinin neticesi olan bu muhârebeler bu muzafferiyetinin neticesini ve ehemmiyeti bulunmaktan hâli değildir. Diğer taraftan şarkî Galiçya'daki Bokovina cehbesinde dahi müttefiklerin orduları cihet-i tecâvüzîye gecmeye başlamışlardır. Ruslar şarkî Galiçya ..., Bokovina cehbesinde ki tecâvüzleri hareketleriyle ta'bîre muktedir olabilmelerini ümîd idiyorlarsa da müttefiklerin orduları ve hareketin tevkifiyle ikna idilemeyerek mukâbil tecavüze geçtiler. Her hâlde Rus Baş kumandanlığının son esîrlerinde mahv işlemeye kâfidir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 21 Mayıs- (Ajans Volf) dan Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden teblîğ idiyor: garb dârü'l-harbinde: (Eyper) in şimâlinde dahi Fransız efrâdı geceleyin kanalın şarkında ki mevzi'lerimize ta'arruz iylemişlerdir. Orada muhârebe el-ân devam idiyor. İngilizler akşama doğru gec vakt (Niveşayel) in cenûbunda (Kenkaro) havâlisinde icrâ itdikleri bir ta'arruz ateşimiz altında akîm kalmışdır. Dün Fransızlar öğleden sonra (Ayi) ormanında yeni bir hücum icrâ iylemişlerdir. Düşmanın bu ta'arruzda akîm kalmış ve elimize birkaç esîr geçmiştir.

Şark dârü'l-harbinde (Şavak) havâlisinde yalnız küçük muhârebeler vukû' bulmuştur. (Doğ) üzerinde (Podvis) in şarkında icrâ iylediğimiz ta'arruz (...) ya kadar ilerlemiştir (Milozayeç) in ve (Zemmikola) nın şarkındada Rusları nehrin öte tarafında def' itdik. Daha cenûbunda ki muhârebe henüz kat'î bir neticeye aktaran inmemiştir. (Niyes) in cenûbunda mağlub idilen Rus kuvvetlerinin bekâyâsı (Fovono) istikâmetinde ale'l-acele ric'atlerine devam iylemişlerdir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Alman kıt'âtının vaz'iyetinde tebeddül yokdur. Ceneral Fon Makenzenin ordusu ve Avusturya-Macaristan ordularıyla birlikde harb iden diğer Alman kuvvetleri bir Mayısdan beri (104000) esîr (72) top ve (252) metralyuz almışlardır. (K)

Numro 1281, Sahîfe 2, 11 Mayıs 331, Pazarirtesi, Turan. (Miladi: 24 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 22 Mayıs-(Ajans Volfdan) erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Ester) yoluyla (Base) ve (Aras) arasında yeni muhârebeler başlamıştır. (Nivşapel) in cenûb garbîsinde İngilizler tarafından muhtelif mahallerde icrâ idilen bir çok münferid hücumlar def' edilmiştir. Daha cenûbda (Sivonşi) kurbünde muhârebe devam idiyor. (Loret) tepelerinde ve (Alben) ile (Novil) deki siperlerimize karşı Fransızlar tarafından icrâ idilen mühâcemâtın ekserisi ateşimiz altında mahv olmuşdur. (Alben) in şimâlinde Fransızlar bir gece hücumuyla siperlerimize kadar gelmişlerdir. Burada muhârebe hâlâ devam idiyor. Garb cebhesinin aksâm-ı mütebâkiyyesinde yalnız topçu muhârebâta vukû'a gelmiştir.

Şark dâru'l-harbinde: (Vindav) Nehrinin garbinde (Şavlini) havâisinde vukû'a gelen süvârî muhârebelerinde Rusların (Osori) süvârî livasına mensûb bir alay imhâ edilmiştir. (Şavi) kurbünde ve (Dobisa) nehri üzerinde Ruslar'ın müte'addid gece hücumlarını def' itdik.

Cenûb şarkî dâru'l-harbinde: Vaz'iyetde mühim bir tebeddül vukû'a gelmemiştir. (M.A).

Numro 1282, Sahîfe 1, Sütun 3, 12 Mayıs 331, Salı. (Miladi: 25 Mayıs 1915)

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Gerek Eyper ve gerek Nivşapel havâlisinde vaz'iyet değişmemesede muhârebeler bütün şiddetiyle devam idiyor. Fransızlar nihâyet Alman hattını (Aras) in şimâlinde birkaç noktadan yarmayı ümîd idiyorlar. Bu ümîd iledir ki bir haftadan fazla bir zamandan beri hücumlarına bütün şiddetiyle devam idiyorlar. Fakat burada hâl-ı tedâki'ide bulunan Almanlar derhal saf-ı harbin arkasında yeni hendekler kazarak, mevzi'lerini tahkîm ve takviye iderek Fransızların bu son ümîdlerini de kırmaya çalışıyorlar. Alman hatt-ı harbinin tedâki'i vaz'iyetde kırılması imkânı olmadığı şimdye kadar icrâ idilen tecrübelerle sâbit olduğundan Fransızların bu ta'arruzundan da hiçbir netîce hâsıl olmayacağı şüphesizdir.

Şark sahne-i harbinde: Şavli civârında cereyân iden muhârebeler, nihâyet kısmen Almanların muvaffakiyetiyle netîcelenmiştir. Fî'l-hakîka Almanlar burada Ruslar'ın sağ cenâhlarını mağlûb itmiş ve bir mikdâr esîr almıştır. Daha cenûbda muhârebe devam idiyor. Garbî Galiçya'da bir iki günden beri vaz'iyetde nisbî bir sükûn vardır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 23 Mayıs- (Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dâru'l-harbinde (Gayveneş) kurbünde göğüs göğse vukû' bulan muhârebât lehimize devam idiyor. Daha cenûbda Fransızların (Boton-Lens) yolu üzerinde ve (Loret) mevki'i mürtefa'ı arkasında icrâ itdikleri hücumlar def' edilmiştir. (Alben) in şimâlinde mevki'i-i mezkûrun yakınında evvelce bildirilen gece hücumu sâyesinde düşman en ileri siperlerimizden bir kısmına grimeye muvaffak olmuştur. (Novil) in cenûbunda biraz arâzî kazandık. Orada Fransızlardan (80) esîr ve (2) metralyuz aldık.

(Moz) ile (Mozel) arasında yeniden şiddetli topçu muhârebeleri vukû‘ bulmuştur. (Bevalopreter) de vâki‘ olan bir Fransız hücumu def‘ edilmiştir.

Şark dârü’l-harbinde: (Şavli) havâlisinde Rusların şimâl cenahına ta‘arruz iderek mezkûr cenâhı mağlub itdik. Orada Ruslardan (1600) esîr ve (7) metralyuz aldık. (Dobiça) üzerinde Rusların (Mizoni-Zemiğlola) hattına karşı vukû‘ bulan oldukça şiddetli müte‘addid gece hücumlarını def‘ iderek (1000) esîr aldık. Kezalik (Neyemen) in cenûbunda düşmanın (Peyleryoski) nin şimâlinde icrâ itdikleri bir gece ta‘arruzu temâmen akîm kalmıştır. Cenûb şarkî dârü’l-harbinde yeni bir hâdisе olmamıştır. (K).

Numro 1283, Sahîfe 1, 13 Mayıs 331, Çeharşenbih, Turan. (Miladi: 26 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz‘iyet-i Umûmiye

Avrupa harbi bugün yeni bir safhaya dâhil olmuş bulunuyor. Dün geceden beri merkezi Avrupa devletleri yeni bir hasım karşısında daha bulunuyorlar. Şimdiye kadar garb ve şark sahnelerinde yenilmek bilmeyen Almanya-Avusturya kuvvetlerinin İtalya kuvvetlerinden endişe itmemekte olduklarına dâ‘ir mevcûd ba‘zı emâreleri zikr iylemek fâ‘ideden hâlî değildir.

İtalya’nın seferber halindeki ihzâr idebileceği kuvvet Almanya ve Avusturya gibi mevcudundan birkaç misli fâ‘ik kuvvete karşı muvaffakiyetler ve muzaffariyetler kazanmış büyük orduları korkutacak mâhiyetde değildir. Mazori muzafferiyetinde Rus orduları Alman ordularının tâm iki misli idi. Bugün târih-i harbin şimdiye kadar kayd itmediği garbî Galiçya muzafferiyet-i azîmesi, cisîm Rus kitlelerine nisbetle dün olan müttefikeyn orduları tarafından ihrâz idildi. Hatta iddi‘â idilebilir ki bu güne kadar iki cebhede çarşışan Alman orduları düşman kuvvetinden fazla değildi. Şanpanya muhârebâtında ki Alman kuvvetlerinin orada ki Fransız kuvvetlerine nisbetler dün bulunduğu Alman teblîğlerinde resmen tasrih edilmişti. Bu vekâyi‘in bize gösterdiği hakikat Alman ordularının intizâm, terbiye-i askeriye ve cesâret nokta/ı nazarından hâ‘iz olduğu rechân dolayısıyla dâ‘imâ kendisine fâ‘ik düşman kuvvetlerine karşı durabildiği, hatta büyük muzafferiyetler kazana bildiğidir. Bunlardan başka bu vekâyi‘in bize öğrettiği ikinci hakikatde, Ruslar ve Fransızlar gibi harbe sevk itdikleri hâlde almanların her ihtimâle karşı ihtiyât kuvvetlerini muhâfaza itdikleridir.

Bulundurdıklarıdır. Nitekim bugün Almanya şehirleri ve şehirlerde ki kışlalar her vakitten ziyâde askerle doludur. Takâ'ude çıkarılmış vatanperver zâbitânın ta'lim ve terbiyesi altında yetiştirilen yeni ve tâze kuvvetler cebhe-i harbiye sevk idilmeyerek muhâfaza idilmektedir. Bundan başka Almanya bütün isnânı silah altına da'vet itmemiştir. Avusturya dahi geçenlerde silah altında alacağını i'lân iylediği kuvvâ-yı ihtiyâtiyeyi henüz da'vet itmemiştir.

Binâ'en aleyh Almanya ve Avusturya hükûmetleri bu yeni safha karşısında yeni kuvvetler bulmakta gecikmeyeceklerdir. Zaten daha şimdiden İtalya hududunda (750) bin kişilik bir kuvvet bulundurulmakta olduğu söyleniyor. Avusturya-İtalya müzâkerâtının hadd bir devreye girdiği esnâlarda Alman-Avusturya erkân-ı harbiye hey'etleri derhâl askeri hâzırlıklar icrâsına başlamış olmaları ve İtalya hududuna tedâfi'î vaz'iyette hududu muhâfaza edebilecek kadar bir kuvvet göndermiş bulunmaları bi-şübhedir Alman ordularında yukarıda ta'dâd ittiğimiz müzâyâ-yı askeriye'nin mevcudiyeti, hududun İtalya cihetinden tecâvüzî bir hareket icrâsına kat'iyen müsâ'id olmaması bu iddi'âmızı mü'eyyid ve sâ'ikdendir. Binâ'en aleyh Avusturya hududunda İtalyanların tecâvüzî bir hareket icrâ iylemeleri gâyet müşkil ve kendileri için tehlikelidir. Almanların ellerinde bulunan taze kuvvetleri derhâl İtalya hududuna gönderüb tecâvüzîye geçmek isteyüb istemeyecekleri ise bi'l-âhire anlaşılacak bir keyfiyettir. İtalyanlar, Avusturya hududundan tecâvüzîye hareket icrâsında ki müşkilâtı nazar-ı dikkate alarak burada tedâfi'î hareketi tercîh ve mütebâkî kuvvetlerini Fransız cebhe-i harbine sevk iyledikleri takdirde ise, müttefikler için yeni muvaffakiyetler kazanmak ihtimâlleri pek azdır. Çünkü öteden beri söylediğimiz vechile Almanların tedâfi'î hatlarını yarmak imkansızdır. İşte bizim bu günlük dermeyân edebileceğimiz mutâla'ât bundan ibâretdir. Hâdisât, fikirlerimizin isâbet ve butlanını isbât edeceklerdir.

Şimdi gerek garb ve gerek şark sahne-i harbinde vaz'iyet-i harbiyede nisbî bir sükun hükümfermâdır. İtalya'nın harbe müdahalesinin bu sükûn ile ne dereceye kadar alâkadar olduğunu beyân mümkün değildir.

Garb sahne-i harbinde Fransızların (Nivşapel) (Notorvam Doloret) mevki'lerinde icrâ iyledikleri hücumlar ise her vakit ki gibi akîm kalmakta ber-devamdır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 24 Mayıs (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor: Garb dârü'l-harbinde: İngilizlerin (Nivşapel) ile (Zivensi) arasında icrâ itdikleri gece hücumları ve Fransızların (Loret) mevki'i mürtefa'nın şimâl yamacında vâki' olan ta'arruzları mühâcimler için büyük zâyî'ât ile def' edilmiştir. Bu muhârebât esnâsında (150) esîr aldık. (Moz) ile (Mozel) arasında top muhârebeleri devam idiyor. Fransızların (Bovalopereter) de icrâsına tevessül iyledikleri akîm bir ta'arruz esnâsında düşman büyük zâyî'âta uğramıştır.

Şark ve cenûb şarkî dârü'l-harbinde vaz'iyetde tebeddül yoktur. (K).

Numro 1284, Sahîfe 2, 14 Mayıs 331, Pencşenbih, Turan. (Miladi: 27 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

İtalya hududunda mühim harekât-ı askeriye olmamıştır. Küçük İtalyan müfrezeleri ba'zı noktalardan hudûdu geçmişlersede iki ordu arasında henüz hakîki sûretde temâs başlamamıştır. Buna mukâbil Avusturya donanması, Es Bahrisini terk iderek İtalya'nın şark sâhillerini döğmüş ve bir çok mevâki' mühimmeyi tahrîb iylemiştir. Aynı zamanda Avusturya tayyareleri ba'zı mevâki'-i askeriyeye bombalar atarak mühim hasârat ikâ' iylemiştir.

Bugün Avusturya karargâh umûmîsi tarafından neşri dilen bir tebliğde, Avusturya hükûmetinin İtalya'nın bir gün hıyânet iylemesi ihtimâline karşı her dürlü tedâbire tevessül iylediğini, bu münâsebetle hudûdda lâzım gelen tahşîdâtta bulunduğunu hatta garbî Galiçya harekât-ı askeriyesinin bu tertîbâta hâlel îrâs itmediğini, binâ'en aleyh Avusturya ordusunun yeni düşmana karşı da durmaya âmade bulunduğunu bildirmektedir. Bu tebliğ bizim dünkü mutâla'âtımızı temâmen te'yîd iylemektedir.

Biz dünki nüshamızda, Avusturya hükûmetinin İtalya hududunda (750) bin kişilik bir kuvvet tahşîd iylediğini bildirmişdik. Bütün, garbî Galiçya muzafferiyetinin istilzâm iylediği mühim kuvvetlere rağmen mevki'inden çıkarılmamış ve İtalya'nın ihâneti ihtimâline karşı hudûdda alıkonulmuştur. Zaten cebhe-i harbin Avusturya-Alman ordularının pek müsâ'id olmasına binâ'en İtalyan kuvvetlerinin bu cebhede ki ta'arruzları korkulacak bir şey değildir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 25 Mayıs-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Flander) de dün (Eyper) istikâmetinde ki hücumlarımıza devam iyledik. (Velaming) çiftliği ve (Veyeltej) in şimâlinde ki şatoyu ve (Belavard) çiftliği hücum ile zabt iderek (Boz) a takarrüb itdik. Bu muhârebâtda (150) esîr ve (2) metralyuz aldık.

(Armanteyer) in cenûbunda (Neyoşapel) ile (Zeyonşi) arasında ve (Loret) mevki'i mürtefa'nın şimâinde düşmanın münferid ta'arruzları kendisi için zâyî'ât-ı azîme ile def' idilmiştir. (Novil) kurbünde siperlerinde hücum hazırlanan düşman askerlerinin bu hareketi topçu ateşimizle men' idilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde (Dobica) nın cenûbunda (Rosiyeni) nin şarkında askerlerimiz siperlerimizin karşısında bulunan külliyetli Rus kuvvetlerine ta'arruz iylemiştir. Düşman mağlûb idilerek şehrin öte tarafına püskürtülmüştür. Bu muhârebede 2240 esîr ve (5) metralyuz aldık. Daha cenûbda Rusların (Siragola) istikâmetinden vukû' bulan müte'addid münferid hücumları kendileri için ağır ve kanlı zâyî'ât ile akîm kalmıştır.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Makenzen) ordusu dün (Perzemisel) in şimâlinde tecavûze geçmiştir. Bu ta'arruz temâmen müntec muvaffakiyet olmuştur. (Deromojo) , (Ostrof), (Radimino), (Vizoko), (Vibetelen), (Mokovislo) mevâki' müstahkimesi ile (Boberoka) nın şimâl garbîsinde ve (Setola) nın şarkında kâ'in müterfa' mahaller müttefikin orduları tarafından hücumla zabt idilmiştir. Müttefik'in şimdiye kadar bu muhârebâtda (153) zâbit ve (11000) nefer esîr itdikleri gibi dokuzu ağır olmak üzere (39) top ve (40) dan fazla metralyuz iğtinâm iylemiştir. Bundan başka Ruslara orada pek azîm zâyî'âta uğramışlardır. (M.A).

Numro 1285, Sahîfe 1, 15 Mayıs 331, Cum'a, Turan. (Miladi: 28 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde ki harekât: Haftalardan beri aynı kanlı şekillerde devam idüb gidiyor. Almanlar cebhede tedâfi'î vaz'iyetlerini muhâfaza iylemekde buldukları için vaz'iyetin burada kolay kolay değişmesi imkânı yoktur.

Fakat cenûb şarkî sahne-i harbinde: İtalyanların harbe müdâhale itmek üzere buldukları haberi üzerinde biraz sükûn kesb ider gibi olan ve bi'n-netîce Alman-Avusturya ordularının başka bir plan ta'kîbine mecbûr kalacakları kanâ'atini tevlîd iden garbî Galiçya muhâraebeleri yine bütün şiddetiyle devâma başlamışdır. Alman orduları (Perzemisel) in şimâlinde (Radimino) yı işgalden sonra San Nehrini bu noktadan dahi geçerek ileri hareketlerine devam iylemekdedirler. Cenûbdan Avusturya orduları dahi (Berzemisel) i günden güne müşkil mevki'a düşürecek yeni muvaffakiyetler ihrâz iylemekde ber-devamdırlar. Alman esirlerin gitdikce artması, ve harekât-ı harbiyenin büyük bir muvaffakiyetle sevk ve idâre iylemekde bulunması, bize Alman-Avusturya erkân-ı harbiyesinin karşılıklarına çıkan yeni düşmana karşı öteden beri hazırlanmış bulunduğunu ve bu yeni düşmanın eski harekât-ı askeriyeeye hiçbir te'sîr icrâ idemeyeceğini göstermekdedir. Zaten dünki nüshamızda bahs itdiğimiz Avusturya karargâh-ı umumisinin tebliği de bunu mü'ebbeddi. Binâ'enaleyh İtalya'nın harbe iştirâkı, Alman-Avusturya ordularının harekâtı üzerinde hiçbir te'sîr icrâ itmemişdir.

Numro 1285, Sahîfe 2, sütun 2, 15 Mayıs 331, Cum'a, Turan.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 26 Mayıs-(Ajans Volf) dan: Karargâh-ı umumiden bugünkü târih ile tebliğ idiliyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Belorvord) gölünün garbinde ahiren zabt ve işgâl itdiğimiz mevzi'a karşı düşmanın icrâsına teşebbüs iylediği gece hücumu kolaylıkla def' edilmişdir. İngilizlerden iğtinâm iylediğimiz metralyuzların mikdârı (10) a bâliğ oldu. (Zebveneşi) nin şimâl şarkîsinde İngiliz müttelikât asâkiri dün akşam en ileri siperlerimizin kısım-ı hâricisini zabt itmeğe muvaffak olmuşdur. Daha cenûbda (Leyeven) ile (Loret) sırtları arasında Fransızların dün öğleden sonra icrâ itdikleri büyük bir hücum temâmen akîm kalmışdır. (Soşez-Beton) bütün şimâl ve cenûbunda daşman evvelâ siperlerimize girmeye muvaffak olmuş isede geceleyin icrâ itdiğimiz

mukâbil ta'arruzlar neticesinde bütün mevzi'lerimizi istirdâd itdik. Bu münâsebetle Fransızlar'dan 1000 esîr aldık.

Şark dârü'l-hârbinde: Ruslar, geceleyin za'yıf hücumlarda bulunmuşlarsada cümlesi def' idilmiştir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Makenzen) in ordusu dâ'ia ilerleyor.

(Radimno) nun cenûb şarkisinde ki (Seviyeset) mevki'i şiddetli bir muharebeden sonra zabt edilmiştir. (Radimo) nun şarkında Avusturya-Macaristan kıt'âtı (San) nehirinin garbinde ki çıkıntıyı bi'l-hücûm ele geçirdikten sonra nehri mürûr itmişlerdir. Daha şimâlde kıt'âtımız harb iderek (Lazi) ve (Lazki) ile (Lobazoka) üzerinde (Kerzetika-Zayanlev) yolunun şarkında ki havâlîye muvâsalat itmişlerdir. Ele geçirilen üserâ ile iğtinâm idilen malzeme-i harbiyenin mikdârı tezâyüd itmiştir.

Numro 1286, Sahîfe 1, 16 Mayıs 331, Cumairtesi, Turan. (Miladi: 29 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 27 Mayıs- (Ajans Volf)dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde, Fransızlar 25 Mayıs'da dūcâr oldukları adem-i muvaffakiyete rağmen (Vermel) ile (Loret) mevki'i mürtefa'ı arasında ki mevzi'lerimizi yarmak husûsunda ki teşebbüslerini tekrar iylemişlerdir. Düşman, yalnız (10) kilometro vüs'atında bir saha üzerinde ta'arruz için kuvâ-yı azîme tahşîd iylemiş olduğu hâlde bütün bu hücumları her tarafda def' idilmiştir. Burada ki bütün mevzi'lerimiz metîn bur sûretde yed-i işgâlimizde bulunuyor. Fransızlar fevka'l-âde vâhim zâyî'âta uğramışlardır. Pek çok Fransız cesedleri siperlerimiz önünde yanmaktadır.

Gece geç vakt Fransızlar (Soşe-novil) hattına karşı da bir ta'arruz icrâ iylemişlerdir. Bu havâlîde (Şose) nin tâ cenûbunda muhârebe henüz temâmen hitâm-ı pezîr olmamıştır. (Novil) mezâristanında Fransızlar son muhârebelerde esir itdikleri Almanları siper makâmında kullanarak ameliyat tahkimiye yaptırmışlardır. (Diğksemod) un şimâlinde icrâ itdiğimiz bir istikşâf esnâsında Belçikalılardan (1) zâbit ve (25) nefer esîr itdik. Düşmanın (Sovason) kurbünde ve (Bevalopreter) de icrâ

iylediği küçük hücumlar def' edilmiştir. Aşağı (Tayms) nehri üzerinde kâ'in (Sotaned) istihkâmâtına karşı muvaffakiyetle bir hevâ'i ta'arruz icrâ itdik, Şark dârü'l-harbinde tebeddül yoktur.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde askerimizin hareket-i ta'arruziyesi gerek (Perzemisel) in şimâl şarkisinde gerekse (Esteri) havâlisinde kemâl-i metânet ve şiddetle devam işlemiştir. Bu ileri harekâtımız neticesinde elde edilen ganâ'im ile netâyic henüz ta'yîn idilemez. (K).

Numro 1287, Sahîfe 1, sütun 3, 17 Mayıs 331, Pazar, Turan (Miladi: 30 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 27 Mayıs-Erkân- harbiye-i umûmiye bugünkü târih ile tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: 9 Mayısdan beri düşmanın (Loret) mevki'i mürtefa'anının şimâl şarkisinde cebhemizi yarmak üzere vâki' olan harekât-ı ta'arruziyesi esnâsında (14) zâbit (1450) nefer esir ve (6) metralyuz iğtinâm olunmuştur. (Loret) yamacının cenûb şarkisinde Fransızlar dün akşam münferid hücumlara tevessül işlemişlerse de def' edilmişlerdir. Muhârebe (Alben) kurbünde el-ân devam işlemektedir. Dün akşam sâ'at yedide düşman, topçu ateşiyle uzun müdet istihzârâtda bulunduktan sonra, (Lopreter) ormanında ta'arruza kıyâm işlemiştir. Gece orada göğüs göğse muhârebeler vukû'a gelmiş ve neticede Fransızlar vahîm bir mağlûbiyete uğramışlardır. (Vort) larda düşman (Meçerel) in cenûb şarkisinde kâ'in siperlerimizin küçük bir kısmına yerleşmeye muvaffak olmuştur. Fransızlar tarafından (Molbah) in şimâlinde (Rayahşe Kerkopel) de icrâ edilen hücum kolaylıkla püskürtülmüştür. Dün on sekiz Fransız tayyarecisi açık şehir olan (Lodvikishafen) e tavarruz işlemişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: (Dobisa) üzerinde askerimiz ta'arruza geçmiştir. (Rosini-Siragola) yolunun iki tarafında icrâ edilen ta'arruz muvaffakiyetle netîcelenmiş ve düşmandan (3820) esîr alınmıştır. Şark cebhesinin diğer aksâmında düşman muhtelif nakâtda gece hücumları icrâsına teşebbüs işlemiş isede def' edilmiştir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Düşman, müttefik keyn ordularının ileri harekâtına mâni' olmak üzere diğer cebhelerden celb itmiş olduğu tâze askerle (San) nehrinin sağ

sâhilinde muhtelif noktalarda ta'arruza geçmeye teşebbüs iylemiştir. Fakat bu teşebbüsât akîm kalmıştır. Yalnız (Siyeniyenva) havâlîsinde oldukça za'yıf müfrezelerimiz (San) nehrinin sol sâhiline püskürtülmüştür. Burada altı top vakt ü zemânında geri alınamamıştır. (Perzemisel) in şimâl şarkîsinde (Visniğ) in iki tarafından iyiden iyiye ilerlemeye muvaffak olduk. (15) Mayısda haber verilmiş ganâ'im (9000) esîr (25) top ve (20) metralyuz daha alınmak sûretiyle tezâyüd itmiştir. (K).

Numro 1288, Sahîfe 1, 18 Mayıs 331, Pazar irtesi, Turan. (Miladi: 31 Mayıs 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 29 Mayıs- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızlar (Angara) kurbünde bir mikdâr esîr virerek def' idildikten sonra dün tekrâr büyük kuvvetlerle (Beton-Soşe) yolu üzerinde icrâ-yı ta'arruz iylemişlerdir. Düşman bütün cebhede oldukça mühim zâyi'ât ile püskürtülmüştür. Gece düşman farkına varmaksızın (Alben) in şark kısmını işgâl iden müfrezemizi geride ki hattına çekdik. Bu müfrezenin orada kalması yalnız lüzumsuz olarak kan dökülmesinden başka bir netîce tevlîd idemezdi.

(Soşe) nin cenûbunda Fransızların dün akşam icrâ itdikleri bu ta'arruz teşebbüsünü ateşimizin te'sîriyle derhâl akîm kalmıştır. (Novil) in cenûb şarkîsinde düşman, müte'addid hücumlar icrâsına teşebbüs iylemiş isede bu mühâcematın cümlesi kolaylıkla def' edilmiştir. (Lopreter) ormanında (Ponnamoson) un şimâl garbisinde Fransızlar, anlaşıldığına göre (17) Mayısda olduğu gibi büyük bir hücûma hazırlanıyorlardı. Fakat ateşimiz düşmanı yerinden kımıldatmamıştır. Düşmanın geceleyin icrâ itdiği muhtelif münferid ta'arruzlar kendisi için kanlı bir sûretde def' edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Yukarı (Dobica) üzerinde Rusların (Kortovbati) nin (Kilmi) nin cenûb şarkîsinde ki hücumları akîm kalmıştır. Aşağı (Dobica) muhârebâtı devam itmiş ve düşman müte'addid noktalarda şehrin öte tarafına atılmışdır. Rusları ta'kîb iderken (280) esîr daha aldık.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Askerimiz (Perzemisel) in şimâl cebhesine daha ziyâde takarrüb iylemişlerdir. (Viçina) ile (Lomcovka) mıntikalai arasında (Radimno) ile (Yaroslav) ın şarkında Ruslar yeinden nevmîdâne hücumlar icrâsına tevessül iylemişlersede her tarafda küllî zâyi'âta uğrayarak def' edilmişlerdir. Düşmanın (179) uncu alayı mahv edilmiştir. (Siyenyeva) nın şark ve garbinde düşman tekrar hücumda bulunmuştur. (K).

Numro 1289, Sahîfe 1, 19 Mayıs 331, Salı, Turan. (Miladi: 1 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 30 Mayıs- (Ajans volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızlar on sâ'at müddetle istihzârâtda bulundakdan sonra nısfü'l-leyle doğru (Eyzar) kanalının şarkında ve (Devt) çiftliğinin şimâlinde ki mevzi'lerimize topçu kuvvetiyle ta'arruz iylemişlerdir. Bu ta'arruz bütün cebhede düşmana mühim zâyi'ât viridilerek def' olunmuştur. (Labasa) kanalı ile (Aras) arasında yalnız topçu muhârebeleri olmuştur.

Şark dârü'l-harbinde: (İllok) kurbünde (Libav) ın (60) kilometro cenûb şarkîsinde süvârimiz bir düşman müfrezesini şimâl ve şimâli- şarkî istikâmetine def' itmiştir. Küçük bir Alman müfrezesi (Dobiça) üzerinde (Saviniki) köyünü terk itmeye mecbûr kalmış ve dört top düşman eline geçmiştir. Fakat bi'l-âhire kuvâ-yı imdâdiye alan bu müfreme karye-i mezkûreyi istirdâd iderek düşmanı püskürtmüştür. (Şavli) havâlîsinde ki düşman hücumları kendisi için azîm zâyi'ât ile püskürtülmüştür.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Ruslar (Lobaçoka) üzerinde (Yaroslav) ın şimâl şarkîsinde ve (Esteri) havâlîsinde icrâ itdikleri ta'arruzlar esnâsında azîm-i zâyi'âta dûçâr olmuşlardır. (K).

Numro 1290, Sahîfe 2, 20 Mayıs 331, Çeharşenbih, Turan. (Miladi: 2 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Belrin 21 Mayıs-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: dün Fransızlar (Aras) ın şimâlinde ki ve (Bevalopereter) de ki cebhemizi yarmaya teşebbüs iylemişdi. (Aras) kurbünde düşman bu son günlerde (Novil-Volenkor) cebhemizde ki hatta kadar takarrüb iylemişdi. Daşmanın daha şimaldeki mevzi'lerimize karşı vâki' olan bütün teşebbüsleri akîm kaldığından bu hatt üzerinde bir ta'arruza intizâr idiyor idik. Düşman, topçularıyla birkaç sa'ât devam iden istihzârâtı müte'âkıb öğleden sonra ta'arruza geçmiştir. Fakat Renel ve Bavirali alaylarımızın besâleti sâyesinde düşmanın bu hücûmu kendisi için mağlûbiyet kat'iyeye ile neticelenerek fevka'l-'âde büyük zâyî'âta sebebiyet virmiştir. (Bevalopereter) de Fransızlar yalnız birkaç küçük ileri siperimize girmeğe muvaffak olmuşlardır. (Ostaned) kurbünde sâhil bataryalarından biri bir düşman tayyaresini iskât itmiştir. Fransızların aylarca devam iden uzun ve zahmetli bir ...dan sonra ancak birkaç gün evvel ta'mîre muvaffak oldukları (Damerkerşe) köprüsü dün topçularımız tarafından birkaç meri ile tahrîb edilmiştir. Şark dârü'l-harbinde şâyân-ı ehemmiyet bir şey vukû'a gelmemiştir.

Cenûb şark dârü'l-harbinde: (Perzemisel) kurbünde muhâebâtta Alman kıt'âtı dün kal'anın şimâl ve şimâl şark cebhelerine daha ziyâde takarrüb iylemişlerdir. (K).

Numro 1291, Sahîfe 2, 21 Mayıs 331, Cum'a, Turan. (Miladi: 3 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 2 Haziran- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor: (Soşe) nin kurbünde kâ'in olub Frnsızların dün öğleden sonra almaya muvaffak oldukları şeker fabrikası istirdâd edilmiştir. Fransızların dün gece (Novil) kurbünde mevki'i-i mezkûrun cenûbunda ki mevzi'ilerimize karşı vâki'i olan ta'arruzları def' edilmiştir. Yalnız (Novil-Ekörü) yolu üzerinde bir çıkıntı teşkîl iden siper akşamı düşman tarafından işgâl edilmiştir. (Bevalopereter)de ba'zı siper akşamının zabtı için göğüs göğse muhârebe devam olunuyor.

Şark dârü'l-harbinde (Noyomavzen) kurbünde (Libav) ın elli kilometre şimâl şarkında ve (Libav) ın (65) kilometre cenûb şarkında kâ'in (Şidiki) mevki'i civarında küçük Rus müfrezeleriyle lehimize muhârebât vukû' bulmuştur. Kezâlik daha cenûbda

(Şavli) havâlisinde, (Dovica) üzerinde ve (Keli) nin cenûb şarkında ve (yezini-evinola) arasındada lehimize küçük muhârebeler olmuştur. (Şavli) kurbünde (500) esîr aldık.

Cenûb şark-ı dârü'l-harbinde: (Perzemisel) in (Donkovicki) kurbünde kâ'in iki istihkâmı dün hücum ile zabt edilmiştir. Müttefikyen orduları (Setri) kurbünde ihrâz itdikleri muzafferiyden sonra (Mevinç) istikâmetine doğru ilerlemişlerdir.

Mayıs ayı şimâlinde cenûb şarkı dârü'l-harbinde Rusları (...) zâbit ve (261,869) nefer esîr edilmiş ve (251) top (576) metralyuz iğtinâm olunmuştur.

Bu meyânda yalnız Ceneral Mekenzen ordusu tarafından ikisi Ceneral rütbesi hâ'iz (400) zâbit ve (152,264) nefer esîr edilmiş ve yirmi sekizi ağır olmak üzere (160) top ve (403) metralyuz iğtinâm olunmuştur. Sâlifü'z-zikr rakımlara şark dârü'l-harbinde Mayıs ayı zarfında alınan ve mikdârı dünki tebliğde bildirilen üserâ ilâve idilecek olursa Mayıs zarfında müttefikyen düşmandan (1,000) zâbit ve (200,000) dan fazla nefer esîr itmiş oldukları anlaşılabilir. (K)

Numro 1293, Sahîfe 1, 23 Mayıs 331, Cumairtesi, Turan. (Miladi: 5 Haziran 1915),

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 3 Haziran-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: İngilizler tarafından işgâl idülüb kuvvetli bir sûrette tahkîm edilmiş olan ve (Eyper) in üç kilometro şarkında kâ'in bulunan (Moek) mevki'i etrâfında cereyân iden muhârebe lehimize olarak devam iylemektedir. (Aras) ın şimâlinde ki havâlîde (Soşe-Novil) cebhesinde ve daha cenûbda harb peydâ-yı şiddet iylemiştir. Orda Fransızların öğleden sonra başlayub gecede devam iyledikleri iyi şiddetli hücumlar, ba'zı mahallerde göğüs göğse muhârebeler sebebiyet virmişdir. Fransızlar her tarafda büyük zâyi'âta dûçâr olmuşlar ve kat'iyen muvaffakiyet kazanamamışlardır. (Soşe) kurbünde ki şeker fabrikasının zabtı için el-ân muhârebe idilmektedir.

(Bovalvireter) de muhârebât henüz hitâm-pezîr olmamıştır. (Voj) larda tayyarecilerimiz mühim bir menzil mevki'i ve şümendüfer hatvetinin iltisak mahalli olan (Remirmon) a ve (Mohnek) kurbünde ki düşman ordugâhlarına bombalar

atmışlardır. (Fehat) vâdisinde (Metseval) kurbünde bu gece küçük mevzi'î muhârebeler vukû'a gelmiştir. Şark dârü'l-harbinde vaz'iyetde tebeddül yokdur.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Gece (Perzemisel) in şimâl cebhesinde kâ'in olub el-ân mukâvemet itmekte olan istihkâmâtı hücumla zabt itdikden sonra mevki'î müstahkemi zabt iyledik. Kal'anın zabtı ile ele geçirilen ganâ'in henüz tahmîn ve ta'dâd idilemez. (Baroslav) in şarkında kâ'in mevzi'lerimize ve orada ta'arruza devam iden askerlerimize karşı icrâ idilen mukâbil Rus hücumları temâmen akîm kalmıştır. Ceneral (Liksingan) ordusu (Zidacof) istikâmetinde ve (Esteri) nin şimâl şarkında ilerlemekte olub (Mikolajof) un garbinde ki (Dinyester) mntikasının zabtı için harb idilmektedir. (Esteri) muhârebesinde düşmandan (60) zâbıt (12175) nefer esîr idilmiş (14) top ve (35) metralyuz iğtinâm olunmuştur. (K).

Numro 1294, Sahîfe 1, 24 Mayıs 331, Pazar, Turan. (Miladi: 6 Haziran 1915),

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 4 Haziran-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Eyper) in şarkında kâ'in (Hoek) Şanos ve mevki'î tarafından hücumla zabt idilmiş burası yalnız garb cihetinde kâ'in birkaç hâne müstesnâ olmak üzere yed-i işgâlimizde bulunmaktadır. İngilizlerin icrâ iyledikleri mütekâbil hücumlar kendileri için kanlı bir sûretde def' olunmuştur. (Jivenşi) nin şarkında İngiliz askerleri akşama doğru mevzi'mize girmeye muvaffak olmuşlarsada icrâ iylediğimiz mukâbil bir hücûm neticesinde düşmanı büyük zâyî'ât ile def' itdik. Burada üç İngiliz metralyuzu yed-i iğtinamımıza geçmiştir. El-yevm mezkûr mevzi'î temâmen zîr-i işgâlimizde bulunmaktadır.

(Soşe) deki şeker fabrikası, gah bize gâh düşmana teveccüh iden muvaffakiyetlerden sonra nihâyet sûret-i kıt'ayede elimize geçmiştir. (Soşe) nin garbinde kâ'in şümendüfer hattı kurbünde muhârebe el-ân devam iylemektedir. Düşmanın (Novil) kurbünde ve mevki'i-i mezkûrun şimâlinde ki mevzi'lirimize karşı icrâ itdiği şiddetli bir ta'arruz topçu ateşimiz te'sîriyle akîm kalmıştır.

(Novil) in cenûbunda geceden beri göğüs göğse muhârebeler devam idiyor. (Bevalopreter) de muhârebe hitâm-pezîr olmuşdur. Orada gâ'ib itmiş olduğumuz siperlerin kısm-i azimini istirdâda muvaffak olduk.

Şark dârü'l-harbinde: (Libav) in mütekâbilen 70 kilometro şarkında kâ'in olan (Letan) ve (Şeronden) mevki'ilerinde ki Rus müfrezeleri süvârimiz tarafından mevâki'-i mezkûreden tard idilmişdir. (Vindav) üzerinde kâ'in (Kurşani) mevki'inin garbinde (Rekonşoni) havâlisinde ve (Dobica) üzerinde kâ'in (Ezvediki) kurbünde düşman tarafından vâki' olan hücumlar akîm kalmışdır.

Cenûb şarkı dârü'l-harbinde: Askerimiz bir muharebeden sonra (Perzemisel) in şarkında ki mevâki'a muvâsalatla şimâl şarkında kâ'in (Bolesterziçe-Türki-Bozedyaçe-Estarzeva) hattına doğru ilerlemişlerdir. (Perzemisel) de alınan ganâ'im mikdârı henüz ta'yîn idilmemişdir.

Ceneral Fon (Marviç) kumandasında bulunan Alman askerleri (Mislaniç) in iki tarafında kâ'in mevâki' mürtefa'aya hücumla zabt iylemişlerdir. Ceneral Fon (Linsinke) in ordusu (Esteri) nehrinin aşağı kısmını (Esteri) şehrinin şimâl şark cihetinden geçmek üzredirler. (K).

Numro 1296, Sahîfe 2, Sütun 1, 26 Mayıs 331, Salı, Turan. (Miladi: 8 Haziran 1915),

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 6 Haziran-(Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Loret) mevki'i-i mürtefavının garb yamacında ki mevzi'ize karşı vâki' olan hücumlar düşman için büyük zâyi'ât ile püskürtülmüşdür. Orada şimdi yalnız ileri mevzi'lerden ba'zı akşamın zabtı için muhârebe idilmektedir. (Soşe) şeker fabrikasının enkazı el-ân Fransızların elinde bulunmaktadır. (Novil) köyünde iki sıra hâne gâ'ib itdik. Dün (Kale) mevki'i müstahkemi üzerine ve (Lonevil) kurbünde (Senkaleman) tayyare karargâhına bombalar atdık.

Şark dârü'l-harbinde: (Savdiniki) havâlisinde icâ itmekte olduğumuz hareket-i tecâviziye daha şimâlde ve cenûbda ki asekimizin istirâkî ile şimâle doğru ilerlemişdir. Burada aldığımız esirler (3650) ye bâliğ oldu. Daha cenûbda (Objek)

kurbünde ve Rus firkasının icrâ itdiği hüçûm idilmiştir. (Niyemen) in cenûbunda Alman askeri düşman müfrezelerini (Sayeziski-Vilçi) hattına püskürtülmüşlerdir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Alman ve Avusturya-Macaristan askerleri düşmanı (Perzemisel) in şarkına (Moşisa) havâlîsinin şimâl ve cenûb garbî cihetlerine kadar sürmüşlerdir. Ceneral Fon (Linsigan) ordusu (Soravno) kurbünde ki köprüyü hücumla zapt iylemiş ve mevki'i-i mezkûr kurbünde ki (Dinyester) geçidini zapt ve işgâl iylemek üzere bulunmuşdur. Ta'kîb harekâtı daha cenûbdada devam iylemektedir. Bu muhârebede şimdiye kadar (10900) esir (6) top (14) metralyuz aldık. (K).

Numro 1297, Sahîfe 1, 27 Mayıs 331, Çeharşenbih, Turan. (Miladi: 9 Haziran 1915),

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 7 Haziran-Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harekâtında: (Loret) tepesinin şark yamacında Fransızlar bugün öğleden sonra ve akşamüzeri yeniden hücumlarda bulunmuşlarsada işbu hücumlar ateşimiz altında mahv olmuşdur. Geceleyin tekrar vâki' olan hüçûm teşebbüsleri ise daha bidâyetde ikâmete dûçâr idilmiştir. (Heboterne) nin cenûb şarkîsi ile (Dollenes) in şarkında düşman bu sabah muvaffakiyetsiz hücumlarda bulundu. İşbu mahallde muhârebe henüz hitama irmemiştir. (Turan) kurbünde kâ'in değirmenin şimâl garbîsinde Fransızların vâz' bir cebhede icrâ itdikleri hücumların cism-i a'zamı derhâl püskürtülmüş, yalnız bir yerde düşman en ileri mevzi'mize vâsıl olmuşdur. Burada muhârebât devam idiyor. (Varen) in cenûb şarkîsinde kâ'in (Vokva) kurbünde ki mevzi'mize düşman dün akşam hüçûm itmiştir. Farnaszılar bu hücumda zâyi'ât-ı azîmeye dûçâr olarak siperlerine kaçmaya mecbûr olmuşlardır.

Şark dârü'l-harekesinde: (Kurşani) nin şimâlinde süvârimiz (Vindav) geçidini zorlamış ve cenûb şarkî istikâmetine ilerlemiştir. (Kortobyani) nin cenûb şarkıyla (Savdiniki) havâlîsinin şarkında ki ta'arruzumuz terakkî itmektedir. Burada Ruslar'dan [3340] esîr [10] metralyuz aldık. (Neyemen) nehrinin cenûbunda Rusları (Tolozi-Sapbeziski) hattına kadar nehrin sâhilini tahliyeye mecbûr itdik.

(Perzemisel) etrafında ki muhârebât neticesinde Ruslar'dan (33805) esir aldık. (Perzemisel) in şarkında Avusturya-Alman kıt'âtı muzafferâne muhârebeye devamlı düşmanı (Moşiska) nın şimâl garbîne (Viçina) ya kadar atmışlardır.

Ceneral Fon (Linsingan) ordusu akşamı (Zorvano) kurbünde (Dinyeşter) i geçerek nehrin şimâl şarkî sâhilinde ki tepeleri bi'l-hücûm zabt itmişlerdir. Daha cenûbda ta'kîb harekâtımız devam iderek (Novikliskloz Tomaşofçe) hattına geldik. Burada aldığımız üserâ adedi (13000) i tecâvüz itmekdedir. (K).

Numro 1298, Sahîfe 1, 28 Mayıs 331, Pençşenbih, Turan. (Miladi: 10 Haziran 1915),

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 5 Haziran-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızlar (Loret) mevki'i-i mürtefa'nın şark yamacında evvelkiler gibi temâmen akîm kalan yeni bir ta'arruza teşebbüs iyledikten sonra bu noktada ki teşebbüslerini tekrar itmemişlerdir. Daşmanın (Novil) in cenûbunda ki bir ta'arruzu da ateşimizin te'sîriyle dûçâr tevakkuf olmuşdur. (Heboteren) in cenûb şarkisinde ki havâlîde muhârebe el-ân devam idiyor. (Sevason) un şarkında (Molen-So-Tovan) kurbünde vukû' bulan düşmanıt'arruzu mukâbil ta'arruzumuzla tevkîf edilmişdir. Düşman (Vilsava) kurbünde (Beri Obak) in şimâl garbisinde kâ'in olub Mayıs'da gâ'ib itmiş olduğu siperi istirdâd için semeresiz ta'arruzât icrâ itmiş ve vahîm zâyî'âta dûçâr olmuşdur.

Şark dârü'l-harbinde: (Şavli) havâlîsinde ve (Doviça) nın şarkında ki hareket-i ta'arruziyemiz sipet tabî'isini ta'kîb idiyor.

Cenûb şarkı dârü'l-harbine: (Perzemisel) in şarkında umumiyetle vaz'iyet-i tebeddül itmemişdir. Ceneral Fon (Makenzen) ordusunun 1 Haziran'dan beri aldığı esirler (20,000) kişiye bâliğ olmaktadır. Ceneral Fon (Linsinken) ordusu (Zoravno) nın şimâl şarkisinde (Tovozin) mevâki'i mürtefa'ası üzerinde düşmanı tekrâr mütehezim itmişdir. Ta'kîb harekâtı (Cenûbî Piskacuse-Cenûbî Karahorof-Molodines) hattına kadar ilerlemiştir. (Dinbester) in cenûbunda (Loka) mıntikasını geçerek (Kalos)

şarkında kâ'in (Mislof) a ve (Voynilof-Seredene-Kolodiyeyof) a vâsıl olduk. Bugün zarfında (4200) esîr, (4) top ve (12) metralyuz aldık. (K).

Numro 1299, Sahîfe 1, 29 Mayıs 331, Cuma, Turan. (Miladi: 11 Haziran 1915),

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 9 Haziran-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Loret) mevki'i mürtefa'anın şark yamacında hücûma hazırlanan düşman kuvvetleri topçu ateşimizle öğleden sonra def' ve tar didilmişlerdir. Mevki'i-i mezkûrun cenûb şarkî yamacın cenûbunda vâki' olan düşman hücûmuda akîm kalmıştır. Hânelerinin kısm-ı küllîsini (9) Mayıs'dan beri Fransızların elinde bulunan (Tovil) mevki'inin son hâneleri bu gece düşmana terk edilmiştir. (Tovil) cenûbunda düşman müte'addid hücumlara teşebbüs itmiş isede mühâcimler için vahîm zâyî'ât ile umûmen def' edilmiştir. (Heboteren) in cenûb şarkisinde kâ'in havâlîde sabahleyin Fransızlar tarafından icrâ edilen bir hücûm akîm kaldıktan sonra muhârebe tekrâr başlamıştır. (Bovolopreter) de düşmanın hücûmu kanlı bir sûretde def' edilmiştir. Orada yalnız ileri siperimizin küçük bir kısmı için harb idilmektedir.

Şark Dârü'l-harbinde: (Vindav) in şark sâhilinde, (Korşani) nin şimâl şarkisinde kâ'in olan (Kübli) mevki'ini zapt itdik. Askerimiz cenûb garbi istikâmetinde hücumlar icrâsıyla (Şavli) şehrine takarrüb işlemektedir.

(Dobica) üzerinde düşmanın şimâl cenâhı bir çevirme hareketi neticesinde cenûb şarkî istikâmetine sürülmüştür. İleri pîşdârlarımız (Betikola-İljis) yoluna muvâsalat işlemişlerdir. (Seyemen) in cenûbunda Ruslar, (Roda), (Kosliski) ve (Dembova) kurbünde vâki' olan kanlı muharebelerden sonra (Kovono) ya doğru ric'ate başlamışlardır. Burada Ruslar'dan (300) esîr ve (2) metralyuz alınmıştır. Düşmanı ta'kîben (Kovono) dan gelmesi muhtemel kuvvetlere karşı tedâbîr tahaffuziye ittihâz olunarak (Maryanbol Kovono) yolunu elde itdik.

Şark dârü'l-harbinde: (Perzemisel) in şarkında vaz'iyette tebeddül yoktur. (Zoravono) nın şimâl şarkisinde (Linsingan) ordusu Rusların mukâbil hücumunu tevakkuf işlemiştir. Daha cenûbda (Haliç) ve (Jezoyol) un garbinde ki mevâki'i

mürtefa'anın zabtı için el-ân harb idilmektedir. (Satanisinlav) şehri yed-i işgalimize geçmiştir. Bu muhârebâtda düşmandan yeniden (4500) esîr ve (13) metralyuz aldık. (K).

Numro 1303, Sahîfe 1, 2 Haziran 331, Salı, Turan. (Miladi: 15 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 13 Haziran-Alman ekrân-ı harbiye-i umûmiyesi tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Nivport) ve (Diksemod) kurbünde ve (Aras) in şimâlinde ve (Mebotern) kurbünde topçu muhârebâtı vukû' bulmuştur. Daşmanın sâhilde ki kumsallara karşı vâki' olan za'yıf hücum teşebbüsleri püskürtülmüştür. (Hebotern) in cenûb şarkisinde piyâde muhârebâtı devam idiyor.

Şark dârü'l-harbinde: (Şavli) nin şimâl şarkisinde ki hücumlarımız iyi şerâ'it dâ'iresinde terakkî idiyor. Kıt'âtımız (Koj) ı hücumla zabt itdiler. Düşmanın mukâbil ta'arruzları akîm kaldı. Burada Ruslar'dan (8) zâbıt (3350) nefer ve (8) metralyuz aldık. (Marbiyanbol-Kovono) yolunun cenûb şarkisinde cenûbdan gelen Rus kuvâ-yı imdâdiyesine karşı muhârebât yeniden başlamıştır. (Perzasniç) in şimâlinde yeniden (150) esîr aldık (Bolmiyov) un cenûbunda bulunan düşman hattını istilâ itmimiz üzerine Ruslar geceleyin mukâbil hücumlara kalkışmışlarsada hiçbir muvaffakiyet elde idemediler. Kıt'âtımız zabt itdikleri mevki'lerde kuvvetlice yerleşmişlerdir. Burada (1660) esîr, ikisi ağır olmak üzere (8) top ve (9) metralyuz aldık.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: (Seyenyeda) köprü başını yeniden istirdâd iderek düşmandan (5000) i mütecâviz esîr aldık. Rusların geceleyin yaptıkları mukâbil hücumlar akîm kaldı. (Yaroslav) ile (Perzemisel) in şarkında muhârebât kesb-i şiddet itmiştir. (Linsingan) ordusu kıt'âtı (Migıska)yı zabt itdi. (Zidacov) a karşı tevcîh itdiğimiz hücumlar terakkî idiyor. (M.A)

Numro 1304, Sahîfe 1, 3 Haziran 331, Çeharşenbih, Turan.(Miladi: 16 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 14 Haziran- (Ajans Volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Leyeven) ile (Arras) arasında Fransızlar vahîm bir mağlûbiyete dûçâr olmuşlardır. Topcu ateşimiz günüz hüçûma müheyyâ olan düşman ta'arruz kullarını dağıtdıktan sonra akşamüzeri Fransız kıt'âtı keşif saflarla (Loret) mevki'î mürtefa'anın iki tarafında ki mevzi'lerimize ve (Novil-Roletor) cebhesinde iki şiddetli hüçûm icrâ iylemiştir. Bu hüçûmlar her tarafda büyük zâyî'ât virdirilerek def' edilmiştir. Bütün mevzi'ler kavviyen ve temâmen düşmanlarda kalmıştır. (Enzer) kanalı üzerinde düşmanın za'yıf tavarruzlarını def' iyledik. (Meboteren) in cenûb şarkisinde vâki' olan piyâde muhârebeleri şâyân-ı iş'âr bir neticeye müncir olmamıştır. (Şanpanya) da zabt itdiğimiz siperlere karşı vâki' olan düşman hüçûmları daha bidâyetinde ikâmete dûçâr edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Şavli) nin şimâl garbisinde (Közovinya) kurbünde birkaç düşman mevzi'î zabt iderek (3) zâbit ve (200) nefer esîr itdik. (Maryanpol-Kovono) yolunun şimâl şarkisinde kıt'âtımız Rusların en ileri hattını bi'l-hüçûm zabt iylemişlerdir. Burada (2) zâbit ve (313) nefer esîr itdik.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Cenerral Fon (Makenzen) ordusu, (Moşiska) nın şimâl garbisinde ki (Çerenyava) ile (Seyenyava) daki mevzi'lerinden hareketle yetmiş kilometro vüs'atında bir cebhede ta'arruz iderek ilerlemektedir. Düşman mevâzi'î bütün cebhede bi'l-hüçûm zabt edilmiştir. Bu muhârebede Ruslar'dan (16000) esîr aldık. (Marviç) ve (Linsingan) ordularının ta'arruzuda ilerlemektedir. (M.A).

Numro 1305, Sahife 1, 4 Haziran 331, Pençşenbih, Turan. (Miladi: 17 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 15 Haziran- (Ajans volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karârgâh-ı umûmîden tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızlar dün yeni bir mağlûbiyete dûçâr olmuşlardır. Düşman (13) Haziranda uğradığı vahîm zâyî'ata rağmen (Leyeven-Arras) cebhesinde ki hatvet harbiyemizi yarmak husûsunda vâki' olan teşebbüslerine ondan büyük bir inâd ile devam itmiştir. Fransızlar, evvelâ külliyyetli mikdârda mühimmât isrâf iyleyerek

istihzârâtda bulunduktan sonra, hakîki birer mevce-i cısır halde ilerleyen, derin ve keşif kullarıyla hücum itdiler. Fakatan bütün bu mühâcemât, bilâ istifâ her tarafda, kahraman kıt'âtımızın ateşi altında düşmana vahîm zâyî'ât virdirilerek def' ve tard edilmiştir. (Sovason) un şimâl garbisinde kâ'in (Molen-so-tevan) in şimâl garbisinde (6) Haziranda gâ'ib itmiş olduğumuz bir kısmı siperleri henüz istirdâda muvaffak olamadık. (Şanpanya) da (Peret) ve (Menbel) in şimâlinde ba'zı mahallerde muhârebe kızışmış isede düşman hiçbir muvaffakiyet istihsaline muvaffak olamamıştır.

Şark dârü'l-harbinde: (Şavli) nin garbinde Alman kıt'âtı (Dokal) ve (Nogeç) karyelerini bi'l-hücum zapt itmişler ve bi'l-âhire iki üç Rus alayının icrâ iyledikleri mukâbil ta'arruzları def' iylemişlerdir. Bu muhârebâtda (3) zâbıt ve (1660) nefer esîr edilmiştir. Ahîren (Maryanpol-Kovono) yolunun cenûb ve şarkında zapt itmiş olduğumuz mevzi'limere karşı külliyyetli Rus kuvvetleri tarafından vâki' olan mükerrer hücumlarınca kalmıştır. (Livo-Kalvarja) cebhesinde Rus hatvetini istîlâ iderek en ileri mevzi'leri zapt itdik. Kezalik (Orsiç) Nehri üzerinde mühâcim kıt'âtımız (Eşorzal) in cenûb şarkisinde kâ'in (Jednorozec) karyesi ile (ozerono-Hora) köyünü ve şarkda kâ'in köprüyü zapt iylemişlerdir. Şimdiye kadar orada (325) Rus esîr itdik. (Bolimo) un şimâlinde Rus mevzi'lerini yarmış olduğumuz mukata karşı düşman tarafından vâki' olan ta'arruz teşebbüsâtı akîm kalmıştır.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinden: 13 ve 14 Haziran muhârebesinde Ceneral Fon (Makenzen) ordusu tarafından münhezim edilen düşman daha arkada (Javorof) un şimâl garbisinde evvelce ihzâr itmiş olduğumuz mevzi'de tutunmaya muvaffak olamamıştır. Düşman, her tesâdüf idildiği noktada kemâl-i şiddetle def' ve tard edilmiştir. Aldığımız ganâ'im mütemadiyen tezâyüd iylemekdedir. Şiddetli tavkibâtımız neticesinde (Perzemisel-Lenberg) şümendüferinin cenûbunda bulunan Rus kıt'âtı da ric'ate mecbûr olmuşlardır. Ceneral Fon (Maroviç) kumandasında ki kıt'ât dün (Moçıska) yı zapt itdiler. (Linsengan) ordusunun sağ cenâhı (Jazopol) ün garbindeki mevâki' mürtefa'ayı bi'l-hücum zapt iylemiş ve mezkûr ordunun süvârî kıt'âtı (Dinbester) üzerinde kâ'in (Maryanbol) un cenûbunda ki havâlîye vâsıl olmuşlardır. (K).

Numro 1306, Sahife 1, 5 Haziran 331, Cum'a, Turan. (Miladi: 18 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 19 Haziran (Ajans Volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde Fransızlar ve İgnilizler, duçâr oldukları hezimetler hasebiyle dün garb cebhesinin müte'addid noktalarında yeniden külliyetli kuvvetlerle icrâ-yı tecâvüz iylemişlerdir. İngilizler (Eyper) kurbünde (Bellevarid) gölünün şimâlinde ki mevzi'mizi biraz geri çekdiritmeğe muvaffak olmuşlardır. Bununla kabil dört İngiliz fırkasının (Sesner-Labasa) yolu ile (Basse) kanalı arasında icrâ itdikleri iki hücum akîm kalmışdır. Kahraman ve Sankalya alaylarımız ile Prusya hâssa ordusunun ba'zı akşamı düşmanın ta'arruzunu, göğüs göğse şiddetli muharebelerden sonra sûret-i kat'iyede def' iylemişlerdir. Düşman orada vahîm zâyi'âta dûçâr olmuşdur. Bir çok metralyuz ve birde torpil endâhte mahsûs alet-i iğtinâm iyledik. Düşman (13) ve (14) haziranda dûçâr olduğu mağlûbiyetlerden sonra Oviyera kıt'âtı tarafından unvedane muhâfaza idilmekte olan (Loret) mevki'i mürtef'a kurbünde ki mevzi'lerimize karşı hiçbir teşebbüsde bulunmamışdır. (Molen-Sortovan) kurbünde muhârebe el-ân devam idiyor. Düşmanın (Voj) larda (Fehat) ve (Loh) vadileri arasında hatvet-i harbiyemizi yarmak için icrâ itdiği teşebbüsler akîm kalmışdır.

Orada yalnız (Metmeral) in şimâl garbisinde ve (Minsonfirest) üzerinde muhârebe el-ân devam idiyor. Diğer taraflarda ki düşman hücumları bu sâ'atde temâmen def' idilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Rusların (Maryanbol) un cenûb şarkîsinde kâ'in (Devine) mintikasında ve (Ogostov) un şarkında ve (Bolmiv) un şimâlinde bulunan Alman mevzi'lerine karşı vâki' olan hücumları akîm kalmışdır. (Lipvo-Kalvaryya) cebhesinde ki ileri hareketimiz devam iylemekdedir. Askerimiz tarafından pek çok mevki'ler zabt edilmiş ve (2040) esîr (3) metralyuz alınmışdır.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Yukarı (Vistol)in şimâlinde Ceneral Fon (Voyreş) in kumandasında ki kıta'ât, (14) Mayısda zabt itmiş olduğumuz mevzi'lere karşı Ruslar tarafından vâki' olan hücumları def' iylemişlerdir. (Galiçya) da münhezim olan Rus orduları dün (Seyenyav) nın şimâlinde (San) ile (Sonbor) un şarkında Dinyester) bataklıkları arasında kâ'in bulunan bütün cebhede müttefikin ordularının ta'kîb harekâtını tevkife teşebbüs itmişlerdir. Fakat şiddetli bir muharebeden sonra akşam

üzeri Rus orduları her tarafda mağlûb ve (Diyeplic) kurbünde, (Sebenyava) nın şimâlinde (Lobaçof) un ve (Çevedoka) nın cenûb garbisinde, (Neyemirof) un cenûb garbisinde ve (Yavarof) un garbinde ve (Sedova) nın garbinde ve (Miçina) nın şarkında ki bi'l-umûm mevzi'lerinden def' edilmiştir. Ta'kîbât devam idiyor. Ceneral Fon (Makenzen) ordusu 12 Haziran'dan beri Ruslar'dan (40,000) esîr ve (69) metralyuz almıştır. Ruslar (Dinyester) bataklıkları ile (Zoravno) arasında biraz arazî kazanmışlardır. Bu havâlîde vaz'iyet-i umûmiyede tebeddül yokdur. (K).

Numro 1307, Sahife 1, Sütun 1-2, Cumairtesi, Turan.

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 17 Haziran (Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-haribned: (Bellevard) gölünün şimâlinde evvel ki gün gâ'ib itdiğimiz siper akşamının bir çoğunu istirdâd itdik. Fransızlarla İngilizler, hatvetimizi yarmak teşebbüslerini dün de tekrar itdiler. (Basse) kanalının şimâlinde (Saksonya) ve (Vistefalya) askerlerimiz göğüs göğse vukû' agelen muhârebelerdi ihrâz-ı galebe iderek İngilizleri kemâl-i sür'atel siperlerine çekilmeye mecbûr itdiler. Fransızlar (Leyeven) nin garbinde ki havâlîden i'tibâren (Arras) a kadar mütemadiyen hücumlarını tekrar itdiler. (Loret) tepesinde topçu ateşiyle temâmen tahrîb edilmiş olan bir siperi düşmana terk itdik.

(Soşe) nin cenûbunda Fransızlar, takriben 600 metro arzında bir mevzi'mize girmeye muvaffak oldular. Orda muhârebe hâlâ devam idiyor. Sâ'ir mevâki'de düşman kanlı zâyi'ât ile def' edilmiştir. Fransızlarla İngilizlerin uğradıkları zâyi'ât-ı azîmeye ehemmiyet virmemem ve pek çok mühimmât isrâf iylemek sûretiyle icrâ itdikleri bu hücumlar yeni bir mağlûbiyetle netîcelenmiştir.

Molen-So-Novan kurbünde ki Fransız hücumlarında aynı âkibete uğramıştır. Orda 5 zâbit, 300 nefer esîr itdik. (Voj) larda (Fehat) ve (Loh) vadileri arasında ki şiddetli muhârebeler dahi bütün gün devam iderek akşamüzeri hitama irişmiştir. (Metezeral) ın şimâl garbisinde gâ'ib itdiğimiz küçük bir kısım araziden mâ'adâ burada bütün

mevzi'lerimizi muhâfaza itdik. Bu muhârebeler esnâsında elimize 100 nefer esîr düşmüşdar.

Şark dârü'l-harbinde: Bu cebhe-i harbde müte'addid Rus hücumları def' edilmiş, bundan başka şâyân-ı ehemmiyet bir şey olmamıştır.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: (Senyava) nın şimâlinde müttefikeyn kıt'âtının hücumları, Rusları mevzi'lerini terk iderek (Tarnogzod) üzerine ric'ate mecbûr iylemişlerdir. Ceneral Fon (Makenzen) ordusu düşmanı şiddetli ta'hîbâtı ile taz'yîk iylemektedir. (Daşnof) ve (Lobaçof) mevki'leri bi'l-hücûm zabt edilmiştir. (İsmolinka) nın cenûb sahili düşman tarafından tahliye olunmuştur. Rusların (Neyemirof) kurbünde ki mukâvemetleri sür'atle küsr edilmiştir. (Neyemirof) (Bavrof) yolunu geçdik. Daha cenûbda Ruslar (Verenic) doğru geri çekilmişlerdir. (Dinyester) bataklıklarının cenûb şarkisinde vaz'iyette tebeddül yoktur. (K).

Numero 1310, Sahîfe 1, 9 Haziran 331, Salı, Turan. (Miladi: 22 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 20 Haziran-Erkân-ı harbiye-i umûmiye 20 Haziran târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Labase) kanalının ve (Arras) cebhesinin şimâlinde düşmanın icrâ itdiği münferid hücumları kanlı zâyi'ât ile def' itdik. (Şanpanya) da (Peret) kurbünde bir lağım patladıktan sonra hücûma kalkan Fransız müfrezesi ateşimizle temâmen mahv idildi. (Barreva) ormanında ki ileri karagollarımıza karşı Fransızların icrâ itdikleri hücûm teşebbüsâtı, galebemizle neticelenen mezvi'î muhârebâta müncer oldu. (Vojlar) da Fransızlar (Monseter) i şiddetle topa tutuyorlar. Düşmanın (Fehat) vâdisiyle daha cenûbda icrâ itdiği yeni hücumlar neticesiz kalmıştır.

Şark dârü'l-harbinde: Rusların (Şavli) ve (Ogostov) mıntıklarında ki mevzi'lerimize karşı icrâ itdikleri hücumları püstkürtüldü. Buna mukâbil küçük Alman müfrezelerinin icrâ itdikleri hücumlar (Bot) ve (perzisyeki) de ve (Persaniç-Minstineyeç) yolunun şarkında kâ'in (Zalesbe) deki düşman ileri mevzi'lerinin zabtıyla neticelenmiştir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: (Pilika) nın cenûbda ceneral Fon (Voyriş) in kıt'âtı, son günlerde düşmanın müte'addid ileri mevzi'lerini zapt iyledi. Ceneral Fon (Makenzen) in orduları (Garvedak) mevki'i işgâl iyledi. Dünki muhârebâtın ilk sâ'atlerinde Alman kıt'âtı ile Avusturya cenerallerinden (Arz) in kumandasında ki kol ordu kavi bir sûretde tahkîm idilmiş olan düşman hatvetine hücum itmişlerdir. Öğleden sonra, şedîd bir muhârebeyi müte'âkib (Yanof) un şimâlinde beden ile (Rovoroska) nın cenûb garbisinde kâ'in (Hota) ve (obadiska) mevki'lerine kadar imtidâd iden 35 kilometrolük bir cebhede düşmanın vücuda getirmiş olduğu kademevârî siperleri bi'l-hücum, heman başdan başa zapt iyledik. Akşamüzeri Ruslar (Lemberg) in şimâlinde ki (Zolkeyef) den (Ravaroska) ya müntehi büyük yolun gerisine kadar püskürtülmüş idi. Bu mağlûbiyetin te'sîriyle düşman (Garodak) ile (Dinyester) bataklıkları arasında ki mevzi'dende bu gece ric'at itmiş ve Avusturya-Macaristan asâkiri tarafından şiddetle taziyk idilmekte bulunmuşdur. Düşman (Dinyester) bataklıkları ile (Esteri) nehri münسابı arasında Dinyester) nehrinin sâhil cenûbîsi üzerine ilerlemiştir. (M. A)

Numro1312, Sahife 1, 11 Haziran 331, Pençşenbih, Turan.(Miladi: 24 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 22 Haziran-(Ajans Volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Eyzer) kanalının garb sâhilinde (Diksemod) un şimâl garbisinde düşmanın, yed-i işgâlimizde bulunan üç çiftliğe karşı icrâ itdiği hücumları def' iyledik. (Arras) in şimâlinde dün dahi topçu muhârebeleri olmuşdur. Fransız-Alman kıta'âtının (Novil) in cenûbda (Labiret) de icrâsına yanandıkları ta'rarruz nısfü'l-leyle doğru püskürtülmüşdür. (Şanpanya) da (Pert) in garbinde muvaffakiyetle lağımlar ber-heva itdikden sonra mevzi'imizi ileri sürdük. (o-Dolamoz) üzerinde vukû' buluan göğüs göğse muhârebeler şiddetli bir topçu ateşi altında bütün gün devam iylemiştir. Bu sabah sâ'at üçde bir mütekâbil hücum icrâ iderek siperlerimize girmiş olan düşman kıta'âtını heman kâmilten tart ve def' iyledik. Burada (130) esîr aldık. Düşmanın (Marşevill) kurbündeki küçük hücumu kolaylıklda def' idilmiştir. (Lonevil) in şarkında (Leyenteri) kurbünde yeni pîşdâr muhârebeleri inkişâf

iylemiştir. (Voj) larda planımıza tevfikân ve düşman tarafnâdn ta'cîz idildiğimizin bu gece mevzi'lerimiz (Fehat) ın şark sâhiline ve (Sondernah) ın şarkına nakl iyledik. Daşman (Hilsenfirest) e karşı icrâ itidği yeni hücumlarda vahîm zâyi'ata dûcâr olmuştur. Tayyarecilerimiz (Rens) ın garbinde kâ'in (Korsel) de ki tayyare merkezine bombalar atmışlardır. Düşman tayyarecilerinin (Beroz) ve (Ostaned) e atdıkları bombalar askerlikçe hiçbir hasarı bâdî olmamıştır.

Şark dârü'l-harbinde: Bu cebhede vaz'iyetde tebeddül yoktur.

Cenûb şark-ı dârü'l-harbinde: (Lemberg) ın şimâl garbinde muhârebât devâm idiyor: (Lemberg) ın şimâlinde kâ'in (Zolkeyef) şehrinin garbinde Ruslar bu gece mevzi'lerinden çekilmeye mecbûr idilmiştir. Alman kıta'âtı ile onlarla birlikte hareket iden Avusturya kol ordusu (Perzemisel-Yaroslav) mıntıkasında başlayan son hareket-i ta'arruziyeden ya'ni 12 Haziran'dan beri (237) zâbıt (58800) nefer esîr iylemişler ve (9) top ve (136) metralyuz iğtinâm itmişlerdir. (M. A).

Numro 1314, Sahîfe 2, 13 Haziran 331, Cumartesi, Turan. (Miladi: 26 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 24 Haziran- (Ajans volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Loret) mevki'i-i mürtefa'ının şark yamacında düşman birkaç gün evvel zabt idilmiş olduğü siperlerimizden def' ve tart iyledik. (Şose) nin cenûbunda muhârebâtı bizim için muzafferâne bir sûretde devam iylemiştir. (Labiret) e mevzi'i düşmanın şiddetli bir gece hücumuna karşı göğüs göğse bir muharebenin sonra muhâfaza idilmiştir. Bundan başka düşman, orada ikâmına dûcâr olan iki hücum esnâsında, vahîm zâyi'ata giriftâr olmuştur. Fransızların dün işgâl itmiş olduğumuz (631) râkimli geçide karşı icrâsına teşebbüs iyledikleri hücumu def' itdik. Bu muhârebe neticesinde orada aldığımız üseraya daha (50) kişi iğtinâm iylemiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Korşani) nin şimâl şarkisinde, Ruslar, icrâsına teşebbüs iyledikleri bir hücum neticesinde yüzden fazla esîr bırakmışlardır. Düşmanın bu ta'arruzu temâmen akîm kalmıştır. Almanlar'ın (Omolef) Nehri kurbünde ki

ta'arruzları (Kopasiska) karyesinin zabtı ile net'celenmiştir. Lehistan'da (Vistol) ün cenûbunda düşmanın müte'addid ta'arruz teşebbüslerini akîm bıraktırdık.

Cenûb şark dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Linzigan) ordusu (Dinyester) i geçmiştir. Bu ordu el-yevm (Dinyester) in şimâl sâhilinde (Zorano) ile el-ân düşmanın yed-i işgâlinde bulunan (Haliç) arasında Rusların şiddetli bir muhârebeye tutuşmuştur. Ceneral (Linzigan) ordusunun bu hareketi ile münâsebetdâr olmak üzere dün (Lemberg) in ve (Zolkebef) in şarkında ki düşmanın ta'kîbine devam edilmiştir. (Kavaroska) ile (San) arasında (olonof) kurbünde esaslı bir hâdise olmamıştır. (San) ile (Vistol) arasında ki zâviyede Ruslar (San) mıntikasının arasında kadar ric'at iylemişlerdir. Düşman kezalik şimâle doğru (Vistol) ün son sâhili üzerine (İlera) nın cenubuna doğru ric'at idiyor. (M.A).

Numro 1315, Sahîfe 1, 14 Haziran 331, Pazar, Turan. (Miladi: 27 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 25 Haziran-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Soşe) nin cenûbunda göğüs göğse vukû' bulan bir muhârebeye müte'addid metralyuz iğtinâm itdik. Düşmanın(Labirenet) deki mevzi'mize karşı yeniden icrâ itdiği mühâcemât def' edilmiştir. (Argon) ormanının garb kenârında bir Fransız taburu tarafından, yeni ileri mevzi'lerimize karşı, vukû' bulan hücum, ateşimiz altında akîm kalmış ve mühâcimeyn pek vahîm zâyi'âta dûçâr olmuşlardır. Ber-mukâbil hücum ile düşmandan iki blok havuzlu bir siper zabt itdik ve 3 metralyuz ile bomba atmaya mahsûs alet iğtinâm itdik. (o-dö-Lamoz) üzerinde (Büyük Siper) tesmiye idilen yolun garbinde Fransızlar tarafından icrâ olunan hücumlar temâmen akîm kalmıştır. MezKûr yolun şarkında, düşmanın unûdâne bir sûrette müdâfa'a itdiği bir muvâsala siperini istirdâd itdik. (Lonevil) in şarkında (Le'interova) kurbünde düşmanın küçük hücum teşebbüsleri def' edilmiştir.

Şark Dârü'l-harbinde: (omolef) nehri kurbünde evvelki gün tarafımızdan zabt edilmiş olan (Kopaçiska) karyesini tahliye itdik. (Setetga) köyü civârında (Korzele) nin cenûbunda kıt'âtımız göğüs göğse müdhîş bir muharebeden sonra düşmanın bir kısım siperlerini zabt ile orada yerleşmişlerdir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Voyreş) in kıt'âtı, düşmanı ta'kîben, (İlza) nın cenûbunda ki ormanlık havâlîyi mürûr itmişlerdir. Feld Mareşal Fon (Makenzen) ordularının işgâl itdikleri cebhede, hey'et-i umûmiye i'tibârıyla vaz'iyette tebeddül yoktur. (Haliç) in şimâl garbîsinde Ceneral Fon (Linsingan) ordusunun akşamı, fâ'ik düşman kuvvetleri tarafından (Martinof) kurbünde icrâ idilen mukâbil hücumlar karşısında (Dinyester) nehrinin cenûb sâhiline çekilmeğe mecbûr olmuşlardır. Nehr-i mezkûrun menba'ına biraz daha karîb havâlîde ilerleyoruz. Ceneral (Linsingan) ordusunun sol cenaha (Fodorof) kurbünde bulunmaktadır. (M.A).

Numro 1318, Sahîfe 1, 17 Haziran 331, Çarşamba, Turan. (Miladi: 30 Haziran 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 28 Haziran-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı Harbiye-i Umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Arras) in şimâlinde (Soşe-Ekes-Nolet) yolunun tarafından ve (Ekori) nin şimâlinde kâ'in (Labirenet) de düşmanın icrâsına teşebbüs itdiği gece hücumları def' idilmiştir. (Argon) ormanının garb kısmında Fransızlar dün akşam evvelce gâ'ib itdikleri mevzi'leri istirdâda teşebbüs itdiler. Fakat düşmanın hücumları, topçularının azîm-i fa'âliyete rağmen, temâmen akîm kalmıştır. (Odolomoz) üzerinde (Büyük Siper) in her iki tarafında, düşman piyadesinin iki kilometroluk bir cebhe üzerinde icrâyaya kalkıştığı hücum aynı sûretle akâmete uğramıştır. Düşman son derece ağır zâyi'âta uğradıktan sonra kendi mevzi'lerine ilticây mecbûr olmuştur. (Voj) larda kıt'âtımız (Menzeral) in tam şarkında kâ'in tepeyi işgâl iden düşman kuvvetlerine ansızın hücum itmişlerdir. Bu vesîle ile 50 esîr 1 metralyuz aldık. Cebhemizin en cenûbî kısmında düşman tayyarecilerine karşı cidden iyi muvaffakiyetler kazandık. Bir musâdeme-i havâ'îye neticesinde (Şelohat) boğazının şimâlinde (Jerarmer) kurbünde iki düşman tayyaresini iskât itdik. Diğer iki düşman tayyaresi, topçu ateşimimizin te'sîriyle (Larjinsen) ve (Reyenfelden) kurbünde İsviçre toprağına inmeye mecbûr olmuşlardır.

Şark dârü'l-harbinde: (Berasniç) in şimâl ve şimâl şarkîsinde, Rusların bi'l-hâssa, 25 Haziran'da (Oglenda) nın cenûb şarkîsinde, zabt itdiğimiz yeni mevzi'mize karşı icrâ iyledikleri mühâcemât, kendileri için azîm zâyi'at ile akîm kalmıştır.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: (Haliç) tarafımızdan işgâl olunmuş ve (Dinyester) nehri bu sabah mevki'i-i mezkûrdan mürûr idilmiştir. Bu sûretle beş günlük şiddetli muhârebâtdan sonra (Linsingan) ordusu (Dinyester) nehrini bütün cebhede geçmeye muvaffak olmuştur. Daha şimâlde, kıt'âtımız mağlub düşmanı (Ganilaliba) mıntıkasında ta'kîb itmekdedir. 23 Haziran'dan beri (Linsingan) ordusu 6470 Rus esîr itmiştir.

(Lemberg) in şimâl şarkîsinde (Boğ) mıntikasına yaklaşıyoruz. Daha garbde (Seyeçanof) havâlisine kadar müttefikkeyn orduları ileri yürüyüşlerine devam idiyorlar. Kıta'ât-ı mezkûre düşmandan binlerce esîr ve bir mikdâr top ve metralyuz almışlardır. (K).

Numro 1320, Sahîfe 1, 19 Haziran 331, Cum'a, turan. (Miladi: 2 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 30 Haziran-Erkân-ı harbiye-i umûmiye karârgâh-ı umûmîden tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Arras) kurbünde düşman, dün dahi hiçbir teşebbüsde bulunmamıştır. Buna mukâbil biz, düşmanı birkaç haftalık fa'âliyet ve gayret neticesinde zabt itmiş olduğu bir kısım siperlerimizden tard iderek ilerledik. Fransızların (Ekori) nin şimâlinde (Labirenet) de icrâsına teşebbüs iyledikleri bir ileri hareketi püskürtülmüştür. (26) Haziran akşamından beri düşman, hemân bilâ fâsıla icrâ itdiği hücumlarla (Eparez) in garbinde (Moz) mevâki' mürtefa'asında zabt itmiş olduğumuz mevzi'leri istirdâda çalışıyor. Dün Fransızlar orada dört def'a hücum icrâ itmişlensede bu muhâcemâtın cümlesi büyük zâyi'âtle def' idilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde. Bu cebhede hiçbir hâdise olmamıştır.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: (Ganila-Lipa) Nehri üzerinde ki ta'arruzumuz ilerleyor. (Lemberg) in şarkında ve şimâl şarkîsinde vaz'iyetde tebeddül yokdur. (Boğ) ile (Vistol nehirleri arasında Alman ve Avusturya-Macaristan kıta'âtı (Beleş-Momorof-Zamosk) havalisine ve (Tanef) mıntikasında ki ormanlık ovaların kenarına vâsıl olmuşlardır. Düşman (Vistol) ün son sâhilinde (Zazihost) ve (Ozrof) havâlisindedede ric'ate başlamıştır. (M.A).

Numro 1321, Sahîfe 1, 20 Haziran 331, Cumartesi, Turan. (Miladi: 3 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Garb dârü'l-harbinde: (Arras) ın şimâlinde ki siperlerin zabtı için mütemâdî bir top dü'ellosu altında vukû' bulan muhârebe bizim lehimizde cereyân iylemektedir. (Şanpanya) da (Rens) in cenûb şarkisinde Fransızlar icrâ itdikleri hücumlarda muvaffakiyet ihrâz idememişlerdir. (Odolamoz) da ve (Vof) larda yalnız şiddetli topçu muhârebeleri vukû' bulmuştur. Düşman tayyarecileri (Zebroj) ve (Beroj) a bombalar atmışlarsada hiçbir askeri hasar ikâ' idememişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Bu cebhede vaz'iyetde tebeddül yoktur. Haziran ayı esnâsında bu dârü'l-harbde (25695) nefer (121) zâbit esîr itdik. (7) bayrak (7) top (6) lağım endahtına mahsûs alet (52) metralyuz ve bir tayyare ve külliyyetli mühimmât iğtinâm iyledik.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Linsingan) kıta'âtı, şiddetli muhârebât arasında, dün (Ganila-Lipa) nın şarkında (Könice) ile (Losinçe) arasında ve (Rohatin) nin şimâlinde ki düşman siperlerini bi'l-hücûm zabt itmişlerdir. Burada (5) zâbit (2328) nefer esîr idilmiş ve (5) metralyuz iğtinâm olunmuştur. Avusturya-Macaristan kıta'âtında düşmanın (Lemberg) in şarkında ki mevzi'lerini zabt iylemişlerdir. Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları (Boğ) ile (Vistol) arasında lire harekâta devam idiyorlar. Ruslar kısmen şiddetli muhârebeleri müte'âkıb (Vistol) ün garbine ric'at iylemektedirler. Müttefikeyn kıta'âtı düşmanı (Kamyena) nın iki tarafında ta'kîb iylemektedirler.

Ceneral Fon (Linsingan), Feld Mareşal Fon (Makenzen) ve Ceneral Fon (Voyriş)in kumandaları altında icrâ-yı hareket iden müttefikeyn kıta'âtı Haziran ayı zarfında Ruslar'dan (409) zâbit ve (140700) nefer esîr (80) top (368) metralyuz iğtinâm iylemişlerdir. (K)

Numro 1322, Sahife 2, 21 Haziran 331, Pazar, Turan. (Miladi: 4 Temmuz 1915),

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 12 Temmuz- (Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Düşmanın (Şose) nin garbinde ki mevzi'lerimize karşı vâki' olan bir gece hücumu def' edilmiştir. (Argon) ın kısm-ı garbîsinde Alman veliahdının kumandasında bulunan ordunun ba'zı akşamı, parlak bir muvaffakiyet ihrâz iylemiştir. Orada (vorenleberg) ve (Alsas-Loren) kıta'âtımız (Foren Dö-pari) nin şimâl garbisinde düşmanın (3) kilometro tûlunda ve iki üç yüz metro garzında ki siperleriyle bir istinâd noktasını bi'l-hücûm zapt iylemişlerdir. Bu muhârebede Fransızlardan (25) zâbit, (1710) nefer esîr ve (18) metralyuz, (40) lağım endâhte mahsûs alet ve bir rolever topu iğtinâm edilmiştir. Bundan başka Fransızlar mühim zâyi'âtada uğramışlardar. (Voj) larda (Hilsenfirest) üzerinde iki düşman mevzi'i zapt itdik ve düşmanın bu mevâzivi istirdâd husûsunda ki bütün hücumlarını püskürtdük. Burada düşmandan (3) zâbit ve (149) nefer esîr edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Kalvarya) nin cenûb şarkîsinde şiddetli bir muharebeden sonra düşmandan yüksek bir mevzi'i zapt iderek (600) esîr aldık.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Linzinken) kumandansında ki müttefikeyn kıt'âtı (Haliç) in şimâlinde (Karostiviç) in cenûb şarkîsinde kâ'in mevki'i-i mürtefa'ı da bi'l-hücûm zapt itmiş oldukları cihetle Ruslar bütün cebhede ric'at iderek (Dinyester) üzerinde (Maryonpol) havalisine ve (Ganilalipa) üzerinde (Firlayof) un şimaline kadar geri çekilmeye mecbûr olmuşlardır. Ceneral (Linzingen) ordusu mağlub düşmanı ta'kîb iylemekdedir ve mezkûr ordu düşmandan akşama kadar (775) nefer (11) zâbit ve (18) metralyuz almıştır. Feld-i Mareşal Fon (Makenzen) orduları düşmanı (Zamoç) un garbine püskürtmüşler, mütemâdi muhârebelir icrâ iderek (Lobonka) ve (por) ırmaklarının teşkîl iyledikleri mıntıkanın öte tarafında sürmüşlerdir. (Makenzen) orduları mezkûr mıntıkayı geçmişlerdir. Daha garbde askerimiz düşmanın (Vistol) üzerinde (Torobin-Franstık-Yozekof) hattınd ki mevzi'inie takarrüb iylemişlerdir. Düşmanın (Estereza) ve (Karastik) de ki leri mevzi'leri ile mezkûr iki kasaba dün akşam tarafımızdan işgâl olunmuştur. Ruslar (Vistol) ün garbinde harekât-ı ta'arruziyimezin taht-ı tazyikinde (Tarlof) kurbünde ki mevzi'leriyle köprü başı mevki'ini tahliyeye mecbûr kalmışlardır. (Kamyana) nehrinin cenûb sahili de düşman tarafından tahliye olunmuştur. Ceneral (Voyreş) ordusu kıt'âtı muvaffakiyetle tetevvüc iden muhârebât neticesinde Rusları (Seyeno) nin cenûb

şarkîsinde ki mevzi'lerinden tard ve ihrâc iderek (İlza) mevki'ini zabt iylemişlerdir. Burada düşmandan (Garonadiye) kol ordusuna mensûb (700) esîr almıştır. (K).

Numro 1323, Sahîfe 1, 22 Haziran 331, Pazartesi, Turan. (Miladi: 5 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 2 Temmuz- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Gece Fransızlar (Soşe) nin şimâl garbîsinde ki mevzi'lerimize hücum itmişlersede püskürtülmüşlerdir. (Timariz) kurbünde düşmanın el humbaraları ve bombalar ile ihzâr iydidikden sonra icrâ itmiş olduğu hücumları def' idilmiştir. Evvelki gün (Hinsenfisirest) kurbünde zabt itmiş olduğumuz siperler dün düşman tarafından istirdâd idilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Bu cebhede şâyân-ı ehemmiyet bir şey olmamıştır.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde. (Dinsester) in şimâlinde kıta'âtımız ta'kîb-i muhârebâtı esnâsında (Zelona-Lipa) mıntikasına doğru (Mazinpól-Gaçof-Meyasto) hattının öte tarafına ilerlemekdedilerler. Diğer ciheti kıta'âtımız (Fasonka-Estromlova) nın ve Rus arazinde kâ'in (Kırılóf) un münsabına toğru müte'addid noktalarda (Boğ) nehrine muvâsalat iylemiş olub şimâl istikâmetinde (Boğ) ile (Vistol) arasında ilerlemekdedirler. (Labonka) ve (Por) ovaları, düşmanın ba'zı mahallerde unûdâne bir mukâvemet ibrâzına çalışmış olmasına rağmen yed-i işgalimize geçmiştir. (Viseça) nehri mıntikasında (Karasnik) ile mezkûr nehrin menba'ı arasındada Alman kıta'âtı ilerleyerek (Viskiça) nın şimâl sâhiline yerleşmişlerdir. (Vistol) ün son sâhili ile (Silik) arasında vaz'iyetde tebeddül yokdur. Rusların (Rodom) un cenûb garbisinde crâsına teşebbüs iyledikleri bir mukâbil hücumu def' idilmiştir. (M.A).

Numro 1324, Sahife 1, 23 Haziran 331, Salı, Turan. (Miladi: 6 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 4 Temmuz-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Argon) da kıta'âtımız hareket-i ta'arruziyelerine devam iylemiştir. Orada aldığımız ganâ'im mühim bir sûrede tezâyüd iylemiştir. Temmuz'un birinci ve ikinci günü (37) si zâbit olmak üzere (2556) esîr (25) metralyuz (72) torpil endahına mahsûs alet, bir rovlür topu aldık. (Odolamoz) da düşman, evvelce dûçâr olduğu adem-i muvaffakiyetlere rağmen (Eparej) kurbünde gâ'ib iylediği mevzi'leri istirdâd itmek için dün dört kere hücum iylemiştir. Bütün bu mühâcemât temâmen def' idildi. (Renyevil) in şimâl garbîsinde Fransızlar'dan (600) metro tûlunda siper zabt itdik ve (Fey-an-hey) in şimâlinde ki ormanın bir kısmını da yed-i işgalimize geçirdik. Dün tarafeyn tayyarecileri büyük bir fa'âliyet ibrâz iylemiştir. Alman tayyarecileri İngiliz sevâhil-i şarkiyesinde (Harviç) kurbünde kâ'in (Langavar) istihkâmına ve bir İngiliz torpido muharribi filosuna bombalar atmışlardır. Diğer Alman tayyarecileri de (Nansi) mevki'i müstahkemine, (Rombal) şümendüfer binâlarına ve (Remirmon) istihkâmına hücum iylemiştir. Bir İngiliz tayyaresi Femenlik hududunda (Ganed) in şimâlinde muhterekân sükût iylemiştir. Bir Alman harb tayyaresi (Şlohat) kurbünde bir Fransız tayyaresini iskât iylemiştir. Bir düşman tayyaresi (Peroj) üzerine bombalar atmış isede askerlik nokta-ı nazarından hasar ikâ' idememiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Bu cebhede vaz'iyetde tebeddül yoktur.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral (Linzigan) ordusu el-yevm düşmanı (Zelota-Lipa) nehrine doğru bütün hattda ta'kîb iylemektedir. Burada Ruslar'dan (3000) esîr alınmıştır.

Müttefiklerin kıta'âtı tarafından icrâ idilen bu ileri hareketin tazyîkı ile düşman (Naroyof-Meyasto) dan bedden ile (Perzemislani) nin şimaline kadar olan mevzi'lerinden de ric'at iylemektedir. (Boğ) üzerinde (Kamyona İsteromilva) dan (Karilof) a kadar vaz'iyetde tebeddül yoktur. Feld-i Mareşal Fon (Makenzen) ordularının harekât-ı ta'arruziyesi ilerlemektedir. (Vistol) ile (Pelika) arasında esaslı bir hâdise olmamıştır. (K).

Numro 1325, Sahîfe 1, 24 Haziran 331, Çarşamba, Turan. (Miladi: 7 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 5 Temmuz- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: İngilizlerin (Pilkán) a giden yol üzerinde (Eyper) in şimâlinde ve Fransızları'nda (Soşe) kurbünde vukû' bulan hücumları kanlı bir sûretde def' edilmiştir. (Karvadekarem) in iki tarafında (Bevalopreter) in garb kenârında kıta'âtımız düşmanın (1000) metro arzında olan mevzi'i bi'l-hücûm zabt iderek (400) metro amkında ki düşman siperleri arasından ilerlemişlerdir. Nevmîdâne bir mukâvemet ibrâz itmekde olan Fransızlar büyük zâyî'âta uğrayarak siperlerini yekdiğerini müte'âkıben terk ve tahliye mecbûr olmuşlardır. Düşmandan gayr-i mecrûh lâ-akl (1000) esîr aldık bunlar meyânende bir taburu erkân-ı harbiyesi de dâhildir. Bundan mâ'adâ (2) hafif top (5) metralyuz (5) i hafif ve (4) ü ağır lağım endahına mahsûs alet-i iğtinâm iyledik. Aynı zamânda (Mozel) üzerinde (Norod) nın cenûbunda (Odo-Rigopet) kurbünde ki bir blük havuza karşı icrâ itdiğimiz nâghânı hücumda müntec muvaffakiyet olmuşdur. Boyluk havuzu müdfa'alari ve müchez olduğu esliha ile birlikde ber-hevâ itdik. Ba'dehü planlarımıza tevfikân mevki'i-i mezkûru tahliye iyledik. Tayyarecilerimiz muhârebât-ı hevâ'iyedeki richânlarını bir def'a daha isbât iylemişlerdir. (Manonvile) nin şimâl garbîsinde bir Fransız tayyaresi (1) Temmuz'da bir diğeri de (2) Temmuz'da ale'l-âcele karaya nüzule ihbâr edilmişlerdir. Dün ve evvelki gün bir askeri Alman tayyaresi üç Fransız tayyaresinin hücumunu muvaffakiyetle def' iylemiştir. (Peroz) a karşı vâki' olub teblîğ-i resmîde bildirilen düşman tayyare hücumu esnâsında şehrin en kıymetdâr mübâni-i atıkası az çok dûçâr-ı hasâr olmuşdur.

Şark dârü'l-harbinde: Bu cebhede vaz'iyetde tebeddül yoktur.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Linzengan) in kumandası altında bulunan müttefikeyn kıta'âtı bütün cebhede (Zelota-Lipa) ya muvâsalat iylemişlerdir. Bu nehrin garb sahili Ruslar tarafından tahliye edilmiştir. (Linzengan) ordusu fevka'l-âde yararlıklar ibrâz iylemiştir. Mezkûr ordu, on beş günden noksan bir zaman zarfında düşmanın kuvvetli mevzi'i önünde (Dinyester) geçidini zorlamaya düşmanı yekdiğerini müte'âkıben mevzi'lerinden tard ve ihrâca muvaffak olmuşdur. Düşman (Boğ) mıntikasında bu gece (Kırılóf) köprü başını tahliye iylemiştir. (Boğ) ile (Vistol) arasında Ruslar (Por) mıntikasının şimâlinde (Polonka-Torobin) kurbünde ve (Tarnavka-Franstik) civârında dün yeniden def' ve tard edilmişlerdir. (M.A).

Numro 1326, Sahîfe 1, 25 Haziran 331, Perşembe, Turan. (Miladi: 8 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde müttefikeyn orduları, garbî Galiçya muzafferiyetlerinin büyük bir şiddetle Rusları sarsmaya başladığı günden i'tibâren (Arras) ın şimâlinde umûmî hücumlar icrâsına başlamışlar, Almanları bu hücumlarla tehdîd iylemek istemişlerdi. Bu hücumlar bir aydan fazla bir müddet devam itdi. Fakat Fransızların şimdiye kadar cebhenin muhtelif isimlerinde tecrübe itdikleri bu teşebbüsde eskilerin âkibetine uğradı ve hakîki hiçbir muvaffakiyet te'mîn idemedi. Buna mukâbil Almanlar (Moz) ile (Mozel) arasında ve (Bovolopreter) de Fransızlar için mûceb endişe olabilecek yeni bir muvaffakiyet kazandılar. Bu muvaffakiyetin en büyük ehemmiyeti (Verdon) için tehdîd-âmîz bir mâhiyeti hâ'iz olmasında ve bu muvaffakiyet Alman ordularının, şark sahne-i harbinde düynada misli görülmemiş büyük muharebelerle meşgûl iken, garb sahne-i harbindede münferid tecâvüzî hareketler icrâsına muktedir olduğunu göstermek i'tibârıyla da diğer bir ehemmiyeti hâ'izdir.

Şark ve cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: (Lemberg) in sukûtundan beri cereyan iden harekât-ı askeriye yeni bir safhaya dâhil olmuşdur. (Lemberg) in cenubundan Basaranbiya'ya kadar uzanan cebhe ile (Lemberg) in şimalinden (Eyvonford) un cenubuna kadar uzanan cebhe yek diğerinden ayrılmış ve Lemberg'den Basarabya'ya kadar uzanan bu cebhede tecâvüzî hareketleri batî bir sûrette ilerleyen ve ekseryâ Ruslar'ın mütekâbil ta'arruzlarını def' iyle uğraşan müttefikeyn orduları, Lehistan cebhesinde yeni ve mühim fa'âliyetler ibrâz iylemekdedirler. Bi'l-hâssa bir iki günden beri Lehistan cebhesinde ki müttefikeyn ordularının ileri harekâtı, pek şâyân-ı dikkat bir şekl almışdır. Bir taraftan (İvanforod) diğer taraftan (Loblen) üzerine yürüyen Avusturya-Alman orduları düşmana her gün yeni bir darbe vurmakda ve mütemadiyen ilerlemektedir. Varşova'nın bu sahne-i harbe yakın bulunması Ruslara indirilecek son darbenin hazırlanmakda olduğu hüsnü virmektedir. Bu ileri hareketi aynı şekilde devam itidği takdîrde bu netîce pek uzamayacaktır.

Cenûb garbi sahne-i harbinde: Büyük ümîdlerle başlayan İtalyan tecâvüzî hareketi, Avusturya mevâki'i müstahkemesi önünde tevakkuf itdi. Haftalardan beri yapılan

ta'arruzlar, bu mevâki'i müstahkeme önünde birleşen Avusturya kıt'âtının dilirâne mukâvemetleri karşısında kırılıp erimekte ve bu harekâta bağlanan ümîdleri mahv iylemektedir. Bir haftadan beri, pek ziyâde batâ'et kesb iden İtalyan tecâvüzî hareketi, dün yeniden cebhede sevk edilen kuvvetlerin yardımıyla tekrâr şiddet-i kesb itmiş ve kanlı bir muhârebe başlamışsada bu tecâvüzlerde diğerleri gibi redd edilmiştir. Bu gidişle İtalyanların hiçbir muvaffakiyet elde idememeyceklerine şübhe yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 6 Temmuz- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Gece, Fransızların (Eparez) kurbünde icrâsına teşebbüs iyledikleri iki ta'arruzu def' iyledik. (Bovalopreter) de ki muzafferâne muhârebâtda aldığımız ganâ'ime bir hafif tapla (3) metralyuz daha inzımâm itmiştir. Bunan başka pek çok istihkâm-ı âlât ve edevâtı ile külliyetli mühimmâtda iğtinâm iyledik. Tayyarecilerimiz (Epinal) in şarkında (Korsiv) tayayre meydanına ve (Voj) larda (Karoet) in şarkında (Beretifirest) üzerinde ki Fransız ordugâhına bombalar atmışlardır.

Şark dârü'l-harbinde: (Sevalki-Kalvaryya) yolunun garbinde askerimiz, bu sabah şafakda (Beyalabloto) nın cenûbunda kâ'in olub fevka'l-âde tahkîm edilmiş olan ormanı bi'l-hücûm zabt iylemiştir. Burada Ruslar'dan takriben (500) esîr aldık.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Bu cebhede Alman kıt'âtının vaz'iyetinde tebeddül yoktur. (M. A).

Numro 1327, Sahîfe 1, 26 Haziran 331, Cuma, Turan. (Miladi: 9 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Fransız orduları cephenin bazı aksâmındada münferid ta'arruzlar icrâ itmekte, diğer ba'zı kısımlarında da mütekâbil Alman ta'arruzlarını red ile iştigâl iylemektedir. (Arras) dan (Eyper) e kadar uzanan cebhede Fransızlar el-ân ufak tefek hücumlar icrasından geri kalmamaktadırlar. Diğer taraftan Almanlar dahi (Moz-Mozel) cebhesinde kazandıkları araziye muhâfaza için Fransızların şiddetli hücumlarını red iylemektedirler.

Şark ve cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Müttefikeyn orduları ileri hareketlerine devam ediyorlar. Burada ki ileri hareketin kendisi için ne büyük tehlikeleri ihtivâ itdiğini derk iden Rus ordusu baş kumandanlığı derhâl bu cebheye mühim mikdârda kuvâ-yı mu'âvine sevk itmişsede, müttefikeyn ordularının ta'arruzu hareketini tevkife muvaffak olmamışdır. Cebhenin diğer aksâmında esâslı bir tebeddül olmamışdır.

Cenûb-ı garbî sahne-i harbinde: İtalyanlar ta'arruzlarını tekrar iylemişsede, yine püskürtülmüşlerdir. İtalyanların bu ta'arruzu bi'l-hâssa (Goriç) köprü başını zabt maksadıyla icrâ idilmektedir. Fakat Avusturya orduları da mevki'in ehemmiyetli mütenâsib bir sûrette kahramanlıklar göstermekte, fâ'ik İtalyan kuvvetlerini kanlı zâyi'ât ile red iylemektedir. Hele evvelki günki hücumun reddi Avusturyalılar için hakîki bir muvaffakiyet teşkîl iyeler.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 7 Temmuz-(Ajans Volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Eyper) in şimâlinde İngiliz kıta'âtı dün siperlerimizden birine girmeye muvaffak olmuşlarsada akşam def' idilmişlerdir. (Soşe) nin garbinde düşmanın iki gece hücumunu püskürtdük. Topcumuz (Arras) da düşman karargâhını bombardıman iylemiş, şehirde zuhûr iden harîkden büyük kilisa dahi muhterik olmuşdur. (Moz) ile (Mozel) arasında muhârebe kesb-i şiddet iylemiştir. (Eparej) in cenûb garbîsinde düşman, ahiren zabt itmiş olduğumuz mevzi'leri istirdâd için tekrâr ibrâz-ı fa'âliyet iylemiştir. Fransızlar birinci hücumunda, hatt-ı müdâfa'amızın bir kısmına girmeğe muvaffak olmuşlarsada mukâbil bir hücum neticesinde (100) metroluk bir kısım müstesnâ olmak üzere, bütün siperleri istirdâd iyledik. Def' ve tar didilen düşman, siperlerde bir metralyuz terk itmiştir. Mute'âkıben Fransızların icrâ iyledikleri iki hücum ile (Büyük) sipere karşı vâki' olan ta'arruzda temâmen akîm kalmışdır. (Ayi) ile (Apremon) arasında icrâ-yı tecâvüz iderek (1500) metro tûlunda bir düşman siperini zabt iyledik. Burada (300) den fazla esîr aldık. (Karavadekarem) kurbünde (Bovalvireter) de intizâr olunuan mukâbil düşman ta'arruzu bu gece vukû'a gelmiş ve Fransızlar def' ve tar didilmişlerdir. (Voj) larda (Sodol) da düşmanın bir kısım siperini bi'l-hücum zabt iderek gayr-i kâbil sükenâ ve isti'mâl bir hâle ifrâğ itdik.

(Şanpanya) da (Soyep) in cenûb garbîsinde tayyarecilerimiz düşmanın askeri karargâhına muvaffakiyetle bombalar atmışlardır.

Şark Dârü'l-harbinde: (Beyalo-Beloto) nun cenûbunda almış olduğumuz üseraya (7) zâbit ile (800) nefer inzımâm itdi. Bundan başka pek çok istihkâm malzemesi de iğtinâm olunmuşdur. Lehistan'da (Vistol) ün cenûbunda (Dolovtika) nın şarkında (Borimof) un cenûbunda kâ'in olan (95) rakımlı geçidi zabt iyledik. Rusların burada dûçâr oldukları zâyî'ât gâyet mühimdir. Orada (10) metralyuz, bir rovlever topu ve pek çok tüfenk iğtinâm iyledik. Daha şimâlde Vistolun yakınında Rusların bir ileri hareketini def' itdik.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Yukarı (Vistol) ün garbinde epey ilerledik. (Vistol) ün şarkına kadar Ruslardan '3850) esîr aldık. (M.A).

Numro1328, Sahife 1, 27 Haziran 331, Cumartesi, Turan. (Miladi: 10 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i umûmiye

Çanakkale ve Kafkas cebhelerinde esâslı bir tebeddül yokdur. Yalnız kıta'âtımız evvelki gün dahi Seddü'l-bahr cebhesinde düşmanın bir iki siperini işgâl iylemiştir.

Garb sahne-i harbinde, her günki hâdisât tekerrür ve tevâlî idüb gidiyor. Fakat bermu'tâd yeni ve mühim bir muvaffakiyet, binâ'en aleyh vaz'iyetde esaslı bir tebeddül yok. Şark der-sahne-i harbinde Ruslar'ın ötede beride münferid bir sûretde icrâ iyledikleri hücumlar red edilmiştir. Lehistan'da (Loblen) ve (Eyvangorod) a doğru ilerleyen müttefikeyn oldukları, karşılarında mühim Rus kuvvetleri bulmuşlardır. Rusla (Loblen) in zabtından tevellüd idecek tehliyyeyi takdîr iderek cebhenin o kısmını derhâl yeni kuvvetlerle takviye itmiş ve müttefikeyn ordularının ileri hareketini tevfiika teşebbüs iylemişlerdir. Alman ordularının iki üç günden beri gösterdikleri nisbî sükûnu, Rusların bu hazırlıklarına karşı yeni tertîbât almakda bulunmaları suretinde tefsîr itmek pek de muhâlif-i hakikat olmasa gerekdir. Her hâlde (Karasnîk) cihetinde müttefikeyn ordularının ileri hareketlerini edâme için bi'l-cümle vesâ'ita teşebbüs ideceklerine şübhe yokdur. Cenûb şarkî sahne-i haribinin diğerk aksâmında mühim harekât-ı askeriye olmamıştır.

İtalya cebhesinde, İtalyan orduları (Goriç) köprü başına karşı birkaç günden beri icrâ iyledikleri hücumlarını tekrâr iylemekte ber-devamdırlar. Fakat bütün bu teşebbüsleri akîm kalmakta ve kendilerine insanca pek azîm zâyi'âta mal olmaktadır. Bir iki günden beri Karadağ cebhesinde başlayan harekâtın ne dereceye kadar hâ'iz-i ehemmiyet olduğunu ve ne maksadla icrâ idildiğini ta'yîn mümkün değildir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 8 Temmuz-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Soşe) nin garbinde Fransızlar tahmînen (800) metro arzında en ileri siperlerimize girmeye muvaffak olmuşlarsada ber-mukâbil hücum neticesinde askerimiz tarafından püskürtülmüşlerdir. Düşman bir ikinci hücumda ateşimizin te'sîriyle bidâyetde akîm kalmıştır. Fransızların el-ân işgâl iylemekte oldukları küçük bir kısım siper için el humbaralarıyla muhârebe idilmektedir. (Apromon) un garbinde işgâl iylemiş olduğumuz mevzi'lere karşı vâki' olan Fransız hücumu geçen gece ve dün bilâ fâsıla devam iylemiştir. Burada Fransızlar küçük bir muvaffakiyet bile ihrâz idememişlerdir. Orada aldığımız üseraya 3 zâbitla (400) nefer daha inzımâm iylemiştir. Bundan başka bütün garb cebhesinde şiddetli topçu muhârebeleri vukû' bulmuştur.

Şark dârü'l-harbinde: (Kovno) istikâmetinden gelen bir Rus hücumu düşmana büyük zâyi'ât virdirerek def' edilmiştir. (İstenya) karyesi kurbünde (Perasniç) in şimâl şarkisinde, kıta'âtımız tarafından birkaç siper zapt edilerek muhâfaza olunmuştur. Düşmanın 'Ravyones) in şimâl şarkî ve şimâl garbisinde kâ'in (İsterezegova) ve (Estaroz-Rebi) havâlîsinde vukû'a gelen birkaç ta'arruzu neticesiz kalmıştır. (Dolovatka) nın şarkında dün zapt itmiş olduğumuz (95) rakımlı tepeye karşı Rusların icrâ ittikleri hücumlar akîm kalmıştır.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: (Dinyester) ile yukarı (Vistol) arasında kıt'âtımızın vaz'iyetinde tebeddül yoktur. Yukarı (Vistol) ün garbinde bir takım düşman siperleri zapt edilmiştir.

Ordu Baş Kumandanlığı.

Numro 1329, Sahîfe 1, 28 Haziran 331, Pazar, Turan. (Miladi: 11 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 9 Temmuz- Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ idiyor:

Garb sahne-i harbinde: (Soşe) şeker fabrikasının şimâlinde bir Fransız hücumu püskürtülmüştür. Burada mevzi'lerimize dâhil olan küçük düşman müfrezleri mahv edilmiştir. Evvel ki gün (Soşe) nin garbinde gâ'ib ittiğimiz mevzi'lerden henüz düşmanı çıkarmaya muvaffak olamadık. Burada Almanlardan bir top iğtinâm idildiği hakkında ki Fransız teblîgât-ı resmiyesi ile vukû' bulan neşriyât yalandır. (Ayyi) nin şarkında Fransızlar tarafından icrâsına teşebbüs idilen münferid hücumlar neticesiz kalmıştır. Daha şarkda, (Borvalopreter) de ahiren zabt ittiğimiz mevzi'ler yanında 350 metro gerisinde bir cebhe ardında müte'addid düşman siper hatlarını hücumla zabt itdik ve bu münâsebetle 250 esîr ve 4 metralyuz aldık. Gece, (Ayyi) cebhesinde (Mozel) e kadar yalnız müfreze musâdemeleri olmuştur. Düşman, topçu ile istihzârâtda bulunduktan sonra, 22 Haziran'da zabt ittiğimiz (631) rakımlı tepeye hücum itmiştir. Tepede ki mevzi'lerir temâmen harâb olduğu için burasını tahliyeye mecbûr olduk. Şark ve cenûb şarkî ahne-i harbinde vaz'iyet değişmemiştir. (K).

Numro 1332, Sahife 1, 1 Temmuz 331, Çarşamba, Turan. (Miladi: 14 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: El-ân mühim bir tebeddül yok. Yalnız Fransızlar Almanların yeni ve umûmî ve hücumlarından izhâr-ı endişede devam idiyorlar. Şark sahne-i harbinde muhârebâtın tevakkuf ittiği i'lân idildiği şu sırada Fransızların endişeleri pek de nâ-mahal olmasa gerekdir. Fransızları en ziyâde korkurdan şey hücumun ne taraftan geleceğini ta'yîn mümkün olamamasıdır. Fakat Almanlar'ın mezkûr cebhede umûmî bir hücum için hazırlandıklarını gösterecek henüz hiçbir emâre yoktur.

Şark sahne-i harbinde: Vârid olan muhtelif haberlerden, iki günden beri harbin tevakkuf ittiği anlaşılıyor. Ruslar şimâl cebhesinde getirdikleri yeni kuvvetlerle Avusturya ordularına yüklenmek istedilersede Arşidok Ferdinand orduları Rusların bu

müttekâbil tecâvüzîsini tevkiîf itmiş bunun üzerine Lehistan'dan Basarabya'ya kadar bütün cebhde nisbî bir sükûn hâsıl olmuştur. Müttefiklerin bu sükûnu edâme idüb itmeyeceklerini ta'yîn mümkün değilse de Rusların müttekâbil hücumlara bile devam idememeleri bitkinliklerinin en bâriz tezahürüdür. Binâ`en aleyh müttefikeyn orduları ileri hareketlerine artık devam itmezsele bile kısmen maksadlarına nâ`il olmuşlar dimekdir.

İtalyan cebhesinde: Aynı akîm teşebbüsler tekrar idüb duruyor. Bu sırada Karadağlılar dahi boylarına bakmayarak biraz fa`âliyet ibrâz itmek istemişlersede püskürtülmüşlerdir. Vaz`iyetde başka bir tebeddül yoktur.

Almanların Vaz`iyeti

Berlin 12 Temmuz-Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Eyper) in cenûb şarkisinde kâ'in (60) rakımlı tepenin şimâl yamacında İngiliz mevzi'inin bir kısmını ber-heva itdik. (Soşe) nin garb kenârında icrâ idilen göğüs göğse muhârebe terakkî itmekdedir. (Soşe) nin cenûbunda (Arras) tarîki üzerinde kâ'in olub etrâfında şiddetli muhârebeler vukû'a gelmiş olan mezarlık tekrar taht-ı işgalimize geçmiştir. Mezkûr mezarlığı dün akşam şiddetli bir muhârebeyi müte`âkıb hücûm ile zabt itdik. Bu esnâda Fransızlardan 2 zâbit 163 nefer esîr ve 4 metralyuz 1 lağım endahına mahsûs alet aldık. (Konber) kurbünde ve (Ayyi) ormanında düşman, dün akşam topçu ateşiyle şiddetli istihzârâtda bulunduktan sonra ta'arruza geçdi ve (Konber) tepesinde ki hatlarımıza girmeye muvaffak oldu isede buradan tekrâr tart olundu. Düşman piyadesinin (Ayyi) ormanında ki hücûmu mevzi'lerimiz önünde ateşimizle mahv idildi. (Bandosapet) tepesinin şimâlinde düşman ormanın bir kısmını tahliye itdi. (Aletkeviş) in şimâl garbisinde kâ'in (Amezveyler) de bir düşman müfreszini, siperler içinde ansızın basdırdık. Burada düşman mevzi'ini beş yüz metro arzında bir sahada hâk ile yeksân itdikden sonra kıt'âtımız evvelce müretteb plân mücebince düşman tarafından iz'âc idimeksizin, beraberlerinde bir mikdâr esîr olduğu hâlde saflarına avdet itdiler.

Şark dârü'l-harbinde: (Lipina) mıntkasında (Sovoliski-Kalvaryaya) tarîki üzerinde kıt'âtımız düşmanın dört kilometro arzında ki ilerü mevzi'lerini bi'l-hücûm zabt itdiler.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Alman kıt'âtının vaz'iyeti gayr-i mütebeddildir. (M.A)
Numro 1333, Sahîfe 1, 2 Temmuz 331, Perşembe, Turan. (Miladi: 15 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 13 Temmuz erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızların (Soşe) şeker fabrikası kurbünde el humbaraları ile icrâ itdikleri hücûm def idilmiştir. (Arras) yolu üzerinde (Soşe) nin cenûbunda kâ'in olan mezaristana karşı icrâ itmiş olduğumuz ta'arruz neticesinde, mevzi'miz kabristanın (600) metro ilerisine kadar götürülmüştür. Aynı yol üzerinde kâ'in (Kırmızı Meyhane) de tarafımızdan işgâl olunmuştur. Orada aldığımız Fransız üserasına (3) zâbit ile (25) nefer daha inzımâm iylemiştir. Düşman bi'd-defa'ât mukâbil hücumlara teşebbüs iylemiş ise de topçu ateşimizle def idilmiştir. (Moz) ile (Mozel) arasında Fransız topçuları şiddetli bir fa'âliyet ibrâz iylemişlerdir. Düşmanın dün akşam ve dün gece (Bovalopreter) de mevzi'lerimize karşı dört def'a icrâ itdiği ta'arruzât, top ateşimizin te'sîriyle, siperlerimizin karşısında mühâcimler için büyük zâyi'ât ile temâmen mahv idilmiştir.

Şark ve cenûb-ı şarkî dârü'l-harblerinde: Bu dârü'l-harblerde vaz'iyetde tebeddül yoktur. (M.A).

Numro 1334, Sütun 2, 3 Temmuz 331, Cuma, Turan. (Miladi: 16 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Alman orduları, ufak tefek muvaffakiyetler te'mîninde berdevamdırlar. Bir haftadan beri Fransızları işgâl iden bu muvaffakiyetler dün de tevâlî itmiş ve cebhenin muhtelif noktalarında Alman orduları mütekaddid Fransızlar siperlerini işgâl iylemişlerdir. Birkaç gün evvel, Alman ordularının umûmî bir hücûm hazırlıklarında bulduklarını gösterecek yeni bir tezâhür yoktur. Ma'a-mâ-fih şark sahne-i harbinde ki harekâtın temâmen tevakkuf itdiği şu dakîdada kat'î bir hükm virmek doğru değildir.

Şark sahne-i harbinde: Harekât temâmen tevakkuf itmiş gibidir. Tarafeynden hiç biri ta‘arruzlarında devam itmiyorlar. Alman ve Avusturya gazetelerinin tefsîrâtına göre bu tevakkuf ani ve istirâhat ihtiyacdan mütevellid bir şeydir. Aynı zamanda Rus ordularının mukâbil ta‘arruzlar icrâ idememeleri Alman muharririn-i askeriyesini memnun itmektedir. Fakat Rusların bitkinliğine, tevakkufun istirâhate haml edilmesine rağmen harekâtın tekrâr ta‘kîbine devam idilüb idilmeyeceği kesdirilemez. İtalyan cebhe-i harbindede, Ehemmiyetli bir hâdise yoktur. Halâsa bu günlerde ehemmiyetli hâdisât-ı askeriye olmamaktadır.

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 14 Temmuz (Ajans Volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü’l-harbinde: Düşmanın bu gece (Soşe) şeker fabrikası kurübned el humbaraları ile tekrar icrâ itdiği hücumlar def‘ edilmiştir. (Karaeon) un garbinde kâ’in (Taroyole) havâlîsinde ve (Şanpanya) da ki (Pert) civârında Fransızlar ba‘zı lağımlar ber-havâ itmişlensede hiçbir muvaffakiyet ihrâz idememişlerdir. El humbaralarımız ateşi, düşmanın, ber-hevâ itdiği lağımların bulunduğu mahallere yerleşmesine mâni‘ olmuştur. (Argon) daki Alman ta‘arruzları muvaffakiyet nâme ile netîcelenmiştir. (Veyen Loşato) nın şimâl şarkîsinde düşmanın tahmînen (1000) metroluk bir mevzi‘ini bi’l-hücûm zabt itdik. Burada Fransızlar’dan (1) zâbit (127) nefer esîr ve (1) metralyuz ile bir lağım endahtına mahsûs alet iğtinâm iyledik. (Borvi) in cenûb garbisinde kıta‘atımız düşmanın (3) kilometro arzında ve bir kilometro umkunda ki mevzi‘i mürtefa‘ını bi’l-hücûm zabt ve işgâl iylemişlerdir. Bundan başka (Ulukız) nâmını taşıyan (285) rakımlı tepede yed-i işgalimize geçmiştir. Bu muhârebâtda (51) i zâbit olmak üzere (2581) gayr-i mecrûh ve üç dört yüzde mecrûh esîr aldık. Mecrûhlar tarafımızdan taht-ı tedâviye alınmışlardır. Burada (2) cebl topu (2) rovlor topu (6) metralyuz ve daha pek çok esliha-ı harbiye iğtinâm iyledik. Diğer cihetden kıta‘atımız düşmanın top mevzi‘ine kadar takrûb iderek el-yevm iki hatt arasında bulunmakta olan (8) Fransız topu gayr-i kâbil isti‘mâl bir hâle ifrâf iylemişlerdir. (Eyper) in şimâl şarkîsinde (Frezenburg) kurbünde bir İngiliz tayyaresini iskât itdik.

Şark dârü'l-harbinde: (Neyemen) ile (Vistol) arasında kıt'âtımız (Kalvaryaya) havâlisinde; (Kolno) nun cenûb garbîsinde (Perasniç) kurbünde (Vemlava) nın cenûbunda ba'zı mevzi' i muvaffakiyetler ihrâz iylemişlerdir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Alman kıt'âtının vaz'iyetinde tebeddül yokdur. (M.A).

Numro 1335, Sahife 1, 4 Temmuz 331, Perşembe, Turan. (Miladi: 17 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 15 Temmuz-(Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Cenûbî (Flander) de (Vit Şaet) in garbinde dün kemâl-i muvaffakiyetle lağımlar ber-hevâ itdiler (Soşe) havâlisinde, bir çok noktalarda Fransızlar kısmen büyük kuvvetlerle hücumlar icrâ itmişlersede her tarafda t... iylemişlerdir. (Şanpanya) da, (Posejor) çiftliğinin şimâl-i garbîsinde düşmanın el humbaralarıyla icrâsına teşebbüs itdiği hücum lağım ateşimizle men' idildi. Dün Fransızlar, (Argon) ormanında zabt itdiğimiz mevzi'leri istirdâd itmek için, akşamın hulûlüne kadar müte'addid teşebbüslerde bulundular. Bu vesîle ile azîm mikdârda cebhâne sarf iyledikleri gibi, kısmen yeni getirilmiş kıt'âtından mürekkebe olmak üzere cism-i kuvvetler isti'âl itdiler. Fakat bütün hücumları Almanların Layenzelzel cebhe-i harbi karşusunda münkesir oldu. Bir çok yerlerde el humbaralarıyla şedid musdâmeler ve göğüs göğse muhârebeler vukû'a geldi. Düşmanın bu fâ'idesiz gayretleri, kendisi için pek azîm zâyi'âtı bâdî olmuşdur. Burada ki Fransız üserasının mikdârı 68 zâbit, ve 2698 nefere bâliğ olmuşdur. Üserânın beyânât-ı müttefikesine nazaran Fransızlar, îd-i millilerine musâdif olan 14 Temmuz târihinde (Argon) da ki cebhemize karşı büyük bir hücum icrâsına hâzırlandıkları cihetle, kıt'âtımız tarafından kazanılan bu muvaffakiyet daha ziyâde câlib-i dikkat ve ehemmiyetdir.

Dün (Argon) un şarkındada şedîd bir fa'âliyet-i harbiye hükm sürmüşdür. Düşman (Malankor) ormanında ki hücum teşebbüsleri, Ateşimizle neticesiz kalmışdır. (Bovalopreter) de düşmanın bir ileri hareketi, siperlerimiz önünde, zâyi'âtle akîm kalmışdır. (Şose) kurbünde, mevâzi'miz üzerinde uçan bir Frnasız tayyaresine tarafımızdan isâbet vâki' olmasıyla, alevler içinde düşman hattlarının arkasına

inmiştir. Diğer bir Fransız tayyaresini de (Heten Leyetar) kurbünde iskât itdik. Mecrûh olan tayyareci ile rasîd esîr idilmişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: (Vindav) üzerinde (Kürşani) nehrinin müsabata doğru vukû' bulan küçük musâdemelerde Ruslardan 2 zâbıt 425 nefer esîr itdik. (Neyemen) in cenûbunda (Kalvaryia) havâlisinde, (Fransiskovo) kurbünde ve (Ozova) da kıta'âtımız Ruslar'dan birçok ileri mevzi'leri zabt itmişler ve mevâzi' mezkûreyi şiddetli mukâbil hücumlara karşı muhâfaza işlemişlerdir.

(Sovalki) nin şimâl şarkisinde (Olzanka) tepelerini bi'l-hücûm zabt iyledik ve Ruslar'dan 300 esîr 2 metralyuz aldık. (Kolno) nun cenûb garbisinde kâ'in (Kroska) köyünü ve mezkûr köyün cenubuyla şarkında ve (Tartak-Lipiniki) hattının cenûbunda bulunan düşman mevzi'lerini ele geçirdik. Bu muhârebâtda 2400 Rus esîr etdik ve 8 Metralyuz aldık. (Perasniç) havâlisinde ki muhârebeler, bizim için muvaffakiyetle, devam itmiştir. Orada müte'addid düşman hatlarını ve (Perasniç) şehrini zabt itdik. Rusların ahiren kuvvetli bir sûrette tahkîm ittikleri işbu şehrin zabtı için geçen şubat ayında muhârebât şedîde vukû'a gelmişti.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Vaz'iyet-i umumiyyetle gayr-i mütebeddildir. (M.A).

Numro 1336, Sahife 1, 5 Temmuz 331, Pazar, Turan. (Miladi: 18 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 16 Temmuz-(Ajans Volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: 14 Temmuz'da düşmanın bir ta'arruzu esnâsında (Soşe) havâlisinde mezaristanın cenûbunda bir kısım siper gâ'ib itdik. Fransızların, (Argon) da bi'l-hücûm zabt itmiş olduğumuz mevâzi'î istirdâd husûsunda ki mükerrer teşebbüsleri akîm kalmıştır. Orada ki mevzi'leri sûret-i mütîfânede yed-i işgâlimizde bulunmaktadır. Dün ve evvelki gün (Argon) un tam garbinde Fransızlar tarafından icrâ idilen şiddetli ta'arruzlar şimâli Almanya rediflerinin müdâfa'a-ı besâletkârânesi karşısında akîm kalmıştır. Alman kıta'ât-ı askeriyesi, vukû' bulan şiddetli göğüs göğse muhârebelerde düşmana büyük ve kanlı zâyi'ât virdirmişler ve ayrıca (482) esîr

almışlardır. (20) hazirandan beri (Argon) da ve (Argon) un garbinde pek kısa fâsılalarla ve kıta'âtımızın muvaffakiyetiyle devam iden muhârebâtda epey bir kazandıktan ve pek çok ganâ'im aldıkdan başka düşmandan (116) zâbıt ve (7009) nefer esîr iyledik. Argonun şarkında ki cebhemizde şiddetli topçu muhârebeleri vukû' bulmuştur. Orada düşmanın tecâvüzleri kolaylıkla püskürtülmüştür. (Leenteri) havâlisinde (Lonevil) in şarkında ileri karakol musâdemeleri vukû' bulmuştur. Tayyarelerimiz (jardemer) deki düşman kıta'âtı üzerine bombalar atmışlardır.

Şark dârü'l-harbinde: (Poyelipâni) nin şimâlinde kıta'âtımız şark istikâmetinde ilerleyerek (Vindav) ı geçmişlerdir. (Kolno) nın cenûb garbîsinde ve (Perasniç) in cenûbunda vukû' bulan muzafferâne muhârebâtda yeniden ilerlemeye muvaffak olduk.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Bu cebhede Alman kıt'âtının vaz'iyetinde tebeddül yoktur. (M. A)

Numro 1337, Sahife 1, 6 Temmuz 331, Pazartesi, Turan. (Miladi: 19 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Vaz'iyetde esâslıbir tebeddül yok. Mâfih (Argon) da bu hafta zarfında ihrâz idilen muvaffakiyetlere Fransızların hücumu bir hücum icrâsı ihtimâlinde mütevellid endişelerini bir kat daha tezyîd iylemiştir. (Tan) gazetesinin bu harekâtda ki makdası anlamak imkansızlığı karşısında gösterdiği tereddüd ve endişe eserleri de Fransızların bu husûsda ki korkularını göstermeye kâfidir. Ma'a-mâfih şark sahne-i harbinde Ceneral Feld-i Mareşal Fon Hidenburg ile feld-i Mareşal Fon Makenzen ordularının müşterikân başladıkları harekât üzerine Fransızların bir müddet için daha geniş nefes almaları muhtemeldir.

Şark sahne-i harbinde bir haftadan fazla süren ve herkesd, harekâtın inkıtâ'a uğradığı ve hatta hitama irdiği tıbkı hâsıl iden tevakkuf, iki günden beri ihlâl idilmiş ve Almanya'nın en büyük iki kumandanının ordusu altında bulunan ordular müşerek bir gâye ile ibrâz-ı fa'âliyete başlamış bulunuyorlar Ceneral Fon (Lingistan) ile (Yeflanze-Baltin) ordularının (Dinbester) hattı üzerinde icrâsına başladıkları bildirilen tecâvüzî hareket artık ikinci derecede ehemmiyeti hâ'izdir ve Rusların bu cebhede bulunan

kuvvetlerini Lehistan sahne-i harbine göndermesine meydan virmememek maksadıyla icrâ idilmektedir. Şimdi, şark sahne-i harbinde ta'kîb idilen gâyenin (Varşova) yı zabt itmek olduğuna şüphe yoktur. Cenûbdan (Krasnik) ve (Tarnogora) hattında tevakkuf iden müttefikeyn orduları tekrar ileri hareketlerine başlamış ve bir çok esir almakla beraber (Tarnogora) nın şimâl garbîsinde Rus hattını yararak ilerlememeye başlamıştır.

Rusların, (Loblen) i muhâfaza için buraya tahşîd itdikleri mühim kuvâ-yı ihtiyâtıyeye rağmen Alman ordularının ilerlemeye dahi düşman hattında yarmaya muvaffak olmaları bu noktada ki kuvvetlerinin derecesini göstermeye kâfidir. Diğer taraftan Avusturya kıta'âtı da (Krasnik) üzerinde muvaffakiyetle ilerlemeye başlamıştır. Binâ'en aleyh müttefikeyn ordularının pek az bir zaman zarfından (Loblen Ebvangorod) hattına vâsıl olmalarına intizâr olunur. Bu mühim hattına muvâsalat (Varşova) yı cenûbdan temâmen taht-ı tehdîdde bırakmaya kâfidir.

Diğer taraftan şimalden (Hindenburg) orduları (Melava) ve (Perzasniç) de düşmanı tard itdikden sonra, şimdi Rusları (Tarev) hattına doğru ta'kîb iylemektedir. Bu sûretle (Melava) dan (Kolno) ya kadar uzanan Rus cebhesi bozulmuş demektir. Şimdi bu cebhenin (Narev) hattında ve (Loşi) ile (Neyojorjvick) arasında te'sîsine çalışılması ve burada pek kanlı muhârebeler cereyân itmesi muhtemeldir, çünkü şimalden (Varşova) yı müdâfa'a için Ruslar'ın bu hattad pek büyük fedâkârlıkları katlanarak muhârebe iylemeleri zaruridir.

İşte bugün (Varşova) ya karşı şimalden ve cenûbdan başlayan harekât bu merkezdedir. Diğer cebhelerde şâyân-ı ehemmiyet harekât-ı askeriye olmamıştır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 17 Temmuz-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhenin müte'addid noktalarında tarafeyn topçu ve lağım ateşi ta'âtı iylemişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Bu dârü'l-harbede birkaç gün mukaddem Ceneral feld-i Mareşal Fon (Hindenburg) un baş kumandanlığı tahtında başlayan hareket-i ta'arruziye büyük netâyice müncer olmuştur. 14 Temmuz'da (Vindav) Nehrini (Korşani) kurbünden ve

mevki'i-i mezkûrun şimalinden geçen piyâde Cenarali Fon (Polov) un ordusu ileri harekâtına muzafferâta devam iylemiştir. Süvarilirimiz, düşman süvârilerini bi'd-defa'ât meydan-ı harbden tard iylemişlerdir. Burada Ruslardan (11) zâbit ve (2450) nefer esîr ve (3) top (5) metralyuz iğtinâm edilmiştir. Esir idilen Rus zâbitleri arasında (18) inci Rus avcı alayının kumandanlığında vardır. Topcu Cenareli Fon (Galviç) in ordusu, Rusların (Melava) nın cenûb ve cenûb-ı şarkisinde ki mevzi'ine ta'arruz iylemiştir. Düşman bu mevzi'i martdan beri kâffe-i vesâ'itle ve ... harbiye-i cedîdenin sipercilik husûsunda ki kavâ'id-i ahîresine tevfiân tahkîm ve takviye iylemişlerdi. Kıta'âtımız parlak bir hücum ile (Perasniç) in şimâl garbi ve şimâl şarkisinde kâ'in olub yek-diğeri arkasında bulunan üç sıra Rus mevzi'ini yarmış ve (Deziyelen) ile (Lipa) ya muvâsalat iylemişlerdir. İki taraftan gelen bu tazyikin te'sîriyle sarsılmış ve tekrar dûçâr-ı ta'arruz olmuş olan Ruslar (Perasniç) i tahliye itdikten sonra (14) Temmuz'da evvelce ihzâr edilmiş olan (Seyeşanof) ve (Karasnoseleç) hatt-ı müdâfa'asına ric'at iylemişlerdir. Fakat (15) Temmuz'dan i'tibâren düşmanı yakından ta'hîb iden Alman kıta'âtı bu Rus mevzi'ide bi'l-hücum zabt ve teshîr iderek (Ziyelona) nın cenûbunda düşman hattında (7) kilometro vüs'atında bir yarık vücûdu getirmişler ve düşmanı mecbûr ric'at iylemişlerdir. Burada ki Alman kıta'âtına, (Kolno) dan gelen ve düşmanı ta'kîb iyleyen topçu Ceneral (Şolez) in kıta'âtında müzâhir olmuştur. Dünden beri Ruslar (Yisa) ve (Vistol) arasında bütün cebheden (Taref) e doğru ric'at iylemekdedirler. Bu son günlerde Ceneral Fon (Galaviç) ordusu düşmandan (88) zâbit (17.500) nefer ile biri ağır olmak üzere 112) top (40) metralyuz (7) torpil endahına mahsûs alet almıştır. Ceneral (Şolez) ordusu da (2500) esîr ve (8) metralyuz almıştır.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Bu son günlerde müttefikeyn kıta'âtı, Ruslardan (Boğ) üzerinde ve (Boğ) ile (Vistol) arasında pek çok ileri mevzi'leri aldıktan sonra dün bütün cebhede feld-i Mareşal Fon (Makenzen) in kumandası altında epey büyük muhârebât vukû' bulmuştur. Ve (Pireç) in garbinde (Karasnostaf) in cenûb garbisinde ki havâlîde Alman kıta'âtı düşman hatvetini yarmışlardır. Şimdiye kadar orada (28) zâbit (6380) nefer esîr edilmiş ve (9) metralyuz iğtinâm olunmuştur. Kezalik (Vistol) ün garbinde Ceneral Fon (Vopres) ordusu tekrar tecavüze geçmiştir. (M.A)

Numro 1338, Sahife 1, 7 Temmuz 331, Salı, Turan. (Miladi: 20 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde, Alman orduları (Argon) da zabt itdikleri mevzi'leri kendileri için daha müsâ'id bir şekile sokmuş ve Fransızların icrâ itdikleri müte'addid ve mütekâbil ta'arruzları red iylemişlerdir. Bu muvaffakiyetden sonra Almanların garb-i sahne-i harbinte tecâvüzi hareketlerinde devam idüb itmeyeceklerini ta'yîn müşkilsede, müttetiklerin bu tecâvüzî hareketden mütevellid endileri neticesi olarak (flander) sahne-i harbine yeniden kuvâ-yı mu'âvine gönderdikleri ve bu sevkiyatı mümkün olduğu kadar gizli tutmaya çalışdıkları muhakkaktır. Ma'a-mâ-fih bugün Almanların, şark-ı sahne-i harbini bitirmedikçe, garb sahne-i harbine dönmeyecekleri kat'iyete yakın bir ihtimâl ile iddi'â idilebilir.

Şark sahne-i harbinde: Hindenburg ordularının Ceneral (Galviç) ve (Şoleç) kumandalarında ki kıta'ât tarafından 14 Temmuz'da başlayub (Perzasniç) hattının yarılmasıyla neticelenen ve Rusların (Narev) hattına çekilmelerini entâc iden tecâvüzî hareket bütün muvaffakiyetle devam iylemektedir. Cebhenin yarıldığı noktada, Rusların derhal o sahada mevcûd vâsi' demir yolları sâyesinde tahşîd idebildikleri kuvâ-yı mu'âvine ile bir mukâvemet ibrâzına çalışmışlarsada Alman orduları burada Rus cebhesini ikinci def'a olarak yarmış ve (Karinevo) ya kadar vâsıl olmuşlardır. Haritamızdada görüleceği üzere (Karteyevo) (Narev) hatt-ı müdâfa'asına temâmen yakındır. Ve hatta Alman orduları o noktada Rusların Narev hatt-ı müdâfa'asına kadar vâsıl olmuşlardır. Denilebilir. Diğer noktaldada ric'at iden Rus ordusunun öteden beri ve bi'l-hâsas Galiçya muhârebâtının nihâyet (Varşova) ya tevcîh idileceğini aylardan beri takdîr iderek bütün o civâr havâlisini mevâki'i müstahkeme hâline koymuş olması sâyesinde, Varşova cebhesinde te'sis idilen bu mütevâlî ve müte'addid hatvet-i müdâfa'ada şiddetli mukâvemetler ibrâzına çalışacağına şübhe yokdur.

Binâ'en-aleyh şimdi (Karteyevo) önünde ibrâzına teşebbüs idilen mukâvemet, (Narev) hatt-ı müdâfa'asında ki kuvâ-yı asliyenin birleşmesini ve hazırlıklarını setr için yapılmış bir hareketden başka bir şey değildir. Bugün yarın bütün cebhede (Narev) hatt-ı müdâfa'asına vâsıl olacak olan Alman ordularıyla Rus orduları arasında pek kanlı muhârebâta intizâr idilmelidir.

Bu kanlı ve büyük muhârebât kat'î neticenin biran evvel elde idilmesini te'mîne hâdim olduğu için bi'l-hâssa şâyân-ı dikkat ve ehemmiyettir. Almanlar, şimdiye kadar emsaliyle sâbit olduğu vechile tecâvüzî hareketlerinde muvaffakiyeti te'mîn edecek bi'l-cümle hazırlıkları itmâm idirek hareket itdikleri için Mareşal (Fon Hindenburg) ordularının şimalden icrâ iylediği bu tecâvüzî hareketde ma'rûz kalınacak müşkilâtın nazar-ı dikkati alındığı ve ona göre bi'l-cümle tertîbât ve istihsârâtın ikmâl idildiği şüphesizdir. Binâ'en-layeh (Narev) hattında, daha aşağıda diğer müstahkem mevâzi'de kat'î ve büyük muhârebeler icrâsı, Ruslar'ın daha iyi bir sûretde darbelenmesini ve bi'n-netîce kat'î neticenin dahi emîn bir sûretde istihsâlini te'mîn iyleyeceği için müttetiklerimizce şâyân-ı temennidir. Çünkü bugünkü muhârebelerde maksad düşmanı ta'kîb değil, muhâsım orduyu mahv ve iknâdır. İştâ (Varşova) muhârebâtında elde edilecek netîce, en ziyâde düşmanın kuvvetçe sarsılması olduğu için şark sahne-i harbinde muhârebâtda bir nihâyet virebilecektir. Zaten Almanların gerek şark ve gerek garbde icrâ iyledikleri harekâta bakılırsa, harbî kış ibtidâsına kadar bitirmek istedikleri anlaşılıyor. Bu def'a şark sahne-i harbinin akîbetini ta'yîn edecek olan bugün ki muhârebât, her hâlde bir aydan fazla sürmeyecektir. Şark sahne-i harbinde ki harekâtın hitâmını müte'âkîb ise müttetikeyn ordularının derhâl garb sahne-i harbine döneceklerine şübhe yoktur. (Argon) da (Arras) da ve diğer nakâtda yarın ki harekâtı teshil edecek muvaffakiyetler te'mînine çalışılması bunu gösteren en bâhir bir delildir.

Lehistan'ın cenûbunda müttetikeyn orduları biraz daha ilerlemiş ve bir taraftan (Ayvangrad) ın pek yakında bulunan (İlzanka) ya kadar vâsıl olduğu gibi, diğer taraftan (Loblen) i yakında tehdîd edebilecek sûretde ilerlemiştir. Binâ'en aleyh Rus ordularının bu hafta zarfında cenûbdan (Loblen-Ayvangrad) hattına çekilmeye mecbûr kalacağı gitdikçe tahakkuk itmektedir. Bu sûretle (Hindenburg) orduları yukarıda (Narev) hattında büyük muhârebeler yaparlarken cenûbdan (Makenzen) ve (Orviç) orduları da (Loblen-Ayvangrad) hattında Ruslarla kat'î muhârebeler yapacaklardır.

Diğer taraftan şimalden ve cenûbdan tazyîk idilen ve (Pilika) ile (Vistol) nehirleri arasında kalan düşman kıta'âtı da dünden i'tibâren ric'ate başlamıştır. Hülâsa şark sahne-i harbinde ki harekât pek müsâ'id bir şekilde devam iylemektedir.

Görland'daki harekâta gelince: Ceneral Fon (Belov) kumandası altında bulunan Alman orduları orada (Vindav) ı geçdikden sonra şarka doğru ileri harekâtına devama başlamışdır. İbtidâda olduğu gibi bugün de burada ki harekâtda ta'kîb idilen maksadı ta'yîn biraz müşkildir. Fakat her hâlde bu maksadın da yakın da anlaşılacağına şübhe yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 18 Temmuz-(Ajans Volf): Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızların (Soşe) mezarlığının mevâki' mürtefa'asına karşı vâki' olan hücumları püskürtülmüşdür. (Argon) ormanında küçük muvaffakiyetler ihrâz iderek orada zabt itmiş olduğumuz hattını islâh ve tevsî' iyledik. (Eparej) mevâki' mürtefa'ası kurbünde muhârebe idilmektedir. Kıta'âtımız (Loren) de düşmanın (Lotevil) in şarkında kâ'in (Anberomenil) kurbünde ve (Bandoset) havâl^siinde vukû'a gelen ileri hareket teşebbüslerini def' iylemişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Belov) ordusunun ba'zı akşamı, Ruslarla ale'l-acele celb itdikleri kuvâ-yı imdâdiyeyi (Altav) kurbünde mağlub iderek düşmandan (3620) esîr 86) top ve (3) metralyuz almışlardır. Kıta'ât-ı mezkûre el-yevm Rusları şark istikâmatinde ta'kîb iylemektedirler. Bu ordunun diğerk akşamı (Koreşmani) nin şimâl şarkisinde harb iylemektedirler. Mevki'i-i mezkûrun şarkında düşmanın ileri mevzi'i kıta'âtımız tarafından bi'l-hücûm zabt olunmuşdur. (pisa) ile (Vistol) arasında Ruslar ric'ate devam idiyorlar. Ceneral (Şolec) ve (Galviç) kıta'âtı düşmanı pek yakından ta'kîb iylemektedirler. Ruslar evvelce ihzâr edilmiş mevzi'lerde yeniden mukâvemete çalışmışlarsada ta'arruz idilerek bütün mevzi'lerinden def' ve ihrâc olunmuşlardır. Bu cümleden olarak Ceneral (Şoliç) in kumandası altında kuvâ-yı ihtiyatiye ve redife (Porembivik) ve (Plosçika) mevki'ilerini zabt ve Ceneral (Galviç) kumandasında ki alaylarda düşmanın (Melodezyanof-Karniyero) üzerinde kuvvetli bir sûretde inşâ edilmiş olan mevzi'ini yarmışlardır. Rus esirlerinin mikdârı külliyetli bir sûretde tezâyüd iylemektedir. Bundan başka kıta'âtımız yeinden (4) top iğtinâm iylemişlerdir. Ruslar (Pilika) nın şimalinden (Vistol) e kadar olan hattadada ric'ate başlamışlardır. Düşmanı pek yakından ta'kîb iden kıta'âtımız bu muhârebelerde (620) esîr almışlardır.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Voyres) ordusunun tekrar balşadığı hareket-i ta'arruziye müntec-i muvaffakiyet olmuşdur. "17" Temmuz gecesi kıta'âtımız, düşmanın şiddetli ateşine rağmen, dâr bir mahallde düşmanın vesâ'it ve kavâ'id harbiye-i cedîdeye tevfiân tahkîm itmiş olduğu mevzi'in demir tel mangalarını iftihâme muvaffak olmuşlardır. Bunun üzerine askerimiz düşmanın (2000) metro arzında ki siperlerini bi'l-hücûm zapt iylemiştir. Ferdasi günü şiddetli göğüs göğse muhârebeler icrâ idilerek düşmadan zapt idilen müstahkem arazi tevsî' olunmuşdur. Akşam (Moskovo) (Garanadya) kol ordusunudan mürekkeb bululan düşman ihtiyât ve redif kıta'âtımız tarafından mağlûb ve perişân idilen ve (Ezvolen) in cenûbunda kâ'in (İlzanka) mıntıkası arasına çekilmeye başlamıştır.

Yukarı (Vistol) ile (Boğ) mıntıkası arasında Ceneral Feld-i Mareşal Fon (Makenzen) in idâresi (Krasnosnav) arasında ki mevâki' mürtefa'adan def' ve tar didilmişlerdir. Bu iki mevki'i de bi'l-hücûm zapt idilmiştir. Ahîren celb idilüb muhârebeye sevk idilen tâze Sibiryâ kol ordusu dahi mağlub idilmiştir. Bu muhârebâtda binlerce esîr aldık. (M.A).

Numro 1339, Sahife 1, 8 Temmuz 331, Çarşamba, Turan. (Miladi: 21 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Dâ'imâ aynı hadîsât tekerrür idüb duruyor. Fakat (Argon) daki muvaffakiyetle üzerine, Almanların umumi bir hücûma başlayacakları endişesi, şark sahne-i harbinde ki yeni fa'âliyetler üzerine zevâle yüz tutmuş bulunuyor.

Fî'l-hakîka Fransız münkadîn Askeriyesi vaz'iyet-i askeriyei tedkîk iderken, Almanların garb sahne-i harbinde ibrâz itdikleri bu fa'âliyeti, şark sahne-i harbinde kat'î neticeyi elde idinceye kadar, burada müttefikler işgâl maksadıyla icrâ idildiğini kabûl idiyorlar. Bugün için en ziyâde hakikate mukârin olan tahminde budur. Fî'l-hakîka şark sahne-i harbinde bu kadar büyük kuvvetlerle ve bu kadar vâsi' bir sahada icrâ-yı fa'aliyet iden Alman ordularının garb sahne-i harbindede tecâvûziye gecemeleri pek de muhtemel değildir. Fakat burada, bir ay zarfında kat'î neticeyi elde idüb garbe düşmeleri ve o vakt müttefiklere oradada son darbeyi vurmaya çalışmaları müstebî'd değildir. Şimdilik muhakkak olan bir şey vardır ki: Oda Alan Avusturya

orduların Rus cebhe-i harbinde düşmanı müdhiş sûretde darbelemekde oldukları ve her tarafda deye ademleri ile ilerledikleridir. Münkadin askeriyenin, Rusların orada ki kuvvetlerini tefrîk iylemelerine mahall virmememk için icrâ idildiğini iddi'â iyledikleri (Görland) harekâtı, Ceneral Fon (Belov) kumandası altında pek büyük muvaffakiyetlerle tevâlî idiyor. (Belov) burada evvelce hazırlanan mevzi'lerinde tutunmaya çalan Rusları mütemadiyen tard itmekde ve ileri harekâtına devam iylemektedir. Fî'l-vâki' bu harekâtın ne gibi bir maksad-ı askeri ile icrâ idildiği el-ân ta'ayyün ve tevazzuh itmemiştir. Fakat yukarıdada söylendiği vechile bir taraftan Rusları buradada işgâl itmek, diğer taraftan Baltık sahillerinin mühim bir kısmını ellerine geçirmek maksadını ta'kîb iylemiş bulunmaları, en ziyâde vârid olan bir fikirdir.

Fon Hindenburg orduları dün de tahmin ettiğimiz vechile (Ostrolenka-Tovojojevisk) hattında vâsıl olmuş bulunuyor. Ruslar, (Pelonsk) hattında tutunmaya çalışmayarak bizim tahminiz vechile doğrudan doğruya en kuvvetli hatt-ı müdâfa'a olan (Estrolenka-Novojoyevisk) hattına çekilmişlerdir. Hatta ba'zı cihetlerde Ruslar, Narev hattında ki mevâki'i müstahkemede dahi tutunmayarak nehrin öbür tarafına kaçmışlardır. Bu, bize Alman ordularının ne büyük bir sevletle hücum iylediklerini gösteren bir emâredir. Şimdi, (Pisa) dan (Vistol) e kadar uzanan cebhede (Narev) hattına dayanan Rusların burada son muhârebeleri virmelerine intizâr itmelidir. (Novojoyevesk) mevki'i müstahkemi, (Narev) ile vistolün birleştiği mahalled (Varşova) yı setre hâdim ve bütün vesâ'it-i fenniye ile mücehhez gâyet mühim bir mevki'idir. Almanların bu mevki'i zapt iylemeleri, bugüne kadar düşmanların bile teslîm itdirdikleri meziyyet-i askeriyelerine bir kat daha yükseldecektir. Bu sebeble, burada cereyân idecek muhârebeler, bir ehemmiyet-i mahsûsayı hâ'izdir.

Cenûbdan, Fon Makenzen ve Arşidok Ferdinand ordularının icrâ iyledikleri harekâta gelince: müttefikyen orduları burada dahi (radom-Loylen) hattına vâsıl olmuş gibidir. Fî'l-hakîka (İlzanka) da Rusları ta'kîb iden müttefikyen orduları (Radom) dan ancak 10-15 kilometrelik bir mesâfede bulunduğu gibi (Karesnoşov) un şimâlinde ilerleyen Makenzen orduları da (Loblen) in on kilometre kadar cenubuna sokulmuşlardır. Binâ'en-aleyh bu her iki mevki'i bu günden tehdîd altında girmiş dimiektir. Nitekim, Rusların (Loblen) i tahliyeye başlamaları, tehdidi hiss iylemekde bulduklarına delildir.

Cenûbda ve şimâleden ihrâz idilen bu muvaffakiyât Rusya'da müdhiş bir kargaşalık tevlfîd işlemiştir. Alman orduları tarafından istila idilen mahallerde ki ahâlî, kadınları ve çocuklarıyla birlikde firâr itmekde, hükûmetde bu firâr ve hicreti teshil iylemektedir. Hülâsa Ruslar bu def'a kendilerini izmihlâle sürükleyen son darbeyi yiyorlar demekdir. Bu son darbenin kat'î neticesi elbette geçikmeyecekdir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 19 Temmuz-(M.A.) Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi 19 Temmuz târihiyle teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde (Soşez) mıntikasında bir gün devam iden nisbî bir sükûndan sonra muhârebât yine şiddetlenmiştir. Fransızların geceleyin Soşez'e karşı icrâ itdikleri hücum püskürtüldüğü gibi daha cenûbda teşebbüs itdikleri diğere bir hücumda ateşlerimizle akîm bırakdırılmışdır. (Argon) ile (Ovaz) arasında ki cebhede bir çok noktalarda şiddetli top ve lağım muhârebâtı vukû'a gelmiştir. Argon'da düşman hafif ve ehemmiyetsiz hücum teşebbüsündü bulunmuşdur.

Moz tepelerinde ve büyük siperde harab olmakda, her iki taraf mütekâbil muvaffakiyetler elde itmektedir. Ez-ân cümle kıta'âtımız ayın on yedisinde kazandıkları ufak mevzi'i tefavvuku gâ'ib itmişler, ma'a-mâ-fih Fransızlardan 3 zâbit 310 nefer esîr idilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Almanlar (Tokom) ve (Şeyohat) mevki'ilerini almışlar, (Vindav) şehrini işgâl itmişlerdir. Kıta'âtımız (Alkavez) kurbünde mağlub idilen düşmanı ta'kîb ile dün (Hofzomberg) mıntikasıyla daha şimâlde ki mıntıkaya vâsıl oldular. (Mitav) garbinde düşman, evvelce ihzâ idilmiş olan mevzi'lerde tutunabilmektedir. (Popolyani) ve (Korşani) nin şarkında muhârebât devam idiyor. (Pisa) ile (Cova) arasında Ruslar birkaç noktada tarafımızdan yarılan mevzi'leri terk ile Narev'e doğru çekilmektedirler. Burada harb iden Alman ihtiyât ve redîf efrâdı son günlerde ormanlık ve bataklıklarla mestûr olub düşmanın her dürlü mukâvemetini teshil iden arazide verilen muhârebelerde şâyân-ı ehemmiyet muvaffakiyetler ihrâz itmişlerdir. Ceneral Galviç'in ordusu ilerlemekde devam işlemiştir. El-yevm bu ordu bütün akşamıyla (Ostrolinka) nin cenûb garbîsinden (Novororinilosk) a akadar bütün (Narev) in gerisine kadar çekilmektedirler. Üserâ adedi 101 zâbit 28,760 nefere bâliğ

olmuştur. Kezalik Lehistan'da (Vistol) ile (Pilika) arasında Ruslar şarka doğru çekilmektedirler.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: 17 Temmuz târihinde Ceneral Vevorişk ordusu tarafından (Seyeno) nun şimâl şarkisinde mağlub idilen düşman (İlzanka) mıntikasının ardında ihzâr itdiği mevzi'ler vâsıtasıyla ta'kîb-i harekâtımıza mâni' olmaya çalışıyor. Düşmanın (Çeyebepelov) ın kurbünde getirmiş olduğu ileri mevzi'ler dün ba'de'z-zuhur cesûr sîlizya ihtiyât efrâdı tarafından hücumla zabt olunmuştur. Aynı kıta'ât geceleyin düşmanın daha geride ki esâs-ı mevzi'a girmişlerdir. Rusların (Kosanov) ile (Paranov) kurbünde ki hattı da kezâlik sarsılmaya başlanmıştır. Burada netîce-i kat'iyeye karîbü'z-zühûrdur.

Yukarı Vistol ile Boğ arasında baş kumandan Mareşal Makenzen'in kumandansında bulunan ordu tarafından verilen muhârebât bütün gün kemâl-i şiddetle devam itmiştir. Ruslar (Pilaçko-Karasnostav) kurbünde hatlarını yardığimiz mahallde hezîmetden kurtulmak için nevmîdâne gayretlerde bulundular ve tâze bir hâssa fırkasını harbe iştirâk itdirdilersede bu firkada kıta'âtımız tarafından mağlûb idildi. Daha şarkda (garabovmeyç) mıntikasında Avusturya-Macaristan ve Alman kıta'âtı (Volika) nehri geçidini zorlamıştır.

(sokal) kurbünde ve şimâlinde Avusturya-Macaristan kıta'âtı Boğ nehirinin öbür tarafına kadar ilerlemiştir. Bu muvaffakiyetlerimizin te'sîriyle düşman geceleyin Vistol ile Boğ arasında ki bütün cebhede ric'at itdi. El-yevm düşman (Karasnovstav) ın garbinde, hatlarında vukû'a getirilen yarık mahallerinde mukâvemet ibrâzına çalışıyor. Ruslar bu sûretle pek büyük bir hezimeye daha dûçâr olmuşlardır. Alman kıt'âtıyla Mareşâl Fon Arzen kumandasında ki Avusturya kıt'âtı 16'dan 18 Temmuz'a kadar (16250) esîr 23 metralyuz almışlardır. Rus Baş kumandınının, zâyi'âtı nazar-ı ehemmiyete almaksızın zabt itdiğimiz mevâzi'i son raddeye kadar müdâfa'aya karar virmiş olduğunda elde itdiğimiz tahrîri emrânâmlerden anlaşılmaktadır. (M.A).

Numro 1340, Sahife 1, 9 Temmuz 331, Perşembe, Turan. (Miladi: 22 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Yeni bir hâdise yok gibidir. İngiliz ordularının ufak ba'zı teşebbüsâtı red edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde: (Görland) da icrâ-yı fa'âliyet iden Ceneral (Belov) ordusu düşmanı ta'kîbde devam iylemektedir. (Tokom) dan tar didilen Ruslar şarka doğru ric'at itmekte ve (Riga) nın tahliyesi ile iştigâl iylemektedir. Bundan da anlaşılıyor ki Rusla bu sahada tutunmak iktidârı hâ'iz değillerdir. Daha cenûbda büyük muhârebeler cereyâ itmekte bulunduğu için Ruslar'ın buraya yeni kuvvetleri göndermesi ihtimâli azdır. Zaten (Riga) ya doğru ilerleyen Alman kuvvetleri (Şavli) cihetinde ki Rus ordularını da tehdide ma'rûz bulunduklarından Ruslar'ın bu hafta zarfında bütün (Görland) vilâyetini bi'l-ihdiyâr tahliye iylemeleri müstebi'id değildir. Bu sûretle Almanlar yalnız bir Rus vilâyetini işgâl ile kalmayarak Baltık sâhillерinin mühim bir kısmını de yed-i işgallerine geçirmiş olacaktadırlar. Bundan başka Almanlar (Riga) yı işgâl itdikleri takdîrde zâten bir çok emarelerle kendisini gösteren ihtilâl ve ısyân tezâhürâtı tezâyüd idecek ve Moskova'da hükûmetin mevki'î bir kat daha müşkilleşecektir. Binâ'en-aleyh (Görland) harekâtı hem askeri ve hemde kısmen siyasi bir maksadı te'mîne ma'tûf dimerdir.

Lehistan vilâyetinin şimâlinde icrâ-yı fa'âliyet iden (Hindenburg) orduları (Pisa) nehri cihetinden dahi (Narev) hattına vâsıl olmuş, hatta (Ostorlenka) da ba'zı istihkâmât dâ'imeyi bile işgâl iylemişlerdir. Almanların bu serî' hareketleri karşısında Rusların (Tarev) hattında dahi ümîd itdikleri kadar tutunamayacakları anlaşılmaktadır. (Narev) muhârebâtı ise henüz başlamamıştır.

Lehistan'ın cenûbunda müttefikyen orduları, (Radom-İvangrud) hattına vâsıl olmuş bulunuyorlar. Bu sûretle terkide devâm iden Alman-Avusturya ordularının bugün yarın (Loblen-İvangrud) hattında dahi vâsıl olacaklarına şübhe yoktur. Dün sabah (Radom) hattına vâsıl olan müttefikyen ordularının bilâ tevakkuf (Radom) şehrini işgâl iylemeleri ve Rus ordularının burada bir mukâvemet ibrâzına teşebbüs itmemeleri de gösterir ki Ruslar artık (Loblen İvangrud) hattına çekilmektedir. Lehistan cenubunun diğer noktalarında dahi Ruslar sür'atle ric'at itmektedir. Binâ'en-aleyh artık Ruslar'ın son hatt-ı müdâfa'ları değilse bile en kuvvetli istinâd noktalarını teşkîl iden (Loblen-İvangrud) hattı üzerinde ibrâzına çalışacakları mukâvemet üzerine başlayacak

muharebelere intizâr itmelidir. Bu sûretle evvelce de tahmîn itdiğimiz vechile cenûbda ve şimâlde verilecek büyük muhârebeler aynı zamanda cereyan idecektir.

Cenûb-ı garbî sahne-i harbinde: İtalyanlar iki günden beri (Goriç) köprü başına ve (Dobredo) mevki'ine hücum itmektedir. İki günden beri bütün şiddetiyle devam iden bu tecavüzler henüz hitâm bulmuş değildir. Fakat bilâ fâsıla tekrar edilen ve son bir şiddetle icrâ olunan bu teşebbüslerde evvelkiler gibi Avusturya ordularının kahramanana müdâfa'aları karşısında akîm kalmaktadır. (Goriç) köprü başında ki hücumların kâffesi redd edilmiştir. (Dobredo) önünde ki şiddetli muhârebeler henüz hitâm bulmamıştır. Fakat bu muhârebâtın da hiçbir netîce vermeyeceğine şübhe yoktur.

Numro1341, Sahîfe 1, 10 Temmuz 331, Perşembe, Turan.(Miladi: 23 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Almanların Argon'da zapt iyledikleri yeni mevzi'lerini ıslâh için bir mikdâr daha ilerlemek sûretiyle ihrâz ittikleri küçük muvaffakiyetden başka zikre şâyân bir hâdise geçmemiştir. Bu ufak muvaffakiyet, Almanların (Argon) da şübhesiz bir maksad askeri ile zapt iyledikleri mevzi'leri takviyeye hizmet iylemek i'tibârıyla ehemmiyetle nazar-ı dikkate alınmalıdır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral (Yelvo) ileri hareketinde devam ile Rusları el-ân ta'kîb iylemektedir. Rus orduları hâlâ tevakkuf idüb mukâvemet ibrâzına teşebbüsitmemişler, bi'l-aks (Riga) nın tahliyesini tesrî' iylemişlerdir. Diğer taraftan (Doviça) üzerinde ki Rus mevzi'leri de yarılmış olduğundan, artık Rus ordularının (Görland) da tutunabilmeleri pek ziyâde müşkilât kesb itmiştir.

Lehistan'ın şimâlinde Alman orduları, (Narev) hattı üzerinde ki mevâki' müstahkemeye hücumla başlamışlardır. Dünden beri başlayan bu hücumlar ötede beride semereler vermiş ve ba'zı mahallerde istihkâmât zapt ve işgâl edilmiştir hatta Ruslar bu mevâki' müstahkemede Alman ordularını tevkîf için sür'atle kuvâ-yı hadîde celb iylemişlensede, en mühim mevki'-i müstahkeme önünde bu yeni kuvvetlerle icrâsına teşebbüs idilen mütekâbil ta'arruzlar temâmen akîm kalmıştır. Aynı zamanda Alman ordularının tazyiki üzerine (Garoyeç) de mukâvemeti çalışan Rus ordularıda

şarka doğru ric'ate başlamışlardır. Bu sûretle (Varşova) gitdikce tazyîk ve tehdîd altına girmektedir.

Lehistan'ın cenûbunda: Müttefiklerin orduları sür'atle terakkî itmektedir. Bir taraftan (İvangrud) kapularına dayanan müttefiklerin orduları diğer taraftan (Loblen-Holem) demir yolunun bir anahtarı mütâbesinde bulunan (Karasnostov) mevki'ini işgâl iylemiş bulunuyorlar. Birgün zarfında cenûbda ihrâz idilen bu muvaffakiyet pek ziyâde ehemmiyetle kayda şâhândır. Hususûyla Ruslar, (Holem-Loblen-İvangrud) şümendüfer hattını kurtarmak için burada pek şiddetli mukâvemetler ibrâzına teşebbüs iylemişlersede teşebbüsleri her tarafta akîm kalmış ve bir çok noktalarda Rus cebhesinin yarılması üzerine yeniden ric'ate mecbûr olmuşlardır. Şimdi ric'at iden Rus ordusunun artık (Loblen-İvangrud) hattından başka tutunacak bir istinâd hattı kalmamıştır.

Lehistan muhârebelerinde bi'l-hâssa memnuniyetle kayda şâyân olan cihet Rus ordularının sâde ric'atle iktifâ itmeyerek şiddetli mukavemetlere kalkışmalarıdır. Çünkü müntazam bir ric'at, firâr hâlinde dahi olsa Rus ordularını nihâyetde yine kuvvetli bulunduracağı için matlûb olan neticenin istihsaline mâni'dir. Bu sebeble düşmanın ikide birde şiddetli mukavemetlere teşebbüs iderek darbeler yemesi netîce-i kat'iyenin istihsâli nokta-ı nazarından dâ'ima şâyân-ı temennidir.

Cenûb-ı garbî sahne-i harbinde: İtalyanların üç günden beri, geceli gündüzlü icrâ iyledikleri hücumlar her tarafta akîm kalmıştır. Pek büyük fedâkârlıklar ve hazırlıklarla yapılan bu hücumlar bu def'ada temâmen akîm kalması ve İtalyanların vahîm zâyi'âta uğramalarından başka bir netîce virmemesi, İtalyan ordularının Avusturya cephe-i harbinde der-uhde itdiği vazifeyi îkâya kâdir olmadığını bir def'a daha isbât etmiştir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 21 Temmuz-Erkân-ı harbiye-i umûmiye (21) Temmuz târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Argon) un şark kısmında, kıta'âtımız ahiren zabt etmiş oldukları mevzi'leri islâh ve tahkîm için yeniden müte'addid Fransız siperlerini bi'l-hücûm zabt itdiler. 5 zâbit 364 nefer esîr iderek bir metralyuz aldılar. (Voj) larda (Monester) havâlisinde şiddetli muhârebeler vukû'a geldi. Fransızlar (Monester) in

şimâinde kâ'in (Linzekopf) ile (Molbesah) arasında ki mevzi'lerimize bi'd-defa'ât hüçûm itmişlensede bu hüçumları püskürtülmüştür. Düşman birkaç mevki'ide mevzi'lerimize girmiş isede, vukû'a gelen göğüs göğse şiddetli muhârebâtdan sonra tard edilmiştir. (Rayihşaker kopf) ün ceenûb şarkisinde düşman siperlerimizden bir kısmını hâlâ işgâl itmektedir. Hüçûm cebhemizle bunlara mülhak olan mevzi'lerimiz, (Didlishavzen) ve (Hilistgirist) e kadar düşmanın geceli gündüzlü icrâ itdiği şiddetli ateş altında bulunuyordu. Burada (4) zâbit ve ekserisi alp avcı kıta'âtına mensûb efrâddan olmak üzere (120) nefer esîr itdik. Bir Alman harb tayyarecisi, bir Fransız tayyaresini (Yapum) kurbünde bize itmeye mecbûr itmiştir. Tayyareyi sağlam olarak iğtinâm itdik. Düşman tayyarecileri (Kolmar) şehrine bombalar atdılar. Bombalardan on adedi evlere ve sokaklara düşdü. Bir başı bozuk telef ve bir kadın mecrûh oldu.

Şark dârü'l-harbinde: (Popelyani) nin (Korşani) nin şarkında düşman ilerlemekte devam iden kıta'âtımız önünde ric'at idiyor. (Şavli) nin garbinde düşmanın son siperi hüçûm ile zabt ve işgâl olundu. Kıtâ'atımız düşmanı şark istikâmetinde devam idiyorlar. (Doviça) üzerinde (Rusyani) nin şarkında mühâcim Alman kıta'âtı Rus hatlarını yardılar. Düşman oradada hâl-i ric'atdedir. (Mariyambol Kovno) yolunun cenûbunda ki hüçumumuz neticesinde (Kiskeberiziski) ve (Yanovka) köylerini ve Rusların yek-diğeri arkasında kâ'in bulunan 3 mevzi'ini zabt itdik. (Novogrod) un şimâinde düşmanın henüz muhâfaza itmekte olduğu mevâzi'a karşı redîf efrâdımız tarafından icrâ olunan hüçûm kemâl-i muvaffakiyetle neticelendi. Ruslar (2000) esîr (2) metralyuz bırakarak geri çekildiler. Daha cenûbda (Naref) üstünde kâ'in (Roza) ileri müstahkem mevzi'inin bir istihkâmı bi'l-hüçûm zabt olundu. Burada (650) esîr (3) metralyuz alındı. Düşman bu nehr üzerinde mukâvemete çalışmaktadır. Düşmanın (Roza), (Poltovska), (Novçorciyevsk) de ki köprü başlarından getirdiği kıta'âtları icrâ itdiği nevmîdâne mukâbil hüçumlar akîm bırakıldı. Ruslar büyük zâyî'âta giriftâr oldular. Burada ayruca (1000) esîr aldık. Her nokdan vâki' olan şiddetli tazyikimizin te'siriyle Ruslar (Beloni-Garoyec) mevâzi'inde kışı bir müddet mukâvemet idebildiler ve (Garoyec) in garbinde ki istihkâmâtı terk ile şark-ı istikâmetine ric'ate başladılar. Kıta'âtımız düşmanı pek yakından ta'kîb itmektedir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral (Voyreş) in kumandasında bulunan Alman kıta'âtı ta'kîbâta devam ile (İvangrud) un cenûbunda kâ'in ser-köprüye muvâsalat iyilemişler ve derhâl icrâ iyledikleri hüçûm neticesinde düşmanın (Veladislaf) (Veladislaf)

kurbünde ki hattlarını ele geçirmişlerdir. El-yevm mevki'i-i mezkûra mucâvir mevzi'lerin zabtı için harb itmekdedirler. Yukarı (Vistol) ile (Boğ) arasında düşman yeniden Feld-i Mareşal (Makenzen) ordularına mukâvemet itmekdedir. Ma'a-mâ-fih, bu mukâvemet şedîdeye rağmen, Avusturya-Macaristan kıt'âtı düşmanın (Lomlen) in cenûb garbîsinde kâ'in (Sefrezinçe-Niderzobçe-Mala) kurbünde ki mevzi'lerine girdiler. Alman kıt'âtı (Peyaski) nin cenûb şarkısında ve (Frasnostaf) ın şimâl şarkîsinde ki düşman mevâzi'inde dâhil olmuşlardır. Ta'arruzumuz terakkî itmekdedir. (M. A).

Numro1342, Sahife 1, 11 Temmuz 331, Cumartesi, Turan.(Miladi:24 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

(Varşova) kapularında-Alman orduları şehri tehdîd ediyorlar

Ruslar burasını terk idecek gibi görünüyorlar

Garb sahne-i harbinde: şiddetli muhârebeler olmuşdur. Vaz'iyetde esâslı bir tebeddül olmamıştır. Almanlar, Argon etrâfında mütemadiyen mevzi'lerini islâh ve takviye ile meşgûl oluyorlar.

Şark sahne-i harbinde: (Görland) daki harekât, elân eski şiddet ve dehşetiyle devam idiyor.

Ceneral Fon (Belev) hergün birkaç bin esîr alarak Rusları ta'kîb ediyor. Ruslar, geçtikleri yerlerde ki mahsûlâtı mahv ve tahrîb iderek (Görland) vilâyetini terk ediyorlar. Bundanda anlaşılıyor ki Ruslar cebhenin bu kısmında bir daha tecâvüziye geçmek imkânını görmüyorlar.

Daha cenûbda (Kovono) ile (Marpanbol) arasında dahi Alman orduları şarka doğru terakkî etmişlerdir. Burada ki ileri hareketiyle (Vilna) mevki'i tehdîd edilebildiği takdîrde Petersburg ile Lehistan arasında ki münâkale hattıda müdhiş darbe yemiş olacaktır.

Şimâlî Lehistan'da, Hindenburg orduları müdhiş savletlerle Ruslara hiçbir yerde tutunmak imkân bırakmıyorlar. Ez-cümle bütün ümîd ve intizârlar hilâfete olarak

Ruslar, (Narev) hattında icrâ iylemek niyyetinde buldukları mütekâbil hücumuda terke mecbûr olmuşlardır. Fakat burada tedâfi'ide olsun tutunmaya muvaffak olub olmayacakları şimdiden kesdirilemez. Ma'a-mâ-fih (Tarev) hattı üzerinde dahi ba'zı müstahkem mevâki'in zabt edilmiş bulunması Ruslar'ın bu husûsda ki ümîdlerini de biraz kırmış olsa gerekdir.

Diğer taraftan Hindenburg orduları (Varşova)yıda muhasaraya başlamışlardır. Bu günkü tebliğde Rusların tar didildiği bildirilen ve (Belonya-Nadarzin-Gora-Kalvarya) hattıyla teşekkül iden Varşova köprü başı mevzi'i, bu meşhûr Rus mevki'inden 125-200 kilometre mesâfede ve şehri benim dâ'ire-i şeklinde ihâta iden bir hattdır. Alman ordularının bu hatta muvâsalatı (Varşova)yı doğrudan doğruya tehdîd altında bırakmaya kâfidir. Binâ'en-aleyh bugün, bilmeyen doğrudan (Varşova) hücumunun başlamasını intizâr itmelidir. (Varşova) (Novo jorjinvesk) e nisbetle daha az müstahkem ve daha az kuvvetli bulunduğu için Almanların (42) lik ve (35) lik kakhâr toplarla burasını pek az zamanda iskât iylemeleri de müsteba'd değildir. Bu, harbin son safhaya doğru deyi adımları ile takarrübü dimekedir.

Lehistan'ın cenûbunda, daha dün (Radom) ı işgâl iden müttefikeyn orduları, bugün (İvangrud) istihkâmâtı önünde bulunuyorlar. Aynı zamanda (Loblen)ede biraz daha takarrüb itmiş ve (Loblen-Kolem) hattını daha ziyâde tehdîd idebilecek bir vaz'iyet almış oluyorlar. Bu sûretle bir taraftan (Varşova) son günlerine yaklaşırken diğer taraftan (Ayvanguro/Loblen-Kolem) hattı da sarsılmak tehlikesine ma'rûz bulunuyorlar. Ruslar bu cebhede daha şiddetli bir mukâvemet ibrâzına çalışıyorlarsada müttefikeyn ordularının ileri hareketlerini tevkife muvaffak olamıyorlar. Bu cebhede şâyân-ı dikkat olan diğer bir nokda daha vardır ki oda (Boğ) hattı üzerinde Ceneral Fon (Makenzen) in üç günden beri icrâ itmekte bulunduğunu büyük muharebenin henüz hitâm bulmamış olmasıdır. Bu muharebenin hitâmı, müttefikeyn ordularının ilerlemesini tesrî'idecek ve cenûbî Lehistan'da ki Rus mukâvemetini eseslı bir sûretde sarsacaktır.

İtalyan cebhesinde, dört günden beri icrâ idilen şiddetli hücumlar dün de bütün şiddetiyle devam itmiştir. İtalyanlar (Goriç) köprü başını ve (Dobredo) yaylasını zapta azim itmiş görünüyorlarsada Avusturya Macaristan orduları pek büyük fedâkârlıklarla

bütün bu teşebbüsleri ikâmete uğratmakta devam işlemektedir. Hücûm başlayalı dört gün olduğu hâlde İtalyanlar hiçbir netice elde idememişlerdir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 22 Temmuz-(Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Argon) un kısm-ı garbîsinde kıta'âtımız yeniden terakkî işlemişlerdir. (Moz) ile (Mozel) arasında şiddetli topçu muhârebelri vukû' bulmuştur. Fransızların (Liyenterey) in cenûbunda icrâ itdikleri hücumlar, ileri karakollarımızın demîr tel mangaları önünde mahv olmuştur. Düşman, dün (Voj) larda (Arayihka Kerkopel) in cenûb garbîsinde altı kere ta'arruz işlemiş, fakat (Baviyera) kıta'âtımız tarafından, vahîm ve kanlı zâyi'ât virdirilmek sûretiyle def' ve tard olunmuştur. Ber mukâbil hücûm neticesinde el-ân düşmanın yed-i işgâlinde bulunan bir kısım siperi istirdâdyledik. Bu münâsebetle üçü zâbit olmak üzer (137) alp avcı askeri esir itdik. Akşam düşmanın (Sondernah) kurbünde ki bir hücumunu da def' itdik. Husûsu toplarımızın ateşi (Ferova) ormanında iki sathılı bir düşman tayyaresini askat itmiştir. (Monester) vâdisinin üzerinde üç düşman tayyaresi ile üç Alman tayyâresi arasında bir muhârebe-i hevâ'ie vukû' bulmuştur. Almanlar bu muhârebede ihrâz-ı galebe eylemişler ve hasımlarını ta'kîb iderek iki Fransız tayyaresini (Tan) vadisine nüzûla mecbûn eylemişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: (Şavli) nin şimâl şarkîsinde, müşterekü'l-merkez olarak ilerleyen kıta'âtımız, ve bir malzeme-i istihkâmiye deposu iğtinâm etmişlerdir. Aşağı (Doviça) da Alman kıta'âtı, düşmanı ta'kîbe devam ederek (Garinksiki-Godziyoni) havâlîsine kadar muvâsalat işlemişlerdir. Bu harekât esnâsında müte'addid düşman mevzi'leri bi'l-hücûm zabt edilmiştir. Ruslar (Rakyevo) gölünden (Neyemen) e kadar olan bütün cebhede ric'at işlemektedirler: (Marbasbol-Kovno) nun cenûbunda, ileri hareketimizle açmış olduğumuz gediği tevsî' itdik ve tekrâr şarka doğru ilerledik. Burada (4) zâbit ve (1210) nefer esîr ve (4) metralyuz iğtinâm eyledik. (Taref) üzerinde düşman, esâsen adem-i muvaffakiyete mahkûm olan, mukâbil hücumlarından vazgeçmiştir. (Vistol) ün cenûbunda, Ruslar (Beloni-Nadarzin-Gora-Kalvaryya) hattından müteşekkil olan vâsi' (Varşova) köprü başı mevzi'ine sürülmüşlerdir.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Voyriş) ordusunun Alman kıta'âtı, dün cür'etkârâne bir manevra icrâ iderek, düşmanın, münhezim kıta'âtını (Ayvangurd) önünde tevkîf için sarf itdiği son gayretlerini de ikâmete uğratmışlardır. Öğleye doğru (Ayvangord) ser-köprü mevki'inin (Lagovola) kurbünde ki büyük mevzi'i kahraman (Silezeba)lılar tarafından bi'l-hücûm zabt edilmiştir. Bu hareketle aynı zamanda askerlerimiz, Avusturya-Macaristan kıta'âtının inzımâm mu'âvenetiyle, düşmanı bütün cebhede def' ve tart etmişler ve (Ayvangurud) mevki'i müstahkemine sümüşlerdir. (Ayvangurd) kal'ası şimdi sıkı bir muhâsara altına alınmış bulunuyor.

(Ayvangurd) un şimâl garbîsinde Avusturya-Macaristan kıta'âtı el-ân (Vistol) ün garb sâlinde harb itmektedirler. Bu muhârebâtda dün (3000) den fazla esîr ve (3) metralyuz aldık. (Boğ) ile (Vistol) arasında baş kumandanı Feld-i Mareşal (Makenzen) in idâresi altında cereyân iden muhârebe devam iylemektedir. Avusturya-Macaristan kıta'âtı (Loblen) in cenûb garbîsinde yeniden ilerlemişlerdir. (Rozoviyec) in cenûbunda (Senikavola) ile (Boğ) arasında düşman hattının vâki' mntıkları bi'l-hücûm zabt edilmiştir. (M.A).

Numro 1343, Sahife 1, 12 Temmuz 331, Pazar Turan. (Miladi: 25 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

(Varşova) muhâara hattı sıkışıyor. (Avangrud) da büyük ve Ağır toplar fa'âliyeteye başlıyor.

Garb sahne-i harbinde: Hergün tekerrür ve tevâlî iden hücum ve mütekâbil hücumlardan başka yeni hiçbir hâdise yoktur.

Şark sahne-i harbinde: (Görland) da ki ileri harekâtı muvaffakiyetle devam ediyor. Ruslar mütemadiyen şarka doğru ric'at ediyorlar. (Riga) şehri (Petersburg) makaçan mehâcirin ile dolmuştur. Alman ordularının mezkûr şehre pek ziyâde takarrüb eylemiş bulunmaları, Rusları ciddi endişelere düşürmüştür.

Lehistan'ın şimâlinde Alman orduları (Narev) hattına biraz daha takarrüb etmiş, (Varşova) muhâsara hattını biraz daha sıkışdırmıştır. (Novojrovisk) den (Kalvaryaya) kadar benim bir da'ire şeklinde ve yirmi kilometre uzakdan çevrilen muhâsara hattı

bu sûretle günden güne daralıyor. Yalnız Ruslar'ın (Nodojorjvisk) de hakîki bir mukâvemetle teşebbüs edüp itmeyecekleri henüz anlaşılmamamıştır. (Varşova) nın cenûbunda (Koziyebc) kurbünde dahi Alman orduları terakkî itmiş ve bir taraftan da (Ayvangurud) u temâmen muhâsara eylemiştir. Hatta vârid olan telgraflara nazaran, mevâki'-i müstahkemeye mahsûs olan büyük toplar bile getirilmiş ve (Ayvangrud) istihkâmları duyulmaya başlamıştır.

Fakat Lehistan'ın cenûbunda Rusların en ziyâde (Boğ) mıntıkasında tutunmak istedikleri anlaşılmaktadır. Ceneral Fon Makenzen ordusunun beş günden beri mezkûr mıntıkada icrâ iylemekte bulunduğu muhârebât henüz hitâm bulmamış, halbuki Ruslar mezkûr cebhe üzerine pek mühim mikdârda yeni kuvvetler göndermişlerdir. Ceneral Fon (Makenzen) orduları (Boğ) Nehrinden bi'l-hâssa (Bereset-Linofsk) hattını tehdîd iylemekte bulduklarından, bütün Lehistan'ın can damarı olan mezkûr mevki'inin himâyesi için Rusların bu cebheye fazla kuvvet göndermeleri mantıkî bir harekettir. Ma'a-mâ-fih (Holem-Loblen-Ayvangrud) hattını tutan ve mezkûr hattı top ateşi altına alan müttefikeyn orduları, Rusların bu mesâ'îsinide akîm bırakacaklardır. Çünkü bu hattın yarılmasını müte'âkıb (Bereset-Litofsk) hattı da hakîki bir tehlike altına girecektir. (Bokovina) ve (Dinyester) cebhelerinde şâyân-ı dikkat bir hareket yoktur.

İtalyan cebhe-i harbinde: Dört beş günden beri meşhûd olan fa'âliyet el-ân devam ediyor. Fakat netîce henüz belli olmamıştır. Ma'â-mâ-fih icrâ edilen şiddetli hücumlara rağmen İtalyanlar ne (Goriç) köprü başında ve ne de (Dobredo) yaylasında Avusturya-Macaristan kıta'âtını hiçbir mevzi'lerinden ihrâc edememişlerdir. Bu sebeble kanlı muharebelere rağmen, vaz'iyette bir tebeddül olmamıştır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 23 Temmuz- (Ajans volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Düşmanın (Soşe) nin şimâl ve şimâl garbîsinde, el humbaraları ile icrâ etmiş olduğu gece hücumları def' edilmiştir. (Şanpanya) da (Pert) havâlîsinde muvaffakiyetle pek çok lağımlar ber-havâ ederek, bu işti'âllerden sonra hasûle gelen çukurları işgâl eyledik. (Bovolopreter) de Fransızların icrâsına teşebbüs eyledikleri bir

ileri hareketi akîm kalmıştır. (Voj) larda muhârebât devam eylemiştir. Düşmanın (Monester) in 3-4 kilometre şimâlinde kâ'in (Lijelkopf-Barankopf) hattına karşı vâki' olan ta'arruzu Baviyera kıta'âtının ve (Meklenburg) avcılarını mevzi'leri önünde vukû'a gelen göğüs göğse şiddetli muharebelerden sonra def' edilmiştir. Bu muhârebeye askerimiz, düşmandan (2) zâbit ve (74) alp avcısı esîr eylemiştir. Fransızlar (Rayahşakerkopf) dede adem-i muvaffakiyetle neticelenen bir ta'arruz icrâ eylemişlerdir.

(Metzeral) kurbünde düşmanı bir ileri mevzi'nden tard ve ihrâc ettik. Bu mevzi'i, lüzumsuz zâyi'âtı ber-taraf etmek üzere planımıza tevfikân tekrar tahliye eyledik. Fransızlar (Nivkor) ile (Moz) ve (Mozel) de cebhemizin arkasında kâ'in diğer mevâki'i yeniden bombardıman etmiş oldukları cihetle dün bi'l-mukâbele topçu ateşimizi (Pontamoson) a tevcîh eyledik. Tayyarecilerimiz (Şanpanya) da (Sent Heyler) de şümendüferlerin nokta-ı iltisâkına ta'arruz eylemişlerdir. (Jerardemer) kışlalarımada tayyarecilerimiz tarafından bombalar atılmışdır. (Koneflan) üzerinde vukû'a gelen bir hevâ'i muhârebe esnâsında düşmanın bir harb tayyaresi mahv ve tahrîb edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Korland) da şarka doğru ric'at eden düşmanı, mütemâdî muhârebeler icrâ ederek ta'kîbde devam eyleyoruz. Bu muhârebât esnâsında dün (6550) esîr (3) top ve pek çok mühimmât arabası ve sahra matbahı aldık. Ordularımız (Narak) a ve (Varşova) serköprü mevzi'ine daha ziyâde takarrüb eylemişlerdir. (Rozan) önünde (Miloni) karyesini ve (Şebji) tabyasını süngü hücumu ile zabt eyledik. Tabyada (290) esir olduk. Düşmanın (Novcorciyevisk) den geceleyin icrâsına teşebbüs ettiği hürûc hareketleri akîm kalmıştır.

Cenûb şark-ı dârü'l-harbinde: (Vistol) nehrinin (Kazimyereç) in garbinde kâ'in (Janoviyeç) den i'tibâren (Ayvangurud) un on kilometre cenûbunda kâ'in (Grabica) ya kadar olan garb sâhili düşman tarafından tahliye edilmiştir. (Kozikenîç) in cenûb şarkisinde ki ormanlık havâlide Rus demdârları ile el-ân muhârebe edilmektedir. (Vistol) ile (Boğ) arasında müttefikeyn kıta'âtı müte'addid noktalarda Rusların unûdâne mukâvemetini kesre muvaffak olarak düşmanı ric'ate mecbûr eylemişlerdir. Rusların dûcâr oldukları kanlı zâyi'ât fevka'l-âde azîmdir. (M.A)

Numro 1344, Sahife 1, 13 Temmuz 331, Pazartesi, Turan(Miladi: 26 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde: Târihin birinci def'a olarak kayd edeceği mu'azzam muhârebeler bütün şiddetiyle devam ediyor. (görland) da Fon (Belov) orduları, Rusları yeni bir hezimete uğratmış bulunuyorlar. Fon (Belov)'in, burada bi'l-hâssa ihrâz itdiği muvaffakiyet Rusları, meydan muhârebesi virmeye mecbûr itmesi ve bu sûretle biraz şiddetli sûretde sarsmış bulunmasıdır. Binâ'en-aleyh (Şavli) yi henüz işgâl etmemiş olmakla beraber, (Belov) orduları büyük bir muvaffakiyet kazanmışlar dimekdir. Çünkü evvelcede söylediğimiz vechile bugünkü muhârebâtda ta'kîb idilen gâye arâzî zabt etmek değil, düşmanı za'yıf ve bî-tâb düşürmektir. Buda, vukû' bulacak meydân muhârebelerinde düşmanı münhezim işlemekle mümkündür. Bugün Rusların, bütün şark sahne-i harbinde mukâvemetden ziyâde ric'ati tercih eylemleri, kendileri için pek vahîm netîceler hâzırlayan bu kahkavî hezîmetden kurtulmak içündür. Buna rağmen Alman orduları (Görland) vilâyetiyle (Buğ) nehri üzerinde düşmanı meydan muhârebesi virmeye mecbûr itmişlerdir. Birinci muharebenin neticesi elde edilmiş ve beşinci Rus ordusu yorulmuştur. İkinci muhârebe henüz kat'î netîce virmemiştir.

Ma'â-mâ-fih Rus orduları firara benzeyen mütemâdî ric'atlerine rağmen on gün zarfında (110) bin esîr ve bir çok mühimmât vermişlerdir. Bundan başka dün Alman orduları tarafından zabt edildiği bildirilen (Poltosk) ve (Rozan) mevâki'i müstakemesinin işgâli esnâsında alınan üserâ ve ganâ'imın mikdârı henüz ta'ayyün etmemiştir.

Bu iki mevki'in işgâli, Rusların, (Norev) üzerinde te'sîs etmek mecburiyetinde buldukları mukâvemet hattında kırmış ve Rusları (Varşova) ve (Novojorjyevisk) de tehdîd altında bırakmıştır.

Çünkü (Pisa) dan (Novorjorjyevisk) e kadar uzanan (Narev) hattı üzerinde Ruslar için tutunabilecek (Zeğreç) ve (Novojorjyevisk) den başka müstahkem bir mevki'i kalmamıştır. Halbuki Alman ordularının yukarıdan nehrin sağ ve cenûb sâhillerine geçmiş bulunmaları, bu iki mevki'ideki Rus ordularını da tehlikeye ilkâ eylemiştir.

Binâ'en aleyh fevka'l-âde müstahkem olduğu için şiddetli bir mukâvemet ibrâz işlemelerine intizâr edilen (Novorjorjyevisk) dahi Rusların sahte bir mukâvemet

teşebbüsünden sonra ric'ate başlamaları müsteba'd değildir. Nitekim, kendileri için pek kıymetdâr olan topraklarını ve (Perzemisel) i muhâfaza için Ruslar, (Lemberg) i dahi ciddi muhâra başlamayan tahliye itmiş ve toprakları iki gün evvel cebhenin arkasına nakl eylemişlerdir. Zaten (Varşova) evvelce tahliye edilmiş bulunduğu için, bugün her taraftan muhâsara edilen ve yarın temâmen mahsûr bir hâlde kalması muhtemel bulunan (Varşova) ve (Novojorjoyevsk) kal'alarının dâhil ile olan alakaları kat' edilmeden askeri nokta-ı nazardan dahi tahliye edilmesi müsteba'd değildir.

Lehistan'ın cenûbunda Ruslar (Vistol) ile Pisteriça arasında (40) kilometre tûlunda ki son hatt müdâfa'alarını da terk ederek daha arkada 10 kilometrelik bir hatt üzerinde yeni bir hatt müdâfa'a tesis eylemiştir. (Ayvangrud) muhâsarası gitdikce daralmakta ve şiddet kesb itmektedir. Avusturyalılar bu cebhede on gün zarfında aldıkları esirlerde (50) bine bâliğ olmuştur ki Rusların 10 gün zarfında virdikleri esirler (160) bin kişiyi bulmaktadır. Lehistan'ın cenûbunda, dündan beri bundan başka esaslı bir tebeddül olmamıştır.

İtalyan cebhesinde: Son İtalyan tecavüzî, artık ikâmete mahkûm kalacağı tahakkuk ider gibi oluyor. Altı gün devam eden hücumlar hiçbir netîce virmedeği gibi, bugünden sonra virmesi ihtimâlde kalmamıştır. Binâ'en-aleyh, İtalyan cebhesinde endişe edecek hiçbir şey yoktur.

Almanları Vaz'iyeti

Berlin 24 Temmuz-(Ajnas Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızlar bu gece (Soşe) kurbünde el humbaralarıyla tekrar hücum eylemişler ise de hiçbir muvaffakiyet ihrâz edememişlerdir. Muhakkak bir sûrette tedkîk ve müşâhede itdiğimizze göre (Şanpanya) da ber-hevâ ettiğimiz lağımlar düşmana büyük zâyî'ât virdirmiştir. Fransızların bizi, zabt itmiş olduğumuz mevzi'lerden ihrâc için, icrâ ettikleri bütün teşebbüsler akîm kalmıştır. (Libentery) in cenûbunda ileri kara kollarımız düşmanın ileri hareket teşebbüslerini tekrar püskürtmüşlerdir. Fransız tebliğinde (Lasey) in öte tarafına atıldığı bildirilen ve düşmanın demir tel örgülerini keser iderek avdet iyleyen "Kuvvetli Alman istikşâf müfrezesi" hepsi beş kişiden mürekkeb idi. Bu müfreze yalnız bir nefer gâ'ib

eylemiştir. (Monester) havâlisinde, dünki muhârebât daha az şiddetli olmuştur. Bu son günlerde ki muhârebâtdan sonra Fransızlar orada cebhemizin önünde (2600) maktûl bırakmışlardır.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Belov) ordusu, beşinci Rus ordusuna galebe etmiştir. Alman kıta'âtı on günlük dâ'imi ta'kîbâtdan sonra Rusları (Rozalen-Şadof) havâlisinde muhârebeye icbâr itmeye muvaffak olmuş, düşmanı mağlub ve perişan etmişlerdir. Harekât-ı cedîdenin başlamış olduğu (14) Temmuz târihinden i'tibâren Ceneral Fon (Belov) ordusu düşmandan (27000) esîr, (25) top, (40) metralyuz, hayvanlarıyla beraber mühimmât dolu (100) araba, pek çok eşyâ ve esliha-ı sâ'ire almıştır. (Naref) üzerinde (Rozan) ve (Poltosk) kal'aları Ceneral Fon (Galviç) ordusunun ma'ndâne ve nâ-kâbil mukâvemet bir hücumu ile zabt ve teshîr edilmiştir. (Naref) nehri bu iki kal'a arasında ki mintikadan geçilmiştir. Kuvvetli Alman kıta'âtı şimdiden (Narev) nehrinin cenûb sâhiline geçmiş bulunuyorlar. Daha şimâlde ve cenûbda Alman kıta'âtı, mezkûr nehre doğru ilerlemektedirler. (Neyemen) ile (Vistol) arasında ki muhârebâtda (14) Temmuz'dan beri, (41000) esîr (14) top ve (90) metralyuz aldık. Bu son günlerde vukû' bulan küçük muhârebât esnâsında (1750) esîr ve (2) metralyuz alınmıştır. (Pilika) münsabının şimâlinde Alman kıta'âtı (Vistol) nehine muvâsalat eylemişlerdir.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: (Pilika) münsabından (Ayvangurud) un şimâl garbîsinde kâ'in (Kozyeniçe) ye kadar, düşman (Vistol) ün öte tarafına sürülmüştür. (Ayvangurud) önünde kıta'âtımız istihkâmâta daha ziyâde takarrüb eylemişlerdir. (Vistol) ile (Boğ) arasında muhârebe ma'nidâne bir sûretde devam eyleyor. (Sokal) havâlisinde Ruslar ser-köprü mevzi'ine karşı icrâ iyledikleri hücumlar def' edilmiştir. (Toringan) lı bir alayımız bu muhârebâtda bi'l-hâssa, temîz eylemiştir. Ceneral Fon (Voyreş) in kumandasında ki Avusturya-Macaristan kıta'âtı ile feld Mareşal Fon (Makenzen) in ordusu (12) Temmuz'dan beri Ruslardan tahmînen (50.000) esîr almışlardır. Mezkûr Avusturya-Macaristan kıta'âtının almış oldukları üserâ ve ganâ'imin mikdâr-ı sahîhi henüz ta'yîn edilememiştir. (M.A).

Numro 1345, Sahife 1, 14 Temmuz 331, Salı, Turan. (Miladi: 27 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Bugün, büyük cihân harbinin i'lân edildiğün günün devr-i senevîsine musâdifdir. Geçen bu bir sene bilançosunu yapmak, harekât-ı askerine nokta-ı nazarâtdan tarafeynin ihrâz itdikleri muvaffakiyâtı mukâyese etmek için kâfidir. Bir sene devam iden muharebeden sonra, harb bugün yeni bir safhaya girmiş bulunuyor. Artık geçen harekât-ı askeriye, ve bu günki vaz'iyet-i askeriye bakarak tarafeynden hangisinin galebe ideceğini ta'yîn imkânı hâsıl olmuştur.

Halbuki gerek şark ve gerek garb sahne-i harbine bakarak vaz'iyet-i askeriye anlamak gâyet sehldir. Bugün, i'lân-ı harbden tâm bir sene sonra garb sahne-i harbinde müttefikeyn orduları Belçika'yı, birkaç kilometrelik küçük bir kısmı müstesnâ tutulmak şartıyla temâmen istilâ eyledikleri gibi, şimâlî Fransa'da işgâl iyledikleri mevki'leride Fransızların Şanpanya'da Arras'da yaptıkları şiddetli ve akûrâne hücumlara rağmen muhafaza etmiş ve Fransızlara mezkûr sahen-i harbde ümîd-i muvaffakiyet bulunmadığını irâ'e ve isbât eylemiştir. Bugün Fransızlar el-ân hücumlarına devam eylemekte iselerde bu tecâvüzlerde ne eski savlet ve dehşet ne de eski heyecân ve şevk vardır. Şiddet ve dehşetini anlamak için Fransızların birincisinde (45) bin ikincisinde 8140) bin kişi gâ'ib etdiklerini nazar-ı dikkate almak kâfidir. Büyük ve umûmî cebhe-i harbin pek küçük bir mıntıkasında verilen bu zâyî'âta rağmen Almanların şark sahne-i harbinde ki tecâvüzî hareketlerini hitama erdirmek için sahne-i harbde tercîh eyledikleri tedâfi'î vaz'iyeti ihlâl etmek mümkün oamamış ve altı ay evvel umûmî Alman tecâvüzünün tevakkufu üzerine ta'ayyün eden vaz'iyetde hiçbir tebeddül hâsıl olmamıştır. Belçika sâhillerinden İsviçre hududuna kadar uzanan bu büyük cebhede bugün Fransızlar hiçbir ümîd-i muvaffakiyete mâlik değillerdir.

Buna mukâbil, şark sahne-i harbindeki harekât mütteliklerin neticede gâlibiyetlerini te'mîn edecek bir sûretde terakkî etmiş ve Rus orduları bî-tâb bir hâle gelmek üzere bulunmuştur. Galiçya muzafferiyet-i azîmesinden sonra Ruslara son darbeyi indirmek üzere Lehistan'da başlayan harekât-ı askeriye ümidin fevkinde bir sür'atle ilerlemiş ve kat'î neticeyi te'mîn-i zemânı temâmen takarrüb eylemiştir. Şimalden Fon (Belov) orduları (Forland) vilâyetinde Rus ordularını yeni bir hezimete uğrattıkları gibi (Kovono) cihetinde dahi dün ba'zı Rus siperleri işgâl edilmiştir. Lehistan'ın şimâlinde, Feld-i Mareşal Fon (Hindenburg) orduları (Silik) kurbünde (Poltovsk) a

kadar olan kısımda (Silik) nehrini geçmeye hatta (Boğ) nehrine takarrübe muvaffak olmuştur. Nehrin zorlanması, (Varşova) ve (Novojorjyesk) mevâki' müstahkemesinin ihâtasını tesrî' ve teshil eylemiştir.

Çünkü (Boğ) a doğru ilerleyen Alman orduları aynı zamanda (Varşova) ve (Novojorjyevsk) in de arkasına sarkmaya ve bu sûretle bu iki mevki'i müstahkemi şimalden ve garbden ihataya başlamıştır. Zaten şarkadn ve cenûbdan (15) kilometre tûlunda bir hattla ihâta edilen bu iki mevki'i müstahkem bu sûretle pek büyük bir tehlike altına girmiştir. Bu mevâki'i müstahkemeye karşı hücum icrâsına başlanmamıştır. Ma'a-mâ-fih vârid olan telgraflar, rusların dehşetli firâr hazırlıklarında bulduklarını mü'eyyiddir. Ruslar, burada uğrayacakları hezimetini şimdiden takdîr ederek bunun mükün olduğu kadar ehevvin bir şekilde hasûlünü te'mîn için ordularını muhâsarada vekâyeye çalışmaktadırlar. Çünkü (Varşova) ve (Novojorjyevsk) de mahsûr kalacak yüz binlerce efrâdın ziyâ'ı Rus orduları için gayri-kâbil ta'mîr bir darbe teşkîl idecektir. Almanların yukarıdan pek büyük bir sür'atle inmeleride bu muhâsara hattını bir an evvel te'sîs için ve mümkün olduğu kadar müdâfa'a kıta'âtının firarına meydan vermek maksadıyladır. Ma'a-mâ-fih Ruslar (Ayyangurud) da ki kıta'âtını geriye çekmeye muvaffak olmamaşı ve burada büyük bir ordu taht-ı muhasaraya alınmıştır.

İşte Rus ordularının âkibet-i elîmesini hâzırlayan bu azîm muhârebâtdan sonra, şark sahne-i harbinde ki vaz'iyetin alacağı şekli düşünülürse bir senede müttefiklerin ordularının ihrâz iyledikleri muvaffakiyâtı takdîr eylemek mümkündür. Bu netîce bize gösteriyor ki, bir senelik muhârebât, i'tilâf devletlerine maddeten ve ma'nen hiçbir şey kazandırmamış bi'l-akîs kendilerine za'afalarını ve aczlerini anlatmıştır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 25 Temmuz-(Ajans Volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Argon) un şark kısmında bir düşman blokhavuzunu ber-hevâ ettik. (Ponova) kurbünde (Bandoset) in cenûbunda, Fransızların en ileri siperlerimizin bir kısmını işgâl eylemişlerdir. Tayyarecilerimiz, (Donkerek) mevki'i müstahkeme birkaç bomba atmışlardır.

Şark dâru'l-harbinde: Ceneral Fon (Belov) ordusuna mensûb kıta'ât, Rus ve medârları ile muhârebeler icrâ etmişlerdir. Burada dün (6000) esîr daha aldık. İcrâ ettiğimiz ta'arruzât neticesinde (Kovno) nın cenûbunda (Jesya) ırmağı kurbünde (Sovolki) nin (10) kilometro şimâl şarkisinde (Dembovo) havâlîsinde ki Rus siperlerini zabt ettik. (Narej) nehri (Ostrolenka) nın cenûbunda ki havâlîden (Poltosk) a kadar olan bütün cebhede geçilmiştir. (Poltovsk) in cenûb şarkisinde, kıta'âtımız (Boğ) nehrine takarrüb eylemekdedirler. (Poltovsk) in cenûb garbisinde, düşmanın ma'nidâne mukavemetine rağmen, (Nasyelesk-Gazovo) hattına muvâsalat eyledik. (Beloni) nin garbinde düşmandan müte'addid mevzi'ler zabt ettik. (Varşova) nın cenûbunda (Ostonof), (Boska) ve (Jazgarzef) mevki'lerini bi'l-hücûm zabt ettik.

Cenûb-ı şarkî dâru'l-harbinde: Alman kıta'âtının vaz'iyetinde tebeddül yoktur. (K). Ordu Başkumandanlığı.

Numro1346, Sahîfe 1, 15 Temmuz 331, Çarşamba, Turan.(Miladi: 28 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde: Mevâki'i müstahkemeye takarrüb eden müttefikeyn orduları, şimdi muhâsara ve hücum hazırlıklarıyla meşgûl buldukları için harekât-ı harbiyeye nisbi bir batâ'et-i ârız olmuştur. Fî'l-hakîka (Ayvangurud) (Varşova) ve (Novojorjyevsk) kal'alarını muhâsara ile meşgûl bulunan Alman ve Avusturya orduları hücum icrâsı için lâzım gelen ağır topları getirtmek ve yerleştirmek için biraz vakte muhtâcdırlar. Binâ'en-aleyh şark sahne-i harbined görülen nisbî sükûn muvakkat bir arızadan başka bir şey değildir. Ma'a-mâ-fih Fon (Belov) orduları şimalden muvaffakiyetle ilerlemekde devam iyledikleri gibi (Boğ) ile (Vistol) arasında ki müttefikeyn ordularıda düşmanla çarpışmakta ber-devâmdir.

İtalyan cebhe-i harbinde, beş günlük hücumun hiçbir fâ'ide virmediğini gören İtalyanlar, dünden i'tibâren (Dobredo) yaylasına yeniden hücûma başladıkları gibi (Goriç) havalisinde dahi topçu ateşiyle hücum hazırlıklarında bulunmaktadırlar. Burada kuvvetlerinin üçde birini gâ'ib itmiş olmalarına rağmen İtalyanların her hâlde tecâvzîde muvaffak olmaya çalışmaları, kendi kendilerini unutmanın bir neticesi olsa

gerekdir. Çünkü İtalyan baş kumandanlığı, şimdiye kadar yaptığı tecrübelerle hiçbir şey yapamayacağını anlamak lâzım gelir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 26 Temmuz-(Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden teblîğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bütün garb cebhesinde şâyân-ı ehemmiyet hiçbir hâdise vukû'a gelmemiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Neyemen) in şimâlinde Ceneral Fon (Belov) ordusu, (Şavli) nin takriben (60) kilometre şark ve cenûb şarkisinde kâ'in olan (Posvel) ve (Ponyeviç) havâlisine muvâsalat etmiştir. Düşman her mukâvemet ettidiği mahalden def' ve tard edilmiştir. Ruslardan yeniden (1000) den fazla esîr alınmıştır. (Naref) kıta'âtımız, (Estrolenka) da dahi, münsabe doğru, nehri münûr etmişlerdir. (Ostrolenka) dan münsabe doğru ma'nidâne bir mukâvemet ibrâz etmiş olan Rusları kıta'âtımız yavaş yavaş (Boğ) a doğru, sürmüşlerdir. Burada düşmandan birkaç bin esîr ve (40) metralyuz alınmıştır. Muhâsara kıta'âtımız (Novojorjyevsk) ve (Varşova) istihkâmâtına şimâl ve garb cebhelerinden gitdikçe takarrüb eylemektedirler.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Alman kıta'âtı, (Kolem) in cenûbunda ve (Boğ) nehri üzerinde kâ'in olan (Vejlaviç-Herobyeczof) hattının şimâlinde, bu son günlerde ki muhârebâtda, düşman kıta'âtı daha şimâle sürmüşlerdir. Dün Ruslar'dan (21) zâbit (7457) nefer ve (11) metralyuz aldık. Feld-i Mareşal Fon (Makenzen) in kumandası altında bulunan müttefikeyn ordularının vaz'iyetinde ve (Vistol) ün garbinde ki vaz'iyetde tebeddül yoktur. (M.A).

Numro1347, Sahife 1, 16 Temmuz 331, Perşembe, Turan.(Miladi: 29 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde: Dün zikr itdiğimiz esbaba binâ'en ârız olan sükûn devam itmektedir. Ma'a-mâ-fih Boğ ile Vistol arasında ki muhârebât devam itmekte ve (Sokal) ile (Herobiyeçov) un işgâli büyük bir muvaffakiyet teşkil eylemektedir. Müttefikeyn orduları Korland'da dahi muvaffakiyetle ilerlemektedirler. Rusların bu

âkibet-i elîmesinden bi'l-hâssa Fransız matbû'âtı pek müte'essir ve bedyîn görünmektedir. Ma'a-mâ-fih İngiliz muhâfazasında dahi, muvaffakiyet ümîdleri (silik) yüz tutmaya başlamışdır. Çünkü bu büyük ve umûmî izmihlâl, müttefiklerin felâketini entâc etmekde geçikmeyecektir.

İtalyan cebhesinde; dokuz günden beri icrâ edilen hücumlar, Avusturyalıları ilk mevki'ilerinden bile çıkarmaya kifâyet idememiştir. Ma'a-mâ-fih bu netîce, İtalyanları henüz tevmîd itmemiştir görünmektedir. (Doperdo) yaylasına dün icrâ yiledikleri hücum, bu ümidin bir mahsulüdür. Fakat yakında Fransızlar gibi önlerinde, bütün mesâ'înin ikamete mahkûm bulunduğu anlamaları müsteba'd değildir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 27 Temmuz- (Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızların (Soşe) nin şimâlinde el humbaraları ile icrâsına teşebbüs ettikleri hafif hücumlarla (Meyel) ve (Şanpanya) da vukû'a gelen lağım infilâkları ve Fransız ta'arruzları neticesiz kalmıştır. (Argon) un garb kısmında birkaç Fransız siperi işgâl eyledik. Fransızlar (Nivkor) ü yeniden bombardıman eyledikleri cihetle bizde topçu ateşimizi (Bontamoson) a tevcih eyledik. (Voj) larda düşman dün akşam (Monester) in şimâlinde (Linkekoyf) üzerinde düşman, en ileri siperlerimizi işgâl eylemiştir. Bir Fransız tayyaresini (Vevek) kurbünde ve bir İngiliz tayyaresini de (Peron) civârında iskât eyledik. Bu tayyârelerin râkibleri esîr edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Rusların (Mitav) cihetinden vâki' olan bir hücumu def edilmiştir. (Mitav) in cenûbunda (Posvel) ile (Neyemen) arasında ric'at iden düşmanı ta'kîb eyleyoruz. Dün Ruslar, (Govrovf-Viskof-Serok) hattından müşterek bir hücum icrâ iderek (Naref) i geçmiş olan Alman kıta'âtı geri sürmeye çalışmışlardır. Fakat bu hücum temâmen akîm kalmıştır. Bu muhârebâda (2319) esîr ve (13) metralyuz aldık. (Vozan) in şarkında ve cenûb-ı şarkisinde def idilen düşmanı ta'kîb eyleyen kıta'âtımız şarka doğru ilerlemişlerdir. (Perot) üzerinde (Polnovsk) in cenûb şarkisinde şiddetle harb edilmektedir. (Novcorciyevsk) ile (Varşova) önünde bir tebeddül yoktur.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: (Ayvangurud) önünde yeni bir hâdise vukû' bulmamışdır, (Morbilizof) un şimâlinde düşmanı müte'addid mevki'ilerden def' ve ihrâc ederek (10) u zâbit olmak üzere (3941) esîr aldık. Bundan başka feld-i Mareşal (Makenzen) ordularının vaz'iyetde tebeddül yokdur.

(Gavorvof) mevki'i (Roza) n şarkında (Oreç) üzerinde ve (Serok) da (Poltosk) un cenûbunda (Boğ) ve (Naref) nehirlerinin müntıkasında kâ'indirlerler. (M.A).

Numro 1348, Sahîfe 2, 17 Temmuz 331, Cuma, Turan. (Miladi: 30 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde ki hücum istihzârâtı devre-i kemâle vâsıl olmak üzere bulunuyor. Fî'l-hakîka şimalden, (Narev) hattından ve (Varşova) ve (Novocorciyevsk) in arkasına sarkan Alman orduları (Nazbiyefsk) in cenubuna kadar ilerlemek sûretiyle bu mevâki' i müstahkemenin pek yakınına kadar sokulmuşlardır, diğer taraftan (Varşova) nın garbinde bulunan Alman orduları da mevâki'-i-i müstahkemeye biraz daha takarrüb etmişlerdir. Şehrin cenûb kısmındada muhârebe edilmekdedir. Bu sûretle bu iki mevki' i müstahkemin her üç cihetindedede harekât-ı askeriye yeniden fa'âliyet ibrâzına başlamış dimekdir.

Vârid olan telgrâf haberlerine göre Ruslar (Forland) da pek büyük bir sür'atle ilerleyen Alman ordularının tehdidine ma'rûz kalan (Vilna) (Kovno), (Grodno) ve (Beyelostok) mevki'ilerini tahliye karar vermişdir. Bu mevki'iler (Varşova) yı Petersburga bağlayan demir yolları üzerinde kâ'in ve şarkî Prusya'nın şarkında hareket eden Alman ordularına karşı Rusların en büyük istinâd merkezleridir. Bu şehirleri tahliyesi, Rusların (Korland) daki vaz'iyetlerinin pek vahîm olduğu gösterdikden mâ'adâ, (Varşova-Petersburg) hattının da bozulmasını entâc etmek gibi askeri bir ehemmiyeti hâ'izdir. Zaten (Varşova) biri (Ayvangurud), biri (Peresetlinofsk) ve biride (Petersburg) a giden üç hattla dâhile merbûtdur.

Bunlardan (Ayvangrud) hattı, daha mezkûr mevki'inin muhâsar altına alınmasıyla münkat' olmuşdur. Bu def'a zikr edilen mevâki'inin tahliyesi (Petersburg-Varşova) hattında inkıtâ'â uğradacağından (Varşova) yı dâhile rabt iden yalnız bir hatt kalıyor dimekdir. Bu hattın da ancak sivil ahâlînin şehri terk itmelerine ancak kifâyet

edebileceği düşünülürse Rusların (Varşova) yı çar nâ çâr müdâfa‘a idecekleri anlaşılır. Fî'l-vâki‘ Ruslar, îcâbında firâr için bi'l-cümle hazırlıklarda bulunmuş, istasyonları vagonlarla, otomobillerle doldurmuş iselerde (Varşova) gibi mühim bir mevki‘i-i askeriyede ki bi'l-cümle levâzım ve mühimmât-ı harbiyeyi nakle muvaffak olub olamayacakları şüphelidir. Bu sebeble (Varşova) nın sükûtuyla berâber Alman ordularının bî-had ve hesâb-ı mühimmât ele geçirmeleri pek ziyâde muhtemeldir.

(Varşova) ve (Novocorciyevsk) mevâki‘ müstahkemesine karşı icrâ edilecek umûmî hücum henüz başlamamıştır. Bu mevki‘inin etrâfında ki harekât-ı askeriye cebheyi düzenlemek için vukû‘ bulan istihzârâtdan başka bir şey değildir. Ma‘a-mâ-fih bu istihzârâtın daha uzun sürmeyerek yakında başlamasına intizâr edilebilir.

Lehistan’ın cenûbunda (Ayvangurud) mevki‘i-i müstahkemine karşı icrâ idilecek hücumda henüz başlamıştır. Buna mükâbil (Buğ) ile (Vistol) arasında Rusların pek şiddetli bir muhârebeye tutuşdukları anlaşılmaktadır. Gerek Alman ve Avusturya tebliğlerinden ve gerekse Rus tebliğlerinden anlaşıldığına göre, (Ayvangrud, Loblen-Holem) hattı üzerinde Ruslar şiddetli bir mukâvemet ibrâzına başlamış ve müttefikyen ordularının ileri hareketini tevkife teşebbüs eylemiştir. Bizce bu Lehistan muhârebâtının neticesi nokta-ı nazarından gâyet ehemmiyetli ve gâyet fâ’ideli bir hareketdir. Çünkü bir haftaya kadar Ruslar, mühim mikdârda esîr vermekle beraber müntazam bir sûrette ric‘at itmekde idi.

Hatta Lehistan mağlûbiyetlerinden pek tevmîd olan Fransız matbû‘âtı, Rusların şark sahne-i harbinde pek mâhirâne bir ric‘at planı tatbîk iylemekte bulunduğunu söyleyerek müteselli oluyorlardı.

İşte evvelâ (Boğ) üzerinde Makenzen ordularıyla muhârebeye tutuşmaya mecbûr olan Ruslar şimdide (Vistol) e kadar uzanan bütün cebhede şiddetli muhârebeler icrâsına mecbûr edilmiştir. Bu şiddetli muhârebeler, Rusları biraz daha sarsmaya ve biraz daha yormaya hizmet edecektir. Bu sebeble (Varşova) nın muhâsarısı hareketini büyük bir dikkatle ta‘kîb eden nazarlar (Boğ-Vistol) hattında ki harekât-ı askeriye de lâyük olduğu ehemmiyetle ta‘kîb eylemelidirler.

Cenûb-ı garbi sahne-i harbinde: Avusturya tebliğine göre nihâyet on gün devam iden ve gerek insanca gerek mühimmâtce hiçbir fedakârlık nazar-ı dikkate alınmayarak icrâ

edilen şiddetli hücumlar, İtalyanların mağlûbiyet-i kat'iyeleriyle neticelenmiştir. İtalyanlar burada Avusturya cebhesini yarmak için (30) kilometre gibi pek dar bir cebheye 7 kol ordu mikdârında mühim bir kuvvet tahşîd iylemişlerdir. Bu kuvvetin 100 bin kadar ziyâ' virmesi, İtalyanların uğradıkları adem-i muvaffakiyetin derecesini göstermeye kâfidir. Husûsuyla bu ziyâ'a mukâbil Avusturyalılar birinci hatt-ı müdâfa'alarından bile çıkarılamamış ve bütün bu fedâkarlıklar neticesiz ve semeresiz kalmıştır. Bu ikinci adem-i muvaffakiyetinden sonra, İtalyanlarında Alman-Avusturya hatt-ı müdâfa'asının yarılmaz bir kal'a duvarı teşkîl ittiğini anladıklarına şübhe yokdur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 28 Temmuz-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Soşe) nin şimâl garbîsinde henüz Fransızların yed-i işgâlinde bulunmakta olan bir kısım mevzi'miz, gece (Silezya) kıta'âtımız tarafından bi'l-hücûm istirdâd edilmiştir. Burada düşmandan (4) metralyuz iğtinâm olunmuştur. (Voj) larda (Lingatkopf-Barankopf) hattı üzerinde şiddetli muhârebât vukû' bulmuştur. Fransız hücumları, ber-mukâbil ta'arruzumuz neticesinde sa'âtlerce devam iden göğüs göğse bir muhâreden sonra def' edilmiştir. Evvelki gün (Lingankopf) da gâ7ib itmiş olduğumuz siperleri, küçük bir kısmı müstesnâ olmak üzere istirdâd eyledik.

Şark dârü'l-harbinde: (Mitav) ve (Neyemen) üzerinde dün yeniden perâkende olarak (1000) Rus esîr etdik. (Roza) nın şarkında ve cenûb-ı şarkîsinde, hareket-i ta'arruziyemiz ilerlemektedir. (Govorof) mevki'i tarafımızdan işgâl edilmiştir. (Serok) un şimâlinde, (Naref) in iki tarafında ve (Serok) un şimâl garbîsinde kâ'in (Nazyalesk) in cenûbunda Ruslar, mukâbil hücumlarına devam eylemişlersede ta'arruzları akîm kalmıştır. Burada ve (Roza) nın kurbünde düşmandan (2500) esîr ve (7) metralyuz aldık. (Varşova) önünde (Beloni) nin garbinde kıta'âtımız (Peyeronof) mevki'ini bi'l-hücûm zabt eylemişlerdir. (Varşova) nın cenûbunda kâ'in (Gora-Kalvaryia) nın cenûb garbîsinde harb edilmektedir.

Şimâl-i şarkî dârü'l-harbinde: Alman kıta'âtının vaz'iyetinde umumiyetle tebeddül yoktur.

Numro 1349, Sahife 1, 18 Temmuz 331, Pazar, Turan. (Miladi: 31 Temmuz 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Lehistan'da iki haftadan beri vukû' bulan büyük muhârebelerin, merkez sikleti dündan beri (Boğ) ile (Vistol) arasında ki cebhede bulunmaktadır. (Hindenburg) orduları (Narev) hattını yararak (Varşova) ya takarrüb iderken Rus orduları (Boğ) üzerinde bulunan Makenzen orduları üzerine yüklenmeye teşebbüs etmiş ve burada başlayan büyük muhârebeler nihâyet (Vistol) e kada sirâyet etmişti. Bu sûretle (Boğ) ile (Vistol) arasında Lehistan harbinin âkibeti nokta-ı nazarından fevka'l-âde büyük muhârebeler oluyordu. Dün ve evvelki gün ki tedkîklerimizde bu muhârebelerin neticeyi virmek üzere bulduklarını beyân ederek kâr'ilerimizin inzârını bu cebheye celb eylemişdik.

Bugün Alman ve Avusturya tebliğlerini okuduktan sonra, bu cebhe üzerinde bulunan müttefikeyn ordularının nihâyet Rus hatvetini 25 kilometrelik bir cebheden yarıklarını ve Alman ordularının (Loblen) e 10-15 kilometre kadar takarrüb eylediklerini görüyoruz. Bu muvaffakiyet, Makenzen ordularının nihâyet on gündan beri devam eden muhârebeyi kazandığı ve Rusların son bir gayretle tutunmak istedikleri bu hatt üzerinde dahi ric'ate mecbûr kaldıklarını göstermek i'tibârıyla fevka'l-âde ehemmiyetlidir. Diğer taraftan vârid olan haberler (Varşova) hücumunun da başlamak üzere bulunduğunu müş'irdir. Fî'l-hakîka mevki'i-i müstahkem in garbinde (Plonya) istihkâm hatlarına dâhil olan müttefikler şehrin cenûbuda (Gora-Kalvarya) cihetinde dahi muharebelere başlamışlardır. Hindenburg (Varşova) hücumunda hâzır bulunmak üzere meşhûr İsveç muharrii (Seven_Madin) i kendi karargâhına da'vet etmiştir. Bundan başka bütün İngiliz ve Fransız matbû'âtı (Varşova) nın sükûtunu pek karîb göstermekede ve vaz'iyetin vehâmetini gizliyememektedirler.

Bütün bu ahvâl gösteriyor ki şark sahne-i harbinde ki muhârebât arzu ve temenni edilen muvaffakiyetlerle terakkî itmek ve kat'i darbenin indirilmesi zemânı takarrüb eylemektedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 30 Temmuz-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Şanpanya) da (Peret) kurbünde tarafeyn lağımlar ber-hevâ eylemişlerdir. Bu sûretle (Peret) in şimâl garbîsinde Fransızların bir ihâta siperini tahrîb eyledik. (Bevalopreter) de (Karovada Karem) in iki tarafında Fransızların icrâsına teşebbüs eyledikleri hücum topçu ve piyâde ateşlerimizin te'sîriyle mangalarımızın önünde akîm kalmışdır. (Voj) larda düşman yeniden (Lingakopf-Barenkopf) hattına ta'arruz eylemişdir. Tayyarecisi sâhil kurbünde denize nüzûla mecbûr ve tayyareciler esîr edilmiştir.

Şark dârü'l-hârbinde: Vaz'iyetde umûmiyetle tebeddül yoktur.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Voyreş) ordusu (28) Temmuz sabahı (Vistol) nehrini, (Pilika) nın münsabı ile (Kozyeviç) arasında mürûr etmişlerdir. (Vistol) ün şark sâhilinde şimdiden müte'addid mahallerde harb edilmekedir. Bu muhârebâtda şimdiye kadar (800) esîr ve (5) metralyuz aldık. Dün Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) in kumandası altında ki müttefikkeyn kıta'âtı yeniden tecavûze geçmişlerdir. Ve (Yepreç) in garbinde, Alman kıta'âtı Rus mevzi'ini yararak akşam (Piliski-Piskoyçe) hattına ve daha şarkda kâ'in temür yoluna muvâsalat eylemişlerdir. Bu muhârebâtda binlerece esîr ve üç top alınmışdır. Gerek bu muvaffakiyet ve gerekse Alman ve Avusturya-Macaristan kıta'âtının (Vistol) ün şarkında ve Pursya hassa kuvvetinin (Krasnostav) in şimâl şarkîsinde (Karopa) kurbünde vesâ'ir Alman kıta'âtının (Vojesaviçe) havâlîsinde ki ileri hareketleri (Vistol) ile (Boğ) arasında ki Rus cebhesini sarsmışdır. Bu sabah Ruslar bütün hattda ki mevzi'lerini tahliye eylemişlerdir. Düşman yalnız (Horebyeçof) un şimâlinde tutunmaktadır. (M.A).

Numro 1350, Sahife 1, 19 Temmuz 331, Pazartesi, Turan. (Miladi: 1 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: (Eyper) kurbünde yine ufak bir fa'âliyet meşhûd olmuş ve İngilizlerin mühim bir iskâd noktası zabt edilmiştir. Cebhenin diğer aksâmında vukû' bulan hâdisât her günki vekâyi'nin tekerrüründen başka bir şey değildir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Fon (Belov) ordularının hareketinde tevakkuf meşhûd olmaktadır. Bu anı tevakkufun ma'nâsı henüz anlaşılamamıştır. Ruslar celb idecebildikleri ihtiyât kuvvetlerini dâ'imâ Lehistan cenubuna sevk ettikleri için Alman ordularının burada Ruslar tarafından tevkîf edilmiş olması pekde muhtemel değildir. Binâ'en-aleyh bu tevakkufu muvakkat ve ihtiyârî olmalıdır.

(Narev) üzerinde ki harekât-ı ta'arruzıye muvaffakiyetle ilerlemektedir. Almanlar burada ve (Varşova) etrafında kat'î hücumlara el-ân başlamamışlardır. Şimdi zuhûr iden ufâk tefek ta'arruzlar, umûmî hücum hazırlıklarıdır. Fakat cenûbda (Novo Aleksandiriye) den (Kolem) e kadar imtidâd iden cebhe üzerinde müttefikeyn orduları muvaffakiyetle ilerlemekte ve (Vistol) ün şark sâhiline geçen Alman orduları (Ayvangurud) muhâsarısını ikmâl ile uğraşmaktadır.

Diğer taraftan dün (Loblen) e (10) kilometre kadar takarrüb eden müttefikeyn orduları mezkûr şehri bir gün zarfında işgâl ederek şimâle ilerlemiş ve aynı zamanda (Kolem) şehri civarına kadar takarrüb eylemiştir. Bu akşam (Kolem) şehrinin işgâlinde intizâr edilebilir. (Loblen) in işgâli (Ayvangurud) u dâhile bağlayan demir yolunun inkıtâ'mını te'mîn iylemek i'tibârıyla fevka'l-âde Zaten (Vistol) ün şarkından ilerleyen Ceneral (Voyriş) orduları (Ayvangurud) u (Varşova) bağlayan demir yolu taht-ı tehdîdde bulundurmaktadır.

Bu sûretle (Ayvangurud) iki taraftan tehdîd altında Kaş ve Ceneral (Voyreş) ordusunun demir yoluna muvâsaltına müte'âkıb mezkûr mevki'inin dâhil ile olan alâkası temâen kat' edilmiş olacaktır. Buda tabî'i (Ayvangurud) un sukûtunu tesrî' itdikden mâ'adâ, orada bulunan Rus kuvâ-yı mühimmesi ile mühimmatının kaçırılmamasını te'mîn idecektir ki bunun bugünkü safha-ı harb-ı hankta-ı nazarından ne kadar ehemmiyetli olduğu îzâhdan vârestedir. Hülâsa şark sahne-i harbinde ki muhârebât Rusları'nın ızmihlâli itmâm edecek bir sûretde terakkî itmekte ber-devâmıdır. Şimdi (Varşova) hücumuna intizâr itmemildir.

İtalyan Cebhe-i harbinde: Umûmî hücumların ikâmete mahkûm kalması üzerine dünden beri (Goviç) havâlisinde icrâ edilen piyâde hücumlarında nihâyet verilmiştir. İtalyanların diğer sahalarda icrâ eyledikleri münferid hücumlar ehemmiyetden ârîdir. Bu cebhe-i harbde İtalyan'ların hiçbir şey yapaya muvaffak olamayacakları artık gün gibi tezâhür etmiştir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 31 Temmuz-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: 3 Haziran ta'aruzundan sonra, İngilizlerin elinde kalmış olan (Eyper) in şarkında ve (Moz) un garb cihetinden kâ'in olan hâneleri, dün sabaha bi'l-hücûm zabt iyledik. (Eyper) kurbünde ki yolda bir iskâd noktasını hücumla zabt itdik. Düşmanın öğleden sonra ve geceleyn icrâsına teşebbüs eylediği mukâbil hücumlar def edilmiştir. Birkaç İngiliz esir ettik ve (4) metralyuz ile (5) torpil endahına mahsûs alet iğtinâm eyledik.

Düşmanı siperlerinde bulunan kesretli cesedler İngilizlerin bu muhârebâtda dûçâr oldukları büyük ve kanlı zâyî'âta delâlet eylemekedir. (Soşe) kurbünde Fransızlar el humbaraları ile, bilâ-muvaffakiyet, hücum eylemişlerdir. (Voj)larda (Lingakopf-Barankopf) hattı etrâfında vukû'a gelen şiddetli muhârebât dûçâr-ı tevakkuf olmuştur. Fransızlar (Lingakopf) üzerinde ki mevzi'mizin bir kısmını el-ân işgâl eylemekdedirler. Düşmanın (En) hatının arkasında kâ'in (Şozi) (Erenye) ve diğer mahaller üzerine atmış olduğu bombalara mukâbil (Konpeyen) istasyonu bombardıman iyledik. Diğer cihetden düşman tayyarelerinin (Felazburg) ve (Magoto) nun şimâlinde (Soveren) ve (Fereyburg) a icrâ itdikleri hücumlara mukâbil tayyare filolarımız öğleden sonra (Lonevil) de ki tayyare istasyonlarıyla fabrikalar üzerine (Sendiye) istasyonuna ve (nansi) tayyare İstasyonuna bombalar atmışlardır. Sâlifü'z-zikr düşman tayyarelerinin îkâ' itdiği hasârât ehemmiyetden ârîdir. Fransız tayyarelerinden biri, husûsu toplarımız tarafından (Freyburg) kurbünde iskât edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Lomça) nın şimâl garbisinde ve (Rozan) ın şarkında (Govororov) un şimâlinde şümendüfer hattı üzerinde, hareket-i ta'arruziyemiz ilerlemektedir. Dün orada Ruslar'dan (1890) esir 83) metralyuz aldık.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: (Vistol) ün şark sâhiline geçmiş olan Ceneral Fon (Voyreş) kıta'âtı şedîd muhârebât arasında şarka doğru ilerlemektedir. Ruslar ale'l-acele sevk etmiş oldukları takviye kıta'âtı ile icrâ etdikleri mukâbil hücumlar kâmilen akîm kalmıştır. Bu muhârebâtda alınan Rus üserasına biri alay kumandanı olmak üzere

(7) zâbit ve (1600) nefer inzimâm eylemişlerdir. Rusları ta'kîb eylemekte olan Ceneral Feld-i Mareşal Fon (Makenzen) ordularına düşman, (Vistol) üzerinde kâ'in (Nov_Aleksanderya) dan bedden ile (Kolem) in tam cenubuna kadar imtidâd eyleyen hattda mukâvemet eylemek ister gibi görünüyor. Bu hatt dün öğleden sonra işgâl etmiş olduğumuz (Loblen) şehrinin şimâlinde ki mevâki'i mürtefa'adan geçmektedir. Düşmana her tarafda ta'aruz edilmektedir. Alman kıta'âtı 30 Temmuz'da (Piskoviç Peyaski) kurbünde vukû' bulan muhârebâtta Ruslar'dan (4930) esîr, (5) top ve (8) metralyuz almışlardır. (M.A).

Numro 1352, Sahife 1, 21 Temmuz 331, Salı, Turan. (Miladi: 3 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Berlin 1 Ağustos-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ ediyor:

Garb-i dârü'l-harbinde: İngilizlerin (Moz) kurbünde ki yeni mevzi'imize karşı icrâ itdikleri hücum kâmilten akîm kalmıştır. Fransızların (Soşe) ye karşı geceleyin vukû' bulan ileri hareket-i teşebbüsleride pek az muvaffakiyet ihrâz edebilmiştir. (Argon) da şiddetli topçu muhârebesi vukû' bulmuştur. Düşman gece geç vakt (Rayihşaker-Kkopf) üzerinde ki mevzi'lerimize hücum etmiş isede def' edilmiştir. Dün havalardada büyük bir fa'âliyet meşhûd olmuştur. Tayyarecilerimiz (Donkerek) kurbünde (Senyol) deki İngiliz tayyare Hangarlarına (30) bomba atmışlardır. (Dose) kurbünde ki tayyare meydanımıza, bir düşman tayyare filosu bilâ muvaffakiyet hücum eylemiştir. Orada harb tayyarelerimizden biri bir düşman tayyarecilerimiz (130) bomba atmışlardır. Müşâhede edildiğine göre bombalardan (18) i mangalara isâbet eylemiştir. İşbu hücumumuza mâni' olmak için havalanan düşman tayyarecileri ta'aruzun vukû'unu men' edememişlerdir. (6) Alman tayyaresi (Şato Salon) kurbünde (15) Fransız tayyaresine hücum eylemişlerdir üç çâryek sâ'at devam iden muharebeden sonra müte'addid düşman tayyareleri nüzûla mecbûr olmuş ve süvârîleri esîr eylemiştir. Argon'daki muhârebâda (20) Haziran'dan (20) Temmuz'a kadar Fransızlar'dan (125) zâbit (6600) nefer (52) metralyuz ve pek çok esliha-ı sâ'ire aldık.

Şark dârü'l-harbinde: (Neyemen) in şimâlinde mevzi'i-i muhârebât vukû' bulmuştur. (Rozar) şimâl-i şarkisinde yeniden ilerledik ve düşmanın mukâbil hücumlarını def' ettik. Temmuz ayında Baltık denizi ile (Pilika) Nehri arasında Ruslardan (95,023) esîr ve ikisi ağır olmak üzere (41) top, (4) torpil endahına mahsûs alet, ve (230) metralyuz aldık.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: (Ayvangurud) un şimâlinde (Vistol) nehrini geçen kıta'âtımız, düşmanın şiddetli mukâbil hücumlarını def' eylemişlerdir. Mukâbil ileri hareketi esnâsında (Pozamoz) kurbünde ki mevâki' mürtefa'ayı zabt ederek düşmandan (1000) esîr aldık.

Ruslar dün (Vistol) ile (Boğ) arasında ibrâz-ı mukâvemet eylemişlerdir. Alman kıta'âtı bugün düşmanı, (Nov aleksanderya) nın şarkında (Korof) kurbünde ki mevzi'leriyle (Lenozna) nın cenûbunda ve (Kolem) in cenûb ve cenûb-ı garbîsinde ve (Dombeynka) nın cenûb garbîsinde mevzi'lerinden def' ve tard eylemişlerdir. Bunun üzerine düşman, (Boğ) un iki tarafında ve (Boğ) ile (Lenozna) nın cenûbunda ki havâlîde ric'ate devam eylemiştir. Düşmanı ta'kîb eyleyen kıta'âtımız şimdiden (Kolem) şehrini geçmişlerdir. Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde Alman kıta'âtı Temmuzda Ruslar'dan (323) zâbit (75,719) nefer, (10) top ve (126) metralyuz almışlardır. (M.A).

Numro 1353, Sahife 1, 22 Temmuz 331, Çarşamba, Turan. (Miladi: 4 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Garb-i sahne-i harbinde Almanların (Argon) da yeni muvaffakiyetleri vardır. Budan başka (Konpini) nin bombardıman idilmesi, pek şâyân-ı dikkat bir hâdisedir. (Konpiyeni), paris yolu üzerinde ve cebheden oldukça uzak bir mesâfede bulunduğu için Almanların bu mevki'i bombardımad iylemeleri Fransızları hem hayrete hemde heyecana düşürmüştür. Ma'a-mâ-fih öteden beri söylediğimiz vechile şark sahne-i harbinde takarrüb iden netîce-i kat'iyye temâmen te'mîn edilmeden garb sahne-i harbinde büyük ve vâsi' mukâyâsede hareket-i askeriye icrâsı imkânı pek azdır.

Şark sahne-i harbinde: Fon (Belov) orduları bir iki günlük ufak bir tevakküfdan sonra yeniden fa'âliyete başlamış ve dün (Mitav) mevki'ini işgâl iylemiştir. (Mitav) müte'addid demir yollarına mâlik gâyet mühim bir merkez istinâd olduğu için bu mevki'inin işgâli şâyân-ı dikkat bir muvaffakiyettir.

Aynı zamanda (Riga) da doğrudan doğruya tehdid altında kalmıştır. Rusların bu sûretle (Korland) vilâyetinden temâmen tard edilmiş olmalarına pek az zaman kalmıştır. Çünkü bu vilâyetde bulunan en mühim istinâd noktaları Almanların eline geçmiştir.

Lehistanın şimâlinde: Vaz'iyetde esâslı bir tebeddül yoktur. Yalnız Alman orduları (Lomça) nın şimâlinde (Narev) hattında kadar sokulmuşlardır. Lehistan vilâyetinde ki harekâtda en ziyâde şâyân-ı dikkat olan muvaffakiyet, (Avangurd) un garb cihetinden (Vistol) ün ileri harekâtıdır. Çünkü bu sâyede (Ayvangurud) muhâsarası itmâm edildiği gibi (Varşova) ile bu mevki'i müstahkemi yekdiğerine bağlayan râbıta kat' edilecek ve her iki mevki'in muhâsarası aynı zamanda icrâ edilmiş olacaktır. Zaten, (Ayvangurud) ile (Varşova) arasında nehri en geniş, en tehlikeli mevki'inden geçen Alman orduları, bu büyük teşebbüslerini ancak böyle büyük bir netice tevlid edeceği esâsına binâ'en icrâ eylemişlerdir. Aynı zamanda cenûbda ve şarkdan ihât edilen (Ayvangurud) muhâsara çenberi gitdikçe daralmakta ve ilk muvaffakiyet elde edilmiş bulunmaktadır. Fî'l-hakîka bugünkü Avusturya tebliğinde de zikr idildiğ vechile mevki'i-i müstahkem istihkâmlarından bir kaç hücumla zabt edilmiştir. Binâ'en aleyh (Ayvangurud) un sükûtu da geçikmeyecektir. Cenûbî Lehistan'ın diğer aksâmında da müttefikeyn orduları muvaffakiyetle ileri hareketlerine devam eylemekdedirler. Her hâlde, Lehistan muhârebeleri matlûb mecrâ-yı sâlimini ta'kîbde ber-devamdır.

Numro 1354, Sahife 1, 23 Temmuz 331, Perşembe, Turan. (Miladi: 5 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde ki muhârebât kemâl-i muvaffakiyetiyle devam ediyor. Ceneral (Bolov) orduları şimâlde ileri hareketlerinde devam eyledikleri gibi feld-i Mareşal Fon Hindenburg dahi istihzârâtını ikmâl ile iştigâl itmekdedir. Fî'l-hakîki bugün vârid olan telragfnâmelerde de görüldüğü üzere Almanlar, Varşova cebhesine bir kâbil sevk balon filosu tahşid etmiş ve düşmanın ric'atini işkâl için demir yollarını bombardımana başlamıştır. Târihin ilk def'a olarak kayd itdiği bu büyük muhârebelerde, Kâbil sevk balonların da büyük bir rol oynayacaklarına şübhe yoktur.

Şimalden ve cenûbdan dâhil ile olan râbitası kat' idilen Varşova cebhesinin arkasını Dezeblinlerle tehdîd itmek ve bu sûretle düşmanı dört taraftan şiddetli bir ateş altında bırakmak kadar şâyân-ı takdîr bir fikir olamaz. Zeblinlerin fa'âliyete başlamaları, aynı zamanda (Varşova) hücumunun da takarrüb itdiğini göstermektedir. Yalnız Ruslar'ın şehri tahliye edecekleri rivâyetini gitdikce te'eyyüd etmektedir.

Ağır topların dâhile nakl edildikleri hakkında ki haberler bunu mü'eyyid olduğu gibi Lehistan'ın cenûbunda Ruslar'ın merkez cebhelerinin hatt-ı ric'atini te'mîn için mukâvemet ide ide ric'at eylemeleri ayrıca şâyân-ı dikkatdir. Ma'a-mâ-fih her nede olsa Rus ordusunun burada yiyeceği darbe her hâlde pek büyük olacaktır.

(Ayvangrud) muhâsara hattı gitdikce sıkışmakta ve Ruslar (Novo Aleksandrya-Kolem) cebhesi üzerinde yeniden ric'at itmektedirler. Bi'l-hâsas müttefikeyn orduları sür'atle ilerlemektedirler. Vaz'iyetde bundan başka mühim bir tebeddül yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 3 Ağustos-(Ajans Volf) dan: erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: İngiliz baş kumandanının tebliğinde ki iddi'âya muhâlif olarak (30) Temmuz'da (Hoj) kurbünde zabt etmiş olduğumuz mevzi'i temâmen yed-i işgâlimizde bulunmaktadır. (Şanpanya) da bir takım lağımlar ber-hevâ eyledikten sonra (peret) in ve (Soen) in garbinde bu infilâklardan mütevellid çukurların kenarlarını işgâl eyledik. (Argon) da (Fordopari) nin şimâl garbîsinde birkaç düşman siperi zabt iderek (60) esîr aldık. (Argon) un kısm-ı garbîsinde, baskın suretinde tarafımızdan icrâ idildiği dün haber verilen süngü hücumu esnâsında düşmandan (4) zâbit (163) nefer esîr ettik ve (2) metralyuz aldık. (Voj) larda (2-1) Ağustos gecesi vukû' bulan muhârebâtda (Lingakopf) ve (Barenkopf) arasında (Şeratma'enle) de küçük bir kısım siper gâ'ib eyledik. (Lingakopf) üzerinde düşman ateşiyle 1 ve 2 Ağustos günlerinde kâmilten zîr ve zîr edilen bir siper, tarafımızdan artık işgâl edilmemiştir. Düşmanın sâbit bir balonu rüzgar tarafından sürüklenerek (Eten) in şimâl garbîsinde yed-i iğtinamımıza geçmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Mitav) havâlîsinde ki muhârebe esnâsında (500) esîr aldık. (Ponyevevez) in ric'at eylemiştir. Kıta'âtımız (Voyoliki/Sopoç) yolunu geçmiştirler.

Burada (1250) esîr ve (2) metralyuz aldık. (Lomça) havâlisinde ilerledik. Burada muvaffakiyetle icrâ edilen muhârebât esnâsında takriben (3000) esîr alınmıştır. (Naref) cebhesinin diğerk aksâmında ve (Varşova) önünde, o kadar hâ'iz-i ehemmiyet olmayan muhârebeler vukû'a gelerek lehimize netîcelenmiştir. Şark cebhesinde tahşîd edilen kâbil sevk balonlarımız (Varşova) nın şarkında ki şümendüfer hattlarına muvaffakiyetnâme ile neticelenen hücumlar icrâ eylemişlerdir.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde Ceneral Fon (Voyreş) kumandasında ki Alman kıta'âtı (Vistol) ün şark sâhilinde ki ser-köprü mevzi' i tevsî' eylemişlerdir. Burada (750) esîr alınmıştır. Ceneral Fon (Voyreş) in idâresi altında bulunan kuvvetlerden Ceneral Fon (Koeves) in kumanda itdiği Avusturya-Macaristan kıta'âtı (Ayvanguvud) un garb cebhesi önünde parlak bir muvaffakiyet ihrâz eylemişlerdir. kıta'ât-ı mezkûre (2300) esîr (21) i ağır (2) si havan olmak üzere (32) top almışlardır. Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları önünde (Nov Aleksanderya-Leçne-Zablin) hattı üzerinde düşman düne kadar mukâvemet eylemekte idi. Hatvet-i mezkûre ba'de'z-zühûr (Leçna) nın şarkında ve (Kolem) in şimâlinde yarılmıştır. Ruslar cebhenin en büyük kısmında ki mevzi'lerini geceleyin tahliyeye başlamışlardır. Düşman ba'zı nokdalarda hâlâ mukâvemet eylemektedir. (Leçna) nın şarkında dün (2000) esîr aldık. (Boğ) ile (Kolem) arasında 1 ve 2 Ağustos'da (1200) esîr ve müte'addid metralyuz alınmıştır. (M.A).

Numro 1355, Sahife 2, 24 Temmuz 331, Çarşamba, Turan. (Miladi: 6 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Almanların (Eyper) de ki muvaffakiyetleri devam ediyor. Müttefikler Alman ta'arruzunu tevkife çalışmakta iselerde hiçbir muvaffakiyet kazanamamaktadırlar. Alınan esirlerle iğtinâm edilen toplar mikdârının günden güne tezâyüd itmekte bulunması müttefiklerin orada ki vaz'iyet-i askeriyyelerinde hasûle gelmekte bulunan vehâmeti gösterir en güzel bir delildir.

Diğerk taraftan "Moz-Mozel" dede tecâvüzîye geçen Almanlar, hareketlerine muvaffakiyetle devam ediyorla. Burada ki ileri hareketleri Almanlara daha bir mikdâr arazî kazandırmıştır. Aynı zamanda haftalardan beri civârında şiddetli muhârebeler

vukû‘ bulan (Harteman-Valyelrkopf) mevki‘i dahi Almanlar tarafından işgâl edilmiştir. Bu sebeble garb sahne-i harbinde ki harekât günden güne mütteliklerimizin lehine bir şekil almakda ber-devamdır.

Şark sahne-i harbinde elân sükûn devam ediyor. Avusturya cebhesinde, vaz‘iyette mühim bir tebeddül yoktur.

Almanların Vaz‘iyeti

Berlin 26 Nisan-Karargâh-ı umûmîden tebliğ idiliyor: Garb dârü‘l-harekesinde şimdiye kadar iğtinâm itdiğimiz topların adedi evvelce aldığımız dört büyük çaplı İngiliz topu da dâhil olmak üzere (45) e bâliğ olmuştur. (Zonneben) in şimâl garbîsinde ta‘arruza devamlı Kanadalılardan (100) esîr aldık. Bu sûretle o havâlide alınan üserâ adedi (5000) e bâliğ olmuştur. “Şanpanya” da “Bosejor” ün şimâlinde Fransızların iki gece hücumlarını püskürttü. “Moz” tepelerinde ki hücumumuz muvâfık bir tarzda terakkî itmektedir. “Lezeparez” mevki‘inin garb cihetinde ki mevâki‘ mürtefa‘aya kadar imtidâd iden bir çok tepeleri bi‘l-hücûm zabt ettik. Ve birkaç yüz Fransız askeri esir, bir çok metralyuz iğtinâm eyledik. Düşmanın “Ayyi” ormanında hücumları akîm kalmıştır. “Voj” larda icrâ itdiğimiz hücum neticesinde (Ahrtemans Vaylerkopf) u istirdâd idtik: burada kıta‘âtımız 11 zâbit 749 Fransız askeri esîr, şark dârü‘l-harekesinde “Seyeşanov” un şimâl garbîsine Ruslar’ın icrâ itdikleri birkaç hafif hücum püskürtülmüştür. Bu cebhede vaz‘iyet-i umûmiye gayr-i mütebeddildir. (M).

Numro 1356, Sahîfe 1, 25 Temmuz 331, Cumartesi, Turan.(Miladi: 7 Ağustos 1915),

Avrupa Harbi

Vaz‘iyet-i Umûmiye

Dün mütteliklerimiz için târihin en parlak bir günü idi. Fon (Belov) orduları hârika ad didilecek bir sür‘atle ilerleyerek Rusları ta‘kîb iderken Lehistan’da Aman orduları (Varşova) ve (Ayvangurud) gibi iki büyük mevki‘i-i müstahkemi işgâl ediyorlar. Ruslar, (Varşova) da pek hafif bir mukâvemetden sonra şehri bi‘l-ihyâr terk ederek geri çekilmişlerdir. (Varşova) daki kıta‘âtın ric‘atini te‘mîn için düne kadar mukâvemet iden (Ayvangurd) da aynı günde vazifesine hitâm bulmuş nazarıyla bakarak düşmana teslim oluyor. Bu sûretle Rus orduları, Lehistan’da tutulabilecek en mühim iki mevki‘i müstahkemi terk etmiş oluyorlar.

Şimdi bütün efkârı işgâl iden bir mese'le var: Almanlar bu iki mevki'î mühimi zabt idtikden sonra, asıl gâyeleri olan Rus ordularını mahv için nasıl bir plan ta'kîb idecekler? Bu iki mevki'î-i müstahkemde Rusların kat'î ve büyük bir darbe yemelerine intizâr iden bütün inzâr, şimdi kaçan mütemadiyen kaçan Rus ordusunu bir tuzağa düşürmek için nasıl bir hatt-ı hareket ta'kîb edileceğini arıyor. Fakat bu bâbda kat'î bir şey söylemek imkânı yoktur. Hatta Rusların nerelere çekileceklerini ve bu ric'ati nereye kadar edâme ideceklerini ta'yîn bile müşkildir. Ma'a-mâ-fih şurası muhakkaktır ki şimdi en büyük vazîfe, (Buğ) hattı üzerinde muhârebe iden ordulara terettüb itmekdedir. Diğer taraftan (Belov) ordularının (Korland) da evvelki günlere fâ'ik bir fa'âliyet göstermeleri de şâyân-ı dikkatdir. Her halde (Varşova) nın anî tahliyesi, bizi gayr-i muntazır bir safha karşusunda bırakmıştır. Bu sebeble birkaç gün geçüb harekât-ı askeriye'nin ne şekli alacağını görmeden mutâla'a beyânını kalkmak erkân-ı harblerin planlarını demağlarından okumaya çalışmak kadar gülünç olacağı için şimdilik bu kadarla iktifâ etmeyi tercih ediyoruz.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 5 Ağustos-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Voj) larda (Lingakopf) üzerinde daha cenûbda ki muhârebe tekrar başlamıştır.

Garb cebhesinde bundan başka bir hâdise olmamıştır.

Şark dârü'l-harbinde: (Korland) da ve (Samojinsi) de süvârimiz düşman süvârisini (Jeneza) (Pirisi) ve (Önikni) kurbünde mağlub ve perişan eylemiştir. Bu havâlide ve (Ponyevyeç) in şarkında dün evvelki gün ikisi zâbit olmak üzere (2225) esîr aldık. Ceneral (Şoleç) ve (Galviç) orduları şiddetli muhârebât içinde (Lomza-Ostrof-Viskof) yoluna doğru ilerlemektedirler. Rusların (Ostrof-Rozan) yolunun iki tarafında ki kahramanane ve nevmîdâne ta'arruzları neticesi kalmıştır bu muhârebâtda kıta'âtımız düşmandan (22) zâbit (4840) nefer ve (17) metralyuz almışlardır. Prens (Lu'iofold Dobaviyer) in ordusu dün ve bu gece (Varşova) şehri bu sabah kıta'âtımız tarafından zabt olunmuştur.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: (Ayvangurud) kurbünde ve cenûbunda vaz'iyetde tebeddül yokdur. Yukarı (Vistol) ile (Boğ) arasında ta'kîbât devam eylemektedir. (Boğ) un şarkında Alman süvârîsi (Vilademir Voliniski) ye dâhil olmuştur. (M.A).

Numro1357, Sahîfe 1, 26 Temmuz 331, Pazar, Turan(Miladi:8 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Bugün gelen Alman tebliğ-i resmîsi bize (Varşova) nın sûret-i sükûtu hakkında bir fikr-i itâsına hâdem-i mulûkânı (silik) idi. Bu tebliğe göre Ruslar Varşovanın garb, şimâl cenûbunda bulunan dahili ve hârci istihkâmâtдан tard idildikten sonra şehri terk iderek nehrin sağ sâhiline geçmiş ve (Prag) da ahz-ı mevki'i idiyor. (Novocorciyevsk) ve (Zemreç) istihkâmalarını tahliye itmedikleri gibi, (Prag) dan dahi (Varşova) şehri üzerine top ve piyâde ateşi açmışlardır. Buda gösteriyor ki Ruslar (Varşova) yi henüz temâmen terk etmemiş, Rus ordusu Alman ordularının darbesinden temâmen kurtulmamıştır. Binâ'en-aleyh (Varşova) nın tahliyesiyle Rus ordularının firara muvaffak olduğunu zan idenler müteselli olabilirler. Fî'l-hakîka (Novocorciyevsk), (Varşova) kadar müstahkem ve kuvvetli ve ondan daha mükemmel ve daha mücehhez mevâki'-i müstahkemeye mâlik bir kal'adır. Binâ'en aleyh burasını müdâfa'a için Rusların mühim bir kuvvet terfîk iylemeleri zaruridir. Hâlbuki (Novocorciyevsk) müte'addid şümendüferlerle (Prag) a merbût olmakla beraber (Nazyelesk) ile (Boğ) arasından ilerleyen sonra garbdan zâten hârci istihkâmâta kadar sokulan ve cenûbdan (Varşova) nın işgaliyle mezkûr mevki'i biraz daha saran Alman orduları tarafından temâmen muhâsar idilmek tehlikesine ma'rûzdur. Biri (Novocorciyevsk) in (Prag) ile irtibâtı; diğeri, (Varşova) nın işgâli üzerine (Novocorciyevsk) in ne sûretde muhâsara idilmek tehlikesine ma'rûz bulunduğunu göstermek üzere kâr'ilerimize iki harita takdîm ediyoruz. Bu haritaların tedkîkinden de anlaşılacağı üzere (Novocorciyevsk) büyük bir tehdîd altındadır ve Rusların (Varşova) yı terk itdikleri hâlid (Novocorciyevsk) i terk itmemeleri pek büyük bir hatadır. Almanlar, henüz bu mevki'i-i müstahkeme hücûma başlamaşlardır.

Çütnük maksadları burasına temâmen muhâsara itmek ve içinde ki Rus ordularını esir almaktır. Bugün bu mevki'i üç taraftan temâmen mahsûr bir hâlde bulunduğu ve

husûsuyla en müsâ'id firâr yolu olan (Prag) temâmen Alman toplarının ateşi dâhilinde kaldığı için Rus orduları burada pek fenâ bir kapana tutulmuşlardır. Binâ'en-aleyh (Varşova) yı tahliye iderek büyük bir ızmihlâlden içtinaba çalışan Rus ordusu baş kumandanlığı (Novorcorciyevsk) in sukûtuyla ondan büyük bir ızmihlâl karşısında kalacak ve şark muhârebeleri arzu edilen kat'î şeklini o vakt almış bulunacaktır. Zaten (Boğ) ile (Vistol) arasında hareket iden müttefikeyn orduları da (Varşova) dan ric'at idecek orduları hatt-ı ric'atini kesmek için sür'atle ta'kîb hareketlerine devam eylemekdedirler. Rusların (Prag) da tevakkufları, ihtimâl bir taraftan (Novocorciyevsk) ile olan râbitanın edâmesi ve diğer taraftan ric'at eden yüz binlerce kitlenin hatt-ı ric'atini te'mîn maksadına müsteniddir. Fakat bu iki maksadın aynı zamanda te'mîni müşkil ve râbitanın edâmesi oldukça mühim kuvvetlere mütevakkıf bulunduğu için Rusların burada yeni bir hezimete uğramaları ihtimâli pek çoktur.

Şimdi (Boğ) üzerinde yürüyen Makenzen orduları (Kolem) in şimâlinde ki (Saven) mevki'inden Rusları tard itdikleri gibi (Ayvangurud) un şimâl garbîsinde bulunan Ceneral (Voyreş) ordularında ileri hareketlerinde deva eylemekdedirler. Zaten (Ayvangurud) u işgâl iden müttefikeyn orduları da ileri hareketlerine devam edeceklerinden Rus ordularının yegâne hatt-ı ric'atleri olan (Varşova-Beresetlitofsk) hattı bir çok cihetlerden tehdîd altında bulunmaktadır.

Bütün bunlar gösteriyor ki Rus orduları (Varşova) yı tahliye itmekle henüz hakîki maksadlarına nâ'il olamamışlardır. (Varşova) nın sukûtundan evvel mevcûd tehlike bütün şumulüyle el-ân mevcûddur.

Fon (Belov) orduları şimâlde sür'atle ilerlemekte devam ediyorlar. Bir taraftan (Kovno) ve (Vilna) üzerine sarkan Alman orduları diğer taraftan da (Donaborg) üzerine yürüyorlar. Bi'l-hâssa (Kovno) Alman ordularının ileri hareketiyle arkadan tehdîd edilmek tehlikesine ma'rûz bulunmaktadır. Bu sebeble Ruslar (Kovno) dan (Vilna) ya çekilmeye başlamışlardır. Diğer taraftan (Lomza) nın cenûbunda hareket iden Alman kıta'âtında hareketlerine muvaffakiyetle devam eylemektedir. Hülâsa her tarafda harekâtda büyük bir terakkî görülmekte ve Rus ızmihlâli her gün daha gazla bir zühule müşâhede edilmektedir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 6 Ağustos-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye bugünkü târihiyle tebliğ idiyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Lingakopf) da ve daha cenûbda muhârebe devam ediyor. Husûsi toplarımız düşman tayyaresini nüzûla mecbûr eylemişlerdir. Bunlardan biri yanmış, diğeri mermilerimizle harab olmuşlardır. Sâhilde bir sabah Fransız tayyaresi, süvârileriyle beraber elimize geçmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: (Korland) da (Ponyevyeç) in (60) kilometre şimâl şarkisinde (Poyel) havâlisinde ve (Yelkomyerez) in şimâl şarkisinde kâ'in (Kovarks) ve (Korkel) de bizim için muzafferiyetle tetevvüc eden süvârî muhârebâtı vukû' bulmuştur. (Naref) cebhesinde (Lomza) nın cenûbunda Rusların ibrâz ittikleri şiddetli mukâvemetle rağmen Alman orduları yeniden ilerlemişlerdir. (Boğ) münsabı ile (Nasyelsek) arasında (Novocorciyevsk) i muhâsar eden kıta'ât (Belendostovo) nın cenûbunda kâ'in Rus mevzi'ini yarmışlar ve aşağı (Narev) e doğru ilerlemişlerdir. Kâbil sevk balon filomuz (Beyaloyantok) istasyonuna bombalar atmıştır. Çünkü tebliğimizde bildirilmiş olduğu vechile Ruslar (Varşova) nın hârici ve dâhili istihkâmlarından def' ve ihrâc edildikten sonra, hiçbir hasâra uğramayan şehri terk ederek (Vistol) ün sağ sâhilinde kâ'in (Praga) mevki'ine çekilmişlerdi. Fakat Ruslar dün sabahdan beri oradan (Varşova) nın dahilini şiddetli bir topçu ve piyâde ateşiyle bombardıman işlemektedirler. Ruslar bi'l-hâssa Leh Kralının eski sarayını tahrib etmek ister gibi görünüyorlar. Bi't-tab' kıta'âtımız (Varşova) gibi büyük bir şehir dâhilde bu kadar fenâ bir sûrette idâre edilen düşman ateşi ile bir güne zâyî'ata dûçâr olmaktadır. Fakat bu hareket Rusların, Lehistan pâyîtahtını mahzan-ı hasârdan vekâye maksadıyla (silik) etmiş oldukları bulunduğu iddi'âlarına i'timâd câ'iz olduğunu göstermektedir.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: (Vistol) i geçmiş olan kıta'âtımız ba'zı düşman mevzi'lerini zapt işlemişlerdir. Rusların mukâbil ta'arruzları neticesiz kalmıştır. Ceneral Feld-i Mareşal Fon (Makenzen) orduları düşmanı, muhârebeler icrâ edecek ta'kîbe devam ediyorlar. Düşman (Novo Aleksandirya) nın şimâl şarkisinde ki mevzi'ilerinden Avusturya-Macaristan kıta'âtı tarafından ve Kolem) şimâlinde (Sarn) kurbünde ki mevzi'lerinde (silik) kıta'âtı tarafından def' ve ihrâc edilmiştir. (M.A).

Numro 1358, Sahife 1, 27 Temmuz 331, Pazartesi, Turan. (Miladi: 9 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 7 Ağustos-(Ajas Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Flander) de topçu ateşimiz (Eyper) in öte tarafında (Diksemod) ün cenubunda (Mertes) kurbünde Belçikalıları ileri mevzi'den bir kısmı tahliyeye mecbûr eylemiştir. Fransızların el humbaralarıyla (Soşe) havâlsinde icrâsına teşebbüs itdikleri ta'arruzlar def' edilmiştir. (Lonevil) in şarkında (Nayenterey) cenûbunda ileri karakollarımız düşmanın icrâ itdiği küçük bir ileri hareketini kolaylıkla def' eylemişlerdir. (Monester) in şimâlinde (Toğ) muhârebelerinde şâyân-ı ehemmiyet bir şey olmamıştır.

Şark-ı dârü'l-harbinde: Ruslar, (Ponyeviç) in altmış kilometre şarkında şimalden cenuba doğru cereyân iden (Rava) nehrinin öte tarafına ric'at eylemişlerdir. Kıta'âtımız (Kovno) kal'asının garb cebhesine karşı icrâ itdikleri hareketleride ilerlemişler ve (500) esîr (1) metralyuz almışlardır. (Şoleç) ve (Galviç) orduları şiddetli muharebelerden sonra Rusların (Lomza) ile (Boğ) münsabı arasında ki mukâvemetlerini küsr eylemişlerdir. 4 Ağustos'dan 6 Ağustos'a kadar vukû'bulan bu muhârebelerde kıta'âtımız düşmadan (85) zâbit ile 14200 ve (1) top (8) torpil endâhtında mahsûs alet ve (69) metralyuz iğtinâm eylemişlerdir. (Novocorceisk) i şimalden muhâsara iden kıta'âtımız (Narev) e kadar ilerlemişlerdir. Kıta'ât-ı mezkûre 'Dembe) istihkâmını zabt eylemişlerdir. Diğer cihetden mezkûr kal'ayı cenûbdan muhâsara eyleyen kıta'âtımız (Peyenkof) kurbünde (Vistol) şehrine muvâsalat iylemişlerdir. (Varşova) da vaz'iyetde tebeddül yoktur.

Ruslar, şehri (Vistol) ün şark sahilden bombardıman etmekte devam eyleyorlar. Kâbîl-i sevk balonlarımız (Novominsk) ve (Seyedleç) istasyonlarına bombalar atmışlardır.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: (Ayvangurud) kurbünde ve şimâlinde vaz'iyetde tebeddül yoktur. (Vistol) ile (Boğ) arasında Alman kıta'âtı (Lobarnof) ün sekiz kilometre cenûb-ı şarkisinde kâ'in (Ronfovla) kurbünde düşman mevzi'ilerini bi'l-

hücûm zabt ederek Rusları (Felecena) nın şimâl şarkîsinde göller arasında ki geçidleri tahliyeye mecbûr eylemişlerdir. (M.A).

Numro 1359, Sahife 1, 28 Temmuz 331, Salı, Turan. (Miladi: 10 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

(Novocorciyevsk) taht-ı muhâsarada

Garb sahne-i harbinde ve (Görland) vilâyetinde ki harekât-ı askeriyede şâyân-ı kayd yeni bir terakkî yok. Fakat şimâli Lehistan'da Alman orduları pek dikkatle kayda şâyân yeni muvaffakiyetler te'mîn eylemişlerdir. (Lomza) dan (Zagreze) ye kadar olan bütün cebhede (Naref) şehrini geçen Alman orduları şimdi (Lomza-Ostro-Viskov) hattına doğru ilerlemekte ve kısme (Boğ) nehrine vâsıl olmuş bulunmaktadırlar. (Boğ) nehrine (Praga) yı (Peyelostok) a bağlayan demir yoluna mevâzî bir hatt teşkîl iden bu cebhe (Varşova) dan ric'at idecek Rus orduları için şimalden inen bu yumruk münâbesendedir. Burada gösterilecek sür'at Rus ordularının ma'rûz buldukları tehlikeyi bir kat daha teşdîd edecektir. Zâten cenûbdan ilerleyen müttefikeyn orduları da Rusları (Vipreç) in öte tarafına atmışlardır. Her hâlde (Varşova) ile (Beveset Litosvksk) arasında kalan ve orta yerde mühim bir istinâd noktasına mâlik bulunmayan Rus ordusu şimalden ce nûbdan dehşetli bir tazyiki altında bulunmaktadır. Fakat bunlardan daha mühim birini muvaffakiyet vardır ki oda (Boğ) münsabında ki (Serok) ve (Zagraza) müstahkem mevki'lerinin bir gü zarfında işgâl edilmiş olması ve (Varşova) cihetinden de (Vistol) ün şark sâhilene geçilmiş bulunmasıdır. Bu iki muvaffakiyet üzerine vaz'iyetde husûle gelen tebeddülü ve (Novocorciyevsk) in nâsıl dört taraftan büyük bir muhâsara dâ'iresi içine alındığını göstermek üzere yaptığımız harîtadada görüleceği üzere (Novocorciyevsk) buğu muhâsara altına alınmış gibidir.

Nehrin şark sâhiline geçen Alman orduları (Praga) ile (Novocorciyevsk) arasında ki hatvet revâbıtı kat' itdiği gibi (Zagraza) nın zabtı (Novocorciyevsk) i büyük bir istinâd noktasından mahrûm eylemiştir. Zaten (Varşova-Novocorciyevsk-Zagraza) Lehistan merkezde kurtulmuş bir (silik) idi ki Lehistan'ın (silik) kurtarmaya me'mûr idilmişdi. Bu sehbanın iki ayağı kırılmış yalnız üçüncü ayağı mesnedsiz ve (silik) kalmıştır.

Binâ'en-aleyh (Novocorciyevsk), Varşova ve (Zagraza) dan daha kuvvetli ve daha mükemmel bir sûrette tahkîm edilmiş olmağla beraber muhasaranın hitâmını müte'âkıb başlayacak şiddetli hücum karşısında şübhesiz ki pek uzun bir müddet mukâvemetle muktedir olamayacaktır.

Bur sûretle Ruslar, Varşova'yı terk itmenin hizâmını pek acı bir sûrette çekmeye mahkûm bulunuyorlar. Çünkü (Varşova) pek müstahkem bir mevki'i olduğu içü şübhesiz oldukça büyük bir ordudan mürekkebe kuvâ-yı müdâfa'aya ve en son vesâ'id fenniye ve harbiyeye mâlikdir. Mevki'inin sukûtuyla bütün Yevarev ve bütün bu vesâ'it-i fenniye ve harbiye Almanların eline düşmeyecek, Rus ordusu (Varşova) dan çekilmekle ictinâb itmek istediği felâkete uğramış bulunacaktır. Şimdi muhâsara hattı hitâm bulmuş gibi olmadığından bu günden i'tibâren (Novocorciyevsk) hücumuna intizâr etmelidir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 8 Ağustos-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızların (Soşe) kurbünde el humbaralarıyla tekrar itdikleri hücumlar def' edilmiştir. Düşmanın, evvelki gün garbî (Argon) da zapt etmiş olduğumuz sipere karşı vâki' olan mukâbil hücumları da püskürtülmüştür. (Voj)larda, dün öğleden sonra (Monester) in şimâlinde muhârebe tekrar başlamış ise de gece sükûn hükümfermâ olmuştur.

Şark dârü'l-harbinde: (Narev) de ki Alman kıta'âtı (Lomza-Ostrof-Viskopf) yoluna takarrüb eylemektedir. Düşman ba'zı mahallerde şiddetli bir mukâvemet ibrâz eylemektedir. (Viskopof) un cenûbunda kıta'âtımız (Boğ) nehrine muvâsalat eylemişlerdir. (boğ) un münsabında kâ'in olan (Serok) şehri tarafımızdan işgâl edilmiştir. (Novocorciyevsk) önünde muhâsara kıta'âtımız (Zagraza) istihkâmâtını zapt iylemişlerdir. (Varşova) da Vistol nehrinin şark sâhilini elde ettik.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Voyriş) kıta'âtının ileri hareketinden mütevellid tazyîk tahtında Ruslar şimâle doğru ric'at eylemektedirler. (Vistol) ile (Boğ) arasında Mareşal Fon (Makenzen) ordusunun sol cenâhı düşmanı doğru

(Viyepreç) e karşı püskürtülmüşlerdir. Sağ cenâhda muhârebe el-ân devam ediyor.
(M.A).

Numro 1360, 29 Temmuz 331, Çarşamba, Turan, Sahife 1 (Miladi: 11 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Silik

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 9 Ağustos-Ajans Volf) dan erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden
teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Ale's-sabah (Eyper) in şarkında bir muhârebe inkişâf
eylemiştir. Fransızların (Argon) da icrâsına teşebbüs iyledikleri hücumlar akîm
kalmıştır. Harb tayyarelerimiz (Atomari) kurbünde bir (Lak Nevar) tepedede diğer bir
Fransız tayyâresi iskât eylemişlerdir. Bi-vesayât harb tayyarlerimiz üçüncü bir Fransız
tayyaresini (Honderekesater) kurbünde ve bir dördüncüsünü de (Herbon) da iskât
eylemişlerdir. Bu son iki tayyare evvelce (Sarirok) açık şehrine bombalar atmışlar bu
tabî'î zâyî'ât-ı askeriye-yi bâdî olmayarak ahâlîden (9) kişiyi telef ve (26) kişiyi ağır ve
pek çok kimseleri de hafif sûretde cerr eylemişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: (Kovoto) ya hücum eden kıta'âtımız mezkûr kal'aya daha ziyâde
takarrüb eylemişlerdir.

Burada yeniden (2) zâbit, (400) nefer ve (8) metralyuz alınmıştır. Kıta'âtımız (Lomza)
nın şimâl ve garb cebhelerine toğru şiddetli muhârebât içinde ilerlemişlerdir. Burada
düşmandan (3) zâbit (1400) nefer esir ve (7) metralyuz ve bir zırhlı otomobil iğtinâm
edilmiştir.

(Lomza) nın cenûbunda (Ostrof) dan gelen yolu tutduk ve (Ostrof-Viskof) yolunu
geçtik. Ba'zı mahallerde el-ân şiddetli bir mukâvemet ibrâz eylemekte olan Ruslar
mağlûb ve perişân edilmişlerdir. (Novocorciyevsk) kal'ası (Naref) ile (Vistol) arasında
şark cihetinde muhâsara edilmiştir. (Varşova) nın karşısında kâ'in olan (Praga)

kıta'âtımız tarafından işgâl olunmuştur. Kıta'âtımız şarka doğru ilerlemekte devam eyleyorlar. Burada askerimiz birkaç bin Rus esir etmiştir.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Düşmanı ta'kîb eden Ceneral Fon (Voşriş) ordusu (Gavrolef-Reyki) yolunu geçmiştir. (Reyki) (İvangurud) un şimâl şarkisinde kâ'indir- Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) ordusunun son cenâhı Rusları (Viyepreç) in öte tarafına sürmüştür. Mezkûr ordunun merkezi ile sağ cenâhı (Ostrof-Gastik-Ohrosk) hattına takarrüb eylemektedir. (Ohrosk), (Boğ) Nehri üzerinde kâ'indir. (M.A).

Numro 1362, 30 Temmuz 331, Perşembe, Turan, Sahîfe 1(Miladi: 12 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Dün de söylediğimiz vechile, (Varşova) dan kaçan Rus orduları bir taraftan (Bersetlitovsk) a Ceneral Makenzen ordularından evvel yetişmek diğer taraftan müttefikeyn ordularıyla olan temâsını kat' ederek ta'kîbinden kurtulmak için büyük bir sür'atle firâr ediyorlar. Milyonlarca efrâddan mürekkep büyük kitlelerin bu kadar sür'atle firâr itdikleri misline pek az tesâdüf olunur bir hâdise-i askeriyedir. İki günde (30) kilometro kat' ederek (Praga) dan (Novminsk) e kadar gelen Rus orduları bir gün zarfında daha on beş kilometro kat' ederek (Kaloçin) havalisine kadar firâr eylemiştir. Ma'a-mâ-fih Alman orduları da aynı sür'atle düşmanı ta'kîb etmekte ve Rus ordularıyla olan temâsını muhâfaza eylemektedir. Diğer taraftan cenûbdan ilerleyen müttefikeyn orduları son muvaffakiyetler üzerine (Bereset-litofsk) u (Praga) ya bağlayan ve firâr eden Rus ordularının en mühim hatt-ı ric'atini teşkîl eden demir yoluna (Lokof) cihetinden on beş kilometro kadar takarrüb eylemişlerdir. Bu sûretle Rus orduları bu cihetden hatt-ı ric'atleinin kat' edilmesi tehlikesine ma'rûzdur. Alman ordularının (Lovko) a Ruslar'dan daha yakın bulunması düşmana bu ric'at hattını kapamaya kâfi gelebileceğinden Rusların Şimdi (Berestlitofsk) gibi mühim bir istinâd merkezini gâ'ib eylemiş olmakla berebar daha emin bir sûretde firâri kâbil bir yük bulmuş olacaktırlar. Ma'a-mâ-fih (Lokvo) nün tehdîd altında kalmasını müte'âkıb, Rus ordularına firâr için yalnız bir hatt kalacağından bu Almanlar için büyük bir muvaffakiyet teşkîl edecektir.

Her hâlde bu gün Lehistan'da tarafeyn orduları yekdiğeriyle olan temâsı muhâfaza itmekle beraber muhârebe vukû' bulmakda ve biri firâr, diğeri ta'kîb ile meşgûl bulunmaktadır. Bu firârın (Boğ) hattına kadar imtidâr itmesi pek muhtemeldir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 11 Ağustos- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihine tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Soşe) nin şimâlinde Fransızların el humbaralarıyla icrâsına teşebbüs eyledikleri hücûm def' edilmiştir. Fransızlar (Korsi) kurbünde (Rens) in şimâlinde ber-hevâ ettikleri bir lağımdan müte'assıl çukura girmek istemişlerse de men' edilmiştir. Bu çukur tarafımızdan işgâl olunmuştur. Piyâdelerimiz, düşmanın (Lingokopf) üzerinde, gece geç vakt vukû'a gelen bir ta'arruzunu def' eylemişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu bu son günlerde Rusların (Mitav-Riga) yolu boyunca icrâ ettikleri hafif ileri hareket teşebbüsleri kolaylıkla def' ve tard edilmiştir. Bu havâlîde (8) Ağustos'dan beri aldığımız üserâ mikdâra (2,116) kişiye, metralyuzlarda (16) ya bâliğ olmuştur. (Lomza) nın şarkında kıta'âtımız (Buber-Naref) hattına karşı ilerlemektedirler. Düşman (Vica) kurbünde ki ser köprü mevzi'inde el-ân tutunmaktadır. (Lomza) nın cenûbunda düşman bütün cebhede ric'at eylemektedir. Kuvvetli bir sûrette tahakküm edilmiş olan (Çerovni-Bor) ve mezkûr suyun öte tarafında şarka doğru ilerlemekte bulunmuşlardır. (Ostrof) un cenûb şarkisinde ki şümendüferlerin iltisak noktası tarafımızdan zabt edilmiştir. (Novocorcievsk) in şarkında (Benjaminof) istihkâmı düşman tarafından tahliye edilmiş ve Almanların yed-i işgaline düşmüştür. Kâbil sevk balonlarımız (Novocorcievsk) ve (Brest-Litovsk) üzerlerine bombalar atmışlardır.

Bavyera Prensi (Lui Pold) orduları gurubu: Düşmanı bilâ fâsıla ta'kîb eden müttefikeyn kıta'âtı, sol cenâhda (Kaloçin) havâlîsine vâsıl olmuşlardır. Sağ cenâhda Ceneral Fon (Voyreş) ordusu ise (Lokof) un garbinde kâ'in olan (Jodlonka) nın iki tarafında ki düşman dem-dâr mevzi'lerini bu sabah bi'l-hücûm zabt eylemiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları gurubu: Müttefikeyn kıta'âtı (Pisteriça) Nehri mıntıkları gerisinde, düşman mevzi'lerine ta'arruz eylemektedirler. Bu ta'arruzât (Radzin) in cenûb garbisinde, ve (Parçef) in garbinde kâ'in (Nismyença)

mıntıkasında (Ostrof-Oroşk) hattında vukû' buluyor. Yukarı (Boğ) üzerinde (Zeloba-Lipa) da vaz'iyetde tebeddül yoktur.

Ruslar-Galiçya ve Lehistan Rusya'da ki uzun ric'atleri esnâsında kasaba ve hâneleri pek ahmakça tahrîb eylemeye teşebbüs eylemiş bulunurlarken-ale'l-acele ric'atleri hasebiyle buna pek nâkıs bir sûretde muvaffak oluyorlardı. El-yevm sade Lehler ve Rotenlerle meskûn olmayan havâlîye ric'at ittiklerinden bu harekât tahrîbkârânenen ferâgat eylemişlerdir. (M.A).

Numro 1363, 1 Ağustos 331, Cumartesi, Sahife 1, (Miladi: 14 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Lehistan'da cereyân eden dram bütün fecâ'atiyle devam ediyor. Evvelce her terk ettikleri araziye muharebeden ve mukâvemetden sonra terk eden Ruslar, şimdi çevirme hareketinden kurtulmak için firâr, yalnız firâr ediyor, ne şimâlde, ne garbde ve ne de cenûbda ufak bir mukâvemete bile teşebbüs etmiyor. Yalnız kuvâ-yı külliyyenin ric'atini te'mîn için dem-dâr kulları, Alman orduları ile ufak tefek muhârebe ve musâdemeler yapmakla iktifâ etmektedir. Bu umumi firâr münasebetiyle Alman orduları her tarafda gitdikce darlatmaktadır. Bugün (Lokvo) mevki'inin Alman orduları tarafından işgâl edilmiş olması, dün de söylediğimiz vechile Rus ordularının (Brest-Litofsk) a ric'atlerini men'a hâdim büyük bir muvaffakiyettir. Diğer taraftan şimalden ilerleyen Ceneral (Galviç) orduları da (Beyelestok) demir yolunu tehdîd altında bulundurduklarından Ruslar için artık arkalarında istinâd edebilecek bir mevki'i müstahkem kalmamıştır. Milyonlarca kitlenin istinâd merkezinden mahrûm bir sûretde derbeder firâr iylemesi, her hâlde âkıbetleri için fâh-ı hayr olmasa gerekir. Çünkü bir taraftan (Berest-Litofsk) diğer taraftan (Beyelostok) mevki'ilerinin Alman tehdidi altında bulunması, Rus orduları için pek büyük bir mahrûmiyettir. Rus orduları şimalden ve cenûbdan inen ihâta kollarından kısmen kurtulub firâr etse bile dayanacak bir mevki'a mâlik olmadığı için sonu dâ'imâ perişandır. Bu sebeble Lehistan muhârebeleri, Ruslar için günden güne bir fâci'a şeklini almakda berdevamdır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 12 Ağustos-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbide: (Argon) da (Viyen-Loşato) nun şimâlinde Fransızların (Marten istihkâmı) nâmını taşıyan bir istihkâm grubunu zabt iderek burada ikisi zâbit olmak üzere (74) gayr-i mecrûh esîr (2) metralyuz (7) torpil endahına mahsûs alet aldık. Bundan mâ'adâ düşman bu muhârebede kanlı zâyî'âta ducâr olmuştur. (Lahavaze) nin şimâl şarkîsinde düşman mevzi'lerini zabt ederek birkaç esîr aldık. Bu siperleri işgâl eden Fransız kuvvetinin bekâyâsı kırk maktûl bırakarak firâr eylemiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: (Korland) da ve (Samojini) de vaz'iyette tebeddül yoktur. (Neyemen) in cenûbunda Ceneral Fon (Ayhoren) ordusu kıta'âtı düşman kuvve-i külliyesinin (Dovina) mıntikasında icrâsına teşebbüs eyledikleri bir ta'arruzu kanlı bir sûrette def' eylemişlerdir. Burada düşman (700) esir bırakmıştır. Ceneral (Şoleç) ordusu (Viçina) ser köprü mevki'ini zabt eylemiş ve (Narev) in cenûbunda düşmanı (Jak) Nehrinin öte tarafına sürmüştür. (8) Ağustostan beri (Şoleç) ordusu (11) i zâbit olmak üzere (4650) esîr ve (12) metralyuz alışdır. Ceneral Fon (Galviç) ordusu (Zambrovo) yı bi'l-hücûm zabt eylemiş ve bilâ fâsıla harb ederek daha cenûbda, şark istikâmetinde (Andrezejof) üzerine ilerlemekte bulunmuştur. (Novocorciyevsk) önünde yeni birhâdise olmamıştır. Kâbil sevk balonlarımızdan biri (Beyalostok) İstasyonuna bombalar atmış ve müşâhede olduğuna nazaran epey büyük infilâklar vukû'a gelmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leopol Dobaviyer) orduları grubu: Rus demdârlarıyla mütemâdî muhârebât icrâ ederek düşmanın ta'kîbine devam etmektedir. (Moşavez) mıntikası geçilmiştir. (Lokof) şehri işgâl olunmuştur.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: Müttefikeyn kıta'âtı Rusların ma'nidâne müdâfa'a eyledikleri mevzi'leri bir çok mahallerde yarmış olduklarından düşman bu gecedan beri (Boğ) ile (Parçef) arasında ki bütün cephe de ric'at eylemektedir. (M.A).

Numro 1364, 2 Ağustos 331, Pazar, Sahife 1, Turan. (Miladi: 15 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Almanlar Argon ormanında yeni bir muvaffakiyet ihrâz etmiş (ve Makenzen) istihkâm grubunu işgâl eylemekle Fransızları yeniden şaşırtmışlardır. Şark sahne-i harbinde düşmanın en büyük harekât-ı askeriyesini icrâ eden Alman ordularının garbde Fransızlar ta'arruzunu tevkîf etmekle kalmayarak ikide bir de tecâvüzîye geçerek mevâki'i muvaffakiyetler kazanması, başlaması zemânı gündün güne takarrüb ve (silik)vel iden umûmî tecâvüzlerin vireceği netâyici göstermelik ihbarıyla fevka'l-âde hâ'iz-i ehemmiyetlidir.

Şarkda (Belov) orduları gibi bir sükûn içinde pek ehemmiyetli muvaffakiyetler elde ediyorlar. (Kovno) civârında ki harekâtda bir terakkî meşhûd olduğu gibi (Görland) in şarkında ki harekâtda gerek (Vilna) ve gerekse (Donaborg) u tehdîd edecek derecede ilerlemiştir. Ez-cümle Ruslar bu iki mevki'i nakliyye başlamaşlardır. Grandok Nikola, (Vilna) yı tahliye mecburiyetinde kaldığı i'tirâf ettiği gibi, gece vârid olan telgraflarda (Donaborg) un ahâlî tarafından tahliye edilmeye başladığı müş'irdir. Binâ'en aleyh Ruslar, yalnız Lehistan'da ki ric'atleriyle kalmayarak şimâldede en mühim mevâki'i müstahkemeyi terke hazırlanmaktadırlar. Lehistanın şimâlinde (Narev) in cenûbunda ilerleyen Alman orduları (Beyelostok) hattına daha ziyâde takarrüb etmiş ve Ruslardan bir mikdârda esîr almıştır. Ruslar kıta'ât-ı asliyenin ric'atini te'mîn için şimalden inen Alman orduları önüne yeni kuvvetler sevk ile dem-dâr muhârebeleri icrâsına teşebbüs etmişlerdir. Fakat Alman orduları Rusların bu teşebbüslerini de akîm bırakarak ileri hareketlerinde devam etmiş ve cenûbdan ilerleyen Alman ordularının da ileri hareketi sâyesinde Rus cebhesini pek daraltmaya muvaffak olmuştur.

Binâ'en aleyh Rusların yeni kuvvetler getirmelerini son ve büyük felâketin takarrübü'l-hasûl kuvvetlerine bir delil olarak telakki etmelidir. Çünkü Ruslar ric'atlerinin tehlikeye, ta'arruz bulunduğunu görmemiş olsalardı böyle bir ta'bîre tevessül mecburiyetini hiss itmeyeceklerdi. Bu yeni kuvvetlerin gönderilemisi, aynı zamanda mevcûd tehlikeyi ber-arafla beraber, arkada istinâd noktalarından mahrûm kalan Rus ordu-yı aslisinin yeni bir merkez tecemmu' ittihâz eylemesine zemân kazanmak maksadına müsteniddir. Fakat Alman ordularının her tarafda muhârebeler yaparak ilerlemeleri, Rusların bu planlarını alt üst edecek, ve kat'î neticeyi mutlaka te'mîn eyleyecektir.

Makenzen orduları cenûbdan (Velodava) ya kadar vâsıl olmuş bulunmakla (Brest-Litofsk) a giden Boğ hattının büyük bir kısmını elde etmişler dimekdir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 13 Ağustos- Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Argon) da Fransızların tarafımızdan zabt edilmiş olan (Marten) istihkâmına karşı icrâsına teşebbüs iyledikleri müte'addid hücumlar püskürtülmüştür. (Zebroj) kurbünde bir İngiliz deniz tayyaresini iskât ettik. Bu tayyarenin râkibi esir edilmiştir. Tayyarecilerimiz bir düşman tayyaresini (Rojmon) kurbünde verdiğini de (Belfor) un şimâl şarkisinde (Sanhayem) cihetinde nüzûla mecbûr eylemiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: (Kovono) istihkâmına muvaffakiyete dũçâr olmuşlardır. (Naref) ile (Boğ) arasında düşmanın mütemadiyen yeni kuvvetler celb etmesine ve bu kuvvetlerin mukâvemetini ale'l-tevâlî kırmak îcâb eylesine rağmen, kıta'âtımız ilerlemekte ber-devâmdır. Ceneral (Şoleç) ordusu dün (900) esir (3) top ve (2) metralyuz almıştır. Ceneral Fon (Galviç) ordusu (10) Ağustos'dan beri düşmandan (18) i zâbıt olmak üzere, (6550) esir, (9) metralyuz ve bir istihkâm-ı âlât deposu almıştır.

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leupold Dobaviyera) orduları grubu: Cebri yürüyüş ile düşmanı ta'kîbe devam eyleyen kıta'âtımız (Sokolof) havâlisine harben muvâsalat eylemişler, Dün (Seyedleç) şehrini zabt ettikten sonra (Mordi) nin cenûbunda (Leyoyeç) mıntikasına girmişlerdir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Müttefikeyn kıta'âtı düşmanı bütün ebhede kemâl-i şiddetle ta'kîb eylemekdedirler. Alman kıta'âtı ileri hareketleri esnâsında yollarda, avdet eden sefil Lehistan ahâlîsine tesâdüf ediyorlar. Lehistan ahâlîsi Ruslar tarafından ric'atin bidâyetinde beraberce sürüklenmiş idi. Faat hareket ric'aye şimdi pek büyük bir sür'atle icrâ edilmekte olduğu cihetle Ruslar bu bî-çâre halkı sefâlet müdhişe içinde yollarda terk eylemişlerdir. (M.A).

Numro 1365, 3 Ağustos 331, Pazartesi, Sahife 1, Turan. (Miladi: 16 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Rus orduları el-ân ric'atlerinde, hatta firârlarında devam ediyorlar. Onları ta'kîb eden Alman orduları bugün Lehistan'da (Vişfiç-Mezirseç-Sokolvo-Norsika) hattına vâsıl olmuş bulunuyor. Bu hatt-ı cenûbdan (Brest-Litofsk) 20-25 kilometre mesâfede bulunduğu gibi şimalden de (Peyelostof) mevki'i müstahkemine 20-25 kilometre uzaklığında gören Rus orduları, Ceneral Galviç orduları önünde biraz mukâvemet ibrâzına çalışmaktadır. Fakat her hâlde bu iki mevki'i müstahkem iki taraftan da tehdîd altında bulunduğu için (Boğ) üzerinde tevakkuf etmek planını ta'kîb eden Rusların mu'âvînetine şitâb edemeyecektir. Bu sûretle iki büyük istinâd noktasından mahrûm kalan Rus orduları, (Boğ) üzerinde tutunamayacak ve bu iki mevki'i arasından (Pensak) bataklıklarında doğru çekilecektir. Milyonlarca kitleden mürekkep büyük bir ordunun (Brest-Litofsk) ile (Beyelostok) arasında ki yüz kilometrelik bir sahadadan firara mecbûr kalması, düşman için iftihâmı müşekkil bir mecbûriyet olmakla beraber, Ruslar buradan müntazimen değilse bile kendilerini kurtarabilecek bir sûretde arkaya çekilmeye muktedir oldukları takdîrde ric'at edecekleri sahanın büyük bir bataklık olması, Rus ordularını bekleyen elîm akîbeti daha ziyâde bulunmakta ve müdhiş bir şekle kulb eylemektedir. Fî'l-hakîka, Ceneral Fon (Belov) ordularının (Fovno-Vilna) hattından aşağıya doğru inerek, Rus ordularına (Petersburg) yolunu kapamaları zemânı takarrüb eylemiştir.

(Kovno) günden güne dârlaşan ve şiddet-i kesb iden bir tazyîk altında daha uzun müddet kesb iden bir tazyîk altında daha uzun müddet mukâvemet edemeyeceği gibi, (Kovno) nun sükûtundan sonra, (Vilna) nın müdâfa'ası da imkansız bir hâl alacaktır. Bu iki mevki'i müstahkemin zabtı ise Alman ordularının cenuba doğru olan hareketlerini teshil ve tesrî' idebilmek ve Lehistan'dan ric'at eden Rus orduları (Petesk) bataklıklarına sıkışub kalmaya mecbûr edecektir. Cenûbdan şimdilik Ceneral Fon Makenzen ordularının sağ cenâhını himâyeye vazifesini îfâ iden müttefikeyn kıta'âtı ise zâten pek yakıнда bulunduğu (Fovel) mevki'i işgâl etmekle Ruslara cenûb yollarını da kapayabilecektir. Bu sûretle şimalden ve cenûbdan kaçacak bir yer bulamayan Rus orduları (Boğ) nehrinin arkasında 6000 kilometre merba'a cesâmetinde ki büyük bataklıklara yuvarlanmaya mecbûr kalacaktır. İşte bugün ki harekât-ı askeriye nazaran, Rus ordularını bekleyen âkıbet bundan ibâretidir.

Napolyon, "Harb, Manvera yapabilenler için güler yüz gösterir" diyordu. Bugün de Alman erkân-ı harbiyesinin istediği manevrayı, matlûb mehâret ve muvaffakiyetle icrâ

edebilmesi sâyesinde her tarafda harbi kazandığını görüyoruz. (Betman Molveğ) in nutkundan sonra, sulhu, Lehistan muhârebelerinin neticesinden bekleyenlerin mikdârı artmıştır. Bu ise, burada ki Rus ordularının mahviyle mümkündür. Rus ordularının mahvî i'tilâfcıların iflâs ve mağlûbyeti demektir. Çünkü buradan tasarruf edilecek kuvvetler, diğerlerinin muhtevî işden bile değildir. Binâ'en-layeh, Almanların Lehistan'da ta'kîb iyledikleri Rus ordularını mahv maksadını ta'kîb eylediklerine şübhe yoktur. Bu maksada vüsûl, yukarıda zikr itdiğimiz planın tatbikinde muvaffak olacakları husûsunda kâfi bir zâmin add edilse yanlış bir hesâp yapılmış olmaz zann ederiz.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 14 Ağustos- (Ajans Volfdan) Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Argon) da (Marten) istihkâmı etrâfında yeniden terakkî ettik. Burada ki üserâ mikdârı 4 zâbit ve 240 nefere bâliğ oldu.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: (Neyemen) in şimâlinde, (Alezofof-Kopceki-Venşinti-Kogarsk) havâlisinde yeni muhârebeler inkişâf etmiştir. (Kovono) önünde hücum kollarımız müstahkem (Dominikanka) ormanını zapt etmişler ve 350 esir almışlardır. (Narev) ile (Boğ) nehirleri arasında ordularımız, Rusları şiddetle ta'kîb ederek (Silna) ve (Norezak) mıntikasına vâsil olmuşlardır. Düşman burada yeniden mukâvemet etmek üzere tevakkuf etmiştir. (Novocorciyevsk) in şimâlinde kıta'âtımız, bir ileri mevzi'ini bi'l-hücum zapt etmişler ve 7 zâbit ile 1800 nefer esîr ve 4 metralyuz almışlardır.

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leupold Dobaviyer) orduları grubu: Müttefikeyn kıta'âtı (Sokolof) un şimâl şarkisinde (Boğ) nehrine takarrüb ediyorlar. (Loziç-Meyedzirçe) hattının garbinde düşman, şedîd mukâbil hücumlarla ta'kîb hareketimizi turdurmak istemişsede bütün bu mühâcemât def edilmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: 10 ve 11 Ağustos muhârebelerinde mağlûb edilen düşman, gayr-i kâbil mukâvemet bir sûretde ilerleyen müttefikeyn kıta'âtına karşı dün, hiç mukâvemet ilk iktidârını göstermemiştir.

Müttefikeyn orduları düşmanı ta'kîb ederek (Radzin-Ravidi-Velodava) yolunu geçmişlerdir. (M.A).

Numro 1366, 4 Ağustos 331, Salı, Sahife 1, Turan. (Miladi: 17 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 15 Ağustos-(Ajans Volfdan): Erkân-ı harbiye-i umûmiye, karargâh-ı umûmîden bugün ki târihiyle iş'âr ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Argon) da (Marten) istihkâmını ihtiyacımıza göre tebdîl ve tahvîl etdik. Orada telef olan 350 Fransız tarafımızdan defn edilmiştir. Düşman, (Fehat) vâdîsinde kâ'in (Monester) şehrini tekrar bobardıman ettiğiinden bi'l-mukâbele (Sendiye) istasyonu karargâhını topa tuttuk. Topcumuz Fransız istirahat karargâhlarına ateş açar açmaz (Markireş) ve (Sent Mari-Omin) üzerine tevcîh edilmiş olan düşman ateşi der-akeb kesilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: Ceneral Fon (Belov) un kumandasında ki kıta'ât (Kopçeki) havâlisinde, Rusları şimâl-i şarkîye doğru sürmüşlerdir. Mezkûr kıta'ât 4 zâbit 2300 nefer esîr ve bir metralyuz iğtinâm etmişlerdir. Ruslar tarafından (Kovno) dan icrâ edilen bir hurûc teşebbüsü def edilmiş, ve Ruslardan 1000 esîr alınmıştır. Hücûm kuvvetlerimiz kal'aya daha ziyâde takarrub etmişlerdir. (Narev) ile (Boğ) nehirleri arasında Ruslar, dün iş'âr edilen hattda unûdâne bir mukâvemet ibrâz etmişlerdir. Akşam geç vakt kıta'âtımız tarafından (Norzak) nehri mürûr edilmiştir. Dün Ceneral (Şoleç) ordusu 1000 den fazla esir almış, Ceneral (Galviç) ordusu ise 14'ü zâbit olmak üzere 3500 Rus esîr etmiş, 10 metralyuz iğtinâm eylemiştir. (Novocorciyevsk) Kal'ası etrafında ki dâ'ire daha ziyâde daralmıştır. Orada cebhenin bütün aksâmında arazî kazandık.

Feld Mareşal Prens (Leopold Dobaviyera) orduları grubu: Düşman bu grubu teşkîl eden ordularımıza karşı da unûdâne bir mukâvemet ibrâz etmiştir. Bugün (Loziç) kurbünde ve şimâlinde ve (Loziç-Meyedzirzeç) arasında yarı yolda düşman mevâzi'ini yarmaya muvaffak olduk. Düşman ric'at ediyor. Yalnız Ceneral Oberest Fon (Voyreş) in kumandasında ki kıta'ât 8 Ağustos'dan 14 Ağustos'a kadar (22) si zâbit olmak üzere (4000) Rus esîr etmiş ve 9 metralyuz almıştır.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: Mağlub olan düşman dün (Rozanka-Şimal garbi Slavaticice-Horodiçe-Meyedzirzeç) hattında yeniden mukâvemet ibrâzına teşebbüs eylemiştir. (Rozanka), (Velodava) nın şimâl garbîsinde kâ'indir- Fakat tarafımızdan derhâl icrâ olunan hareket-i ta'arruziyenin tazyîkıyla düşman tekrar ric'ate devam eylemeye başlamıştır. (M.A).

Numro 1368, 6 Ağustos 331, Çarşamba, Sahîfe 1, Turan. (Miladi: 19 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde: (Korland) vilâyetinde ki harekât, Rusların (Boğ) üzerinde tevakkuf idememeleri üzerine bir ehemmiyet-i mahsûsa kesb etmiştir. Bu sebeble, (Kobiçka) civarında iki üç günden beri cereyân eden muhârebelerin muvaffakiyetle nefîce pezîr olması Alman ordularının (Donaborg) ve (Vilna) cihetlerine doğru olan hareketlerini tesrî' eylemek i'tibârıyla şâyân-ı memnuniyet olduğu gibi (Kovnoye) ye hücum eden Alman ordularının bu mevki'i müstahkemi iskât etmek üzere bulunmaları da ayrıca şâyân-ı dikkatdir. (Kovno) nun sükûtu (Vilna) yı da tehlikeye ilkâ edecek ve bu sûretle pek ziyâde tesrî' hareket etmesi lâzım gelen Ceneral (Ayhoren) ve (Belov) ordularının biran evvel (Liza) üzerine inmeleri imkânını te'mîn eyleyecektir. Daha cenûbda, (Beyelostok) un garbinde icrâ-yı fa'âliyet eden Alman orduları mütemadiyen düşmanı ta'kîb ile mezkûr mevki'i müstahkeme takarrüb eylemektedir.

Feld Mareşal Prens Luiopold Vobavyer ordularının önünde kaçan Rus orduları (Boğ) üzerinde de tutunamamış ve müte'addid mahallerde Alman oduları nehrin öte tarafına geçmeye muvaffak olmuşlardır. (Bereset Litofsk) da muhâsara edilmektedir. Hülâsa bütün harekât büyük bir sür'atle cereyân etmekte ve Rus orduları (Pinsk) ve (Rokitno) bataklıklarına doğru olan ric'atlerinde devam eylemektedirler.

Bir haftadan beri hücumâ dûçâr olan (Novocorciyevsk) kal'ası da sükût etmek üzere bulunuyor. Bu kal'anın sükûtu, onu muhâsara eden kuvvetlerin serbest kalmasını entâc edeceği için, Almanlarca pek ziyâde şâyân-ı ehemmiyetdir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 17 Ağustos-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Ostand) önünde görülen iki düşman torpedo mahrebi sâhil bataryalarımızın ateşiyle firara mecbûr edilmişlerdir. (Argon) un garb kısmında (Ulukız) mevki'i kurbünde kıta'âtımız bir Fransız siperini zapt etmişlerdir. (Bapom) civârında bir İngiliz tayyaresi yed-i iğtinamımıza düşmüş, iki tayyareci zâbit esîr edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: (Kopiçki) havâlisinde inkişâf eden yeni muhârebât bizim için temâmen muntec muvaffakiyet olmuştur. Orada üçü zâbit olmak üzere (625) esîr ve (3) metralyuz aldık: Ceneral Fon (Ayhoren) kıta'âtı Ceneral Fon (Liçman) ın kumandası altında (Kovno Kal'asının (Neyemen) ile (Jezya) nehirleri arasında kâ'in cenûb garbî cebhesinde ki istihkâmâtını bi'l-hücûm zapt etmişlerdir. Kıta'âtımız burada (4500) esîr (240) top pek çok malzeme-i harbiye almışlardır. Ceneral (Şoleç) ve Ceneral (Galviç) orduları bilâ fâsıla harb ederek düşmanı şarka doğru daha ziyâde sürmüşler ve yeniden (11) i zâbit olmak üzere (1800) esîr (1) top ve (10) metralyuz almışlardır. (Novorcociyevsk) in şimâl şarkî cebhesinde büyük bir istihkâm ile iki mu'âvin tabyayı bi'l-hücûm zapt ettik. Bu mevki'in diğer cebhelerinde düşmanı hemân her tarafda kal'aya daha ziyâde sürmeye muvaffak olduk. Burada kıta'âtımız (2400) esîr (19) top ve daha pek çok malzeme-i harbiye almışlardır.

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leopolddobavyer) ve Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grupları muzafferen ilerlemekte ber-devamdırlar.

Rus ordusu Baş Kumandanlığı, (16) Ağustos târihli teblîğ resmîsinde, Rus pîşdârlarının (13) Ağustos'da (Zelota-Lipa) üzerinde (Donayof) kurbünde iki sıra Alman siperlerini zapt ederek muhâfizları etlâf etmiş olduklarını iddi'â ediyor. Hâlbuki bu mahalde harb kıta'âtımızın, (13-12) Ağustos gecesi bir Rus müfrezesi tarafından icrâsına teşebbüs edilüb temâmen akîm kalan bir ta'arruzdan başka hiçbir hareketden ma'lûmâtı yokdur. Bu teşebbüs neticesinde düşman, mevzi'miz önünde ki arâzîde 4 maktûl ve 2 mecrûh bırakarak ric'at etmiştir. Burada biz hiçbir ziyâ'a uğramadık. (K.)

Numro 1369, 7 Ağustos 331, Cuma, Sahife 1, Turan. (Miladi: 20 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde: Alman ordusu yeni ve büyük bir muzaffareyit daha elde etmiş oluyorlar. Bir haftadan beri, şiddetli hücumlara ma'rûz kalan (Kovono) mevki'i müstahkemi, Rusların şiddetli mukavemetlerine rağmen, hücumla zabt edilmiş bulunuyor. Mevki'i-i müstahkem muhâsarada bulunmadığı, ve şehir yarma hareketiyle zabt edildiği için Ruslar müdâfa'a kuvvetlerini geri çekmeye muvffak olmuş, fakat (Varşova) da olduğu gibi top ve mühimmâtı da beraberlerinde götürmemişlerdir. Bu sebeble Almanlar burada 400 den fazla top ve mühim mikdârda mühimmât almışlardır. Fakat bu muvaffakiyetin ehemmiyeti alınan ganâ'imden ziyâde, mevki'nin ehemmiyet-i askeriyesindedir.

Fî'l-hakîka (Kovno) nun sükûtu, (Vilna) istikâmetinde icrâ-yı fa'âliyet eden Alman ordularının aşağıya doğru olan hareketlerini tesrî' edecek ve bu sâyede ric'at eden Rus ordularına (Petersburg) yollarını kapamak imkânı hâsıl olacaktır. (Kovno) dan sonra Rus ordularının dayanacakları nokta (Vilna) mevki'idir. Fakat burası daha evvelden tahliye edilmiş bulunduğu için Alman orduları burasını pek az bir zaman zarfında işgâl edecek ve mümkün olduğu kadar sür'atle (Leyda) ya inmeye çalışacaktır.

Alman orduları buna muvaffak oldukları takdirde, rus ordularının evvelce söylediğimiz şimâl yolları kapanacak ve zâten cenûbunda ki yollar mesdûd olduğundan bataklıklar ilticaya mecbûr kalacaktır.

(Novocorciyevsk) kal'ası düşmek üzere olduğu gibi (Bereset Litofsk) muhâsarası da günden güne terakkî etmektedir. İki taraftan Alman ordusu (Beyelostok) a da fevka'l-âde takarrüb eylemişlerdir. Alman ordularının bu cihetteki terakkîleri Prusya hududunda henüz dûçâr-ı hücum olmayan (Osyeveç) in dâhil ile olan revâbıtını kat'iylediği için fevka'l-âde mühimdir. Bu sâyede (Osyeviç) ufak bir hücumla zabt edilebilecek ve şark sahne-i harbinde Rusların dâhili hatvet-i müdâfa'asının kâffesi Almanların eline düşmüş olacaktır.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 18 Ağustos-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Voj) larda Fransızlar fevka'l-âde külliyetli topçu mühimmâtı sarf eyledikten sonra (Monester) in şimâlinde (Şeratesma'enle) ye ve (Sanderbah)ın cenûbunda kâ'in mevzi'mize hücum eylemişlerdir. Siperlerimize girmiş olan düşman müfrezeleri mukâbil hücumlarla def' ve ihrâc olunmuştur. Yalnız (Sanderbah) in cenûb şarkîsinde ateşin te'sîriyle temâmen harab olan birkaç küçük siper aksâmı Fransızların yed-i işgâlinde kalmıştır.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: (Kovono) Kal'ası bütün istihkâmâtı, Lay'ad-ı malzeme-i harbiye ve dört yüzden fazla toplarıyla beraber bu gecedan beri yed-i işgâlimizde bulunuyor. Kal'a, düşmanın ibrâz ettiği unûdâne mukâvemete rağmen bi'l-hücum zabt edilmiştir. Ceneral (Şoleç) ve Ceneral (Galviç) orduları şarka doğru ileri hareketlerine devam eylemişlerdir. Bu orduların en ileri müfrezeleri (Beyelostok-Beyelsak) şumendüferine yaklaşıyorlar. (Novocorciyevsk) önünde kıta'âtımız kal'anın şimâl şarkî cebhesinde, iki istihkâmı daha bi'l-hücum zabt eylemişlerdir. Burada (600) esîr ve (20) top aldık.

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leopold Dobaviyer) orduları grubu: Bu grubun sol cenahı dün (Kamyonka) mıntikasında (Seyematıçe) nin iki tarafında ve (Seyematıçe) nin cenûb şarkîsinde kâ'in (Korestandoref) kurbünde (Boğ) üzerinde düşmanın yeni ve şiddetli bir mukavemetine ma'rûz kalmıştır. Bu mukâvemete rağmen bu mıntıkların geçîdi zorlanmıştır. Düşman burada perişan edilmiştir. Bu grubun sağ cenâhı (Boğ) Nehrinin cenûb sâhiline muvâsalat eylemiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: Bu grub, düşmanı (Boğ) Nehri üzerine ve (Bereset Litovsk) kal'asının ileri mevzi'lerine def' eylemiştir. (Velodava) nın şarkında kıta'âtımız (Kolem-Brest-Litovsk) şumendüferinin öte tarafında, şarka doğru ilerlemişlerdir. (M.A)

Numro 1370, 8 Ağustos 331, Cumartesi, Sahife 1, Turan. (Miladi: 21 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Sukûtlar birbirini ta'kîbe başladı. İki haftadan az bir müddet zarfında, Rusların şark cebhesinde ki istihkâm hattlarından mühim bir kısmı zabt ve en mühim mevâki' müstahkemesinden beş altısı iskât edildi. (Varşova), (Ayvagurud), (Lomza) (Kovno) müstahkem mevki'ilerin sükûtunu şimdide bir iki istihkâmı zabt edilmek sûretiyle iskâtına çalışılan (Novocorciyevsk), Rusların şark hatt-ı müdâfa'asında ki mevâki' müstahkemenin en büyüğü, en kuvvetlisi ve en son sistem vesâ'it ile mücehhez olanı idi. (Varşova) ve (Ayvagurud) sevkü'l-ceyş iktizâsı olarak hemânda müdâfa'asız bir hâlde terk eylediği hâlde, Ruslar (Novocorciyevsk) i son sistem vesâ'it müdâfa'asıyla olduğu gibi terk etmek istemediler. Alman ordularına Avusturyalılar zamanında ki (Perzemisel) e kadar olsan mukâvemet edebilir ümidiyle muhâsara hayatını tercih eylediler. Fî'l-hakîka, Rusların karşısında Almanlar olmasa idi. (Novocorciyevsk) in sükûtu ihtâmali pek azdı.

Fakat 25 lik ve 42 likleriyle dünyanın en kuvvetli istihkâmlarını, âdî bir siper hattından daha kıymetsiz bir hâle düşüren Almanların önünde, bu kal'anın da ile'l-ebed mukâvemet emesi ihtimâli yokdu. Ruslar, bunu tahmîn edememekle, birbirini velî ve ta'kîb eden hatâlarına bir yenisini daha ilâve etmiş oldular. Çünkü, Almanlar daha (Narev) i zorlamakla meşgûl iken Ruslar, (Varşova) yı olduğu gibi burasını da tahliye edebilirdi.

Ruslar, muhâsara hayatını tercih etmekle Almanlar yüz bin kişiye karîb bir kuvvetini, bir müddet için kuvâ-yı asliyeden ayırmışlarsada, bu harekât-ı umûmiyeye icrâ-yı te'sîr etmedikden mâ'adâ, binlerce esîr, lây'id ve lâyhasa top ve mühimmât virmelerini de entâc eylemek i'tibârıyla fecî' bir âkıbete ma'rûz kaldılar. Şimdi (Novocorciyevsk) in sükûtu üzerine Rusların, memleketi müdâfa'a için, Alman ordularına karşı te'sîs ettikleri istihkâmât hattında üç mevki'i müstahkem kalıyor: (Brest-litofsk) (Beyelostok) (Osoviç) bunlardan birincisinin muhâsarası hitâm bulmak üzeredir. Hatta bugün vârid olan haberlere göre müttefikeyn orduları ba'zı cihetlerde istihkâmât hattının top menzili dâhiline kadar ilerlemişlerdir. (Novocorciyevsk) gibi Rusya'nın en kuvvetli bir kal'ası on günden fazla bir mukâvemete muktedir olamadıktan sonra bu kal'anın Alman ordularını fazla bir müddet tevkîf edebileceğini zan etmemelidir. Zaten Almanlar, şimdiye kadar hiçbir kal'a önünde iki hafta beklememişlerdir. Tecâvüzün başlaması ile, kal'anın sükûtu, eski zamanlara nisbetle, gözün kapanub açılması kadar kısa bir zamana mütevakıftır. Binâ'en-aleyh bugün yarın (Brest-

Litofsk) a karşı başlayacak olan hücumun da yakında mes'ûd bir netîce vereceğine şübhe etmemelidir.

(Beyelostok) ve (Osvic) kal'alarından birincisi de Alman ordularının 15-10 kilometre mesâfesinde bulunmaktadır. Almanların evvela bu kal'ayı zabt eylemeleri, ba'de münferid ve istinâdsız kalacak olan (Osviç) i kolaylıkla iskât eylemeleri müsteba'd değildir.

Binâ'en aleyh şark sahne-i harbinde on güne kadar bütün mevâki' müstahkemenin Almanlar eline düşmesi işden bile değildir.

Şimdi asl şâyân-ı dikkat olan cihet, Rus ordularının (Pensak) ve (Rokitno) bataklıklarında sıkışdırılıb sıkışdırılmamayaçığıdır. Alman orduları, (Boğ) nehrini müte'addid yerlerden yarararak nehrin sağ tarafına geçmiş ve ba'zı cihetlerde de (Brest-Litofsk-Beyelostok) yoluna vâsıl olmuşlardır. Bu sûretle bu iki mevki'i müstahkemin yekdiğeriyle olan râbitasını da kat' eylemişlerdir. Şimdi Rus orduları, bataklıklara doğru ric'atlerinde devam etmektedir. Rusların bu bataklıklardan kurtulmaya muvaffak olub olamayacakları pek ziyâde şüphelidir. Bu sebeble şark muhârebeleri el-ân heyecanlı safhâtını geçirmemiştir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 19 Ağustos-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Dün, düşman (Angara) ile (Soşe) arasında bütün gün topçu ateşiyle istihzârâtda bulunduktan sonra bir hücum icrâ eylemiş ve ba'zı mahallerde en ileri siperlerimize dâhil olmuşdur. Fransızlar şimdi yalnız hücum mıntikasının merkezinde bir kısım siperi işgâl eylemekte olub cebhenin diğer aksâmından temâmen def' ve tard edilmiştir. (Voj) larda dün düşman, (Monester) in şimâlinde (Linjekopf) ve (Şaratmanole) üzerinde ki mevzi'lerimize karşı tekrar ta'arruz eylemiştir. Fransızlar evvelâ (Linjekopf) da siperlerimizden ba'zılarına kadar ilerlemeye muvaffak olmuşlarsada her tarafda def'-i tard edilmişlerdir. (Şeratenola) üzerinde muhârebât el-ân devam eylemektedir.

Şark dârü'l-harbinde. Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Kovno) nun hîn-i zabtında yeniden (30) zâbit ve (3900) nefer esîr ettik. Ruslar, (Kovno) nun

zabtı te'sîriyle (Kalvaryya) ve (Sevavelki) karşısında ki mevzi'lerini tahliye etmişlerdir. Kıta'âtımız düşmanı ta'kîb eylemektedir. Daha cenûbda Alman kıta'âtı (Narev) i (Tokisin) in garbinden zorlayarak (800) esîr almışlardır. Ceneral Fon (Galviç) ordusu, şark istikâmetinde ilerleyerek (Beyelesk) in şimâlinde (Beyelostok-Bereset-Litovsk) şümendüferine muvâsalat etmiştir. Burada (2000) esîr aldık. (Novocorciyevsk) in şimâl şarkî havâlisinde kıta'âtımız (Vakra) mıntıkası geçidini zorlamışlardır. (Novocorciyevsk) kal'asının şimâl cebhesinde iki istihkâm bi'l-hücûm zabt edilmiştir. Burada (1000) esîr ve (125) top alınmıştır.

Ceneral Feld Mareşal Prens Dobaviyer orduları grubu: Bu grubun sol cenâhı, önünde bulunan düşmanı harben geri sürmüş ve akşam (Meyeleçiçe) nin garbinde ve cenûb garbîsinde ki havâlîye muvâsalat etmiştir, mezkûr grubun sağ cenâhı (Boğ) üzerine (Meylenik) kurbünde ilerleyerek düşmanı bu mıntıkanın şimâlinde ki kuvvetli mevzi'lerden def' ve ihrâc etmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: (Boğ) mıntıkasında (Neyemiref) ile (Yanof) arasında da müttefikeyen kıta'âtı nehrin geçidini zorlamıştır. (Brest-Litovsk) önünde Alman kıta'âtı (Rokitno) kurbünde (Yanof) un şarkîsinde kal'anın ileri mevzi'lerine dâhil olmuşlardır. (Velodava) nın şarkında (Boğ) nehrinin şark sâhilinde kıta'âtımız münhezim düşmanı ta'kîb ediyorlar. İleri hareketimizin taht-ı tazyikinde düşman (Boğ) nehrinin şark sâhilini (Velodava) nın münsab ve münba'ına doğru tahliye etmiştir. Düşman ta'kîb edilmektedir. (M.A).

Numro 1371, 9 Ağustos 331, Pazar, Sahife 1, Turan. (Miladi: 22 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Silik okunamıyor.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 20 Ağustos-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Angara) ile (Soşe) arasında, düşmanı, dün yed-i işgâlinde kalmış olan bir kısım siperlerimizden def' ve ihrâc eyledik. (Voj) larda (Şaranmaenle) üzerinde en ileri mevzi'imizin küçük bir kısmını gâ'ib eyledik.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Kovno) nun şarkında kıta'âtımız, muzafferâne muhârebâtdan sonra def' edilmiş olan düşmanı ta'kîb ediyorlar. (Devina) dan beden ile (Ogostov-Grodno) yoluna kadar imtidâd eden havâlîde, Ruslar (Godele-Lozyeç-Esnod Zebeniça) hattına, çekilmişler ve orada yeni bir mukâvemet ibrâz eylemekte bulunmuşlardır. (Godele-Maryanpolün şarkında kâ'indir) (Eykeçin) in garbinde de muhârebe devam eylemektedir. Ceneral Fon (Galviç) ordusu hareket-i ta'arruzuyesine muzafferâne devam eylemiştir. Burada Ruslardan (10) zâbit (2600) nefer ve (22) metralyuz alınmıştır. Rusların Lehistan'da son nokta-ı istinâdı olan (Novocorciyevsk) mevki'i müstahkemi, düşmanın şiddetli bur mukavemetinden sonra kıta'âtımız tarafından zabt edilmiştir. Mezkûr kal'anın (6) ceneral ve (85000) kişiden ibâret olan bütün kuvve-i muhâfası esîr edilmiştir. İğtinâm edilen topların adedi (700) ü mütecavizdir. Alınan malzeme-i sâ'ire-i harbiye henüz ta'yîn ve tahmîn edilemez.

Ceneral Feld Mareşal Prens Dö Baviyer orduları grubu: Bu grub ilerlemekte berdevamdır.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Bu grubun son cenâhı, düşmanı (Koterka) ve (Yelova) nehirleri mıntkasının öte tarafına def' edilmiştir. Mıntika-ı mezkûre (Vizoko-Litovsk) ün cenûb şarkîsinde kâ'indir] (Boğ) nehri üzerinde (Brest-Litovsk) önünde ilerledik. (Velodava) nın şarkında düşmanı şiddetle ta'kîb edilen kıta'âtımız (Bizoça) mıntkasına muvâsalat eylemişlerdir. (M. A).

Numro 1372, 10 Ağustos 331, Pazartesi, Sahife 1, (Miladi: 23 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde şimalden ve cenûbdan yapılan çevirme hareketini muvaffakiyetiyle hitama erdirmek için, Almanlar, her tarafda sür'atle ileri hareketlerine devam eylemektedirler. Bir taraftan (Riga) nın Bahren'de tehdidine başlanmış ve Alman ordusu, uzun bir ameliye-i bahriyeden sonra torpil hatlarını

kaldırmaya muvaffak olarak körfeze girmiştir. Riga, bi'l-hassa bahri tecavüze karşı müstahkem bir kal'a olduğu için Alman dününmasının bu muvaffakiyeti, (Riga'nın) da yakında işgâl edileceğine bir delildir. Körfez açılmadan şehri girme gâyet müşkil bir şey olduğu için, Almanlar limânı tathîr etmeden evvel, karadan hücum etmek istememiş ve bu sebeble (Riga) nın 15-20 kilometre yakınına geldikleri hâlde, hareketlerini tevkîf eylemişlerdi. Şimdi bu muvaffakiyet-i bahriye üzerine karadan dahi hücumun başlamasına intizâr edilmelidir.

(Korland) vilâyetinde ki muvffakiyetler bundan ibâret değildir. (Kovono) nun cenûbunda (Ogostogrodno) hattına kadar uzanan cebhede sarsılan düşman cebhesi, Rusların, (Gradno-Vilna-Donanberg) hattını tehdîdden kurtarmak için icrâ itmek istedikleri mukavemetlere rağmen, el-ân düzelmemiş ve son Rus hattı da Almanlar tarafından işgâl edilmiştir. Burada ki Rus cebhesinin arkasında (Lita) mevki'i müstahkemenin bulunması, Rus ordularının mukâvemetini teshil etmekte ise de, bütün bu şerâ'ita rağmen Alman orduları ileri hareketinde devam eylemektedirler. Daha cenûbda (Beyelesk) mevki'inin işgâli üzerine (Beyelostok) mevki'i etrâfında ki harekât bir kat daha şiddet-i kesb edecektir. Çünkü (Nikoçin) civârında ki muhârebâtın Almanlar lehine neticelenmesi üzerine (Beyelostok) temâmen tehlike altında kalmıştır. (Beyelostok) un işgâli ise Rusları Petersburg'a balayan en büyük bir demir yolundan mahrûm edecek, ve (Osoviç) (Kovno) kal'alarının tecerrüdünü entâc eyleyecektir.

(Brest-Litovfks) civârında ki harekât da muvaffakiyetle devam eylemektedir. Ruslar, kal'a dâhilinde ki ordularını nakl edebilmek için el-ân şiddetli mukâvemetler ibrâzına çalışmaktadırlar. Ma'a-mâ-fih bu kal'anın ancak birkaç günlük hayatı kalmıştır.

(Veladimir Volinski) cihetinde müttefikeyn orduları batî bir sûretde 'Kovel) e doğru ilerlemektedir. Bu sûretle şimalden ve cenûbdan çevirme hareketi planı muvaffakiyetle tatbîk edilmektedir. Ruslar, münhasıran şarka ric'ate mecbûr kaldıkları gün mahva mahkûm olmuşlar dimektir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 21 Ağustos- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhede kayda şâyân hiçbir hâdise olmamıştır.

Şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: (Kovno) nun şarkında ki muhârebât esnâsında (450) esîr ve (5) top almışdır. (Kovon) nun cenûbunda düşman (Jesya) nın garbin di mevzi'ini de terk ederek şarka doğru çekilmişlerdir. (Godele) ve (Seyni) kurbünde Rus mevzi'ilerini bi'l-hücûm zabt eylemiştir. (Tikeçin) in garbinde ki muhârebât esnâsında düşmandan beşi zâbit olmak üzere (600) esîr ve (4) metralyuz aldık. Ceneral Fon (Galviç) ordusu (Beyelsk) ı zabt ederek Rusları (Beyala) nın öte tarafına atmışdır.

Ceneral Feld Mareşal Prens Lehopoldobavyera orduları grubu: Düşmanın yeniden ibrâz ittiği mukâvemet dün akşam ve gece kırılmıştır. Ruslar bu sabahdan beri yeniden ric'at eylemektedirler. Düşmandan (1000) den fazla esîr alınmıştır.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Bu grubun sol cenâhı (Koterka) ve (Boğ) mıntıklarında (Plova) nın münsabına kadar ilerledikten sonra düşman bu mıntıkada da mecbûr olmuştur. (Brest-Litovfsk) önünde (Voldava) nın şarkında yeniden ilerledik. (M.A).

Numro 1373, 11 Ağustos 331, Salı, Sahife 1, Turan. (Miladi: 24 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 22 Ağustos-(Ajans Volf)dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhede, vaz'iyetde tebeddül yokdur.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: Ceneral fon (Ayhoren) ordusu (Kovno) nun şarkında ve cenûbunda ilerlemekte devam eylemiştir. (Ronik) gölünün şimâlinde bir düşman mevzi'ini bi'l-hücûm zabt iderek (750) Rus esir eyledik. (Toliçin) in garbinde ki muhârebâtda aldığımız üserâ (1100) i tecâvüz eylemiştir. Ceneral Fon (Galviç) ordusu (Narev) in cenûbunda (Beyelostok-Brest-litovsk) şümendüferinin öte tarafında ilerlemektedir. Bu son iki gün ki muhârebât esNâsında bu orduya mensûb kıta'ât, Ruslardan (13) zâbit (3550) nefer esîr eylemiştir.

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leopol Dö Bavyera) orduları grubu: Bu grub gâlibâne muhârebât icrâ iderek dün, (Feleşet şeli-Vizoko-Litofsk) şümendüferinin öte tarafından ilerlemiştir.

Yeniden mukâvemet ibrâz iden düşman bu sabah, Alman kıta'âtı tarafından mevzi'lerinden def' ve ihrâc edilmiştir. Burada (3000) den fazla esîr ve bir mikdâr metralyuz alınmıştır.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: Alman ve Avusturya-Macaristan kıta'âtının (Koterka) ve (Polva) nehirleri mıntıklarında ve (Boğ) nehri üzerinde (Oğrodonmi) çayının menba'ana doğru ve aşağı (Karazna) ırmağı üzerinde vâki' olan ta'arruzları ilerlemektedir.

(Brest-Litovsk) un cenûb garbî cebhesinde yeni bir hâdise olmamıştır. (Velodava) nın şimâl şarkisinde kâ'in (Pisçoça) kurbünde ve bu mevki'nin şimâl garbîsinde muhârebât devam ediyor.

Şimâl şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Koeviç) kıta'âtı düşmanı yeniden müte'addid mevzi'lerden def' ve ihrâc ederek (Brest-Litovsk-Beyelsk) şümendüferinin öte tarafına sürmüşlerdir. Arşidok (Jozef Ferdinand) ordusu yeni ve şiddetli muhârebâtdan sonra (Vizoko-litovsk) kurbünde ilerlemişlerdir. Burada (Brest-Litovsk) un garbinde (Velodava) nın şarkında düşman müttefikeyn kıta'âtının ileri harekâtına şiddetli bir mukâvemet ibrâz eylemiştir. (Vladimir-Volinski) ile (Oçernoviç) arasında vaz'iytede tebeddül yoktur.

Cenûb garbî dârü'l-harbinde: Düşman topçusu dün (Doberdo) yaylasında (Karsset) üzerine yeniden ateş açmıştır. (Berzagalyeri) kıta'âtı tarafından (Montedey Sey Bozi) ye karşı vâki' olan bir ta'arruz ateşimizin te'sîriyle siperlerimizin karşısında akîm kalmıştır. İtalyanlar yaylanın cenûb garbi kısmında daha vâsi' bir cebhedede ta'arruza geçmişlerdir. Düşman göğüs göğse bir muharebeden sonra kısmen def' ve tard ve kısmen de topçu ateşimizle tevkîf edilmiştir. Öğleden sonra düşman sahra ve ağır toplarıyla her tarafda bombardıman etmiş ve (Goerc) şehrinin de ba'zı mahalleleri ateşe ma'rûz kalmıştır. İtalyanların (Selez) in şimâlinde ki mevzi'lerimize gündüzün ve (Dolmayen) in garbinde (İzonzo) köprüsüne geceleyin vâki' olan hücumlarında azîm-i zâyî'ât virdirilmek sûretiyle akîm bırakılmıştır. (M.A)

Numro 1374, 12 Ağustos 331, Çarşamba, Sahife 1, Turan. (Miladi: 25 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde: Yeni bir kıt'a daha sükût etmiş bulunuyor. Anlaşılan Ruslar kal'alardan hiç birinde hakîki bir mukâvemet ibrâzına teşebbüs etmeyecek ve bütün Almanya hudûdu boyunca milyonlar sarf iderek veücûda getirdikleri bu istihkâm hattından hiç istifâde edemeyeceklerdir. (Kovno) nun sükûtu üzerine, (Ogostov) hattında kadar uzanan cebhenin sarsılmış olması ve zaten diğer taraftan (Biyolostok) a doğru ilerleyen Alman ordularının (Nikoçin) e kadar ilerlemiş bulunması (Osviç) kal'asını tecrîd ve muhâsara tehlikesine ma'rûz bırakmışdı. Ruslar, mağlûb ve felâketzede ordularını daha azîm kurbanlara mecbûr itmek için müdâfa'adan sarf-ı nazarla, çekilmeyi tercîh ettikleri için istihkâm hattı üzerinde pek mühim ve kuvvetli kal'alardan biri olan ve müdâfa'a husûsunda Rus ordularına pek büyük hizmetler îfâ ettiği şübhe olmayan (Osviç) kal'asını dahi bu def'a bi'l-ihytiyâr terk eylemişlerdir.

(Osviç) in zabtı (Oğostov-Kalvaryya) hatı üzerinde yürüyen Alman ordularının ileri hareketini tesrîf ideceği gibi (Grodno-Vilna-Donaburg) hattını da daha ziyâde tehlikeli bir mevki'a düşürmüştür. Aynı zamanda (Beyelostok) a ilerleyen Alman orduları, (Osviç) den gelecek orduların müzâheretiyle bu kal'aya daha serîf bir sûrette vâsıl olacaktır. Zaten (Beyostok) u temâmen tahliye edebilmek için (Tikoçin) önünde bir müddet Alman ordularını tevkife teşebbüs eden Rus ordularının mukâvemeti kırılmış ve (Tikoçin) zapt edildiği gibi Ruslarda daha arkaya atılmıştır.

Binâ'en aleyh (Kovno) dan (Beyelosfok) a kadar uzanan hatt üzerinde Alman orduları büyük bir terakkî göstermişlerdir. Şimâledn çevirme hareketinde muvaffakiyet için pek lâzım olan bu terakkiyâtın plan dâ'iresinde muvaffakiyetle neticelendiğine şübhe etmemelidir. Şimdi (Gradno) ve (Vilna) şehirlerinin zabtı kalmışdır ki bu iki mevki'in de işgalinden sonra Almanlar (Liyda) yı kolaylıkla tutabilecek ve Rusların şimâlde ki hatt ric'atlerini kıt'a muvaffak olacaktır.

(Boğ) un şarkında, Ruslar, arkalarında ki arazinin bataklık ve serîf ric'ate gayr-i müsâ'id olmasına binâ'en, demdâr kollarıyla müttefikeyn ordularına pek şiddetli mukâvemetler ibrâz ederek bu pek müşkil ric'ati tehlikeden vekâyeye çalışıyorlar.

Çünkü burada ric'at için ancak iki demir yolu vardır. Onun hâricinde ki arazide yürüyüş hareketi icrasının pek müşkil bulunmasına binâ'en, serî' bir ric'at, Rus ordularının nisfindan fazlasını bataklıklarda bırakmaya kâfidir. İşte bu sebeble, Ruslar (Vlodava) dan (Beyelsk) a kadar olan hatt üzerinde terk ettikleri her adımı, kanlı ve şiddetli muhârebelredn sonra terk etmekte ve azîm fedakârlıklara katlanmaktadırlar. Ruslar, bu planlarıyla Lehistan vilâyetinde olduğu gibi kendilerini bekleyen büyük felâketden kurtulsalar bile, şimdiye kadar olduğu gibi telakkîsi müşkil zâyî'âta ma'rûz kalacak ve Rus ordusu pek bitkin ve sarsılmış bir hâlde kalacaktır.

Müttefiklerin kıta'âtı, cenûbdan dahi çevirme hareketlerine devam ederek (Kovel) istikâmetinde ilerlemektedir.

Hülâsa şark sahne-i harbinde ki muhârebât, pek şâyân-ı memnuniyet bir dâ'irede cereyân eylemektedir.

Cenûb garbî sahne-i harbinde: Bugün üçüncü ayına giren İtalyan tecâvüzü el-ân İzonzo üzerinde ve aylardan beri başlarını kırub durdukları (Goriç) köprü başı mevzi'yle (Dobredo) yaylası önünde bulunmaktadırlar. 200 bin kişi zâyî' itmiş bulunmalarına rağmen İtalyanlar şimdiye kadar hiçbir muvaffakiyet elde idememişlerdir. Başka hiçbir cebheye bir nefer bile göndermedikleri ve bütün kuvvetleri Avusturya cebhe-i cerbine dökdükleri hâlde hiçbir muvaffakiyet elde edememeleri, bize i'lân-ı harb eylemelerinin müttefiklerinin tazyîk ve te'sîriyle olduğuna şübhe bırakmamaktadır. Nitekim buna kral ve Kadurna, uzun müddet muhâlefet etmişsede her taraftan cevâb-ı redde ma'rûz kalan i'tilâfin nihâyet İtalya'dan biraz askeri mu'âvenet-i te'mînine sarf ettiği mesâ'î ve ısrar önünde, yelkenleri indirmeye mecbûr olmuşlardır.

Kendi hududunda bile bir şey yapamayan İtalyan, başka cebhelere asker gönderebilmek için, tecâvüzî hareketi terk mecburiyetindedir ki buda onun için büyük bir mağlûbiyet kadar elîm bir neticedir. Binâ'en aleyh, İtalya'nın Türkiya'ya i'lân-ı harbi, ye's ve nevmidi aâmeti olmakdan başka hiçbir şey yoktur.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 23 Ağustos- (Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu sabah, takriben kırk seffine-i harbiyeden mürekkeb olan bir düşman filosu (Zebroj) önünde müşâhede edilmiştir. Sâhil bataryalarımızın ateşi üzerine düşman filosu şimâl garbî istikâmetinde uzaklaşmıştır. (Voj) larda (Monester) in şimâlinde (Linjekof-Şeratmanele-Barenkof) hattı üzerinde yeni muhârebât inkişâf eylemiştir. Frnasızlar şiddetli ta'arruzlara teşebbüs ve ba'zı mahallerde mevzi'lerimize kadar takarrüb eylemişlerdir. Mukâbil ta'arruzla düşmanı (Linjekof) üzerine def' eyledik. (Şeratmanele) ve (Barenkof) üzerinde ba'zı siper aksâmı etrâfında vukû'a gelen göğüs göğse muhârebât bütün gece devam eylemiştir. Orada tahmînen (30) alp avcı neferi esîr edilmiştir. (Lil) in cenûb garbîsinde kâ'in (Vavren) kurbünde bir İngiliz tayyaresi ateşimizle iskât edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: Ceneral Fon (Ayhoren) ordusuna mensûb kıta'ât (Kovono) nun şark ve şimâlinde yeniden ilerlemektedirler. (Bober) nehri üzerinde Ruslar tarafınan tahliye edilmiş olan (Osviç) kal'asını işgâl eyledik. (Tokosin) in şimâl ve cenûbunda kıta'âtımız muzafferâne muhârebât icrâ eylemişlerdir. (Tikosin) i zabt ettik ve burada (11) i zâbit olmak üzere (1200) esir ve 87) metralyuz aldık. (Beyelsk) in şimâlinde Rusların nevmîdâne mukâbil hücumları kendileri için gâyet külliyetli zâyi'ât ile akîm kalmıştır. Şehr-i mezkûrun cenûbunda ilerledik

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leopold Dö Bavyer) orduları grubu: Bu grub, şiddetli muhârebâtı müte'âkıb (Kaleşetşeli-Ezna) hattını geçmiş ve el-yevm müsâ'id bir sûretde cereyân eden bir hareket-i ta'arruziye icrâ eylemekte bulunmuştur. Bu grup düşmandan (3,650) esîr ve (16) metralyuz almıştır.

Ceneral Feld Mareşâl Fon (Makenzen) orduları grubu: (Polova) Nehri mıntikasının geçidi, düşmanın şiddetli mukavemetinden sonra (Razna) ile Polova) menba'ı arasında zorlanmıştır. (Boğ) nehrinin öte tarafında ki hareket-i ta'arruziyemiz (Polova) nehrinin munsabına doğru ilerlemektedir. (Brest-Litovsk) önünde vaz'iyette tebeddül yoktur. (Velodava) nın şarkında (Soyçaz) gölünün iki tarafında ve (Piçoça) kurbünde düşmanı dün mağlub ederek şimâl şarkîye doğru def' eyledik. (K). Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1375, 13 Ağustos 331, Perşembe, Sahife 1, Turan. (Miladi: 26 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde (Kovel) in işgalinden başka yeni hiçbir hâdise yok gibidir. Bütün cebhe üzerinde muhârebe kemâl-i şiddetle devam etmekte ve Ruslar mütemadiyen arkaya sürülmektedir. Ruslar, şimdi (Neyemen) hattı üzerinde henüz sükût itmemiş müstahkem mevki'ileri tahliye etmek, ve bataklıklar da ki ric'atlerini te'mîn için merkez cebhesinde de şiddetli mukâvemet ibrâz eylemeye çalışmaktan başka bir şey yapmayorlar.

(Kovel) işgâline gelince: Öteden beri söylediğimiz vechile (Brest-Litofsk) un sükûtu üzerine ikiye ayrılmak tehlikesine ma'rûz bulunan Rus ordusunun cenûb cenâhı, aşağıya doğru yegâne firâr yolu olan demir yolu (Kovel) in işgâli ile kat' edilmiş ve Rus orduları içü pek bataklık bir sahadan başka firâr yolu kalmamıştır. (Rokitno) bataklıklarının en pis ve en yürünmez bir sahasına tesâdüf eden Rus ordularının bu kısmı büyük bir tehlike içindedir. Bu sebeble (Kovel) in işgâli cenûbdan çevirme hareketinin muvaffakiyetle itmâmını entâc eyleyecektir.

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 24 Ağustos-(Ajans Volf) dan: Erkan-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: İngiliz filosu, dün (Zebroj) önünde görünerek sâhili istihkâmlarımıza karşı 60 ile 70 mermi atmıştır. Bombardıman esnâsında bir maktûl ve (6) mecrhumuz olmuştur. Bundan başka pek uzaklara düşen düşman mermileri üç Belçikalıyı yaralamıştır. Bombardıman maddî hiçbir hasarı bâdî olmamıştır. (Voj) larda (Monester) in şimâlinde gündüz muhârebe münkat' olmuştur. Akşam Fransızlar (Barenkof) da ve daha şimâlde ki mevzi'lerimize yeniden hücum eylemişlerdir. Bu ta'arruzlar def' edilmiştir. Mevzi'lerimize girmeye muvaffak olan za'yıf düşman müfrezeleri def' ve ihrâc edilmişlerdir. Burada birkaç alp avcı neferi esîr ettik. Dün vukû' bildirilen muhârebât esnâsında (Narenkof) üzerinde bir Alman siperinin bir kısmı düşmanın yed-i işgâlinde kalmıştır. (Diksemod) un cenûb garbîsinde (Lo) kurbünde harb tayyarelerimizden biriiki satırlı bir Fransız tayyaresini iskât eylemiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: (Neyemen) in şimâlinde hiçbir tebeddül vukû'a gelmemiştir. Bu gruba mensub kıta'âtımız cebhenin diğer aksâmında ilerlemişlerdir. Kıta'âtımız (Kovno) nun şarkında ve cenûbuda vukû'a gelen muhârebâtda Ruslar'dan (9) zâbit, (1600) nefer ve (8) metralyuz almışlardır.

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leopold Dö Bavyer) orduları grubu: (Feleşet Şeli) nin şimâl şarkisinde ki mevâki' mürtefa'ada ve mahall-i mezkûrun cenub şarkisinde ki ormanlık mıntika da, düşman dün kıta'âtımız tarafından yeniden mağlub edilmiştir. Ta'kîb kıta'âtımız (Beyeloviyeska) ormanına takarrüb eylemekdedirler. Ruslar yiğid (4500) esîr ve (9) metralyuz aldık.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: Alman ve Avusturya-Macaristan kıta'âtının (Polva) nehri münsabının şarkında (Polva) ve (Boğ) nehirlerinin öte tarafında icrâ eylemiş oldukları hareket-i ta'arruziye üzerine düşman mevzi'lerini tahliye eylemiştir. Rusları ta'kîb ediyor. (Brest-Litovsk) un cenûb cebhesinde (Kopitof) kurbünde ki mevâki'i mürtefa'a bi'l-hücûm zabt edilmiştir. Ve (Lodava) nın şimâl şarkisinde ki bataklık arazide ilerleyen kıta'âtımız dün def' edilen düşmanı ta'kîb eylemekdedir. (M.A).

Numro 1376, 14 Ağustos 331, Cuma, Sahife 1, Turan. (Miladi: 27 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 15 Ağustos-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Şanpanya) da muvaffakiyetle birkaç lağım ber-hevâ eyledik. (Voj)larda (Şaratmanele) üzerinde düşmanın el humbaralarıyla icrâsına teşebbüs eylediği bir ta'arruzu def' ve (Sandernah) in cenûb garbisinde (17) Ağustos'da gâ'ib eylemiş olduğumuz bir kısım siperi istirdâd eyledik. Bir Alman harb tayyaresi (Noyoport) kurbünde evvelki gün iki satırlı bir düşman tayyaresini iskât eylemiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları grubu: (Neyemen) in şimâlinde kıta'âtımız (Biriş) havâlisinde icrâ iyledikleri muzafferâne

muhârebâtta Ruslar'dan (750) esîr almışlardır. Ceneral Fon (Ayoren) ordusu muzefferâne harb ederek şarka doğru ilerlemekte ber-devamdır. Bu muhârebât esnâsında bu ordu (1850) esîr ve pek çok metralyuz almıştır. Ceneral Fon (Şoleç) ordusu (Berozovka) nehrine muvâsalat eylemiş ve (Kınisin) i zabt ederek (Narev) i (Tıkosin) in cenubundan mürûr eylemiştir. Ceneral Fon (Galviç) ordusu (Narev) geçidini Sokolo-Beyalostok) polu kurbünde zorlamıştır. Bu ordunun sağ cenâhı düşmanı sürdükden sonra (Orlanka) şehrine kadar vâsıl olmuştur. Ceneral (Şoleç) ordusu (18) i zâbit olmak üzere (4700) esîr ve (9) metralyuz almıştır.

Ceneral Feld Mareşal Prens (Leopold Dö Bavyer) orduları grubu: Dün düşman, ta'kîb harekâtımızı tevkîf etmeye sarf-i gayret eylemiş ise de neticesiz kalmıştır. Ruslar derhâl dûçâr-ı tecâvüz olarak (Beyaloviyeska) ormanına sürülmüşlerdir. Bu ormanın cenûbunda kıta'âtımız (Viyeşoviçe) nin şarkında ki havâliye muvâsalat eylediler. Orda (1700) esîr alınmıştır.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: Bu grub, münhezim düşmanı ta'kîb ederek (Breset-Litovsk) un şimâlinde (Leyesna) nehrinin garb sâhilinde kâ'in mevâki' mürtefa'aya takarrüb eylemekdedir. (Brest-Litovsk) in cenûb garbi cebhesinde (Dobrenika) kurbünde Avusturya-Macaristan ve Alman kıta'âtı kal'anın ileri mevzi'lerini yarmışlardır. (Boğ) nehrinin şark sâhilinde (Velodava) nın şimâl şarkisinde Ceneral Fon (Linzigan) ordusu şimâle doğru harben ilerlemektedir. (M.A).

Numro 1377, 15 Ağustos 331, Cumartesi, Sahife 1, Turan.(Miladi: 28 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Vaz'iyeti

Berlin 26 Ağustos-(Ajans Volf) dan: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karârgâh-ı umûmîden tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Şanpanya) da (Bosejör) ün şimâlinde evvelki gün işgâl itmiş olduğumuz bir çukuru Fransızların hücumlarına rağmen muhâfaza eyledik. İki düşman tayyare filosu, dün (Sar) vâdisine (Sarloi) nin münba' ve münsabına doğru bombalar atmıştır. Pek çok kimseler maktûl veyâ mecrûh olmuştur. Zâyi'ât-ı mâddiye ehemmiyetden temâmen ârîdir. Düşman tayyare filosuna, (Nansi) de ki tayyare

merkezine avdet etmeden evvel, tayyarecilerimiz tarafından muvaffakiyetle ta'arruz edilmiştir. Düşman bu muhârebede dört tayyare gâ'ib eylemiştir.

Bunlardan biri (Bloşen) kurbünde muhterik olarak düşmüş, süvari Verasdı telef olmuştur. İkinci Tayyare (Remyi) kurbünde bilâ hasâr yed-i iğtinamımıza düşmüş, râkibleri esîr edilmiştir. Üçüncüsü, harb tayyarelerimizden biri tarafından (Lonevil) in şimâlinde (Arakor) kurbünde Fransız hattı önüne nüzûla mecbûr edilmiş ve müte'âkiben top ateşimizle tahrîb olunmuştur. Dördüncü düşman tayyaresi husûsu toplarımızın ateşiyle (Mevavron) kurbünde (Momeni) nin cenûbunda karaya nüzûla mecbûr kalmıştır.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon (Hindenburg) orduları: (Mitsav) in cenûb şarkîsinde (Bosk) ve (Şohenberg) kurbünde musâdemât vukû' bulmuştur. (Kovno) nun şarkında ve cenûb şarkîsinde muhârebât devam ediyor. (Olita) önünde kıta'âtımız düşmanın ileri mevzi'lerine takarrüb eylemekdedirler. (Seyni) ile (Merse) arasında (Neyemen) üzerinde düşman geri sürülmüştür. Ruslar, (Ogostov) un şarkında ormanda da def' edilmiştir. Ceneral Fon (Ayhoren) ordusunun ba'zı aksâmı şarka doğru ilerlemektedir. Daha cenûbda (Berezovka) mıntıkası etrafında harb ediliyor. Pîşdâr kullarımız (Beyalostok) a muvâsalat eylemişlerdir. Ceneral (Galviç) ordusu düşmanı (Orlanka) mıntikasıdan (Beyelesk) un şimâl ve cenûb-ı şarkî cihetine def' eylemiştir.

Ceneral Feld Mareşâl Perens Lehiopold Dö Bavyera orduları grubu: Vahîm sûretde dûçâr inhizâm olan düşman, (Beyaloviyeska) ormanı içine firâr hâlinde çekilmiştir. Ruslar yalnız ormanın cenûbunda (Kamyeneç-Litovsk) un şimâl garbîsinde mukâvemet iylemektedir.

Ceneral Feld Mareşal Fon (Makenzen) orduları grubu: (Brest-Litovsk) kal'ası sükût etmiştir. Birinci Ferik Fon (Areç) in kumandasında ki Avusturya-Macaristan kolu, dün kal'anın garb cebhesinde ki iki istihkâmını zabt ederken (Brandburg) lu 22 numrolu ihtiyât kolu şimâl garbi istihkâmını zabt ederek bu gece istihkâmât-ı asliyeye dâhil olmuştur. Bunun üzerine düşman, kal'ayı terk ve tahliye eylemiştir. Bu grubumuzun bütün cebhesinde ve (Beyaloviyeska) ormanından beden ile (Brest-Litovsk) un cenûb şarkîsinde, (Peripinyat) nâm bataklık havaliye kadar olan hattda harekât-i ta'kîbiyemiz kemâl-i şiddet ve metânetle devam eylemektedir. (M.A).

Numro 1378, Cuma, 16 Ağustos 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 29 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark muhârebeleri, Almanların iki yeni muvaffakiyetiyle tetevvüc etmiş bulunuyor: (Brest-Litovsk) un zabtı ve (Olina) nın işgâlî bu sûretle (Neyemen) hattının da yarılması şark sahne-i harbinde ki harekât-ı harbiyeyi neticeye takrîb eden büyük bir hatvedir. Fî'l-hakîka (Kovno) nun zabtından sonra Ruslar (Kovno) ile (Ogostov) arasında bulunan ve arkadan (Olita) merkez istinadına dayanan hattı terk ile (Neyemen) üzerinde tutunmaya ve bu sâyede Alman ordularının (Vilna) ve (Grodno) üzerine yüklenmelerini te'hîre çalışmışlardır.

Bu hatt üzerinde henüz sükût etmemiş bir çok müstahkem mevki'ler bulunması, Ruslar'ın (Neyemen) hattı üzerinde tutunabilmeleri, ihtimâlini takviyeye hizmet etmişdi. Fakat Alman orduları (Osviç) i de işgâl ittikden sonra dehâl (Neyemen) üzerine yüklenmişler, yukarıdan (Olina) civarından (Neyemen) i geçtikleri gibi aşağıdan (Osviç) in şarkından dahi bu nehir geçidini zorlamışlar ve nihâyet Rusları (Neyemen) i tereke mecbûr etmişlerdir. Burada Rusların tutunabilecekleri yegâne kal'a (Grodno) mevki'i müstahkemi ise de Alman savleti önünde kal'aların hiçbir ehemmiyet olmamasına nazaran burasının da kolaylıklazabt ve işgâl olunacağına şübhe edilemez. Zâten şimalden (Vilna)ya doğru ilerleyen kuvvetler, bu mevki'a gitdikçe takarrüb eylemekde oldukları gibi, Ruslarda (Vilna) yı diğer ka'ala gibi bilâ müdâfa'a terk etmek niyetini izhâr eylediklerinden Alman ordularının nisbeten batî bir sûretde ilerlemekde buldukları bu cebhede ki hareketlerde de şimdi bir sür'at görülmesi müsteba'd değildir. Zaten (Minsak) istikâmetinde kaçan Rus ordularına mühim bir darbe indirebilmek için burada ki lman ordularının bir an evvel (Leyda) ya yetişmeleri ve (Minsak) hattı üzerine sarkmaları lâzımdır.

Alman süvârîler (Beyelosnok) kal'asının kadar vâsıl olmuşlardır. Zaten Alman kuvâ-yı asliyesi de mevki'i-i müstahkemden uzakda değildir. (Neyemen) hattının şimalden zorlanması üzerine (Beyelostok) üç cihetden, mısf dâ'ire şeklinde bir muhâsara hattı altında alınmış olduğu için bu mevki'in de karîben sükûtuna intizâr olunabilir. (Beyelostok) un sukûtundan sonra garbi Rusya'da ki ikinci Rus hatt-ı müdâfa'ası da

temâmen Almanların eline geçmi, Rusların aylarca tecâvüzîye geçebilmeleri ihtimâlî temâmen ber-taraf edilmiş olacaktır. Fakat Ağleb ihtimâle nazaran Almanların ta'kîb eyledikleri maksad, bu hatt üzerinde tevakkuf etmek olmayub Rus ordularını ta'kîb ve mahv eylemek olduğundan (Beyelostok) un zabtı, daha ziyâde Alman ordularının ileri hareketini tesrî' ve teshil iylemek i'tibârıyla ehemmiyeti hâ'iz olacaktır. Nitekim (Brest-Litovsk) un işgâli Rus ordularını pek müşkil bir mevki'a düşürmüş, (Minsak) istikâmetinde firara mecbûr eylemiştir. Ruslar, (Pinsk) ve (Rokitno) bataklıklarından kurtulmuk için şarkdan ziyâde şimâl şarkî istikâmetinde firârî tercîh eylemişlersede (Beyelostok) un sükûtu ve (Liyda) üzerinde yürüyen Almanların ileri hareketlerini tesrî' eylemeleri sâyesinde buradada da pek büyük bir tehlikeye ma'rûz kalmaları muhtemeldir. (Brest-Litovsk) ile (Kovel) arasında ki cebhede bulunan Rus orduları da pek elîm bir mevki'ide kalmışlardır. Bu havâlîde firârî te'mîn edecek bir demîr yolu olmadığı gibi ağırlıkların nakline müsâ'id ârizâsız bir sâhada bulunmadığından bu orduları pek müdhiş bir felâket beklemektedir.

Numro 1378, Cuma, 16 Ağustos 1331, Sahife 3, Sütun 3, Turan.

Almanların Askeri Vaz'iyeti

2000 esîr 2 top ve 9 metralyuz daha aldılar

Berlin 28 Ağustos-(Volf) Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye 28 Ağustos târihiyle karargâh-ı umûmîden teblîğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Fransızlar tarafından (Lingakopf) karşı el humbaralarıyla icrâsına teşebbüs edilen hücum püskürtülmüştür. Garb sahne-i harbinin büyük bir kısmının pek büyük bir top ve tayyare fa'âliyeti görülmüştür. Düşman tayyarleri, hiçbir netîce elde etmeksizin (Midlefark) ve (Beroj) üzerine bombalar atmışlardır. Düşman tayyarelerinden (Bad) Gran dukalığının (Molhayim) şehrine atılan bombalarda ahâlîden üç kişi telef olmuştur.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Bavesk) ve (Şoenberg) in şimâl şarkîsinde cereyân iden muhârebeler de düşmanı mağlub ettik, burada (silik) (2000) den fazla esîr (2) top ve (4) metralyuz aldık. Düşmanın (Şoenberg) in (10) kilometre garbinde bulunan (Ravzoponki) ile (Ponyeveyeç) in (60) kilometre şarkında kâ'in (Silik) arkasında ki cebhemiz aksâmına karşı icrâsına

teşebbüs itdiği tecâvüzler redd edilmiştir. (Kovno) nun cenûb-ı şarkîsinde General Oyerespt Fon (Ahçoren) ordusuna mensûb kıta'ât muzafferâne ilerlemektedir. (Bober) ile (silik) ormanı arasında düşmanı ta'kîb ediyoruz. (Karev) şehrini işgâl ettik.

Numro 1379, Pazartesi, 17 Ağustos 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi:30 Ağustos 1915)

Şark sahne-i harbi muhârebâtı, bu def'a şarkî Galiçya cebhesi de dâhil olduğu hâlde şimalden cenûba kadar, bin kilometreden fazla imtidâd eden bir saha dâhilinde bütün şiddetiyle ve Almanların muvaffakiyetiyle devam ediyor. Denizden, (Riga) ya yürüyen akşamını Rusların ateşinden muhâfazaya muvaffak olan Alman orduları şimdi (Bavsak) ve (Şoinberg) in şimâlinde (Riğa) ya doğru ilerlemeye başlamışlardır.

Burada, karadan icrâ edilen harekâtın, denizden te'mîn edilecek muvaffakiyete ta'lik edildiği şimdi orada ki harekâta verilen ehemmiyetden anlaşılıyor. Harekât bu ehemmiyet sür'atle ta'kîb edildiği takdîrde, zâten 50 kilometre mesafesine kadar takarrüb edilmiş olan Riğa'nın işgâl işden bile olmayacaktır. Diğer taraftan (Donaburg) istikâmetine ilerleyen Alman orduları bu kal'anın da (90) kilometre mesafesine ve (Kovno)nun şarkında ki Alman kıta'âtı da (Vilya) nın hâyli yakınına kadar gelmişlerdir. Binâ'en aleyh (Garodnovilna-Donaburg) hattı hakîki bir tehdîd altındadır. Cebehenin merkezinde ki muhârebât terakkî etmekde, Ruslar mütemadiyen bataklıklara doğru sürülmektedir. Hatta ileri kolları (Kobrin) e kadar vâsıl olmuşlardır. Bu şehrin zabtı da pek karîbdir. Herkes Rusların burada bataklıklara sürülmesine ve bi'l-hâssa (Kovel) ile (Kobrin) arasında ki Rus ordusunun mahvına intizâr ederken Almanlar hiç bintzâr edilmeyen bir mahalde düşmana yeni bir darbe indirivirdiler:

Hiç beklenilmeyen bir zamanda şarkî Galiçya'da ki Rus mevzi'leri yarıldı. Zaten Alman erkân-ı harbiyesinin ta'kîb itdiği usulün husûsunu, hiç intizâr edilmeyen bir zamanda, beklenmeyen bir mahalden düşmana yüklenmek ve onun şaşkınlığından istifâde ederek muzafferene maksadına doğru yürümekdir.

Hindenburg gerek (Nanenberg) ve gerek (Mazori) de böyle âtî ve gayr-i muntazır haberlerle Rusları mağlûb ve perişan eylediği gibi bugün ki büyük ve kat'î muhârebede "Donayeç" de ki Rus hatlarının âtî bir sûrette yarılması ile başlamıştır. Binâ'en aleyh Rusların, bütün nazarlarını vilâyet-i garbiyede ki harekât-ı askeriyyeye tevcih eyledikleri bir sırada, harekâtın temâmen tevakkuf etmiş olduğu zann edilen şarkî

Galiçya'da Rus hatvetinin yarılması da bu yüzden tahmîni mümkün olmayan netîceler virebilir. Bizce burada ki harekâtda iki gâye ta'kîb edilebilir. Biri, (Lemberg) ve (Brest-Litovsk) muvaffakiyetleriyle üç parçaya ayrılan Rus ordusunu münferiden ayrı ayrı cebhelerde sühuletle mahv etmek, ikincisi, hem şimâlde ki harekâtı cenûbdan gelen bula bilecek her dürlü tehlikelerden masun bulundurmak, hemde Galiçya'yı düşmandan tahliye ederek Basarabya üzerine yüklenmek imkânını hazırlamak, burada Rus mevzi'lerini yarmak ordular Ceneral (Bonmer) in kumandası altında bulunmaktadı. Yarılan hatt (Lemberg) in şarkında ve (Narnopol) ün garbinde, şimalden cenubu doğru 40 kilometre uzunluğundadır. Bu hattın yarılması üzerine Rusların (Nartopol) e dayanarak yeni bir hatt müdafa'a te'sîsine teşebbüs eylemeleri müsteba'd değildir. Ma'a-mâ-fih burada ki harekât henüz inkişâf etmediği itdiği için fazla mutâla'ât yürütmek doğru değildir.

Numro 1379, Pazartesi, 17 Ağustos 1331, Sahife 2, Sütun 3, Turan

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 29 Ağustos-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye, Karargâh-ı umûmîden teblîğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Bu cebhede mühim hiçbir hâdise olmamıştır.

Şark sahen-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: düşmanın (Kovno) nın cenûb şarkisinde ibrâz etmekte olduğu şiddetli mukâvemeti kırdık. Kıta'âtımız, burada ric'at eden düşmanı ta'kîb eylemekdedir. (Ogostov) un şarkında ki ormanlık mintıkayı geçtik. Daha cenûbda, Rusları ta'kîb iden kıta'âtımız, (Domberovo-Grodek) hattında ve (Narev) şehrinin şarkında kâ'in (Narevka) mintikasına vâsıl olmuştur.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Leipold) orduları grubu: (Beyaloviyeska) ormanı etrafında düşmanı ta'kîbde devam eden bu grub, sağ cenahıyla (çerçovo)ya takarrüb etmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Demdâr muhârebelerinden sonra, Ruslar (Podonyo-Tevli-Kobrin) hattına kadar sürülmüşlerdir. (Podonyo), (Prozhani) ye giden yol üzerindedir. Diğer taraftan, cenûbdan gelen ve bataklık mintika etrâfında ilerleyen kıta'âtımız, düşmanı ta'kîb ederek (Kobrin) civarına kadar sürmüşlerdir.

Ruslar, askerimize ve milletimize en derin takarrüb hissleri ilkâ eden bir vahşetle tarafımızdan hüçûma ma'rûz kalan mevzi'lerini setr içün, kendi vatandaşlarından aralarında birçok kadın ve çocuk bulunan binlerce yerli ahâlîyi önlerine sürmüşlerdir. Ateşimiz, istemeksizin bu zavallılar arasında ba'zılarını telef eylemiştir.

Şimâl şarkî sahne-i harbinde: Müttefikeyn orduları, dün mağlub edilen düşmanı (Bomorzani-Konilaşi Kocava) hattının ötesine ve (Koropyeç) mıntikasının arkasına atmıştır. (M.A) Ordu Başkumandanlığı

Numro 1380, Salı, 18 Ağustos 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 31 Ağustos 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Ruslar, (Vilna) yı daha bir müddet içün muhâfaza edebilmek ve bu sûretle Petersburg hattının kesilmesine meydan virmemek içün (Körland) da, (Kovno) şarkında şiddetli bir mukâvemet ibrâzına teşebbüs ettiler ve Almanlar ileri hareketini muvakkat bir müddet içün tevkife muvaffak oldular. Fakat nihâyet dün burada ki Rus orduları da mevzi'lerini terk ile (Vilna) istikâmetinde ric'ate mecbûr kalmışlardır. Onları pek yakından ta'kîb eden Alman ordularının (Vilna) ya takarrüblerine artık mâni' kalmamış gibidir.. Daha cenûbda Almanlar büyük bir terakkî göstermiş ve (Dombrovogrodek-Nareveka) hattına vâsil olmuşlardır. Şu vaz'iyete nazaran (Beyelostok) mevki'inin de zabt edilmiş olması lâzım geliyor fi'l-vâki' Alman tebliğinde bu mühim şehrin işgâlinde hiç bahs edilmemişse, (Dayli Karonikle) gazetesinin Petersburg muhâbiri bunu teyîd ile ikinci Rus müdâfa'a hattında (Grodno) dan başka hiçbir mevki'i kalmadığını beyân ediyor. Bunun içündür ki Alman orduları, Rusyanın dâhile doğru büyük bir sür'atle ilerlemekde (Boğ) un arkasında pek kısa bir müddet mukâvemet ibrâz ider gibi görünen Ruslarda, şimdi yeni hayret-i bahş bir sür'atle firâr etmektedirler.

Fakat bu firâr ile Rusların kendilerini bekleyen nihâ'i felâketi ne vakte kadar te'hîre muvaffak olacaklarını tahmîn etmek mümkün değil ise de her gün lâ-akl 2-3 bin esir viren ordunun ilâ nihâyet böylece ric'atde devam etmesi kâbil olmadığı da meydandadır. Bu güne kadar yalnız şimâlde ric'at eden Ruslar, evvel ki günden beri Galiçya'da dahi ric'ate başlamışlardır. (Zeloçov) dan (Boçaç) a kadar uzanan (250)

kilometrelik bir cebhede, Ceneral (Botmer), (Boemner Molli) ve (Peflanzerbaltin) orduları muvaffakiyetle ilerleyordular. Bu ileri hareketi, Rusları Galiçya'dan çıkaracağı gibi şimâlde ki harekâtın da selâmetini te'mîr ve Rus ordularının izmihlâl kat'îsini tesrî' eyleyecektir.

Galiçya muhârebeleri bize, Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesinin, zemân ve fırsatdan pek iyi istifâde etmesini bildiğini bir def'a daha isbât etmiştir. Moletke, "Muzaffariyet, Zuhûr iden fırsatlardan zemân-ı münâsibetden istifâde itmesini bilene â'iddir." Diyordu. Bugün Alman erkân-ı harbiyesi, bu prensibini tatbîk husûsunda büyük üstadlarının hakîki birer telmîzi olduklarını isbât eylemişlerdir.

Fî'l-hakîka, (Lemberg) muzaffareyiti üzerine, Rus ordularına kâhir bir darbe vurmak için şimâle tevcîh eden müttefikkeyn orduları, Galiçya'yı olduğu gibi terk etmiş ve burada ki kuvvetlerinden mühim bir kısmını yukarıya çekmişlerdi. Bugün ise şimâlde Rus orduları artık bir daha tecâvüzîye geçemeyecek sûrette sarsılmış bulunuyor. Binâ'en aleyh rus ordularını ta'kîb ve münhezim etmek için büyük kuvvetlere hiç ihtiyâc yok. Alman orduları, burada milyonlarca kuvvet tasarrufuna muktedir olabilecek bir mevki'i müsâ'ide mâlikdirler.

Bu müsâ'ideden istifâde ederek Rus ordularına yeni bir darbe indirmek, en tabî'î bir harekettir. Husûsuyla Baltık sâhillerinden Galiçya hududuna kadar uzanan bütün cebhede ki Rus kuvvetleri sarsıldığı ve bozulduğu hâlde Galiçya'dan Bokovina'ya kadar olan cebhede ki Rus kuvvetlerini sağlam ve metîn bırakmak, ta'kîb edilen nihâ'i gâye ile te'lîf edilemezdi. İşte bunun içündür ki, Alman orduları yukarıda kat'î neticeyi elde etmek üzere buldukları şu sırada cenûbda ki Rus ordularını da bozmuş düşmanı, her tarafda münhezim ve perişan eylemek istemiş, ve iki günden beri Rusların firarıyla neticelenen Galiçya hareketi bu maksadla icrâ edilmiştir. Şimdi Ruslar aylardan beri tutdukları, hatta ba'zen mukâbil tecâvüzîye geçebildikleri bu hattdada münhezim ve perişan bir hâlde ric'at ediyorlar. Burada ki ta'kîbin nereye kadar devam edeceği kesdirilemez. Fakat cebhenin günden güne uzayub büyüyeceği ve nihâyet Basarabya'ya kadar tevsî' dâ'ire eyleyeceği şüphesizdir. Cebhenin bu sûretle uzayub gitmesi, yukarıda didiğimiz gibi Rusların izmihlâl kat'îsini ikmâl ve itmâma hizmet edecek ve artık Rus tehlikesini temâmen ber-araf eyleyecektir.

Numro 1380, Salı, 18 Ağustos 1331, Sahife 2, Sütun 3, Turan.

Almanların Askeri Vaziyeti

Berlin 30 Ağustos-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye, karargâh-ı umûmîden bugünkü târihiyle tebliğ ediyor!

Garb sahne-i harbinde: Bu cebhede mühim hiçbir hâdise olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Ceneral Fon Belov orduları, (Dona) üzerinde (Frederikstad) in cenûbunda ki köprü başa mevzi Numro 1380, Salı, 18 Ağustos 1331, Sahife 1, Sütun 4, Turan.ninin zabtı için muhârebeye girişmek üzredir. (Neyemen) in şarkında cereyân iden muhârebelerde, Ceneral Oberest Fon (Ayhoren) orduları (Olita) nın şimâl şarksinde ki havâlîye vâsıl olmuşlardır. Yeniden 1600 esîr ve 7 top aldık. (Grodno) istikâmetinde, (Bober) üzerinde ki kâ'in (Lipsk) mevkii kıta'atımız tarafından hücumla zabt edilmiştir. Düşman (Seydra) mıntikasını terke mecbûr edilmiştir. (Sokolka) mevki'ini geçerek müte'addid mahallerde (Beyalostok) un şark ve şimâl şarksisinde ki ormanların şark kenarlarına kadar vâsıl olduk.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: (Beyaloviyeska) ormanında yukarı (Naref) geçidi etrafında bir muhârebe başlamıştır. Ceneral Oberst Fon (Voyreş) in idâresi altında ki Alman ve Avusturya-Macaristan kıta'âtı, düşmanı (Soşopol) kurbünde, ormanın şark kenârında ve (Çerçovo) yanında ki mevzi'lerinden çıkarmış ve şiddetle ta'kîbine koyulmuştur.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Ruslar, (Proshani) nin şarkında ki bataklık arazide, demdârlarının ric'atini te'mîn için (Podobno) dan (Kobrin) in cenûbunda ki havâlîye kadar uzanan hatt üzerinde dün yeniden muhârebeye girmişlerdir. Çekilmek üzere bulunan kuvvetleri de getirmiş olmasına rağmen düşman Buda'da mağlub edilmiştir. Ruslar, bu def'a dahi, târih-i harbin birinci def'a olarak kayd ettiği usulü tatbîk etmişler, ya'nî firâr eden ordularını hücumlarımızdan vekâye için, ricatleri esnâsında berâber aldıkları binlerce kadın çocukdan mürekkebin yerli ahâlîyi önlerine sürmüşlerdir. Fakat bu şâyân-ı nefrîn hîle-i harb dahi onlara hiçbir fâ'ide te'mîn etmemiştir. Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1382, Çarşamba, 19 Ağustos 1331, Sahîfe 1, Turan. (Miladi: 1 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Bugün şark sahne-i harbinde ki muhârebeler, bi'l-hâssa üç nokta etrafında büyük bir şiddet kesb etmiştir. Birincisi (Körland) vilâyetinde (Vilna) istikâmetinde icrâ edilen harekâtdır ki; ruslar artık bu tazyikin karşısında tutunamayarak ric'atlerine devma etmekte ve vârid olan muhtelif haberlere göre (Vilna) yı bile müdâfa'a etmemek niyetini izhâr eylemekdedirler. İkincisi, (Grodno) istikâmetinde vukû' bulan hareketdir ki Alman ordularının (Bober) üzerinde kâ'in (Libisk) mevki'ini zabt iderek (Seydra) mıntikasına vâsıl olmuş bulunmaları, bu mevki'inin de ancak daha birkaç günlük hayata mâlik olduğunu göstermektedir. Üçüncü harekât, Galiçya'da (Narnopol)a karşı vukû' bulan ileri yürüyüşünden ibâretdir. Şimdi müttefikeyn ordular (Beyalkamyen-Radzibeçov) hattına vâsıl olmuş bulunmakla (Tarnopol) ü hakîki bir tehdîd altına almaya muvaffak olmuşlardır. Bu şehrin de bugün yarın Avusturyalılar eline geçeceğine şübhe yokdur. Bunlardan mâ'adâ, merkezde (Proshani-Kobrin) hattının şarkında dahi Alman orduları ileri hareketlerine devam ederek Rusları bataklıklara sürmekdedirler.

Numro 1383, Cuma, 21 Ağustos 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 3 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin, 21 Ağustos-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye, bugün ki târihiyle karargâh-ı umûmîden teblîğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Kayda şâyân hiçbir hâdise olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenbur orduları grubu: (Feredrikstad) in cenûbunda ki muhârebe devam ediyor. (Neyemen) in şarkında, kıta'âtımız, (Grodno) mevki'i müstahkeminin garb cebhesinde (Novdov-Kosinça) hattına vâsıl olduk. (Gorodek) kurbünde, düşman, hücumumuz üzerine, (Beyalostok) ormanının şark kenârlarında ki mevzi'lerini terk eylemiştir.

Bavyera prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Ba'zı mahallerde yukarı (Naref) geçidlerini zorladık. Bu ordunun sağ cenâhı (Prushani) üzerine ilerlemektedir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Düşmanı ta'kîb eden kıta'âtımız (Moşavyeç) mıntakısına vâsıl olmuşlardır. Rus demdârları mağlûb edilmiştir. Bu münâsebetle Ruslardan 3700 esîr alınmıştır.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Alman ve Avusturya-Macaristan orduları tarafından (Perzezani) nin şimâlinde ki hattın yarılması üzerine başlayan ta'kîb hareketi (İstiripa) üzerinde ba'zı mahallerde, mühim Rus kuvvetlerinin mütekâbil hücumuyla tevkîf edilmiştir. (K). Ordu Baş Kumandanlığı.

Numro 1383, Cuma, 21 Ağustos 1331, Sahife 1, Sütun 2, Turan.

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde: (Grodno-Vilna) hattı da artık kat' edilmiş gibidir. Alman ordularının bir taraftan (Grodno) nin garb istihkâmlarını zapt etmiş ve şehre girmek üzere bulunmuş olmaları, diğer taraftan (Grodno-Vilna) şümendüfer hattı kurbünde ki (Çarnovale) mevki'ini işgâl iylemiş bulunmaları, Rusları bu hattdan temâmen mahrûm eylemeye kâfidir.

Binâ'en aleyh bin dürlü fedakârlıklarla şimdiye kadar müdâfa'a edilebilen bu hatt da artık Almanların eline geçmiş ve (Vilna) nin sükûtu zemânı pek ziyâde takarrüb eylemiştir. Daha cenûbda (Beyalostok) ormanının şarkında ki harekât da muvaffakiyetle ilerlemekte ve Ruslar ricatlerinde devam eylemektedirler. Burada Almanları, Ruslar tarafından bataklıklara gömülmüş birkaç topunu bulmuş olmaları, düşmanın bataklık havâlîde ki ric'ati esnâsında ağırlıklarını nakl husûsunda ma'rûz kaldığı müşkilâtın derecesini gösteren bir misâldir. (Kobrin) civârında ki ileri harekâtı dahi muvaffakiyetle devam etmektedir. Fakat harekâtda en ziyâde sür'at-i meşhûd olan sâha şimdi Galiçya cebhesidir. Burada Ruslar mağlûbiyetden mağlûbiyete uğramakta ve en mühim mevâki' ve hatvet-i müdâfa'ayı müttefikeyn ordularına terk eylemektedirler. Ez-cümle dün (Lok) kal'asını ve (Setripa) nehrini terk eden Ruslar bugün de (Berodi) mevki'i mühimi ile (Estir) nehrini terk eylemişlerdir. Aynı zamanda (Esteripa) nehrinin müttefikeyn orduları tarafından zorlanması üzerine bu nehrin aşağı aksâmından (Dinyester) e kadar uzanan Rus cebhesi de bozulmuş ve düşman buradada ric'ate başlamıştır. Şimdi (Tarnopol) e yürüyen Almanlar yarın burasını da Almanlar

pek ziyâde muhtemeldir. Bu sûretle Ruslar birkaç gün zarfında ihtimâl ki Galiçya'dan temâmen çıkarılmış olacaklardır.

Numro 1383, Cuma, 21 Ağustos 1331, Sahife 2, Sütun 2, Turan.

Almanların Askeri Vaziyeti

Grodno'nun garb istihkâmları sükût etti-600 esir

Berlin 2 Eylül-Ajans Volf'dan: Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi karargâh-ı umûmîden tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: (Vojlar) da (Monester) in şimâlinde, Ağustos'un on sekizinden yirmisine kadar devam eden muhârebât esnâsında zâyî' ettiğimiz siper aksamını 30 Ağustos'da hücumla istirdâd etik. Bu sûretle (Linkekopf, (Barenkopf) sırtlarından mürekkeb hatt temâmen elimizde bulunmaktadır. Düşmanın mukâbil ta'arruzları püskürtülmüştür. Alp avcı kıta'âtından (72) esîr ve 3 metralyuz aldık. Tayyarelerimizden biri (Verdon) un şimâl garbîsinde kâ'in (Avenkor) üzerinde bir Fransız tayyaresine hücum eylemiş, düşman tayyaresi ateş alarak sükût etmiştir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Vilnagrudno) şümendüfer hattı kurbünde kâ'in (Çarnokovala) mevki'i kıta'âtımız tarafından bi'l-hücûm zapt olunmuştur. (Mereç) kurbünde ki ta'arruzumuz terakkî etti. Grodno'nun garb cebhesinde ki hârici istihkâmlar elimize geçmiştir. Şimâlî Almanya ihtiyât efrâdı, Dün (Dombrov-Grodno) şosesinin şimâlinde kâ'in 4 numrolu istihkâmı bi'l-hücûm zapt eylemişlerdir. Bu istihkâmın kuvve-i müdâfa'asını teşkil eden (500) kişi esîr edilmiştir. Bi'l-âhire gece sâ'at bire doğru bâd-ı kıta'âtı dahi "A-4" numrolu istihkâmı "150" kişiden mürekkeb olan muhafızlarıyla birlikde almış, bunun üzerine (Grodno) nun garb cebhesinde bulunan diğer ileri istihkâmlar dahi Ruslar tarafından tahliye idiştir.

(Beyalostok) cebhesinin şarkında (Odelsk) mevki'inin cenûb şarkîsinde kâ'in (Makarakça) mevki'inin yukarısında bulunan (Soyesloç) ün bütün geçidleri, ba'de'l-muhârebe tarafımızdan işgâl edilmiştir. (Hindenburg Grubu) dün düşmandan "3070" esir bir büyük çaylı top ve üç metralyuz almıştır. Bundan mâ'adâ düşmanın (Osoviyeç) kurbünde ki bataklıklara gömmüş olduğu diğer 3 aded top da tarafımızdan çıkarılmıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Bu grub (Beyalovyenska) ormanının şimâl şarkî kenarında ki muharreci zorlamışdır. Kıta'âtımız (Prushani) nin şimâlinde ki bataklık mıntıkada bulunan (Yasyolda) geçîdlerini geceleyin icrâ edilen bir baskın hücûmu ile zabt etmiştir. Bu münâsebetle burada Ruslar'dan 1000 esîr alınmıştır.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Düşmanı ta'kîb eden kıta'âtımız (Moşavyec) mıntikasını bütün cebheden mürûr etmişlerdir.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Ta'kîb harekâtı esnâsında Almanlar dün düşmandan binden ziyâde esîr ve bir metralyuz almışlardır. (M.A)

Numro 1384, Cumartesi, 21 Ağustos 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 3 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 3 Eylül-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye kaargâh-ı umûmîden bugün ki târihiyle tebliğ ediyor.

Garb sahne-i harbinde: (Soşez) kurbünde Fransızlar tarafından el humbaralarıyla icrâsına teşebbüs edilen bir hücûm redd edilmiştir. (Flander) ve (Şanpanya) da muvaffakiyetle lağımlar atdık.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Süvari kıta'âtımızı, Dün (Ferederikiştad)ın şimâl garbîsinde ve (Lezvaden) kurbünde düşman piyâdesi tarafından işgâl edilen müstahkem köprü başı mevzi'ini hücumla zabt eylemiştir. Burada düşmandan 3 zâbıt, 350 nefer esîr ve bir metralyuz alınmıştır. Şimâl-i şarkî cebhe-i harbinde ve (Vilna) garbinde Ruslar, ileri hareketimizi men' etmek istemişlerdir. Fakat, hücumları, kendileri için fevka'lâde ağır zâyi'ât ile red edilmiştir. (Merc) in cenûb şarkîsinde, düşman mağlûb edilmiştir. (Ogostov) kanalı ile (Seviloç) nehri arasında (Neyemen) e vâsıl olduk. (Grodno) kurbüne mühâcim kıta'âtımız, serî' bir hareketle (Neyemen) i mürura ve sokaklarda cereyân eden bir muhârebeyi müte'âkîb şehri işgâle muvaffak olmuşlardır. Burada 400 esîr aldık. Ceneral (Galviç) ordusu, (Odelsk) in cenûb şarkîsinde vâki' (Aleskiç) mevki'inden (Sevisloç) nehrine giden yol üzerinde, düşman demdârlarının mukâvemetini kırmışdır. Ceneral Hindenburg orduları grubu, dün (3000) den fazla esîr almış ve 1 topla 18 metralyuz iğtinâm eylemiştir.

Bavyea Prensi Ceneral Mareşal Liopold orduları grubu: Düşmanı ta'kîb eden kıta'âtımız tarafından, (Prushani) nin şimâlinde bataklıklar arasında ki muharreç için icrâ edilen muhârebe devam etmektedir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları Grubu: Düşmanı ta'kîb eden kıta'âtımız, (Seyeleş) ile (Berezarkatoska) kurbünde kâ'in (Basivelda) ya ve Kobrin in 30 kilometre şarkında (Antopol) havâlisine vâsıl olmuşlardır. Diğer taraftan Avusturya-Macaristan kıta'âtı, (Boloto-Doojova) nın cenûbunda şark istikâmetinde ilerlemektedirler.

Cenûb şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Fon (Botmer) ordusu, muhârebe ederek (Seret) mıntikasına takarrüb eylemektedir. (M.A).

Numro 1385, Pazar, 22 Ağustos 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 4 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaziyeti

7650 esîr-6 büyük çaplı top-5 metralyuz alınmıştır

Berlin 4 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye, karargâh-ı umûmîden bugün ki târihiyle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Bu cebhede vaziyet değişmemiştir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Kıta'âtımız, dün (Ferderikştad) köprü başı mevzi'ini bi'l-hücûm zapt eylemişlerdir. Bu münâsebetle düşmandan 37 zâbıt ve (3,325) nefer esîr alınmış ve 5 metralyuz iğtinâm olunmuştur. (Vilna) nın iki cihetinde, düşman her vakt olduğu gibi neticesiz bir sûretde hücumlarını tekrar eylemiş ve nihâyet bir çok maktûl ve mecrûh bıraktıktan ve 800 kadarda esir virdikten sonra çekilmiştir. (Grodno) da ve şehir civarında ki muhârebeler olmuş, gece her tarafda mağlûb edilen Ruslar, şark istikâmetinde çekilmişlerdir. Kal'a, bütün istihkâmlarıyla elimizde bulunmaktadır. Ric'at eden düşmanı da ta'kîb ediyoruz. Burada büyük çapta altı top iğtinâm ettik ve (270 esir) aldık. Ruslar, (Grodno) nun cenûbunda (Neyemen) üzerinde ki mevzi'lerini de tahliye eylemişlerdir. (Sovisloç) munsabı ile (Beyaloveska) ormanının şimâl şarkî havâlisinde Ceneral (Galviç) ordusu düşmana hücum eylemektedir. Şimdiye kadar düşmandan burada (800) esîr alınmıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: (Proshani) nin şimâl ve şimâl-i şarkîsinde, bataklıklar arasında ki mahreçler için vukû‘ bulan muhârebât devam etmektedir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Düşman (Yasyolda) üzerinde kâ’in (Bereza-Kartoska) kurbünde ki köprü başı mevzi‘inde el-ân tutunmaktadır. Daha cenûbda düşmanı, (Pinsk) in 60 kilometre garbinde bulunan (Drohiçin) havâlisine sürdük. (M.A)

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1386, Pazartesi, 24 Ağustos 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 6 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Vaz‘iyet-i Umûmiye

(Grodno) nun zabtı üzerine Rusların ikinci müdâfa‘a hatlarında tamamen Almanların eline geçmiş bulunuyor. Şimdi Alman orduları hiçbir mangaya uğramakdan korkmaksızın Rusları ta‘kîbde devam edebilirler. Ruslar bütün cebhe üzerine, asl ordularını büyük darbeden kurtarmak için, kemâl-i sür‘atle ric‘atde devam ediyorlar. Ruslar bu ric‘atlerinde acaba nereye kadar devam edekler, son bir muhârebe daha vermek üzere nerede yeni bir müdâfa‘a hattı te’sîs eyleyeceklerdir. Bunu ta‘yîn etmekte müşkildir. Fakat bugün muhakkak olan bir şey vardır ki o da, Rus cebhesinin (Pinsak) a doğru ilerleyen Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen ordularının terakkisi sayesinde ikiye ayrıldığı, ve yekdiğerinden ayrı iki cebhe te’sîs etmek mecburiyetinde kaldığıdır. Binâ’en aleyh ol-emrde, bu iki cebhenin yekdiğerinden ayrı iki müdâfa‘a hattına çekilmesi zaruridir. Saniyen Ruslar, bu yeni müdfa‘a hattlarını tesis husûsunda, bi’l-hâssa demir yollarını nazar-ı i‘tibâra alacaklardır ki, buda bu cebhenin (Piskof-Polok Boberovisk) istikâmetinde te’sîsini pek muhtemel gösterir. Buna nazaran diğerk cebhede cenûb-ı şarkî istikâmetinde teşkîl edilebilir. Ruslar bu hatlara gelinceye kadar daha pek çok zâyi‘ât virmeye mahkûmdurlar. Çünkü Almanların, Rusları, kat‘î bir muhârebeye icbâr için müdâfa‘a hattlarına kadar ta‘kîb edecekleri anlaşılmaktadır. Bugün (Boğ) dan 100-150 kilometre ileride bulunan Alman ordularının ilerlemek husûsunda gösterdikleri isti‘câl buna bir delil add onabilir.

Bugün ki vaz'iyet-i harbiyeye gelince: Almanlar nihâyet bir haftadan fazla süren kanlı ve şiddetli muharebelerden sonra, (Riga) önünde ki Rus ordularının mukâvemetini kırarak (Fererikiştad) ı işgâle muvaffak olmuşlardır. Bu işgâl, Almanların (Don) nehrini geçmelerini teshîl edeceği gibi, Riga'yı müdâfa'a iden Rus kuvvetlerini de cenâhdan tehdîd eyleyecektir. Binâ'en-aleyh (Riga) günleri sayılı add edebilecek derecede tehlikeye ma'rûz bulunmaktadır. Ruslar, Almanların burada ki ileri hareketlerine, merkezde ki harekâtdan ziyâde ehemmiyet verdikleri için bu cebhede mümkün olduğu kadar fazla mukâvemet ibrâzına çalışmakta ve (Petersburg) u bu sûretle mümkün mertebe tehlikeden kurtarmaya gayret eylemektedirler. Rus Ceneralleri arasında zeka ve mehâretiyle temiz eden Ceneral (Roski) nin bu cebhe de ki Rus orduları kumandanlığına ta'yîn edilmesi de bunu gösteren bir delildir.

Merkezde ki harekât, "Ta'kîb ve firâr" kelimeleriyle hülâ edilebilir. Bataklık havâlîde ciddi muhârebeler icrâsı için Ruslar, büyük felâketlerin tahaddüsünden ictinâben mümkün olduğu kadar sür'atle firâr etmekte, Alman orduları da düşman ile olan temâsı gâ'ib etmemek için hareketlerine aynı sür'atle devam eylemektedirler. Cenûbda ki harekâtda büyük bir inkişâf meşhûd olmaktadır. Ruslar, burada (Donbo-Rovno) ve (Lok) mevâki' müstahkemesinin kendilerine te'mîn ettiği müsâ'id vaz'iyetden istifâde edememiş, Galiçyayı heman temâmen tahliye eylemişlerdir. Buradada Rusların nihâyet (Dinyeper) hattına kadar dayanmaları hiç de müsteba'd değildir.

Numro 1386, Pazartesi, 24 Ağustos 1331, Sahife 2, Sütun 2, Turan.

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Bataklıklar muharebeleri zapt olunuyor.

Berlin 5 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye karargâh-ı umûmîden bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Mühim bir vaka olmamıştır.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Fon Hindenburg orduları grubu: (Feriderihşetad) ile Neyemen üzerinde kâ'in (Mereç) arasında vaz'iyette tebeddül yoktur. "Gorodno" nun şarkında düşman "Ozeri" cenûbunda kâ'in (Miskibovo) civarında ve cenûbunda düşmanı yeniden mağlub etmiş ve 520 esir almıştır.

Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Kıta'âtımız (Proshani) nin şimâlinde kâ'in (Novidovo) nin kurbünde ve cenûb şarkisinde ki bataklıklar mahrecini zabt etmiştir. Şimâlde de terakkî ettik. Düşmandan 40'ı mütecâviz esir ile 3 metralyuz aldık.

Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Düşman, kıta'âtımızın tazyikine dayanamayarak "Yasyolda" üzerinde kâ'in "Bereza Karatoska" ser köprü mevzi'ini tahliye etmiştir. Derohiçin mıntıkasında ve daha cenûbda düşman dün yeniden mukâvemetde bulunmuştur. Düşmana hücûm etmek üzereyiz.

Cenûb-ı şarkî dârü'l-harbinde: Ceneral Botmeradosi Düşmanın, "Seret" Nehri'nin sahil garbîsinde ki ileri mevzi'leri silsilesini bi'l-hücûm zabt etmiştir. (M.A) Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1387, Salı, 25 Ağustos 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 7 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

(Frederikiştad) ın Riga'ya nisbetle olan vaz'iyetini göstermek üzere, kar'ilerimize bir harita takdîm ediyoruz. Görland ve Layten'deki harekâta, bu günlerde istisâl edilen netîcelerin en büyüğü hiç şübhe yokdur ki (Frederikiştad) ın işgâli olmuştur. Çünkü burası (Don) nehri üzerinde bulunduğu gibi, (Riga) yı (Donanborg) a bağlayan demir yoluna da pek karîbdir. Aynı zamanda, (Riga) yı müdâfa'a nokta-ı nazarından da, büyük büyük bir ehemmiyet-i askeriyesi vardır. Her taraftan (Riga) ya pek ziyâde takarrüb eden Alman orduları, (don) u geçmek husûsunda müşkilâtla ma'rûz kalmakda olduklarından bir dürlü (Riga) yı ihataya muvaffak olamıyorlar, Ruslarda vaz'iyetlerinin bu müsâ'idesinden istifâde ederek Almanlara pek şiddetli mukâvemetler ibrâz eylemekte bulunuyorlardı. Fakat burada ibrâz edilen şiddetli mukâvemette rağmen, Alman orduları (Don) nehrine hâkim olabilecek mühim bir mevki'i ele geçirmiş ve (Riga) yı ihâta imkânlarını fazla mikdârda te'mîne muvaffak olmuştur. Diğer taraftan Alman orduları (Vilna) ve (Donaburg) ada şâyan-ı dikkat bir sûrette takarrüb eylemişlerdir. Binâ'en aleyh bu mevâki'inde yakında Almanlar eline düşeceğine şübhe yokdur.

Merkezde, bataklık arazide ki geçidleri elde için pek şiddetli muhârebeler başlamışdır. Ruslar burada Alman ordularına şiddetli bir mukâvemet ibrâz etmekle beraber, Alman

ordularını tevkîf maksadını ta'kîb eylediklerine şübhe yokdur. Çünkü, Ruslar da Alman kitlelerini tevkîf edebilecek iktidâr kalmamışdır. Yapabilecekleri yegâne şey, arada sırada vaz'iyetlerinin müsâ'adesinden istifâde ederek kendi kuvâ-yı asliyelerini daha emîn bir sûrette geriye çekmek için böyle ufak tefek geçici mukâvemetler ibrazından ibâretidir. Bu bataklık arazide ki geçîdlerin de işgalinden sonra ki bu muvaffakiyet de pek karîbdir. Ruslar için tâ dün söylediğimiz müdâfa'a hattına kadar çekilmek zaruri olacaktır.

Ruslar, her yerden ziyâde cenûbda şiddetli bir mukâvemet ibrâzına çalışıyorlar. Burada, henüz sükût etmeyen ba'zı mevâkı'a yine dayanarak, müttefikkeyn ordularını ikide birde tevkîfe muvaffak olabiliyorlar. Bu muvaffakiyetleri arkalarında mühim istinâd merkezlerine mâlik olmalarından ve evvelce hâzırlanmış siperlere ilticâ idibilmelerinden mütevelliddir. Fakat Rus ordularının bugün ki vaz'iyet-i umûmiyesine nazaran bunun da geçidi bir mâhiyeti hâ'iz olduğu, ve bu istihkâmât hattının mürurunu müte'âkıb, ric'atinin sür'at-ı kesb edeceği âşikârdır.

Numro 1387, Salı, 25 Ağustos 1331, Sahife 2, Sütun 3, Turan.

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 6 Eylül- Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye, karargâh-ı umûmîden bugünkü târihiyle teblîğ eyliyor:

Garb dârü'l-harinde:

Bu cebhede mühim hiçbir şey olmamışdır. (Menen-Eyper) yolu kurbünde çifte satırlı bir düşman tayyaresini düşürdük.

Şark dârü'l-harinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu:

Baltık Denizinden (Grodno) nun şarkına kadar olan havâide vaz'iyet değişmemişdir. Sağ cenâhımız, (Volfovisk) in şimâlinde (Roz) mıntıkasında ve (Lomno) kurbünde (Neyemen) e takarrüb eylemekdedir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları gurubu:

Düşmanın demdârlarıyla muhârebe eden bu gurub ilerlemekte devam ediyor, hatta bir taraftan (Volkovisk) in cenûbunda (Roz) mıntikasını, diğer taraftan (Proshani) nin

şimâl şarkisinde (Semolança) ve (Arez) bataklıklarının geçidlerini mürûr etmiş bulunuyor.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu:

Bu grubun tecâvüzî hareketi terakkî ediyor.

Cenûb garbî sahne-i harbinde:

Bu sahne-i harbde şâyân-ı kayd hiçbir hâdise olmamıştır. (K).

Numro 1388, 26 Ağustos 1331, Perşembe, Sahife 2, Turan. (Miladi:8 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 6 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye, karargâh-ı umûmîden bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Diksmud) un şimâlinde bir düşman istihkâmına karşı lağım patlatarak icrâ ettiğimiz bir hücumda birkaç Belçikalı esîr ve bir metralyuz iğtinâm ettik. (Şose) nin şimâlinde düşman tarafından el humbaralarıyla icrâsına teşebbüs edilen hafif bir hücum tarafımızdan redd edilmiştir.

(Voj) larda (Söndernah) kurbünde Fransızlar tarafından icrâsına teşebbüs edilen tecâvüzî hareket akîm kalmıştır. (Şanpanya) da ve (Moz) ile (Mozel) arasında oldukça şiddetli piyâde ve topçu ateşi ta'âtî edilmiştir. Düşman tayyarelerinin, garbî (Flander) de (Roler) in şimâlinde kâ'in (Lihnarveld) üzerinde icrâ eyledikleri bir hücum neticesinde yerlilerden 7 Belçikalı maktûl diğer ikisi ağır sûretde mecrûh olmuştur. Alman harb tayyareleri, (Sen Avold) ün cenûb şarkisinde (Kapel) üzerinde bir düşman tayyaresini iskât etmiştir. Tayyarede bulunan süvârîler maktûl düşmüşlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenbur orduları grubu: Süvârîmiz dün, (Fredirikaştad) in cenûb şarkisinde (Davodzovaz) a doğru ilerleyerek Ruslar'dan 790 esîr ve 5 metralyuz almıştır. (Grodno) nin şark ve cenûb şarkisinde (Davodzovaz) a doğru ilerleyerek Ruslardan 790 esîr ve 5 metralyuz almıştır. (Gradno) nin şark ve cenûb şarkisinde düşman (Sekidel) in garbinde ki havaliden (Volkovisk) e kadar olan cebhede ileri harekitemize mukâvemet ibrâz etmiştir. Ceneral Fon (Galviç) ordusu

geceleyin icrâ eylediği ani bir hüçûm üzerine, bazı mahallerde (Voj) mıntikasının şark sahillerini ele geçirmiştir. Bu münâsebetle de düşmandan 1000 kişi esîr almıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: (Velkovisk) in cenûb şarkîsinden (Solomin) in 40 kilometro cenûb-ı garbîsinde kâ'in (Rozana) nın cenûb şarkîsinde ki ormanlık mıntıkaya kadar olan cebhede düşman yeniden muhârebeyi kabûl etmiştir. Ordumuzun tecâvüzî hareketi terakkî etmektedir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Düşman (Şomsak) ve (Derohiçin) kurbünde ki mevzilerinden çıkarılmıştır.

Cenûb-ı garbî dârü'l-harbinde: (Seret) mıntikasını ele geçirmek için icrâedilen muharebe devam ediyor. (M.A).

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1389, Perşembe, 27 Ağustos 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 9 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaziyeti

Volkovisk, işgâl edildi-2800 esîr

Berlin 8 Eylül- Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye, bugün ki târihiyle karargâh-ı umûmîden teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Dün (Midelkerek) önünde birkaç düşman harb sefinesi zühûr etmiş ve sabahleyin (Vesnandleyen) e öğleden sonrada (Osnand)ı bombardıman eylemiştir. Fakat sâhilde ki bataryalarımız, düşman gemilerini çekilmeye mecbûr eylemiştir. Düşman sefâ'inin, bombardımanı askeri hiçbir hasar îfâ edememiştir. (Osnand) da yerli Belçikalılardan iki kişi maktûl bir kişi mecrûh olmuştur. Bu cebhede şâyân-ı kayd hiçbir hâdesi olmamıştır. (Şanpanya) da (Menbel) in şimâlinde bir Alman tayyaresi tarafından mücehhiz bir Fransız tayyaresi düşürülmüştür. Tayyare yere batarak düşmüştür. Düşman tayyareleri (Feriburg) üzerinde (Perizgav) a hücumlar icrâ eylemişlersede hiçbir netîce elde edememişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Bavedzevaz) havâlisinde müfrezelerimiz ileri hareketlerinde devam ediyorlar. Ceneral Fon (Ayhoren) kıta'âtı, ve bir muhârebeyi müte'âkıb (Vilna) nın cenûb

garbîsinde (Teroklinove) kurbünde bataklıklar arasında mevcûd ba'zı geçidleri zabt eylemişlerdir. (Beziyori) ve (Volkovisk) arasında ki tecavüzî hareketimiz terakkî etmektedir. (Volkovisk) şehri ile şark ve şimâl-i şarkî istikâmetinde ki kıta'âtımız tarafından zabt edilmiş ve bu münâsebetle Ruslardan 2800 esîr ve 4 metralyuz alınmıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: (Volkovisk) in cenûb şarkîsinde (Îzabelin) havâlisinde düşman mağlub edilmiştir. Daha cenûbda (Zelobiyanka) ve (Rozanka) nehirleri mıntikasına doğru ilerlemektedir. Avusturya-Macaristan kıta'âtı bataklık havâli ortasında şimâle doğru ilerlemektedir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: (Pasivelda) üzerinde ve (Drohiçin) in şarkında muhârebeler devam ediyor.

Cenûb-ı garbi sahne-i harbinde: (Tarnopol) önünde ki Rus hücumları püskürtülmüştür. Daha cenûbda, (Ostro) havâlisinde düşmanın âtf bir hücumu, Alman kıta'âtının mütekâbil bir tecavüziyle tevkîf edilmiştir. Bugünkü Rus tebliğ-i resmîsinin, Rusların iki Alman fırkasını mağlûb ederek 150 esîr, 30 top, ve bi çok metralyuz aldıklarına dâ'ir olan fıkraları temâmen uydurmaktır. Bi'l-akıs Rus tebliğinde mevzû' bahs olan muhârebelerde mezkûr iki Alman alayı, düşmanı uzaklara atmış ve bu alaylardan biri 250 Rus esir etmiştir. (M.A) Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1390, Cuma, 28 Ağustos 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 10 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Londra'ya yine hücum, garb sahne-i harbinde mühim bir muvaffakiyet, 5000 esir

Berlin 9 Eylül: Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle karargâh-ı umûmîden tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbine: (Argon)da, (Vornenberg) ve (Loren) li alaylarımız, bir hücum icrâsı gçün (Vebyen Loşato) nun şimâl şarkîsine doğru ilerlemiştir. Topcumuz tarafından kuvvetle müdâfa'a edilen mühâcim piyâe kıta'âtımız, iki kilometrodon fazla bir tülde ve 300-500 metro arzında ki düşman mevzi'lerini zabt eylemişler, aynı zamanda bir ço istinâd noktalarıyla, Fransız tebliğlerinde ekseryâ ismi geçen (Mariterez) istihkâmını almışlardır. Bu münâsebetle düşmandan 30 zâbit ve "1989"

nefer esîr alınmış (48) metralyuzla (54) torpil endahtına mahsûs alet ve rovlevör topu iğtinâm edilmiştir. Evvelki gece ve dün kâbil sevk balonlarımız (Londra) ve civârı üzerinde civelân yaparak müte‘addid bombalar atmışlar ve Londara limananda ki tersânelerle diğer mü’esseselerde yangın çıkarmışlardır. Bombardımanın neticesi pek mü’esser olmuştur. Düşman tarafından üzerlerine tevcîh edilen şiddetli ateşi rağmen bolanlarımız salimen avdet etmişlerdir. Alman tayyareleri (Nansi) üzerine bir hücum icrâ eylemişlerdir.

Şark dârü’l-harbine: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Baltık denizinden (Olita) nın şarkında ki havâlîye kadar olan cebhede mühim hiçbir tebeddül olmamıştır. (Jeziyori) ve (Neyemen) arasında düşman şiddetli bir mukâvemet ibrâz eylemektedir. Kıta‘âtımız (Sekidel) e takarrüb eylemektedir. (Neyemen) in cenûbunda düşman (Zelobyanka) nın ötesine çekilmek sûretiyle bir hezîmetden kurtulmuştur. Bu nehrin garb sâhilinde Rusların yalnız demdârları kalmıştır. Bu grupumuz yeniden 13550 esîr almış ve 10 metralyuz iğtinâm eylemiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Bu cebhede dahi müte‘addid mahallerde Rus demdârlarıyla muhârebe ederek (Zelobyanka) ya vâsıl olduk. (Roshani) nin cenûbunda (Rozanka) geçidini zorladık. Diğer taraftan Avusturya-Macaristan kıta‘âtı (Sipeleç) in şimâl şarkisinde ormanlık havâlîde terakkî etmekte ber-devamdırlar.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: (Şomsak) kurbünde, (Yasivelda) nın şimâl sahillerine vâsıl olduk. Şimâle doğru sürülen düşman (Bereza-Kartoska) yanında ki mevzi‘lerini tahliye eylemiştir. (Seporvoskiye) gölü ile (Dinyeper-Boğ) kanalı arasında yeniden arazî kazandık.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde (Ostrovo) nın cenûbunda (Seret) i geçen düşmanın şimâl kolu tard edilmiştir. (M.A).

Numro 1391, Cumartesi, 29 Ağustos 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 11 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz‘iyeti

Berlin 10 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Soşe) nin şimâlinde düşmanı bir ileri siperden tard ve siperi tahrîb ettik. Bu sırada bulunan Fransız askerleri, esîr edilen bir kaç müstesnâ olmak üzere cereyân eden süngü muhârebesinde kâmil maktûl düşmüşlerdir. (Voj) larda (Şraçmanel) ve (Hanman Vilrakopf) yanında, tam mevzi'lerimizin önünde bulunan bir düşman siperi kıta'âtımız tarafından hücum ile zabt edilmiştir. Bu münâsebetle düşmandan iki zâbit 109 nefer esir, alınmış ve 6 metralyuz ile torpil endahına mahsûs âlât-ı iğtinâm olunmuştur. Ba'dehü Fransız tarafından (Şerçemanel) üzerinde icrâsına teşebbüs edilen mütekâbil hücum kanlı bir sûrette redd edilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Feredikaştad) in cenûb şarkîsinde ve (Vilfomyerç) kurbünde vukû' bulan küçük muhârebede, müfrezelerimiz birkaç yüz Rus esîr almışlardır. (Baltık) denizi ile (Neyemen) arasında ve (Mereç) kurbünde vaz'iyetde bundan başka kayda şâyân hiçbir tebeddül olmamıştır. (Sekidel) kurbünde ve (Zelobinka) mıntıkası üzerinde, muhârebe devam ediyor. Dün kıta'âtımız, (Zelobyanka) üzerinde kâ'in (Peyeskı) kurbünde ki tepeleri zabt etmiş ve bu münâsebetle Ruslar'dan 1400 esîr 7 metralyuz almıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Bu grub, yukarı (Zelobyanka) üzerinde ve (Rozanka) nın şarkında bulunan Rus mevzi'lerine hücum eylemektedir. (Olzanko) mevki'i kıta'âtımız tarafından zabt edilmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Düşmanı ta'kîb eden kıta'âtımız, (Kobrin Milodidi) yolu üzerinde kâ'in (Kosov, İstasyonuna takarrüb eylemektedir. (Nisk) e giden şümendüfer yolunun iki tarafında (Tolatiç Oziç) hattına vâsıl olduk.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Alman orduları, Rusları (Tarnopol) ün cenûbunda (Seret) üzerinde kâ'in (Boçniyof) un mevki'inden tard eylemişlerdir. (Boçniyof) un cenûb garbîsinde ve (Tarnopol) kurbünde düşmanın şiddetli hücumları püskürtülmüştür. (M.A) Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1392, Pazar, 30 Ağustos 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 12 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Garb sahne-i harbinde: Fakat dünkü Alman teblîğ-i resmîsi, Alman ordularının (Argon) larda pek ziyâde şâyân-ı dikkat bir muvaffakiyetini haber virmişdir ki bunu tedkîk etmek fâ'ideden hâlî değildir. Ma'lûmdur ki Almanlar (Verdon) kal'asını şark cihetinden büyük bir kavs içine almışlar ve (Senmihyel) i ellerinde bulundurarak bu mevki'î müstahkemi cenûb-ı şarkîden tehdîd altına almışlardır. Şimdide bir müddetden beri (Verdon) un garb tarafında icrâ-yı fa'âliyet eden Alman orduları kal'ayı o cihetden de sarmak ve hâkim yolları elde etmek için uğraşıyorlar. (Fordopari) (Viyenloşato) havâlîsinde vukû' bulan harekât hep bu maksadla icrâ edilmekede ve bu teşebbüs ikide bir tekrar olunmaktadır. İşte dün zabt edildiği bildirilen istihkâmât (Viyenloşato)nun şimâl şarkîsinde ve (Verdon) a pek yakın bir mevki'idedir. Bu muvaffakiyet Almanların ta'kîb ettikleri maksada vüsûllerini te'mîn ve tehsîl edeceği için pek ehemmiyetlidir. Nitekim Fransız matbû'âtında bunun ehemmiyetini inkâr edememişlerdir. Şark sahne-i harbinde harikalar gösteren Alman ordularının garb sahne-i harbindede adeden dün buldukları hâlde böyle şâyân-ı dikkat muvaffakiyetler ihrâz eylemeleri pek ziyâde şâyân-ı memnûniyettir.

Şark sahne-i harbinde: Bir müddetden beri bu cebhe-i harbde ki harekâtda nisbî bir betâ'et vardır. Evvelce günde vasatı on kilometre yürüyen müttefikeyn orduları şimdi daha batî bir ... ile ilerleyebilmektedirler. Bunun müte'addid sebepleri vardır: Evvelâ; bugün muhârebe edilen saha yekdiğerine mevâzî müte'addid nehir kollarıyla doludur. Müttefikler bütün bu nehirleri geçmek ve ric'at ederken bütün köprüleri ve yolları tahrîb eden düşmanı ta'kîb eylemek mecburiyetindedirler. Bundan başka harekât icrâ edilen arâzî bataklık, çamurlu ve ormanlıdır. Bu kadar mevâni' tabî'yyeye göğüs germeye mecbûr olan müttefikeyn orduları, şübhesiz eskisi kadar sür'atle ilerlemeye muvaffak olamazlar. Bununla beraber, 1000 kilometro imtidâd eden şark cebhesinde müttefikeyn ordularının bu bir hafta zarfında ki ilerlemeleri şâyân-ı memnuniyet olmakdan hâlî değildir. Hindenburg orduları (Riga) kapularına ve (Vilna) önlerine geldikleri gibi, Liopold orduları da (Zelviyanka) nehrine dayanmışlardır. Makenzen orduları muvaffakiyetle (Pinsk) e doğru ilerlemektedir. Daha cenûbda ise Ruslar (Rovno-Dobnor-Lok) müsellesinin iki re'sini zâyî' eylemiş bulunuyorlar. Binâ'en aleyh şimdiye kadar nehirlerin mevâki'-i müstahkemenin kendilerine arz ettiği müsâ'adeden istifâde eden Ruslar için şimdiden sonra tutunabilmelerini te'mîn ederek vesâ'it pek azalmıştır. Burada Rus ordularının yeni bir ric'atine intizâr edilebilir.

Numro 1392, Pazar, 30 Ağustos 1331, Sahife 2, Sütun 3, Turan.

Almanların Askeri Vaziyeti

7200 Esir Daha Aldılar

Berlin 11 Eylül-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Haretman Villerkopf) da, Fransızların iki hücumuna karşı, 9 Eylülde zabt eylediğimiz siperleri muhâfaza eyledik.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Fredikiştad) in cenûb-ı şarkisinde ve (Vilkomyereç) in şarkında cereyân eden muhârebâtda, yeniden 1500 Rus esîr ve 4 metralyuz aldık. (Zelviyanka) üzerinde (Zeviyori) ile (Zolva) arasında Ruslar şiddetli bir mukâvemet ibrâz etmiş ve mühim kuvvetlerle icrâ eyledikleri mütekâbil hücumlarla burada tecâvüzî hareketimizi tevkîf eylemek istemişlerdir. (Sekidel) mevki'i ile bu mevki'inin şarkında kâ'in (Niyokraz) mevki'ileri, mütekâbil muvaffakiyetlerle icrâ edilen muharebelerden sonra, ancak bu gece tarafımızdan kat'î sûretde işgâl edilebilmiştir.

Aynı zamanda (Sekidel-Lonno-Volya) yolu üzerinde bulunan (Lovna) mevki'i dahi tarafımızdan zabt edilmiştir. (Zelviyanka) üzerinde ki Rus mevzi'lerine karşı icrâ eylediğimiz hücumlar dahi terakkî etmektedir. Burada 2700 esîr ve 2 metralyuz aldık. Kâbil sevk balonlarımız (Vilna) nın şarkında ki (Veyleyka) şümendüfer iltisak noktasıyla (Leyda) mevki'ini bombardıman eylemiştir.

Bavyere Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Bu grub cebhesinde dahi muhârebe şiddetle devam eylemektedir. (Volkovisk-Selomin) ve (Kobrin-Malvoydi) yolları arasında, (Zelviyanka) geçidleri müte'addid mahallerde tarafımızdan zorlanmıştır. Avusturya-Macaristan kıta'âtı, (Kosvo) nun garbinde kâ'in (Alba) karyesini almışlardır. Şimdi (Kosvo) istasyonunun işgâli için muhârebe edilmektedir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Bu grub cebhesinde ki vaz'iyet-i umumiyet i'tibârıyla değişmiştir.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Ceneral Kont (Botmer) in kumandası altında ki Alman orduları, düşmana külliyyetli zâyî'ât virdirerek Rusların şiddetli mütekâbil hücumlarını redd etmiş ve (3000) den fazla esîr almıştır. (K). Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1393, Pazartesi, 31 Ağustos 1331, Sahife 2, (Miladi: 13 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

65220 esir-230 mitralyöz

Berlin 12 Eylül-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Cebhenin büyük bir kısmında şiddetli topçu muhârebeleri olmuşdur. (Şanpanya) ve (Argon) da, muvaffakiyetle lağımlar patlatmak sûretiyle Fransız siperlerini mühim hasârâta uğrattık. Dün sabah, düşman tayyareleri, (Ostand) üzerine bombalar atmışlarsada maddi hiçbir hasâr ifâ etmedikleri gibi kimsenin de mecrûhiyetine sebebiyet virmemişlerdir. Gece, (Londra) ve civârında ki tersaneleri bombardıman itdik ve muvaffakiyetli netîcelerini gördük.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Neyemen) üzerinde ki (Mereç) ile (Odon) arasında muhârebe ba'zı mahallerde vâsi' bir şekl almıştır. Burada yeniden (1800) esir ve 5 metralyuz aldık. (Jenziyori) ve (Neyemen) arasında pek şiddetli cereyân eden muhârebe bütün gün devam eylemiştir. Düşman burada ki mukâvemetini ancak bu sabaha terk etmiştir. Kıta'âtımız düşmanı ta'kîb eylemektedir. (Zelviyanka) üzerinde, Rus hatları müte'addid mahallerde yarılmıştır bu muhârebelerde 17 zâbıt ve 1946 nefer esîr ve 7 metralyuz aldık. 10 Eylül târihli Rus tebliğinde (Donaborg) un 24 kilometre garbinde kâ'in (Abeli) mevki'inin şimâlinde Rus muhafazalarıyla bir muhârebe vukû' bulunduğu bildiriliyor. Alman kıta'âtı böyle bir muhârebeye iştirâk etmişlerdir. Bi'l-akis Rus muhâfizları (Vilna) nın şimâl garbisinde müşâhede olunmuş ve hücûm edilerek mağlûb edilmişlerdir. Diğer taraftan Alman orduları baş kumandanlığı (Zelviyanka) mensubunda iki Rus neferinin altı Alman askerine karşı ihrâz ettikleri Rus tebliğinde zikr edilen muzafferiyete dâ'ir bir güne ma'lûmât almamıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg ordularının sağ cenahıyla sıkı bir sûrette teşrik-i mesâ'î eden bu grub,

düşmanın (Zelviyanka) üzerinde (Zelva) nın şarkında ki mevzi'lerini zabt etmiştir. Bundan başka (Kosel) civârında (Zelviyanka) mürûr edilmiştir. Düşman (Berezakartoska-Kosvo-Selomin) hattının iki cihetinde mağlûb edilmiştir. Kıta'âtımız yeniden 2759 esîr almış ve 11 metralyuz iğtinâm etmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Kıta'âtımız, (Pinsk) e giden şümendüfer yolunun iki cihetinde düşmana hücum etmektedir. Bu gece burada ani bir hücum neticesinde Rusları ileri mevzi'lerden çıkardık.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Alman kıta'âtı, düşmanın yeni hücumlarını, kendisine külliyetli zâyî'ât virdirerek püskürtmüştür. (M.A) Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1394, Salı, 1 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 14 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

İngiltereye Gece Hücumu, Görlandda Yeni muvaffakiyetler-(Vilna-Donaburg) hattına geldiler-(4300) esîr

Berlin 13 Eylül-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb Dârü'l-harbinde: Bu cebhede vaz'iyet değişmemiştir. (Korenre) önünde bir ve Verdon) un şimâl garbîsinde kâ'in (Monfokon) ormanı üzerinde dahi diğer bir Fransız tayyaresini yere düşürdük. Birinci tayyarenin süvârîleri esir edilmiş diğerinin süvârîleri ise telef olmuşlardır. Geçen gece (Tayms) üzerinde kâ'in (Sokane) istihkâmlarına hava'i bir hücum icrâ eyledik.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Don) nehrinin şarkı sâhilinde (Fredrikiştad) ile (Yakvistad) arasında düşmanı müte'addid mevzi'lerinden çıkardık. Daha cenûbda düşman çekilmiştir. Düşmanı ta'kîb eden Alman pîşdârları, (Eken Grafen-Rakiçki) yoluna vâsıl olmuştur. (Eken Grakan), (Yakobistad) ve (Rakiçki) nin takriben 30 kilometre cenûb-ı garbîsinde ve (Donaburg) un 60 kilometre garbindedir. (Rakiçki-Donaburg) yolu ile (Vilya) arasında (Vilna) nın yukarısında ki ileri hareketimiz dahi sür'atle terakkî etmektedir. Müte'addid noktalarda (Vilna-Donaburg-Pirsburg) şümendüfer hattına vâsıl olduk. (Neyemen) Nehri direskinde, (Grodno) nun şarkında ta'kîb-i hareketimiz tabî'î bir sûretde devam

etmektedir. Aşağı (Zelviyanka) üzerinde düşmanın müte'addid mütekâbil hücumlarını redd ederek (2300) esir ve bir top, 2 metralyuz aldık.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Kıta'âtımız, ric'at eden düşmanı adım adım ta'kîb etmektedir. Burada yeniden (1000) esir aldık.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Bütün cebhede düşmanın mukâvemeti kırılmıştır. Kıta'âtımız düşmanı (Pinsk) istikâmetinde ta'kîbe devam eylemektedir.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Dün Alman kıta'âtı, (Tarnopol) ün garbinde ve cenûb garbîsinde düşmanın müte'addid şiddetli hücumlarını kendisi için kanlı bir sûrette redd etmişler ve birkaç yüz esir almışlardır. Gece, (Tarnopol) ün garbinde bulunan müsâ'id bir mevzi'i, düşmanın mukavemetine uğramaksızın işgâl edilmiştir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1395, Çarşamba, 2 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 15 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

(5200) esir 12 metralyuz bir top-düşmanı ta'kîb ediyorlar

Berlin 14 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhede dünki gün mühim bir hâdise zühûr etmemiştir. Yalnız ba'zı mahallerde şiddetli topçu muhârebesi olmuştur. (Rens) in şimâl garbîsinde bulunan (Sapninol) seddine karşı Fransızlar tarafından icrâsına teşebbüs edilen za'yıf hücum redd edilmiştir. Düşman tayyareleri (Teevez), (Moer Şingan), (Şato-Salen) ve (Donoşingan) üzerlerine bombalar atmışlardır. Bu son mevki'i kurbünde düşman tayyareleri bir yolcu treninde metralyuzla hücum etmiş ve birkaç kişinin telef ve mecrûh olmasına sebebiyet vermişlerdir. (Terevez) üzerinde zühûr eden bir düşman tayyaresi, (Fenş) in cenûb garbîsinde (Lomeringan) kurbünde karaya düşürülmüştür.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Don) ile (Vilya) arasında [Vilya Vilna'nın şimâl garbîsindedir] muhârebe ederek ilerlemekte

devam ediyoruz. Burada yeniden (5200) Rus esir ettik ve bir topla 17 cebhâne sandığı, 13 metralyuz ve bir çok eşyâ iğtinâm eyledik. (Olita) nın şarkında dahi tecavüzî hareketimiz terakkî etmektedir. (Grodno) nun şimâl şarkisine musâdif (Neyemen) dirseğinde düşmanı ta'hîb eden kıta'âtımıt (Leyda) nın yarı yoluna kadar gelmişlerdir ve daha cenûbda (Çara) mıntikasına takarrüb etmekteyiz. Gece, kâbil sevk balonlarımız (Leyda) yı bombardıman etmişlerdir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Düşmanı (Çara) istikâmetinde ta'kîbde devam eyledik. Kıta'âtımız, düşman demdârlarını mağlûb eylemişlerdir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Burada dahi düşman ta'kîbâtımızı tevkîf edememiştir. Burada Ruslardan birkaç yüz esir aldık.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Burada ki Alman kıta'âtının vaz'iyetinde tebeddül yoktur. (M.A).

Numro 1396, Perşembe, 3 Eylül 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 16 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Şark sahne-i harbinde ki harekât en ziyâde cebhenin iki kısmında büyük bir şiddet arz iylemektedir. Biri (Görland) da, diğeri şark Galiçya'da (Görland) da (Vilna) istikâmetinde vukû' bulan harekâtda büyük bir terakkî meşhûddur. Burada Alman orduları Rusların pek büyük fedâkârlıklarla ibrâz etmekte oldukları mukâvemeti kırmış ve şâyân-ı memnuniyet bir sûretde ilerlemeye başlamışlardır. Zaten bir taraftan (Vilna-Donaburg-Petersburg) demir yoluna muvâsalat edilmiş bulunması, Almanların askeri vaz'iyetlerinde ki iyiliği göstermeye kâfidir. Buna zamîme olarak dün de Ruslara yeni bir darbe vurulmuş ve şehrin şimâl-i şarkî cihetinde Galiçya ilerletmiştir. Daha cenûbda (Leyda) istikâmetinde ki harekâtda şâyân-ı memnuniyet derecede terakkî etmektedir. Şarkî Galiçya'da Ruslar cebhenin bütün aksâmından ziyâde şedîd bir mukâvemet ibrâzına muvaffak oluyor, hatta ba'zı mahallerde getirdikleri kuvvetlerle tecâvüzî bile geçebiliyorlar. Bi'l-hâssa (Seret) cebhesinde nenhir arz ettiği müsâ'adeden istifâde eden Ruslar, müttefikeyn ordularına oldukça şedîd mütekâbil hücumlar dahi icrâ idebilmektedirler. Şu kadar var ki bütün bu

mukâvemetler şimdiye kadar Avusturyalıların ilere harekâtını te'sîrden başka hiçbir şübhe virmemiş, hatta Rusların (Volni) de ki vaz'iyetlerini bile ıslâha yardım edememiştir. Fî'l-hakîka (Volni) de bir müselles teşkîl eden üç istihkâmın ikisi Avusturyalıların eline geçmiş diğeri de her taraftan tehdîd edilmekte bulunmuştur. Burada ki düşmanı mukâvemetin ne kadar uzayacağını tahsîn etmek mümkün değildir.

Cebhenin iki cebhesinde cereyân eden bu şiddetli muharebelerden mâ'adâ kayda şâyân olmak üzere zikr edilebilecek hâdise merkezde Rusların arâzîsinin münâsbetle mütenâsibt bir sûrette-ta'kîbine devam edildiği ve (Riga) nın bir Alman hava'î filosu tarafından hücumla ma'rûz kaldığıdır. Merkezde Ruslar ciddi bir muhârebe tutuşmaktan ictinâb ederek mütemadiyen ric'at ediyorlar. Temâsı gâ'ib etmek istemeyen Alman orduları da düşmanı her tarafta adım adım ta'kîbde devam ediyorlar. Bu ta'kîbin evvelce söylediğimiz son müdâfa'a hattına kadar devam eylemesi pek muhtemeldir.

Numro 1397, Cuma, 4 Eylül 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 17 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 15 Eylül-Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle karargâh-ı umûmîden tebliğ ediyor.

Garb dârü'l-harbinde: Fransızların "Haretmanviler Kopf" a karşı teşebbüs ettikleri ta'arruz ateşimizle men' edilmiştir. Fransa-İsviçre hudûdu kurbünde düşmanın bir sâbit balonu ateşimizin isâbeti üzerine sükût etmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: "Donaburg" un garbinde ser-köprü mevzi'inde muhârebe edilmektedir. "Donaburg" un cenûb şarkisinde kâ'in (Solko) da düşman süvârî tard edilmiştir. (Vilna) nın şimâl ve şimâl-i garbîsinde kâ'in (Vilya) üzerinde düşmanın mukâbil ta'arruzları def' olunmuştur. (Olita) ve (Gradno) nun şarkında ta'arruzumuz terakkî etmekde olub kıta'âtımız (Neyemen) in cenûbunda (Çiçava) mevki'inin nakât-ı müte'addidesine vâsilo lmuşlar Divasna'da dokuz yüz esir almışlardır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal (Liopold) orduları grubu: Düşman (Çiçava) nın öbür cihetine tard edilmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Bu grub (Pinsk) cihetinde düşmanı ta'kîbde devam etmektedir. Üserâ mikdârı (700) e bâliğ olmuştur.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Alman kıta'âtı düşmanın ta'arruzlarını kanlı bir sûretde tard ve def' etmiştir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1397, Cuma, 4 Eylül 1331, Sahife 1, Sütun 3, Turan.

Almanların Askeri Vaz'iyeti

(Pinsk) Şehrini de aldılar

Berlin 16 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Bu cebhede mühim bir hâdise olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Don) nehrinin sol sâhilinde muvaffakiyete muhârebe eden kıta'âtımız (jakobestad) istikâmetinde ilerlemiştir. Ruslar (Livanhof) kurbünde nehrin şark sâhiline atılmışlardır. (Vilna) nın şimâl ve şimâl-i şarkîsinde hücumumuz terakkî ediyor. (Grodno) nun şimâl şarkîsinde düşman kıta'âtımız ileri hareketine el-ân şiddetli bir mukâvemet ibrâz etmektedir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold Oduları Grubu: Bu grub cebhesinde ki vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: (Yanvo) ile (Pinsık) arasında ki yolun vasatında Ruslar yeniden ta'kîb hareketimizi tevkife teşebbüs etmişlerdir. Fakat burada düşman mevzi'lerini yarararak Ruslar'dan 6 zâbit 746 nefer esîr ve 3 metralyuz aldık. (Peripet) ile (Yasivelda) arasında ki arazi ve (Pisk) şehri Alman kıta'âtının elinde bulunmaktadır.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: ruslar tarafından tekrar edilen hücumlar, evvelki günlerde olduğu gib Alman hattlarının önünde akîm kalmıştır. (M.A) Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1398, Cumartesi, 5 Eylül 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 18 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Geçen günde söyledğimiz vech ile (Körland) vilâyetinde ki harekâtda büyük bir fa'âliyet meşhûd olmaktadır. Rusların da, kendi teblîğ res'îlerinden de i'tirâf ettikleri üzere Almanlar burada (Don) nehrine dayanmış, köprüleri ihrâk ve tahrîb ederek Rusları nehrin sağ sâhiline atmış bulunuyorlar. Diğer taraftan (Vakovistad) cihetinde de Alman orduları (Riga) ya pek ziyâde takarrüb etmiş bulunuyorlar. (Riga) nın, (Don) nehri üzerinde bulunması burada ki Alman harekâtını işkâl eylemekte bulunduğu için bu şehrin zabtı şimdiye kadar te'ehhür etmiş ve Rusların (Don) nehri üzerinde ki mukâvemetleri Almanları uzun müddet batî bir sûrette harekete mecbûr eylemiştir. Şimdide müşkilâ henüz temâmen ref' edilmiş değildir. Fakat (Riga) artık son günlerini yaşıyor demektir. Nitekim Ruslar (Don) nehrinde ki vaz'iyetin bu vehâmetini takdîde ederek ciddi bir endişeye düşmüş bulunuyorlar. Avrupa gazetelerinde okunduğuna göre Ptersburg'da bu harekâtın vehâmetinden mütevellid büyük bir endişe hükümandır. Bütün halk gazete idârehâneleri önüne toplanarak Körland harekâtı hakkında sabırsızlıkla ma'lûmât istiyorlar.

Halkın her vaktten ziyâde muhakk olan bu endişesi, Alman ordularının bir müddetden beri pek batî görünen harekâtında bütün cebhe boyunca batî bir fa'âliyet meşhûd olmasıyla da bir kat daha artsa gerekdir. Çünkü Almanlar (Vilna) yı her taraftan heman kuşatmış gibidirler. (Riga) ile (Vilna) nın hemanda aynı günler zarfında Almanların eline düşmesi müsteba'd değildir. Rusların burada gösterdikleri bütün mukâvemet, şimdiye kadar kâfi semereler vermiş ise de bu nevmîdâne mukâvemetlerin şimdiden sonra bir fâ'ide te'mîn eylemesi ihtimâl kalmamıştır. Husûsuyla merkezde ilerleyen Alman orduları, en az mukâvemet ibrâz edilen cebhede buldukları için büyük bir sür'atle ilerlemişler ve (Brest-Litovsk) un 300 kilometre şarkında (Pinsk) mevki'ine vâsıl olmuşlardır. Bu muvaffakiyet şark cebhesinde ki Rus ordularını ortadan ikiye

ayrılmış gibi müdhiş bir mevki' a düşürmüştür. Yalnız Ruslar Galiçya' da el-ân şiddetli bir mukâvemet ibrâz ediyor, ve eskisi gibi arada sırada mütekâbil tecavüzî hareketler icrasından geri kalmıyorlar. Fakat bu mütekâbil harekât şimdiye kadar hiçbir semere virmemiş yalnız müttefikeyn ordularını (Seret) üzerinde tevkîf eylemiştir.

Şimdi Çar, dün İngiltere kralına gönderdiği bildirilen telgrafnâmedede söylediği vech ile, ordusunun umumiyet i'tibârıyla bulunduğu bu mehlin vaz'iyete çaresâz olmak üzere ordu kumandanlarını tebdil ve islâh ile uğraşiyor, Gran Dük Nikola zamanında azl edilen bir çok kumandanları yeniden ordu başına getirmeye ve meşhûr Karpatlar mağlûbu (Radfodimiteriyef) i de yanına almaya karar vermiş bulunuyor. Fakat bütün bu tedbirlerin hiçbir fâ'ide te'mîn etmeyeceği bedîhi ve âşikârdır.

Numro 1398, Cumartesi, 5 Eylül 1331, Sahife 2, Sütun 2, Turan.

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 17 Eylül-Ajans Volfdan: Alman erkân-ı harbiye-i umûmiyesi 17 Eylül târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Şanpanya'da, el humbaralarıyla icrâ ettiğimiz bir hücum neticesinde (Peret) in şimâl garbîsinde kâ'in Frnasız mevzi'lerine â'id siperlerden bir kısmını zapt ettik. Bi'l-âhire düşman tarafından icrâsına teşebbüs edilen mukâbil hücum redd olunmuştur.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: "Donaburg" un cenûbunda [Vidzi-Godozişki-Kome] yoluna vâsıl olduk ve bu sabah evde eve icrâ edilen şiddetli bir muhârebe neticesinde [Vidzi] mevki'ini zapt ettik. [Vilna] nın şimâl, şimâl-i garbî ve şimâl-i şarkîsinde tecâvüzümüz devam ediyor. [Olita] ve [Grodno] nun şarkında vaz'iyet, umumiyet i'tibârıyla gayr-i mütebeddildir.

Kıta'âtımız [Serçara] mevki' i kurbünde ayn nâm ile Mosom nehri geçmişlerdir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Burada dahi kıta'âtımız [Serçara] nehri bir çok noktalardan zorlamışlardır.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Pinskiin şimâlinde bataklık mıntıklar düşmandan tathîr olunmuştur.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Alman kıta'âtı cebhesinde hiçbir hâdise olmamıştır.

Ordu Başkumandanlığı

Numro 1399, Pazar, 6 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 19 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

“Novcorciyevsk” ve “Kovno” ganâ'imi

Berlin 18 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Tayyarelerimiz, (Döngrek) önünde zühûr eden düşman harb gemilerine hücum etmişlerdir. Bur düşman torpido muharribine isâbet vâki' olmuştur. Asl cebhe-i harbde hiçbir tebeddül olmamıştır. Fransızlar (Peret) kurbünde aldığımız siperleri istirdâd için beyhûde yere sarf-ı mesâ'î eylemişlerdir.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Senellok) kurbünde düşman hücumlarını redd ettik. (Donaburg) önünde ki köprü başı mevzi'ine karşı olan ta'arruzumuz devam ediyor. Burada Ruslar'ın ileri mevzi'i akşamını zabt ettik. (Vilna) kurbünde kıta'âtımız ilerlemekte devam ediyor. (Vilna) ile (Neyemen) arasında Rus cebhesi müte'addid mahallerden yarılmış ve düşman bu sabahdan beri ric'at etmekte bulunmuştur. Bu münâsebetle Ruslar'dan 26 zâbit (5380) nefer esir ve 16 metralyuz alınmıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold Orduları grubu: Hindenburg grubunun sağ cenahıyla birlikte (Çara) nın öte tarafına mühim kuvvetler geçirmişlerdir. Düşman bu cebhede dahi ric'ate başlıyor.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: (Teleşani) ve (Pinsk) in şimâlinde kâ'in (Logişin) havâlîsinde ve (Pinsk) in cenûb-ı şarkîsinde düşmanı ta'kîbde devam ediyoruz. Düşmanın (Pinsk) e doğru ta'kîbi esnâsında Ruslardan 21 zâbit ve 2500 nefer esir aldık ve 9 metralyuz iğtinâm ettik.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Alman ordularının karşısında bulunan Ruslar ric'ate başlamışlardır. (Novocorciyevsk) de ta'adâdı hitâm bulan ganâ'immin mikdârı ber-vech-i âfîdir. “1600” top “23,219” tüfek, “103” metralyuz “160,000” top mermisi,

“7,913,000” fişenk (Kovno) da alınan topların mikdârı (1301) e bâliğ olmaktadır. (M.A).

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1400, Pazartesi, 7 Eylül 1331, Sahife 2, (Miladi: 20 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz‘iyeti

“Vilna”nın işgâli-Ruslar bütün hatt üzerinde ric‘at ediyorlar.

Berlin 19 Eylül-Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü’l-harbinde: (Alber) in 7 kilometre cenûbunda kâ’in (Beraysorsom) un cenûb-ı şarkîsinde düşman mevzi‘inin içinde ve arkasında büyük bir işti‘âl husûle getirdik. Bunu ta‘kîb eden ve lehimize neticelenen muhârebede Fransızlar mühim ve kanlı zâyi‘âta dûçâr olmuşlardar. Bu münâsebetle düşmandan bir mikdârda esîr aldık. (Argon) ormanı kenarında siperlerine yerleşmek üzere olan düşman müfrezeleri, topçu ateşimizle külliyetli zâyi‘âta uğratarak dağıldı. Garb cebhesinin büyük bir kısmında topçu ateşi şiddetli bir sûretde devam eylemektedir.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Ceneral Oberest Fon (Ayhoren) tarafından (Vilna) ya karşı icrâ edilen muhâsara hareketi temâmen muvaffakiyetle neticelenmiştir. Sol cenâhımız (Molodeçno-Amorgon-Vorniyani) hattına vâsıl olmuştur. Düşman, ale’l-acele topladığı kuvvetlerle, cebhemizi (Mihaliski) istikâmetinde yarmaya teşebbüs etdiysede, bütün teşebbüsleri temâmen akîm kalmıştır. Çevirme hareketimizin gayr-i kâbil mukâvemet bir sûretde terakkî etmesi, ve Ceneral (Şoleç) ve (Galviç) ordularının düşman cebhesine karşı mütemâdî ve şiddetli hücumlar üzerine Ruslar dünden beri bütün hatt üzerinde ric‘ate başlamışlardır. Kuvvetli bir sûretde tahkîm edilen (Vilna) şehri elimizde bulunmaktadır. Düşman bütün cebhede ta‘kîb edilmektedir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Burada dahi bütün cebhede ric‘at eden düşmanı ta‘kîb ediyoruz. kıta‘âtımız, (Yine Nadoviç-Derevnovye-Doyromisel) hattına vâsıl olmuştur. Rus demdârları mağlûb edilmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: (Pinsk) in şimâlinde (Viyeliça) mevki‘ine vâsıl olduk. (Pinsk) in cenûbunda (Estromen) i geçdi.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Bu cebhede vaz'iyet değişmemiştir.

Londra gazetelerinin verdikleri habere göre İngiltere Bahriye Nazırı (Balfor), avâm kamarasında Almanların ve herkesin bildiği üzere İngiliz Nâzırı böyle söyleyor- Londra müstahkem bir şehir değildir. Bu sebeble kavâ'id-i harbiyeye tevki'fân hava'î bir hücumu ma'rûz kalmamak lâzımgelirdi." Demiştir. Halbuki, İngiltere Bahriye Nâzırının Londra'nın bir çok dâ'imi istihkâmât ve daha fazla mikdârda sahra istihkâmâtıyla tahkîm edildiğini bilmemesi mümkün değildir. Binâ'en aleyh burada İngiliz Bahriye Nâzırı bilerek ketm-i hakikat eylemiştir. Diğer taraftan İngiltere Nâzırı, Alman balonlarının Londra üzerinde zühûr eder etmez evvelâ İngilizler tarafından bombardıman edildiğini ilâve etmeyi unutmuştur. Bundan başka, nâzır düşman tayyarelerinin mütemadiyen sâha-ı harbden uzak ve açık Alman şehirlerini bombardıman ettiğini hatta yolcu trenlerinin hâl-i müdâfa'ada bulunmayan ma'sûm yolcularına hücum eyledikleri mese'le-i mühimmesini de hâtrına getirmemiştir. (M.A)

Ordu Başkumandanlığı

Numro 1401, Salı, 8 Eylül 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 21 Eylül 1915)

Avrupa Harbi

Vaz'iyet-i Umûmiye

Birkaç gün evvel, Alman ordularının (Körland) da ki harekâta büyük bir ehemmiyet verdiklerini söylemişdik. Bugün bu fazla fa'âliyetin ilk semeresi iktitâf edilmiş ve ta'kîb edilen gâyenin ne olduğu az çok anlaşılmıştır. (Körland) ın şarkında (Don) nehrine dayanan Alman orduları haritamızdada görüleceği üzerine (Donaburg) ile (Vilna) arasında pek ziyâde ilerlemişler ve bunun netîce-i tabî'îyyesi olarak (Vilna) yı işgâl eylemişlerdir. Şimdiye kadar (Körland) da ki Rus müdâfa'asının mühim bir merkez-i istinâdını teşkîl eden bu mevki'in zabtı, Alman ordularının (Leyda) ve (Minsk) üzerine sarkmalarını entâc edecektir ki bunun ne kadar büyük bir muvaffakiyet teşkîl edeceği îzâhdan müstağnidir. (Vilna) nın zabtı üzerine en mühim bir istinâd noktasından mahrûm kalan Rus orduları şimdi cebhede yeniden ric'ate başlamışlardır. Bu ric'atin muvakkat ve geçici müdâfa'alardan sonra en son müdâfa'a hattı olması muhtemel bulunan (Minsk) e kadar devam etmesi pek muhtemeldir.

Burada ki Alman cenâhın ta'kîb ettiği maksada gelince: Bunun Rus ordularını şimalden çevirmek olduğu az çok vâzih bir sûrette ta'ayyün etmeye başlamıştır. Fî'l-hakîka merkezde (Pinsk) cihetinden pek ziyâde ilerlemiş bulunan Alman cenahıyla bu cenâh arasında ki Rus orduları iki yandan müdhiş bir tazyîk altında bulunmaktadır. Rusların bu tazyîkten ne sûretle kurtulabilcekleri şâyân-ı tedkîk bir keyfiyettir. Burada aşağından ve yukarıdan sıkışan Rus ordular, bütün heyetiyle (Minsk) e dayanmak ve burada demir yollarının virdiği müsâ'ideden istifâde ederek son bir müdâfa'aya teşebbüs etmek

Numro 1401, Salı, 8 Eylül 1331, Sahife 2, Sütun 4, Turan.

Almanların Askeri Vaz'iyeti

(Leyda) hattına geldiler-Sırb hududunda ilk bombardıman

Berlin 2 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Düşman harb sefineleri, (Ostened) ile bu şehrin cenûb-ı garbîsinde bulunan (Midlekarak) mevki'ini neticesiz bir sûrette bombardıman etmişlerdir. Sâhil bataryalarımız bu sefâ'ini çekilmeye mecbûr eylemiştir. Mermilerimizden ba'zılarının düşman gemilerine isâbet ittiği müşâhede edilebilmiştir. Asl cebhede şâyân-ı kayd hiçbir hâdise olmamıştır. (Sen Kenten) in garbinde harb tayyarelerimizden biri, bir İngiliz tayyeresini yere düşürmüştür. Tayyare süvârîsi telef olmuş Rasıdı esir edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaburg) köprü başında ki tecâvüzî hareketimiz, düşmanı (Novo Aleksnadrovisk) den daha arka da ki mevzi'lerine çekilmeye mecbûr eylemiştir. Bu münâsebetle (550) Rus esir ettik. (Semorgon) kurbünde, düşman, hattımızı yarmaya teşebbüs etmişede püskürtülmüştür. (Vilna) dan çekilen düşmana karşı icrâ eylediğimiz tecâvüzî hareket devam eylemektedir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Düşman yalnız ba'zı mahallerde geçici bir mukâvemet ibrâz eylemiştir. Grubumuz, (Doverzeç) in kurbünde ve cenûb-ı şarkîsinde (Molçad) mıntikasına vâsil olmuştur. Diğer taraftan, bu grubun sağ cenâhı (Mişanka) mıntikasına takarrüb etmektedir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Düşman her tarafda sürülmekte ber-devamdır.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Burada ki Alman kıta'atı küçük muhârebeler esnâsında (100) den fazla esir almışlardır.

Sırbistan sahne-i harbinde: Alman topçusu (Tuna) nın şimâl sahillerinden (Semenderina) kurbünde ve nehrin cenûbunda bulunan Sırb mevâzi'ne karşı muhârebeye başlamıştır. Düşman tard olunmuş ve topçu ateşi iskât edilmiştir. (M.A) Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1402, Çarşamba, 9 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 22 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 22 Eylül-Ajans volfdan: Erkân-ı harbiye bugün ki târihle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Fransızlar (Soşe) ile (Novil) arasında ve (Rolinkor) un şarkında hücum etmişlerdir. Fransızların bütün bu hücumları ateşimiz altında ve manga hattlarımızın önünde erimiştir. (Şanpanya) da topçumuzun mütemerikiz ateşiyle yeniden Fransızların (Bosejör) çiftliğinin şimâl-i garbisinde ki müstahkem mevâzi'ini tahrîb ettik. Kuvvetli Alman müfrezeleri, düşmanın üçüncü hattına kadar ilerleyerek bu ameliyât-ı tahrîbiyeyi ikmâl eylemiş ve Fransızlara mühim zâyi'ât virdirmiştir; aynı zamanda düşmandan bir mikdârda esir aldıktan sonra, aldıkları emre tevfiikan, mevzi'lerimize avdet eylemişlerdir. Bir alman harb tayyaresi, (Novil) in şarkında (Veylerval) kurbünde bir İngiliz tayyaresini yere düşürmüştür. Tayyareci telef olmuş, Rasad esîr edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Don) üzerinde ve (Frederikaştad) in şimâl garbisinde kâ'in (Lenvaden) in cenûb garbisinde Ruslar bir hücum icrâ eylemişlerdir. (Donaburg) un cenûb garbisinde kâ'in (Semoleyen) in şarkında kıta'atımız düşman mevzi'lerine girerek 9 zâbit ve (2000) nefer esîr almışlar ve 8 metralyuz iğtinâm iylemişlerdir. (Oşmeyani) nin cenûb-ı garbisinde kâ'in (Sobotinki) nin iki cihetinden (Çoviya) mıntikasını geçmişlerdir. Bu grubumuzun sağ cenâhı (Novoğrodak) in şimâl havalisine kadar ilerlemiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: (Molçad) mıntikasını, aynı nâm ile mevsûm mevki'inin cenûb şarkîsinden dahi geçdik. Diğer taraftan kıta'âtımız, (Mişanka) nın garb sâhilinde ve (Breset Litovsk-Minsak) şümendüfer hattının iki cihetinde bulunan Rus mevzi'lerini hüçûm ile zabt etmiş ve bu münâsebetle düşmandan 1000 esir ve 5 metralyuz almışlardır. Daha cenûbda, hânedan hâneye icrâ edilen bir muharebeden sonra (Ostrovo) mevki'i dahi tarafımızdan zabt edilmiştir. (Teleşani) kurbünde (Okışki) kanalının ötesine kadar ilerleyen müfrezelerimiz, Rusları (Dobroslavka) istikâmetinde sürmüşlerdir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: (Pinsk) in şimâlinde kâ'in (Logışin) in şarkında küçük muhârebeler olmuştur.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Şâyân-ı kayd hiçbir şey yokdur. (M.A)

Ordu Baş Kumandanlığı.

Numro 1403, Cuma, 11 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 24 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 23-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Havanın açık olması hasebiyle, bütün cebhede iki tarafın topçuları ve tayyarecileri tarafından dün pek büyük bir fa'aliyet ibrâz edilmiştir. Düşmanın (Soşe) mezrasında ki mevzi'mize karşı, icrâ etmeyi tasavvur ettiği anlaşılın bir hüçûmu ateşimizle men' edilmiştir. (Sen Menold) şimâlinde, bir düşman tayyaresi ateşimizin isabetiyle yanarak yere düşmüşdür. Diğer bir düşman tayyaresi hava'i bir muharebeden sonra, (Voziyer) in cenûb-ı şarkîsinde karaya inmeye mecbûr edilmiştir. Tayyarenin süvarileri esir alınmıştır. İki Fransız tayyaresiyle muhârebeye tutuşan bir Alman tayyaresi, düşman tayyarelerinden birini yakarak Fransız-Alman hatları arasında düşürmüştür. Bu hava'i muhârebe (Ponet-Amomon) üzerinde olmuştur.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Lennvaden)in cenûb-ı garbîsinde ki muhârebe henüz hitâm bulmamıştır. Müttekâbil bir hüçûm esnâsında burada düşmandan (150) esîr (2,105) nefer esîr ve 4 metralyuz aldık. (Donaburg) un cenûb-ı garbîsinde zabt ettiğimiz mevzi'leri istirdâd için düşman

tarafından icrâsına teşebbüs edilen mütekâbil hücumlar püskürtülmüştür. (Oşyani) nin şimalinden (Kavya) üzerinde kâ'in (Sobotniki) mevki'ine kadar olan cebhede ki düşman mukâvemeti kırılmışdır. Kıta'âtımız ric'at eden ve elimize (1000) den fazla esir bırakan düşmanı ta'kîb eylemekdedirler. Bu grubumuzun sağ cenâhı (Novogrodek) in şimâlinde el-ân muhârebe etmektedir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: (Novogrodek) cenûbunda şehir aldık. Daha cenûbda vaz'iyet gayr-i mütebeddildir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: (Lojişin) in şark ve şimâl şarkisinde muhârebe devam ediyor.

Cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde: Vaz'iyet değişmemiştir. (K). Ordu
Başkumandanlığı.

Numro 1405, Cumartesi, 12 Eylül 1331. (Miladi: 25 Eylül 1915)

Bu sayıda Avrupa harbi vaz'iyet-i umûmiye ve Almanların askeri vaz'iyeti konuları ile ilgili yazı bulunmamaktadır.

Nomro 1406, Pazar, 13 Eylül 1331, Sahife 2, Sütun 1, Turan.

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Silik Okunamıyor.

Numro 1407, Pazartesi, 14 Eylül 1331, Sahife 2, (Miladi: 27 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Garb sahne-i harbinde büyük muhârebeler-70 sâ'atlik top ateşi

Berlin 26 Eylül-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde aylardan beri vuku' bulan istihzârâtı müte'âkîb İngiliz ve Fransızlar tarafından icrâ edilen tecavüzî hareket üzerine başlayan muhârebeler cebhenin büyük bir kısmında devam eylemiş, fakat mühâcimler maksadlarına vâsı olamamışlardır. Sahilde, İngiliz harb sefineleri hdahi (Zebroj) a karşı ateş tevcihi sûretiyle bu harekete işkıraka teşebbüs etmişlerdir. Fakat hiçbir muvaffakiyet elde

edememiş ve gemilerden birinin gark, diğer ikisinin hasârzede olması üzerine çekilmeye mecbûr olmuşlardır. (Eyper) mıntıkasında, düşman bilâ-fâ'ide mühim zâyi'âta dûçâr oldu. Burada İngilizlerden iki zâbit ve 100 nefer esir ve 6 metralyuz alınmıştır. (Lil) in cenûb-ı garbîsinde düşman (Los) kurbünde fırkalarımızdan birini ikinci müdâfa'a hattına ric'at ettirmeye muvaffak olmuştur. Burada bi't-tab', mevzi'lerimiz arasında birleştirilmiş olan her dürlü mevâd-ı harbiyede dâhil olduğu hâlde mühim zâyi'âta uğradık. Şimdi burada teşebbüs ettiğimiz mütekâbil hücum terakkî etmektedir. Eski (Soşe) köyünün harabelerini bi'l-ihityâr terk ettik. Düşmanın bu cebhede icrâ eylediği diğer müte'addid hücumlar temâmen ve müte'addid yerlerde mühâcimler için pek ağır zâyi'ât ile redd edilmiştir. Bu muhârebelerde 29 uncu ihtiyât alayı efrâdı bi'l-hâssa temiz eylemiştir. Aynı alay, geçen Mayıs ayı zarfında dahi düşmanın (Novil) in şimâlinde hattımızı yarmak için icrâ eylediği hücumu karşı durmuşdu. Bu muhârebelerde biri İngiliz Liva Kumandanı olmak üzere müte'addid zâbit ve (1200) nefer esîr aldık. (Rens) ve (Argon) arasında cereyân eden muhârebelerde dahi bir Alman fırkası, (Peret) in şimâlinde yetmiş sâ'at süren bombardıman neticesinde tahrib edilen mevzi'lerini tahliye ile 2-3 kilometre daha arkada bulunan yeni mevzi'lerini işgâle mecbûr olmuştur. Bunlardan gayri düşmanın hattımızı yarmak için icrâ edildiği diğer teşebbüsler burada dahi akîm kalmıştır. Bi'l-hâssa tam (Argon) un garbinde (Mormelonlogran) in şimâlinde pek şiddetli bir sûrette muhârebe edilmiştir. Burada dahi kahraman kıta'âtımız, mühâcimlere külliyetli zâyi'ât virdirmişlerdir. Şimâl ve (Hes) Alman ihtiyât efrâdı burada pek güzel muhârebe etmişlerdir. (29) u zâbit olmak üzere (3750) Fransız esir alınmıştır. Bu cebhede tayyare muhârebeleri dahi olmuştur ki burada tayyarelerimiz iyi muvaffakiyetler elde etmişlerdir. Tayyarelerimizden biri, (Kambere) nin garbinde bir İngiliz tayyaresini yere düşürmüştür. (Meç) in cenûbuda, Alman mülâzımı (Belke) (Brozan) sisteminde bir İngiliz Tayyaresini iskât etmiştir. (Foburg) üzerinde üç Fransız tayyaresinden mürekkeb bir hava'i filo tarafından icrâ edilen yeni bir hücumu redd için havaya çıkan Alman mülâzım-ı sânîsi (Boem) bunlardan ikisini düşürmeye muvaffak olmuş. Yalnız üçüncü düşman tayyaresi firâr edebilmiştir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Düşmanın, (Vileyka) nın şarkında tekerrür eden hücumları püskürtülmüştür. (Vileyka) nın garbinde şiddetli bir muhârebe başlamıştır. (Semorgon) ve (Yeçnef)

arasında ki cebhede müte‘addid mahallerde düşman mevzi‘lerine girdik. Burada muhârebe henüz devam ediyor. (Sabarezina) nın şimâl garbîsinde düşman (Berezina) nın öte tarafına püskürtülmüştür. Daha cenûbda (Ciyatiyi) ve (Liyocya) kurbünde (Neyemen)e vâsı olduk. Ruslardan 900 nefer esîr ve iki metralyuz aldık.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold Orduları grubu: Kıta‘âtımız, düşmanı sürmekte devam ediyor. Burada yeniden (550) esir aldık.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: İle cenûb-ı şarkî sahne-i harbinde vaz‘iyet değişmemiştir. (M.A).

Numro 1409, Çarşamba, 16 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 29 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz‘iyeti

Garb sahne-i harbinde muhârebât devam ediyor-Ruslardan 70 zâbit (2200) esir aldılar Berlin 28 Eylül-Volf ajasından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Düşman hattımızı yarmak husûsunda ki teşebbüsâtına, en ufak bir netîce bile elde etmeksizin, dün dahi devam eylemiş ve müte‘addid mahallerde pek ağır zâyî‘âta uğramıştır. İngilizlerin (Los) garbinde muhannak gazlar isti‘mâl ederek icrâsına teşebbüs eyledikleri yeni bir hücum dahi temâmen akîm kalmıştır. Burada mütekâbil bir hücum icrâ ederek, kazandığımız epey araziden mâ‘adâ (20) si zâbit olmak üzere (770) esir aldık. Bu mahalde aldığımız esirler bu sûretle zâbitânda dâhil olduğu hâlde (3397) e bâliğ olmuştur. Bundan başka burada (9) da metralyuz aldık. (Soşe-Ankara-Ralinkor) civârında, (Şanpanya) ve (Argon) eteklerine kadar bütün cebhede, Fransız hücumları temâmen püskürtülmüştür. (Soen) havâlîsinde, düşmanın şâyân-ı hayret bir hâl olarak vaz‘iyete adem-i vakfûfu hasebiyle, ileri sürdüğü süvârî kitleleri, pek serî‘ bir sûretde ateşimizle mağlûb ve firara mecbûr edilmişlerdir. (Sakson) ihtiyât efrâdımızla, (Frankfurt Sorlomen) firkasına mensûb kıta‘âtımız, düşmanın hücumunu püskürtmekle neticelenen bu muhârebelerde bi‘l-hâssa temeyyüz eylemiştir. (Argon) da (Laifmort) kurbünd ki vaz‘iyetimizi ıslâh için küçük bir hücum yaptık. Bu hücum matlûb neticeyi virmiş ve bundan mâ‘adâ 4 zâbit ve (250) Fransız esîr alınmıştır. (Konber) civârında ki tepelerde, evvelki gün vâsî‘ mikdârda lağım patlatmak sûretiyle geniş bir cebhede düşman mevzi‘lerini zabt ettik.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Dün (Donaborg) un cenûb-ı garbisinde ki cebhede tard edilen düşman daha geride ki mevzi'lerinde tutunmaya çalışdı, fakat burudada hüçûma ma'rûz kalarak püskürtüldü. (Derizoyani) gölünün cenûbunda süvârî muhârebeleri olmuşdur. Ceneral Fon Ayhoren ordusu tarafından, düşmanın (Nareç-Semorgon-Viçnof) hattının öte tarafına atılmasıyla neticelenen (Vilna) muhârebâtında 70 zâbit ve 21908 nefer esîr alınmış ve 3 top, 72 metralyuz ile düşmanın esnâ-yı ric'atde bıraktığı bir çok eşyâ iğtinâm olunmuşdur. Bu ganâ'imin ta'yîn mikdârı, ileri hareketimizde ki sür'at hasebiyle, ancak şimdi hitâm bulmuşdur. Öteden beri alındığı bildirilen ganâ'im bu mikdârda dâhil değildir. (Semorgon) un cenûbunda, ta'arruzumuz terkide devam etmiştir. (Viçnef) in şimâl şarkisinde, düşman mevzi'ini yarıdık. Bu münâsebetle Ruslar'dan 24 zâbit 3300 nefer esir ve 9 metralyuz aldık.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bir muhârebeyi müte'âkıb, (Baranoviç) in şarkında ki köprü başı mevzi'lerini zabt ve bu münâsebetle (350) esîr aldık.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Sahne-i harbinde bu kısmında vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Fon Linsinfen orduları grubu: (Lok) un aşağısında (Estir) geçidini zorladık.

Bu tazyîk taht-ı te'sîrinde Ruslar, (Dobno) nun şimâlinde bütün cebhede ric'at etmektedirler. (M.A)

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1410, Perşembe, 17 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 30 Eylül 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

İngiliz ve Fransız Ta'arruzları Muvaffakiyetle Tard Olunuyor

Berlin 29 Eylül-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Düşman, evvelce hüçûm icrâ ettiği mıntikalarda, dün dahi hattımızı yarmak husûsunda ki teşebbüsâtına şiddetle devam eylemiştir. İngilizler

tarafından boğucu gazlar i'ânesiyle icrâ edilüb akîm kâlân bir hücûmu müte'âkib icrâ iylediğimiz mütekâbil hücûm üzerine (Los) şimâlinde evvelce düşmana terk ettiğimiz arâzînin bir kısmını istirdâd ettik. (Los) havâlisinde İngilizler tarafından icrâsına teşebbüs edilen diğer hücumlar, ateşimiz latında kendileri için ağır zâyi'ât ile akîm kalmıştır. (Soşe-Novil) havâlisinde, Fransızların tekrar iyledikleri şiddetli hücumları, kısmen mütekâbil hücumlarla püskürtdük. (Şampanya) da, hattımızı yarmak için Fransızlar tarafından icrâ edilen bütün teşebbüsler dahi semeresiz kalmıştır. Düşmanın burada elde ettiği yegâne netîce, (So'en) in şimâl garbîsinde 100 metrelik bir cebhede işgâl ettiği siperlerimizden tart edilmememiş olmasıdır. Burada bilâ fâsıla hattlarımız üzerine atılan mühâcim insân kitleleri (Bad) taburlarımızın, 65 numrolu (Ren) piyade alaylarımızın ve 158 numrolu (Vestefalya) piyâde kıta'âtımızın sarsılmaz mukâvemeti önünde kırılıp gitmiştir. Düşman tarafından (Massiz) tepelerine karşı icrâ edilen bütün hücumlar bî-fâ'ide olmuştur. Mühâcimler, burada ağır zâyi'âta uğramış ve tepeler temâmen elimizde kalmıştır. Diğer taraftan Fransızın (Laliymort) kurbünde gâ'ib iyledikleri siperleri istirdâd için icrâ iyledikleri teşebbüslerde akîm kalmıştır. Tarafımızdan alınan esirler mikdârı tezâyüd etmiştir. (Flander) de iki İngiliz tayyaresini düşürdük. Tayyarede bulunan süvariler esir edilmişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaborg) un cenûb garbîsinde ki ta'arruzumuz terakkî etmiştir. Kıta'âtımız, burada (Seventen) gölü tepelerine kadar ilerlemişlerdir. (Derizviyani) gölünün cenûbunda ve (Postozi) kurbünde süvârî muhârebâtı devam etmektedir. Süvârîmiz, düşmanın cenahına doğru icrâ eylediği ileri hareketiyle, Ceneral Oberest Fon Ayhoren ordularının harekâtına mü'essir bir sûretde mu'âvenet ettikten sonra, (Vileyka) kurbünde ve şarkında ki havâlfîyi terk eylemiştir. Düşman burada âtil kalmıştır. (Vileyka) nın garbinde, ihtiyatsızca ilerleyen düşman kıta'âtı, topçu ateşimizle dağıtılmıştır. (Semorgon) ve (Viçnof) arasında kıta'âtımız muzafferan ilerlemektedir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: sahne-i harbin bu kısmında mühim bir şey olmamıştır.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Burada dahi şâyân-ı kayd hiçbir hâdise olmamıştır.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: Ruslar (Kormon) ve (Potilovka) nın ötesine sürülmüştür. Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1411, Cuma, 18 Eylül 1331, Sahîfe 2, Turan. (Miladi: 1 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Garb Muhârebeleri şiddetle devam ediyor

Berlin 20 Eylül-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Düşman hatt-ı harbimizi yarmak husûsunda ki teşebbüslerine yalnız (Şanpanya) da devam eylemiştir. (Me'eyen-Eyper) yolu üzerinde iki İngiliz yolunu tarafından işgâl edilen bir mevzi' i ber-hevâl ettik. (Los) un şimâlinde mütekâbil ta'arruzumuz yavaş yavaş terakkî etmiştir. (Soşe) nin cenûb-ı garbîsinde Fransızlar iki noktada hatlarımızı girmeye muvaffak olmuşlardır ki burada el-ân muhârebe edilmektedir. (Arras) un cenûbunda, Fransızların icrâ eyledikleri bir hücûm, tarafımızdan kolaylıkla püskürtülmüştür. (Rens) ile (Argon) arasında muhârebeler pek şiddetli olmuştur. (SentMari Ayi) nin cenûbunda bir düşman livâsı, en ileri mevzi' lerimizden birini geçmissede, derhal ihtiyât kuvvetlerimizin mukavemetine ma'rûz kalmış ve icrâ edilen mütekâbil hücumda 800 esîr alınarak düşman livâsının diğer efrâdı mahv edilmiştir. Diğer taraftan Fransızların, (Sommepey Soen) ile (Şalleranez-Sen Menhold) demir yolu arasında icrâ iyledikleri hücûm teşebbüsleri dün göğüs göğse icrâ edilen şüdditli bir muharebeden sonra mühâcimler için külliyyetli zâyi'ât ile kısmen redd edilmiştir. Bu sabah (Massez) in cenûb garbîsinde ki cebhede vukû' bulan şiddetli bir Fransız hücûmu akîb kalmıştır. (Massiz) in şimâlinde düşmanın mütemerrikiz ateşine pek ma'rûz bulunan (191) rakımlı tepeyi gâ'ib ettik. Cebhenin diğer aksâmında ara sıra şiddetli topçu ve lağım muhârebeleri olmuştur.

Şark dârü'l-harbine. Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenbur orduları grubu: (donaborg) un cenûbunda, göller arasında ki berzahlarda düşman (Vesebovo) nun şarkına sürülmüştür. (Derizviyati) göle ile (Poltavi) havâlîsi arasında ki süvârî muhârebeleri bizim için temâmen muvaffakiyetle netîcelenmiştir. (Semorgon) un şarkında düşman mevzi' lerini hücûm ile geçdik. Kıta'âtımız, bu münâsebetle (7) si zâbit olmak üzere

1000 kişi esir almış ve 6 top, 4 metralyuz iğtinâm eylemişlerdir. (Semorgon) un cenûbunda muhârebe devam ediyor.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopol orduları grubu: Düşmanın muhtelif mıntikalarda icrâ eylediği münferid hücumlar atarfımızdan kanlı bir sûrette redd edilmiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Sahne-i harbin bu kısmında vaz'iyet değişmemişdir.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: Ruslar, yukarı (Kormin) de şark istikâmetinde sürülmüşlerdir. Bu münâbetle düşmandan 300 esir alınmışdır. İki Rus tayyaresi karaya düşürülmüşdür. (M.A)

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1412, Cumartesi, 20 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 2 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Fransız-İngiliz Ta'arruzu Büsbütün Gevşedi

Berlin 30 Eylül-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle tebliğ ediyor:

Garb sahne-i harbinde: Düşman monitörleri dün (Lobardzido) ve (Midelkarek) havâlisini neticesiz bir sûrette bombardıman etmiştir. Cebhe üzerinde İngilizler dün yeni hiçbir hücum icrâ etmemişlerdir. (Los) un şimâlinde icrâ eylediğimiz mütekâbil hücum, düşmanın gösterdiği şiddetli mukâvemete rağmen yeniden terakkî etmiştir. Burada birkaç esir, 2 metralyuz, ve bir torpil endahtına mahsûs alet alınmışdır. Fransızların (Soşe) nin şarkında ve (Novil) in şimâlinde arazî kazanmak için icrâ eyledikleri ba'zı teşebbüsler akîm kalmışdır. (Şampanya) da (Oberyo)un şarkında düşman tarafından mühim kuvvetlerle icrâsına teşebbüs edilen hücum dahi akîm kalmışdır. Aynı sûretle 8Masestir) in şimâl-i garbîsinde dahi Fransızlar tarafından icrâsına teşebbüs edilen ve muhtelif yedi firkaya mensûb kıta'âtın iştirâkıyla yapılan hücumlarda neticesiz kalmıştır. Düşmanın Şampanya'da icrâ ettiği bu hücum esnâsında aldığımız esirler 104 zâbit ve (7019) nefere bâliğ olmuşdur. Tarafımızdan Muvaffakiyetle patlatılan lağımlar, (Rokva) kurbünde Fransız mevzi'lerini hasâra

uğratmıştır. Fransız tayyarecileri (Henyenliyenar) üzerine bombalar atmış ve sekiz Fransızın maktûliyetine sebebiyet vermiştir. Bizim burada zâyî'âtımız yoktur.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaborg) un garbinde ve (Semorgon) ile (Viçnef) arasında i cebhe üzerinde vükû' bulan muhârebâtda Rus hücumları mühâcimler için ağır zâyî'ât ile akîm kalmıştır. Bu grubumuz dün Ruslardan (1360) esir almıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold Orduları grubu: Düşman münferid hücumlarını tekrar eylemişse de her tarafda püskürtülerek hiçbir muvaffakiyet elde edememiştir. Yeniden 6 zâbit ve 494 nefer esir aldık.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Sahne-i harbin bu kısmında vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: ta'arruzumuz terakkî ediyor:

Alman kıta'âtı geçen eylül ayı zarfında şark sahne-i harbinde düşmandan (421) zâbit, (95,464) nefer esir almış ve (37) top (292) metralyuz bir tayyare iğtinâm eylemiştir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1413, Pazar, 20 Eylül 1331, Sahîfe 2, Turan. (Miladi: 3 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Hakikat Fransız-İngiliz Ta'arruzları Kolaylıkla Püskürtülüyor

Berlin 1 Teşrin-i evvel- Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu akşam İngilizler, yeniden bir mütekâbil ta'arruzda bulunarak son günlerde (Los) un şimâlinde zapt ettiğimiz araziye istirdâda teşebbüs etmişlerdir. Düşmanın bu teşebbüsü, kendisi için azîm ve kanlı zâyî'ât ile püskürtülmüştür. Fransızlar tarafından (Angara) nın cenûb garbîsinde, (Soşe) nin şarkında ve (Novil) in cenûbunda icrâsına teşebbüs edilen hücumlar redd edilmiştir. İngiliz-Fransız ta'arruzunun bu mıntıkasında kıta'âtımız tarafından şimdiye kadar alınan esirlerin mikdârı (106) zâbit ve (3642) nefere bâliğ olmuştur. Bundan mâ'adâ burada şimdiye kadar 26 metralyuz aldık. (Şampanya) da, Fransızlar (Oviryo)un şarkında vâsi' bir

cebhede ögle üzeri hüçûm etmişlerdir. Düşman burada yalnız bir noktada mevzi'lerimize girmeye muvaffak olmuşdur. (Bad) lı humbaracı efrâdımız burada mütekâbil bir hüçûm icrâ ederek 1 zâbit ve 70 nefer esir almışlardır. Mevzi'lerimize girmeye muvaffak olan diğer Fransızlarda buldukları mevki'ide telef olmuşlardır. (Menyel) in şimâlide ve (Vil Sürtoreb) in şimâl garbîsinde ki Fransız hücumları püskürtülmüşdür. (Menyel) in şimâlinde bu son günler zarfında düşmanın hücumlarına karşı icrâ edilen müdfa'a muhârebelerinde 29 uncu ihtiyât alayımız bi'l-hâssa temeyyüz eylemişdir. (Arras) in şimâlinde ve (Şampanya) da ki muhârebelerde düne kadar (311) zâbit ve (10,731) nefer esir ve (35) metralyuz aldık. (Laion)a hüçûm etmek üzere Paris'den gönderilen bir Fransız tayyare filosu tarafından atılan bombalar bir kadınla bir çocuğun itlâfindan ve şehir halkından diğer birinin ağırca mecrûhiyetinden başka bir netîce virmemişdir. Husûsi toplarımız düşmanı tayyarlerinden biri (La'ion) un cenûbunda karaya düşürmüşdür. Tayyare süvârîleri esir edilmiştir. Diğer bir düşman tayyaresi (Sovason) üzerinde yanarak düşmüşdür.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Postavi) nin şimâlinde, süvârî muhârebâtı başlamışdır. (Nareç) gölünün cenûbunda, (İspyafła) kurbünde ve (Viçtof) un şarkında Rus ta'arruzları püskürtülmüşdür. Bu havâlîde 30, Eylülde uğrağıdı mağlûbiyet ve duçar olduğı mühim zâyî'ât üzerine, düşman bir daha mühim tecâvüz icrâsına teşebbüs etmemişdir. (Semorgon) kurbünde kıta'âtımız dün (3) zâbit, (1100) nefer esir ve (3) metralyuz almışlardır.

Bavyera prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bu grub karşısında ki cebhede, dün umûmiyetle sükûn hükümrân olmuşdur. Burada dahi düşman hücumlarına devmadan vaz geçmiştir. Mevzi'lerimiz önünde müte'addid düşman cesedleri bulunmaktadır.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Cebhenin bu kısmında yeni bir şey olmamışdır.

Ceneral Fon Ligsingan orduları grubu: (Kormin) üzerinde (Çerniç) kurbünde bulunan düşman mevzi'leri kıta'âtımız tarafından hüçûm ile zabt edilmiştir. Düşman şimâle doğru sürülmüş ve elimize (1300) esir bırakmışdır. Cebhenin diğer kısımlarında dahi düşmandan 1100 esir aldık. Ceneral Konet Bonmer orduları cebhesinde Ruslar harb hattımızı yarmaya teşebbüs etmişlerdir. Fakat bu teşebbüs düşman için pek mühim

zâyi'ât ile redd edilmiştir. Fırkalarımızdan yalnız biri şimdiye kadar 2168 Rus cesedi gömmüştür. 400-500 maktûlde henüz cebhenin önünde yanmaktadır? Bir çok tüfenk aldık. (K) Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1414, Pazartesi, 21 Eylül 1331, Sahife 1, Turan. (Miladi: 4 Ekim 1915)

Avrupa Harbi

Bu sayıda vaz'iyet-i umûmiye ve almanların askeri vaz'iyeti ile ilgili yazı bulunmamaktadır.

Numro 1415, Salı, 22 Eylül 1331, Sahife 1, Sütun 2. (Miladi: 5 Ekim 1915)

Avrupa Harbi

Almanları Askeri Vaz'iyeti

İngiltere-Fransız ta'arruzu hakkında mühim ve sâ'ık düşman zâyi'âtı 190000

Berlin 3 Teşrin-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Düşman monitörleri, dün öğleden sonra, (Ösnandleben) üzerine ateş açmışlarsada bir nefice elde edememişlerdir. İngilizlerin, (Los) un şimâlinde gâ'ib ettikleri araziye istirdâd için gece tekra eyledikleri teşebbükler, ba'zı mahallerde pek ziyâde şiddet-i kesb eden göğüs göğse bir muharebeden sonra kendileri için ağır zâyi'ât ile püskürtülmüştür. Bu adem-i muvaffakiyet üzerine düşman, hücumlarından vazgeçmiştir. (Soşe) nin şarkında Fransızlar tarafından icrâsına teşebbüs edilen hücum, bir çok boğucu gaz neşr eden humbaralar kullanılmış olmasına rağmen akîm kalmıştır. (Novil) den, daha şarkda bulunan tepeler üzerindi ki mevzi'ilerimize karşı, icrâsına teşebbüs edilen düşman hücumları kendileri için mühim zâyi'ât ile püskürtülmüştür. Bi'l-âhire gece el humbaralarıyla yapılan bir muhârebede, 40 metro uzunluğunda bir kısım siperlerimizi gâ'ib ettik. (Şampanya) da düşman dün piyâde hücumlarını tekrar etmemiştir. Ma'a-mâ-flh topçu ateşi az çok şiddetli bir sûretde devam eylemiştir. (Menyel) in şimâlinde, Fransızlar mevzi'lerimize karşı çıkıntı teşkîl eden bir siperden tard edilmişlerdir. Bu münâsebetle düşman mühim zâyi'âta uğramış ve bir çokda esir vermiştir. (Lavil Sürtoreb) in şimâl garbîsinde bulunan bir mevzi'i zabt için el humbaralarıyla icrâ edelin muhârebede gâlib geldik. Düşman (La'ion) ve

(Voziyer) e karşı olan hevâ'i hücumlarını tekrar eylemiştir. Bu iki şehirde bomba hücumu neticesinde sivil ahâlîden müte'addid kimseler telef olmuşlardır. (Retel) havâlisinde (Alsas) isminde ki Fransız kâbil sevk balonu yere indirilmiş, mürettebâtı tarafımızdan esîr edilmiştir. Bu sabah sâ'at sekizde, Fransız tayyarecileri, bî-taraf (Luksenburg) şehri üzerine bombalar atmış ve Lüksemburglu iki askerle, bir amelenin ve mağazada çalışan bir genç kızın yaralanmasına sebebiyet vermişlerdir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenbur orduları grubu: (Kosyani) nin cenûbunda vukû' bulan süvârî muhârebelerinde düşman (Midzivalka) nın öte tarafına sürülmüştür. Bu sahnenin bu kısmında, bundan başka hiçbir şey olmamıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold Orduları grubu: Bu cebhede vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu: Burada dahi vaz'iyette tebeddül yoktur.

Ceneral Fon linsinfen orduları grubu: (Çerniç) kurbünde uğradığı mağlûbiyetden ve bu mevki'in şimâlinde ki mevzi'lerimize karşı icrâ eylediği hücumların ma'rûz kaldığı adem-i muvaffakiyetden sonra Ruslar, (Kormin) in garb sâhilini tahliye mecburiyetini hiss etmişlerdir. Yalnız birkaç küçük düşman mevki'i nehrin geçitleri üzerinde bulunmaktadır. Bu muhârebelerde Ruslardan alınan esirler mikdârı (2400) e bâliğ olmuştur.

Numro 1415, Salı, 22 Eylül 1331, Sahife 2, Sütun 4, Turan.

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 1 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Dün sabah, (Zebroj) önünde beş düşman monitörü görünerek sâhili neticesiz bir sûrette bombardıman etmişlerdir. Bu bombardıman neticesinde üç Belçikalı telef olmuştur. Sahil bataryalarımızın ateşi monitörlerden birine isâbet etmiş ve hasara uğrayan bu mönitör romorküle çekilmiştir. (Los) un şimâlinde gece düşmanın beyhûde yere mevzi'lere girmek istediği (Heren) in garbinde, İngiliz cebhesine karşı olan hücum hazırlıklarımız terakkî ediyor. (Soşe) deresinin cenûbunda

Fransızlar (Jivenşi) nin şimâl garbîsinde kâ'in tepe üzerinde ki siperlerimizin bir kısmına girmeye muvaffak olmuşlardır. Bu tepenin cenûbunda Fransız hücumlarını püskürttü. (Novil) in şimâlinde gâ'ib etmiş olduğumuz 40 metre uzunluğunda bir kısım siperi istirdâd ettik. (Şampanya) da, Fransızlar dün dahi öğleden sonra (Massij) in garbinde ve (Lavil Sortoreb) şimâl garbîsinde beyhûde yere hücumla teşebbüs etmişlerdir. Düşmanın burada ki mecma', topçumuzun mütmerrikiz ateşi altına alınmıştır. (Lavil Sortoreb) in şimâl garbisinde ki mevzi'lerimize karşı gece icrâ edilen şiddetli bir hücum, topçumuzun ateşi altında düşman için vahîm zâyî'ât ile neticelenmiştir. Fransızlar (Şampanya) hücumlarına tecemmu' noktası teşkîl eden (Şarlon) istasyonu, bu gece balonlarımız tarafından muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir.

Şark Dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Dün gece ruslar topçuları ile vukû' bulan şiddetli bir hazırlıktan sonra, (Postavi) ile (Semorgon) arasında ki bütün cebhede, kitle hâlinde bir hücum icrâsına teşebbüs etmişlersede, kendileri için fevka'l-'âde vahîm zâyî'ât ile püskürtülmüşlerdir. Düşmanın (Lenvaden) in cenûb garbîsinde icrâ eylediği gece hücumları dahi neticesiz kalmıştır. (Don) üzerinde bir Rus ta'arruzu redd ettik. Diğer orduların ceblerinde vaz'iyet değişmemiştir.

Numro 1416, Çarşamba, 24 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 6 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 5 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: İngilizler, (Los) un şimâlinde ki mevzi'lerimize karşı, el humbaralarıyla hücumlarını tekrar eylemişlersede yeniden püskürtülmüşlerdir. Mezkûr mevzi'lere karşı icrâ edilen bu neticesiz hücumdada düşman yalnız her vakt olduğu gibi külliyetli zâyî'âta uğramakla kalmayarak elimize (80) den fazla esir ve 2 torpil endahtına mahsûs alet bırakmıştır. (Jivenşi) nin şimâl garbîsinde ki tepede Fransızlar tarafından işgâl edilen siper aksâmı dün tarafımızdan istirdâd edilmiştir. Bu münâsebetle düşmandan 4 metralyuz aldık. Şampanya'da düşman topçusu (Suen) in şimâl garbîsinde ki mevzi'lerimize karşı şiddetli bir ateş açmıştır. Düşman burada bir

hücûm ircâ etmek niyyetinde idiysede, topçumuzun ateşiyle men' edilmiştir. (Vokova) kurbünde, düşmandan evvel muvaffakiyetle lağımlar attık. Düşmanın burada müte'addid torpil hendekleri tahrîb edilmiştir. Düşman tayyareleri, (Arras) in şimâl şarkisinde bulunan (Beyaz Savast) mevki'ine bombalar atmışlardır. Burada yerlilerden biri telef olmuştur. Bundan başka hiçbir hasâr yoktur.

Şark Dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: 3 Teşrîn-i evvelde uğradıkları hezimet üzerine Ruslar dün mevzi'lerimize karşı olan hücumlarını yalnız za'yıf bir sûretde tekrâr etmiş ve kolaylıkla püskürtülmüşlerdir. Diğer gruplar cebhesinde yeni bir şey olmamıştır. kat'î sûretde anlaşıldığına göre, Ruslar kıta'âtımız aldatmak için Alman başlığı taşımaktadırlar. Şübheye kadar ki bu gibi askerler elimize geçtiği takdîrde, harb kanunlarına tevfiikan mu'âmele edileceklerdir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1417, Perşembe, 24 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 7 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Garb Dârü'l-harbinde Yeni Bir Ta'arruz redd edilmiştir.

Berlin 6 Teşrîn-i evvel-Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Novil) in şimâl şarkisinde kâ'in tepe üzerinde, Fransızlar tarafından el humbaralarıyla icrâ edilen bir hücûmu püskürttük. (Şampanya) da Fransızlardan dahi bütün cebhede tecâvüzîye geçmek teşebbüsünde bulundular. Öğleden sonra son derece şiddet-i kesb eden bir topçu ateşinden sonra, düşman mevzi'lerimizi bütün cebhede hazır bulunduğu kuvvetlerle bir ta'arruza geçebilecek derecede sarsdığını zann ettid. Fakat mevzi'lerine karşı tevcîh edilen, şiddetli topçu ateşimiz önüde, kıta'âtını yalnız birkaç nokta da ta'arruzîye geçirebilmiş, bunlarda mühim zâyi'ât ile püskürtülmüştür. Bu sûretle Fransızların (Sommepey-Suen) yolu üzerinde müte'addid def'alar tekrâr iyledikleri hücûmlak akîm kalmıştır. (Lavail-Dertoreb) in şimâl ve şimâl garbîsinde ki düşman hücumları dahi neticesiz kalmıştır. İngiliz erkân-ı harbiye-i umûmiyesinin 1 Teşrîn-i evvel 915 târihli tebliğinde İngiliz harb tayyarelerinin bizimkilere gâlib geldiği iddi'â edilmektedir. Fakat âtîdeki cedvel hakikatin ne merkezde olduğunu göstermeye kâfidir. Eylül ayı zarfında biz yalnız yedi tayyare gâ'ib ettik. Bunların üçü tayyare muhârebesinde ikisi de karadan üzerlerine

açılan ateşle yere düşürülmüştür. Fakat aynı ay zarfında düşmanlarımız otuz tayyare gâ'ib etmişlerdir. İngilizler hava muhârebelerinde 4, karadan açılan ateşle 1, hattlarımızın önüne veya arkasına düşürülen 3, ya'ni cem'an sekiz tayyare gâ'ib ettiler. Fransızlar, hava muhârebelerinde 11, karadan açılan ateşle 4, hattlarımız içine veyâ arkasına düşürülen 7 ki cem'an 22 tayyare gâ'ib etmişlerdir.

Şark dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Düşman dün, (Derizviyani) gölü ile (Karaviç) arasında yeniden oldukça büyük hücumlar icrâsına teşebbüs etmiştir. Fakat bütün bu hücumlar ateşimiz altında püskürtülmüş ve erimiştir. (Kosyani) kurbünde (Viçneyeb) gölünün tâ cenûbunda Ruslar ba'zı ufak muvaffakiyetler elde etmişlerdir. Fakat mütekâbil hücumu üzerine burada ki vaz'iyet düşmanın mühim zâyî'âtıyla lehimize olarak düzelmiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bu cebhede vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Çarnoriç) in gurbünde ki havâlîde muhârebât tevassu' etmiştir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1418, Cuma, 25 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 8 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Sırbistan ta'arruzu başladı, Derina-Sava-Tuna Nehirleri müte'addid mahallerden geçildi

Berlin 6 Teşrîn-i evvel- Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Fransızlar (Şampanya) da ki ta'arruzlarına devam eylemişlerdir. Son derece şiddetli bir topçu ateşinden sonra düşman şafakla beraber hücumla başladı. (Suen) in şimâl garbisinde Fransız kitleleri tarafından icrâ edilen altı hücum düşman için pek büyük zâyî'ât ile erimiş kıta'âtımız 2 zâbit 8 nefer esîr almışlardır. (Sommepey-Suen) yolunun garbinde, ahiren gelen iki Fransız fırkası aksâmı, bir mahallde birinci hattımızın ilerilsinden (Senmari) istikâmetinde ilerlemeye muvaffak olmuşlarsada derhâl icrâ edilen mütekâbil bir hücumla yeniden püskürtülmüşlerdir.

Burada iki zâbit 29 küçük zâbit ve 550 nefer esir alınmış ve 2 metralyuz iğtinâm olunmuştur. Bu yolun şarkında, düşman kitle hâlinde hücumlarıyla esaslı hiçbir fâ'ide te'mînine muvaffak olamamıştır. (Navaren) çiftliğinin şarkında ki küçük Fransız siperleri aksâmında düşman tutunmaya muvaffak olmakla beraber, icrâ ettiğimiz mütekâbil hücum devam ediyor. Yalnız (Tahor) un şimâl ve garbisinde düşman mütereddid ve uzun bir muharebeden sonra 800 metrelik bir saha zanmaya muvaffak olmuştur. Fakat burada ki Fransız ta'arruz mütekâbil hücumlarımızla tevkîf edilmiştir. (Bosejör) çiftliğinin şimâl ve şimâl-i şarkisinde ki mevzi'lerimizde bir rahne açmak maksadıyla icrâ edilen düşman hücumları temâmen akîm kalmıştır. Burada Fransızlar siperlerimize kadar ilerleye bildikleri mahallerde yâ etlâf veyâ esir edilmişlerdir. Burada ki mevzi'ler temâmen elimizde bulunmaktadır. Burda 3 zâbit ve 300 Fransız esir edilmiş ve 3 metralyuz alınmıştır.

(Laval Surtob) un şimâl garbisinde ki mevzi'lerimize karşı düşmanın sabah erkenden icrâsına teşebbüs ettiği şiddetli hücum, gündüz yalnız za'yıf birkaç hücumla ta'kîb edilmiş, bu hücumlarda daha ibtidâde topçumuzun ateşiyle püskürtülmüş ve kırılmıştır. (Arras) in şimâlinde yalnız el humbaralarıyla ehemmiyetsiz muhârebeler olmuştur. (En) vâdisinde (Sadinbol) kurbünde Fransızların dirsek teşkîl eden siperimize karşı icrâ eyledikleri ani hücum akîm kalmıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaborg) önünde beş kilometre genişliğinde bir cebhe üzerinde kıta'âtımız düşman mevzi'lerine girmişlerdir. (Derizviyani) gölünün cenûbunda, düşmanı sürmekte devam ettik. Hücumla koşan bir Rus süvârî livâsı ateşimizle mahv edilmiştir. (Boteriniskoe) gölü ile (Semorgon) havâlisinde Ruslar hattlarımızı yarmak teşebbüslerini tekrar eylemişlerdir. Kendileri için pek vahîm zâyî'âta entâc eden bu hücumların kâffesi akîm kalmış ve binlardan bir kısmında göğüs göğse muharebelerden sonra püskürtülmüştür. Burada 11 zâbit ve 1300 nefer esir aldık. (Ragazam) kurbünde (Riga) körfezinde bir Rus torpidosu sâhil bataryalarımızın ateşiyle hasâra uğratılmıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold ve Ceneral Fon Linsingan orduları grubları: (Cartorisk) kurbünde ki muhârebelerde düşman bu mevki'in kurbünde ki zervelerden tard edilmiştir.

Balkan dâru'l-harbinde: Alman ve Avusturya-Macaristan kıta'âtı, Tuna, Sava, Derina Nehirleri, müte'addid mahallerden geçmiş ve derin nehrinin şark sâhilleriyle (Sava) ve Tuna nehirlerinin cenûb kısmında epeyce yerleşmişlerdir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1419, Cumartesi, 26 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 9 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Tuna, Sava ve Drına Nehirleri müsâ'id bir sûretde geçmekte devam ediyorlar

Berlin 7 Teşrin-i evvel-Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle tebLîğ ediyor:

Garb dâru'l-harbinde: Şampanya'da Fransızlar tarafından 5 ve 6 Eylül'de hattlarımızı yarmak için vukû' bulan fâ'idesiz teşebbüslerden sonra, dünki gün nisbi bir sükûn içinde geçmiştir. (Tavaren) çiftliğinin şarkında bulunub Fransızların işgâli altında bulunan siper aksâmı, kıta'âtımızın mukâbil bir hücumu üzerine düşmandan tathîr edilmiş ve bu münâsebetle birkaç esir ve iki metralyuz alınmıştır. Akşam düşman topçu ateşi yeniden şiddetini arttırmıştır. Gece düşman piyâdesi ba'zı yerlerde hücumu teşebbüs etdiysede tarafımızdan püskürtülmüştür. (Sent Mari Api) nin cenûbunda ki bir ileri düşman mevzi'ine karşı tarafımızdan muvaffakiyetle icrâedilen bir hücum esnâsında 6 zâbit ve 250 Fransız neferi esir aldık. (argon) un şarkında ve (Malankor) kurbünde tarafımızdan atılan lağımlarla düşmanın müte'addid torpil lağımları tahrîb edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Ruslar tarafından (Kosyani) nin şimâlinde ve (Viçniyef) gölünün cenûbunda icrâsına teşebbüs edilen hücumlar püskürtülmüştür.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Dâru'l-harbin bu kısmında vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu (Nevel) ve (Omit) kurbünde (Pinsk) in cenûb garbîsinde ileri mevzi'lerde bulunan Rus efrâdı tarafımızdan dağıtılmıştır. (Çartovisk) in şimâl garbî havâlîsinde ki ta'arruzumuz terakkî ediyor. Ceneral Kont Botmer'in kumandası altında ki Alman kıta'âtı Rus hücumlarını püskürtmüşlerdir.

Balkan Dârü'l-harbinde: Derina, Sava ve Tuna Nehirlerinin müruru ameliyyesi müsâ'id bir sûretde devam etmektedir. (Belgrad) in cenûb garbîsinde Sırblerden dört zâbit ve 296 nefer esir edilmiş ve iki metralyuz alınmıştır. (Ram) karşusunda bir muhârebeyi müte'âkıb Sırblerden üç top aldık.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1420, Pazar, 27 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 10 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Makenzen grubu Belgrad'ı zapt etti-Muzafferin ilerleyor

Berlin 9 Teşrîn-i evvel-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle teblîğ ediyor:

Garb Dârü'l-harbinde: (Vermel) in şimâl garbîsinde İngilizler şiddetli bir hücum icrâsına teşebbüs etmişlersede kendilerine zâyî'ât virdirilerek püskürtülmüşlerdir. Kıta'âtımız tarafından yapılan ufak ve mevzi'i bir hücum esnânda (Los) köyünün cenûb garbisinde hafif bir sûretde terakkî etdik. (Şampanya) da, Fransızları, birkaç sâ'at süren topçu istihzârâtından sonra, (Navaren) çiftliğinin şarkında ki mevzi'mize hücum etmişlerdir. Düşman burada ba'zı mahallerde siperlerimize kadar gelmişsede, mütekâbil hücumumuzla tard edilmiştir. Bu muhârebede Fransızlar mühim ve kanlı zâyî'âta uğramış ve elimize 1 zâbit 100 kadar nefer esir bırakmışlardır. Fransız (Loret) inde, Fransızlar (Lebnetrey) in cenûbunda elde etmek için uzun müddet muhârebe edilen tepeyi gâ'ib etmişlerdir. Burada düşmandan 1 zâbit 70 nefer esîr ve 2 metralyuz, 4 torpil endahtına mahsûs alet aldık.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaborg) önünde, (İllokest) in cenûbunda kâ'in (Garbonorka) mevki'i ile bu mevki'inin iki tarafında 4 kilometre genişliğinde ki düşman mevzi'i hücum ile zapt edilmiştir. Bu münâsebetle Ruslardan 5 zâbit, 1356 nefer esir ve 2 metralyuz alınmıştır. (Viçinyef) gölünün cenûbunda (Nefedi) kurbünde Ruslardan 139 nefer esîr aldık. Düşman büyük hücumlarından vazgeçmiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: (Koroliçi) nin şimâlinde ve (Labozi) ile (Salozye) kurbünde ki Rus hücumları tarafımızdan kolaylıkla püskürtülmüştür.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: Pinsak) ın cenûb-ı garbîsinde (Komori) ve (Pereklandiki) mevki'lerini hücum ile zapt ettik. (Volkayerezenyanska) garbinde ve (Koşoskavola) nın cenûb garbisinde sürü muhârebeleri başlamıştır. (Çartoriskı) nin şimâl garbisinde düşman (Estir) in öte tarafına sürülmüştür. (Kovel_Rovno) demir yolu üzerinde ki düşman hücumları akîm kalmıştır.

Balkan dârü'l-harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen kumandası altına vaz' edilen yeni gruba mensub iki ordu, asl kuvvetleriyle (Sava) ve (Tuna) nehirlerini geçmişlerdir. Avusturya kumandanı Ceneral Fon (Kaysi) in kumandası altında ki Alman kıta'âtı (Cinganeler) adası ile (Belgrad) cenûb-ı garbîsinde bulunan tepeleri işgâl ider etmez mezkûr ordu dahi şehrin en büyük kısmını müttefiklerin eline düşürmeye muvaffak olmuştur. Avusturya kıta'âtı dış kal'alları ve Belgrad'ın şimâl kısmını hücum ile zapt eylemişlerdir. Alman kıta'âtı yeni hükûmet konağını zapt etmişlerdir. Kıta'âtımız, şehrin cenûb kısmında ilerlemektedirler. Topçu kumandanı Ceneral (Galviç), Tuna geçidini, (Semendire) nin yukarısında ki mecrada müte'addid yerlerden zorlamış ve düşmanı her tarafa cenûb istikâmetinde sürmekte bulunmuştur.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1421, Salı, 29 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 12 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 11 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Soşer-Novil) havâlîsinde, Şampanya'da (Menyel) şimâl şarkîsinde düşmanın el humbaralarıyla icrâ iylediği hücumlar püskürtülmüştür. Dün düşmanın dört tayyaresini düşürdük (Popering) şarkında bir İngiliz tayyaresi düşürülmüştür. (Lil) in cenûb garbîsinde mülâzım (İmmerman) 4000 metre irtifâ'ında iki satırlı bir İngiliz harb tayyaresini düşürmüştür. Aynı Alman tayyare zâbıtı, bu sûretle kısa bir müddet zarfında 4 düşman tayyaresini düşürmeye muvaffak oldu.

Bundan başka, iki satırlı bir Fransız tayyaresi, heva'î bir muhârebe esnâsında, Şampanya'da, (Sommepey) kurbünde, diğeri bir Fransız tayyareside (Hanton Şatel) in garbinde (Moz) tepeleri üzerinde yere düşürülmüştür.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg Orduları grubu: (Donaburg) önünde, (Vidzi) nin şimâl şarkisinde, Ruslar hücumu teşebbüs etmişlersede püskürtülmüşlerdir. Bir düşman tayyaresi, (Esmorgon) un garbinde tarafımızdan düşürülmüştür.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: (Baranovici) nin şarkında hafif bir düşman hücumunu kolaylıkla redd ettik.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Koşokavola) havâlisinde cereyân eden süvârî muhârebelei esnâsında düşman, (Kaziminaya) ve (Vipeziloşa) mntıklarının öte tarafına sürülmüştür. (Yesyerçi) kurbünde muhârebeler henüz bitmemiştir. (Biyeloska Yavola) nin şimâlinde dahi düşman sürülmüştür. Ceneral Kont Botmer ordusu, yeniden kuvvetli Rus hücumlarını püskürtmüştür. Alman kıta'âtı, (Seret) üzerinde ve (Tarnopol) 15 kilometre şimâl garbisinde kâ'in (Heladki) nin cenûbunda ki tepeni zapt etmişlerdir. Burada, (Heladiksi) den gelen üç Rus hücumu püskürtülmüştür.

Balkan dârü'l-harbin: (Derina) üzerinde, yeni muhârebeler inkişâf etmektedir. (Sabaç) ve (Garadıştâ) cebhesinde Tuna'nın geçilmesi hitâm bulmuştur. Belgrad'ın cenûbunda (Zarkovo) ile (Miriyevo) arasında ki tepeler zapt edilmiştir. (Ram) cihetinden Tuna dirseğinde bulunan (Anatema) mevki'i hücum ile zapt edilmiştir. Daha münsab cihetinde (Varşova) ya kadar olan cebhede ba'zı yerlerde top muhârebeleri olmuştur. Alman kıta'âtı, şimdiye kadar 14 zâbıt, 1542 nefer esir almışlar ve ikisi büyük çaplı olmak üzere (17) top 5 metralyuz iğtinâm eylemişlerdir. Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1422, Çarşamba, 30 Eylül 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 13 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaziyeti

Berlin 12 Teşrîn-i evvel- Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Aras)ın şimâlinde düşman, hücumlarına devam etti. İngilizler tarafından, 8 Teşrîn-i evvelde tarafımızdan yeniden istirdâd edilen (Los)un cenûb garbîsinde ki siperlere karşı icrâ edilen hücumlar redd edilmiştir. (Soşe) nin şimâl şarkîsinden (Novil) in şarkına kadar imtidâd eden cebhemize karşı Fransızlar tarafından icrâsına teşebbüs edilen hücumlar, ba Numro 1421, Salı, 29 Eylül 1331, Sahife 2, Sütun 3, Turan.zı mahallerde mühâcimler için pek müim zâyî Numro 1421, Salı, 29 Eylül 1331, Sahife 2, Sütun 3, Turan.ât ile akîm kalmıştır. Yalnız iki küçük mahallde, Fransızlar en ileri mevzilerimize kadar takarrûbe muvaffak olmuşlardır. (Şampanya) da dahi (Nahor) un iki tarafından icrâ edilen hücumlar, kendileri için makûs netîceler vermiştir. Topcu ile vuku bulan uzun istihzârâtına rağmen, düşman hiçbir yerde arazi kazanmaya muvaffak olamamıştır. Bu sabah, aynı mahalde ki cebhemizi yarmak için icrâ edilen teşebbüsleri dahi akîm kalmıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaborg)un garbinde ki cebhede icrâ eylediğimiz hücum, (İllokest) in garbinde iki buçuk kilometre genişliğinde düşman mevzilerinin tarafımızdan zabtıyla netîcelenmiştir. Bu münâsebetle 3 zâbit ve 377 nefer esir ve 1 metralyuz aldık. Bi'l-âhire, Ruslar tarafından icrâsına teşebbüs edilen mütekâbil taarruzlar redd edilmiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold Orduları grubu: Bu cebhede yeni bir şey yoktur.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Yaziyeres) kurbünde, Rus süvârîsi muhârebe meydanını tahliye etmiştir. Ceneral Kont (Botmer) in kumandası altında ki Alman kıtaatı nezdinde vaziyet değişmemiştir.

Balkan dârü'l-harbinde: Bütün cebhede ileri hareketimiz terakkî etmektedir. (Semendire) şehir ve istihkâmları dün kıtaatımız tarafından zabt edilmiştir. (K)Ordu Başkumandanlığı.

Numro1424, Perşembe, 1 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2,Turan.(Miladi:14 Ekim1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 13 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü tarihle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Vermel) in şimâlinde İngilizler tarafından icrâsına teşebbüs edilen ta'arruzu kolaylıkla redd ettik. (Soşe) nin şarkında Fransızlar, ayın on birinci günü tutunmaya muvaffak oldukları ba'zı siperleri akşamını gâ'ib ettiler. (Şampanya) da, Fransızların bir hücumu dün akşam (Kahoren) cenûbunda kalmıştır. Fransızların bugün aynı mevki'ide, insan dalgaları hâlinde ilerleyerek tekrar ettikleri hücumda temâmen akîm kalmıştır. (Voj)larda, Fransızlar, (Şartezmanel) in garb eteklerinde ki mevzi'lerinin bir kısmını gâ'ib ettiler.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaborg) un garbinde Ruslar tarafından icrâ edilen hücum, topçu ateşimiz altında erimiştir. (Meyadizbol) gölünde işgâl ettiğimiz atayı zapt için düşman tarafından vukû' bulan teşebbüsler akîm kalmıştır. (Semorgon) un şimâl garbîsinde, mangalarımız önüne kadar ilerlemiş olan bir Rus hücumu püskürtülmüştür. Kâbil sevk balonlarımızdan biri, tahkîm edilmiş ve askerle doldurulmuş bulunan (Donaborg) şehri üzerine bombalar atmıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları gurubu: Bu cebhede yeni hiçbir şey yoktur.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: Düşman (Kodka-Beyelsk-Voleskaya) kurbünde ki mevzi'lerinden tard edilmiş ve daha şimâlde kâ'in (Aleksanderaya) tepeleri hattının ötesine kadar sürülmüştür. Ceneral Kont Botmer ordusuna mensûb Alman kıta'âtı Rusları (Borkanof) un cenûb şarkîsinde kâ'in (Hayovrenka) kurbünde ki müte'addid mevzi'lerinden tard etmiştir.

Balkan dârü'l-harbinde: Sırbaların mukâvemeti, ileri hareketimizi ancak pek cüz'i bir sûretde tevkîf edebilmiştir. Belgrad'ın cenûbunda (Zelenik) karyesiyle (Topçu Derska) nın iki tarafında ki tepeleri bi'l-hücum zapt ve işgâl eyledik. (Yozarevaç)a karşı vukû' bulan ta'arruzumuz iyice terakkî etmektedir. Cenûb istikâmetinde (Pozarevaç-Gradist) yolunu geçtik.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1425, Cuma, Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, (Miladi: 15 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 14 Teşrîn-i evvel- Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Düşman monitörleri Östand kurbündeki sâhili ve düşman topçusu (Eyper) in şimâlinde ki mevzilerimiz bombardıman ettiği gibi, İngiliz kıta'âtıda, duman ve gaz bulutları arkasında (Eyper) ile (Los) arasında ki cebhede hücumla teşebbüs etmişlerse de bu hücumlar temâmen akîm kalmıştır. Müte'addid noktalarda düşmanın vücûda getirdiği bu bulutlar kendi siperleri üzerine dönmüştür. Yalnız (Vermel) in şark ve şimâl şarkisinde, İngilizler en ileri mevzi'lerimizin ba'zı kısımlarına girmeye muvaffak olmuşlarsa da, ekser siperlerde el humbaralarıyla tard edilmişlerdir. Düşmanın (Holloh) un garbinde ki mevzi'lerimize karşı dumanın mu'âvenetine istinâd etmeksizin, fakat mühim kuvvetlerle icrâsına teşebbüs eylediği hücum, tarafımızdan, mühâcimler için ağır zâyî'ât ile redd edilmiştir.

(Angara) nın cenûbunda, mütekâbil bir hücumumuz esnâsında, Fransızların, (Soşe) nin şarkında henüz işgâl eylemekte buldukları mevzi'leri zapt ettiğimiz gibi düşmandan ayrıca 400 esir aldık. (Şampanya) da, Fransızlar (Tahor) ün iki cihetinde, hücumlarına bütün şiddetiyle devam eylemişlerdir. (Tahör-Suen) yolunun cenûbunda icrâ edilen beş hücum ile bu yolun şimâlinde yapılan iki hücum mühâcimler için ağır zâyî'ât ile redd edilmiştir. Düşmanın burada geceleyin icrâsına teşebbüs ettiği hücumlar daha ibtidâsında topçumuzun ateşiyle akîm bırakılmıştır. (Komber) tepelerinde (120) metre tûlunda bir düşman siperini ber-hevâ ettik. (Voj) larda Fransızlar, (Şeratesmanel) de aldığımız siperleri istirdâda teşebbüs etmişler ise de hücumları mangalarımız önünde kırılmıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: "İllokest" in garb ve cenûb garbisinde düşmanı yeni bir mevzi'den tard ettik. "650" esir "3" metralyuz aldık. (Danoburg) un garb ve cenûb garbisinde ki Rus hücumları püskürtülmüştür.

Prens Liopold Dö Bavyera ve Ceneral Fon Linsken grublarında yeni bir şey yoktur.

Ceneral Botmer'in kumandasında ki Alman kıta'âtı (Borkanve) in cenûbunda kâ'in (Hayvoronka) yı almışlar ve Rusları (Seteripan) in öbür tarafına atmışlardır.

Balkan Dârü'l-harbinde: Kıta'âtımız Belgrad'ın cenûbunda ilerlemekte ber-devâmıdır. Müstahkem bir mevki'i hâline ifrâğ edilmiş olan (Pozervaç) şehrinin garb, şimâl-i şarkî ve cenûb-ı şarkî cebhlerinde ki düşman mevzi'leri hücumlar zabt olunmuşdur.

Fransız hükûmetinin resîm istihbârât mü'essesesi olan Ajans Havens, 3 Teşrîn-i evvel târihli Alman tebliğinde neşr olunan Ceneral Jofez emrnâmesinin Almanlar tarafından tasnî' edilmiş olduğunu iddi'âyâ cür'et-yâb olmaktadır. Bu tarz müdde'iyâne muhâlif olarak işbu emrnâmenin asıllarından birkaç nüshasının elimizde bulunduğu ve esir edilen bir çok Fransız zâbitân ve efradının işbu emrnâmeğe mutalla' bulunmduklarını beyân etmiş olduklarını ve hatta bir çoğunun işbu emr-nâme suretlerini (silik) olduklarını beyân ideriz.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro1426, Cumartesi, 4 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2 Turan. (Miladi:16Ekim1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Balkan Harekâtı plan dâ'iresinde devam ediyor

Berlin 15 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Vermel) in şak ve şimâl-i şarkisinde, İngilizler mevzi'lerimizden tard edilmiştir. Yalnız, (Lafos Oğravye) ismi verilen mahallin garbinde bulunan siperlerimizin bir kısmını muhâfaza etmektedirler. (Şampanya) da, (Sakson) kıta'âtı, Fransızların son büyük hücumlarından biri mevzi'lerimiz dâhilinde tutunmaya muvaffak oldukları (Oviriyo)n şarkında kâ'in (Fransız Mesture) sini zabt eylemişlerdir. Burada (5) zâbit 300 nefer esir ve 3 metralyuz aldık. 13-14 Teşrîn-i evvel gecesi, harekât-ı câriye için fevka'l-âde ehemmiyeti hâ'iz olan (Şalon) ve (Vitri Lõ Fransuva) istasyonları kâbil-i sevk balonlarımızdan biri tarafından bombardıman edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaborg)un cenûb ve cenûb-ı garbisinde Ruslar yeniden müte'addid def'a hücum eylemişlerdir. (Donaborg-Novo Aleksandervosk) yolu üzerinde, düşman kendisi için ağır zâyi'ât ile püskürtülmüşdür. Aynı sûretle (Vesolovo) nun şimâl-i şarkisinde iki

Rus hücumu akîm kalmıştır. Ruslar icrâsına teşebbüs ettikleri üçüncü bir hücum ile bir taburluk bir cebhede mevzi'lerimize girmeye muvaffak olmuşlardır. Mütakâbil hücumumuz icrâ edilmektedir. Kâbil sevk balonlarımızdan biri mühim Rus kuvvetlerinin sevk edildiği (Minsk) istasyonuna bombalar atmıştır. Burada bombardımanı müte'âkıb beş büyük işti'âl ve bir büyük harîk müşâhede edilmiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold ve Ceneral Fon Linsingan orduları grublarında: Vaz'iyet değişmemiştir.

Balkan dârü'l-harbinde: Makenzen grubunda ki harekât planımız dâ'iresinde devam etmektedir. (Belgrad) ve (Semenderya) nın cenûbunda sırbaları sürmekte devam ettik. Burada düşmandan (450) esir ve biri büyük çaplı olmak üzere üç top aldık. (Pozarevaç) ın cenûb cebhesinde ki istihkâmâtı da hücum ile zapt ettik. Ba'dehü gece, bu müstahkem mevki'i dahi elimize geçmiştir. Birinci Bulgar ordusu, şarkî Sırb hududunun ilerisinde ta'arruzî harekete başlamış ve (Belgradcık) ile (Kanayevaç) arasında ki tepe ve geçidleri zapt eylemiştir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1427, Pazar, 4 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 17 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Sırbistan Harekit muvaffakiyetle devam ediyor

Berlin 16 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Düşman tarafından (Vermel)in şimâl şarkisinde ki mevzi'lerimize karşı icrâ edilen hücum redd edilmiştir. (Şampanya) da (Oberib) in şarkında, (Fransız mesturesi) nin düşmandan tathîri esnâsında Saksonyalı kıta'âtımız düşmanın, neticesiz kalan mukâbil ta'arruzlarından sonra, Fransızlardan cem'an "1" zâbit ve "6" nefer esir almışlar ve (3) metralyuz ile torpil endahtına mahsûs bir alet iğtinâm eylemişlerdir. (Monil) şimâlinde (Suen) şimâl garbisinde, düşmanın muhannak gazlar neşr eden mermileri mebzûlen istimâl ederek icrâ eylediği müteferrik küçük hücumlar akîm kalmıştır. Fransızların, 8 Teşrîn-i evvelde tarafımızdan zapt olunan, kendileri tarafından istirdâd olduğu daha Teşrîn-i evvelin onuncu günü

öğleden sonra sâ'at dörtde resmen i'lân edilen (Lenterey) cenûbunda ki mevzi'leri istirdâd için vukû' bulan teşebbüsleri de temâmen akîm kalmıştır. Fransızlar, burada kendileri için mühim zâyî'ât ile püskürtülmüşler ve elimize "3" zâbit ile "40" nefer esir bırakmışlardır. (Haretmanvilerföf) üzerinde ki mevzi'lerimizi ve kanlı zâyî'âtdan icrâ ettiğimiz hücum tâm bir muvaffakiyete münecir olmuştur. Burada, düşmana virdirdiğimiz büyük ıslâh için mâ'adâ "5" zâbit ve "226" nefer esir aldık ve bir rovelvör topu ile "6" metralyuz ve "3" topri endahtına mahsûs alet iğtinâm ettik. Diğer taraftan düşmanın (Şetraezmanel) üzerinde ki tecavüzünü akîm bıraktık.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Donaborg) un garbinde ki Rus ta'arruzu akîm kaldı. (Vessolovo) nun şimâl şarkisinde, topu ateşimiz, düşman tarafından icrâsına teşebbüs edilen iki hücumu daha bidâyetinde kırmıştır. Öğleden sonra ve gece aynı havâlîde düşman tarafından tekrâr edilen tecavüzleri redd ettik. Burada "1" zâbit ile "444" nefer esir ettik ve "1" metralyuz iğtinâm eyledik. Ruslar (Semorgon) un şimâl şarkisinde ve cenûbundada müte'addid def'alar tecavüzde bulunmuşlar isede her tarafta red edilmiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu ile Ceneral Fon Linsangan orduları grubunda hiçbir şey olmamıştır.

Balkan dârü'l-harbinde: Makenzen grubu orduları ilerlemekte devam ediyorlar. (Semendire) nin cenûbunda (Veronovo) dağı ve (Pozarevaç) ın şarkında (Semolienak) mevki'ini hücum ile zapt ettik. Bulgar kıta'âtı, bir muharebeden sonra (Negotin) ile (Estromce) arasında ki hudûd tepeleri hattının geçidini müte'addid noktalardan zorlamışlardır. Bulgarlar, (Zayçar) ın şarkında kâ'in istihkâmları zapt ve işgâl eylemişlerdir. Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1428, Pazartesi, 5 Teşrin-i evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi:18Ekim1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Makenzen şimdiye kadar Sırblardan 68 top almıştır

Berlin 17 Teşrin-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Vermel) ve (Roelinkor) havâlisinde düşmanın el humbaralarıyla icrâsına teşebbüs ettiği hücumlar neticesiz kalmıştır. Bu gece planımıza tevfikân düşman tarafından ta'cîz edilmeksizin düşman siperlerini temâmen tahrîb ettikten sonra "Hatmans Viller Kopf" un garbi yamaçlarını yeniden tahliye ettik. (Suen) in şimâl garbîsinde (Sensople) kurbünde tayyare mülâzımımız (Boelko) ber-hevâ muhârebesinde bir Fransız tayyaresini düşürmüştür. 13 Teşrîn-i evvelde bir Fransız erkân-ı harb zâbiti üzerinde bulunub aşağıya derç edilen Ceneral Jofer'in bir emr-nâmesi, düşmanlarımızın son garb-ı ta'arruzundan neler beklemekte oldukları ve buraya ne mühim kuvvetler sevk eyledikleri hakkında evvelce vukû' bulan neşriyatımız te'yîd eylemektedir:

"Şark ordusu karargâh-ı umûmîsi-Erkân-ı harbiye-i umûmiye üçüncü şu'besi-Karargâh-ı umûmî 21 Eylül 915: Hücûmdan evvel, bütün alaylara, İngiliz ve Fransız ordularının bu def'a icrâsına teşebbüs edecekleri ta'arruzun azimet ve ehemmiyetini anlatmak için âtîdeki nakâtın îzâh edilmesi lâzımdır. Bu ta'arruz için Ceneral (Fasetlnav) kumandası altında 25 firka, Ceneral (Poh) un kumandası altında 18 firka asker bulundurulmaktadır. Bunlara 15 firka İngiliz efradıyla beşi İngiliz olan 14 firka süvârî efrâdında ilâve eylemek lâzımdır. Bunlardan başka harbe girmeye âmâde 12 firka Belçika piyâde efrâdı vardır. Bu sûretle Fransız kuvvetinin dörtde üçü muhârebeye iştirâk etmektedir. Bu kuvvetin ağır çaplı 2000 topu, 3000 sahra topu vardır. Mühimmât mikdârında harb ibtidâsında ki mikdârdan fazladır. Bi'l-hâssa (Arras) havâlisinde yalnız 15 firkalık bir kuvvetle ve 300 ağır topla yapılan son hücûm nazar-ı dikkate alınır, bu def'a muvaffakiyet için bi'l-cümle şerâ'itin mevcûd olduğu anlaşılır.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Mitav)ın şarkında kıta'atımız düşmanı mevzi'lerinden çıkarmışlardır. (Kekav) in şimâl ve şimâl-i şarkîsinde Rusları (Mis) in ötesine tardı ettik ve bu münâsebetle 5 zâbit ve 1000 nefer esîr aldık. (Donaborg) önünde, şiddetli Rus hücumlarını püskürtdük. Burada düşmandan dört zâbit ve 440 nefer esir alınmıştır. (Esmorgon) un cenûbunda dahi düşman hücumlarını, göğüs göğse muhârebeleri müte'âkıb püskürtdük.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Yeni bir şey yoktur.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: Ruslar (Molziçe) kurbünde dahi (Estir) in öte tarafında tard edilmişlerdir. Düşmanın (Kormin) üzerinde icrâsına teşebbüs ettiği hücumlar akîm kalmıştır.

Balkan dârü'l-harbinde: (Belgra-Palanka) şümendüfer yolunun iki tarafında (Betrovgrad) mevki'iyile (Avala) ya hâkim bulunan tepeyi ve (Okamen) mevki'i ile Tuna üzerinde (Vigotak) in cenûbunda bulunan (Galviç) ordusu, düşmanı (Perdon Valye) den (semedire) nin cenûbunda kâ'in (Nalya) nın ve (Sajita) ile (Maki) kurbünde bulunan tepelerin öte tarafında sürmüştür. Ceneral (Boyaciyef) in kumandası altında ki Bulgar ordusu, aşağı (Timok) nehrini geçmiş ve (1198) metre irtifâ'ında olub (Kanayavaç) in şarkında bulunan (Galagoviça) dağını zapt eylemiştir. Bu münâsebetle Sırblardan 1200 esîr ve 8 top almıştır. Bulgar kıta'âtı Beyrut istikâmetinde dahi ilerlemektedir. Ceneral Feld Mareşal Fon Makenzen orduları grubu şimdiye kadar 68 top almıştır. (K).

Numro 1429, Salı, 6 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 19 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 18 Teşrîn-i evvel- Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Vermel) in şimâl şarkisinde ki mevzi'imiz, düşman mevzi'lerine karşı büyük bir çıkıntı teşkîl eylediğinden İngilizler tarafından müte'addid def'alar mühim kuvvetlerle hücûma ma'rûz kalmıştır. Bütün bu hücumlar, mühâcimler için ağır zâyi'ât ile redd edilmiştir. Mevzu', yine temâmen elimizde kalmıştır. Fransızların (Tahör) kurbünde icrâsın teşebbüs ettikleri hücumlar ateşimizle akîm bırakılmıştır. Düşmanın (Leyenterey) in cenûbunda gâ'ib ettiği mevzi'ini istirdâd için tekar eylediği ta'arruz neticesiz kalmıştır. Fransızlar bu muhârebeye kanlı ve vahîm zâyi'ata uğramışlar ve elimize 3 zâbit 17 küçük zâbit, 37 avcı neferi esir bırakmışlardır. (Şevaretesmanel) üzerinde, hücûm eden düşman, mühim mikdârda mühimmât sarf edilmiş olmasına rağmen, bir adım bile ilerleyememiştir. Alman tayyare filoları, dün (Belfor) mevki'i müstahkemine hücûm etmiş ve düşman tayyarelerini tard ederek mevki'i müstahkem üzerine 80 bomba atmışlardır. Bombardıman yangınları ihdâs eylemiştir.

Şark sâhne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Riga) nin cenûbunda ki ta'arruzumuz terakkî etti. Burada 2 zâbıt ve 260 nefer esir aldık. (Yakvistad)ın cenûbunda ki Rus hücumları tarafımızdan püskürtülmüştür. (İllokest) in garbinde, düşmanın takriben 3 kilometre vis'atında bir mevzi'ini zabt ettik. Daha cenûbda, (Semorgon) havâlisinde, Rusların mühim kuvvetlerle icrâsına teşebbüs ettikleri ta'arruzlar, kendileri için büyük zâyî'ât ile püskürtülmüştür. Burada düşmandan 2 zâbıt ve 275 nefer esir aldık.

Bavyera prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: (Liyakoviçi-Baranoviçi) demir yolunun iki cihetinde Ruslar tarafından icrâ edilen hücûm, mevzi'mizden 400 metre mesafede ateşimiz altında erimiştir.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Estir) üzerinde, (Rafalovka) ile (Molkovici) arasında ki havâlîde yeniden mahalli muhârebeler inkişâf eylemiştir.

Balkan dârü'l-harbinde: (Macva) da düşman ric'ate başlıyor. (Belgrad) ın cenûbunda ki tepelerde kıta'âtımız (Cenkovograd) ve (Verçin) mevki'i istikâmetinde terakkî ediyor. (Pozarevaç) ın cenûb-ı şarkîsinde (Malekarniç) ve (Bozevaç) mevki'lerini zabt ettik. Bulgarlar, (Mozelin-Berterin) ve (Badinzereb) tepelerini almışlardır; daha cenûbda (Ekri Palanga) nın ötesinde ilerlemektedirler. (K).

Numro 1432, Cuma, 30 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2 Turan. (Miladi: 22 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 20 Teşrîn-i evvel- Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihile tebliğ ediyor: garb dârü'l-harbinde: (Şampanya) da(Pronay) ın şimâl şarkîsinde bir istikşâf esnâsında yapılan bir hücumda Fransızlardan 4 zâbıt, 364 nefer, 2 metralyuz, 2 topnil endahına mahsûs alet bir çok mevâd-ı harbiye alınmıştır. (Midelkarın) kurbünde, ateşimizle bir İngiliz tayyaresini düşürdük. Tayyare süvârîleri esir edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Mitav) ın şimâl ve şimâl-ı şarkîsinde kıta'âtımız terfilerinde devam eylemişlerdir. Burada düşmandan müte'adid mevzi'ler zabt ettik.

Bavyera prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu bu cebhede yeni bir şey olmamıştır.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Estir) üzerinde ki mevzi'î muhârebeler devam ediyor.

Balkan dârü'l-harbinde. Avusturya-Macar kıta'âtı (Şabaç) a doğru ilerleyorlar. (Ripani) havâlisinde yeniden muhârebât başlamıştır. (Locibca) ve (Vepozevaç) ın cenûbunda yeniden düşmanı mağlub ettik. Bulgar orduları serî' ve zamanında icrâ ettikleri bir hareketle (Ekripalanka) nın cenûb garbîsinde kâ'in (Saltin Tepe) mevki'î zabt eylemişlerdir. Bulgarlar, Komanora'ya doğru ileri hareketleri esnâsında Sırblardan (2000) esir ve 12 top almışlardır. (K).

Numro1433,Cumartesi, 10 Teşrîn-i evvel 1331,Sahife 2,Turan. (Miladi:23Ekim1915)

Berlin 22 Teşrîn-i evvel-Volf Ajansından: erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Kayda şâyân hiçbir şey olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Ruslar tarafından (Sadava) kurbünde ve (Kovyani) nin cenûbunda ki göller arasında bulunan berzahlar üzerinde ki mevzi'lerimize karşı icrâ edilen hücumlar püskürtülmüştür.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Maşeraş Liopold orduları grubu: Ruslar, (Boranoviçi) nin şark, muvaffakiyetle tetevvüc eden ber-mukâbil bir taarruzumuz esnâsında düşmandan 8 zâbit ve 1140 esîr aldık.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Çartorisk) in garbinde ihâta hareketiyle icrâ eylediğimiz mukâbil ta'arruz muvaffakiyetle neticelenmiş Ruslar yeniden sürülmüştür. Kıta'atımız düşmanı ta'kîb etmektedir. Bu son günlerde ki muhârebeler esnâsında Ruslardan 9 zâbit ve 3600 nefer esir, 1 top ve 8 metralyuz aldık. Dün gâ'ib eylediğini bildirdiğimiz birkaç Alman topunun ziyâ'ı, Rus müfrezlerinin civâr-ı kıta'atımızın hattlarını yarmaya ve bu sûretle topçularımızın arkasına girmeye muvaffak olmalarından neşet etmiştir. Burada altı top gâ'ib edilmiştir.

Balkan dârü'l-harbinde: Makenzen grubuna mensûb Ceneral (Kors) ordusu (Arnayevo) dan (Selatina) bayırına kadar olan umumi hatta vâsıl olmuş ve Ceneral

(Galviç) ordusu da (Salvaç-Savanaç-Norenvoka) hattına ve (Ranoveç) in şimaline kadar ilerlemiştir. Bulgar Ceneralı (Boyacyef) ordusu (Kanayavaç) in şimâlinde terakkide ber-devamdır. Bulgar ordularının diğer kısımları (Komanova) ve (Köprülü) yi almışlardır. (Estromce) nin cenûbunda Bulgarlar düşmanı (Vardar) in öte tarafına sürmüşlerdir. (K). Ordu Başkumandınlığı.

Numro 1434, Pazar, 11 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 24 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 12 Teşrîn-i Evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle teblîğ ediyor:

Garb-i dârü'l-harbinde: Bu cebhede yeni hiçbir şey olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Görland' in şimâlde ki (Silik okunmayan kısım)

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Linsingan grubuyla beraber hareket eden kıta'âtımız, (Vingotoriskoye) gölünün cenûb şarkisinde, düşman tarafından (Evginiski) kanalı üzerinde ki mevzi'lerimize karşı icrâ edilen hücumları redd etmiştir. (Çartoriski) garbinde, ta'arruzumuz terakkî etmekte ber-devamdır. (Kolik) mevki'ini zapt ettik ve bu münâsebetle düşmandan (600) esir aldık.

Balkan dârü'l-harbinde: (Vizegrad) kurbünde (Derin) nehri geçidi zorlanmış ve düşman bu mevki'in cenûbunda ki tepelerden tard edilmiştir. Ceneral Fon (Kovs) ordusu (Lokariça) ile (Kozmay) dağı arasında ki düşman mevzi'lerini bi'l-hücûm zapt etmiştir. Ceneral Fon "Galviç" ordusu, (Palanka) nın şarkında düşmanı perişan etmiş ve (Yaseniça) nın ortalarına kadar ric'at ettirmiştir. Aynı ordu, (Morava) nın şarkındada, düşmanı, (Aleksanderovaç-Orelyevo) hattı üzerinde ki mevzi'lerinden tard eylemişlerdir. Bu münâsebetle Sırb'lar'dan "6000" den fazla esir alınmıştır. İki taraftan dúcâr-ı tazyîk olan Sırb'lar (Kosoniça) dağı ile 2815 rakımlı (Salanya) tepesi arasında ki mevzi'lerinden de çekilmektedirler.

Bulgarlar (Negotin) ve (Rodelyevo) yı işgâl etmişlerdir. (Kanabevaç) in şarkında ve cenûb-ı şarkisinde ki ta'arruzları terakkî etmektedir. (Beyrut)un cenûb şarkisinde Bulgarlar, Sırb'ların ber-mukâbil ta'arruzunu kanlı bir sûrette püskürtmüşlerdir. (K).

Numro1435, Pazartesi, 12 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 3, Turan.(Miladi:25Ekim1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 22 Teşrîn-i Evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Soşe) nin şimâl şarkisinde düşman hücumlarını püskürttük. Burada mevzi'lerimize girmeye muvaffak olan düşmanı müfrezeleri derhâl tard edilmişlerdir. Düşman tayyareleri (Ostand) ve (Novayon) istasyonu üzerine neticesiz bombalar atmışlardır. Çifte satırlı bir İngiliz tayyaresi, (Sen Kenten)in garbinde bir hevâ'i muhârebe neticesinde yere düşürülmüştür. Suvârî ve râsîd telef olmuşlardır. Alman tayyaları, (Ayvi) deki İngiliz karargâhını muvaffakiyetle bombardıman etmişlerdir. Diğer tayyarelerimiz (Verdon) üzerine bombalar atarak meşhûd muvaffakiyetler elde etmişlerdir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Görlan'dın şimâl noktasında kâ'in (Domestes) e çıkarılan Rus kıta'âtı, Alman kıta'âtının takarrübü üzerine gemilerine avdet etmişlerdir. (Donaborg)un şimâl garbîsinde, kıta'âtımız düşmanı (Şozirg) kurbünde ki mevzi'lerinden külliyyetli zâyî'ât ile tard etmiş ve (İllokest) i hücum ile zapt eylemiştir. Bu muhârebelerde 18 zâbit ve 2660 nefer esir, 10 metralyuz ve torpil endahtına mahsûs alet aldık.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Yeni bir şey yoktur.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: Düşmanın (Vigonovskoye) gölünün cenûbunda (Oterinsk) kanalı üzerinde ki mevzi'lerimize karşı tekrar eylediği hücumlar püskürtülmüştür. Müttekâbil ta'arruzumuz esnâsında 2 zâbit ve 300 den fazla nefer esîr aldık. 8Çartorisk) in garbinde, düşmandan (Komarvo) kurbündeki mevzi'lerini zapt ettik. Rusların burada dört def'a tekrar eyledikleri ta'arruzlar püskürtülmüştür. Burada 3 zâbit ve 458 nefer esir aldık.

Balkan Dârü'l-harbinde: Makenzen grubu: (Lokoviç) in şarkında, Ceneral Fon (Kovois) ordusu Sırbaları cenûba doğru sürmekte devam eylemiştir. Ceneral Fon (Galoviç) orduları, (Palanka) kurûbde (Paseyeça) nin cenûb sâhilene, daha şarkda, ba'zı yerlerde pek ma'nidâne olan Sırb mukâvemeti kırarak (Nafyetaç-Petrovaç-Ranovaç) hattına vâsıl olmuştur. Kıta'âtımız birçok sırb cesedi defn ettiklerinden

düşmanın mühim zâyi'âta uğradığına hükm edilebilir. Müttefikeyn, (Orsova) kurbünde, Tuna sâhilini geçerek (Selavayoziya) tepesini zapt ettiler. Bu münâsebetle Sırb'lar'dan 3 zâbit ve 70 nefer esir aldılar. Ceneral Boyacyef'in kumandasında ki Bulgar ordusu (Negotin) in şimâl şarkisinde Tuna üzerinde (Perahovo) mevki'inde bir Rus mühimmât deposunu zapt etmiş ve (Zayçar) ile (Kanayevaç) arasında (Timok) nehrinin garb sâhiline geçmişlerdir. Bulgar ordusunun diğer kısımlarına â'id raporlar henüz gelmemiştir. (K).

Numro 1436, Salı 13 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2 Turan. (Miladi: 26 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 25 Teşrîn-i evvel-Volf ajansında: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Şampanya) da (Tahor) kurbünde ve (Menyel) in şimâlinde çıkıntı teşkil eden mahalledeki mevzi'lerimize karşı Fransızlar, fevka'l-âde şiddetli bir topçu istihzarından sonra ta'arruzlar icrâsına teşebbüs etmişlerdir. (Tahör) kurbünde topçu ateşimiz, düşmanın planını temâmen icrâ eylemesini men' etmiştir. (Menyel) in şimâlinde ki çıkıntı da ise akşam geç vakte kadar şiddetle muhârebe ediliyordu. Bu mevki'in şimâl ve şarkında düşman ta'arruzları kendisi için ağır zâyi'ât ile redd edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Riga)nın cenûb-ı şarkisinde (Kekav) cenûbunda Rus ta'arruzlarını püskürtdük. (Donaburg) un şimâl garbisinde 23 Teşrîn-i evvelde zapt ettiğimiz mevzi'leri istirdâd için düşman tarafından icrâ edilen ta'arruz akîm kalmıştır. Burada kıta'âtımız tarafından Ruslar'dan alınan esirlerin mikdârı 22 zâbit ve (3500) nefere, ve ganâ'imde 22 metralyuz ve torpil endahtına mahsûs alete bâliğ olmuştur. (İllokset) in şimâlinde bu mıntikanın ötesine kadar ilerleyen Alman kıta'âtı, adeden fâ'ik Rus kuvvetleri karşısında bulunmakla, yeniden nehrin garb sâhiline çekilmişlerdir. (Deriz Veyati) gölünün şimâlinde Rusların (Gateni-Garenzetal) kurbünde ki mevzi'lerimize karşı icrâ eyledikleri ta'arruzlar neticesiz kalmıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold Orduları grubu: Bu cebhede vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Forlinsingan grubu: (Komarvo)n garbinde, Avusturya-Macar kıta'âtı, dört buçuk kilometre genişliğinde düşman mevzi'lerine girmiştir.

Balkan dârü'l-harbinde: (Vizgrad) kurbünde zabt edilen köprü başı mevzi'i tevsî' edilmiştir. (Kolobara) nın garbinde, (Of)un şimâl garbîsinde (Namnava) nehri geçidleri işgâl olunmuştur. Ceneral Fon (Kovis) ordusu, (Lazarevac-Arangyalovaç-Roberovaç hattına vâsıl olmuştur. (Roberdvaç), (Atari) nin garbinde kâ'indir. Ceneral Fon Galoç orduları, (Yasenliça) nehrinin cenûbunda, (Banacina) nın şarkında ki tepeleri zabt etmiş ve (Morava) vâdîsinde şiddetli bir muhârebeyi müte'âkıb (Dolni), (Livadiça), Zabari) mevki'lerini işgâl ederek bu mevki'in şarkında bulunan ve (Perezedna) dan (Perovaç) in cenubuna ve oradan (Melinça) nın garbine kadar imtidâd eden hatta vâsıl olmuşlardır. (Pak) vâdisinde (Koçvo) nun garb ve şimâl garbîsinde bulunan tepeler zabt olunmuştur. (Orsova) kurbünde (Tuna) yı geçen Alman kıta'âtı, cenûba doğru terakkide devam ederek, so cenahları ile Tuna üzerinde kâ'in (Sip) mevki'ine vâsıl olmuşlardır. Ceneral (Boyaçef) in kumandası altında ki Bulgar ordusu, (Derenovo-Galava) ve (Mirkovaç) arasında kâ'in olub (Beyrut) un 20 kilometre şimâlinde bulunan zirveyi işgâl eylemiştir. (K).

Ordu Başkumandanlığı.

Numro1438, Perşembe, 15 Teşrîn-i Evvel 1331,Sahife 2,Turan.(Miladi:28Ekim1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Silik okunamıyor.

Numro 1439, Cuma, 16 Teşrîn-i Evvel 1331, Sahife 2 Turan. (Miladi: 29 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 28 Teşrîn-i evvel-Volf Ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhede kayda şâyân hiçbir hâdise olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Garbonovka) nın şimâl şarkîsinde, elde ettiğimiz terakkîyi, Ruslar tarafından icrâ edilen mukâbil tecâvüzleri redd ederek muhâfaza eyledik. (Saşalı) mazaristanı yine

elimize geçdi. Bu muhârebeler esnânda Ruslar’dan “2” zâbıt ve “150” nefer esir aldık. (Garbotovka) nın cenûbunda, topçumuzun ateşi, bir Rus tecâvüzînin inkişafına mâni‘ olmuşdur.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold Orduları grubu: (Neyemen) üzerinde (Novogrodek) in şimâl şarkisinde kâ’in (Şecerassi) kurbünde şiddetli bir Rus tecâüzî akîm kaldı.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Çartorisk) in garbinde (Rodka) köyünü hücûm ile zabt ettik.

Balkan dârü’l-harbinde: “Kovos” ve “Galviç” orduları ilerlemekte devam ediyorlar. “Galviç” ordusu, 3 Teşrîn-i evvelden beri “2033” esîr almış ve müteddid metralyuz iğtinâm etmiştir. Ceneral Boyacyef’in kumandası altında ki Bulgar ordusu (Zayçar) ı zabt etmiştir. Aynı ordu, (Kanayevaç) ın şimâlinde vâsi‘ bir cebhe ile (Timok) nehrini geçmişlerdir. (Kanayevaç) Bulgarların elindedir. Bulgarlar burada müte‘addid top iğtinâm eylemişlerdir. Bulgar kıta‘âtı (Beyrut) un 2 kilometre şimâl-i garbîsinde kâ’in (Derenva Galava) tepesini işgâl etmişlerdir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro1440,Cumartesi, 17 Teşrîn-i evvel 1131, Sahife2 Turan. (Miladi:30Ekim1915)

Almanların Askeri Vaz‘iyeti

Berlin 29 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle teblîğ ediyor:

Garb Dârü’l-harbinde: Cebhenin muhtelif noktalarında şiddetli top, torpil ve el humbarası muhârebeleri vukû‘ bulmuştur. Bundan başka mühim bir şey yoktur.

Şark sahne-i harbinde: Bu cebhe-i harbde vaz‘iyet değişmemiştir.

Balkan dârü’l-harbinde: (Vizgrad) ın cenûbunda (Derinisko) kurbünde, düşman şarka doğru sürülmüş ve hududun öte tarafına tard edilmiştir. (Morava) nın garbinde, umumiyet i‘tibârıyla (Slavkoviça-Rodnik-Komiç-Banocina) hattına vâsıl olduk. (Sevilaynaç) ın cenûb şarkisinde, (Rezava) nın iki tarafında bulunan düşman mevzi‘lerini zabt ettik. Ve bu münâsebetle 1300 den fazla esîr aldık. Ceneral Boyacyef

ordusu önünde düşman ric'at ediyor. Bulgarlarda onları ta'kîb eyleyor. (K) Ordu başkumandanlığı.

Numro 1141, Pazar, 18 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 31 Ekim 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 30 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhede mühim bir şey olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Mitav)ın cenûb şarkisinde (Mis) nehrinin şimâl sâhiline gönderilen kuvvetlerimiz, (Plakaven) kurbünde düşmanın iki gece hücumunu red etmiş ve düşmanın üçüncü bir hücumu üzerine nehrin cenûb sâhilinde ki asl mevzi'lerine çekilmişlerdir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bu cebhede yeni bir şey yoktur.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Çartorisk) in garbinde (Komarof) kurbünde ki bir Rus mevzi'ini, ba'dehü bu isimde ki şehri zapt ettik. Ruslar tarafından icrâsına teşebbüs edilen bir ta'arruz neticesiz kalmıştır. (Kamyenoşa), (Hona), (Lizoska) ve (Beyelgud) mevki'ileri de tarafımızdan zapt edilmiştir. Burada Ruslar'dan 18 zâbit 929 nefer esir alınmış ve 2 metralyuz iğtinâm edilmiştir. (Koklu) kurbünde bir Rus tayyaresi düşürülmüştür.

Balkan dârü'l-harbinde: Ceneral (Kovos) ve Galviç orduları, Sırb mevzi'lerini zapt etmiş ve bu münâsebetle 1000 den fazla esir 2 top ve 1 metralyuz alarak ileri hareketlerine devam eylemişlerdir. Ceneral Boyacef'in kumandasında ki Bulgar ordusu düşmanı ta'kîbde devam eylemektedir. Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1142, Pazartesi, 19 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 1 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin, 31 Teşrîn-i evvel-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbında: Bavyera kıta'âtı, (Novil) in şimâl-i şarkîsinde, (1100) metre genişliğinde bir Fransız mevzi'ini zapt etmiş ve bu münâsebetle takriben 200 esir, 4 metralyuz ve 3 torpil endahına mahsûs alet iğtinâm eylemiştir. Ba'dehü düşman tarafından icrâsına teşebbüs edilen mukâbil ta'arruz püskürtülmüştür. (Şampanya) da (Melil) in şimâlinde çıkıntı teşkîl eden siper aksâmı, 20 Teşrîn-i evvel akşamı düşman tarafından bu mevzi'deki bölüğümüze karşı icrâ edilen şiddetli bir hücumu müte'âkib terk edilmiştir. (Tahör) kurbünde kıta'âtımız öğleden sonra bir hücum icrâ etmiş ve küçük (Tahör) tepesiyle bu mevki'inin şimâl-i garbîsinde kâ'in 192 rakımlı tepeyi zapt eylemiştir. Muhârebe bütün gece devam eylemiştir. Burada Fransızlardan ikisi tabur kumandanı olmak üzere 21 zâbit ve 1215 nefer esir aldık.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Ruslar, mütemerrikiz ateşimiz üzerine, (Mins) in şimâl sahillerinde kâ'in (Plakavan) mevki'ini yeniden tahliye mecbûr olmuşlardır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşa Liopold orduları grubu: Bu cebhede vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Çartorisk) in garbinde ki ta'arruzumuz, (Komarof) kenarından (Pidgaçi) nin şarkında ki tepeye kadar uzanan hatta vâsıl olmuştur. Vâsıl olduğumuz mevki'iler, Rusların gece hücumlarına karşı muhâfaza edilmiş ve kısmen düşman mütekâbil ta'arruzlarında şiddetli muhârebeleri müte'âkib redd olunmuştur. Ne burada muhtelif "11" alaya mensûb takriben (150) kadar esir alınmıştır.

Balkan Dârü'l-harbinde: Ceneral Koves Kumandasında ki Alman kıta'âtı, (Garenmilazvaç) ı zapt eylemişlerdir. Bu şehrin şimâl-i şarkîsinde, düşman (Esreberemça) nehrinin cenûb kısmında ki mevzi'lerinden çıkarılmış ve (Satoretya-Karagoyevaç) yoluna doğru sürülmüştür. Ceneral (Galviç) ordusu, düşmanı (Morava) nın iki cihetinde ta'kîbde devam eylemiştir. Burada (600) esir aldık. Ceneral Boyacef ordusu hakkında ki son raporlar henüz gelmemiştir. (K). Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1443, Salı, 20 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 3 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Bir ay zarfında Ruslar'dan alınan esirler 410293

Berlin 1 Teşrîn-i sâni-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Şampanya)da Fransızlar dün öğleden sonra mukâbil bir tecâvüz icrâsına tasaddî etdiler ve püskürtüldüler 20 Teşrîn-i evvelde kıta'âtımız tarafından bi'l-hücûm zabt edilen küçük (Tahör) tepesi katiyen elimizde kalmıştır. Son iki gün zarfında burada aldığımız esirler mikdârı "21" âbit ve "1277" nefere bâliğ olmuştur. (Komber) yakınında kısmen göğüs göğse muharebelere (silik) olan şiddetli muhârebeler olmuştur. Mülâzım (Boeief) 30 Teşrîn-i evvelde (Tahör) ün cenûbunda bir Fransız tayyaresini düşürmüştür. Bu mûmâ-ileyhin son zamanlarda harb hâricine çıkardığı düşman tayyarlerinin altıncısıdır. (Belfor) havâlisinde müte'addid hevâ'i muhârebeler olmuş ve Alman tayyarecilerinin lehinde neticelenmiştir.

Şark sahne-i harbinde Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: 8nokom-Riga) demir yolunun iki tarafından tecâvüz etmekte olan kıta'âtımız (Ragazem-Kemmeren-Yaotesem) umûmî hattını zabt etmişlerdir. (Kemmeren), (Şelok) un garbinde kâ'indir. Düşmanın mukâbil tecâvüzleri redd edilmiştir. (Donaborg) un garbinde ve cenûb-ı garbisinde şiddetli Rus hücumlarını red ettik. (Seventen) ve (İlsen) gölleri arasında muhârebe bi'l-hâssa şiddetli olmuş Ba'zı mahallerde el-ân devam etmekte bulunmuştur. Düşmanın (Derisobati) gölünün şimâlinde ki münferid hücumları da akîm kalmıştır. Ruslar azîm-i zâyî'âta uğramışlardır. (Riga) nın cenûb-ı garbisinde, (Olay) yakınında bir düşman tayyaresi yere inmeye mecbûr bırakılmış, süvârîsi ve râsıdı esir edilmiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: (Baranoviçi) nin şarkında, düşmanın gecedan başladığı bir tecâvüzîni, göğüs göğse bir muharebeden sonra, redd ettik.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: Bu cebhede umûmî vaz'iyet tebeddül etmemiştir. (Komarof) un şimâlinde düşman tarafından icrâ edilen bir mukâbil tecâvüz neticesiz kalmıştır. Kont (Botmer) ordusuna mensûb Alman kıta'âtına (Setripa) üzerinde (Seyemikovçe) yakınında Ruslar tarafından tecâvüz edilmiştir. Burada ki muhârebe el-ân devam etmektedir.

Balkan dârü'l-harbinde: Ta'arruzumuta devam ederek (Gorni Milanovaç) ın cenûbunda ki tepeleri işgâl ettik. (Karagobevaç) istikâmetinde düşman (Petrovaçkar) ve (Lepeniça) havalisinin ötelere ric'at ettirilmişdir. (Karagoyevaç) Almanların elinde bulunmaktadır. (Morava) nın şarkında (Teryovnovno) dağı, Sırbalar tarafından gösterilen ma'nidâne mukâvemete rağmen zabt olunmuştur. Burada düşmandan birkaç yüz esir alınmıştır. Ceneral "Boyacyef" in kumunadasında ki Bulgar ordusu düşmanı ta'kîbde devam ederek, düşman demdârlarıyla vukû' bulan muharebelerden sonra, 30 Teşrîn-i evvelde şu umûmî hatta vâsıl olmuştur: (Zayçar) ın cenûb-ı garbisinde kâ'in (Planiça) tepeleri (Kanapevaç) ın şimâl şarkisinde kâ'in (Slanina) (Sevirliğ) şarkı- (Belapalanga) garbi-(Velasotizçe) şarkı

Alman kıta'âtının Teşrîn-i evvel ayı zarfında şark sahne-i harbinde aldıkları üserâ ve ganâ'im mikdârını mübîn-i resmi adedler ber-vech-i âtîdir:

Hindenburg grubu tarafından: "98" zâbit, "14,482" nefer, "40" metralyuz;

Bavyera Prensi Liopold grubu tarafından: "32" zâbit, "4,134" nefer, "2" metralyuz;

Linsingan grubu tarafından: "56" zâbit, "8,871" nefer ve "21" metralyuz

Ceneral Fon Botmer ordusu tarafından: "3" zâbit "1,525" nefer ve "1" metralyuz;

Makenzen grubu tarafından: "55" zâbit, "11,937" nefer, "33" top (Eski ma'mûlâtından olarak bulunanlar hâric ve "16" metralyuz;

Cem'an "44" zâbit, "40,949" nefer, "23" top ve "80" metralyuz. Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1444, Çarşamba, 21 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, (Miladi: 3 Kasım 1915)

Berlin Teşrîn-i sâni-Volf ajansından: Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Düşman (Tahör) tepesine tevcih ettiği ateşle (Moz) ve (Mozel) arasında ki cebhemize karşı açılan şiddetli top ateşinden başka bir şey olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Torom-Riga) demir yolunun cenûbunda ki ta'arruzumuz, (A) nın iki cihetinde terakkide devam eylemiştir. (Donaburg) önünde dün şiddetli muhârebeler olmuştur.

Müte'addid kuvvetli Rus hücumları kanlı bir sûrette püskürtülmüştür. (Esventen) ve (İlsen) gölleri arasında muhârebeler el-ân devam ediyor. Burada Ruslardan (500) den fazla esir alınmıştır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bu cebhede yeni bir şey yoktur.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: Ruslar, (Çartorisk) garbinde ki ileri hareketimizi geniş bir cebhede büyük bir kitle ile icrâ eyledikleri mütekâbil bir ta'arruz ile tevkife teşebbüs etdilerse de kendileri için pek büyük zâyi'ât ile püskürtülmüşlerdir. Bunun üzerine kıta'âtımız ta'arruzlarına devam eylemişlerdir.

(Siyemikovçe) kurbünde, Ruslar bir müddet Ceneral Kont (Botmer) kıta'âtının mevzi'lerine girmeye muvaffak olmuşlarsada, mütekâbil ta'arruzumuzla siperlerimizi yeniden zabt ederek düşmandan (600) dan fazla esir aldık. Gece icrâ edilen muhârebeler neticesinde büyük bir kısmını zabt eylediğimiz (seyemikovçe) mevki'ini dahi bu sabah hücum ile zabt ettik. Burada Ruslardan (2000) esir aldık.

Balkan dârü'l-harbinde: (Gaçak) ın şimâl ve şimâl-i şarkisinde, (Gorni Milanovaç) ın cenûbunda, garbî Morava vâdisinde ki dağlık havâlîyi geçtik. (Gaçak) şehri elimizde bulunmaktadır.

(Karagoyevacın cenûbunda ki tepeler dahi zabt edilmiştir. (Morava) nın iki cihetinde, (Bagardan-Desbotovaç) yolunu geçtik. Ceneral Boyacyef ordusu, 31 Teşrîn-i evvelde (Kanayevaç-Sokobanya) yolu üzerinde (Eslanina) nın garbinde (Bezdan) tepesi ile (Estorlin) in şarkında kâ'in (Torya) nın iki cihetinde ki tepeleri işgâl eylemiştir. (Nişava) vâdisinde Bulgarlar (Verandol) ötesine kadar ilerlemişlerdir.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1447, Cumartesi, 25 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife2, Turan. (Miladi: 6 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 5 Teşrîn-i sâni-Volf ajansından: Bugünkü târihle karargâh-ı umûmîden tebliğ olunuyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Menyel) in şimâl şarkisinde şimdiye kadar Fransızlar tarafından işgâl edilmekte olan siper aksâmı, bu gece kıta'âtımız tarafından düşmandan tathîr edilmiştir. (Massij) in şimalinden kıta'âtımız tarafından hücum ile zabt edilen bir siperi istirdâd için, Fransızlar tarafından icrâ edilen mukâbil ta'arruz, kanlı bir sûrette püskürtülmüştür. Bu siperin şark kenârında el-ân el humbaralarıyla muhârebe edilmektedir. Bu muhârebede aldığımız esirler, 3 zâbit ve 90 nefere bâliğ olmuş ve bundan başka 8 metralyuz, 12 küçük torpil aleti iğtinâm olunmuştur. İngiliz orduları baş kumandanı Feld Mareşal (Frenç), resmi bir telgrafnâmesinde (Los) kurbünde ki muharebelere iştirâk eden 7 Alman taburunun, mevcudiyetin yüzde seksenini gâ'ib eylediği hakkında ki iş'ârı, hakikate temâmen muhâlif bir isnâddan başka bir şey değildir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Ruslar, fevka'l-âde ağır zâyi'âtlarını hiç nazar-ı dikkate almaksızın (Esventen) ve (İlsen) gölleri arasında ve (Ganeni) kurbünde semeresiz tecavüzlerine devam eylemişlerdir. Bu son mevki'i önünde, düşmanın dört yeni tecâvüzî mangalarımız önünde erimiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bu cebhede mühim bir şey olmamıştır.

Ceneral Fon Linsingan orduları grubu: (Çartorisk) in şimâl garbisinde, Ruslar (Koçyoşnovoka) dan (Volkaç) istikâmetinde kısa bir tecavüzî mütekâkib, yeniden mevzi'lerine tard edilmişlerdir. (Podka) nın şarkında ta'arruzumuz terakkî etmiştir. (Komarvo)un şimâlinde Ruslar tarafından icrâsına teşebbüs edilen müte'addid mukâbil ta'arruzlar püskürtülmüştür. Ceneral Kont (Bonmer) ordusu cebhesinde, (Siyemikofçe) köyünün bir kısmını işgâl etmekte olan Ruslara karşı icrâ eylediğimiz ta'arruz, düşmanın tardıyla neticelenmiş ve yeniden (3000) esir alınmıştır.

Balkan dârü'l-harbinde: (Moravayça) vâdîsinde, (Arbin) kurbünde ki tepeler işgâl edilmiştir. (Çaçak) in cenûbunda (Polika-Planina) zirvesi geçilmiştir. (Kotlenik) dağlık havâlisinin iki cihetinde, kıta'âtımız düşmanı perişan etmiş ve onu ta'kîben (Karalyevo) nun iki cânibinden (Golye-Temar-Morava) nehrinin şimâl sâhiline vâsıl olmuştur. Bu muhârebelerde Sırblardan (1200) esir alınmıştır. (Grona) nehrinin şarkında, Ceneral (Galviç) ordusu düşmana (Godaçıça-Sannarovaç) hattının ötesine sürmüş ve (Logomiç) in cenûbunda ki tepeleri zabt, (Morava) vâdîsinde (Kopriya),

(Tresniviça) ve (Baraşin) şehirlerini işgâl eylemiştir. Bu muhârebelerde Sırblardan 1500 esir alınmıştır. (K).

Numro 1148, Pazar, 25 Teşrîn-i Evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 7 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 6 Teşrîn-i sâni- Volf ajansından: Bugünkü târihle karargâh-ı umûmîden tebliğ olunuyor:

Garb Dârü'l-harbinde: (Massij) şimâlinde ki yeni siperimizin şark kısmında el humbaralarıyla icrâ edilen bu muhârebe neticesinde, mevzi'lerimize girmeye muvaffak olan Fransızlar yeniden tard edilmişlerdir. Dün, ba'zı mıntikalarda ki topçu muhârebeleri istisnâ edilirse, bu cebhede bundan başka bir şey olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Ruslar, (Donaborg) kurbünde ki hattımızı yarmak teşebbüslerini tekrâr eylemişlerse evvelki günlerde olduğu gibi hiçbir semere elde edememişlerdir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bu cebhede vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Fon Linsekan orduları grubu: 8Borkanof) un şimâl şarkîsinde, Ruslardan diğer mevzi'ler daha zapt olunmuştur. (Seyemikofça) kurbünde sükûn hükümandır. Düşman burada, Esteripa) nın şark sâhilinde ki eski mevzi'lerine tart edilmişlerdir. Şimdi hitâm bulmuş olan bu muhâebler esnâsında Ruslar'dan "50" zâbit ve "6000" nefer esir alınmıştır.

Balkan dârü'l-harbinde: Garbi (Morava) vâdisinde (Çacak) ın cenûb şarkîsinde muhârebe edimektedir. (Karalyevo) zapt olunmuştur. Daha şarkda düşman ta'kîb edilmektedir. (Estobal) a vâsıl olduk ve (Zopanyedreçka) mıntikasını geçdik. (Morava) vâdisinde, düşman, (Obrez-Siperiça) hattının ötesine kadar tard eylemiş, ve (Morava) üzerinde (Obrez) in cenûbunda kâ'in (Varvorin) mevki'i gece kıta'âtımız tarafından zapt olunmuştur. Burada düşmandan (3000) den gazla esir alınmıştır. (Karboyoyer) kurbünde Alman Bulgar orduları birleşmişlerdir. Ceneral Poyacyef ordusu, düşmanı (Lokovo) kurbünde ve (Mokobanya) dan tard eylemiş ve bu münâsebetle Sırblardan (500) den fazla esir ve 6 top almıştır. Ma'nidâne bir

mukâvemete karşı icrâ edilen üç günlük muharebelerden sonra müstahkem (Niş) kal'ası dün öğleden sonra Bulgar tarafından zabt edilmiştir. (Niş) önünde ki muhârebelerde Bulgarlar, 300 esîr ve 2 top almışlardır.

Ordu Başkumandanlığı.

Numro1449, Pazartesi, 26 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, Turan.(Miladi:8Kasım1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

(Kralyevode) de (130) top aldılar

Berlin 7 Teşrîn-i sâni-Volf ajansından: Bugünkü târihle karargâh-ı umûmîden tebliğ olunuyor:

Garb dârü'l-harbinde; Yeni bir şey yoktur.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Riga) nın cenûb ve (Cenûb) garbîsinde, düşmanın müte'addid ve münferid hücumlarını redd ettik. (Donaborg) önünde, (İllokest) 5-6 Teşrîn-i sâni gecesi, Ruslar, anı bir sûretde icrâ eyledikleri tecâvüz neticesinde, (Esventen) gölünün şimâl garbîsinde 24 numrolu mevzi'mize girmeye muvaffak olmuşlarsada dün yeniden tard edilmişlerdir.

Bavyera Prensi Ceneral Mareşal Liopold Orduları Grubu: Bu cebhede vaz'iyet değişmemiştir.

Ceneral Fon Linsegen orduları grubu: (Çarnorisk) in şimâl garbîsinde, düşman tecavüzden redd esnâsında 80 esir ve 1 metralyuz aldık.

Balkan dârü'l-harbinde Avusturya-Macar kıta'âtı (Eyvaniçe) nin 12 kilometre şimâl garbîsinde kâ'in (Graçina) tepesinden düşmanı tard etmiş ve garbî Morava vâdisinde (Slanina) nın ötesine kadar ilerlemiştir. (Frallyevoda) nın iki cihetinde nehri geçtik.

Sokaklarda icrâ edilen şiddetli bir muhârebeyi müte'âkıb Avusturya-Macar kıta'âtı tarafından işgâl edilen bu şeherde 130 top aldık. (Karalyevo) nın daha şarkında Avusturya-Macar kıta'âtı Sırb'lar'dan 48 esir alarak ilerlemişlerdir. Kıta'âtımız tâm (Karorevaç) in önünde bulunmaktadır.

Ceneral (Galviç) ordusu, dün (3000) den fazla esir, yeni bir İngiliz sahra topu, mühimmât dolu müte'addid sandıklar, erzak dolu iki tren ve mühim mikdârda mühimmât-ı harbiye almıştır. (K). Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1450, Salı, 27 Teşrîn-i evvel 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 9 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 8 Teşrîn-i sâni-Volf ajansından: Bugünkü târihle karargâh-ı umûmîden tebliğ olunuyor:

Garb dârü'l-harbinde: (Voj) larda, (Sel) in şimâl şarkisinde, kıta'âtımızın, lağım işti'âli üzerine düşman cihetinden açılan bir müfrezeyi işgâl etmelerini müte'âkıb şiddetli göğüs göğse, humbura ve lağım muhârebeleri vukû' bulmuştur. (Hinsenkirest) üzerinde düşmanın ileri siperinden bir parça zabt ettik. Mülâzım "İmelman" dün (Doe) nin garbinde 3 metralyuzla mücehhez "Bers Bristol" (silik) bir İngiliz tayyaresini düşürmüştür. Bu, bu tayyarecinin düşürdüğü düşman tayyarelerinin altıncısıdır.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Riga) nın cenûb ve cenûb-ı şarkisinde ve (Bakobistad) ın garbinde (Mitav-Bakvistad) şümendüferinin iki cihetindedir. (Denaborg) önünde Ruslar, şiddetli topçu ateşiyle vukû' bulan istihzârâtdan sonra mühim kuvvetlerle tecâvüz etmişlerdir. Bu tecâvüzleri püskürtülmüş hatta kısmen ağır zâyi'âta dûçar edilmişlerdir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bu cebhede kayda şâyân hiçbir hâdise olmamıştır.

Ceneral Fon Linsekan orduları grubu: Ruslar tarafından (Çaronvisk) in şimâl-i şarkisinde icrâ edilen tecâvüzler neticesiz kalmıştır. Ruslardan "3" zâbit ve "271" nefer esir aldık.

Balkan dârü'l-harbinde: Avusturya-Macar kıta'âtı (Eyvaniça) ya ve (Vebeñaç) ın "7" kilometre şimâl şarkisinde kâ'in (Vebeñaç) dağına [896 metre] vâsıl olmuşlardır. Alman kıta'âtı (Karbevo) nun cenûbunda ki tepelere tecâvüz etmektedirler. (Karalyevo) ile (Kroşevaç) arasında (Garbî Morava) nehri müte'addid noktalarından zorlanmışdır. (Kroşevaç), daha Teşrîn-i sâninin (6-7) inci gecesini işgâl edilmiş idi. Burada "3000" gayr-i mecrûh Sırb esir edilmiş ve askeri hastahaneler dede "1500" den

fazla mecrûh Sırb bulunmuştur. Elde edilen ganâ'im arasında, şimdiye kadar ta'yîn edilebilen mikdârına göre, "10" top bir çok mühimmât ve diğer mevâd-ı harbiye ile külliyyetli mikdârda me'kûlât vardır. (Piñçika) denilen (cenûbî Mevara) vâdisinde (Praskovoçe) nin ötelere kadar ilerledik. Ordu Başkumandanlığı.

Numro1451, Çarşamba, 28 Teşrîn-i evvel 1331,sahife2,Turan.(Miladi:10Kasım1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

(Karoşevaç) da (7000) esir (50) top alındı

Berlin 6 Teşrîn-i sâni-Volf Ajansından: Bugünkü târihle karargâh-ı umûmîden tebliğ olunuyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebede kayda şâyan hiçbir hâdise olmamıştır. Fransızlar tarafından, (Hilsengrist) üzerinde zabt ettiğimiz siper parçasını istirdâd için icrâ edilen teşebbüsleri akîm bıraktık.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Ruslar (Riga) nın garbinde ve cenûbunda, (Yakvistad) ın garbinde ve (Donaborg)ın garbinde ki en ileri Sırblerin küçük bir kısmına dâhil olmaya muvaaffak olmuşlardır. Fakat kıta'âtımız mukâbil bir tecâvüzle bunları tard etmişler, ve bu münâbetle Ruslardan "1! Zâbit "372" nefer esir almışlardır.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Geceleyin bir çok noktalarda karakol musâdemeleri vukû' bulmuştur.

Ceneral Fon Linsegar orduları grubu: (Komarnof) un şimâlinde muzafferâne bir harb esnâsında Ruslardan "366" esir aldık.

Balkan dârü'l-harbinde: (Kralyevo) nun cenûbunda ve (Kroşevaç) ın cenûbunda düşman, demdâr mevzi'lerinden tard edilmiştir. Kıta'âtımız burada ilerlemekte berdevamdır. (Cenûbî Morava) nın garb sâhilinde, (Ceyonis) kurbünde ki tepeler bi'l-hücûm zabt edilmiştir. (Karoşevaç) da aldığımız ganâ'im "107" danesi büyük çaplı "Boyacyef" ordusu Teşrîn-i sâninin yedinci gecesini (Aleksinaç) ın şimâlinde ve (Niş) ın garbinde ve cenûb-ı garbîsinde (Cenûbî Morava) ya vâsıl olmuş, ve cenûbdan gelen Bulgar ordusunun diğer akşamıyla müştereken (Leskovaç) ı zabt ve işgâl eylemiştir. (K).

Numro 1452, Perşembe 29 Teşrîn-i evvel 1331, Turan. (Miladi: 11 Kasım 1915)

Berlin 10 Teşrîn-i sâni-Volf ajansından: Bugünkü târihiyle karargâh-ı umûmîden tebliğ olunur:

Garb dârü'l-harbinde: Kayda şâyân pek bir şey yoktur.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Riga) nın kurbünde Ruslar tarafından (Lemren) e karşı tevcîh edilen tecâvüz tevkîf edilmiştir. (Pakostad) ın garbinde tecâvüz etmek üzere ilerleyen mühim düşman kuvvetlerini püskürtdük ve 1 zâbit ve 117 nefer esîr aldık. (Donaborg) önüde Ruslar dün, şedîd bir topçu fa'âliyeti ibrazıyla iktifâ eylemişlerdir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Bu cebhede yeni bir yeş yoktur.

Ceneral Fon Lingasan orduları grubu: (Çartorisk) in garbinde (Borf) kurbünde ki hattımızı yarmak için Ruslar tarafından icrâ edilen teşebbüsler Avusturya-Macar ve Alman kıta'âtı tarafından akîm bırakılmıştır. Mukâbil bir tecâvüzle düşman mevzi'lerine atılmışdır.

Balkan dârü'l-harbinde düşmanın müttefikeyn orduları tarafından tatbîkine her tarafda devam olunur. (Feruşevaç) da tarafımızdan Alman ganâ'im, hemânda hepsi son sistem avak üzere 103 top, mühim mikdarda mühimmât vediğer mevâd-ı harbiyedir. Ceneral Boyacyef ordusu, 3600 esir almış ve Niş'de 100 İskoç da 12 top iğtinâm eylemiştir. (K). Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1454, Cumartesi, 30 Teşrîn-i evvel sene 1331, Turan. (Miladi:12Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 12 Teşrîn-i sâni- Volf ajansından: Bugünkü târihiyle karargâh-ı umûmîden tebliğ olunuyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhede kayda şâyân hiçbir şey olmamıştır. İki İngiliz tayyaresi, bir hava muhârebesi esnâsında (silik)

Numro 1455, Pazar, 1 Teşrîn-i sâni 1331, Sahife 2, (Miladi: 14 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 12 Teşrîn-i sâni-Volf ajansından: Bugünkü târihiyle karargâh-ı umûmîden teblîğ olunuyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhede yeni bir şey yokdur.

Şark dârü'l-harbinde: Bu cebhede ki vaz'iyet değışmemiştir. Ruslar tarafından icrâsına teşebbüs edilmiş ba'zı nâdir tecâvüzler püskürtülmüştür.

Balkan dârü'l-harbinde: Dağlarda düşmanın ta'kibi muvaffakiyetle devam ediyor. (Frozevaç) ın cenûb-ı şarkisinde keşif silsilelerden mürekkebe (Basterebaç) geçidini zabt ettik. Kıta'âtımız bu münâsebetle Sırbılar'dan (1100) esir ve bir top almışlardır. (K) Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1456, Pazartesi, 3 Teşrîn-i sâni 1331, Turan. (Miladi: 16 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 14 Teşrîn-i sâni- Volf ajansından: Bugün ki târihiyle karargâh-ı umûmîden teblîğ olunuyor:

Garb dârü'l-harbinde: Bu cebhede yeni bir şey yokdur.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: Harb cebhesinin bu kısmında vaz'iyet değışmemiştir.

Bavyera Prensi Liopold grubu: Bu cebhede dahi vaz'iyet değışmemiştir.

Ceneral Fon Linsegen orduları grubu: (Podgaçye) kurbünde, (Çartorisk) in şimâl garbisinde Alman kıta'âtı, Rus mevzi'lerine tecâvüz etmiş ve bu münâsebetle 1515 esir ve 4 metralyuz almışlardır. (Kovel Reszi) demir yolu üzerinde ki Rus hücumları, Avusturya-Macar hatları önünde akîm kalmıştır.

Balkan Dârü'l-harbinde: Ceneral (Galviç) ve (Kovis) orduları, yeniden düşmanı bütün cebhede sürmüşlerdir. Kısmen ma'nidâne olan bu muhârebelerde 13 zâbit ve 1770 nefer esir 2 top alınmıştır. Ceneral Boyacyef ordusu, Alman ordularıyla müştereken cenûbî Morava'nın ötesinde ilerlemektedir. Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1457, Salı, 4 Teşrîn-i sâni 1331, Sahife 2, Turan. (Miladi: 17 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 15 Teşrîn-i sâni- Volf ajansından: Bugün ki târihiyle karargâh-ı umûmîden teblîğ olunur:

Garb dârü'l-harbinde: (Ekori) nin şimâl-i şarkisinde, “300” metro imtidâd eden ve çıkıntı teşkil eyleyen bir Fransız siperi, şiddetli bir muhârebeyi müte‘âkıb tarafımızdan zabt olunmuş ve mevzi‘mize rabt ve ilhâk edilmiştir.

Şark sahne-i harbinde: Ceneral Feld Mareşal Fon Hindenburg orduları grubu: (Semorgan) havâlisinde, düşman tarafından icrâ edilen müteferrid bir tecâvüz mevzi‘lerimiz önünde kendisi için zâyi‘at azîme ile erimiştir.

Bavyera Prensi Ceneral Feld Mareşal Liopold orduları grubu: Dârü'l-harbin bu kısmında hiçbir şey olmamıştır.

Ceneral Fon Linsefan orduları grubu: (Podgaçiye) kurbünde düşman hattının yarılması üzerine Alman ve Avusturya-Macar kıta‘âtı sınırın garb sâhilinde kâ'in Rus mevzi‘lerine, mevzi‘lerin bütün imtidâdınca, tecâvüz etmişlerdir. Ruslar tard edilmiş ve bu sahilden ric‘at etdirilmiştir.

Balkan dârü'l-harbinde: Düşmanın ta‘kîbine her tarafda devam olunmuştur. Dün “7000” kadarı Bulgarlar tarafından alınmış olmak üzere cem‘an “85000” Sırp esir edilmiş “6” ı Bulgar kıta‘âtı tarafından alınmış olmak üzere “12” top iğtinâm olunmuştur. Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1459, Perşembe, 5 Teşrîn-i sâni 1331, Turan. (Miladi: 18 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz‘iyeti

Berlin 17 Teşrîn-i sâni- Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugün ki târihiyle teblîğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Cebhenin ba‘zı kısımlarında icrâ edilen top ve lağım muhârebeleri istisnâ edilirse bu dârü'l-harbinde kayda şâyân bir şey olmamıştır.

Şark sahne-i harbinde: Rus torpido muharibleri (Korland)ın şimâl noktasında kâ'in “Tiraj” mevki‘i ile daha şimâl garbde ki havâlîyi bombardıman etmişlerdir. Bundan başka vaz‘iyette tebeddül yoktur.

Balkan dârü'l-harbinde: Dağlarda ki ta'kîb hareketi terakkide ber-devamdır. Sırbalar hiçbir tarafda ciddi bir mukâvemet ibrâz edememişlerdir. Düşmandan (2000) den fazla esir 1 metralyuz 2 top alınmıştır. (K).

Ordu Başkumandanlığı.

Numro 1460, Cuma, 6 Teşrîn-i sâni 1331, Turan. (Miladi: 19 Kasım 1915)

Almanların Askeri Vaz'iyeti

Berlin 18 Teşrîn-i sâni- Erkân-ı harbiye-i umûmiye bugünkü târihiyle tebliğ ediyor:

Garb dârü'l-harbinde: Dün sabah İngilizler, (Messin-Armaniye) yolu üzerinde ki mevzi'lerimize karşı ansızın hücum etmek istemişlerse de püskürtülmüşlerdir. (Argon) da Fransızların siperlerimizi ber-hevâ etmek niyetinde olduklarını anladık ve bunları zamanında tahliye ettik.

Şark sahne-i harbinde: Bu cebhede vaz'iyet umûmiyetle gayr-i mütebeddildir.

Balkan dârü'l-harbinde: Müttefik orduları, düşmanın ta'kîbi esnâsında (Bavor Raskanin şimâli Korşomaya-Radan-Oroşliça) hatt-ı umumisine vâsıl olmuşlardır. Kıt'âtımız Sırbalar tarafından terk ve yağma edilmiş bir hâlde buldukları (Korşomelya) ya vâsıl olmuşlardır. Düşmandan yüzlerce esir ve birkaç top alınmıştır.

Ordu Başkumandanlığı.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Birinci Dünya Savaşı'na büyük bir coşku ve motivasyonla katılan devletler savaşın kısa süreceğini tahmin etmiş ve sonucunda büyük kazançlar elde edeceklerini ummuşlardır. Daha henüz savaşın başında 1914 yılında yürütülmekte olan savaş planları iflas etmiş akabinde savaşan devletlerin askeri kademelerinde değişiklikler meydana gelmiştir. Savaşın cephelerinin genişletilmesi de Avrupa da sonuç vermeyen planların bir sonucudur. İşte tüm bu gelişmeler ışığında Osmanlı devletinin savaşa iştiraki önemlidir.

1914'te savaşa katılan Osmanlı Devleti aynı zamanda Almanya ile de kader birliği yapmış oluyordu. Kazanan taraf olma arzusuyla tüm mecralarda mücadele eden ittifak devletleri savaşın Avrupa'da sonuçlanacağını farkındaydılar. Bu farkındalık dönemin basın organlarında yansımıştır. Şayet basının o dönemde Avrupa'ya odaklanması bu durumun bir sonucudur.

Birinci Dünya Savaşı'nda tüm devletlerde olduğu gibi Osmanlı devletinde de sıkı bir sansür denetimi söz konusudur. Bu dönemde çok az sayıda gazete yayın hayatına devam edebilmiştir. Ancak savaşın propagandası için basın organlarına da ihtiyaç duyulmuştur. Turan gazetesinin de bu dönemde yayın hayatına başlaması dikkat çekicidir. Şayet gazete toplumu bilgilendirmenin yanısıra savaşın propagandası için ciddi bir gayret sarfetmiştir. Turan gazetesi Avrupa'da ki gelişmeleri yakından takip edip, haber kaynaklarını da Alman basınından ve Berlin de bulunan muhabirinden elde etmektedir. Bu bilinçli yaklaşım savaşın odak noktasında bulunan Almanya ile kader birliği yapılmasından kaynaklıdır. Bu noktada gazetenin Cihad ve Turancılığın propagandasının yanısıra yoğun bir şekilde Alman propagandası da yaptığı söylenebilir.

Turan gazetesinin haber kaynaklarından en önemlisi Alman Wolf Ajansı idi, gazete bunun yanında itilaf devletlerinin yayımladığı yayın organlarından faydalanmakla birlikte haber seçme noktasında titiz davranmıştır. Eksiklikleriyle birlikte Turan gazetesi savaşın kilit noktası olan Avrupa Cepheleriyle ilgili haberlerini Alman basını vasıtasıyla aktarmıştır. Buda gazetesinin Avrupa cephesi propagandasını Almanya ile koordineli bir şekilde gerçekleştirmesine vesile olmuştur.

Tezin üçüncü bölümünde transkribe ettiğimiz “Avrupa Harbi”, Almanların Vaziyeti”, Vaziyet-i Umumiye” ve “Almanların Askeri Vaziyeti” başlıklı haberler Turan gazetesinde geniş bir yer kaplamıştır. Bazen Avrupa Harbi ana başlığı altında verilen bu başlıklar, zaman zaman ana başlık şeklinde de yayımlanmıştır. Bu belirttiğimiz başlıklar genel itibariyle Avrupa’da ki cephe haberlerini aktarmaktadır. Ancak belirtmek gerekir ki bu başlıkları ayrı ayrı içerik olarak tasnif etmek mümkün değildir. Çünkü aktardıkları bilgiler hemen hemen her başlık altında aynı konuları içermektedir. Belki bu başlıklardan Vaziyet-i Umumiye başlığını ayrı tutmak mümkün olabilir. Bu başlıkla yayınlanan haberler, Avrupa’da cereyan eden muharebeleri garp cepheleri ve şark cepheleri şeklinde tasnif ederek genel bir yaklaşım ortaya koyduğu söylenebilir.

Belirttiğimiz başlıklar altında yayınlanan haberlerin içeriği genellikle propaganda malzemesi olarak kullanabilecek argümanlardır. Bu haberlerde özellikle ele geçirilen esirler, mühimmatlar ve siperlerden sıkça bahsedilmesi iddiamızın kanıtını niteliğindedir. Diğer yandan dikkat çeken bir diğer husus ise Avrupa’da çeşitli cephelerde gerçekleşen muhabereleleri aktarırken sıkça, orduların başında bulunan generallerin isminin zikredilmesidir. Bu bilgiden hareketle diyebiliriz ki, genel itibariyle başarılarından bahsedilen bu haberlerle Alman generallerin toplum nezdinde yıldızı parlatılmıştır ve toplumda Alman ordusuna duyulan güven arttırılmıştır. Bahsi geçen haber metinlerinin hazırlandıktan sonra önce Alman sansür dairesinden geçip daha sonra aynı işlemlerin Osmanlı’da da uygulandıktan sonra yayınlandığını belirtmekte fayda vardır. Dolayısıyla içerik olarak yanlı bir tutum sergilemiştir.

Yukarıda değindiğimiz konuların yanısıra Turan gazetesinde transkripsiyonunu yaptığımız haber metinleri Avrupa Cephelerinde gerçekleşen muharebelere dair değerlendirmelerin yapılmasında alana katkı sunmuştur. Buda Osmanlı Devleti’nin savaştığı ceplerin Avrupa muharebeleriyle kıyaslanması, ilintilendirilmesi açısından önem teşkil etmektedir. Turan Gazetesi’nin literatüre kazandırılması alanın kaynaklarına bir yenisinin daha eklenmesine vesile olmuş ve Basın Tarihi alanında mevcut olan boşluğa küçükte olsa bir katkı sağlamıştır.

KAYNAKÇA

A. ARAŞTIRMA – İNCELEME

AKSAKAL, Mustafa, *Harb-i Umumi Eşiğinde Osmanlı Devleti Son Savaşına Nasıl Girdi*, (Çev. E. Kılıç), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2018.

AKÜN, Ömer Faruk, “Mehmet Fuat Köprülü”, *DİA*, Cilt:28, s.471-486.

ALBAYRAK, Muzaffer- Vahdettin Engin, *Kütulamâre Zaferi 1916*, Yeditepe Yayınevi, İstanbul 2017.

ARMAOĞLU, Fahir, *20. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1914-1995)*, Alkım Yayınevi, İstanbul 2009.

ASILSOY, Abdülkerim, *Türk Modernleşmesi Öncülerinden Fuat Köprülü: Hayatı Eserleri Fikirleri*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Tarihi Anabilim Dalı Cumhuriyet Tarihi Bilim Dalı, İstanbul 2008.

ATEŞ, Toktamış, *Siyasal Tarih*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2004.

AYDEMİR, Şevket Süreyya, *Makedonya'dan Orta Asya'ya Enver (Paşa 1914-1922) III. Cilt*, Remzi Kitapevi, İstanbul 2017.

BALİ, Rıfat N., “Tekin Alp”, *Modern Türkiye’de Siyasal Düşünce-Milliyetçilik*, Cilt:4 s.896

BİLGİ, Nejdet, “Millî Mücadelenin Başlarında İstanbul’da Yayınlanan Türk Dünyası Gazetesi”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C:10, S:1, İzmir 1995, s.270

ÇELİK, Fevzi- Sevgi Akyüz, *T.B.M.M. Süreli Yayınlar Katalogu*, T.B.M.M. Kütüphanesi Dokümantasyon ve Tercüme Müdürlüğü Yayınları, Ankara 1987.

DAVİES, Norman, *Avrupa Tarihi*, (Çev. B. Çığman, vd.), İmge Kitapevi Yayınları, Ankara 2006.

DEMİREL, Kemal, *Hümanist Atatürk*, Pupa Yayınları, İstanbul 2010.

DUMAN, Hasan, *İstanbul Kütüphaneleri Arap Harfli Yayınlar Toplu Kataloğu 1828-1928*, İrcica Yayınları, İstanbul 1986.

ERTAYLAN, İsmail Hikmet, *Türk Edebiyatı Tarihi*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Cilt: I-IV, Ankara 2011.

GÖKALP, Ziya, *Türkçülüğün Esasları*, Nilüfer Yayıncılık, Ankara 2011.

GÖRMÜŞ, Güngör, *Trabzon Mebusu Nebizade Hamdi Ülkümen*, Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Trabzon 2006.

HAMDİ, Ahmet - Zekeriya Sertel, *Hayat ve Şebab*, Rumeli Matbaası, Selanik 1327.

HART, Basil Liddell, *Birinci Dünya Savaşı Tarihi*, (Çev. K. Bağrıaçık), İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2018.

HOWARD, Michael, *Yüzüncü Yıldönümünde Birinci Dünya Savaşı*, (Çev. Sinem Gül), Dost Kitapevi, Ankara 2014.

IŞIK, İhsan, *Türkiye Yazarlar Ansiklopedisi*, Elvan Yayınları, Ankara, 2002.

İNAN, Süleyman, “Son Osmanlı Damatlarının Millî Mücadeleyle İlişkileri”, *Erdem İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, Sayı:61, Ankara 2011, s.120.

İNÜĞÜR, M. Nuri, *Basın ve Yayın Tarihi*, Der Yayınları, İstanbul 2002.

KALEMLİ, Hüseyin, “Birinci Dünya Savaşı Yıllarında Osmanlı Devlet’inde Sansür Uygulaması”, *Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı:62, Erzurum 2018, s.522.

KARAALIOĞLU, Seyit Kemal, *Türk Edebiyatı Tarihi*, c.III, İnkilap Kitabevi, İstanbul, 1985.

KARAL, Enver Ziya, *Osmanlı Tarihi*, C.IX, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1996.

KENNEDY, Paul, *Büyük Güçlerin Yükseliş ve Çöküşleri*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2001.

KOLCU, Ali İhsan, *Millî Edebiyat II. Meşrutiyet Sonrası Türk Edebiyatı cilt I*, Salkım Söğüt Yayınları Erzurum 2011.

KOLOĞLU, Orhan, “Osmanlı Basını: İçeriği ve Rejimi”, *Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkiye Ansiklopedisi*, Cilt: 1, s.92.

LANDAU, Jacob M., *Tekinalp Bir Türk Yurtseveri (1883-1961)*, İletişim Yayınları, İstanbul 1996.

LUDENDORFF, Erich, *Birinci Dünya Savaşı'nda Gördüklerim ve Yaşadıklarım*, (Yay. Hz. Asiye Yıldırım), Dün Bugün Yarın Yayınları, İstanbul 2014.

NİKOLAY, Walther, *Birinci Dünya Savaşında Alman İstihbaratı*, (Çev. Emrullah Tekin), Berikan Basım Yayım, Ankara 2004.

ODABAŞI, İsmail Arda, *II. Meşrutiyet Dönemi Basın ve Fikir Dünyasında Genç Kalemler Dergisi*, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Bilimler Anabilimdalı İletişim Bilimleri Bilimdalı, Doktora Tezi, İstanbul 2006.

_____, “Selanik İttihat ve Terakki Üçüncü Kulübü'nün Köylü/Köycü Gazetesi: Vatandaş”, *Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi*, C:10, S:22, İzmir 2011, s.50-51

ÖĞÜN, Tuncay, “Sarıkamış'ta Soğuk Sansür”, *Yedikata Dergisi*, Sayı:112, Yıl:2017, s.21

- _____, *100 Soruda Sarıkamış Harekâtı*, Rumuz Yayınevi, İstanbul 2019.
- ÖZAL, İlkin Başar, *Kısa Birinci Dünya Savaşı Tarihi*, Timaş Yayınları, İstanbul 2018.
- ÖZTÜRK, Kazım, *T.B.M.M. Albümü (23 Nisan 1920–14 Ekim 1923)*, Önder Matbaa, Ankara 1973.
- PARKER, Geoffrey, *Cambridge Savaş Tarihi*, (Çev. Füsun Tayanç – Tunç Tayanç), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2014.
- POLAT, Nazım Hikmet, *Ömer Seyfettin Bütün Nesirleri*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara 2016.
- RENOUVİN, Pierre, *Birinci Dünya Savaşı (1914-1918)*, (Çev. Adnan Cemgil), Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul 1982.
- ROBBİNS, Keith, *Birinci Dünya Savaşı*, (Çev. Müfit Günay), Dost Kitapevi Yayınları, Ankara 2005.
- SANDER, Oral, *Siyasi Tarih İlkçağlardan 1918'e*, İmge Kitapevi Yayınları, İstanbul 2012.
- SERTEL, M. Zekeriya, *Hatırladıklarım (1905-1950)*, Yayıncılık Matbaası, İstanbul 1968.
- SEVGİ, Haz. Ahmet- Mustafa Özcan, *Prof Ali Canip Yöntem'in Yeni Türk Edebiyatı Üzerine Makaleleri*, Tablet Kitabevi, Konya, 2005.
- STONE, Norman, *Birinci Dünya Savaşı*, (Çev. Ahmet Fethi Yıldırım), Ketebe Yayınları, İstanbul 2019.
- STRACHAN, Hew, *Birinci Dünya Savaşı*, (Çev. Ümit Hüsrev Yolsal), Say Yayınları, İstanbul 2014.
- SUMNER, Ian, *Marne 1914*, (Çev. Kahraman Şakul), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul 2015.

SÜVARİ, Kahraman, “Birinci Dünya Savaşında Kimyasal Silahların Kullanılması”, *Uluslararası Sempozyum Savaşan Devletlerin Tarihçilerinin Gözüyle 100. Yılında Birinci Dünya Savaşı*, (12-15 Kasım 2014, Antalya), Akdeniz Üniversitesi Yayınları, Cilt. 2, Antalya 2018. s.848

ŞENEL, Cahid, “Tanzimat’tan Günümüze Felsefe Dergileri: Açıklamalı ve Seçme bir Bibliyografya Denemesi”, *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, Cilt: 9, Sayı:17, İstanbul 2011. s.482.

TOPUZ, Hıfzı, *II. Mahmuttan Holdinglere Türk Basın Tarihi*, Remzi Kitapevi, İstanbul 2003.

ÜÇÖK, Coşkun, *Siyasal Tarih (1789-1950)*, Ajans Türk Matbaası, Ankara 1961.

ÜLKEN, Hilmi Ziya, *Türkiye’de Çağdaş Düşünce Tarihi*, Ülken Yayınları, İstanbul 2001.

ÜLMAN, Halûk, *Birinci Dünya Savaşına Giden Yol ve Savaş*, İmge Kitapevi Yayınları, Ankara 2002.

ÜNLÜ, Mahir- Ömer Özcan, *20. Yüzyıl Türk Edebiyatı*, İnkılâp Yayınları, Ankara 2005.

YALMAN, Ahmet Emin , *Yakın Tarihte Gördüklerimiz ve Geçirdiklerimiz*, (Yay. Haz. Erol Şadi Erdinç), C.I, Pera Turizm ve Ticaret A.Ş., İstanbul 1997.

YÜCE, Nuri, “Ağaoğlu Ahmet”, *DİA*, Cilt:1, s.464-466.

B. SÜRELİ YAYINLAR

1. Turan gazetesi (11 Kasım 1914 – 19 Kasım 1915)

C. ARŞİV KAYNAKLARI

1. *Türk Silahlı Kuvvetleri Genelkurmay Başkanlığı Arşivi (ATASE.)*, BDH, K: 409, D: 1618, F: 020
2. _____, BDH, K: 409, D: 1618, F: 020 - 01

D. ELEKTRONİK KAYNAKLAR

1. https://tr.wikipedia.org/wiki/Belucistan,_Pakistan
2. <https://www.turkcebilgi.com/reich>
3. <http://www.tufs.ac.jp/common/fs/asw/tur/htu/list2.html#t>
4. <http://ataturkkitapligi.ibb.gov.tr/yordambt/yordam.php?aTumu=turan&bolumsanal=008>

توران

۱۱ تشرینانی فرسخی ۱۹۱۴ ۲۷ ذی الحج ۱۳۳۲

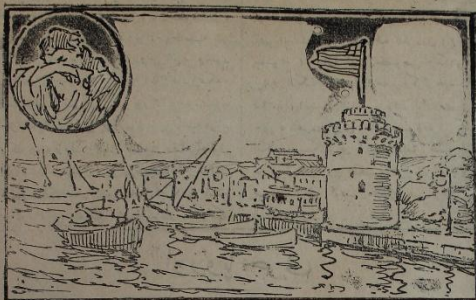
شماره : ۳۳۰ ۲۹ تشرین اول ۱۹۱۴

مدیر مسئول : شیخ زاده احمد حدی
اداره شاهی
بیمال چادستند عاشرانی سولقندنه
تلخون توموسی : استانبول ۱۴۹۱ تلفراف آدرسی : توران
پوتون مکتوبل مدیر مسئول نامه کوتوریلیدر

تأسیسی : سالیک ۳۴۵
آبونه بدلی
په ایبون : ۱۰۰
تورک لایبون
ایعلان ایبون اداره مآورینه مراجعت اولورور

قارلریزه :

روم ایلیده براقدیغمز انتقام آیده لرندن :

سالیک برج و بارورلنده شمدی یونان پارخی توج ایدیور .

استانبوله تکرار انشاره باشارکن «توران» ک معزز مقطنی ، روم ایلیک روحی قلی اولان سالیک خاطرلاماق زیم ایچون ذاتاً قابل اولدایقی حالده مشوم برکون اوتورک یوردی بزه کوز باشلری آرمسند بوندن این کون اول خاطرلانادی . چونک سالیک ایکی کولک برقی ایله بوندن ایکی سنه اول سقوط ایچن ، یونانلیری تمعناً یونسولورک شتره دشولیده بوکون و توج بولش ایلی . بزواجیق کدولر سنه دوربوق ادراک ایدرکن قولاقلیزه قاقاسیده روسلره جاریشان ادولرک ، مصردن فاسب اتکلیرلی قوغمق ایچون تورک قارده شلریله برابر جنک ایند عرب قهرمانلریک مظفرت آوازملری اتمکس ایدیور ... بوغیرت و چهلده بزه دشمنلرزدن هر حالده انتقامی آلاجیه ، تورک ایلرلنده متردانه طائفه لانان بایحی باندیرلرک یزلده سورکادیکنی کورمکیز .

تورکیا - اتلاف مثلث محاربهسی

پارس سفارت هیئت
وایه ۱۰ تشرینانی — تورکالک یارس سفیری رفت باش ایله مستشار رؤف یک دیکر سفارت ارکانی و مارسیلیا قونسولوسی بویه واصل اولمشلرد .

قوت تشکیل ایتمکدهد . بوک ایچوندرکه محاربه باشکالک ایتمسی یوزندن بلقانلرده حیل مهم تبدلر اولاجیق تخمین ایده بایرزه . بو تبدلر اوله انتظار ایذیمین بعض جادهلر قارشیسند قالمیز محتلدر . مثلا تورکیانک قوتی اولدایقی کون یونانستاک ، ایچنی تقدیرلنده منقته معاوتندن واز کیورک ، اییر و اطهر مسئلهسی حقدنه باب علی ایله اکلاشمن بولونعاسی یک وارد براختالدر . بنا علیه یونانستاک اتلاف مثلثه مشترک حرکت ایده جسکه قطعی اولارک حکم ایلمیز . تورکالک محاربه کیشیمسی ، شیدمی به قدر معین برسیاست تمیق ایلین رومانیایله هرشیدن اول کدویتیایی دوشونن بولغارتان آوزردهدد بجه مطلوب ایمان تأثیر حاصل ایتشد .

محاربه اشتراکله ایتمی
تورکالی هر دلو اهمیتدن عادی بروجوبه دیت اولارک طایفه آلیشمش اولان روسلره بزمده شو حیات و عمت مجادله سته قارشیاسم ، استقلال واستقلالیزی قون تارمقی ایچون سلاحه ساریمیز او زوریه بدن بیه شاشیردیلر ، اسکی هلمانیلریه بیه دوام ایتمیلر . فقط عقلمری بر آرز باشلریله کلوبده حقیقی اولدایقی کورمه یه باشلاجیه اندیشه یه ووشدیلره «تورکیانکه عالی جائز اولمان بروت تشکیل ایتدیکنی ، قاره دکر ساسلارییه عسکر جیتارامازن ممکن وختدل اولدایقی ، اعتراف ایلمه دیلر . بوکی اعترافله لا آنده تصادف ایتمکده . ازجه دوس سیاسی زمه لرلندن « قاروت ، فرقمسی دیشی بولونان میلوتوف بردوس غزنتسه و توج بولان بیاناتی صرم سنده دیتشدکر : «تورکیا بوکون مرم هر

صوگ خیرل دردنیی صفیده

بزنه ایسته یوروز ؟

تورک ملکتلی اوزون سردیش ، ایتد فو توج برایتندن سوکره یک برجاه ایله یشرک بولورور . دعا دوام کتبه بقدر آتارلرده ، سوکره ارمنی رحمت بیت مدنی ، پرومانی ، بر مدنی اولدیکی کورده تورک دولتینه کتبه قارشیسمدن برمدیت سوک سطری اوغوش ، صلیبیس جوریس برکتاب اولدی ش ایدیلیدی . برده کورده هچ برخیز بوقدی کورده اوزده شش برچاقی ، برقیلمه دوغیله چکنی اید ایتدیرسین . تاریخ درسک یان برتره کی بو یولی ده کتشدی ، کورلریزه باشه برطرفه دوشور چوردی . اسکی تورکستانه ، زارد تورک دیاش طویش او یورک سلطنتلندن باشلریک ایاقری آتنده ازلین توج ملتکله بر سردو ، دینک اکه دریل حکومتلندن چارلرک آتنده سورکلش کوجوک خانلردن باشه قالمسقی . قاره چوروک طوبرلندن یسلکلر ، برکلر جینارلن روزکار اوردهه اوسدی ، دوه دولتی ، شیدیسی اسی توارمه استانبول کورده ووروقن بوزرک باتان ملت وین عقیده لری بویه باقل دون تورک اولاملری یتسک باشلور ، دعا دوه کتبه بقدر ، برطاق یتسندن بوزه و دروسریوت کین اواری ، بو تازی سیرایدکی ، اسان ، آق دکر قیزلندن باشلیری ، بوزون ، فو لوزون دکورلن ، جی لوزون تا آساک سوکرته دوشور یایلوب کین اوفومسوجه بزاوسن تورک دیاش تورک ایلرینه بادینی وخت ، باشی ، اوستده فرطله آسن بر آغاج کی بوسالایه ، هچ بر طرفنده دو یانوق ، آکلیانوق ، باشان بوقویه جایتیم اعلق ایسته بودی . بی یایی ، کورلریزه اوتدنگ قارلرله ده برابر یادی . شیدی بزرگ ایلیک دانا باکر ایتمده مدوی بر ساسک کورلاییش یاوش یاوش ایتمی کویبور . تورک ایلریک هر بلسدن بربری باغیران سلر بوسلور ایکی صانی خیر و بریدور . مده تیور .

ازین ، اولمک هچ بر زمان سو سرمایه سی ، اسماعیل شینکلیک قورتاری کورک سسی کورکده می کتبه کتبه ایلی یوروز ، قالدینده کتبه برسیم ، بوست آقورای دویبور . بر اواردکی ایشکده یورومانی خیر و بریدور ، اورنورلندن ملاح کره ، قافاسیان اعالی اید ، حسین اعل طرکشدن مجود بود اندی ، زده او یوروز زده او یوروز ده طرف طرف سله سولور . طایح او بریش ملک ایتمک ایچون وخت وخت سلش آکچلر کی بو کندی دن سارک هر یوجانده ، سلرلرک کتبه خیر بریدور ، اولک طرفی برینه باغلی یوروز ، سوکره دوا برکدن کورک آلپ دوشن سلسله یونان ک چلی واستانبول یتلرمن ، درلریه تورک کتیکلک صادق مرافیل عدلیه ایلی یان قدر سوکرکن فورتاریش و یاوایش بر شاعر عمد این یک سسی دویبور ، اوده بو طرفه سله یوروز : «من کادیم . بزده او یوروز . نهایت برسیمده ایلی یوروز ، بدن کورکله ای برطانیله بولمن و کورکدن بوله ، سوسز دودانه دکرلن رحمت دلداری کی سرینان سسی ، خله خاکه سسی : بژ تورک قازیلری ، بزده او یوروز .» دیه اولکلره جواب بوز . «من زمامه تورک ایلیک هر کوشمسنده تورک ملتی کورکله لنده طولایان با رافل بوز . طولایان ، برلیدن ، برودش ، دوشونیه ، ریاتی با رافلری . ایزده توران ، اورتو غنده بوز بوزوغل ای وخت ، قازنده قویله ، اولده طولوش ، سراده کورک ، با کورده سعیت ، کورکستانده مدای و کتکده ، وانه چالیرای ، اوسر و مده آل بیاری ، دوا کورده دیله ، ایزده آکچول اوئیده ملالی کی تورک ملیجلیسی اولان بوغیرتلی تورکلی قارلرلندن چکوک اولورک لده اسی بوله برویجک طایح برینه ، توران ایدینه دوشور کورک یوروز . بزده شمدی ، استانبول بوزله ایله بزده او کورک ، بویرانی چکد و کورکده ، تورک کتیکلک قاز واید بارایی بوزور .»

Ek-A-1: Turan gazetesi'nin 11 Kasım 1914 tarihli ilk sayısı.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Ömer Alp GÖZÜM

Doğum Yeri : İZMİR/Konak

Doğum Tarihi : 05/04/1990

Medeni Hali : Bekar

EĞİTİM BİLGİLERİ

Muğla Turgut Reis Lisesi

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Tarih Bölümü (2011-2015)

MESLEKİ BİLGİLER

MSKÜ Marmaris Turizm Meslek Yüksek Okulu sözleşmeli öğretim görevlisi (2018-2019 eğitim öğretim yılı)